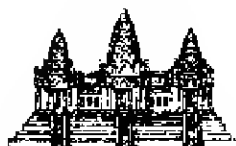

ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
សម្បត្តនិកាយ និងានវគ្គ
ចតុត្ថភាគ
៣២

បោះពុម្ពលើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

រ.ស ២៥០៦

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

បតុត្ថោ ភាគោ

ធាតុសំយុត្តំ

ឆានត្ថវគ្គោ

[១] សាវត្ថិយំ វិហាតិ... ធាតុធានត្ថំ វេ ភិក្ខុវេ
នេសំស្សមំ តំ សុណាម សាទុកំ មនសិគរោម
កាសិស្សមំ ។ ឯវំ កន្ថេតិ ខោ វេ ភិក្ខុ កតវតោ
ចន្ទស្សសុំ ។

[២] កតវា ឯតនេវេច កាតមញ្ច ភិក្ខុវេ ធាតុធា-
នត្ថំ ។ ចក្កធាតុ រូបធាតុ ចក្កវិញ្ញាណធាតុ សោតធាតុ
សន្ធុធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ ឃានធាតុ កន្ធុធាតុ

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

បតុត្ថោ

ធាតុសំយុត្តំ

ឆានត្ថវគ្គ

[១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភវាគកន្តីសំដែង ខ្ញុំបាទមាន
សភាពផ្សេងៗ ផល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ខ្ញុំបាទមាន
សភាពផ្សេងៗនោះ ចូរធ្វើទុក្ខកន្តីចិត្តឱ្យល្អ ភវាគកន្តីសំដែង ។
ភិក្ខុទាំងនោះ ខ្យល់ព្រះពុទ្ធដីកា នៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះ
កល្យាណព្រះអង្គ ។

[២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ផ្សំចេញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ចូរចាត់មានសភាពផ្សេងៗ ដូចខ្មោច ។ ចក្កធាតុ រូបធាតុ ចក្កវិញ្ញាណ-
ធាតុ សោតធាតុ សន្ធុធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ ឃានធាតុ កន្ធុធាតុ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និកាយវគ្គោ

យានវិញ្ញាណនាគុ ជីវ្ហនាគុ វសនាគុ ជីវ្ហវិញ្ញាណ-
 នាគុ កាយនាគុ ដោដ្ឋន្តនាគុ កាយវិញ្ញាណនាគុ
 មនោនាគុ ធម្មនាគុ មនោវិញ្ញាណនាគុ ។ ឥទ្ធំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ធាតុធានត្ថិន្តំ ។ បឋមំ ។

(ក) សាវត្ថិយំ វិហរតិ ... តត្រ ខោ ភក្ខវំ ...

ធាតុធានត្ថំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧស្សធានត្ថំ ។
 កកមញ្ច ភិក្ខុវេ ធាតុធានត្ថំ ។ ធម្មនាគុ សេ-
 វននាគុ យាននាគុ ជីវ្ហនាគុ កាយនាគុ មនោនាគុ ។
 ឥទ្ធំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ធាតុធានត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយវគ្គោ

យានវិញ្ញាណនាគុ ជីវ្ហនាគុ វសនាគុ ជីវ្ហវិញ្ញាណនាគុ កាយនាគុ
 ដោដ្ឋន្តនាគុ កាយវិញ្ញាណនាគុ មនោនាគុ ធម្មនាគុ មនោវិញ្ញាណ-
 នាគុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា ។
 ចប់សូត្រ ទី ១ ។

(២) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី ... ក្នុង

ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះតាមស្រីយធាតុ មាន
 សភាពផ្សេងគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា
 កើតដូចម្តេច ។ ធម្មនាគុ សោគនាគុ យាននាគុ ជីវ្ហនាគុ កាយ-
 នាគុ មនោនាគុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុមាន
 សភាពផ្សេងគ្នា ។

[៤] កកមញ្ច ភិក្ខុវេ ឆាតុបាធន្តិ បដិច្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ឧស្សបាធន្តិ ។ ចត្តុបាតិ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ចត្តុសម្មស្ស ហោតបាតិ បដិច្ច ... ឃាធបាតិ
 បដិច្ច... ជិក្ខុបាតិ បដិច្ច... កាយបាតិ បដិច្ច ... មហោ-
 បាតិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ មហោសម្មស្ស ។ ឃិវ ខោ
 ភិក្ខុវេ ឆាតុបាធន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧស្សបាធន្តិ ។
 ធុតិយំ ។

[៥] សាវត្ថិយំ វិហរតិ... តត្រ ខោ កកវិ... ឆាតុ-
 បាធន្តិ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧស្សបាធន្តិ ហោ
 ឧស្សបាធន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ឆាតុបាធន្តិ ។ កក-
 មញ្ច ភិក្ខុវេ ឆាតុបាធន្តិ ។ ចត្តុបាតិ ។ បេ ។ ម-
 ហោបាតិ ។ ឥដំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ឆាតុបាធន្តិ ។

[៦] ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ ចុះផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើត
 ឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ ចក្ខុសម្មស្សភិក្ខុឡើង ព្រោះកាស្រ័យចក្ខុធាតុ
 ព្រោះកាស្រ័យសាតធាតុ ... ព្រោះកាស្រ័យឃាធាតុ ... ព្រោះកា-
 ស្រ័យជិក្ខុធាតុ ... ព្រោះកាស្រ័យកាយធាតុ ... មហោសម្មស្សភិក្ខុឡើង
 ព្រោះកាស្រ័យមហោធាតុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ ផស្សៈមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា យ៉ាង
 នេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅព័ត្តក្រុងសាវត្ថិ ... ក្នុងទី
 ទោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ
 ផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យ
 ផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នាទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ ចុះធាតុមាន
 សភាពផ្សេងគ្នា កើតដូចម្តេច ។ ចក្ខុធាតុ ។ បេ ។ មហោធាតុ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា ។

[៦] កកមេវ ភិក្ខុវេ ធាតុបាធនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មបាធនំ ធា ធម្មបាធនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធាតុបាធនំ ។ ចក្កធាតុំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ចក្កសម្មស្សោ ធា ចក្កសម្មស្សំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ចក្កធាតុ ។ បេ ។ មនោធាតុំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ មនោសម្មស្សោ ធា មនោសម្មស្សំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ មនោធាតុ ។ ឃ ។ វិជ្ជា ភិក្ខុវេ ធាតុបាធនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មបាធនំ ធា ធម្មបាធនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធាតុបាធនំ ។ តតិយំ ។

[៧] សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... តត្រ ទោ កកវ ... ធាតុបាធនំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មបាធនំ ធម្មបាធនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ វេទនាបាធនំ ។ កកមេវ ភិក្ខុវេ ធាតុបាធនំ ។ ចក្កធាតុ ។ បេ ។ មនោធាតុ ។ ឆ ។ វិជ្ជា ភិក្ខុវេ ធាតុបាធនំ ។

[៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះវេស្សៈមានសភាពផ្សេងៗ កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងៗ មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងៗ កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យវេស្សៈមានសភាពផ្សេងៗ កើតឡើង ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្កសម្ព័ន្ធកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យចក្កធាតុ មិនមែនចក្កធាតុកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យចក្កសម្ព័ន្ធទេ ។ បេ ។ មនោសម្ព័ន្ធកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យមនោធាតុ មិនមែនមនោធាតុកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យមនោសម្ព័ន្ធទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេស្សៈមានសភាពផ្សេងៗ កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងៗ មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងៗ កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យវេស្សៈមានសភាពផ្សេងៗ កើតឡើង យ៉ាងនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ៣ ។

[៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នាំទៅជិតក្រុងសាវត្ថី ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេស្សៈមានសភាពផ្សេងៗ កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងៗ វេទនាមានសភាពផ្សេងៗ កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យវេស្សៈមានសភាពផ្សេងៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុមានសភាពផ្សេងៗ កើតឡើង ម្តេច ។ ចក្កធាតុ ។ បេ ។ មនោធាតុ ។ ឆ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុមានសភាពផ្សេងៗ ។

(៥) កកម្ម កំភូម ជាតុនាងត្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ

សស្សបាទក្នុង សស្សបាទក្នុង បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនា-

បាទន្តី ។ ឆក្កានត្ថិ ភិក្ខុវេរ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ឆក្ក-

សម្មាសម្ពុទ្ធ ពាក្យសម្មាសម្ពុទ្ធ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ពាក្យសម្មាសម្ពុទ្ធ

ស្មោះ វេទនា ។ បេ ។ មនោនាគំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ

មោទសម្មស្សា មោទសម្មស្សំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ មោទ-

សម្ព័ន្ធស្ត្រី វេទនា ។ ប្រាំ ទៅ ភិក្ខុវេ ជាតុលាទីត្តិ

បដិវត្ត ឧប្បជ្ឈតិ ជស្សនាទតំ ជស្សនាទតំ បដិវត្ត

ឧប្បជ្ជតិ វេទនាចានត្ថន្តំ ។ ធកត្តំ ។

(៨) មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះឥស្សរៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើត

ទៀង ព្រោះអាស្រ័យជាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាពផ្សេង

គ្មានក៏ឡើង ព្រោះតាស្រីយង់សព្វៈមានសភាពផ្សេងគ្នា ក៏ដូចម្តេច ។

មាលភិក្ខុវង្ស ឡាយ ចក្ខុសម្ពុស្ស កើតឡើង ព្រះអាស្រ័យចក្ខុវង្ស

វេទនាដែលកើតអំពីចក្ខុសម្ពុស្ស ក៏កើតឡើង ព្រោះតាមស្រ្តីយចក្ខុ.

សម្ព័ន្ធ ៧ បេ ៧ មនោសម្ព័ន្ធកើតឡើង ព្រោះការស្រ័យមាតាពាតុ

វេទនាដែលកើតឡើងនៅសម្ព័ន្ធសូរ ក៏កើតឡើង ព្រោះពាស្រ័យមេនា.

សម្ព័ន្ធ ៖ មាសភិក្ខុបាតិក្ខុយ ជស្សៈមានសភាពជ្រូងគ្នា កើត

រឿង ព្រះកស្រីយនកុមារសភាពផ្សំគ្នា វេទនាសភាពផ្សំ

គា រករឿង ព្រោះតាស្រីយង់ស្បះមានសភាពឡើងគា យ៉ាងនេះ

၁၈ ဘုံ တပည့်ကုမ္ပဏီ

[៨] សាវត្ថិយំ វិហរតិ... ឥត្រ ទោ កកវា... ធាតុ-
 ធានត្ថំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ជស្សនានត្ថំ ជស្ស-
 នានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ វេទនានានត្ថំ ធា វេទនានា-
 នត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ជស្សនានត្ថំ ធា ជស្សនានត្ថំ
 បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធាតុនានត្ថំ ។ កកមញ្ច ភិក្ខុវេ
 ធាតុនានត្ថំ ។ ចត្តុធាតុ ។ បេ ។ មនោធាតុ ។ ឥន្ទ្រ
 វ្មតិ ភិក្ខុវេ ធាតុនានត្ថំ ។

[១០] កកមញ្ច ភិក្ខុវេ ធាតុនានត្ថំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ជស្សនានត្ថំ ជស្សនានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 វេទនានានត្ថំ ធា វេទនានានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 ជស្សនានត្ថំ ធា ជស្សនានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធាតុ-
 នានត្ថំ ។ ចត្តុធាតុ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ចត្តុ-

[៨] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី ... ក្នុងទី
 គោរង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ព្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យផស្សៈ
 មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង
 ព្រោះកាស្រ័យវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនវេទនាមានសភាពផ្សេង
 គ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នាទេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតដូចម្តេច ។ ចតុធាតុ
 ។ បេ ។ មនោធាតុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុមាន
 សភាពផ្សេងគ្នា ។

[១០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នាកើត
 ឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាព
 ផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែន
 ផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យវេទនាមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា មិនមែនវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យ
 ផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

ពាក្យសំយុង្គ ខាងក្នុង ពាក្យខាងក្នុង

សម្មស្សោ ចតុសម្មស្សនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ចតុ-
 សម្មស្សនា វេទនា ធា ចតុសម្មស្សនំ វេទនំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ចតុសម្មស្សោ ធា ចតុសម្មស្សនំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ចតុសម្មស្សោ ។ បេ ។ មោធាតត្ថំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ មោធាសម្មស្សោ មោធាសម្មស្សនំ បដិច្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ មោធាសម្មស្សនា វេទនា ធា មោធាសម្មស្សនំ
 វេទនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ មោធាសម្មស្សោ ធា មោធា-
 សម្មស្សនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ មោធាតត្ថំ ។ ឯវំ ចោ-
 តិក្កេវ ពាក្យខាងក្នុង បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មបាធានត្ថំ
 ធម្មបាធានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាបាធានត្ថំ ធា
 វេទនាបាធានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មបាធានត្ថំ ធា ធម្ម-
 បាធានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ពាក្យខាងក្នុង ។ បញ្ចមំ ។

ពាក្យសំយុង្គ ខាងក្នុង ពាក្យមានសភាពផ្សេងៗ

ចតុសម្មស្សកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យចតុសម្មស្ស វេទនាដែលកើតអំពី
 ចតុសម្មស្សកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យចតុសម្មស្ស មិនមែនចតុ-
 សម្មស្សកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យវេទនាដែលកើតអំពីចតុសម្មស្ស មិន
 មែនចតុសម្មស្សកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យចតុសម្មស្សទេ ។ បេ ។ មោធា-
 សម្មស្សកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យមោធាតត្ថំ វេទនាដែលកើតអំពី
 មោធាសម្មស្សកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យមោធាសម្មស្ស មិនមែនមោធា-
 សម្មស្សកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យវេទនា ដែលកើតអំពីមោធាសម្មស្ស
 មិនមែនមោធាតត្ថំកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យមោធាសម្មស្សទេ ។ ឆាល
 តិក្កុទាំងឡាយ ឥស្សរៈមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យ
 ពាក្យមានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះ
 កាស្រ័យឥស្សរៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនឥស្សរៈមានសភាពផ្សេងគ្នា
 កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនពាក្យមាន
 សភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យឥស្សរៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា
 យ៉ាងនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ៩ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និកាយវគ្គោ

(១១) សាវត្ថិយំ វិហរតិ... ភក្ត្រ ទោ ភគវា...
 ធាតុធានត្ថំ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ តិ សុណាម...
 កកមញ្ច ភិក្ខុវេ ធាតុធានត្ថំ ។ រូបធាតុ សធុធាតុ
 កង្ខារតុ រសធាតុ ជាដុំធាតុ ធម្មធាតុ ។ ឥន្ទ្រិ
 វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ ធាតុធានត្ថន្តិ ។ ធម្មំ ។

(១២) សាវត្ថិយំ វិហរតិ... ភក្ត្រ ទោ ភគវា...
 ធាតុធានត្ថំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សញ្ញាធានត្ថំ
 សញ្ញាធានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សង្កប្បធានត្ថំ សង្កប្ប-
 ធានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធន្ទធានត្ថំ ធន្ទធានត្ថំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ បរិណិព្វហធានត្ថំ បរិណិព្វហធានត្ថំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ បរិយេសធានត្ថំ ។ កកមញ្ច ភិក្ខុវេ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយវគ្គោ

(១១) ព្រះមាឧប្រាកាស ទ្រង់និទានដ៏កក្រើសាវត្ថិ... ក្នុងវិ
 ជានេន ព្រះមាឧប្រាកាស... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ
 គឺជាភក្តីនៃសំដែងនូវធាតុមានសភាពផ្សេងៗ ដល់អ្នកចាំនិច្ចាយ អ្នក
 ចាំនិច្ចាយចូរស្តាប់ នូវធាតុមានសភាពផ្សេងៗនោះ... ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ
 ចុះធាតុមានសភាពផ្សេងៗ កើតដូចម្តេច ។ រូបធាតុ សធុធាតុ
 កង្ខារតុ រសធាតុ ជាដុំធាតុ ធម្មធាតុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ
 នេះហៅថា ធាតុមានសភាពផ្សេងៗ ចម្លើយត្រឡប់ ។

(១២) ព្រះមាឧប្រាកាស ទ្រង់និទានដ៏កក្រើសាវត្ថិ... ក្នុង
 វិជានេន ព្រះមាឧប្រាកាស... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ
 សញ្ញាមានសភាពផ្សេងៗ កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុមានសភាព
 ផ្សេងៗ សង្កប្បៈ (សេចក្តីគ្រឿង) មានសភាពផ្សេងៗ កើតឡើង
 ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងៗ ធន្ទៈ (សេចក្តីពញ័រព័ក្ក) មានសភាពផ្សេងៗ
 កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសង្កប្បៈមានសភាព
 ផ្សេងៗ បរិណិព្វហៈ (សេចក្តីត្រហល់ក្រហាយ) មានសភាពផ្សេងៗ
 កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធន្ទៈមានសភាពផ្សេងៗ បរិយេសតា (ការ
 ស្វែងរក) មានសភាពផ្សេងៗ កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិណិព្វហៈ
 មានសភាពផ្សេងៗ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ ចុះធាតុមានសភាព

ဓာတ်လျှပ်စစ် ဓာတ်အား ပြောင်းလဲမှု

ផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច ៗ រួមគ្នា ៗ បេ ៗ ធម្មតា ៗ ម្ចាស់ភ័ក្ត្រជាង
ឡាយ នេះហៅថា ភាគុណនសភាវផ្សេងគ្នា ។

[១៣] ខ្មាសភិក្ខុព័ន្ធម្យាយ បុរសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើត
ឡើង ព្រោះកាស្រីយធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា សន្តិប្បៈមានសភាព
ផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រីយសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា ធន្នៈ
មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រីយសន្តិប្បៈមានសភាពផ្សេង
គ្នា បរិវាហៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រីយធន្នៈ
មានសភាពផ្សេងគ្នា បរិយសនាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះ
កាស្រីយបរិវាហៈមានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច ។ ខ្មាសភិក្ខុ
ព័ន្ធម្យាយ បុរសញ្ញាកើតឡើង ព្រោះកាស្រីយរូបធាតុ រូបសន្តិប្បៈ
(សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងរូប) កើតឡើង ព្រោះកាស្រីយរូបសញ្ញា រូបធន្នៈ
(សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងរូប) កើតឡើង ព្រោះកាស្រីយរូបសន្តិប្បៈ រូប-
បរិវាហៈ (សេចក្តីត្រឡប់ត្រង់ក្នុងរូប) កើតឡើង ព្រោះ
កាស្រីយរូបធន្នៈ រូបបរិយសនា (ការស្វិនិក្ខេប) កើតឡើង ព្រោះ
កាស្រីយរូបបរិវាហៈ ។ មេ ។ ធម្មសញ្ញាកើតឡើង ព្រោះកាស្រីយ
ធម្មធាតុ ធម្មសន្តិប្បៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងធម៌) កើតឡើង ព្រោះ
កាស្រីយធម្មសញ្ញា ធម្មធន្នៈ (សេចក្តីពេញចិត្តក្នុងធម៌) កើតឡើង

ធម្មច្នៃ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មបរិណាហោ ធម្មបរិណាហំ

បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មបរិយេសនា ។ ឯវិ ខោ ភិក្ខុវេ

នាតុនាធន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សញ្ញានាធន្តិ សញ្ញា-

នាធន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សង្កប្បនាធន្តិ សង្កប្បនាធន្តិ

បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធន្តនាធន្តិ ធន្តនាធន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ

បរិណាហនាធន្តិ បរិណាហនាធន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ

បរិយេសនានាធន្តិ ។ សត្តមំ ។

ព្រោះអាស្រ័យធម្មសង្កប្បៈ ធម្មបរិណាហៈ (សេចក្តីក្រហស់ក្រហាយ

ក្នុងធម៌) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មច្នៃៈ ធម្មបរិយេសនា (ការ

ស្វែងរកធម៌) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិណាហៈ ។ ខាលភិក្ខុ

ពំនឱ្យយ សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យនាតុ

មានសភាពផ្សេងគ្នា សង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះ

អាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា ធន្តៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង

ព្រោះអាស្រ័យសង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា បរិណាហៈមានសភាពផ្សេង

គ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មច្នៃៈមានសភាពផ្សេងគ្នា បរិយេសនា

មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិណាហៈមានសភាព

ផ្សេងគ្នា យ៉ាងនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

ពាក្យសំយុង្គ ឆាន់ឆ្មុវ ពាក្យឆាន់

(១២) សាវត្ថុយំ វិហារតិ... គត្រ ។ កក ក... កក ក...

ឆាន់ឆាន់ឆាន់ កំភូរេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាឆាន់ឆាន់
 សញ្ញាឆាន់ឆាន់ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ បរិយេសឆាន់-
 ឆាន់ ។ បរិយេសឆាន់ឆាន់ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ បរិណហ-
 ឆាន់ឆាន់ ។ បរិណហឆាន់ឆាន់ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ឆុដ្ឋឆាន់
 ។ ឆុដ្ឋឆាន់ឆាន់ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សង្កប្បឆាន់ឆាន់ ។ ឆាន់
 សង្កប្បឆាន់ឆាន់ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាឆាន់ឆាន់ ។ ឆាន់
 សញ្ញាឆាន់ឆាន់ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ឆាន់ឆាន់ឆាន់ ។ កក កក ក
 កំភូរេ ឆាន់ឆាន់ឆាន់ ។ រូបឆាន់ ។ បេ ។ ឆុដ្ឋឆាន់ ។
 កំ វិច្ឆតិ កំភូរេ ឆាន់ឆាន់ឆាន់ ។

ពាក្យសំយុង្គ ឆាន់ឆ្មុវ ពាក្យឆាន់សភាពផ្សេងៗ

(១២) ព្រះមានព្រះភាគ ព្រង់ឆាន់នៅជិតក្រុងសាវត្ថុ... ក្នុងទី
 រោងឆាន់ ព្រះមានព្រះភាគ... ព្រង់ស្រាស់ថា ម្ចាស់កំភូរេឆាន់ឆាន់
 សញ្ញាឆាន់សភាពផ្សេងៗកើតឡើង ព្រោះការស្រយីពាក្យឆាន់សភាព
 ផ្សេងៗ... កើតឡើង ព្រោះការស្រយីសញ្ញាឆាន់សភាពផ្សេងៗ ។ បេ ។
 បរិយេសឆាន់សភាពផ្សេងៗ... មិនមែនបរិណហៈឆាន់សភាពផ្សេងៗ
 កើតឡើង ព្រោះការស្រយីបរិយេសឆាន់សភាពផ្សេងៗ មិនមែន
 ឆុដ្ឋឆាន់សភាពផ្សេងៗកើតឡើង ព្រោះការស្រយីបរិណហៈឆាន់សភាព
 ផ្សេងៗ មិនមែនសង្កប្បឆាន់សភាពផ្សេងៗកើតឡើង ព្រោះការស្រយី
 ឆុដ្ឋឆាន់សភាពផ្សេងៗ មិនមែនសញ្ញាឆាន់សភាពផ្សេងៗ កើត
 ឡើង ព្រោះការស្រយីសង្កប្បឆាន់សភាពផ្សេងៗ មិនមែនឆាន់ឆាន់
 សភាពផ្សេងៗ កើតឡើង ព្រោះការស្រយីសញ្ញាឆាន់សភាពផ្សេងៗ
 ។ ។ ម្ចាស់កំភូរេឆាន់ឆាន់ ចុះឆាន់សភាពផ្សេងៗ កើតឡើង ។
 បេ ។ ឆុដ្ឋឆាន់ ។ ម្ចាស់កំភូរេឆាន់ឆាន់ នេះហៅថា
 ពាក្យឆាន់សភាពផ្សេងៗ ។

(១៩) កកមេវ ភិក្ខុវេ ធាតុធានត្ថំ បដិទ្ធ
 ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាធានត្ថំ សញ្ញាធានត្ថំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ
 ។ ប ។ បរិយេសធាធានត្ថំ ឆោ បរិយេសធាធានត្ថំ
 បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ បរិណ្ឌហធានត្ថំ ឆោ បរិណ្ឌហធានត្ថំ
 បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ ធន្ទធានត្ថំ ឆោ ធន្ទធានត្ថំ បដិទ្ធ
 ឧប្បជ្ជតិ សង្កប្បធានត្ថំ ឆោ សង្កប្បធានត្ថំ បដិទ្ធ
 ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាធានត្ថំ ឆោ សញ្ញាធានត្ថំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជ-
 តិ ធាតុធានត្ថំ ។ រូបធាតុំ ភិក្ខុវេ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ
 រូបសញ្ញា ។ បេ ។ ធម្មធាតុំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ ធម្ម-
 សញ្ញា ធម្មសញ្ញំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ធម្ម-
 បរិយេសធា ឆោ ធម្មបរិយេសនំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ
 ធម្មបរិណ្ឌហោ ឆោ ធម្មបរិណ្ឌហំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ
 ធម្មធន្ទោ ឆោ ធម្មធន្ទំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មសង្កប្បោ

(១៩) ខ្ញុំលក់កុំបាំងឡាយ ចុះសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើត
 ឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា... កើតឡើង ព្រោះ
 កាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា ។ បេ ។ បរិយេសធាមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា... មិនមែនបរិណ្ឌហៈមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកា-
 ស្រ័យបរិយេសធាមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធន្ទៈមានសភាពផ្សេងគ្នា
 កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យរូបធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនសង្កប្បៈ
 មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធម្មៈមានសភាពផ្សេង
 គ្នា មិនមែនសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យ
 សង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង
 ព្រោះកាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ។ ខ្ញុំលក់កុំបាំង
 ឡាយ រូបសញ្ញាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យរូបធាតុ ។ បេ ។ ធម្មសញ្ញា
 កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធម្មធាតុ... កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធម្ម-
 សញ្ញា ។ បេ ។ ធម្មបរិយេសធា... មិនមែនធម្មបរិណ្ឌហៈកើតឡើង ព្រោះ
 កាស្រ័យធម្មបរិយេសធា មិនមែនធម្មធន្ទៈកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យ
 ធម្មធន្ទៈ មិនមែនធម្មសង្កប្បៈកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធម្មធន្ទៈ

នោះ ធម្មសង្កត់ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មសញ្ញា នោះ
 ធម្មសញ្ញា បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មនាគ ។ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 នាគុណានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញានានត្ថំ សញ្ញា-
 នានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ បរិយេសនានានត្ថំ
 នោះ បរិយេសនានានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។
 សញ្ញានានត្ថំ នោះ សញ្ញានានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 នាគុណានត្ថំ ។ អដ្ឋមិ ។

[១៦] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភក្កវា...

នាគុណានត្ថំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញានានត្ថំ

មិនមែនធម្មសញ្ញាភិក្ខុវេ ព្រោះអាស្រ័យធម្មសង្កត្តៈ មិនមែនធម្ម-
 នាគុណានត្ថំ ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញាៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុំទ្បាយ
 សញ្ញានានត្ថំ ភិក្ខុវេ ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញា
 ផ្សេងៗ... ភិក្ខុវេ ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញានានត្ថំ ។ បេ ។
 បរិយេសនានានត្ថំ មិនមែនភិក្ខុវេ ព្រោះអាស្រ័យ
 មរិយេសនានានត្ថំ ។ បេ ។ សញ្ញានានត្ថំ ផ្សេងៗ...
 មិនមែនធម្មសញ្ញាភិក្ខុវេ ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញា
 ផ្សេងៗ យ៉ាងនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

[១៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះ

ឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុពុំទ្បាយ សញ្ញា
 នានត្ថំ ភិក្ខុវេ ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញា ផ្សេងៗ

សញ្ញាបាទត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សង្កប្បបាទត្ថំ សង្កប្ប-
បាទត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ជស្សបាទត្ថំ ជស្សបាទត្ថំ
បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាបាទត្ថំ វេទនាបាទត្ថំ បដិច្ច
ឧប្បជ្ជតិ ធន្ទបាទត្ថំ ធន្ទបាទត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
បរិណ្ហាបាទត្ថំ បរិណ្ហាបាទត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
បរិយេសបាទត្ថំ បរិយេសបាទត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
លាភបាទត្ថំ ។ កកមញ្ច កិក្ខុវេ ឆាតុបាទត្ថំ ។
រូបឆាតុ ។ បេ ។ ធម្មឆាតុ ។ ភំនំ វុត្ថតិ កិក្ខុវេ
ឆាតុបាទត្ថំ ។

(១៧) ភាគមក ក៏ត្រូវ ជាតុលាទន្តិ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញា ជាតុលាទន្តិ ។ បេ ។ បរិយេស ជាតុលាទន្តិ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ លាភ ជាតុលាទន្តិ ។ រូប ជាតុលាទន្តិ ក៏ត្រូវ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ រូបសញ្ញា រូបសញ្ញា បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ រូប-

សន្តិច្ចៈមានសភាពផ្សេងគ្នា តើគេឡើង ព្រោះកាស្រ័យសញ្ញាមានស-
ភាពផ្សេងគ្នា ឯសព្វៈមានសភាពផ្សេងគ្នា តើគេឡើង ព្រោះកាស្រ័យ
សន្តិច្ចៈមានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នាតើគេឡើង ព្រោះ
កាស្រ័យឯសព្វៈមានសភាពផ្សេងគ្នា ធន្ទៈមានសភាពផ្សេងគ្នាតើគេឡើង
ព្រោះកាស្រ័យវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា បរិច្ឆាហៈមានសភាពផ្សេងគ្នា
តើគេឡើង ព្រោះកាស្រ័យធន្ទៈមានសភាពផ្សេងគ្នា បរិយសតាមាន
សភាពផ្សេងគ្នា តើគេឡើង ព្រោះកាស្រ័យបរិច្ឆាហៈមានសភាពផ្សេង
គ្នា លាភមានសភាពផ្សេងគ្នា តើគេឡើង ព្រោះកាស្រ័យបរិយសតា
មានសភាពផ្សេងគ្នា ។ ម្នាលគិក្ខុទាំងឡាយ ចុះតាម មានសភាព
ផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច ។ រូបតាម ។ រូប ។ ធម្មតាម ។ ធម្មតា ។ ម្នាលគិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា តាមមានសភាពផ្សេងគ្នា ។

(១៧) ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ ចុះសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើត
ឡើង ព្រោះអាស្រ័យនាគុមានសភាពផ្សេងគ្នា ។ បេ ។ កើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យបរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា ។ បេ ។ លាភនា
សភាពផ្សេងគ្នា គឺដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ ចុះសញ្ញាកើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យបេនាគុ ចុះសញ្ញាចុះកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យចុះសញ្ញា

[១៨] សាវត្ថិយំ វិហរតិ... តត្រ ទោ ភគវា... ជា-
 តុបាទន្តំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សញ្ញាបាទន្តំ សញ្ញា-
 បាទន្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សង្កប្បបាទន្តំ ធម្ម... វេទនា...
 ធន... បរិធម្មហ... បរិយេសបាបាទន្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈ-
 តិ លាភបាទន្តំ ហេ លាភបាទន្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 បរិយេសបាបាទន្តំ ហេ បរិយេសបាបាទន្តំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ បរិធម្មហបាទន្តំ ហេ បរិធម្មហបាទន្តំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ធនបាទន្តំ វេទនា... ធម្ម... សង្កប្ប...
 សញ្ញាបាទន្តំ ហេ សញ្ញាបាទន្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ បាតុ-
 បាទន្តំ ។ ភកមញ្ច ភិក្ខុវេ បាតុបាទន្តំ ។ រូបបាតុ
 ។ រេ ។ ធម្មបាតុ ។ ភំជំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ បាតុបាទន្តំ ។

[១៨] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើននឹងនៅជិតក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទី
 ពោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ច្រើនគ្រាន់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធកាយ
 សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា សង្កប្បមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យសញ្ញា
 មានសភាពផ្សេងគ្នា លាភមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកា
 ស្រ័យឥស្សៈ... វេទនា... ធន... បរិធម្មហ... បរិយេសបាបាទន្តំ
 ផ្សេងគ្នា មិនមែនបរិយេសបាបាទន្តំផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកា-
 ស្រ័យលាភមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនបរិធម្មហមានសភាពផ្សេង
 គ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យបរិយេសបាបាទន្តំផ្សេងគ្នា មិនមែន
 ធនមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យបរិធម្មហមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា វេទនា... ឥស្សៈ... សង្កប្ប... សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា...
 មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យសញ្ញាមាន
 សភាពផ្សេងគ្នាទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធកាយ ចុះធាតុមានសភាពផ្សេង
 គ្នា កើតដូចម្តេច ។ រូបធាតុ ។ រេ ។ ធម្មធាតុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធកាយ
 នេះហៅថា ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា ។

[១៩] កិត្តមញ្ញ កិត្តុវេ ជាតុបាទត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 ដ្ឋតិ សញ្ញាបាទត្ថំ សញ្ញាបាទត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 សង្កប្បបាទត្ថំ ធម្មស្ស... វេទនា... ទទ្ទ... បរិឡាហ...
 បរិយេសនា... លាភបាទត្ថំ ខោ លាភបាទត្ថំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ បរិយេសនាបាទត្ថំ បរិឡាហ... ទទ្ទ... វេទនា...
 ធម្មស្សបាទត្ថំ ខោ សង្កប្បបាទត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សញ្ញា-
 បាទត្ថំ ខោ សញ្ញាបាទត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ជាតុបា-
 ទត្ថំ ។ រូបជាតុំ កិត្តុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ រូបសញ្ញា
 ។ វេ ។ ធម្មជាតុំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មសញ្ញា
 ធម្មសញ្ញំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ វេ ។ ធម្មបរិយេស-
 នា ធម្មបរិយេសនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មលាភោ
 ខោ ធម្មលាភំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មបរិយេសនា
 ខោ ធម្មបរិយេសនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មបរិឡាហោ

[១៩] ខ្មាសភិតភ័យចង្អុល ពុទ្ធសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នាគេតើ
 ឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា សន្តិប្បៈមានសភាព
 ផ្សេងគ្នាគេតើឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា ឥស្ស...
 វេទនា... ឆន្ទៈ... បរិច្ឆាហៈ... បរិយេសនា... លាភមានសភាពផ្សេងគ្នា
 មិនមែនបរិយេសនាមានសភាពផ្សេងគ្នាគេតើឡើង ព្រោះអាស្រ័យលាភ
 មានសភាពផ្សេងគ្នា បរិច្ឆាហៈ... ឆន្ទៈ... វេទនា... ឥស្សៈមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា មិនមែនសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នាគេតើឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 សន្តិប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នាគេតើឡើង
 ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឫម្ពូត ។ ខ្មាសភិត
 ចង្អុល ប្រសញ្ញាគេតើឡើង ព្រោះអាស្រ័យរូបធាតុ រូបេវ ធម្ម-
 សញ្ញាគេតើឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មធាតុ... តើគេឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 ធម្មសញ្ញា រូបេវ ធម្មបរិយេសនា... ធម្មលាភាគីតើឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 ធម្មបរិយេសនា មិនមែនធម្មបរិយេសនាគេតើឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្ម-
 លាភ មិនមែនធម្មបរិច្ឆាហៈគេតើឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិយេសនា

។ ធម្មបរិណាមំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មច្នៃត្ថោ ។ ធម្មច្នៃត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មសម្មស្សជា វេទនា ។ ធម្មសម្មស្សជំ វេទនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មសម្មស្សោ ។ ធម្មសម្មស្សំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មសង្កប្បោ ។ ធម្មសង្កប្បំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មសញ្ញា ។ ធម្មសញ្ញំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មនាគុ ។ បរិទោ ភិក្ខុវេ នាគុនាមត្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញានាមត្តំ សញ្ញានាមត្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សង្កប្បនាមត្តំ ធម្មស្ស... វេទនា... ធម្ម... បរិណាមា... បរិយេសនា... លាភនាមត្តំ ។ ធម្មលាភនាមត្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ បរិយេសនាមត្តំ ។ បរិយេសនាមត្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ បរិណាមាមត្តំ ។ បរិណាមាមត្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មនាមត្តំ ។ ធម្មនាមត្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាមត្តំ ។ វេទនាមត្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មស្សនាមត្តំ ។ ធម្មស្សនាមត្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សង្កប្បនាមត្តំ

មិនមែនធម្មចន្ទៈកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធម្មបរិច្ចាហៈ មិនមែនវេទនា ដែលកើតអំពីធម្មសម្មស្សកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធម្មចន្ទៈ មិនមែន ធម្មសម្មស្សកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យវេទនាកើតអំពីធម្មសម្មស្ស មិនមែនធម្មសង្កប្បៈកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធម្មសម្មស្ស មិនមែនធម្មសញ្ញាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធម្មសង្កប្បៈ មិនមែនធម្មនាគុកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធម្មសញ្ញា ។ កាលភក្តីបានខ្យល់ សញ្ញាមានសភាព ផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យនាគុមានសភាពផ្សេងគ្នា សង្កប្បៈ មានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេង គ្នា ឥស្ស... វេទនា... ធម្ម... បរិច្ចាហៈ... បរិយេសនា... លាភ មានសភាពផ្សេងគ្នា... មិនមែនបរិយេសនាមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យលាភមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនបរិច្ចាហៈមានសភាព ផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យបរិយេសនាមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធម្មៈមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធម្មៈមាន សភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះ កាស្រ័យវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនឥស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យឥស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនសង្កប្បៈ មានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យសង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា

ធាតុសំយុង្គ តាឡង់ ១២៩

ជា សង្គមប្រជាជន ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាបាជន្តិ ជា
សញ្ញាបាជន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ជាតុបាជន្តិ ។ ធម៌ ។

តាឡង់ បេតិ ។

តស្ស ឧទ្ទានំ

ធាតុសង្គមប្រជាជន ជា បេតិ

វេទនា អបរេ ឧរេ

ឯតិ អដ្ឋត្ថបញ្ចតិ

ធាតុសញ្ញា ច ជា បេតិ

ជស្សស្ស អបរេ ឧរេ

ឯតិ កាហិរេបញ្ចតិ ។

ធាតុសំយុង្គ តាឡង់ ១៣០

មិនមែនសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាក្រក់សង្គមប្រជាជន
មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះ
អាក្រក់សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា យ៉ាងនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី១០ ។

ចប់ តាឡង់ ទី ១ ។

ឧទ្ទានំនៃតាឡង់ត្រូវបានកើត

សំដែងអំពីធាតុ១ អំពីសង្គមប្រជាជន អំពីធាតុមានសភាពផ្សេង
គ្នា មិនអាក្រក់សង្គមប្រជាជនមានសភាពផ្សេងគ្នាជាដើមអំពី
វេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា អាក្រក់សង្គមប្រជាជនមានសភាព
ផ្សេងគ្នា មានពីរលើក នេះហៅថា បញ្ចក្កៈខាងក្នុង អំពី
ធាតុ១ អំពីសញ្ញា១ អំពីបរិវារៈមានសភាពផ្សេងគ្នា
មិនអាក្រក់សង្គមប្រជាជនមានសភាពផ្សេងគ្នាជាដើម ១
អំពីសង្គមប្រជាជនមានពីរលើក នេះហៅថា បញ្ចក្កៈខាងក្រៅ ។

សត្វធាតុវិគ្គ

(២០) សាវត្ថុយំ វិហរតិ... ឧត្រ ទោ កកវំ...

សត្វិមា ភិក្ខុវេ ធាតុយោ ។ ឧត្តមា សត្វ ។ អាកាធាតុ
សុភាធាតុ អាកាសាធាតុ យន្តធាតុ វិញ្ញាណធាតុ យ-
ន្តធាតុ អភិក្ខុញ្ញាយន្តធាតុ ទេវសញ្ញាធាតុ យ-
ន្តធាតុ សញ្ញាវេយ្យន្តធាតុ ។ ឥមា ទោ
ភិក្ខុវេ សត្វ ធាតុយោតិ ។ ឯវី វុត្តេ អញ្ញាឧភេ ភិក្ខុ
កកវំ ឯតទេវេវ យា ឆាយិ កន្តេ អាកាធាតុ យា
ច សុភាធាតុ យា ច អាកាសាធាតុ យា ច យន្តធាតុ យា ច
វិញ្ញាណធាតុ យា ច អភិក្ខុញ្ញាយន្តធាតុ យា ច
ទេវសញ្ញាធាតុ យា ច សញ្ញាវេយ្យន្តធាតុ ឥមា ទុ ទោ កន្តេ ធាតុ-
យោ ភី បដិទូ បញ្ញាយន្តិតិ ។

សត្វធាតុវិគ្គ

(២០) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នឹងនៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុង

ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ធាតុទាំងឡាយនេះ មានវេយ្យាករណ៍ ។ ធាតុទាំងវេយ្យាករណ៍ ភិក្ខុ
ម្តេចខ្លះ ។ អាកាធាតុ ១ សុភាធាតុ ១ អាកាសាធាតុ ១
យន្តធាតុ ១ វិញ្ញាណធាតុ ១ អភិក្ខុញ្ញាយន្តធាតុ ១ ទេវសញ្ញាធាតុ ១
យន្តធាតុ ១ សញ្ញាវេយ្យន្តធាតុ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ឯង ធាតុវេយ្យាករណ៍ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះ
ហើយ ភិក្ខុមួយរូប ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ធំរើន ធាតុវេយ្យាករណ៍ អាកាធាតុភី សុភាធាតុភី អាកា-
សាធាតុភី យន្តធាតុភី វិញ្ញាណធាតុភី អភិក្ខុញ្ញាយន្តធាតុ
ភី ទេវសញ្ញាធាតុភី សញ្ញាវេយ្យន្តធាតុភី បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភីធាតុទាំងនេះ ប្រាកដឡើង ព្រោះអស្រ័យអ្វី ។

(២១) យាយី ភិក្ខុ អាគាហិកុ អយំ ធាតុ អន្ត-
 ការំ បដិច្ច បញ្ញាយតិ ។ យាយី ភិក្ខុ សុភាធាតុ
 អយំ ធាតុ អសុភំ បដិច្ច បញ្ញាយតិ ។ យាយី ភិក្ខុ
 អាគាសានញ្ញាយននធាតុ អយំ ធាតុ រូបំ បដិច្ច
 បញ្ញាយតិ ។ យាយី ភិក្ខុ វិញ្ញាណញ្ញាយននធាតុ
 អយំ ធាតុ អាគាសានញ្ញាយននំ បដិច្ច បញ្ញាយតិ ។
 យាយី ភិក្ខុ អភិក្ខុញ្ញាយននធាតុ អយំ ធាតុ
 វិញ្ញាណញ្ញាយននំ បដិច្ច បញ្ញាយតិ ។ យាយី
 ភិក្ខុ នេវសញ្ញាសញ្ញាយននធាតុ អយំ ធាតុ អ-
 ភិក្ខុញ្ញាយននំ បដិច្ច បញ្ញាយតិ ។ យាយី ភិក្ខុ
 សញ្ញាវេទយននធាតុ អយំ ធាតុ វិភេទំ បដិច្ច
 បញ្ញាយតិ ។ យាយី ភិក្ខុ អាគាហិកុ យា ធម៌
 សុភាធាតុ យា ធម៌ អាគាសានញ្ញាយននធាតុ យា ធម៌
 វិញ្ញាណញ្ញាយននធាតុ យា ធម៌ អភិក្ខុញ្ញាយននធាតុ
 យា ធម៌ នេវសញ្ញាសញ្ញាយននធាតុ យា ធម៌ សញ្ញា-
 វេទយននធាតុ ឥមា ទុ ខេវ ករុណ ធាតុយោ
 កាចំ សមាបត្តិ បត្តញ្ញាតិ ។

(២១) ព្រះបាទព្រះភាគព្រាស់ថ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុដែល
 ហៅថា អាគាហិកុ (ស្ម័គ្រច្បង) នេះ ប្រាកដឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 ឆន្ទី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុដែលហៅថា សុភាធាតុនេះ ប្រាកដឡើង
 ព្រោះអាស្រ័យអសុភ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុដែលហៅថា អាគាសា-
 នញ្ញាយននធាតុនេះ ប្រាកដឡើង ព្រោះអាស្រ័យរូប ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ធាតុដែលហៅថា វិញ្ញាណញ្ញាយននធាតុនេះ ប្រាកដឡើង ព្រោះ
 អាស្រ័យអាគាសានញ្ញាយននៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុដែលហៅថា
 អភិក្ខុញ្ញាយននធាតុនេះ ប្រាកដឡើង ព្រោះអាស្រ័យវិញ្ញាណញ្ញា-
 យននៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុដែលហៅថា នេវសញ្ញាសញ្ញាយនន-
 ធាតុនេះ ប្រាកដឡើង ព្រោះអាស្រ័យអភិក្ខុញ្ញាយននៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ធាតុដែលហៅថា សញ្ញាវេទយននធាតុនេះ ប្រាកដឡើង ព្រោះ
 អាស្រ័យនិរោធម៌ ។ ភិក្ខុនោះស្រាបបង្ខំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ធាតុដែលហៅថា អាគាហិកុ សុភាធាតុ អាគាសានញ្ញាយនន-
 ធាតុ វិញ្ញាណញ្ញាយននធាតុ អភិក្ខុញ្ញាយននធាតុ នេវសញ្ញា-
 សញ្ញាយននធាតុ សញ្ញាវេទយននធាតុ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ធាតុទាំងនេះ ឈ្មោះថាសមាបត្តិ ដែលបុគ្គលឃើញផង ។

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិកាយ សិវាទវគ្គ

(២២) ហេ យាយី ភិក្ខុ អាភាវាទុ យោ ច សុភា-
 វាទុ យោ ច អាភាសាធម្មាយនធនាទុ យោ ច វិញ្ញា-
 ណាធម្មាយនធនាទុ យោ ច អាភិញ្ញាធម្មាយនធនាទុ ឥមា
 ធាតុយោ សញ្ញាសមាបត្តិ បត្តញ្ចា ។ យាយី ភិក្ខុ
 វេទសញ្ញាធាសញ្ញាយនធនាទុ អយំ ធាតុ សង្ខារវេស-
 សសមាបត្តិ បត្តញ្ចា ។ យាយី ភិក្ខុ សញ្ញាវេទយន-
 ធិរោធនាទុ អយំ ធាតុ ធិរោធសមាបត្តិ បត្តញ្ចាតិ ។
 បឋមំ ។

(២៣) សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ហេ ភកាវ...
 សធិនាធិ ភិក្ខុវេ ឧប្បជ្ឈតិ កាមវិនុត្តោ នោ អធិនាធិ
 សធិនាធិ ឧប្បជ្ឈតិ ព្យាបាទវិនុត្តោ នោ អធិនាធិ ស-
 ធិនាធិ ឧប្បជ្ឈតិ វិហារវិនុត្តោ នោ អធិនាធិ ។

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិកាយ សិវាទវគ្គ

(២២) ព្រះមានព្រះភាគប្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុវេសហៅ
 ថា អាភាវាទុភិក្ខុ សុភាវាទុភិក្ខុ អាភាសាធម្មាយនធនាទុភិក្ខុ វិញ្ញាណ-
 ធម្មាយនធនាទុភិក្ខុ អាភិញ្ញាធម្មាយនធនាទុភិក្ខុ ធាតុចាំនេះ ឈ្មោះថា
 សញ្ញាសមាបត្តិ ដែលបុគ្គលធម្មវិជ្ជា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុវេសហៅថា
 នៅសញ្ញាធាសញ្ញាយនធនាទុនេះ ឈ្មោះថាសង្ខារវេសសមាបត្តិ
 ដែលបុគ្គលធម្មវិជ្ជា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធាតុវេសហៅថា សញ្ញាវេទយន-
 ធិរោធនាទុនេះ ឈ្មោះថាធិរោធសមាបត្តិ ដែលបុគ្គលធម្មវិជ្ជា ។
 ចប់សូត្រ ទី ១ ។

(២៣) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ...
 ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ប្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំន៍
 ឡាយ កាមវិនុត្តៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងកាម) ប្រកបដោយហេតុ ទើប
 កើតឡើងបាន មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ ព្យាបាទវិនុត្តៈ (សេចក្តីត្រិះរិះ
 ក្នុងការព្យាបាទ) ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើងបាន មិនមែន
 ជាមិនមានហេតុទេ វិហារវិនុត្តៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការបៀតបៀន)
 ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើងបាន មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ ។

ពាក្យស្នេហា សន្តិភាព ក្នុងការប្រកួតប្រជែង

[២២] ក្នុងពេល កំណើត សង្គមនេះ ឧប្បជ្ឈតិ កាម-
 វិគ្គោ ឆោ អនិទានំ សង្ខារំ ឧប្បជ្ឈតិ ព្យាបាទិ-
 ក្ខន្តា ឆោ អនិទានំ សង្ខារំ ឧប្បជ្ឈតិ វិហិត្តា-
 ក្ខន្តា ឆោ អនិទានំ ។ កាមធាតុំ កិក្ខុវេ បដិទ្ធ
 ឧប្បជ្ឈតិ កាមសញ្ញា កាមសញ្ញំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ឈតិ
 កាមសង្កប្បោ កាមសង្កប្បំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ឈតិ កា-
 មច្ឆន្ទោ កាមច្ឆន្ទំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ឈតិ កាមបរិណិហោ
 កាមបរិណិហំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ឈតិ កាមបរិយេសនា ។
 កាមបរិយេសនំ កិក្ខុវេ បរិយេសនា ឆោ អស្សុតតំ
 បុព្វជ្ឈនោ ភីហិ ហិរេហិ មិច្ឆា បដិបជ្ឈតិ កាយេន
 ភំតាយ មនសា ។ ព្យាបាទធាតុំ កិក្ខុវេ បដិទ្ធ
 ឧប្បជ្ឈតិ ព្យាបាទសញ្ញា ព្យាបាទសង្កប្បោ... ព្យាបា-
 ទច្ឆន្ទោ... ព្យាបាទបរិណិហោ... ព្យាបាទបរិយេសនា ។

ពាក្យស្នេហា សន្តិភាព ក្នុងការប្រកួតប្រជែង

[២២] ខ្នាតកំណត់ខ្សោយ ចុះកាមវិគ្គោ ប្រកបដោយហេតុ
 ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុ ព្យាបាទវិគ្គោ ប្រកបដោយ
 ហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុ វិហិត្តាវិគ្គោ ប្រកប
 ដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ តើដូចម្តេច ។
 ខ្នាតកំណត់ខ្សោយ កាមសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងកាម) កើតឡើង
 ព្រោះអាស្រ័យកាមធាតុ កាមសង្កប្បៈ (សេចក្តីគ្រឹះរឹងរិតកាម) កើត
 ឡើង ព្រោះអាស្រ័យកាមសញ្ញា កាមច្ឆន្ទៈ (សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាម)
 កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យកាមសង្កប្បៈ កាមបរិណិហោ (សេចក្តី
 គ្រហល់គ្រហាយក្នុងកាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យកាមច្ឆន្ទៈ កាម-
 បរិយេសនា (ការស្វែងរកកាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យកាម-
 បរិណិហោ ។ ខ្នាតកំណត់ខ្សោយ បុព្វជ្ឈន្តមិនមែនដឹង កាលស្វែង
 រកកាមបរិយេសនា មែនប្រតិបត្តិខុស ដោយមានចំណង គឺ កាយ
 រាជ ចិត្ត ។ ខ្នាតកំណត់ខ្សោយ ព្យាបាទសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ក្នុង
 ព្យាបាទ) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យព្យាបាទធាតុ ព្យាបាទសង្កប្បៈ
 (សេចក្តីគ្រឹះរឹងរិតការព្យាបាទ) ... ព្យាបាទច្ឆន្ទៈ (សេចក្តីប្រាថ្នា
 ក្នុងការព្យាបាទ) ... ព្យាបាទបរិណិហោ (សេចក្តីគ្រហល់គ្រហាយ
 ព្រោះការព្យាបាទ) .. ព្យាបាទបរិយេសនា (ការស្វែងរកព្យាបាទ) ។

ឡា ឆា ឧបរិយេសនំ កិក្ខុវេ បរិយេសមាធា អស្សុតវា
 បុដ្ឋជ្ជោ តីហិ មាធា មិច្ឆា បដិបដ្ឋតិ កាយេន
 វាចាយ មនសា ។ វិហីសាធាតុំ កិក្ខុវេ បដិច្ច
 ទុប្បជ្ជតិ វិហីសាសញ្ញា វិហីសាសង្ក័យោ... វិហីសា-
 ធានោ... វិហីសាបរិទ្យាវោ... វិហីសាបរិយេសនា ។
 វិហីសាបរិយេសនំ កិក្ខុវេ បរិយេសមាធា អស្សុតវា
 បុដ្ឋជ្ជោ តីហិ មាធា មិច្ឆា បដិបដ្ឋតិ កាយេន
 វាចាយ មនសា ។

[២៥] សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ បុរិសោ អាទិត្តំ តិ-
 ណុកំ សុក្កុ តិណាធាយេ និក្ខមេយ្យ នោ ចេ
 ហត្ថេហិ ច មាធា ច ទិច្ចមេវ និព្វាមេយ្យ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុព្វជ្ជន្តរាមិទេវេនីនំ កាលវិស្វនិក្ខុវេត្តាទ-
 បរិយេសនា វេទន៍ប្រតិបត្តិទុស ដោយឋានទាំង ៣ គឺ កាយ វាចា ចិត្ត ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិហីសាសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងការបៀតបៀន)
 កើតឡើង ព្រោះគាស្រ័យវិហីសាធាតុ វិហីសាសង្ក័យៈ (សេចក្តីគ្រងរំ-
 ភ័យក្នុងការបៀតបៀន)... វិហីសាធានៈ (សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងការបៀតបៀន)...
 វិហីសាបរិទ្យាវាចៈ (សេចក្តីក្រហល់ក្រហាយព្រោះការបៀតបៀន)...
 វិហីសាបរិយេសនា (ការវិស្វនិក្ខុវេត្តាការបៀតបៀន) ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុព្វជ្ជន្តរាមិទេវេនីនំ កាលវិស្វនិក្ខុវេត្តាវិហីសាបរិយេសនា
 វេទន៍ប្រតិបត្តិទុស ដោយឋានទាំង ៣ គឺ កាយ វាចា ចិត្ត ។

[២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបុរសដាក់គប់ស្មៅ ដែល
 ភ្លើងកំពុងឆេះ ពេក្នុងព្រៃស្មៅដ៏ស្ងួត បើបុរសនោះមិនលក់ភ្លើងនោះ
 ឲ្យលេងដោយដៃទាំងឡាយធន ដោយជើងទាំងឡាយធន ឲ្យដាច់ទ

ធាតុសំយុង្គ សន្តតាវុត្ត ទេពធម្មវិភង្គ

ឯវត្ថុ កិច្ចវេ យេ ភិណ្ឌកដ្ឋនិស្សិតា ហណា តេ អ-
 នយត្យសនំ អាបដ្ឋេយ្យំ ឯវមេវ ចោ កិច្ចវេ យោ ហិ
 កោនិ សមណោ វា ប្រាហ្មណោ វា ឧប្បជ្ជនំ វិសម-
 ភតំ អកុសលសញ្ញំ ន ឧប្បមេវ បដហតិ វិនោទតិ
 ត្បន្តិកោតំ អនោវិ កមេតិ សោ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ឥត្ថំ
 វិហរតិ សវិយាតំ សឧបាយាសំ សមវិធម្យហំ តាយស្ស
 ភេនា បរិ មរណា ឥត្ថតិ ហនិកត្ថា ។

[២៦] សនិទានំ កិច្ចវេ ឧប្បជ្ជនំ ទេពធម្មវិភង្គា
 ចោ អនិទានំ សនិទានំ ឧប្បជ្ជនំ អត្យាហានិកត្ថា
 ចោ អនិទានំ សនិទានំ ឧប្បជ្ជនំ អវិហិតត្ថា
 ចោ អនិទានំ ។

ធាតុសំយុង្គ សន្តតាវុត្ត ការពើតឡើងនៃទេពធម្មវិភង្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលអាស្រ័យនៅដោយស្ម័គ្រចិត្ត មុខ
 ជាដល់ខ្លះសេចក្តីមិនចំរើនចិត្តការវិនាស ដោយប្រការដូច្នេះឯង មាន
 ទមទាដូចម្តេចមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈបុត្រាហ្មណ៍ណាមួយ
 មិនលះបង់ មិនបន្ទោបង់ មិនធ្វើឱ្យវិនាស មិនឱ្យដល់ខ្លះការមិនមាន
 ឱ្យអកុសលសញ្ញា ដែលកើតឡើងមិនរាបសា យ៉ាងនាប៉ុន សមណ-
 ប្រាហ្មណ៍នោះ នៅជាទុក្ខ ប្រកបដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រកប
 ដោយសេចក្តីតានតឹង ប្រកបដោយសេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះ
 វិបកក្លាយក្នុងកាយ មាននាយអំពីមរណៈទៅ ទុក្ខតិរិច្ឆ័យប្រាកដ ក៏មាន
 ទមមេឃ្យដូច្នេះឯង ។

[២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេពធម្មវិភង្គៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការ
 ចេញចាកកាម) ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមាន
 ហេតុទេ អព្យាបាទវិភង្គៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការមិនព្យាបាទ) ប្រកប
 ដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ អវិហិតវិភង្គៈ
 (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការមិនបៀតបៀន) ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង
 មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ ។

[២៧] កតថា ភិក្ខុវេ សនិទានំ ឧប្បជ្ជតិ
 នេត្តម្មវតត្តោ នោ អនិទានំ សនិទានំ ឧប្បជ្ជតិ អត្សា-
 មាធិវតត្តោ នោ អនិទានំ សនិទានំ ឧប្បជ្ជតិ អវិហ័-
 សាវតត្តោ នោ អនិទានំ ។ នេត្តម្មធាតុំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ នេត្តម្មសញ្ញា នេត្តម្មសញ្ញំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 នេត្តម្មសង្កប្បោ នេត្តម្មសង្កប្បំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 នេត្តម្មជន្មោ នេត្តម្មជន្មំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ នេត្តម្មបរិ-
 ឡាហោ នេត្តម្មបរិឡាហំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ នេត្តម្មបរិ-
 យេសា ។ នេត្តម្មបរិយេសនំ ភិក្ខុវេ បរិយេសនា នោ
 សុតនំ អរិយស្សវតោ ភីហំ មាណសំ សម្មា បដិបជ្ជតិ
 គាយេន វហាយ មធសា ។ អត្សាមាធាតុំ ភិក្ខុវេ
 បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ អត្សាមាធសញ្ញា ។ បេ ។ អត្សាមា-
 ធសង្កប្បោ... អត្សាមាធ�ជន្មោ... អត្សាមាធថរិឡាហោ...

[២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធាចារ្យ ចុះនេត្តម្មវតត្តៈ ប្រកបដោយហេតុ
 ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ អត្សាមាធាតុពុទ្ធាចារ្យប្រកបដោយ
 ហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ អវិហ័សាវតត្តៈប្រកប
 ដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធាចារ្យ នេត្តម្មសញ្ញា (សេចក្តីសំខាន់ក្នុងការចេញចាក
 កាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យនេត្តម្មធាតុ នេត្តម្មសង្កប្បៈ (សេចក្តី
 គ្រប់គ្រងការចេញចាកកាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យនេត្តម្មសញ្ញា
 នេត្តម្មជន្មៈ (សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងការចេញចាកកាម) កើតឡើង ព្រោះ
 អាស្រ័យនេត្តម្មសង្កប្បៈ នេត្តម្មបរិឡាហៈ (សេចក្តីត្រហល់ត្រហាយក្នុង
 ការចេញចាកកាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យនេត្តម្មជន្មៈ នេត្តម្មបរិ-
 យេសា (ការស្វែងរកនូវការចេញចាកកាម) កើតឡើង ព្រោះអា-
 ស្រ័យនេត្តម្មបរិឡាហៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធាចារ្យ អរិយសាវកអារចន៍ដឹង
 កាលស្វែងរកនេត្តម្មបរិយេសនា តែងប្រតិបត្តិត្រូវ ដោយឯនទាំងបា-
 យ៉ាង គឺ កាយ វាចា ចិត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធាចារ្យ អត្សាមាធសញ្ញា
 កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យអត្សាមាធាតុ ។ បេ ។ អត្សាមាធសង្កប្បៈ
 (សេចក្តីគ្រប់គ្រងការមិនព្យាបាទ)... អត្សាមាធដន្មៈ (សេចក្តីប្រាថ្នា
 ក្នុងការមិនព្យាបាទ)... អត្សាមាធថរិឡាហៈ (សេចក្តីត្រហល់ត្រហាយ

ធាតុសំយុង្គ សុត្តន្តបិដក វិជ្ជាបិដក

អព្យាចានបរិយេសនា ។ អព្យាចានបរិយេសនំ កិច្ចវេ
 បរិយេសនាធា សុត្តកំ អរិយស្សវត្តោ តីហិ ហិ-
 ធម៌ សម្មា បដិបដ្ឋិតំ តោយេន វាចាយ មនសា ។
 អវិហិតាធាតុំ កិច្ចវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈិតំ អវិហិតាសញ្ញា
 អវិហិតាសញ្ញំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈិតំ អវិហិតាសញ្ញាប្ប
 អវិហិតាសញ្ញប្បំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈិតំ អវិហិតាធាតុ អវិ-
 ហិតាធម្មំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈិតំ អវិហិតាបរិច្ចាហោ អវិហិតា-
 បរិច្ចាហំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈិតំ អវិហិតាបរិយេសនា ។
 អវិហិតាបរិយេសនំ កិច្ចវេ បរិយេសនាធា សុត្តកំ
 អរិយស្សវត្តោ តីហិ ហិធម៌ សម្មា បដិបដ្ឋិតំ
 តោយេន វាចាយ មនសា ។

(២៨) សេយ្យជាមិ កិច្ចវេ បុរិសោ អាទិភ័ន្តំ តិណ្ឌត្តំ
 សុត្តុ តិណ្ឌតាយេ ទិក្ខុបេយ្យ តមេនំ ហត្ថេហិ ច
 ចាធម៌ ច ទិច្ចាមេ ទិក្ខុបេយ្យ វិវត្តិ កិច្ចវេ យេ
 តិណ្ឌតដ្ឋនិស្ស្រិតា ចាណា តេ ច អនយត្យសនំ

ធាតុសំយុង្គ សុត្តន្តបិដក វិជ្ជាបិដក

ក្នុងការមិនព្យាបាទ)... អព្យាបាទបរិយេសនា (ការស្វែងរកក្នុងការមិន
 ព្យាបាទ) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលស្វែង
 រកអព្យាបាទបរិយេសនា តែងប្រតិបត្តិត្រូវ ដោយឋានទាំង ៣ គឺ
 កាយ វាចា ចិត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អវិហិតាសញ្ញាភិក្ខុឡើង
 ព្រោះអាស្រ័យអវិហិតាធាតុ អវិហិតាសញ្ញប្បវេតិតឡើង ព្រោះ
 អាស្រ័យអវិហិតាសញ្ញា អវិហិតាធម្មវេតិតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 អវិហិតាសញ្ញប្បៈ អវិហិតាបរិច្ចាហវេតិតឡើង ព្រោះអាស្រ័យអវិ-
 ហិតាធម្មៈ អវិហិតាបរិយេសនាភិក្ខុឡើង ព្រោះអាស្រ័យអវិហិតា-
 បរិច្ចាហៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាល
 ស្វែងរកអវិហិតាបរិយេសនា តែងប្រតិបត្តិត្រូវ ដោយឋានទាំង ៣ គឺ
 កាយ វាចា ចិត្ត ។

(២៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបុរិសជាក់គប់ស្មៅ ដែល
 ភ្លើងកំពុងនេះ ក្នុងព្រៃស្មៅដ៏ស្អាត គប្បីលក់គប់ស្មៅនោះ ដោយវេជ្ជ
 ទាំងឡាយផង ដោយជើងទាំងឡាយផង ជាដាច់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឯពួកសត្វដែលអាស្រ័យនៅ ដោយស្មៅទាំងឡាយ ក៏មិនដល់ម្លប់សព្វគ្រប់

អាចេដ្ឋយ្យំ ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេយោ ហំ កោចិ សម-
 ណោ វា ប្រាញណោ វា ឧប្បជ្ឈំ វិសមគតំ អត្តស-
 លសញ្ញំ ទិប្បមេវ បដហតិ វិជោធនតិ ឡង្គិកភោតិ
 អនោរាមមេតិ សោ ជិដ្ឋេវ ធម្មេ សុទំ វិហារតិ អវិយាតំ
 អនុមាណសំ អបរិឡាហំ កាយស្ស កេធា បរំ មរណា
 សុគតំ វាជិត្តង្គាតិ ។ ឧត្ថយំ ។

(២៤) ឯតំ សមយំ ភក្កា ញាតិកោ វិហារតិ
 តិញ្ចកាវសដេ ។ ឧត្រ ចោ ភក្កា ភិក្ខុ អា-
 មន្តសំ ភិក្ខុភោតិ ។ កធន្តតិ តេ ភិក្ខុ ភក្កាតោ
 បដ្ឋស្សោសី ។ ភក្កា ឯតទភោច ធាតុំ ភិក្ខុវេ បដេត្ថ
 ឧប្បជ្ឈតិ សញ្ញា ឧប្បជ្ឈតិ ជិដ្ឋំ ឧប្បជ្ឈតិ វិគត្តោតិ ។

មិនចំរើនចំណីការវិនាស ដោយប្រការផ្លូវច្នៃឯង មានទុក្ខចម្លងមុនមិញ
 ម្ចាស់កំពុងខ្សោយ សមណប្រាហ្មណ៍ណាមួយ លះបង់ បន្ទោបង់ ធ្វើ
 ឲ្យវិនាស ធ្វើឲ្យដល់ខ្សែការមិនមាន ខ្ញុំអកុសលសញ្ញា ដែលកើតឡើង
 មិនរាបសា យ៉ាងនាបំ សមណប្រាហ្មណ៍នោះវេទនាជាសុខ មិនមាន
 សេចក្តីជឿចង្អៀល មិនមានសេចក្តីតានតឹង មិនមានសេចក្តីក្អកក្អ-
 ហាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះវេទនាឆាយរាងកាយ ខាងនាយកំពីមរណៈទៅ
 សុគតិវេទនាប្រាស ក៏មានទុក្ខផ្លូវច្នៃឯង ។ បប់ សូត្រទី២ ។

(២៤) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងមហា-
 ប្រាសាទវេលាធ្វើដោយឆដ្ឋ ក្នុងស្រុករបស់ព្រះញាតិ (ចំណិតល្អ) ។
 ក្នុងចំនោមឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងកំពុងខ្សោយថា ម្ចាស់
 កំពុងខ្សោយ ។ កំពុងខ្សោយនោះ ទទួលព្រះកូនដីកាព្រះមានព្រះភាគ
 ថា ព្រះកុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ផ្លូវច្នៃថា ម្ចាស់
 កំពុងខ្សោយ សញ្ញា ជិដ្ឋំ វិគត្តៈ កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុ ។

[៣០] ឯវិ ព្រត្ថ អាយស្មា កក្កាធា(១) កកវន្តិ
 ឯតទេវាទ យាយី កន្ត ធិដ្ឋ អសម្មាសម្ពុទ្ធស្យ
 សម្មាសម្ពុទ្ធាតិ អយំ ទុ ទោ កន្ត ធិដ្ឋ តី បដិទ្ធ
 បញ្ញាយតីតិ ។

[៣១] មហតី ទោ ឯសា កក្កាទ ធាតុ យនិទំ
 អវិជ្ជាបាត ។ ឯនិ កក្កាទ ធាតុ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ឈតិ
 ហីនា សញ្ញា ហីនា ធិដ្ឋ ហីនា វិកត្តោ ហីនា
 ចេតនា ហីនា បត្តនា(២) ហីនា បណ្ឌិទំ ហីនា
 បុត្តលោ ហីនា វាចា ហីនិ អាទិក្ខតិ នេសេតិ បញ្ញា-
 បេតិ បដ្ឋបេតិ វិវេតិ វិកជតិ ឧត្តាធិករោតិ ហីនា
 កស្សំ ឧបបត្តតិ វាចាមិ ។ មជ្ឈិមិ កក្កាទ ធាតុ
 បដិទ្ធ ឧប្បជ្ឈតិ មជ្ឈិមា សញ្ញា មជ្ឈិមា ធិដ្ឋ
 មជ្ឈិមា វិកត្តោ មជ្ឈិមា ចេតនា មជ្ឈិមា បត្តនា
 មជ្ឈិមា បណ្ឌិទំ មជ្ឈិមា បុត្តលោ មជ្ឈិមា វាចា

១ ខ. អាយស្មា សព្វេក្កាយតោ ។ ឧ. សព្វេក្កាយតោ ។ ២ បដ្ឋនាទិកិ ទិស្សនិ ។

[៣០] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះកត្តានេះមាននាម គឺប្រាបបង្ខំខ្លួនព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បតិក្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទំដ្ឋគឺសេចក្តីយល់ឃើញណា ក្នុងបុគ្គលមិនមែនជា
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ថាជាសម្មាសម្ពុទ្ធ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះទំដ្ឋនេះ
 ប្រាកដឡើង ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ។

[៣១] ខ្មាលកត្តានេះ ធាតុដែលទំនុះ គឺអវិជ្ជាបាត ។ ខ្មាល
 កត្តានេះ សញ្ញាដ៏ថោកទាប ទំដ្ឋដ៏ថោកទាប វិកត្តៈដ៏ថោកទាប ចេតនា
 ដ៏ថោកទាប សេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ថោកទាប សេចក្តីតាំងចិត្តដ៏ថោកទាប
 បុគ្គលដ៏ថោកទាប វាចាដ៏ថោកទាប កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុ
 ដ៏ថោកទាប គឺថាគេគោរពថា បុគ្គលនោះ តែងប្រាប់ សំដែង
 ប្រដាប់ តំកល់ខ្ពស់ ចើក កែវត្រែក ធ្វើឱ្យរត់ ឡើងកើតដ៏ថោកទាប ក៏-
 លោភរបស់បុគ្គលនោះ ត្រូវថោកទាបដែរ ។ ខ្មាលកត្តានេះ សញ្ញាជា
 កណ្តាល ទំដ្ឋជាកណ្តាល វិកត្តៈជាកណ្តាល ចេតនាជាកណ្តាល
 សេចក្តីប្រាថ្នាជាកណ្តាល សេចក្តីតាំងចិត្តជាកណ្តាល បុគ្គលជា
 កណ្តាល វាចាជាកណ្តាល កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខីតវគ្គោ

មជ្ឈិមំ អាចិត្តាតិ ធនេសេតិ បញ្ញាបេតិ វេទេតិ វិហរេតិ
 វិភជេតិ ឧត្តាដីកាភេតិ មជ្ឈិមា កស្សុ ឧបបត្តិវិ
 វជាមិ ។ បណីតំ កក្កាទ ឆាតុំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ឈតិ
 បណីតា សញ្ញា បណីតា ខំដ្ឋំ បណីតោ វិគត្តោ
 បណីតា ធមេតា បណីតា មត្តេតា បណីតោ បណិដិ
 បណីតោ បុគ្គលោ បណីតា វាចា បណីតំ អាចិត្តាតិ
 ធនេសេតិ បញ្ញាបេតិ វេទេតិ វិហរេតិ វិភជេតិ ឧត្តាដីកាភេតិ
 បណីតា កស្សុ ឧបបត្តិវិ វជាមីតិ ។ តតិយំ ។

(៣២) សាវត្ថិយំ វិហរេតិ... តត្រុំ ទោ កកវា...
 ឆាតុសោ វ កិត្តាវ សត្តា សំសទ្ធព្ពំ សមេវ្ពំ ហីបាដិ-
 មុត្តិកា ហីបាដិមុត្តិកេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធព្ពំ សមេវ្ពំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខីតវគ្គោ

កណ្ណាល ភថាភកោលថា បុគ្គលនោះ វេទន៍ប្រាប់ សំដែង
 ក្រដាស កំលំទុក បើក វែកញែក ធ្វើឱ្យរាក់ ខ្ញុំអំពើជាកណ្ណាល កំណើត
 របស់បុគ្គលនោះ គឺជាកណ្ណាលដែរ ។ ម្ចាស់កុលាទៈ សញ្ញាដ៏ទុក្ខ
 ចំដុំដ៏ទុក្ខ វេទន៍ដ៏ទុក្ខ ធម៌នាដ៏ទុក្ខ សេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ទុក្ខ សេចក្តី
 កាំងចិត្តដ៏ទុក្ខ បុគ្គលដ៏ទុក្ខ វាចាដ៏ទុក្ខ ភើបឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 ឆាតុដ៏ទុក្ខ ភថាភកោលថា បុគ្គលនោះ វេទន៍ប្រាប់ ក្រដាស កំលំ
 ទុក បើក វែកញែក ធ្វើឱ្យរាក់ ខ្ញុំអំពើដ៏ទុក្ខ កំណើតរបស់បុគ្គល
 នោះ ក៏ទុក្ខដែរ ។ ចប់សូត្រ ទី ៣២ ។

(៣២) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់កង់នៅដកគ្រងសាវត្ថិ... ក្នុង
 ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិត្តាតាំងឱ្យយ
 សត្វតាំងឱ្យយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា^១ ដោយឆាតុ គឺក្នុងដងមានអច្ចរ-
 ស្រីយៈថាភកាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយទីដកក្នុងដងមានអច្ចរស្រីយៈ

១ ឆ្លើយ ប្រយោជន៍ ប្រដាប់ ទូលចិត្តនៃគ្នា ។

ពាក្យសំយុង្គ សន្តតាតុវន្ត ពាក្យសោ សំសន្តតំ

កល្យាណាធិមុត្តិកា កល្យាណាធិមុត្តិកេហិ សន្តិ
 សំសន្តត្ថំ សមេន្តិ ។ អតីតំ កិត្តវេ អន្ធានំ ជាតុសោ ។
 សន្តា សំសន្តិសុ សមីសុ ហិធាធិមុត្តិកា ហិធាធិមុត្តិ-
 កេហិ សន្តិ សំសន្តិសុ សមីសុ កល្យាណាធិមុត្តិកា
 កល្យាណាធិមុត្តិកេហិ សន្តិ សំសន្តិសុ សមីសុ ។
 អនាគតំ កិត្តវេ អន្ធានំ ជាតុសោ ។ សន្តា សំសន្តិ-
 ស្សន្តំ សមេស្សន្តំ ហិធាធិមុត្តិកា ហិធាធិមុត្តិកេហិ
 សន្តិ សំសន្តិស្សន្តំ សមេស្សន្តំ កល្យាណាធិមុត្តិកា
 កល្យាណាធិមុត្តិកេហិ សន្តិ សំសន្តិស្សន្តំ សមេ-
 ស្សន្តំ ។ ឯតវហិ កិត្តវេ ចតុម្ពន្តំ អន្ធានំ ជាតុសោ
 ។ សន្តា សំសន្តត្ថំ សមេន្តិ ហិធាធិមុត្តិកា ហិធាធិ-
 មុត្តិកេហិ សន្តិ សំសន្តត្ថំ សមេន្តិ កល្យាណាធិ-
 មុត្តិកា កល្យាណាធិមុត្តិកេហិ សន្តិ សំសន្តត្ថំ
 សមេន្តិតំ ។ ចតុម្ព ។

ពាក្យសំយុង្គ សន្តតាតុវន្ត ពាក្យសោសាយពាក្យ

ថោកចាប ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ក្រូត្តា សមន្តា ជាមួយនឹង
 ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអតីត-
 កាល សត្វទាំងឡាយ ក្រូត្តា សមន្តា ដោយធាតុ គឺពួកជន
 មានអធ្យាស្រ័យថោកចាប ក្រូត្តា សមន្តា ជាមួយនឹងពួកជនមាន
 អធ្យាស្រ័យថោកចាប ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ក្រូត្តា សមន្តា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បី
 ក្នុងអនាគតកាល សត្វទាំងឡាយ នឹងក្រូត្តា នឹងសមន្តា ដោយធាតុ
 គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកចាប នឹងក្រូត្តា នឹងសមន្តា ជាមួយ
 នឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកចាប ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ នឹង
 ក្រូត្តា នឹងសមន្តា ជាមួយពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វទាំងឡាយ ក៏ក្រូត្តា
 សមន្តា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកចាប ក្រូត្តា
 សមន្តា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកចាប ពួកជនមានអធ្យា-
 ស្រ័យល្អ ក្រូត្តា សមន្តា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ។
 ចប់សូត្រ ទី ៦ ។

(៣៣) ឯកំ សមយំ ភកវតោ រាជកថោ វិហារ-
 តិ តិជ្ឈត្វាដេ បព្វតេ ។ តេន ចោ បទ សមយេន
 អាយស្មាបិ ចោ សាវ័បុត្តោ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ
 សន្និ ភកវតោ អវិទូរេ ចន្តមតិ អាយស្មាបិ ចោ មហា-
 មោក្ខលាហោ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ ភកវតោ
 អវិទូរេ ចន្តមតិ អាយស្មាបិ ចោ មហាគុស្សោ សម្ព-
 ហុលេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ ភកវតោ អវិទូរេ ចន្តមតិ អាយ-
 ស្មាបិ ចោ អនុរោ មហាសម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ
 ភកវតោ អវិទូរេ ចន្តមតិ អាយស្មាបិ ចោ បុណ្ណា
 មន្តាបិបុត្តោ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ ភកវតោ
 អវិទូរេ ចន្តមតិ អាយស្មាបិ ចោ ឧបាលិ សម្ពហុលេហិ
 ភិក្ខុហិ សន្និ ភកវតោ អវិទូរេ ចន្តមតិ អាយស្មាបិ
 ចោ អាធនោ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ ភកវតោ
 អវិទូរេ ចន្តមតិ ទេវទត្តាបិ ចោ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ
 សន្និ ភកវតោ អវិទូរេ ចន្តមតិ ។

(៣៣) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្បែរភ្នំ

គិជ្ឈកូដ ជិតក្រុងក្រវាត់ ។ ក្នុងសម័យនោះឯង ព្រះសាវ័បុត្តមាន
 អាយុ កំពុងចង្រ្គមក្នុងវិជិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ
 ច្រើនរូប ព្រះមហាមោក្ខលាហនមានអាយុ កំពុងចង្រ្គមក្នុងវិជិតព្រះមាន
 ព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ព្រះមហាគុស្សមានអាយុ
 កំពុងចង្រ្គមក្នុងវិជិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប
 ព្រះអនុរោមានអាយុ កំពុងចង្រ្គមក្នុងវិជិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹង
 ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ព្រះបុណ្ណមន្តាបិបុត្តមានអាយុ កំពុងចង្រ្គមក្នុង
 វិជិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ព្រះឧបាលិ
 មានអាយុ កំពុងចង្រ្គមក្នុងវិជិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំង
 ឡាយច្រើនរូប ព្រះអាធនមានអាយុ កំពុងចង្រ្គមក្នុងវិជិតព្រះមានព្រះ
 ភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ទេវទត្តាកំពុងចង្រ្គមក្នុងវិជិត
 ព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបដែរ ។

(៣២) អថទោ កកតំ កិច្ច អាមន្តេសិ បស្ស-
 ថ នោ តុម្ពេ កិច្ចវេ សារីយុត្តំ សម្ពហុលេហិ កិច្ចហិ
 សទ្ធិ ចន្តមន្តន្តិ ។ ឯវំ កន្តេ ។ សទ្ធវេ ទោ ឯតេ កិច្ចវេ
 កិច្ច មហាបញ្ញា បស្សថ នោ តុម្ពេ កិច្ចវេ មហា-
 មោត្តលាជំ សម្ពហុលេហិ កិច្ចហិ សទ្ធិ ចន្តមន្តន្តិ ។
 ឯវំ កន្តេ ។ សទ្ធវេ ទោ ឯតេ កិច្ចវេ កិច្ច ម-
 ហិដ្ឋិកា បស្សថ នោ តុម្ពេ កិច្ចវេ មហាស្សប័
 សម្ពហុលេហិ កិច្ចហិ សទ្ធិ ចន្តមន្តន្តិ ។ ឯវំ កន្តេ ។
 សទ្ធវេ ទោ ឯតេ កិច្ចវេ កិច្ច ទុតតំនា បស្សថ
 នោ តុម្ពេ កិច្ចវេ អន្តរុទ្ធិ សម្ពហុលេហិ កិច្ចហិ សទ្ធិ
 ចន្តមន្តន្តិ ។ ឯវំ កន្តេ ។ សទ្ធវេ ទោ ឯតេ កិច្ចវេ
 កិច្ច ជិព្វចតុកា បស្សថ នោ តុម្ពេ កិច្ចវេ
 ឫស្សិ មន្តាជ័យុត្តំ សម្ពហុលេហិ កិច្ចហិ សទ្ធិ
 ចន្តមន្តន្តិ ។ ឯវំ កន្តេ ។ សទ្ធវេ ទោ ឯតេ កិច្ចវេ
 កិច្ច ធម្មតថិកា បស្សថ នោ តុម្ពេ កិច្ចវេ
 ទុចាលំ សម្ពហុលេហិ កិច្ចហិ សទ្ធិ ចន្តមន្តន្តិ ។

[៣២] ព្រះនាងនិង ព្រះមានព្រះភាគ ព្រាស់និងកិច្ចព័ន្ធភាយ
 ព្រាស់ ខ្លាចកិច្ចព័ន្ធភាយ អ្នកព័ន្ធភាយឃើញសារីយុត្ត កំពុង
 ច្រើនជាមួយនឹងពួកកិច្ចព័ន្ធភាយ ដែរ ។ កិច្ចព័ន្ធភាយ ព្រាស់បង្គំ
 ខ្លាច ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ខ្លាចកិច្ចព័ន្ធភាយ កិច្ចព័ន្ធភាយ
 អស់នោះ ជាអ្នកមានបញ្ញាច្រើន ខ្លាចកិច្ចព័ន្ធភាយ អ្នកព័ន្ធភាយ
 ឃើញមហាមោត្តល្យន កំពុងច្រើនជាមួយនឹងពួកកិច្ចព័ន្ធភាយ ដែរ ។
 ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ខ្លាចកិច្ចព័ន្ធភាយ កិច្ចព័ន្ធភាយអស់នោះ ជាអ្នក
 មានប្រវត្តិច្រើន ខ្លាចកិច្ចព័ន្ធភាយ អ្នកព័ន្ធភាយឃើញមហាស្សប័
 កំពុងច្រើនជាមួយនឹងពួកកិច្ចព័ន្ធភាយ ដែរ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។
 ខ្លាចកិច្ចព័ន្ធភាយ កិច្ចព័ន្ធភាយអស់នោះ ជាអ្នកព័ន្ធភាយ (អ្នកព័ន្ធភាយ
 កំពុងបង្កើតលេស) ខ្លាចកិច្ចព័ន្ធភាយ អ្នកព័ន្ធភាយឃើញអន្តរុទ្ធ
 កំពុងច្រើនជាមួយនឹងពួកកិច្ចព័ន្ធភាយ ដែរ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។
 ខ្លាចកិច្ចព័ន្ធភាយ កិច្ចព័ន្ធភាយអស់នោះ ជាអ្នកមានទិព្វចក្ខុ ខ្លាចកិច្ច
 ព័ន្ធភាយ អ្នកព័ន្ធភាយឃើញឫស្សិ មន្តាជ័យុត្ត កំពុងច្រើនជាមួយ
 នឹងពួកកិច្ចព័ន្ធភាយ ដែរ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ខ្លាចកិច្ចព័ន្ធភាយ
 កិច្ចព័ន្ធភាយអស់នោះ ជាអ្នកចិត្ត ខ្លាចកិច្ចព័ន្ធភាយ អ្នកព័ន្ធភាយ
 ឃើញទុចាលំ កំពុងច្រើនជាមួយនឹងពួកកិច្ចព័ន្ធភាយ ដែរ ។

ឯវិ កន្លែ ។ សព្វ ទោ ឯតេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វិនយធន
 ចស្សថ នោ ឧត្តេ ភិក្ខុវេ អាទន្នំ សម្ពហុលេហិ
 ភិក្ខុហិ សន្និ ចន្តមទ្គន្តំ ។ ឯវិ កន្លែ ។ សព្វ ទោ
 ឯតេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧហុស្សតា ចស្សថ នោ ឧត្តេ
 ភិក្ខុវេ នេវទន្តិ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ
 ចន្តមទ្គន្តំ ។ ឯវិ កន្លែ ។ សព្វ ទោ ឯតេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ហិមិច្ឆា ។

[៣៨] ឆាតុសោ វ សត្តា សំសទ្ធន្តំ
 សមេន្តំ ហិមិច្ឆត្តកា ហិមិច្ឆត្តកេហិ សន្និ
 សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ កល្យាណាធិមុត្តកា កល្យាណាធិ-
 មុត្តកេហិ សន្និ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ អត្ថតម្បិ ភិក្ខុវេ
 អន្ធានំ ឆាតុសោ វ សត្តា សំសទ្ធិសុ សមីសុ
 ហិមិច្ឆត្តកា ហិមិច្ឆត្តកេហិ សន្និ សំសទ្ធិសុ
 សមីសុ កល្យាណាធិមុត្តកា កល្យាណាធិមុត្តកេហិ
 សន្និ សំសទ្ធិសុ សមីសុ ។ អហតតម្បិ ភិក្ខុវេ
 អន្ធានំ ឆាតុសោ វ សត្តា សំសទ្ធិស្សន្តំ សមេស្សន្តំ

ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម ភិក្ខុពុទ្ធារាមស័ន្ត
 ជាវិនយធន ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម អ្នកពុទ្ធារាមយេញកាន់ កំពុង
 ច្រៀមជាមួយនឹងពួកភិក្ខុច្រើនប្រេ ដែរ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម ភិក្ខុពុទ្ធារាមស័ន្ត ជាពហុស្វក ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម
 អ្នកពុទ្ធារាមយេញទៅទុក កំពុងច្រៀមជាមួយនឹងពួកភិក្ខុ
 ច្រើនប្រេដែរ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម
 ភិក្ខុពុទ្ធារាមស័ន្ត ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាជ្ញាជាលាមក ។

[៣៩] ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម សព្វពុទ្ធារាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា^(១)
 ដោយឆាតុ គឺពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យថោកទាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងពួកជន មានអច្ឆាស្រ័យថោកទាប ពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យល្អ
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យល្អ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម
 សូម្បីក្នុងអតីតកាល សព្វពុទ្ធារាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយ
 ឆាតុ គឺពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យថោកទាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យថោកទាប ពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យល្អ ត្រូវ
 គ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម
 សូម្បីក្នុងអនាគតកាល សព្វពុទ្ធារាម នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា

(១) ឆ្លើយ ប្រហែលគ្នា ។

ហិរណិមន្តកថា ហិរណិមន្តកថា សង្គិ សិសង្គិសង្គិ
 សមេសង្គិ កល្យាណិមន្តកថា កល្យាណិមន្ត-
 កថា សង្គិ សិសង្គិសង្គិ សមេសង្គិ ។ ឯករណ៍
 កិច្ចវេ បទ្ទប្បន្និ អន្ទាចំ ធាតុសោ ។ សត្តា សិសង្គិ
 សមេសង្គិ ហិរណិមន្តកថា ហិរណិមន្តកថា សង្គិ
 សិសង្គិ សមេសង្គិ កល្យាណិមន្តកថា កល្យាណ-
 ិមន្តកថា សង្គិ សិសង្គិ សមេសង្គិ ។ បញ្ចមំ ។

(៣៦) សាវត្ថុយំ វិហរតិ... តត្រ ទោ ភក្កា...

ធាតុសោ ។ កិច្ចវេ សត្តា សិសង្គិ សមេសង្គិ ហិ-
 រណិមន្តកថា ហិរណិមន្តកថា សង្គិ សិសង្គិ ស-
 មេសង្គិ ។ អតីតម្យំ កិច្ចវេ អន្ទាចំ ធាតុសោ ។ សត្តា

ដោយពាក្យ គឺពួកដទៃអនុស្សយន្តរាជបដិសេធ ខឹងត្រូវគ្នា ខឹងសមគ្នា
 ជាមួយខឹងពួកដទៃអនុស្សយន្តរាជបដិសេធ ពួកដទៃអនុស្សយន្ត
 ខឹងត្រូវគ្នា ខឹងសមគ្នា ជាមួយខឹងពួកដទៃអនុស្សយន្ត ។
 ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ សូម្បីភិក្ខុបច្ចុប្បន្នកាលនេះ សព្វព័ន្ធជា ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ដោយពាក្យ គឺពួកដទៃអនុស្សយន្តរាជបដិសេធ ត្រូវគ្នា សម-
 គ្នា ជាមួយខឹងពួកដទៃអនុស្សយន្តរាជបដិសេធ ពួកដទៃអនុស្ស-
 យន្ត ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយខឹងពួកដទៃអនុស្សយន្ត ។
 ចប់ សូត្រ ទី ៨ ។

(៣៦) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថុ... ក្នុង

ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ
 សព្វព័ន្ធជា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយពាក្យ គឺពួកដទៃអនុស្ស-
 យន្តរាជបដិសេធ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយខឹងពួកដទៃអនុស្សយន្ត
 រាជបដិសេធ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ សូម្បីភិក្ខុអតីតកាល សព្វព័ន្ធជា

សំសទ្ធីសុ សមីសុ ហំនាធិមុត្តិកា ហំនាធិមុត្តិកេហំ
 សទ្ធិ សំសទ្ធីសុ សមីសុ ។ អនាគតម្យំ ភិក្ខុវេ
 អន្ទាជំ ធាតុសោ វ សត្តា សំសទ្ធីស្សន្តិ សមេស្សន្តិ
 ហំនាធិមុត្តិកា ហំនាធិមុត្តិកេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធីស្សន្តិ
 សមេស្សន្តិ ។ ឯកវហិចំ ភិក្ខុវេ បទុប្បន្នំ អន្ទាជំ
 ធាតុសោ វ សត្តា សំសទ្ធីស្សន្តិ សមេស្សន្តិ ហំនាធិមុត្តិកា
 ហំនាធិមុត្តិកេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធីស្សន្តិ សមេស្សន្តិ ។

[៣៧] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ក្កថោ ក្កថេន សំ-
 សទ្ធិតិ សមេតិ មុត្តិ មុត្តេន សំសទ្ធិតិ សមេតិ ទេឡោ
 ទេឡោន សំសទ្ធិតិ សមេតិ មុត្តា មុត្តេន សំសទ្ធិតិ
 សមេតិ លោហិតំ លោហិតេន សំសទ្ធិតិ សមេតិ ឯកវេ
 ទោ ភិក្ខុវេ ធាតុសោ វ សត្តា សំសទ្ធីស្សន្តិ សមេស្សន្តិ
 ហំនាធិមុត្តិកា ហំនាធិមុត្តិកេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធីស្សន្តិ
 សមេស្សន្តិ អតីតម្យំ អន្ទាជំ... អនាគតម្យំ អន្ទាជំ...
 ឯកវហិចំ បទុប្បន្នំ អន្ទាជំ ធាតុសោ វ សត្តា

ត្រូវតា សមតា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអច្ចាស្រ័យថោកទាប ត្រូវ
 តា សមតា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ចាស្រ័យថោកទាប ។ ឱវ
 ភិក្ខុតាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអនាគតកាល សត្វតាំងឡាយ នឹងត្រូវតា មិន
 សមតា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអច្ចាស្រ័យថោកទាប នឹងត្រូវតា
 នឹងសមតា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ចាស្រ័យថោកទាប ។ ឱវភិក្ខុ
 តាំងឡាយ សូម្បីក្នុងបទុប្បន្នកាលនេះ សត្វតាំងឡាយ តែងត្រូវតា
 សមតា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអច្ចាស្រ័យថោកទាប រមែងត្រូវតា
 សមតា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ចាស្រ័យថោកទាប ។

[៣៨] ឱវភិក្ខុតាំងឡាយ ឈាមក ត្រូវតា សមតា ដោយ
 ឈាមក ឬត្រូវតា សមតា ដោយម្ស្រ ទឹកមាត់ ត្រូវតា សមតា
 ដោយទឹកមាត់ ខ្លះ ត្រូវតា សមតា ដោយខ្លះ ឈាម ត្រូវតា សមតា
 ដោយឈាម យ៉ាងណាមិញ ឱវភិក្ខុតាំងឡាយ សត្វតាំងឡាយ
 ត្រូវតា សមតា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានអច្ចាស្រ័យថោកទាប តែង
 ត្រូវតា សមតា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ចាស្រ័យថោកទាប សូម្បីក្នុង
 អតីតកាល... សូម្បីក្នុងអនាគតកាល... សូម្បីក្នុងបទុប្បន្នកាលនេះ សត្វ

ពាក្យសំយោគ សន្តតាវង្គ កល្យាណាធិបុត្តិកា

សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ហិបាធិបុត្តិកា ហិបាធិបុត្តិកោហិ
សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ។

(៣៨) ពាក្យសោ វ ភិក្ខុវេ សត្តា សំសទ្ធន្តិ ស-
មេន្តិ កល្យាណាធិបុត្តិកា កល្យាណាធិបុត្តិកោហិ
សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ។ អតីតម្យ ភិក្ខុវេ អន្ទាធិ
ពាក្យសោ វ សត្តា សំសទ្ធិសុ សមីសុ កល្យាណាធិ-
បុត្តិកា កល្យាណាធិបុត្តិកោហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិសុ ស-
មីសុ ។ អនាគតម្យ ភិក្ខុវេ អន្ទាធិ ពាក្យសោ វ សត្តា
សំសទ្ធិស្សន្តិ សមេស្សន្តិ កល្យាណាធិបុត្តិកា កល្យា-
ណាធិបុត្តិកោហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិស្សន្តិ សមេស្សន្តិ ។
ឯកាហិម ភិក្ខុវេ បទុប្បន្តិ អន្ទាធិ ពាក្យសោ វ សត្តា
សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ កល្យាណាធិបុត្តិកា កល្យាណា-
ធិបុត្តិកោហិ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ។

ពាក្យសំយោគ សន្តតាវង្គ ពួកជនមានអច្ចាស្រ័យល្អដ៏ម

តាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអច្ចាស្រ័យ
ដោយពាក្យ តែត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ចាស្រ័យ
ដោយពាក្យ យ៉ាងនោះដែរ ។

(៣៩) ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ សត្វតាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអច្ចាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
នឹងពួកជនមានអច្ចាស្រ័យល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ សូម្បីក្នុង
អតីតកាល សត្វតាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយពាក្យ គឺពួកជន
មានអច្ចាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ចាស្រ័យ
ល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអនាគតកាល សត្វតាំងឡាយ
នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអច្ចាស្រ័យល្អ
នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ចាស្រ័យល្អ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុតាំងឡាយ សូម្បីក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វតាំងឡាយ ត្រូវគ្នា
សមគ្នា ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអច្ចាស្រ័យល្អ តែត្រូវគ្នា សមគ្នា
ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ចាស្រ័យល្អ ។

(៣៩) សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ ទិវំ ទិវេន សំសន្តតិ
 សមេតិ តេសំ តេលេន សំសន្តតិ សមេតិ សប្ប
 សប្បនា សំសន្តតិ សមេតិ មនុ មនុនា សំសន្តតិ
 សមេតិ ជាណិភំ ជាណិភេន សំសន្តតិ សមេតិ ឯវ
 មេវ ចោ ភិក្ខុវេ ធាតុសោ វ សត្តា សំសន្តន្តិ សមេន្តិ
 កល្យាណាធិមុត្តិកា កល្យាណាធិមុត្តិកេហំ សន្និ
 សំសន្តន្តិ សមេន្តិ អតីតម្យំ អន្តាទំ... អនាគតម្យំ
 អន្តាទំ... ឯសេហំមិ បទុប្បន្នំ អន្តាទំ ធាតុសោ វ
 សត្តា សំសន្តន្តិ សមេន្តិ កល្យាណាធិមុត្តិកា កល្យា
 ណាធិមុត្តិកេហំ សន្និ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ។

[៤០] ឥន្ទេរោច ភកេវ ឥន្ទំ វគ្គេន សុកោ
 អជាមរំ ឯវេនោច សត្តា

(៣៩) មាលភិក្ខុចាំន្សាយ ទីតដោះស្រស់ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ដោយទីតដោះស្រស់ ប្រេង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយប្រេង ទីតដោះ
 ៣ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយទីតដោះស្រស់ ទឹកយ៉ូ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយ
 ទឹកយ៉ូ ទឹកអំពៅ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយទឹកអំពៅ យ៉ាងណាមិញ
 មាលភិក្ខុចាំន្សាយ សត្វចាំន្សាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ
 គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមាន
 អធ្យាស្រ័យល្អ សូម្បីក្នុងអតីតកាល... សូម្បីក្នុងអនាគតកាល... សូម្បី
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វចាំន្សាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយ
 ធាតុ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ គឺយ៉ាងនោះឯង ។

[៤០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះហើយ នូវ
 ព្រះសុខកជាសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាស់នាថានេះ
 ភរោទៀតថា

បាតុស័យុត្តស្ស សន្តបាតុវត្ថុ ឧស្សទាម៌
 សិសត្តា វគោថា ជាតោ
 អសិសត្តោ ធិដ្ឋតិ
 បរិត្តំ នាវុមារុយ្ហ
 យថា សីនេ មហន្តោវេ
 ឯវំ កុសីនមាភម្ម
 សាទុដីវិចិ សីនតិ
 តស្មា តំ បរិវដ្ឋេយ្យ
 កុសីនំ ហិណិយំ
 បរិវិត្តហំ អរិយេហំ
 មហិតតេហំ ណាយិគិ
 ធិន្ទំ អារទ្ធកិយេហំ
 មណិតេហំ សហាវសតិ ។ ធិន្ទំ ។

[១១] សាវត្ថុយំ វិហរតិ... តត្រ ទោ កកា...
 ឯតនកោធនាតុសោវ កិត្តវេ សត្តា សិសទ្ធីន្តំ សមេន្តំ
 អស្សន្តា អស្សនេហំ សន្ទំ សិសទ្ធីន្តំ សមេន្តំ
 អហិរិកា អហិរិកេហំ សន្ទំ សិសទ្ធីន្តំ សមេន្តំ

បាតុស័យុត្ត សន្តបាតុវត្ថុ ពួកដទៃមិនមានសទ្ធាជាដើម

ព្រឹត្តិគិលេសដុះឡើង ព្រោះការច្រឡំច្រឡំ ព្រឹត្តិ
 គិលេសជាចំពៅ ព្រោះការមិនច្រឡំច្រឡំ បុគ្គលឡើង
 ឈឺជាប មុនជាលិចចុះក្នុងអន្ទង់ យ៉ាងណាមិញ បុគ្គល
 អាស្រ័យនឹងជនទ្វិលច្រឡំ ទោះបីចិត្តមិនវិកលដោយស្រួល
 ក៏វេទនាលិចចុះទៅ យ៉ាងនោះឯង ហេតុដូច្នោះ បុគ្គលគប្បី
 រៀនសូត្រចោកបុគ្គលទ្វិលច្រឡំ មានសច្ច័ក្ខយាមាមាថា
 ចាបនោះចេញ គប្បីទៅជាមួយនឹងជនជាបណ្ឌិត អ្នកស្ងប់
 ស្ងាត់ អ្នកប្រសើរ អ្នកមានបិត្តបញ្ចូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 អ្នកមានឈាន អ្នកដើម្បីយាមជាដើម ៗ ចប់សូត្រ ទី ៦ ។

[៤១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ភ័ន្តទៅដល់ក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទី
 ពោះឯង ព្រះមានព្រះភោគ... ទ្រង់ក្រាស់ដូច្នេះថា ម្ចាស់កិត្តបាំង
 ឡាយ សត្វបាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកដទៃ
 មិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកដទៃមិនមានសទ្ធា ពួក
 ដទៃមិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកដទៃមិនមានសទ្ធា ចាប់

អនាគ្គាចិនោ អនាគ្គាចិនោ^(១) សទ្ធិ សំសទ្ធិន្តិ សមេន្តិ
 អប្បស្សតា អប្បស្សតេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិន្តិ សមេន្តិ
 កុសីនា កុសីនេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិន្តិ សមេន្តិ
 មុដ្ឋស្សតោ មុដ្ឋស្សតេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិន្តិ សមេន្តិ
 ធុប្បញ្ញា ធុប្បញ្ញេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិន្តិ សមេន្តិ ។
 (សទ្ធា សទ្ធិហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិន្តិ សមេន្តិ ហិរិមនា
 ហិរិមនេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិន្តិ សមេន្តិ ឡត្ថប្បិទោ
 ឡត្ថប្បិហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិន្តិ សមេន្តិ តហុស្សតា ត-
 ហុស្សតេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិន្តិ សមេន្តិ អារទ្ធិរិយា
 អារទ្ធិរិយេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិន្តិ សមេន្តិ ឧបដ្ឋិតស្ស-
 តោ ឧបដ្ឋិតស្សតេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិន្តិ សមេន្តិ
 បញ្ញាវន្តោ បញ្ញាវន្តេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិន្តិ សមេន្តិ) ។
 អតីតម្បិ ភិក្ខុវេ អន្ធាចំ ធាតុសោវ សត្តា សំសទ្ធិសុ
 សមីសុ អស្សទ្ធា អស្សទ្ធិហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិសុ សមីសុ

១ កញ្ញត្ត អនាគ្គប្បិទោ អនាគ្គប្បិហំនីមិ ពាមរុយំ ទិស្សនី ។

ពួកជនមិនខ្វាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្វាចបាប
 ពួកជនមិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួក
 ជនខ្លីលក្ខណៈ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្លីលក្ខណៈ ពួក
 ជនវង្វេងស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនវង្វេងស្មារតី ពួក
 ជនមិនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានបញ្ញា ។
 (ពួកជនមានសព្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសព្វ ពួក
 ជនមានចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តខ្មាស
 បាប ពួកជនមានសេចក្តីខ្វាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជន
 មានសេចក្តីខ្វាចបាប ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនប្រាជ្ញាព្យាយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនប្រាជ្ញាព្យាយាម ពួកជនមានស្មារតីមាំមួន ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតីមាំមួន ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវ
 គ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា) ។ ម្ចាស់ភក្ត្រចង់ឲ្យយ
 សូម្បីក្នុងអតីតកាល សព្វចង់ឲ្យយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយពាក្យ
 គឺពួកជនមិនមានសព្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសព្វ

ពាក្យសំយោគ សព្ទបាវចនា អស្សន្ទិសំសុទ្ធំ

អហិរិកា អហិរិកេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិសុ សមីសុ
 អនោត្តាបិចា អនោត្តាបិចិ សទ្ធិ សំសទ្ធិសុ សមីសុ
 អប្បស្សតា អប្បស្សតេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិសុ សមីសុ
 កុសីតា កុសីតេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិសុ សមីសុ មុដ្ឋស្ស-
 តិចោ មុដ្ឋស្សតិចិ សទ្ធិ សំសទ្ធិសុ សមីសុ ឧប្បញ្ញា
 ឧប្បញ្ញេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិសុ សមីសុ ។ អបាគតម្យ
 កិក្កេវ អន្ទាទំ ធាតុសោ វ សត្តា សំសទ្ធិស្សន្តិ
 សមេស្សន្តិ អស្សត្វា អស្សត្វេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិស្សន្តិ
 សមេស្សន្តិ អហិរិកា អហិរិកេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិស្សន្តិ
 សមេស្សន្តិ អនោត្តាបិចា អនោត្តាបិចិ សទ្ធិ... អប្ប-
 ស្សតា អប្បស្សតេហិ សទ្ធិ... កុសីតា កុសីតេហិ
 សទ្ធិ... មុដ្ឋស្សតិចោ មុដ្ឋស្សតិចិ សទ្ធិ... ឧប្បញ្ញា
 ឧប្បញ្ញេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិស្សន្តិ សមេស្សន្តិ ។
 ឯកវេហិ កិក្កេវ បទុប្បន្នំ អន្ទាទំ ធាតុសោ វ
 សត្តា សំសទ្ធិស្សន្តិ សមេស្សន្តិ អស្សត្វា អស្សត្វេហិ
 សំសទ្ធិស្សន្តិ សមេស្សន្តិ អហិរិកា អហិរិកេហិ សទ្ធិ ។ មេ ។

ពាក្យសំយោគ សព្ទបាវចនា ពាក្យប្រែប្រួលនៃនិមិត្តសម្គាល់សព្ទជាដើម

ពួកជនមិនខ្មាសបាប ក្រូត្រា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបាប
 ពួកជនមិនខ្លាចបាប ក្រូត្រា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្លាចបាប
 ពួកជនមិនចេះដឹង ក្រូត្រា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង
 ពួកជនខ្ជិលច្រអូស ក្រូត្រា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្ជិលច្រអូស
 ពួកជនភ័យស្លាក់ ក្រូត្រា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនភ័យស្លាក់
 ពួកជនឥតបញ្ញា ក្រូត្រា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា ។ ម្ចាស់
 កំពុងឡាយ សូម្បីក្នុងអនាគតកាល សត្វកំពុងឡាយ នឹងក្រូត្រា
 នឹងសមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមិនមានសត្វ នឹងក្រូត្រា នឹងសមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសត្វ ពួកជនមិនខ្មាសបាប នឹងក្រូត្រា នឹង
 សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបាប ពួកជនមិនខ្លាចបាប ជាមួយ
 នឹងពួកជនមិនខ្លាចបាប... ពួកជនមិនចេះដឹង ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះ
 ដឹង... ពួកជនខ្ជិលច្រអូស ជាមួយនឹងពួកជនខ្ជិលច្រអូស... ពួកជន
 ភ័យស្លាក់ ជាមួយនឹងពួកជនភ័យស្លាក់... ពួកជនឥតបញ្ញា នឹង
 ក្រូត្រា នឹងសមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា ។ ម្ចាស់កំពុងឡាយ
 សូម្បីក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វកំពុងឡាយ ក្រូត្រា សមគ្នា ដោយធាតុ
 គឺពួកជនមិនមានសត្វ ក្រូត្រា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមាន
 សត្វ ពួកជនមិនខ្មាសបាប ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបាប ។ មេ ។

អនោត្តាបិចោ អនោត្តាបិចា សទ្ធិ... អប្បស្សតា
អប្បស្សតេហិ សទ្ធិ... កុសីនា កុសីនេហិ សទ្ធិ...
មុដ្ឋស្សតិចោ មុដ្ឋស្សតិហិ សទ្ធិ... ឧប្បញ្ញា ឧប្បញ្ញាហិ
សទ្ធិ សិសន្តន្តំ សមេន្តំ ។

(៤៦) ឆាតុសោ វ កំគូវេ សត្តា សិសន្តន្តំ សមេន្តំ
សត្វា សន្ទហិ សទ្ធិ សិសន្តន្តំ សមេន្តំ ហិរិមនា
ហិរិមនេហិ សទ្ធិ សិសន្តន្តំ សមេន្តំ ឧត្តាបិចោ
ឧត្តាបិចា សទ្ធិ សិសន្តន្តំ សមេន្តំ ឆហុស្សតា ឆហុស្ស-
តេហិ សទ្ធិ សិសន្តន្តំ សមេន្តំ អាទុរិយោ អា-
ទុរិយេហិ សទ្ធិ សិសន្តន្តំ សមេន្តំ ឧបដ្ឋិតស្សតិចោ
ឧបដ្ឋិតស្សតិហិ សទ្ធិ សិសន្តន្តំ សមេន្តំ បញ្ញវត្តោ
បញ្ញវត្តេហិ សទ្ធិ សិសន្តន្តំ សមេន្តំ ។ អភិធម្មិ
កំគូវេ អន្ទាធំ ។ បេ ។ អនាគតម្មិ កំគូវេ អន្ទាធំ
។ បេ ។ ឯតវហិចិ កំគូវេ បទុប្បន្នំ ។ បេ ។ សិ-
សន្តន្តំ សមេន្តិតំ ។ សត្តមំ ។

ពួកជនមិនខ្វាចបាប ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្វាចបាប... ពួកជនមិនចេះ
ដឹង ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជនខ្វល់ច្រអូស ជាមួយនឹង
ពួកជនខ្វល់ច្រអូស... ពួកជនឆ្អឹងស្មារតី ជាមួយនឹងពួកជនឆ្អឹង
ស្មារតី... ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥត
បញ្ញា ។

(៤៦) ម្នាលភិក្ខុបំរើឡាយ សត្វបំរើឡាយ ត្រូវគ្នា សម-
គ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានសត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
ជនមានសត្វ ពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
ពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ពួកជនមានសេចក្តីខ្វាចបាប ត្រូវគ្នា សម-
គ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសេចក្តីខ្វាចបាប ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន
ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនប្រាជ្ញ
ព្យាយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនប្រាជ្ញព្យាយាម ពួក
ជនមានស្មារតីកម្រលំម៉ា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតី
កម្រលំម៉ា ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមាន
បញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុបំរើឡាយ សូម្បីគ្រឿងអភិភកាល ។ បេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុបំរើឡាយ សូម្បីគ្រឿងអនាគតកាល ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុបំរើឡាយ
សូម្បីគ្រឿងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ ។ បេ ។ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ។ ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

(៤៣) សាវត្ថុយំ វិហារតិ... ឧប្បត្ត ទោ ភគវា...

ធាតុសោ វ កិត្តុវេ សត្តា សំសទ្ធិន្ទ្រំ សមេន្ទ្រំ អស្សទ្ធវា
 អស្សទ្ធវា សទ្ធិ សំសទ្ធិន្ទ្រំ សមេន្ទ្រំ អហិមនា អហិម-
 នេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិន្ទ្រំ សមេន្ទ្រំ ធុច្ឆញ្ញា ធុច្ឆញ្ញាហិ
 សទ្ធិ សំសទ្ធិន្ទ្រំ សមេន្ទ្រំ ។ សទ្ធា សទ្ធវា សទ្ធវា សទ្ធិ
 សំសទ្ធិន្ទ្រំ សមេន្ទ្រំ ហិមនា ហិមនេហិ សទ្ធិ សំ-
 សទ្ធិន្ទ្រំ សមេន្ទ្រំ បញ្ញាវន្តោ បញ្ញាវន្តោហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិន្ទ្រំ
 សមេន្ទ្រំ ។ អត្ថតម្បិ កិត្តុវេ អទ្ធានំ ធាតុសោ វ សត្តា
 សំសទ្ធិស្ស សមីស្ស ។ បេ ។ អនាគតម្បិ កិត្តុវេ អទ្ធានំ
 ធាតុសោ វ សត្តា សំសទ្ធិស្សន្ទ្រំ សមេស្សន្ទ្រំ ។ បេ ។

(៤៣) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នង្គ័ន្ទ្រំនៅជិតក្រុងសាវត្ថុ... ក្នុង

ចិរនាវន្ត ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិត្តុវេន្ទ្រំ
 ឡាយ សត្វព័ន្ធឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជន
 មិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជន
 មិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួក
 ជនមិនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានបញ្ញា ។
 ពួកជនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសទ្ធា ពួកជន
 មានចិត្តស្មោះ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តស្មោះ ពួកជន
 មានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។
 ម្ចាស់កិត្តុវេន្ទ្រំឡាយ សូម្បីក្នុងអតីតកាល សត្វព័ន្ធឡាយ ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ដោយធាតុ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិត្តុវេន្ទ្រំឡាយ សូម្បីក្នុងអនាគត-
 កាល សត្វព័ន្ធឡាយ នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ដោយធាតុ ។ បេ ។

ឯតុហំចំ កិក្ខុវេ បទុប្បន្នំ អន្ធនំ ឆាតុសោ ។
 សត្តា សំសន្នន្តំ សមេន្តំ អស្សុត្វា អស្សន្ទេហំ សន្និ
 សំសន្នន្តំ សមេន្តំ អហំវិគា អហំវិកេហំ សន្និ សំ
 សន្នន្តំ សមេន្តំ ធុប្បញ្ញា ធុប្បញ្ញេហំ សន្និ សំសន្នន្តំ
 សមេន្តំ សន្ធា សន្ទេហំ សន្និ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ
 ហំវិមថា ហំវិមាទេហំ សន្និ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ បញ្ញវុត្តោ
 បញ្ញវុត្តេហំ សន្និ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ ។

[២២] ឆាតុសោ ។ កិក្ខុវេ សត្តា សំសន្នន្តំ
 សមេន្តំ អស្សុត្វា អស្សន្ទេហំ សន្និ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ
 អឆាត្តាបិថោ អឆាត្តាបិថេ សន្និ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ
 ធុប្បញ្ញា ធុប្បញ្ញេហំ សន្និ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ ។
 សន្ធា សន្ទេហំ សន្និ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ ឱត្តាបិថោ
 ឱត្តាបិថេ សន្និ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ បញ្ញវុត្តោ បញ្ញវុត្តេ-
 ហំ សន្និ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិឡាយ សូម្បីភិក្ខុបទុប្បន្នភាវនេះ សត្វជាតិឡាយ ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ដោយពាក្យ គឺពួកជនមិនមានសត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងពួកជនមិនមានសត្វ ពួកជនមិនមានសត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសត្វ ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា ពួកជនមានសត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងពួកជនមានសត្វ ពួកជនមានចិត្តឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តឡាយ ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

[២២] ម្ចាស់ភិក្ខុជាតិឡាយ សត្វជាតិឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ដោយពាក្យ គឺពួកជនមិនមានសត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនមិនមានសត្វ ពួកជនមិនមានសត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនមិនមានសត្វ ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនមានបញ្ញា ។ ពួកជនមានសត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនមានសត្វ ពួកជនមានសេចក្តីឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងពួកជនមានសេចក្តីឡាយ ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

(៤៥) អស្សត្វា អស្សទ្វេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ
 សមេន្តិ អប្បស្សតា អប្បស្សតេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ
 សមេន្តិ ទុប្បត្តា ទុប្បត្តេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ ។
 សទ្ធា សទ្ធវេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ ឥហុស្សតា
 ឥហុស្សតេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ បញ្ញាវន្តោ
 បញ្ញាវន្តេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ ។

(៤៦) អស្សត្វា អស្សទ្វេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ ស.
 មេន្តិ កុសីនា កុសីនេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ
 ទុប្បត្តា ទុប្បត្តេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ ។
 សទ្ធា សទ្ធវេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ អារទ្ធវិយា
 អារទ្ធវិយេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ បញ្ញាវន្តោ
 បញ្ញាវន្តេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ ។

(៤៧) ពួកជនមិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជនមិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនឥតបញ្ញា ។ ពួកជនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនមានសទ្ធា ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

(៤៨) ពួកជនមិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនមិនមានសទ្ធា ពួកជនខ្វល់ច្រអូស ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនខ្វល់ច្រអូស ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនឥតបញ្ញា ។ ពួកជនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនមានសទ្ធា ពួកជនប្រាជ្ញាក្សយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនប្រាជ្ញាក្សយាម ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

[៤៧] អស្សុទ្ធា អស្សុទ្ធហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ ស-
 មេន្តំ មុដ្ឋស្សតិទោ មុដ្ឋស្សតិហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ ស-
 មេន្តំ ទុច្ឆញ្ញា ទុច្ឆញ្ញហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។
 សទ្ធា សទ្ធហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ឧបដ្ឋិតស្ស-
 តិទោ ឧបដ្ឋិតស្សតិហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ចញ្ញា-
 វត្តោ ចញ្ញាវត្តហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។ អដ្ឋមំ ។

[៤៨] សាវត្ថិយំ វិហារិ... តត្រ ទោ ភកា... តា-
 តុសា វ ភិក្ខុវេ សត្តា សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ អហិកា
 អហិកាហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ អនាត្តាបិទោ
 អនាត្តាបិហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ទុច្ឆញ្ញា
 ទុច្ឆញ្ញហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។ ហិរិមនា ហិ-
 រិមនេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ឱត្តាបិទោ ឱត្តាបិ-
 ហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ចញ្ញាវត្តោ ចញ្ញាវត្តហំ
 សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។

[៤៧] ពួកជនមិនមានសទ្ធា ក្រែងត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជនវេទន៍ស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនវេទន៍ស្មារតី ពួកជនវេទន៍បញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនវេទន៍បញ្ញា ។ ពួកជនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជន
 មានសទ្ធា ពួកជនមានស្មារតីកម្រស់មាំ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនមានស្មារតីកម្រស់មាំ ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

[៤៨] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់និយាយដល់ព្រះសាវត្ថី... ភក្តិ
 ទិវាឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ប្រាប់ថា ឆ្ងល់ក្នុងចំណោម
 សត្វចាំឱ្យយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមិនមាន
 បាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានបាប ពួកជនមិន
 ទ្វាបបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនទ្វាបបាប ពួកជន
 វេទន៍បញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនវេទន៍បញ្ញា ។ ពួកជន
 មានចិត្តគួរសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តគួរស
 បាប ពួកជនទ្វាបបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនទ្វាបបាប
 ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

(៤៩) អបិរិកា អបិរិកេហំ សទ្ធិំ សំសុទ្ធន្តំ
 សមេន្តំ ឧប្បស្សនា ឧប្បស្សនេហំ សទ្ធិំ សំសុទ្ធន្តំ
 សមេន្តំ ឧប្បញ្ញា ឧប្បញ្ញេហំ សទ្ធិំ សំសុទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។
 ហិរិមនា ហិរិមនេហំ សទ្ធិំ សំសុទ្ធន្តំ សមេន្តំ
 កហុស្សនា កហុស្សនេហំ សទ្ធិំ សំសុទ្ធន្តំ សមេន្តំ
 បញ្ញាវន្តោ បញ្ញាវន្តេហំ សទ្ធិំ សំសុទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។

(៥០) អបិរិកា អបិរិកេហំ សទ្ធិំ សំសុទ្ធន្តំ
 សមេន្តំ កុសីនា កុសីនេហំ សទ្ធិំ សំសុទ្ធន្តំ សមេន្តំ
 ឧប្បញ្ញា ឧប្បញ្ញេហំ សទ្ធិំ សំសុទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។
 ហិរិមនា ហិរិមនេហំ សទ្ធិំ សំសុទ្ធន្តំ សមេន្តំ
 អានុភិយា អានុភិយេហំ សទ្ធិំ សំសុទ្ធន្តំ សមេន្តំ
 បញ្ញាវន្តោ បញ្ញាវន្តេហំ សទ្ធិំ សំសុទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។

(៥៩) ភូតជនមិនខាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងភូត
 ជនមិនខាសបាប ភូតជនមិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងភូត
 ជនមិនចេះដឹង ភូតជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងភូតជនឥត
 បញ្ញា ។ ភូតជនមានចិត្តខាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងភូត
 ជនមានចិត្តខាសបាប ភូតជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងភូតជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ភូតជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងភូតជនមានបញ្ញា ។

(៥០) ភូតជនមិនខាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងភូត
 ជនមិនខាសបាប ភូតជនខ្ជិលច្រអូស ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ភូតជនខ្ជិលច្រអូស ភូតជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងភូត
 ជនឥតបញ្ញា ។ ភូតជនមានចិត្តខាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងភូតជនមានចិត្តខាសបាប ភូតជនប្រាណុក្ខយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងភូតជនប្រាណុក្ខយាម ភូតជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងភូតជនមានបញ្ញា ។

[៥១] អហិរិកា អហិរិកេហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ
 សមេន្តិ មុជ្ជស្សតិជា មុជ្ជស្សតិហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ
 សមេន្តិ ទុប្បញ្ញា ទុប្បញ្ញេហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ ស-
 មេន្តិ ។ ហិរិមជា ហិរិមនេហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ
 ឧបដ្ឋិតស្សតិជា ឧបដ្ឋិតស្សតិហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ
 សមេន្តិ បញ្ញាវន្តោ បញ្ញាវន្តេហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ ស-
 មេន្តិ ។ ធម៌ ។

[៥២] សាវត្ថិយេ វិហារតិ... តត្រេ ទោ ភកកំ...
 ឆាតុសោ ។ ភិក្ខុវេ សត្តា សំសន្តន្តិ សមេន្តិ អ-
 នោត្តាបិជា អនោត្តាបិហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ
 អប្បស្សតា អប្បស្សតេហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ
 ទុប្បញ្ញា ទុប្បញ្ញេហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ។
 ឱត្តាបិជា ឱត្តាបិហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ
 ពហុស្សតា ពហុស្សតេហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ
 បញ្ញាវន្តោ បញ្ញាវន្តេហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ។

[៥៣] ពួកជនមិនខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនមិនខ្មាសបាប ពួកជនវង្វេងស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនវង្វេងស្មារតី ពួកជនអតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនអតបញ្ញា ។ ពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ពួកជនមានស្មារតីអម្បាល់ ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតីអម្បាល់ ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវ
 គ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។ ចប់សូត្រ ទី៧ ។

[៥៤] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់និរតិដកក្រងសាវត្ថិ... ក្នុង
 ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំណូល
 សក្ខីចំណូល ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ នៃពួកជនមិនខ្មាសបាប
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបាប ពួកជនមិនរងជំងឺ
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនរងជំងឺ ពួកជនអតបញ្ញា ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនអតបញ្ញា ។ ពួកជនខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្មាសបាប ពួកជនអម្បាល់ជីវិតច្រើន ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនអម្បាល់ជីវិតច្រើន ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

[៥៣] អនោគាមិយោ អនោគាមិយំ សទ្ធិំ សំ-

សទ្ធន្តំ សមេន្តំ កុសីនា កុសីនេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តំ
សមេន្តំ ធុប្បញ្ញា ធុប្បញ្ញេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។
ធុត្តាមិយោ ធុត្តាមិយំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ អារទ្ធវិ-
រិយោ អារទ្ធវិរិយេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ បញ្ញាវន្តោ
បញ្ញាវន្តេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។

[៥៤] អនោគាមិយោ អនោគាមិយំ សទ្ធិំ សំ-

សទ្ធន្តំ សមេន្តំ ឧដ្ឋស្សតិយោ ឧដ្ឋស្សតិយំ សទ្ធិំ សំ-
សទ្ធន្តំ សមេន្តំ ធុប្បញ្ញា ធុប្បញ្ញេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តំ
សមេន្តំ ។ ធុត្តាមិយោ ធុត្តាមិយំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តំ
សមេន្តំ ឧបដ្ឋេកស្សតិយោ ឧបដ្ឋេកស្សតិយំ សទ្ធិំ សំ-
សទ្ធន្តំ សមេន្តំ បញ្ញាវន្តោ បញ្ញាវន្តេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តំ
សមេន្តិតិ ។ ឧសមំ ។

(៥៣) ពួកជនមិនទាន់ទាន់ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង

ពួកជនមិនទាន់ទាន់ ពួកជនខ្លួនប្រកួស ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
នឹងពួកជនខ្លួនប្រកួស ពួកជនឥសបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
នឹងពួកជនឥសបញ្ញា ។ ពួកជនទាន់ទាន់ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
នឹងពួកជនទាន់ទាន់ ពួកជនប្រាជ្ញាព្យាយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
នឹងពួកជនប្រាជ្ញាព្យាយាម ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
នឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

(៥៤) ពួកជនមិនទាន់ទាន់ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក

ជនមិនទាន់ទាន់ ពួកជនវិនិច្ឆ័យស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជន
វិនិច្ឆ័យស្មារតី ពួកជនឥសបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥស
បញ្ញា ។ ពួកជនទាន់ទាន់ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនទាន់
ទាន់ ពួកជនមានស្មារតីតម្កល់ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
ជនមានស្មារតីតម្កល់ ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
នឹងពួកជនមានបញ្ញា ។ ចប់សូត្រ ទី១០ ។

[៥៥] សាវត្ថុយី វិហារតិ... តត្រ ទោ ភក្កកំ...
 ជាតុសោ វ កិក្ខុវេ សត្តា សំសន្នន្តិ សមេន្តិ អប្ប-
 ស្សតា អប្បស្សតេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ តុសិ-
 តា តុសិតេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ ធុប្បញ្ញា
 ធុប្បញ្ញេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ ។ តហស្សតា
 តហស្សតេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ អារទ្ធិរិយា
 អារទ្ធិរិយេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ បញ្ញាវន្តោ
 បញ្ញាវន្តេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ ។

[៥៦] អប្បស្សតា អប្បស្សតេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ
 សមេន្តិ ឧប្បស្សតិទោ ឧប្បស្សតិហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ
 សមេន្តិ ធុប្បញ្ញា ធុប្បញ្ញេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ ។
 តហស្សតា តហស្សតេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ សមេន្តិ
 ឧប្បស្សតិទោ ឧប្បស្សតិហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ
 សមេន្តិ បញ្ញាវន្តោ បញ្ញាវន្តេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តិ
 សមេន្តិ ។ ឯកាទសមំ ។

[៥៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុង
 ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ
 សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយពាក្យ កិលានដទៃចេះដឹង
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជនខ្ជិលច្រអូស
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្ជិលច្រអូស ពួកជនអតបញ្ញា
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនអតបញ្ញា ។ ពួកជនអាក្រក់ចេះដឹង
 ច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនអាក្រក់ចេះដឹងច្រើន ពួកជន
 ប្រាជ្ញាឱ្យយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនប្រាជ្ញាឱ្យយាម
 ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

[៥៨] ពួកជនមិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនមិនចេះដឹង ពួកជនវង្វ័ន្តស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនវង្វ័ន្តស្មារតី ពួកជនអតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនអតបញ្ញា ។ ពួកជនអាក្រក់ចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនអាក្រក់ចេះដឹងច្រើន ពួកជនមានស្មារតីកម្ពស់មាំ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតីកម្ពស់មាំ ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សម
 គ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។ ចប់សូត្រ ទី ១១ ។

ពាក្យសំយុង្គស្ស សន្តបាតុវន្ត វុសិកាវិសំសន្តមំ

(៨៧) សាវត្ថុយំ វិហារតិ... ឥន្ទ្រ វេទា ភកតំ...

ឆាតុសោ វ កិត្តុវេ សន្តា សំសន្តន្តំ សមេន្តំ ឥន្ទសីតា
 ឥន្ទសីតេហំ សន្តិ សំសន្តន្តំ សមេន្តំ ឧប្បស្សតិវេ
 ឧប្បស្សតិហំ សន្តិ សំសន្តន្តំ សមេន្តំ ឧប្បត្តេ
 ឧប្បត្តេហំ សន្តិ សំសន្តន្តំ សមេន្តំ ។ អារទ្ធកិរិយា
 អារទ្ធកិរិយេហំ សន្តិ សំសន្តន្តំ សមេន្តំ ឧបដ្ឋិតស្សតិវេ
 ឧបដ្ឋិតស្សតិហំ សន្តិ សំសន្តន្តំ សមេន្តំ បញ្ញាវន្តា
 បញ្ញាវន្តេហំ សន្តិ សំសន្តន្តំ សមេន្តិតិ ។ ម្នាទសមំ ។

(ឯវំ សព្វគ្គ អតីតាធាតុកប្បជ្ជប្បន្នំ កាតតំ) ។

សន្តបាតុវន្តា ទុតិយោ ។

ពាក្យសំយុង្គ សន្តបាតុវន្ត កាតុវន្តាធាតុវិសំសន្តមំ

(៨៨) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថុ... ក្នុង

ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ក្រាស់ថា ខ្ញុំលក់ក្នុងចំណោម
 សព្វគ្រាន់ខ្សោយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនខ្ញុំលក់ក្រស
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្ញុំលក់ក្រស ពួកជនវាង្វង់ស្មារតី
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនវាង្វង់ស្មារតី ពួកជនឥតបញ្ញា
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា ។ ពួកជនប្រាជ្ញាព្យាយាម
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនប្រាជ្ញាព្យាយាម ពួកជនមាន
 ស្មារតីតម្កល់រំពៃ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតីតម្កល់រំពៃ
 ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។
 ចប់ សូត្រ ទី ១២ ។

(អតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន បណ្ឌិតកប្បវត្តិយ៉ាងនេះគ្រប់អន្លើ) ។

ចប់ សន្តបាតុវន្ត ទី ២ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខនិកាយ

ធម្ម ទុក្ខំ

សុត្តិមំ(១) សុខនិកាយ

ចិត្តកាសិយា ៥ ៥

ហិមាធិបុត្តិ ៥៥

សកាសាសុត្តិមំ(២)

អស្សុទ្ធម្មលកា ៥

ចត្តារោ អហិមាធិបុត្តិ

អហិមាធិបុត្តិ ៥

ទ្វេ អស្សុទ្ធម្មលកា ៥

កុសីនិ ឯកកំ វុត្តិ(៣)

សុត្តន្តា កុសីនិ បញ្ចកាតិ ។

១ ១. ២. សុត្តិមំ សុខនិកាយ ។ ២ ១. សកាសាសុត្តិមំ ។ ២. សុត្តិមំ សុខនិកាយ ។

៣ ១. ២. ឯកកំ វុត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខនិកាយ

ទុក្ខនៃសុត្តន្តបិដកនេះគឺ

សម្តែងអំពីទុក្ខ ៧ យ៉ាង អំពីវិភាគប្រភពដោយហេតុ ទើប
កើតឡើង អំពីព្រះមានព្រះភារ ទ្រង់នឹងនៅក្នុងមហា-
ប្រាសាទធ្វើដោយឥដ្ឋ អំពីពួកសត្វមានអច្ចរិតស្រ័យថោក
រាប អំពីការចង្រ្កឹម អំពីសូត្រទ័ព្រំមួយព្រមទាំងគាថា
សូត្រទ័ព្រំ អំពីជន ៩ ពួក មានជនមិនមានសត្វជាមូល
អំពីជន ៤ ពួក មានជនមិនមានសេចក្តីខ្មាសចាប់ជាមូល អំពី
ជន ៣ ពួក មានជនមិនមានសេចក្តីខ្មាសចាប់ជាមូល អំពី
ជន ២ ពួក ជាអ្នកមិនចេះដឹង អំពីជន ១ ពួក ជាអ្នកខ្ជិល
ច្រអូស ប្រមូលប្រែប្រួល ក្រៅជា ១៩ ពួក មានមកហើយ
ក្នុងព្រះសូត្រនេះ ។

ទសកម្មបច្ចិវគ្គ

(៥៨) សាវត្ថិយំ វិហាតិ... គត្រ ខោ គកា...
 ធាតុសោ វ ភិក្ខុវេ សត្តា សំសទ្ធនំ សមេន្តំ អស្សន្ទា
 អស្សន្ទេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធនំ សមេន្តំ អហិវេតា អ-
 ហិវេតេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធនំ សមេន្តំ អនោត្តាបិធា
 អនោត្តាបិហំ សទ្ធិ សំសទ្ធនំ សមេន្តំ អសមាហិតា
 អសមាហិតេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធនំ សមេន្តំ ទុប្បញ្ញា
 ទុប្បញ្ញេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធនំ សមេន្តំ ។ សត្វា
 សន្ទេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធនំ សមេន្តំ ហិវេតា ហិវេតេហំ
 សទ្ធិ សំសទ្ធនំ សមេន្តំ ឱត្តាបិធា ឱត្តាបិហំ សទ្ធិ
 សំសទ្ធនំ សមេន្តំ សមាហិតា សមាហិតេហំ សទ្ធិ
 សំសទ្ធនំ សមេន្តំ បញ្ញាវត្តោ បញ្ញាវត្តេហំ សទ្ធិ
 សំសទ្ធនំ សមេន្តំ ។ បេមី ។

ទសកម្មបច្ចិវគ្គ

(៥៨) ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះគោត... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ
 ត្រូវតា សមត្ថា^(១) ដោយធាតុជាប្រាកដ ពួកសត្វមិនមានសព្វ
 ត្រូវតា សមត្ថា ទ័ងពួកសត្វមិនមានសព្វ ពួកសត្វមិនមានសេចក្តីឆ្ងាស
 បាប ត្រូវតា សមត្ថា ទ័ងពួកសត្វមិនមានសេចក្តីឆ្ងាសបាប ពួកសត្វ
 មិនមានសេចក្តីខ្វះបាប ត្រូវតា សមត្ថា ទ័ងពួកសត្វមិនមានសេចក្តី
 ខ្វះបាប ពួកសត្វមិនមានកំរើចក្តីទ័ង ត្រូវតា សមត្ថា ទ័ងពួកសត្វមិន
 មានកំរើចក្តីទ័ង ពួកសត្វមានប្រាជ្ញា ត្រូវតា សមត្ថា ទ័ងពួកសត្វមាន
 ប្រាជ្ញា ។ ពួកសត្វមានសព្វ ត្រូវតា សមត្ថា ទ័ងពួកសត្វមានសព្វ
 ពួកសត្វមានចក្ខុឆ្ងាសបាប ត្រូវតា សមត្ថា ទ័ងពួកសត្វមានចក្ខុឆ្ងាស
 បាប ពួកសត្វមានសេចក្តីខ្វះបាប ត្រូវតា សមត្ថា ទ័ងពួកសត្វមាន
 សេចក្តីខ្វះបាប ពួកសត្វមានចក្ខុកំរើចក្តី ត្រូវតា សមត្ថា ទ័ងពួក
 សត្វមានចក្ខុកំរើចក្តី ពួកសត្វមានប្រាជ្ញា ត្រូវតា សមត្ថា ទ័ងពួក
 សត្វមានប្រាជ្ញា ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

១ ស្មើគ្នា ប្រហែលគ្នា ប្រដាប់គ្នា ចូលគ្នា ចូលចិត្តនឹងគ្នា ត្រូវដឹងគ្នា កាន់កាប់គ្នា ។

(៨៩) សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ កកា...

ធាតុសា វ កិច្ចវេ សត្តា សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ អស្សុទ្ធា
 អស្សុទ្ធម៌ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ អហិកា អហិ-
 កេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ អនោត្តាមិទោ អ-
 នោត្តាមិហិ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ទុស្សីលា ទុស្សី-
 លេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ទុម្បញ្ញា ទុម្បញ្ញាហិ
 សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ។ សទ្ធា សទ្ធម៌ សទ្ធិ
 សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ហិកេមា ហិកេមេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ
 សមេន្តិ ឱត្តាមិទោ ឱត្តាមិហិ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ
 សីលវុត្តោ សីលវុត្តេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ បញ្ញា-
 វុត្តោ បញ្ញាវុត្តេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ។ ទុតិយំ។

(៩០) ទ្រង់និទានេវ្យាបក្រងសាវត្ថិ... កុដិទិវារាង ព្រះ

មានព្រះភោគ... ទ្រង់ប្រាសថា ម្ចាស់កំពុងឡើយ សត្វកំពុងឡើយ
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយពាក្យប្រាកដ ពួកសត្វមិនមានសព្វ ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា នឹងពួកសត្វមិនមានសព្វ ពួកសត្វមិនមានសេចក្តីគ្នាសបាប
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមិនមានសេចក្តីគ្នាសបាប ពួកសត្វមិនមាន
 សេចក្តីខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប
 ពួកសត្វទ្រុស្តសីល ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វទ្រុស្តសីល ពួកសត្វ
 គ្មានប្រាថ្នា ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វគ្មានប្រាថ្នា ។ ពួកសត្វមាន
 សព្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានសព្វ ពួកសត្វមានចិត្តគ្នាស
 បាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានចិត្តគ្នាសបាប ពួកសត្វមាន
 សេចក្តីខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានសេចក្តីខ្លាចបាប ពួក
 សត្វមានសីល ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានសីល ពួកសត្វមាន
 ប្រាថ្នា ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានប្រាថ្នា ។ បឋមសូត្រ ទី២។

ពាក្យសំយុង្គស្ស ។ សកម្មបរិវេណ បាលាកិច្ចាទិសំសទ្ធន៍

[៦០] ឯវាម្ម សុតិ ។ ឯតិ សមយី ភគវា
 សាវត្ថុយី វិហារតិ ជេតវាន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អា-
 រាម ។ ឧត្រ ទោ ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេ-
 តិ ។ កនន្តេតិ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ បទ្ទាស្សាសុំ ។

[៦១] ភគវា ឯតេវេន ធាតុសោ ។ ភិក្ខុវេ
 សត្តា សំសទ្ធន៍ សមេន្តិ ចាណាតិចាតិចោ បាលា-
 តិចាតិចា សទ្ធិ សំសទ្ធន៍ សមេន្តិ អនិច្ឆាទាយិចោ
 អនិច្ឆាទាយិចា សទ្ធិ សំសទ្ធន៍ សមេន្តិ កាមេស្ស-
 មិច្ឆាចារិចោ កាមេស្សមិច្ឆាចារិចា សទ្ធិ សំសទ្ធន៍
 សមេន្តិ មុសាវាទិចោ មុសាវាទិចា សទ្ធិ សំសទ្ធន៍
 សមេន្តិ សុភាមេយមជ្ឈម្យមាទិចាយិចោ សុភាមេយ-
 មជ្ឈម្យមាទិចាយិចា សទ្ធិ សំសទ្ធន៍ សមេន្តិ ។

ពាក្យសំយុង្គ សកម្មបរិវេណ កាស្រ្តវិទិសក្ខត្តសម្លាប់សត្វដំបៅ

[៦០] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សមយីមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្តុដេតាន ចេសអនាថបិណ្ឌិកសេនី ទៀប
 ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងវិវេនាឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
 ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ទទួល
 ព្រះក្មេងដ៏អារម្មណ៍ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ។

[៦១] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុជាប្រាកដ
 ពួកសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ទ័ងពួកសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ
 ពួកសត្វអ្នកស្លាប់ទ្រព្យគេ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ទ័ងពួកសត្វអ្នកស្លាប់ទ្រព្យគេ
 ពួកសត្វប្រព្រឹត្តទុសក្ខន្ធភាមទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ទ័ងពួកសត្វ
 ប្រព្រឹត្តទុសក្ខន្ធភាមទាំងឡាយ ពួកសត្វខ្លោយពាក្យកុហក ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ទ័ងពួកសត្វខ្លោយពាក្យកុហក ពួកសត្វដែលច្រកចោល
 ហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺជីកទឹកស្រវឹងគឺសុភវិនិមេយ ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ទ័ងពួកសត្វដែលច្រកចោលហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ
 គឺជីកទឹកស្រវឹងគឺសុភវិនិមេយ ។

(៦២) ចាណាតិចាតា បដិវរតា ចាណាតិចាតា
 បដិវរតេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធីន្តំ សមេន្តំ អនិច្ឆាធានា
 បដិវរតា អនិច្ឆាធានា បដិវរតេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធីន្តំ
 សមេន្តំ កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវរតា កាមេសុ-
 មិច្ឆាចារា បដិវរតេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធីន្តំ សមេន្តំ
 មុសាវតា បដិវរតា មុសាវតា បដិវរតេហំ សទ្ធិំ
 សំសទ្ធីន្តំ សមេន្តំ សុរាមេរយមជ្ឈម្យមាធន្តាធា បដិ-
 វតា សុរាមេរយមជ្ឈម្យមាធន្តាធា បដិវរតេហំ សទ្ធិំ
 សំសទ្ធីន្តំ សមេន្តិតំ ។ ភតិយំ ។

(៦៣) សាវត្ថុយំ វិហារតិ... ភក្ខេ ទោ ភគវា...
 ធាតុសោ វ ភិក្ខុវេ សត្តា សំសទ្ធីន្តំ សមេន្តំ ចាណា-

[៦២] ពួកសត្វវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹង
 ពួកសត្វដែលវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ពួកសត្វវៀរចាកការលួចច្រឡំ
 គេ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាកការលួចច្រឡំគេ ពួក
 សត្វ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តិទុស្តក្នុងកាមទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិទុស្តក្នុងកាមទាំងឡាយ ពួកសត្វ
 វៀរចាកការនិយាយកុហក ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាក
 ការនិយាយកុហក ពួកសត្វវៀរចាកហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺ
 ជីកទឹកស្រវឹងគឺសុកនិងមេរយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលវៀរ
 ចាកហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺជីកទឹកស្រវឹងគឺសុកនិងមេរយ ។
 ចប់សូត្រទី៣ ។

[៦៣] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថុ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មាឌព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុជាប្រាកដ ពួកសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ

៨៧

ពាក្យសំយុង្គស្ស ទសកឧបថវិក្ខុ ពាលាភិបាតាភិបាតិ

ភិបាតិបា មាលាភិបាតិបា សទ្ធិ សំសទ្ធិ ស-
មេន្តិ អធិន្តាភាតិបា អធិន្តាភាតិបា សទ្ធិ សំសទ្ធិ
សមេន្តិ កាមេស្មមិច្ឆាភាតិបា កាមេស្មមិច្ឆាភាតិបា
សទ្ធិ សំសទ្ធិ សមេន្តិ ឧសាភាតិបា ឧសាភាតិបា
សទ្ធិ សំសទ្ធិ សមេន្តិ មិស្មណាភាតិ មិស្មណាភាតិ
សទ្ធិ សំសទ្ធិ សមេន្តិ ឧសាភាតិ ឧសាភាតិ
សទ្ធិ សំសទ្ធិ សមេន្តិ សម្មប្បលាបិបា សម្មប្ប-
លាបិបា សទ្ធិ សំសទ្ធិ សមេន្តិ ។

[៦២] មាលាភិបាតា មធិវិភា... អធិន្តាភាតា
មធិវិភា... កាមេស្មមិច្ឆាភាតា មធិវិភា... ឧសាភាតា
មធិវិភា... មិស្មណាភាតា មធិវិភា មិស្មណាភាតា
ភាតាយ មធិវិភាតា សទ្ធិ សំសទ្ធិ សមេន្តិ ឧសាភាតា
ភាតាយ មធិវិភា ឧសាភាតា ភាតាយ មធិវិភាតា សទ្ធិ
សំសទ្ធិ សមេន្តិ សម្មប្បលាតា មធិវិភា សម្មប្បលា-
តា មធិវិភាតា សទ្ធិ សំសទ្ធិ សមេន្តិ ។ ធម្មតិ ។

ពាក្យសំយុង្គ ទសកឧបថវិក្ខុ ពាលាភិបាតាភិបាតិ

ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ ពួកសត្វអ្នកលួចច្រក្សគេ
ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វអ្នកលួចច្រក្សគេ ពួកសត្វប្រព្រឹត្តិទុស-
ក្នុងកាមព័ន្ធយាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វប្រព្រឹត្តិទុសក្នុងកាម
ព័ន្ធយាយ ពួកសត្វនិយាយពាក្យកុហក ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វ
និយាយពាក្យកុហក ពួកសត្វនិយាយពាក្យញុះញង់ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
នឹងពួកសត្វនិយាយពាក្យញុះញង់ ពួកសត្វនិយាយពាក្យច្រឡំ ត្រូវគ្នា
សមគ្នា នឹងពួកសត្វនិយាយពាក្យច្រឡំ ពួកសត្វនិយាយពាក្យរោយ
រោយឥតប្រយោជន៍ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលនិយាយពាក្យ
រោយឥតប្រយោជន៍ ។

[៦២] ពួកសត្វវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ... វៀរចាកការលួច
ច្រក្សគេ... វៀរចាកការប្រព្រឹត្តិទុសក្នុងកាមព័ន្ធយាយ... វៀរចាក
ការនិយាយពាក្យកុហក... វៀរចាកការនិយាយពាក្យញុះញង់ ត្រូវគ្នា
សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាកការនិយាយពាក្យញុះញង់ ពួកសត្វ
វៀរចាកការនិយាយពាក្យច្រឡំ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែល
វៀរចាកការនិយាយពាក្យច្រឡំ ពួកសត្វវៀរចាកការនិយាយពាក្យ
រោយឥតប្រយោជន៍ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាក
ការនិយាយពាក្យរោយឥតប្រយោជន៍ ។ ចម្លើយ ៦២ ។

[២៥] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភកកំ...
 ជាតុសោ វ កំតូរេ សន្តា សំសន្នន្តំ សមេន្តំ ចាណា-
 តិចាតំនោ ចាណាតិចាតំហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ
 អនិច្ឆាដាយំនោ... កាមេសុមិច្ឆាចារិយោ... មុសាភិទិ-
 នោ... មិសុណាភិចា... ឧសុភិចា... សម្មឃ្លាមិចា
 សម្មឃ្លាមិចា សទ្ធិំ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ អភិជ្ឈាសុចោ
 អភិជ្ឈាសុចា សទ្ធិំ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ ព្យាបន្តិចិត្តា
 ព្យាបន្តិចិត្តា សទ្ធិំ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ មិច្ឆាធិដ្ឋិតា
 មិច្ឆាធិដ្ឋិតា សទ្ធិំ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ ។

[២៦] ចាណាតិចាតា បដិវិគា ចាណាតិចាតា
 បដិវិគេហំ សទ្ធិំ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ អនិច្ឆាដាយា
 បដិវិគា... កាមេសុមិច្ឆាចារិ បដិវិគា... មុសាភិទា

[២៧] ទ្រង់តន្ត្រីទៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះនេះ ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយពាក្យជាប្រាកដ ពួកសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា នឹងពួកសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ ពួកសត្វអ្នកលួចទ្រព្យគេ...
 ប្រព្រឹត្តទុស្តក៏កាមទាំងឡាយ... និយាយពាក្យកុហក... និយាយ
 ពាក្យញុះញង់... និយាយពាក្យទ្រគោះ... និយាយពាក្យរោយរាយឥត
 ប្រយោជន៍ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វនិយាយពាក្យរោយរាយឥត
 ប្រយោជន៍ ពួកសត្វមានសចក្តីលោកច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួក
 សត្វមានសចក្តីលោកច្រើន ពួកសត្វមានចិត្តព្យាបាទ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 នឹងពួកសត្វមានចិត្តព្យាបាទ ពួកសត្វជាមិច្ឆាធិដ្ឋិត ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 នឹងពួកសត្វជាមិច្ឆាធិដ្ឋិត ។

[២៨] ពួកសត្វវៀរចោកការសម្លាប់សត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 នឹងពួកសត្វវៀរចោកការសម្លាប់សត្វ ពួកសត្វវៀរចោកការលួចទ្រព្យគេ...
 វៀរចោកការប្រព្រឹត្តទុស្តក៏កាមទាំងឡាយ... វៀរចោកការនិយាយពាក្យ

ពាក្យសំយុង្គឈ្មោះ ទស្សនៈបដិវត្ត មិច្ឆាទិដ្ឋិកាទិសំសង្ខតំ

មង្គិវតា... មិសុណាយ វាហាយ... ធម្មសា វាហាយ...
 សង្ខប្បឈាហា មង្គិវតា សង្ខប្បឈាហា មង្គិវតេហិ
 សទ្ធិ សំសង្ខន្តិ សមេន្តិ អនិច្ច្យាណុនោ អនិច្ច្យា-
 ណូហំ សទ្ធិ សំសង្ខន្តិ សមេន្តិ អន្តរាប្បមិគ្គា អន្តរា-
 ប្បមិគ្គហំ សទ្ធិ សំសង្ខន្តិ សមេន្តិ សម្មាទិដ្ឋិកា
 សម្មាទិដ្ឋិកេហំ សទ្ធិ សំសង្ខន្តិ សមេន្តិ ។ បញ្ចមំ ។

[២៧] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... ឧត្រ ចោ ភគវា...
 ធាតុសោ វ ភិក្ខុវេ សត្តា សំសង្ខន្តិ សមេន្តិ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកេហំ សទ្ធិ សំសង្ខន្តិ សមេន្តិ មិច្ឆា-
 សង្ខប្ប... មិច្ឆាវាហា... មិច្ឆាឧប្បត្តា... មិច្ឆាគាដិវា...
 មិច្ឆាវាយាមា... មិច្ឆាសតិជោ... មិច្ឆាសមាធិជោ
 មិច្ឆាសមាធិហំ សទ្ធិ សំសង្ខន្តិ សមេន្តិ ។

ពាក្យសំយុង្គ ទស្សនៈបដិវត្ត ការត្រូវគ្នាដែលមានទិដ្ឋិទុសដើម

កុហក... វៀរចាកការនិយាយពាក្យញុះញង់... វៀរចាកការនិយាយ
 ពាក្យទ្រុឌតា... ពួកសត្វវៀរចាកការនិយាយពាក្យរោយរាយអគម្រ-
 យោជន៍ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វវៀរចាកការនិយាយពាក្យរោយរាយ
 អគម្រយោជន៍ ពួកសត្វមិនមានសេចក្តីលោភច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 នឹងពួកសត្វ មិនមានសេចក្តីលោភច្រើន ពួកសត្វ មានចិត្តមិនព្យាបាទ
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានចិត្តមិនព្យាបាទ ពួកសត្វជាសម្បទិដ្ឋិ
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វជាសម្បទិដ្ឋិ ។ ចប់សូត្រ ទី៨ ។

[២៨] ទ្រង់នឹងទៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភគ... ទ្រង់ស្រាវជ្រាវ ឬលក់កុំខំឡាយ សត្វខំឡាយ
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុជាប្រាភជ ពួកសត្វមានទិដ្ឋិទុស ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលមានទិដ្ឋិទុស ពួកសត្វមានសេចក្តីត្រិះរិះទុស...
 មានវាចាទុស... មានការតិរទុស... មានការចិញ្ចឹមជីវិតទុស... មាន
 ភ្នំយាមទុស... មានសតិទុស... មានសមាធិទុស ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 នឹងពួកសត្វដែលមានសមាធិទុស ។

[៦៥] សម្មាធិដ្ឋកា សម្មាធិដ្ឋកេហិ សទ្ធិ សិ-
 សន្តន្តិ សមេន្តិ សម្មាសង្កេត្យ... សម្មាវាចា... សម្មា-
 កម្មញ្ញា... សម្មាអាជីវា... សម្មាវាយាមា... សម្មាសតិ-
 វេទា... សម្មាសមាធិវេទា សម្មាសមាធិហិ សទ្ធិ សិ-
 សន្តន្តិ សមេន្តិ ។ ធម្មំ ។

[៦៧] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ចោ ភកា...
 ធាតុសោ ។ ភិក្ខុវេ សន្តា សំសន្តន្តិ សមេន្តិ មិច្ឆា-
 ធិដ្ឋកា មិច្ឆាធិដ្ឋកេហិ សទ្ធិ សិសន្តន្តិ សមេន្តិ មិច្ឆា-
 សង្កេត្យ... មិច្ឆាវាចា... មិច្ឆាកម្មញ្ញា... មិច្ឆាអាជីវា...
 មិច្ឆាវាយាមា... មិច្ឆាសតិវេទា... មិច្ឆាសមាធិវេទា មិច្ឆា-
 សមាធិហិ សទ្ធិ សិសន្តន្តិ សមេន្តិ មិច្ឆាញាណវេទា
 មិច្ឆាញាណវិហិ សទ្ធិ សិសន្តន្តិ សមេន្តិ មិច្ឆាវិមុត្តិវេទា
 មិច្ឆាវិមុត្តិហិ សទ្ធិ សិសន្តន្តិ សមេន្តិ ។

[៦៨] ពួកសត្វមានទិដ្ឋិត្រូវ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វ
 មានទិដ្ឋិត្រូវ ពួកសត្វមានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ... មានវាចាត្រូវ... មាន
 ការងារត្រូវ... មានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ... មានព្យាយាមត្រូវ... មាន
 សតិត្រូវ... ពួកសត្វមានសមាធិត្រូវ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមាន
 សមាធិត្រូវ ។ ចប់សូត្រ ច័ ៦ ។

[៦៩] ច្រើនគង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភោគ... ច្រើនគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ សត្វបំណងឡាយ
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុដាច់ប្រាកដ ពួកសត្វមានទិដ្ឋិទុស ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានទិដ្ឋិទុស ពួកសត្វមានសេចក្តីត្រិះរិះទុស...
 មានវាចាទុស... មានការងារទុស... មានការចិញ្ចឹមជីវិតទុស... មាន
 ព្យាយាមទុស... មានសតិទុស... ពួកសត្វមានសមាធិទុស ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានសមាធិទុស ពួកសត្វមានញាណទុស ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានញាណទុស ពួកសត្វមានវិមុត្តិទុស ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានវិមុត្តិទុស ។

(៧០) សម្មាធិដ្ឋិតា សម្មាធិដ្ឋិតោហិ សន្ធិ សំសន្ធិដ្ឋិ
 សមេដ្ឋិ សម្មាសង្កត្តា... សម្មាភិក្ខុ... សម្មាភិក្ខុ...
 សម្មាភិក្ខុ... សម្មាភិក្ខុ... សម្មាភិក្ខុ... សម្មា-
 សមាធិតោ... សម្មាភិក្ខុ... សម្មាភិក្ខុ... សម្មា-
 សំសន្ធិដ្ឋិ សមេដ្ឋិ សម្មាភិក្ខុ... សម្មាភិក្ខុ... សម្មា-
 សំសន្ធិដ្ឋិ សមេដ្ឋិ ។ សន្ធិ ។

(សព្វគ្រប់ អតីតាបិក្ខុប្បវត្តន៍ កោត្តិ) ។

សុត្តន្តំ សុត្តន្តំ ទត្ថា

អសមាហិតតា ឧបស្សន្តិ(១)
 បញ្ចសិទ្ធិវេទនា ៦
 សន្តត្តបដិវត្តា
 ឧសាន្តបដិវត្ត ៦
 ឧដ្ឋិ អដ្ឋន្តិកោ វុត្តា
 ឧសហិ អដ្ឋហិ ៦ សន្តមី ។

(៧០) ពួកសត្វមានច្រើនក្រុម ក្រុមនា សម្មា ធីត្តិពួកសត្វមាន
 ច្រើនក្រុម ពួកសត្វមានសេចក្តីត្រេក្រវល់... មានក្រុម... មានការងារ
 ក្រុម... មានការចិញ្ចឹមជីវិតក្រុម... មានភាពយកក្រុម... មានសតិក្រុម...
 មានសមាធិក្រុម... ពួកសត្វមានញាណក្រុម ក្រុមនា សម្មា ធីត្តិ
 ពួកសត្វមានញាណក្រុម ពួកសត្វមានមុត្តិក្រុម ក្រុមនា សម្មា ធីត្តិ
 ពួកសត្វមានមុត្តិក្រុម ។ បដិសូត្រទី ៧ ។

(អតីត កតាភក ធីត្តិបច្ចុប្បន្ន បណ្ឌិតប្បវេណីសព្វអារិយធីនុបុរ) ។

ទត្ថានៃសូត្រទាំង ៧ គឺ

ការមិនបានកាន់ចិត្តឱ្យធីត្តិ ការស្រឡាត់ស្រឡាយ សិក្សា ៧
 កម្មបថ ៧ លោកបានពោលហើយមួយអង្គដោយកម្មបថ១០
 សូត្រ ទី ៦ និយាយពីមគ្គច្រកដោយអង្គ ៨ លោកបាន
 ពោលហើយមួយអង្គដោយអង្គទាំង១០ ក្នុងសូត្រ ទី ៧ ។

បញ្ចូលព្រឹត្តិ

(៧៦) ឯតំ សមយំ ភគវា សាវត្ថុយំ វិហារតិ ជេ-
តវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាណមេ ។ ចតស្សោ ឥមា
ភិក្ខុវេ ធាតុយា ។ តតមា ចតស្សោ ។ បឋវីធាតុ
អាហាធាតុ តេជោធាតុ វាយោធាតុ ។ ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ
ចតស្សោ ធាតុយោតិ ។ បឋមំ ។

(៧៦) ចុត្រេវ មេ ភិក្ខុវេ សម្ពាសា អនិក្ខត្តស្ស
កោតិសត្តស្សវ សតោ ឯតធម្មាសិ តោ ទុ ទោ
បឋវីធាតុយា អស្សនោ តោ អាជីនេវា តី ធិស្សរណំ
តោ អាហាធាតុយា អស្សនោ តោ អាជីនេវា តី ធិ-
ស្សរណំ តោ តេជោធាតុយា អស្សនោ តោ អាជីនេវា

បញ្ចូលព្រឹត្តិ

(៧៧) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនធីនៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ច្រើនគ្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុនេះមាន៤ ។ ធាតុ៤ កើដូចម្តេច ។
គឺបឋវីធាតុ អាហាធាតុ តេជោធាតុ វាយោធាតុ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុមាន៤ ប្រការនេះឯង ។ ចប់សូត្រទី ១ ។

(៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលមុន អំពីកាលក្រាស់ដីធី
កថាគតនៅជាភោជិសត្វ មិនទាន់បានក្រាស់ដីធីនៅឡើយ មានសេចក្តី
គ្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បឋវីធាតុ មានកានិសង្ស ដូចម្តេចហ្ន៎ មានទោស
ដូចម្តេច មានការរលាស់ចេញ ដូចម្តេច អាហាធាតុ មានកានិសង្ស
ដូចម្តេច មានទោសដូចម្តេច មានការរលាស់ចេញ ដូចម្តេច
តេជោធាតុ មានកានិសង្ស ដូចម្តេច មានទោស ដូចម្តេច

ឆាតុស័យុត្ត ចតុត្ថាតុវិញ កោដិសុត្តស្ស បរិវត្តន៍

តី ឆិស្សរណំ តោ កាយោនាគុយា អស្សរោ តោ
 អាធិនេវ តី ឆិស្សរណំ ឆិ ឆស្ស បយ្ហំ វិវុទ្ធវេ
 ឯតនេយាសំ យំ តោ បមរីនាតុំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 សុចំ សោមនស្សំ អយំ បមរីនាគុយា អស្សរោ យំ
 បមរីនាគុំ^(១) អនិច្ចា ធុត្តា វិបរិណាមធម្មា អយំ បម-
 រីនាគុយា អាធិនេវ យោ បមរីនាគុយា ចន្ទភកវិធយោ
 ចន្ទភកឃ្មហរិ ឥនំ បមរីនាគុយា ឆិស្សរណំ ។
 យំ កាយោនាគុំ បដិច្ច... យំ តោនាគុំ បដិច្ច...
 យំ កាយោនាគុំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សុចំ សោមនស្សំ
 អយំ កាយោនាគុយា អស្សរោ យំ កាយោនាគុំ
 អនិច្ចា ធុត្តា វិបរិណាមធម្មា អយំ កាយោនាគុយា
 អាធិនេវ យោ កាយោនាគុយា ចន្ទភកវិធយោ ចន្ទ-
 ភកឃ្មហរិ ឥនំ កាយោនាគុយា ឆិស្សរណំ ។

១. ឆ. បមរីនាគុយា ។

ឆាតុស័យុត្ត ចតុត្ថាតុវិញ សេចក្តីត្រូវដឹងរបស់ព្រះកោដិសុត្ត

មានការរលាស់ចេញដូចម្តេច វាយោនាគុមានអាធិស្ឋន៍ដូចម្តេច មាន
 គោសដូចម្តេច មានការរលាស់ចេញដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាអ្នកមានសេចក្តីត្រូវដឹងយ៉ាងនេះថា សេចក្តីសុខនិងសោមនស្សណា
 កើតឡើង ព្រោះកាស្រយ៍បមរីនាគុ នេះជាអាធិស្ឋន៍នៃបមរីនាគុ បមរី-
 នាគុណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួល នេះជាគោសរបស់
 បមរីនាគុ ការបន្ទាបនឹងខ្លះសេចក្តីក្រេកក្រពើ ការលះបង់ខ្លះសេចក្តី
 ក្រេកក្រពើណា ក្នុងបមរីនាគុ នេះជាការរលាស់ចេញនូវបមរីនាគុ ។
 សុខនិងសោមនស្សណា កើតឡើង ព្រោះកាស្រយ៍ការបាតាគុ...
 ព្រោះកាស្រយ៍នេះជាបាតាគុ... ព្រោះកាស្រយ៍វាយោនាគុ នេះជាអាធិស្ឋន៍
 នៃវាយោនាគុ វាយោនាគុណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាព
 ប្រែប្រួល នេះជាគោសរបស់វាយោនាគុ ការបន្ទាបនឹងខ្លះសេចក្តីក្រេក
 ក្រពើ ការលះបង់ខ្លះសេចក្តីក្រេកក្រពើណា ក្នុងវាយោនាគុ
 នេះជាការរលាស់ចេញនូវវាយោនាគុ ។

[៧៣] យាវតីវត្តាហំ កិក្ខុវេ សំយាសំ ចតុទ្ធិ
 ជាត្វំ ឃីវ អស្សនេត្វ អស្សនេតា អាទីនេត្វ
 អាទីនេតា ធិស្សនាត្វ ធិស្សនាតា យជាត្វតំ
 នាត្តញ្ញាសំ នេវ នាវហំ កិក្ខុវេ សំយាសេ លោកេ
 សមាសេ សច្រញូតេ សស្សមណាត្រាហ្មណិយា ប-
 ដាយ សំយាសនុស្សយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិ អភិ-
 សម្មាសោ បច្ចញ្ញាសំ ។ យតោ ច ទ្វាហំ កិក្ខុវេ សំយា-
 សំ ចតុទ្ធិ ជាត្វំ ឃីវ អស្សនេត្វ អស្សនេតា អាទីនេ-
 ត្វ អាទីនេតា ធិស្សនាត្វ ធិស្សនាតា យជាត្វតំ
 អភិញ្ញាសំ អជាហំ កិក្ខុវេ សំយាសេ លោកេ សមា-
 តេ សច្រញូតេ សស្សមណាត្រាហ្មណិយា បដាយ
 សំយាសនុស្សយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិ អភិសម្មាសោ
 បច្ចញ្ញាសំ ។ ញាណាត្វ បទ មេ នស្សំ ឧទចាទិ
 អកុប្បា មេ វិមុត្តិ អយមទ្គិមា ជាតិ នត្ថំនាទិ
 បុណ្ណោតិ ។ ទុតិយំ ។

[៧៣] ម្ចាស់កំភូតាំងឡាយ គេថាគម្លិនបាតដឹងច្បាស់តាមពិត
 ខ្ញុំអាទិសង្ឃថាជាអាទិសង្ឃផង ខ្ញុំចោសថាជាចោសផង ខ្ញុំការរលាស់
 ចេញថាជាការរលាស់ចេញផង បេសំឆាត្តាំង៦ នេះ ដរាបណា ម្ចាស់
 កំភូតាំងឡាយ គេថាគម្លិនបាតដឹងច្បាស់ថា ជាអ្នកគ្រាស់ដឹងខ្ញុំអនុត្តរសម្មា-
 សម្ពោធិញ្ញាណក្នុងលោក ព្រមទាំងទៅលោក មារលោក ព្រហ្មលោក
 ក្នុងពលកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ក្នុងមនុស្សជាសម្បត្តិទេវតា
 មនុស្សដ៏សេស ដរាបនោះទេ ។ ម្ចាស់កំភូតាំងឡាយ កាលណាបើ
 គេថាគម្លិនបាតដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំអាទិសង្ឃថាជាអាទិសង្ឃផង ខ្ញុំចោសថា
 ជាចោសផង ខ្ញុំការរលាស់ចេញថាជាការរលាស់ចេញផង បេសំឆាត្តាំង
 ៦ នេះ ម្ចាស់កំភូតាំងឡាយ ទើបគេថាគម្លិនបាត ជាអ្នកគ្រាស់
 ដឹងខ្ញុំអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណក្នុងលោក ព្រមទាំងទៅលោក មារ-
 លោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពលកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ក្នុង
 មនុស្សជាសម្បត្តិទេវតា និងមនុស្សដ៏សេស ក្នុងកាលនោះ ។ ញាណ-
 ទស្សនៈរបស់គេក៏កើតឡើងថា វិមុត្តិគឺអហត្ថផលរបស់អាក្ខរអញ្ច
 មិនបាតក្រើក ជាតិនេះជាទីបំផុតហើយ ដល្យនេះគេចម្លិនបាតឡើយ ។
 ចប់សូត្រទី ៦ ។

ឆាកសំយុង្គស្នូ ចក្ខុវាស្តវិញ ឃើញឆាកស្បែកខាង

(៧៤) សាវត្ថិយំ វិហារនិ... តត្រ ទោ ភក្កា... បឋវី-
 ធាតុយាហំ ភិក្ខុវេ អស្សនេបរិយេសនំ អចរី យោ ប-
 ឋវីធាតុយា អស្សនោ តនន្ទ្រកម៌ យាវតា បឋវីធាតុយា
 អស្សនោ បញ្ញាយ មេ សោ សុទ្ធិដ្ឋោ ។ បឋវីធាតុយាហំ
 ភិក្ខុវេ អាទិទេវរិយេសនំ អចរី យោ បឋវីធាតុយា
 អាទិទេវ តនន្ទ្រកម៌ យាវតា បឋវីធាតុយា អាទិទេវ
 បញ្ញាយ មេ សោ សុទ្ធិដ្ឋោ ។ បឋវីធាតុយាហំ ភិក្ខុវេ
 វិស្សរណបរិយេសនំ អចរី យំ បឋវីធាតុយា វិស្សរណំ
 តនន្ទ្រកម៌ យាវតា បឋវីធាតុយា វិស្សរណំ បញ្ញាយ
 មេ និ សុទ្ធិដ្ឋំ ។ អាចោធាតុយាហំ ភិក្ខុវេ ។ មេ ។
 តេជោធាតុយាហំ ភិក្ខុវេ... វាយោធាតុយាហំ ភិក្ខុវេ
 អស្សនេបរិយេសនំ អចរី យោ វាយោធាតុយា អស្សនោ
 តនន្ទ្រកម៌ យាវតា វាយោធាតុយា អស្សនោ បញ្ញាយ
 មេ សោ សុទ្ធិដ្ឋោ ។ វាយោធាតុយាហំ ភិក្ខុវេ អាទិទេ-
 វរិយេសនំ អចរី យោ វាយោធាតុយា អាទិទេវ
 តនន្ទ្រកម៌ យាវតា វាយោធាតុយា អាទិទេវ បញ្ញាយ
 មេ សោ សុទ្ធិដ្ឋោ ។ វាយោធាតុយាហំ ភិក្ខុវេ

ឆាកសំយុង្គ ចក្ខុវាស្តវិញ កាន់ស្បែកឈើបាតុដើម

(៧៥) ព្រង្គីគង្គីខាងឡើយប្រព្រឹត្តសាគ្គី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះឆាន
 ព្រះភាគ... ព្រង្គីគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភាគគប្បប្រព្រឹត្ត
 ស្វែងរកខ្លួនកាន់ស្បែកឈើបាតុ ក៏បានដឹងខ្លួនកាន់ស្បែកឈើបាតុ កាន់-
 ស្បែកឈើបាតុទាំងប៉ុន្មាន ភាគគប្បប្រព្រឹត្តច្បាស់ហើយ ដោយប្រាថ្នា ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភាគគប្បប្រព្រឹត្តស្វែងរក ខ្លួនទោសឈើបាតុ
 ក៏បានដឹងខ្លួនទោសរបស់បាតុ ទោសឈើបាតុទាំងប៉ុន្មាន ភាគគ-
 ប្បប្រព្រឹត្តច្បាស់ហើយ ដោយប្រាថ្នា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភាគគប្ប
 ប្រព្រឹត្តស្វែងរកខ្លួនការលាស់ចេញបាតុ ក៏បានដឹងខ្លួនការលាស់ចេញ
 បាតុ ការលាស់ចេញបាតុទាំងប៉ុន្មាន ភាគគប្បប្រព្រឹត្ត
 ហើយដោយប្រាថ្នា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភាគគប្បប្រព្រឹត្ត
 ស្វែងរកខ្លួនកាន់ស្បែក ខែអាចោធាតុ ។ មេ ។ ខែតេជោធាតុ... ខែក-
 យោធាតុ ក៏បានដឹងខ្លួនកាន់ស្បែកខែកាយោធាតុ កាន់ស្បែកខែកាយោធាតុ
 ទាំងប៉ុន្មាន ភាគគប្បប្រព្រឹត្តច្បាស់ហើយ ដោយប្រាថ្នា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភាគគប្បប្រព្រឹត្តស្វែងរក ខ្លួនទោសរបស់វាយោធាតុ ក៏បាន
 ដឹងខ្លួនទោសរបស់វាយោធាតុ ទោសរបស់វាយោធាតុទាំងប៉ុន្មាន ភាគ-
 គប្បប្រព្រឹត្តច្បាស់ហើយ ដោយប្រាថ្នា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភាគគ

និស្សរណាចរិយេសនំ អចរិ យំ កាយោនាគុយា និស្សរណំ គន្ធគិដ្ឋកមំ យាវតា កាយោនាគុយា និស្សរណំ ចញ្ញាយេ មេ តំ សុដិដ្ឋំ ។

(៧៩) យាវតីវញ្ញាហំ ភិក្ខុវេ សមាសំ ចតុដ្ឋំ ជាត្វំនំ អស្សនេត្វ អស្សនេតោ អាទីនេត្វ អាទីនេតោ និស្សរណេត្វ និស្សរណេតោ យថាភូតំ ន អន្តញ្ញាសី វេតា កហំ ភិក្ខុវេ សនេតោ លោកេ សមាវតេ សុត្រញ្ញកេ សស្សមណាព្រាហ្មណីយា ចដាយ សនេតេ ទុស្សយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោជំ អភិសម្ពុតោ ចតុញ្ញាសី ។ យេតោ ច ទ្វាហំ ភិក្ខុវេ សមាសំ ចតុដ្ឋំ ជាត្វំនំ អស្សនេត្វ អស្សនេតោ អាទីនេត្វ អាទីនេតោ និស្សរណេត្វ និស្សរណេតោ យថាភូតំ អន្តញ្ញាសី អដាហំ ភិក្ខុវេ សនេតោ លោកេ សមាវតេ សុត្រញ្ញកេ សស្សមណាព្រាហ្មណីយា ចដាយ សនេតេ ទុស្សយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោជំ អភិសម្ពុតោ ចតុញ្ញាសី ។ ញាណេត្វ ចម មេ ឧស្សងំ ឧទទាទំ

បានប្រព្រឹត្តស្វតិកេ ខ្ញុំការរលាស់ចេញរាយោនាគុ ក៏បានដឹងខ្ញុំការរលាស់ចេញរាយោនាគុ ការរលាស់ចេញរាយោនាគុព័ន្ធបំប៉ុន្មាន ភពាភក ឃើញច្បាស់ហើយ ដោយប្រាជ្ញា ។

[៧៩] ម្ចាស់កំពុងឡើយ ភពាភកមិនបានដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំអាមិនជឿថាជាអាមិនជឿផង ខ្ញុំរោសថាជាទោសផង ខ្ញុំការរលាស់ចេញថាជាការរលាស់ចេញផង បេសំនាគុព័ន្ធបំប៉ុន្មាន ដល់បណា ម្ចាស់កំពុងឡើយ ភពាភកមិនបានដឹងច្បាស់ថា ជាអ្នកប្រាសដឹងខ្ញុំអនុត្តរសម្មាសម្ពោជិត្តោណ ក្នុងលោក ព្រមព័ន្ធនៃលោក ចារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពលកសត្វ ព្រមព័ន្ធសមណាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងមនុស្សជាសម្បត្តិទេព មិនមនុស្សដ៏សេស ដល់បោះទេ ។ ម្ចាស់កំពុងឡើយ ភាលណា បើភពាភកបានដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំអាមិនជឿថាជាអាមិនជឿផង ខ្ញុំរោសថាជាទោសផង ខ្ញុំការរលាស់ចេញថាជាការរលាស់ចេញផង បេសំនាគុព័ន្ធបំប៉ុន្មាន ម្ចាស់កំពុងឡើយ ខើចភពាភក ប្រែថា ជាអ្នកប្រាសដឹងខ្ញុំអនុត្តរសម្មាសម្ពោជិត្តោណ ក្នុងលោក ព្រមព័ន្ធនៃលោក ចារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពលកសត្វ ព្រមព័ន្ធសមណាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងមនុស្សជាសម្បត្តិទេព មិនមនុស្សដ៏សេស ក្នុងភាលនោះ ។ ញាណទស្សនៈ បេសំភពាភក កើតឡើងថា

ពាក្យសំយុង្គស្ស ចក្កវាតុវត្ថុ បរិវាតុអន្តរាទតិ

អកុប្បា មេ វិមុត្តិ អយមន្តិមា យាតិ នត្ថំនាមេ

បុណ្ណេវេតិ ។ តតិយំ ។

(៧៦) សាវត្ថិយំ វិហរតិ... តត្រ ទោ ភក្កវា...

នោ ទេនំ ភិក្ខុវេ បរិវាតុយា អស្សនោ អភិស្ស

នយំនំ សត្តា បរិវាតុយា សារជ្ជយ្យំ ។ យស្មា ច

ទោ ភិក្ខុវេ អត្ថំ បរិវាតុយា អស្សនោ តស្មា សត្តា

បរិវាតុយា សារជ្ជន្តិ ។ នោ ទេនំ ភិក្ខុវេ បរិវាតុ-

យា អាទីនេវេ អភិស្ស នយំនំ សត្តា បរិវាតុយា

និព្វិន្ទយ្យំ ។ យស្មា ច ទោ ភិក្ខុវេ អត្ថំ បរិវាតុយា

អាទីនេវេ តស្មា សត្តា បរិវាតុយា និព្វិន្ទន្តិ ។

ពាក្យសំយុង្គ ចក្កវាតុវត្ថុ អាទីនេវេបរិវាតុជាដើម

វិមុត្តិ គឺអរហន្ត៧លរបស់ពាគ្យាញមិនកម្រើក ជាគំនិតជាទីបំផុត ឥឡូវ

នេះគឺជាផ្នែកមានឡើយ ។ ចប់សូត្រ ទី ៣ ។

(៧៦) ព្រះនរោត្តមទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងវិហារនេះ ព្រះនាង

ព្រះភគ... ព្រះគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអាទិសន្សរបស់

បរិវាតុនេះមិនមានហើយ សត្វទាំងឡាយ ក៏មិនគួរក្រេកអរនឹងបរិវាតុ

នេះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាទិសន្សរបស់បរិវាតុ

មាន បានជាពួកសត្វក៏ក្រេកអរ ចំពោះបរិវាតុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ

ទាំងឡាយ បើពោសរបស់បរិវាតុនេះមិនមានហើយ ពួកសត្វក៏មិនគួរ

ឡើយណាមួយពួកបរិវាតុនេះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ

ពោសរបស់បរិវាតុមាន បានជាពួកសត្វឡើយណាមួយពួកបរិវាតុ ។

នោ ទេនំ ភិក្ខុវេ បវេរីធាតុយា ធិស្សនណំ អភ-
 វិស្ស ធយេនំ សត្តា បវេរីធាតុយា ធិស្សនេយ្យំ ។
 យស្មា ច ចោ ភិក្ខុវេ អត្ថំ បវេរីធាតុយា ធិស្ស-
 ណំ ឥស្មា សត្តា បវេរីធាតុយា ធិស្សន្តំ ។
 នោ ទេនំ ភិក្ខុវេ អាថោធាតុយា អស្សនោ អភ-
 វិស្ស... នោ ទេនំ ភិក្ខុវេ តេជោធាតុយា... នោ
 ទេនំ ភិក្ខុវេ ភាយោធាតុយា អស្សនោ អភវិស្ស
 ធយេនំ សត្តា ភាយោធាតុយា សារជ្ជេយ្យំ ។ យស្មា
 ច ចោ ភិក្ខុវេ អត្ថំ ភាយោធាតុយា អស្សនោ ឥស្មា
 សត្តា ភាយោធាតុយា សារជ្ជន្តំ ។ នោ ទេនំ ភិក្ខុវេ
 ភាយោធាតុយា អាទីនេវ អភវិស្ស ធយេនំ សត្តា
 ភាយោធាតុយា ធិត្វិទ្ធយេយ្យំ ។ យស្មា ច ចោ ភិក្ខុវេ
 អត្ថំ ភាយោធាតុយា អាទីនេវ ឥស្មា សត្តា ភាយោ-
 ធាតុយា ធិត្វិទ្ធន្តំ ។ នោ ទេនំ ភិក្ខុវេ ភាយោធាតុយា
 ធិស្សនណំ អភវិស្ស ធយេនំ សត្តា ភាយោធាតុយា
 ធិស្សនេយ្យំ ។ យស្មា ច ចោ ភិក្ខុវេ អត្ថំ ភាយោធាតុយា
 ធិស្សនណំ ឥស្មា សត្តា ភាយោធាតុយា ធិស្សន្តំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើការលាស់ចេញបរិបាកនេះ មិនមានហើយ
 ពួកសត្វក៏មិនគួរលាស់ចេញបរិបាកនោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ព្រោះការលាស់ចេញបរិបាកមាន បានជាពួកសត្វលាស់
 ចេញបរិបាក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអាទិសិទ្ធិនៃការបាតុ
 នេះមិនមានហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអាទិសិទ្ធិនៃការបាតុ
 នេះមិនមានហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអាទិសិទ្ធិនៃការបាតុនេះ
 មិនមានហើយ ពួកសត្វក៏មិនគួរប្រកាសចំពោះការបាតុនោះឡើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាទិសិទ្ធិនៃការបាតុមាន បានជាពួក
 សត្វប្រកាស ចំពោះការបាតុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើចោសនៃ
 ការបាតុនេះមិនមានហើយ សត្វទាំងឡាយក៏មិនគួរឡើយណាយពាក្យ
 ការបាតុនោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះចោស ចេស
 ការបាតុមាន បានជាសត្វទាំងឡាយឡើយណាយពាក្យការបាតុ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើការលាស់ចេញការបាតុនេះ មិនមានហើយ
 សត្វទាំងឡាយក៏មិនគួរលាស់ចេញការបាតុនោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ព្រោះការលាស់ចេញការបាតុមាន បានជាសត្វ
 ទាំងឡាយ លាស់ចេញការបាតុ ។

[៧៧] សាវត្ថុយំ វិហាវតិ... ឧត្រ ទោ កកវា... ប-
 រេវីធាតុញ្ច^(១) ហំនំ ភិក្ខុវេ ឯកទ្គុត្តា អភវិស្ស
 ទុត្តាទុបតិកា ទុត្តាវត្តនា អនវត្តនា សុខេន ឈំនំ
 សត្តា បរេវីធាតុយា សាវជ្ជេយ្យំ ។ យស្មា ន ទោ
 ភិក្ខុវេ បរេវីធាតុ សុទាទុបតិកា សុទាវត្តនា អន-
 វត្តនា ទុត្តេន ឧស្មា សត្តា បរេវីធាតុយា សាវជ្ជន្តំ ។
 កាយោធាតុញ្ច ហំនំ ភិក្ខុវេ... គោយោធាតុញ្ច ហំនំ
 ភិក្ខុវេ... វាយោធាតុញ្ច ហំនំ ភិក្ខុវេ ឯកទ្គុត្តា
 អភវិស្ស ទុត្តាទុបតិកា ទុត្តាវត្តនា អនវត្តនា សុ-
 ខេន ឈំនំ សត្តា វាយោធាតុយា សាវជ្ជេយ្យំ ។
 យស្មា ន ទោ ភិក្ខុវេ វាយោធាតុ សុទាទុបតិកា
 សុទាវត្តនា អនវត្តនា ទុត្តេន ឧស្មា សត្តា វាយោ-
 ធាតុយា សាវជ្ជន្តំ ។

១៩. ប. បរេវីធាតុ វេ ។

[៧៨] ប្រជីគង្គីនេវទៀបក្រុងសាវត្ថុ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ប្រជីគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើបរេវីធាតុនេះ
 មានតែសេចក្តីទុក្ខដោយដាច់ទោត ត្រូវសេចក្តីទុក្ខធ្លាក់តាម មានសេចក្តី
 ទុក្ខចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តីសុខ មិនបានចូលមកលុកលុយទេ
 ពួកសត្វមិនឃើញគ្រេកអរ ក្នុងបរេវីធាតុនេះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ព្រោះបរេវីធាតុ ត្រូវសេចក្តីសុខធ្លាក់តាម មានសេចក្តីសុខ
 ចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តីទុក្ខមិនបានចូលមកលុកលុយ មានខ្លះដែរ
 បានជាពួកសត្វគ្រេកអរ ក្នុងបរេវីធាតុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 ការបាធាតុនេះ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើគោយោធាតុនេះ... ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បើវាយោធាតុនេះ មានតែសេចក្តីទុក្ខដោយដាច់ទោត ត្រូវ
 សេចក្តីទុក្ខធ្លាក់តាម មានសេចក្តីទុក្ខចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តីសុខ
 មិនបានមកលុកលុយទេ ពួកសត្វមិនឃើញគ្រេកអរ ក្នុងវាយោធាតុ
 ឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះវាយោធាតុ ត្រូវសេចក្តីសុខ
 ធ្លាក់តាម មានសេចក្តីសុខចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តីទុក្ខមិនបានចូលមក
 លុកលុយ មានខ្លះដែរ បានជាពួកសត្វគ្រេកអរក្នុងវាយោធាតុ ។

ពាក្យសំយោគ បន្តបន្ទាប់ បរិវារសុខា

[៧៧] បរិវារគុណ ហ៊ុន កំភូត ឯកស្តុក
 អភិស្ស សុទ្ធានុបតិកា សុទ្ធាវត្តនា អនុវត្តនា
 ទុក្ខា ឈឺនិ សន្តា បរិវារគុណ ឯត្រៃធម៌ ។
 យស្មា ច ។ កំភូត បរិវារគុណ ទុក្ខា ទុក្ខា
 ទុក្ខាវត្តនា អនុវត្តនា សុទ្ធា ឆស្មា សន្តា ប-
 រិវារគុណ ឯត្រៃធម៌ ។ កំភូតគុណ ហ៊ុន កំភូត...
 កំភូតគុណ ហ៊ុន កំភូត... កំភូតគុណ ហ៊ុន
 កំភូត ឯកស្តុក អភិស្ស សុទ្ធានុបតិកា សុទ្ធាវត្តនា
 អនុវត្តនា ទុក្ខា ឈឺនិ សន្តា កំភូតគុណ
 ឯត្រៃធម៌ ។ យស្មា ច ។ កំភូត កំភូតគុណ
 ទុក្ខា ទុក្ខា ទុក្ខាវត្តនា អនុវត្តនា សុទ្ធា
 ឆស្មា សន្តា កំភូតគុណ ឯត្រៃធម៌ ។ បញ្ចប់ ។

ពាក្យសំយោគ បន្តបន្ទាប់ ពាក្យសំយោគសុខា

[៧៨] ម្ចាស់កំភូតគុណ បើបរិវារគុណ មានសេចក្តី
 សុខដោយដាច់ខាត ត្រូវសេចក្តីសុខដាច់ខាត មានសេចក្តីសុខចូល
 មកលុកលុយ ឯសេចក្តីទុក្ខមិនបានចូលមកលុកលុយទេ ពួកសត្វក៏
 មិនឡើយណា ពាក្យបរិវារគុណឡើយ ។ ម្ចាស់កំភូតគុណ
 ព្រោះបរិវារគុណ ត្រូវសេចក្តីទុក្ខដាច់ខាត មានសេចក្តីទុក្ខចូលមក
 លុកលុយ ឯសេចក្តីសុខមិនបានចូលមកលុកលុយ មានខ្លះដែរ បានជា
 សត្វកំភូតគុណឡើយណា ពាក្យបរិវារគុណ ។ ម្ចាស់កំភូតគុណ
 បើមានបរិវារគុណ... ម្ចាស់កំភូតគុណ បើមានបរិវារគុណ... ម្ចាស់
 កំភូតគុណ បើមានបរិវារគុណ មានសេចក្តីសុខដោយដាច់ខាត
 ត្រូវសេចក្តីសុខដាច់ខាត មានសេចក្តីសុខចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តី
 ទុក្ខ មិនបានចូលមកលុកលុយទេ សត្វកំភូតគុណ ក៏មិនឡើយ
 ណា ពាក្យបរិវារគុណឡើយ ។ ម្ចាស់កំភូតគុណ ព្រោះ
 កំភូតគុណ ត្រូវសេចក្តីទុក្ខដាច់ខាត មានសេចក្តីទុក្ខចូលមក
 លុកលុយ ឯសេចក្តីសុខមិនបានចូលមកលុកលុយ មានខ្លះដែរ បានជា
 ពួកសត្វឡើយណា ពាក្យបរិវារគុណ ។ ចប់សូត្រ ទី ៩ ។

[៨០] ភក្កវេ បរិវាតិ... ឆត្រ ទោ ភគវា... យោ
 ភិក្ខុវេ បរិវាតិ អភិទន្ធិ ទុក្ខំ សោ អភិទន្ធិ ។
 យោ ទុក្ខំ អភិទន្ធិ អបរិមុត្តោ សោ ទុក្ខស្មាតិ
 វធាមិ ។ យោ អាចោធាតិ អភិទន្ធិ... យោ តេ-
 ជោធាតិ អភិទន្ធិ... យោ វាយោធាតិ អភិទន្ធិ
 ទុក្ខំ សោ អភិទន្ធិ ។ យោ ទុក្ខំ អភិទន្ធិ
 អបរិមុត្តោ សោ ទុក្ខស្មាតិ វធាមិ ។

[៨១] យោ ន ទោ ភិក្ខុវេ បរិវាតិ ន អភិទន្ធិ
 ទុក្ខំ សោ ន អភិទន្ធិ ។ យោ ទុក្ខំ ន អភិទន្ធិ...
 យោ តេជោធាតិ... យោ វាយោធាតិ ន អភិទន្ធិ ទុក្ខំ
 សោ ន អភិទន្ធិ ។ យោ ទុក្ខំ ន អភិទន្ធិ បរិមុត្តោ
 សោ ទុក្ខស្មាតិ វធាមិ ។ ធម្មំ ។

[៨០] ប្រតិក្កេនវេច្ចប្រក្កសាវត្ថំ... ក្នុងវិធានឯង ព្រះមាន
 ព្រះភគ... ប្រតិប្រាសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ឧបអ-
 ន្ទ្របរិវាត បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាឧបអន្ទ្រវេសចក្កិក ។ បុគ្គលណា
 ឧបអន្ទ្រវេសចក្កិក គឺជាគតិភាពថា បុគ្គលនោះ មិនប្រចានសេចក្តី
 ទុក្ខឡើយ ។ បុគ្គលណា ឧបអន្ទ្រវេសចក្កិក... បុគ្គលណា
 ឧបអន្ទ្រវេសចក្កិក... បុគ្គលណា ឧបអន្ទ្រវេសចក្កិក បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាឧបអន្ទ្រវេសចក្កិក ។ បុគ្គលណា ឧបអន្ទ្រវេសចក្កិក
 គឺជាគតិភាពថា បុគ្គលនោះ មិនប្រចានសេចក្តីទុក្ខឡើយ ។

[៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា មិនឧបអន្ទ្របរិវាត
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនឧបអន្ទ្រវេសចក្កិក ។ បុគ្គលណា មិនឧបអ-
 ន្ទ្រវេសចក្កិក គឺជាគតិភាពថា បុគ្គលនោះប្រចានសេចក្តីទុក្ខ ។ បុគ្គល-
 ណា មិនឧបអន្ទ្រវេសចក្កិក... បុគ្គលណា មិនឧបអន្ទ្រវេសចក្កិក...
 បុគ្គលណា មិនឧបអន្ទ្រវេសចក្កិក បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិន
 ឧបអន្ទ្រវេសចក្កិក ។ បុគ្គលណា មិនឧបអន្ទ្រវេសចក្កិក គឺជាគតិ-
 ភាពថា បុគ្គលនោះ ប្រចានសេចក្តីទុក្ខ ។ ចប់សូត្រ ទី ៦ ។

ឆាតុស័យុត្តស្ស ចតុត្ថាវុត្ថេ ធម្មវិបាកុនិរោធនា

[៨២] សាវត្ថុយំ វិហារតិ... ត្រត ទោ ភក្កវា...
 យោ ភិក្ខុវេ បវេរីធាតុយា ឧប្បនោ មិគិ អភិធិព្វត្ថិ
 មាតុកាវេ ធុត្តុស្សេសោ ឧប្បនោ រោគានំ មិគិ
 ជនមរណស្ស មាតុកាវេ ។ យោ អាហោធាតុយា...
 យោ តេជោធាតុយា... យោ វាយោធាតុយា ឧប្បនោ
 មិគិ អភិធិព្វត្ថិ មាតុកាវេ ធុត្តុស្សេសោ ឧប្បនោ
 រោគានំ មិគិ ជនមរណស្ស មាតុកាវេ ។

[៨៣] យោ ទ ទោ ភិក្ខុវេ បវេរីធាតុយា និរោធនា
 វ្របសមោ អន្តង្គមោ ធុត្តុស្សេសោ និរោធនា រោគានំ
 វ្របសមោ ជនមរណស្ស អន្តង្គមោ ។ យោ អាហោធា-
 តុយា និរោធនា... យោ តេជោធាតុយា និរោធនា...
 យោ វាយោធាតុយា និរោធនា វ្របសមោ អន្តង្គមោ^(១)
 ធុត្តុស្សេសោ និរោធនា រោគានំ វ្របសមោ ជនម-
 រណស្ស អន្តង្គមោតិ ។ សង្កមំ ។

^១ អន្តង្គមោតិ ។

ឆាតុស័យុត្ត ចតុត្ថាវុត្ថ កិរិយាលាភិធម្មវិបាកុ

[៨៤] ព្រឹត្តិគង្គនាទៀបក្រុងសាវត្ថុ... ក្នុងទីនោះនេះ ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ព្រឹត្តិគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង
 ការបិតនៅ ការវិលមក ការមានប្រាកដ នៃធម្មវិបាកុណា ខ្ញុំ ឈ្មោះ
 ថាការកើតឡើងនៃសេចក្តីទុក្ខ ឈ្មោះថាការបិតនៅនៃរោគ ឈ្មោះ
 ថាការមានប្រាកដ នៃជននិមមណៈ ។ ការកើតឡើង ការបិតនៅ
 ការវិលមក ការមានប្រាកដ នៃអារម្មណ៍... នៃគោរពធាតុ... នៃ
 វាយោធាតុណា ខ្ញុំ ឈ្មោះថាការកើតឡើងនៃសេចក្តីទុក្ខ ឈ្មោះថា
 ការបិតនៅនៃរោគ ឈ្មោះថាការមានប្រាកដ នៃជននិមមណៈ ។

[៨៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការលេង ការស្ទូបរម្ងាប់ ការ
 អស់ នៃធម្មវិបាកុណា ខ្ញុំ ឈ្មោះថាការលេងនៃសេចក្តីទុក្ខ ការស្ទូប
 រម្ងាប់នៃរោគ ការអស់នៃជននិមមណៈ ។ សេចក្តីលេង នៃអារម្មណ៍
 ណា... សេចក្តីលេង នៃគោរពធាតុណា... សេចក្តីលេង សេចក្តីស្ទូប
 រម្ងាប់ ការអស់ នៃវាយោធាតុណា ខ្ញុំ ឈ្មោះថាការលេងនៃសេចក្តី
 ទុក្ខ ការស្ទូបរម្ងាប់នៃរោគ ការអស់នៃជននិមមណៈ ។ ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

[៨២] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... ឧទ្ទ្រ ទោ ភកា...
 ធនស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ ធានុយោ កាតតា ធនស្សោ
 បឋវីធានុ ធានោធានុ តេជោធានុ វាយោធានុ ។ យេ
 ហំ តេជំ ភិក្ខុវេ សមណា វា ប្រាហ្មណា វា ឥមាសំ
 ធម្មន្នំ ធាត្វនំ អស្សាធន្ធិ អាធិធន្ធិ ធិស្សនាធិ
 យថាភូតំ ធម្មជាធិន្នំ ធន មេតេ ភិក្ខុវេ សមណា វា
 ប្រាហ្មណា វា សមណេសុ វា សមណសម្មតា ប្រាហ្ម-
 ណេសុ វា ប្រាហ្មណសម្មតា ធន ធម្មតេ អាយស្មន្តោ
 សាមញ្ញត្ថំ វា ព្រហ្មញ្ញត្ថំ វា ជិដ្ឋវ ធម្មេ សយំ
 អភិញ្ញា សង្ខតតា ឧបសម្មន្តំ វិហារន្តំ ។

[៨៣] យេ ច ទោ តេជំ ភិក្ខុវេ សមណា វា
 ប្រាហ្មណា វា ឥមាសំ ធម្មន្នំ ធាត្វនំ អស្សាធន្ធិ
 អាធិធន្ធិ ធិស្សនាធិ យថាភូតំ បជាធិន្នំ តេ ទោមេ
 ភិក្ខុវេ សមណា វា ប្រាហ្មណា វា សមណេសុ ធម្មេ
 សមណសម្មតា ប្រាហ្មណេសុ ធន ប្រាហ្មណសម្មតា

[៨៤] ព្រង្គតីទៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ប្រង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុបំផុតឡាយ ធាតុនេះ មាន ៤
 ប្រការ ធាតុ ៤ គឺអ្វីខ្លះ គឺបឋវីធាតុ ទ តាបាធាតុ ទ អេរេធាតុ ទ
 វាយោធាតុ ទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំផុតឡាយ សមណៈបូត្រាហ្មណ៍ណា
 ធិមួយ មិនជីវិតច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំកាន់សង្ឃជេន ខ្ញុំរោសជេន ខ្ញុំ
 ការលាស់ចេញជេន ខែធាតុបំផុត ៤ នេះ ម្ចាស់ភិក្ខុបំផុតឡាយ សមណៈ
 បូត្រាហ្មណ៍បំផុតនោះ ភព្វភព្វមិនសន្មតថាសមណៈ ក្នុងពួកសមណៈ
 មិនសន្មតថាប្រាហ្មណ៍ ក្នុងពួកប្រាហ្មណ៍ទេ មួយទៀត ក្នុងពួក
 នោះមិនបានធ្វើឲ្យដក់ច្បាស់ មិនបានសម្រេច ដោយប្រាថ្នាដ៏ទុក្ខម
 ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំប្រយោជន៍ខែសមណភាព ឬប្រយោជន៍
 ខែប្រាហ្មណភាពទេ ។

[៨៥] ម្ចាស់ភិក្ខុបំផុតឡាយ សុវត្ថិតពួកសមណៈ បូត្រាហ្មណ៍
 ណាធិមួយ ជីវិតច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំកាន់សង្ឃជេន ខ្ញុំរោសជេន
 ខ្ញុំការលាស់ចេញជេន ខែធាតុបំផុត ៤ នេះ ម្ចាស់ភិក្ខុបំផុតឡាយ
 សមណៈ បូត្រាហ្មណ៍បំផុតនោះ ទើបភព្វភព្វមិនសន្មតថាសមណៈ ក្នុង
 ពួកសមណៈជេន សន្មតថាប្រាហ្មណ៍ ក្នុងពួកប្រាហ្មណ៍ជេន

គេ ក៏ បង្ហាញឲ្យ គេ មក ត្រូវ ត្រូវ ត្រូវ
 ឯង ឯង ស្រី អភិបាល សង្គម ឧបសម្ព័ន្ធ
 វិហារផ្គត់ ។ អង្គមី ។

(៥៦) ភាវត្ថុយំ វិហារតិ... តត្រ ទេ ភក្ខ...
 បក្សេន ភក្ខ ភិក្ខុវេ ធាតុយោ តត្រ ទេ ភក្ខេន
 បក្សេន ភក្ខ ធាតុយោ ធាតុយោ ភក្ខេន ។ យេ
 មា ភក្ខេន ភិក្ខុវេ សមណោ វា ប្រាហ្មណោ វា ភក្ខេន
 បក្សេន ធាតុយោ សមណោ អភិបាលោ អភិបាលោ អភិ-
 បាលោ ធាតុយោ យេ ភក្ខេន ធាតុយោ ធាតុយោ (វិហារតិ)
 បក្សេន ធាតុយោ ស្រី អភិបាល សង្គម ឧបសម្ព័ន្ធ
 វិហារផ្គត់ ។ អង្គមី ។

មួយទៀត អ្នកចាំបាច់ វេទន៍ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយប្រាថ្នា
 ដ៏ក្តម ដោយខ្លួនឯងក្នុងចក្ខុវិស័យ ឲ្យប្រយោជន៍នៃសមណភាពផង
 ឲ្យប្រយោជន៍នៃប្រាហ្មណភាពផង ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

(៥៦) ប្រតិទិន្យោប្រតិទិន្យោ... ក្នុងវិហារឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ប្រតិទិន្យោ ឬ ប្រតិទិន្យោ ធាតុចាំបាច់នៃ
 មាន ៤ ប្រការ ធាតុ ៤ គឺ ធាតុ ១ ភាវត្ថុ ១ ភក្ខេន ១ ភក្ខេន
 ធាតុ ១ ភក្ខេន ១ ។ ឬ ប្រតិទិន្យោ សមណោ ប្រាហ្មណោ
 ធាតុយោ មិនដឹងច្បាស់ភាពតិច ឲ្យសេចក្តីកើត ឲ្យសេចក្តីអស់
 ទៅ ឲ្យមានសង្ខារ ឲ្យមានសង្ខារណាស់ចេញ នៃធាតុចាំបាច់ ៤ នេះ
 (បណ្ឌិតប្រែប្រួល) ដឹងច្បាស់... ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ បានសម្រេច
 ដោយប្រាថ្នាដ៏ក្តម ដោយខ្លួនឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

(៨៧) សាវត្ថុយំ វិហរតិ... តត្រ ទោ កកវា... យេ-
 ហិ កេច ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា បឋវីជា-
 តំ ឧប្បជាទន្លំ បឋវីជាតុសមុទយំ ឧប្បជាទន្លំ បឋវីជា-
 តុចិរេនំ ឧប្បជាទន្លំ បឋវីជាតុចិរេនកាមិនំ បដិបទំ
 ឧប្បជាទន្លំ ។ អាហោជាតំ ឧប្បជាទន្លំ ។ បេ ។ កេ-
 រោជាតំ ឧប្បជាទន្លំ... វាយោជាតំ ឧប្បជាទន្លំ វាយោ-
 ជាតុសមុទយំ ឧប្បជាទន្លំ វាយោជាតុចិរេនំ ឧប្ប-
 ជាទន្លំ វាយោជាតុចិរេនកាមិនំ បដិបទំ ឧប្បជាទន្លំ
 ន មេតេ ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា សម-
 ណោសុ វា សមណាសម្មតា ព្រាហ្មណោសុ វា ព្រាហ្ម-
 ណាសម្មតា ន ច បទ តេ អាយស្មន្តោ សាមញ្ញតំ វា
 ព្រហ្មញ្ញតំ វា ជំដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សន្និក្ខត្វា
 ឧបសម្ពុដ្ឋំ វិហរន្តំ ។

(៨៧) ច្រើនគង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថុ... ក្នុងចំពោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈឬ
 ព្រាហ្មណ៍ណាមួយ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំបឋវីជាតុ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំ
 សេចក្តីកើតឡើងនៃបឋវីជាតុ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំសេចក្តីលេងនៃបឋវីជាតុ
 មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំបដិបទា ជាហេតុឡើងលំអ្អូរសេចក្តីលេងនៃបឋវីជាតុ ។
 មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំអាទាធាតុ ។ បេ ។ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំកេរដាធាតុ... មិន
 ដឹងច្បាស់ខ្ញុំកាយធាតុ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំសេចក្តីកើតឡើងនៃកាយធាតុ
 មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំសេចក្តីលេងនៃកាយធាតុ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំបដិបទា ជា
 ហេតុឡើងលំអ្អូរសេចក្តីលេងនៃកាយធាតុ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈ
 ឬព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ គង់គកមិនសន្មតថាសមណៈ ក្នុងពួកសមណៈ
 មិនសន្មតថាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ទេ មួយទៀត អ្នកទាំង
 នោះមិនបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ មិនបានសម្រេចដោយប្រាថ្នាដ៏ឆ្អឹង ដោយ
 ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំប្រយោជន៍នៃសមណភាព ឬប្រយោជន៍នៃ
 ព្រាហ្មណភាពទេ ។

ធាតុសំយុង្គស្យ ចតុត្ថាវត្ថុ បរីពាក្យដានោះ

(៨៨) យេ ច ខោ កេនិ ភិក្ខុវេ សមណា
 វា ព្រាហ្មណា វា មហេវីនាតិ មជាទន្តិ មហេវីនាតុ-
 សមុទយិ មជាទន្តិ មហេវីនាតុនិរោជិ មជាទន្តិ មហេ-
 វីនាតុនិរោទកាមិនិ មជិមនិ មជាទន្តិ ។ អាណាតាតិ
 មជាទន្តិ ។ បេ ។ ភេណាតាតិ មជាទន្តិ... វាយោនាតិ
 មជាទន្តិ វាយោនាតុសមុទយិ មជាទន្តិ វាយោនាតុនិ-
 រោជិ មជាទន្តិ វាយោនាតុនិរោទកាមិនិ មជិមនិ
 មជាទន្តិ តេ ខោម ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា
 វា សមណសុ វេវ សមណសម្មតា ព្រាហ្មណសុ ច
 ព្រាហ្មណសម្មតា តេ ច បនាយស្មត្តោ សាមញ្ញត្ថត្ថ
 ព្រហ្មញ្ញត្ថត្ថ និដ្ឋេវ នម្មេ សយិ អភិញ្ញា សង្ខតត្ថា
 ឧបសម្ព័ន្ធ វិហារន្តិទិ ។ នសមី ។

ចតុត្ថាវត្ថុ ចតុត្ថោ ។

ធាតុសំយុង្គ ចតុត្ថាវត្ថុ ការដឹកច្បាប់នូវបរិពាក្យដើម

(៨៨) ខ្នាលភិក្ខុព័ន្ធខ្យាយ ភូតសមណៈបូព្រាហ្មណ៍ណាទី-
 មួយ ដឹងច្បាប់នូវបរិពាក្យ ដឹងច្បាប់នូវសេចក្តីកើតឡើងនៃបរិពាក្យ
 ដឹងច្បាប់នូវសេចក្តីរលត់នៃបរិពាក្យ ដឹងច្បាប់នូវបដិបទា ជាហេតុឱ្យ
 ដល់នូវសេចក្តីរលត់នៃបរិពាក្យ ។ ដឹងច្បាប់នូវការបោធាតុ ។ បេ ។
 ដឹងច្បាប់នូវគោតោតុ... ដឹងច្បាប់នូវកាយោតុ ដឹងច្បាប់នូវសេចក្តី
 កើតឡើងនៃកាយោតុ ដឹងច្បាប់នូវសេចក្តីរលត់នៃកាយោតុ ដឹង
 ច្បាប់នូវបដិបទា ជាហេតុឱ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់នៃកាយោតុ ខ្នាលភិក្ខុ
 ព័ន្ធខ្យាយ សមណៈបូព្រាហ្មណ៍ព័ន្ធនោះ កថាឧកសន្មតថាជាសមណៈ
 ក្នុងភូតសមណៈផង សន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងភូតព្រាហ្មណ៍ផង
 មួយទៀត អ្នកព័ន្ធនោះ បានធ្វើឱ្យពាក់ច្បាប់ បានសម្រេចដោយប្រាថ្នា
 ដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខ្សែប្រយោជន៍នៃសមណភាពផង
 ខ្សែប្រយោជន៍នៃព្រាហ្មណភាពផង ។ ចប់សូត្រ ទី ១០ ។

ចប់វង្ស ទី ៤ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សិខាវគ្គ

តស្ស ឧទ្ទានំ

នគរេស្វរ បុរេ អបរិ
យោ នោ ចេនំ ទុក្ខេន ធម៌
អភិទទ្ធនត្ថ ឧប្បាទំ(១)
នយោ សមណាប្រាហ្មណាទំ ។

នាគុសំយុត្តំ ទុតិយំ សមត្ថំ ។

១ ឧប្បាទោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សិខាវគ្គ

ឧទ្ទាននៃបច្ចុប្បន្នភាពនេះគឺ

និយាយពីនាគុភាពនៃបុគ្គល ១ ក្នុងកាលមុនអំពីកាលដែលព្រះអង្គ
បានគ្រាស់ ១ ព្រះអង្គប្រព្រឹត្តសូត្រក្នុងនាមសង្ឃនៃបរិពាគ
ជាដើម ១ ព្រះអង្គគ្រាស់ថា បើគាត់សង្ឃនៃបរិពាគនេះ
មិនបានឃើញ ១ សេចក្តីខ្ពង់ខ្ពស់នៃបរិពាគជាដើម ១ សេចក្តី
ទុច្ចរិតនៃបរិពាគជាដើម ១ សេចក្តីកើតឡើងនៃបរិពាគ
ជាដើម ១ សមណប្រាហ្មណ៍ចេះស្អាត ។

ចប់ នាគុសំយុត្ត ទំ.២ ។

អនុម័តគ្នាសំយុង្គ

តំណកដ្ឋវិគ្គ

[៨៩] ឯកស្រី សុតិ ។ ឯកស្រី សមយំ គតា សា-
វត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវនេ អបាថបិណ្ឌកស្ស កាវាអេ ។
កត្រ ទោ ។ បេ ។ ឯកនិកោម អនុមតត្ថោយំ កិត្តវេ
សំសារេ បុត្វា កោដិ ន បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាជីវណាជំ
សត្តានំ តណ្ហាសញ្ញាជនាជំ សត្វាវតិ សិសាវតិ ។

[៩០] សេយ្យថាថិ កិត្តវេ បុរិសោ យំ ឥមស្មី
ជម្ពូជិមេ តិណកដ្ឋសាទាមលាសំ កច្ឆេត្វា ឯកជ្ឈំ
សំហវេយ្យ ឯកជ្ឈំ សំហវិទ្វា ចតុន្ទលំ ចតុន្ទលំ
យជិតំ តវិទ្វា និត្តិមេយ្យ អយំ មេ មាតា តស្ស មេ
មាតុ អយំ មាតាតិ ។ អបរិយាទិច្ឆា ន កិត្តវេ តស្ស
បុរិសស្ស មាតុ មាតារេ អស្ស អជ ឥមស្មី ជម្ពូជិមេ
តិណកដ្ឋសាទាមលាសំ បរិក្ខាយំ បរិយាទាជំ កច្ឆេយ្យ
តំ តស្ស មាតុ អនុមតត្ថោយំ កិត្តវេ សំសារេ

អនុម័តគ្នាសំយុង្គ

តំណកដ្ឋវិគ្គ

[៨៩] ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់វត្តាបិណ្ឌកសេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងវិវារនោះឯង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំ
កិត្តតាំងឡាយ សន្យានេះ មានទីបំផុតគេមិនកាចដឹងបាន គឺទីបំផុត
ភាគដើម របស់សត្វតាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជាខាង មានតណ្ហាជា
ចំណង អន្លាសទៅ គ្រាប់ភ្លើងទៅ មិនប្រាកដឡើយ^(១) ។

[៩០] ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់វត្តាបិណ្ឌកសេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងវិវារនោះឯង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំ
កិត្តតាំងឡាយ សន្យានេះ មានទីបំផុតគេមិនកាចដឹងបាន គឺទីបំផុត
ភាគដើម របស់សត្វតាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជាខាង មានតណ្ហាជា
ចំណង អន្លាសទៅ គ្រាប់ភ្លើងទៅ មិនប្រាកដឡើយ^(១) ។

១ ទីបំផុតគេមិនកាចដឹងបាន មិនប្រាកដទេ ប៉ុន្តែអង្គកថា ប្រាប់ថា សូត្រីទីបំផុតគេ
ពុំកំប៉ិចប្រាកដដែរ ។

បុព្វា កោដិ ឧ បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាបិវណាទំ សត្តានិ
 តណ្ហាសញ្ញាជនានំ សទ្ធាវតំ សំសារតំ ឯវំ ធម្មត្ថំ
 ទោ^(១) ភិក្ខុវេ ធុត្ថំ បទ្ធពុក្ខតំ តិច្ឆំ បទ្ធពុក្ខតំ
 ក្យសនំ បទ្ធពុក្ខតំ កដសំ វឡិកា ។ យាវត្ថំ
 ភិក្ខុវេ អលមេវ សត្វសង្ខារេសុ ធិត្ថំធិត្ថំ អលំ វិវដ្តិត្ថំ
 អលំ វិដ្តិត្ថំ ។ បវេមំ ។

[៨០] សាវត្ថយំ វិហរតិ ... តត្រ ទោ កកវា ... អន-
 មតត្ថាយំ ភិក្ខុវេ សំសារេ បុព្វា កោដិ ឧ បញ្ញាយតិ
 អវិជ្ជាបិវណាទំ សត្តានិ តណ្ហាសញ្ញាជនានំ សទ្ធាវតំ
 សំសារតំ ។

[៨២] សេយ្យជាបិ ភិក្ខុវេ បុរិសោ ឥមំ មហាប-
 វេរី កោលដ្ឋមត្ថំ កោលដ្ឋមត្ថំ កុឡិកំ^(២) កវិទ្ធា
 ធិត្ថំថេយ្យ អយំ^(៣) មេ បិកា ឥស្ស មេ បិកុ
 អយំ បិកាតិ ។ អបរិយាទិន្នា ឧ ភិក្ខុវេ ឥស្ស
 បុរិសស្ស បិកុ បិការេ ឥស្ស អជាយំ មហាបវេ

១ ខ. ពេ ។ ២ ខ. ឆ. មន្តិកាឡិកំ ។ ៣ អយំ ពេ ។

តិច្ឆបំផុតខាងដើម របស់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជាទំនាក់
 មានតណ្ហាជាចំណង អន្ទាលេវេ ត្រាច់ភ្នាក់ពេ មិនប្រាកដ
 ឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីខុស សេចក្តីព្រួយ សេចក្តីវិចារ
 ដែលសត្វទាំងនោះបានទទួលហើយ អស់ភាវជាអវិជ្ជន៍ យ៉ាងនេះឯង
 ព្រៃឆ្មារចំចេះច្រើនឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ អ្នកទាំង
 ឡាយ គួរឡើយណាស់ គួរបញ្ចូលទៅ គួរដឹងផ្តុំ ក្នុងសត្វទាំងពួង ។
 ចប់សូត្រទី ១ ។

[៨១] ទ្រង់នឹងនៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ... ទ្រង់ប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្សារនេះ មានទី
 បំផុតគឺមិនអាចដឹងបាន តិច្ឆបំផុតខាងដើម របស់សត្វទាំងឡាយ ដែល
 មានអវិជ្ជាជាទំនាក់ មានតណ្ហាជាចំណង អន្ទាលេវេ ត្រាច់ភ្នាក់ពេ
 មិនប្រាកដឡើយ ។

[៨២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចបុរសយកមហាប្រីថពីនេះ មក
 ស្លូតក្នុងកងឡិច្ចំ ។ ត្រាច់ក្រវា ហើយកំលង់ទុកថា នេះជាបិកា
 របស់គេ ខាងចំកាវនិបិកាបេស័កញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បិកា
 ទាំងឡាយ របស់បិកាវនិបិកាបេស័កញ នេះ មិនអស់ឡើយ ឯមហាប្រីថពីនេះ

ចរិត្តយំ ចរិយាធានិ កង្ខេប្ប តំ កិស្សំ ហេតុ
 អនុមត្តោយំ កិក្ខុវេ សំសារោ បុត្តា កោដិ ន
 បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាធិវណ្ណានិ សន្តានំ តណ្ហាសញ្ញាជ-
 នានំ សន្តាវតំ សំសារតំ ឯវិ ធីយវត្ថុ ទោ កិក្ខុវេ
 ធុត្ថំ បទ្កុក្ខតំ តំប្បំ បទ្កុក្ខតំ ព្យាសនំ បទ្កុក្ខតំ
 កដសិ វឡ្ជិតា ។ យាវត្ថុនំ កិក្ខុវេ អសមេវ សទ្ធ-
 សន្តាវេសុ និព្វិន្ទតុំ អសំ វិន្ទិតុំ អសំ វិមុត្តិធុត្ថំ ។
 ធុត្ថយំ ។

(៨៣) សាវត្ថុយំ វិហារតិ... គប្ប ទោ ភក្ខវិ...
 អនុមត្តោយំ កិក្ខុវេ សំសារោ ។ យេ ។ តំ
 កំ បញ្ញាជ កិក្ខុវេ កត្តតំ ឬ ទោ ពហុតរិ
 យំ កំ កំ កំ កំ ធីយេន អនុត្តា សន្តាវតំ
 សំសារតំ អមតាបសម្បយោតា មតាបរិម្បយោតា
 កត្តត្ថានំ កត្តត្ថានំ អស្សុ បសន្តិ(១) បក្ខវិតំ យំ
 កំ ចត្វសុ មហាសុខុសុ ធុត្ថត្ថំ ។ យេថា
 ទោ មយំ កង្ខេប្ប ភក្ខវិ ធីយំ ធីសំ អាណា

១ ឬ. បសន្តិ ។

គប្បិយំ ខុវការអស់ទៅ ផុតទៅ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ ព្រោះសន្យានេះ មានទប់ផុតគេមិនអាចជឿបាន គឺទប់ផុត
 ខាងដើម របស់សត្វចាំនិទ្យាយ ដែលមានអវិជ្ជាជាខាង មានកណ្តា
 ជាចំណង កន្លែងទៅ គ្រាប់ភ្លើងទៅ មិនប្រាកដឡើយ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សេចក្តីខ្ពុត សេចក្តីក្រួយ សេចក្តីវិនាស ដែលសត្វ
 ចាំនិទ្យាយបានទទួលហើយ អស់កាលជាអវិជ្ជាជាខាង ព្រោះខ្លាចកិ
 ចម្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ហេតុនេះ អ្នកចាំនិទ្យាយ គួរឡើយ
 ណា គួរបុព្វប្រាម គួរជំនុំផ្គុំ ក្នុងសត្វចាំនិទ្យាយ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

(៨៣) ទ្រង់និយាយក្នុងក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងវិហារនេះ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ... ទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សន្យានេះ មានទប់
 ផុតគេមិនអាចជឿបាន ។ យេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ អ្នកចាំនិទ្យាយ
 សំគាល់សេចក្តីនោះថាដូចម្តេច គឺត្រង់ដែលអ្នកចាំនិទ្យាយ កន្លែងទៅ
 គ្រាប់ភ្លើងទៅ កន្លែងកន្ត្រៃ ខ្លាញ់ យំ ព្រោះដូចប្រទះនឹងរបស់ដែល
 មិនគាប់ចិត្ត ត្រង់ប្រាសចាករបស់ដែលគាប់ចិត្ត ដោយកាលអវិជ្ជាខាង
 ទឹកភ្នែកដែលហូរស្រក់ ហើយនិងទឹកក្នុងមហាសមុទ្រចាំនិ ២ គឺបណ្តា
 ទឹកចាំនិទ្យាយ ទឹកណាច្រើនជាង ។ បតិច្ឆេត្រអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គចាំនិទ្យាយ យល់ច្បាស់ខ្លះៗ តាមដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែង

ឯតនេវ កន្តោ ពហុតវំ យំ ចោ ភមីនា ធិយេន
អន្ធា សន្ធាវតិ សំសរតិ អមនាបសម្មយោកា
មនាបវិប្បយោកា កន្ធខន្ធានំ រោទន្ធានំ អស្ស បសន្និ^(១)
បក្សវតិ ន ភ្នេវ ចត្វសុ មហាសមុទ្ទេសុ ឧទកន្តិ ។

[៩២] សាទុ សាទុ ភិក្ខុវេ សាទុ ចោ
មេ តុម្កេ ភិក្ខុវេ ឯវិ ធម្មំ ទេសតំ អាជាធាជ
ឯតនេវ ភិក្ខុវេ ពហុតវំ យំ កេ ភមីនា ធិយេន
អន្ធា សន្ធាវតិ សំសរតិ អមនាបសម្មយោកា មនា-
បវិប្បយោកា កន្ធខន្ធានំ រោទន្ធានំ អស្ស បសន្និ
បក្សវតិ ន ភ្នេវ ចត្វសុ មហាសមុទ្ទេសុ ឧទកន្តិ^(២) ។
ធិយេវត្ថំ កេ ភិក្ខុវេ មាតុមារណំ បទ្ធពុក្ខតំ តេសំ កេ
មាតុមារណំ បទ្ធពុក្ខតោន្តាទិ អមនាបសម្មយោកា មនា-
បវិប្បយោកា កន្ធខន្ធានំ រោទន្ធានំ អស្ស បសន្និ
បក្សវតិ ន ភ្នេវ ចត្វសុ មហាសមុទ្ទេសុ ឧទកន្តិ ។

១. ឧ. បសន្និ ។ ២. ចត្វសុ មហាសមុទ្ទេសុ ឧទកន្តិ តិច ធាប មហាយោកា ១
ទិស្សន្តិ ។

ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលដែលព្រះអង្គទាំងឡាយ អន្តោល
ទៅ ព្រាច់ភ្លើងទៅ កន្ទក់កន្ទេញ ខ្លួន យំ ព្រោះដួបប្រទះនឹងរបស់
ដែលមិនគាប់ចិត្ត ប្រាសចាករបស់ដែលគាប់ចិត្ត ដោយកាលជេរឡើង
នេះ ទឹកភ្នែកហូរស្រក់ទៅហើយ ច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រ
ទាំង ៤ មិនច្រើនជាងឡើយ ។

[៩២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ត្រូវហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយយល់ច្បាស់ខ្លះចម្លែង កាមដែលកថាគរសំដែង
ហើយ យ៉ាងនេះ ប្រពៃហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលអ្នក
ទាំងឡាយ អន្តោលទៅ ព្រាច់ភ្លើងទៅ កន្ទក់កន្ទេញ ខ្លួន យំ ព្រោះ
ដួបប្រទះនឹងរបស់ដែលមិនគាប់ចិត្ត ព្រាច់ប្រាសចាករបស់ដែលគាប់ចិត្ត
ដោយកាលជេរឡើងនេះ ទឹកភ្នែកហូរស្រក់ទៅហើយ ច្រើនអនេក ឯ
ទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង ៤ មិនច្រើនជាងឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីស្តាប់របស់មាតា អ្នកទាំងឡាយទាន់ទទួលរង អស់កាលអ្វីផង
កាលដែលអ្នកទាំងឡាយ ទទួលរងឲ្យសេចក្តីស្តាប់របស់មាតា កន្ទក់-
កន្ទេញ ខ្លួន យំ ព្រោះដួបប្រទះនឹងរបស់ដែលមិនគាប់ចិត្ត ព្រាច់-
ប្រាសចាករបស់ដែលគាប់ចិត្ត ទឹកភ្នែកហូរស្រក់ទៅ ច្រើនអនេក ឯ
ទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង ៤ មិនច្រើនជាងឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

អនុបាសន៍យុទ្ធសាស្ត្រ ពិសោធផ្លូវ អស្សុតហុតការពារ

និយោត្តិ ភេ កិត្តរេ ធិតុមរណំ បទ្ទុក្ខតំ ... ភាតុមរណំ
 បទ្ទុក្ខតំ ... ភតិធិមរណំ បទ្ទុក្ខតំ ... ធិតុមរណំ
 បទ្ទុក្ខតំ ... ធិតុមរណំ បទ្ទុក្ខតំ ... ញាតិព្យសនំ
 បទ្ទុក្ខតំ ... កោកព្យសនំ បទ្ទុក្ខតំ ... និយោត្តិ ភេ
 កិត្តរេ កោកព្យសនំ បទ្ទុក្ខតំ តេសំ ភេ កោកព្យសនំ
 បទ្ទុក្ខតំ អមចាបសម្បយោកា មចាបវិម្បយោកា
 កន្ទុក្ខនំ កេន្ទុក្ខនំ អស្ស បសន្តិ បក្សវតំ ឯ ត្រេវ
 ចត្វសុ មហាសមុទ្ទេសុ ឧទតំ តំ តំស្ស ហេតុ
 អនមតត្ថោយំ កិត្តរេ សំសារោ ។ បេ ។ យាវត្ថុនំ
 កិត្តរេ អលមេវ សព្វសង្ខារេសុ ឯត្ថិធិតុ អលំ វិដ្ចិធិតុ
 អលំ វិដ្ចិធិតុន្តិ ។ តតិយំ ។

អនុបាសន៍យុទ្ធសាស្ត្រ ពិសោធផ្លូវ ការនាំទ័ពក្រៅច្រើនជាង

សេចក្តីស្លាប់របស់បិតា អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង អស់កាលអង្វែង...
 សេចក្តីស្លាប់របស់បងប្អូនប្រុស អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង ... សេចក្តី
 ស្លាប់របស់បងប្អូនស្រី អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង ... សេចក្តីស្លាប់របស់
 កូនប្រុស អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង ... សេចក្តីស្លាប់របស់កូនស្រី អ្នក
 ទាំងឡាយ បានទទួលរង ... សេចក្តីវិនាសនៃញាតិ អ្នកទាំងឡាយ
 បានទទួលរង ... សេចក្តីវិនាសភោគៈ អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង ...
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីវិនាសព្រះរោគ អ្នកទាំងឡាយបានទទួល
 រង អស់កាលអង្វែង កាលដែលអ្នកទាំងឡាយ ទទួលរងនូវសេចក្តី
 វិនាសព្រះរោគ កន្ទក់កន្ទេញ ទួញ យំ ព្រោះផ្ទុះប្រទះទឹករបស់ដែល
 មិនគាប់ចិត្ត ព្រាង់ប្រាសចាករបស់ដែលគាប់ចិត្ត ទឹកភ្នែកហូរស្រក់ទៅ
 ច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង៤មិនច្រើនជាងឡើយ សេចក្តី
 នោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសង្សារនេះ មានទី
 បំផុតគេមិនអាចជ័យបាន ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ
 អ្នកទាំងឡាយ គួរឡើយណាស់ គួរកុញប្រាន់ គួរធ្វើឆ្អឹង ក្នុងសត្វ
 ទាំងឡាយ ដោយពិត ។ ចប់សូត្រ ទី៣ ។

[៨៨] សាវត្ថុយំ វិហរេតិ ... តត្រ ទោ ភក្កវា ... អន-

មគត្តោយំ ភំគូវេ សំសារោ ។ បេ ។ តំ កី មញ្ញេ

ភំគូវេ កកមំ នុ ទោ ពហុតិ យំ វា វោ ឥមិយា

ជីយេន អន្ធា សទ្ធាវតំ សំសារតំ មាតុ ថញ្ញំ បីតំ

យំ វា ចតុស្ក មហាសមុទ្ទេសុ ឧទកក្កំ ។ យថា

ទោ មយំ កន្តេ ភក្កវតា ធម្មំ ទេសិតិ អាជានាម ឯត-

ទេវ កន្តេ ពហុតិ យំ ទោ ឥមិយា ជីយេន អន្ធា

សទ្ធាវតំ សំសារតំ មាតុ ថញ្ញំ បីតំ ន ត្រេវ ចតុស្ក

មហាសមុទ្ទេសុ ឧទកក្កំ ។

[៨៨] ច្រើននឹងនៅទៀបក្រុងសាវត្ថី ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ

មានព្រះភាគ ... ច្រើនគ្រាល់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម សន្យារនេះ

មានទីបំផុតគេមិនអាចជីវិតបាន ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម អ្នក

ពុទ្ធារាមសំភាល់សេចក្តីនោះ ថាដូចម្តេច គឺត្រង់ដែលអ្នកពុទ្ធារាម

អន្តោលទៅ ត្រាច់ឆ្នាំគំរៅ ដោយកាលជាអវិជ្ជនៈនេះ បានជីកខ្សែ

ទឹកដោះខែនាគា និងទឹកក្នុងមហាសមុទ្រពុទ្ធារាម ៤ តែបណ្តាទឹកពុទ្ធារាម

នោះ ទឹកណាច្រើនជាង ។ បតិក្រព្រះអង្គដឹងច្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពុទ្ធារាម

ពុទ្ធារាម យល់ច្បាស់ខ្លះធម៌ ក្នុងដែលព្រះនាគាសំដែងហើយ

បតិក្រព្រះអង្គដឹងច្រើន កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គពុទ្ធារាម អន្តោលទៅ ត្រាច់

ឆ្នាំគំរៅ ដោយកាលជាអវិជ្ជនៈនេះ បានជីកទឹកដោះនាគាច្រើនអនេក

នឹងទឹកក្នុងមហាសមុទ្រពុទ្ធារាម ៤ មិនច្រើនជាងឡើយ ។

(៧៦) សាធុ សាធុ កិក្ខុវេ សាធុ ចោ មេ ឡើយ
 កិក្ខុវេ វិវិ ធម្មំ ទេសិកំ ណាយាមេ ឯតទេវ កិក្ខុវេ
 តហុតរិ យំ វេ ឥមិនា ធីយេន អន្តុតា សង្ខារតំ
 សំសារតំ មាតុ ជញ្ញំ មីតំ ន ភ្លេវ ធម្មសុ មហាស-
 ធុទ្កេសុ ឧទកំ តំ ភិស្ស ហេតុ អនមតត្រាយំ
 កិក្ខុវេ សំសារេ ។ មេ ។ អសំ វិមុច្ចុតុន្តំ ។ ធម្មតំ ។

(៧៧) សាវត្ថុយំ វិហារតំ... អមចោ អញ្ញាតេវ កិក្ខុ
 យេន ភកា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ។ មេ ។
 ឯតមន្តំ ទិសិដ្ឋោ ចោ សោ កិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទ-
 វេច តីវរធីយោ ឡ ចោ ភន្ត កេហ្វតិ ។ ធីយោ ចោ
 កិក្ខុ កេហ្វ ។ សោ ន សុតារេ សង្ខារតំ ឯត្តកានិ
 វស្សានិ ឥតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសកានិ ឥតិ វា
 ឯត្តកានិ វស្សសហស្សានិ ឥតិ វា ឯត្តកានិ
 វស្សសតសហស្សានិ ឥតិ វា ឥ ។ សង្កា បទ ភន្ត
 ឧបមា(១) កាតុន្តំ ។

១ ប. ធម្ម ។

(៧៨) ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ត្រូវហើយ ត្រូវហើយ ខ្នាលភិក្ខុ
 តាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយយល់ច្បាស់នូវចម្លើយ តាមដែលគេជាអគស់ផង
 ហើយយ៉ាងនេះ ប្រែតាហើយ ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ កាលដែលអ្នក
 តាំងឡាយ អន្តរាលទៅ គ្រាចាំភ្លើងទៅ ដោយកាលជាអវិទ្យុន៍នេះ បាន
 ដឹកទឹកដោះរបស់មាតា ច្រើនអនេកភិក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រតាំង ៤
 មិនច្រើនជាងមែន សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ
 ព្រោះសង្ខារនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន ។ មេ ។ អ្នកតាំងឡាយ
 គួរដឹងឆ្គង ។ ចប់សូត្រ ទី ៤ ។

(៧៩) ទ្រង់នឹងនៅទៀបគ្រឿងសាវត្ថុ... ត្រាតោះឯង មានភិក្ខុ
 មួយរូប ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ។ មេ ។
 លុះភិក្ខុនោះអង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះ
 ភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កប្បមានកាលវិនិច្ឆ័យនា ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្នាលភិក្ខុ កប្បមានកាលវិនិច្ឆ័យនា កប្បនោះ
 មិនអោយនឹងកប់ថា ប៉ុណ្ណោះឆ្នាំ ឬថាប៉ុណ្ណោះយឆ្នាំ ថាប៉ុណ្ណោះកាន់ឆ្នាំ
 ឬថាប៉ុណ្ណោះវសឆ្នាំ បានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះ
 អង្គអាចធ្វើតាមៗបង្គាប់បានឬទេ ។

[៩៨] សុត្តា ភិក្ខុនិ កកវា អវាច សេយ្យ-
 ជាមិ ភិក្ខុ មហាសេសោ ចត្វាតោ យោជនំ អាណ-
 មេន យោជនំ វិគ្គាមេន យោជនំ ឧត្តមេន អន្តរោ
 អសុសិរោ ឯតាយោ តមេនំ បុរិសោ វស្សសតស្ស
 វស្សសតស្ស អន្ធយេន កាសិកេន វត្តេន សតី
 សតី បរិមន្ទេយ្យ មិច្ឆតរំ ទោ សោ ភិក្ខុ មហា-
 សេសោ ចត្វាតោ វិនិច្ឆ ឧបត្តមេន បរិក្ខយេ ប-
 រិយោនាមំ កឡេយ្យ ន ត្រូវ កឡេយ្យ ឯវិទីយោ ទោ
 ភិក្ខុ កឡេយ្យ ។ ឯវិទីយោនំ ទោ ភិក្ខុ កឡេយ្យនំ
 នេកោ កឡេយ្យ សិសិកោ នេកំ កឡេយ្យសតំ សិសិទំ
 នេកំ កឡេយ្យសហស្សំ សិសិតំ នេកំ កឡេយ្យសតស-
 ហស្សំ សិសិតំ តំ កេស្ស ហេតុ អនមតត្ថោយ
 ភិក្ខុ សិសារោ ។ បេ ។ យាវត្ថុនំ ភិក្ខុ អលមេ-
 សព្វសង្ខារេសុ ឯត្ថុនុតំ អលំ វិជ្ជុតំ អលំ វិមុត្តិ-
 តុត្ថំ ។ បញ្ចមិ ។

[៩៨] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ កាចារ្យ
 បាន ហើយទ្រង់ត្រាស់ គេទៅទៀតថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ដូចភ័ស្តុដ៏ធំ
 បណ្តោយមួយយោជន៍ ទទឹងមួយយោជន៍ កំរាស់ក៏មួយយោជន៍ មិន
 ច្បុះ មិនមានប្រហោង ដាច់កាន់ កន្ទួនមួយយោជន៍ ទៅ មានចុរស
 យកសំពត់កាសិក មកបោសក្នុងនោះម្តងៗ ម្ចាស់ភិក្ខុ ភ័ស្តុដ៏ធំនោះ
 គប្បីដល់ខ្ញុំការអស់ទៅ រេចទៅ ដោយសេចក្តីព្យាយាមរះឆាប់ជាង
 ឯកប្បមិនខាន់អស់ទៅឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ កប្បមានកាលវេទិយានៈនេះ
 ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បណ្តាកប្បវេសមានកាលវេទិយានៈនេះ សូម្បី
 កប្បមួយកំរាប់មិនបាន កប្បមួយរយកំរាប់មិនបាន កប្បមួយរាន់កំរាប់
 មិនបាន កប្បមួយសែកកំរាប់មិនបាន សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី
 ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រោះសេដ្ឋករនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុ ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គួរឡើយណាស់ គួរត្រេកទ្រង់
 គួរជិនផ្តល់ ក្នុងសង្ខារទាំងពួង ។ ចប់សូត្រ ទី៩ ។

[៩៩] សាវត្ថុយីវិហរតិ... អថទោ អញ្ញាតកោ ភិក្ខុ
 យេន ភកកំ ។ បេ ។ ឯកមន្តិ ឯសិដ្ឋោ ទោ សោ
 ភិក្ខុ ភកកំ ឯកមន្តិ ឯសិដ្ឋោ ធីត្ថិយោ ធីត្ថិ ទោ ភក្ក
 កម្មោតិ ។ ធីត្ថិ ទោ ភិក្ខុ កម្មោតិ សោ ន សុកកោ
 សង្កាតិ ឯកកាតិ វស្សាធី ភតិ កំ ។ បេ ។ ឯកកាតិ
 វស្សសតសហស្សាធី ភតិ កំ ។ សញ្ញា មន ភក្ក
 ឧបមា កាតុត្ថិ ។

[១០០] សញ្ញា ភិក្ខុតិ ភកកំ អភេត សេយ្យ-
 ថាបិ ភិក្ខុ អាយសំ នកំ យោជនំ អាយាមេន
 យោជនំ វិក្ការេន យោជនំ ឧទ្ធរេន ឫត្តិ សាសថាធិ
 កុដ្ឋិកាធិ តតោ បុរសោ វស្សសតស្ស វស្សស-
 តស្ស អន្តរេន ឯកមេតំ សាសថិ ធីត្ថិយេ

[៩៩] ទ្រង់គង់ទៅដល់ក្រុងសាវត្ថិ ... ត្រាហៈនាង ភិក្ខុមួយ
 ប្រ ចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុង
 ដីសមត្ថរហើយ បានប្រាប់បង្គំចូលសូត្រមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា
 បត់គ្រូព្រះអង្គដឹងឬម្ល៉េះ កប្បមានកាលវែងប៉ុន្មាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ កប្បមាន
 កាលវែងណាស់ កប្បនោះមិននិយមនឹងរាប់ថា ប៉ុន្មានឆ្នាំ ។ បេ ។
 បូជាប៉ុន្មានសែនឆ្នាំ បានឡើយ ។ បត់គ្រូព្រះអង្គដឹងឬម្ល៉េះ ពុទ្ធព្រះអង្គ
 អាចធ្វើតាមរូបមាបានឬទេ ។

[១០០] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាចធ្វើបាន
 ហើយទ្រង់ត្រាស់តាវ៉ាទៀតថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ដូចនករដែលកំពុងដោយកំ-
 រៃន បណ្តោយមួយយោជន៍ ទទឹងមួយយោជន៍ កំលស់មួយយោជន៍
 ពេញដោយត្រាប៉ៃស្ត ជាគររាបច្បាប់ ដោយដុំដីស្អិត កន្លងមួយ
 យេឆ្នាំ ។ ទៅ មានបុរសទៅរើសយកត្រាប៉ៃស្តមួយត្រាប់ ។ អំពីនគរនោះ

ទំហ្មឺវេ ទោ សោ ភិក្ខុ មហាសាសបទសំ ឥមំនា
 ឧបក្កន្ធមេន បរិក្ខុយំ បរិយាធានំ កច្ចយេយ្យ ន ភ្លេវ
 កប្បោ ឯវិធីយោ ទោ ភិក្ខុ កប្បោ ។ ឯវិធីយោ
 នំ ទោ ភិក្ខុ កប្បានំ នេកោ កប្បោ សិសិ-
 កោ នេកំ កប្បសតិ សិសិតំ នេកំ កប្បសហស្សំ
 សិសិតំ នេកំ កប្បសតសហស្សំ សិសិតំ តំ
 តំស្ស ហេតុ អនមតក្កោយំ ភិក្ខុ សំសារោ ។ វេ ។
 អសំ វិមុត្តិគុត្តំ ។ ធម្មំ ។

[១១១] សាគ្គិយំ វិហារតិ... អថេតា សម្ពហុលា
 ភិក្ខុ យេន ភកា ។ វេ ។ ឯតទន្តំ និសិន្នា ទោ
 តេ ភិក្ខុ ភកាវន្តំ ឯតទេវាចំ តីវរហុកា ន ទោ កន្ត
 កប្បា អត្តតីតា អតិក្កន្ធាតិ ។ ឧហុកា ទោ ភិក្ខុវេ
 កប្បា អត្តតីតា អតិក្កន្ធា តេ ន សុកាស សង្ខាតំ
 ឯត្តកា កប្បា ឥតិ វា ឯត្តកាធិ កប្បសតាធិ ឥតិ
 វា ឯត្តកាធិ កប្បសហស្សានំ ឥតិ វា ឯត្តកាធិ កប្ប-
 សតសហស្សានំ ឥតិ វា ឥតិ ។ សត្តា បទ កន្ត
 ឧបមា កាគុត្តំ ។

ម្នាលភិក្ខុ គំនុំគ្រាប់ស្ពឺដំឡើងនោះ គប្បីដល់ខ្ញុំការអស់ទៅ លើសទៅ
 ដោយសេចក្តីព្យាយាមនេះគាប់ជាង ឯកប្បមិនទាន់អស់ទៅឡើយ ម្នាល
 ភិក្ខុ កប្បមានកាលវេទិយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ បណ្តាកប្បវេស
 មានកាលវេទិយ៉ាងនេះ សូម្បីកប្បមួយកំរប់មិនបាន កប្បមួយរយ
 កំរប់មិនបាន កប្បមួយពាន់កំរប់មិនបាន កប្បមួយសែនកំរប់មិនបាន
 សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុ ព្រោះសង្សារនេះ មានចំបង្ក
 គេមិនអាចដឹងបាន ។ វេ ។ គួរជំនឿ ។ ចប់សូត្រទី ៦ ។

[១១១] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... គ្រោះមានឯង ភិក្ខុច្រើន
 ប្រែ ចូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ ។ វេ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយ
 ក្នុងវិសមគួរហើយ បានក្រាបចង្អុលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កប្បវេសកន្លងរំលងទៅហើយ មានចំនួន
 ច្រើនប៉ុន្មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កប្បវេសកន្លងរំលងទៅហើយ
 មានចំនួនច្រើនណាស់ កប្បទាំងនោះមិនដឹងយើងកំរប់ថា ប៉ុណ្ណែកប្ប
 ឬថាប៉ុណ្ណែរយកប្ប ថាប៉ុណ្ណែពាន់កប្ប ឬថាប៉ុណ្ណែសែនកប្ប
 បានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះអង្គអាចធ្វើតាមរូបមា
 បានឬទេ ។

[១០២] សុត្តា ភិក្ខុវេទិ ភគវា អរោម ឥន្ទស្ស
 ភិក្ខុវេ ធន្តារោ សាវតោ វស្សសតាយុតោ វស្សសតជិ.
 វិថោ តេ ពេ ធិវសេ ធិវសេ កប្បសតសហស្សំ កប្ប-
 សតសហ្សំ អនុស្សរយ្យំ ។ អនុស្សរិតា វ ភិក្ខុវេ
 តេហំ កប្បា អស្ស ។ អថទោ មេ ធន្តារោ សាវតោ
 វស្សសតាយុតោ វស្សសតជិវិថោ វស្សសតស្ស វស្ស-
 សតស្ស អន្ធមេន កាលំ ករយ្យំ ។ ឯវិ តហុតា
 ទោ ភិក្ខុវេ កប្បា អត្ថតីតា អត្ថត្ថន្តា តេ ឯ សុត្ថារា
 សង្ខាតំ ឯត្ថកា កប្បា ឥតិ វ ឯត្ថកាធិ កប្បស-
 តាធិ ឥតិ វ ឯត្ថកាធិ កប្បសហស្សាធិ ឥតិ វ ឯត្ថ-
 កាធិ កប្បសតសហស្សាធិ ឥតិ វ តី កិស្ស
 ហេតុ អនុវត្តត្ថោយី ភិក្ខុវេ សិសារោ ។ បេ ។ អលំ
 វិមុត្តិគុត្តំ ។ សត្តមំ ។

[១០២] ព្រះនាងព្រះភាគទ្រង់ប្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភ្លាយ
 អាចារ្យបាទ ហើយទ្រង់ប្រាស់តទៅទៀតថា ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភ្លាយ
 ប្រសិនបើសាវ័ក ៤ រូប ក្នុងសាសនានេះ មានអាយុមួយរយឆ្នាំ រស់
 នៅមួយរយឆ្នាំ បើសាវ័កព័ន្ធនោះ ពេកបានមួយសែនកប្ប ម្នាក់
 រាប់វាថ្ងៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភ្លាយ សាវ័កព័ន្ធនោះ ក៏មិនអាចនឹង
 ពេកកប្បឲ្យអស់បានឡើយ ។ គ្រានោះឯង សាវ័កព័ន្ធ ៤ រូប
 គង់គត មានអាយុមួយរយឆ្នាំ រស់នៅមួយរយឆ្នាំ កន្លងទៅមួយរយឆ្នាំ
 ម្នាក់ មិនធ្វើមរណកាលៈទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភ្លាយ កប្បវេលាកន្លង
 វេលាទៅ មានចំនួនច្រើនយ៉ាងនេះឯង កប្បព័ន្ធនោះមិនហ៊ាននឹងរាប់ថា
 ប៉ុណ្ណេះកប្ប ឬថាប៉ុណ្ណេះរយកប្ប ថាប៉ុណ្ណេះពាន់កប្ប ឬថាប៉ុណ្ណេះ
 សែនកប្បបានឡើយ សេចក្តីនោះ ព្រះហឫក្សី ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភ្លាយ
 ព្រោះសង្ស័យនេះ មានទីចំផុតគេមិនអាចនឹងបាន ។ បេ ។ កូរជនឆ្គង់ ។
 ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

[១០២] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភគវា...
 អនមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ សំសារោ បុព្វា កោដិ ឧ
 បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាជីវណាចំ សត្តាចំ តណ្ហាសញ្ញាជ-
 នាចំ សច្ចាវតំ សិសាវតំ ។ បេ ។

[១០៣] សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ និស្សា ឧបវេហាសំ
 ទិក្ខោ សតិម្យំ អូលេន ធិបតតិ សតិម្យំ មជ្ឈេន
 ធិបតតិ សតិម្យំ អក្កេន ធិបតតិ វិវាមេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 អវិជ្ជាជីវណា សត្តា តណ្ហាសញ្ញាជនា សច្ចាវត្តា
 សិសាវត្តា សតិម្យំ អស្មា លោកា បរិ លោកំ កច្ចន្តំ
 សតិម្យំ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកំ អាចច្ចន្តំ តំ
 តិស្ស ហេតុ អនមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ សំសារោ ។ បេ ។
 អលំ វិមុច្ចុត្តន្តំ ។ បេ ។

[១០៤] ប្រជីតនីនៈនាទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ភូតិទិវានេន ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ប្រជីត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ សន្សំរនេះ មាន
 ទីបំផុត គេមិនអាចជីវបាន គឺទីបំផុតខាងដើម របស់សត្វចាំឡាយ
 ដែលមានអវិជ្ជាជាដំបូង មានកណ្តាជាគ្រឿងប្រកបផ្សំ អន្ទាលទៅ
 គ្រាប់ផ្កាតទៅ មិនប្រាកដឡើយ ។ បេ ។

[១០៥] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ ដូចជា ដំបងដែលគេចោលទៅ
 ពូជអាកាសខាងលើ ចូនកាលក៏ធ្លាក់ចុះខាងក្រោមមុន ចូនកាលក៏ធ្លាក់
 ចុះគ្រង់កណ្តាលមុន ចូនកាលក៏ធ្លាក់ចុះខាងក្រោមមុន ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំឡាយ សត្វចាំឡាយដែលមានអវិជ្ជាជាដំបូង មានកណ្តាជាគ្រឿង
 ប្រកបផ្សំ អន្ទាលទៅ គ្រាប់ផ្កាតទៅ ចូនកាលក៏ចេញអំពីលោក
 ខេមទៅ កាន់លោកខាងមុខ ចូនកាលក៏ចេញអំពីលោកខាងមុខមក
 កាន់លោកខេមិញ យ៉ាងនោះឯង សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំឡាយ ព្រោះសន្សំរនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចជីវបាន
 ។ បេ ។ គួរជំនួស ។ ចប់សូត្រ ទី ៩ ។

(១០៨) ឯសំ សមយំ ភគវា វាសនោ វិហរេតិ
 ភិក្ខុក្កុដេ បទ្ហោ ។ ឧត្រ ទោ ភគវា ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ភិក្ខុភេតិ ។ កនន្តេតិ តេ ភិក្ខុ ភគវាតោ
 បទ្ហស្សាសំ ។

(១០៩) ភគវា ឯតទភេត អធិមតត្ថោយំ ភិក្ខុវេ
 សំសារោ ។ ថេ ។ ឯកស្ស បុគ្គលស្ស ភិក្ខុវេ តប្បំ
 សន្ធាវតោ សំសារោ សំយោ ឯវិ មហា អដ្ឋិកត្ថំលោ
 អដ្ឋិធម្មត្ថោ អដ្ឋិកសិ យថាយំ វេទុល្លោ បទ្ហោ សុវេ
 សំយារកោ អស្ស សព្ពតព្វ ទ វិទស្សយ្យ តំ
 តំស្ស ហេតុ អធិមតត្ថោយំ ភិក្ខុវេ សំសារោ ។ ថេ ។
 អសំ វិមុច្ចិកុត្តំ ។

(១១០) ភគវា ភគវា វេទំ វត្ថាម សុគតោ
 អជាចរិ ឯតទភេត សន្ធា

(១០៨) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅលើភ្នំ
 ភិក្ខុក្កដ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ គ្រាស់
 ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួល
 ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ។

(១០៩) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សន្យានេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន ។ ថេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលបុគ្គលម្នាក់ អាម្ចាលទៅ គ្រាប់ភ្លើង
 ទៅ អស់មួយកប្ប រាត្រីឆ្អឹង រំទួកឆ្អឹង តំនឆ្អឹងយ៉ាងធំ ប្រហែល
 គ្នា ទីតាំងបុល្លៈនេះឯង ប្រសិនបើមានបុគ្គល អ្នកដក់យកឆ្អឹង
 ដែលគេគេទុក តំមិនប្បីអស់ទៅឡើយ សេចក្តីនោះ ព្រាហ្មណ៍អ្វី
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសន្យានេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន
 ។ ថេ ។ គួរជេនឆ្អឹង ។

(១១០) ព្រះមានព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់សូត្រនេះចេះហើយ
 លុះព្រះសុគត ជាសាស្តាគ្រាស់សូត្រនេះហើយ ទើបទ្រង់គ្រាស់ពាក្យ
 នេះ កាត់ទៀតថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឆិកាវគ្គ
 ឯកស្សនេន ឆប្បេន
 បុគ្គលសង្ខេបសក្កាយោ
 សិយា មទ្ធកសមោ វសិ
 ឥតិ វុត្តិ មហេសិយា
 សោ ទោ បធាយំ អន្តរាតា
 វេយ្យោ មទ្ធកោ មហា
 ឧត្តរោ កិដ្ឋក្កុដស្ស
 មកបាជំ កិវិទុដេ
 យតោ ច អរិយសត្វាជំ
 សធម្មញ្ញាយ បស្សតិ
 ទុក្ខំ ទុក្ខសមុច្ចាទំ
 ទុក្ខស្ស ច អតិក្កមំ
 អរិយញ្ញដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឆិកាវគ្គ
 គំនរវន្តិវេសបុគ្គលម្នាក់ ចំនួនមួយកញ្ចប់ គំនរនោះប្រ-
 ហែលភ្លាមនឹងភ្នំ ព្រះកុដ្ឋជាមហេសី បានក្រាស់ហើយដូច្នេះ
 ភ្នំវេយ្យោនោះលាតរាលហើយថា អំណើសលុបជាន់ភ្នំគង្គជ័រ^(១)
 ក្នុងទៀបត្រង់ភិវិទុដៈ (ពជ្រ័ត្ន) ចេសអ្នកមកជនចាំឯឡាយ
 មួយទៀត បុគ្គលណាឃើញនូវអរិយសត្វ ដោយប្រាជ្ញា
 ដ៏ប្រពៃ ភិទុក្ខ ១ អណ្តាដែលញ៉ាំងទុក្ខឱ្យកើតឡើង ១
 ព្រះឱព្វានជាគ្រឿងប្រព្រឹត្តកន្លងខ្ញុំទុក្ខ ១ អប្បនិកម្មគង្គជ័រព្រះសីរ

(១) ភ្នំវេយ្យោនេះ បិទនៅភាគឦសាននៃភ្នំគង្គជ័រ ។ អន្តរាតា ។

កម្មវត្ថុសំយោគស្ប ពិណាដ្ឋវត្ថុ ។ ខាង

ព្រះបាទសម្តេចព្រះបាទ

ਅੰਤਰਿਕਸ਼ਿਕਾ

សុំ ប្រាប់ ឲ្យ ដឹង ប្រាកដ

ព្រះស្រី ព្រះស្រី

សព្វសញ្ញាជន្មនុយាមី ។ ធម្មវិញ្ញាណ ។

តំណក្រដាសប្រើប្រាស់ របស់យោ ។

តស៊ូ ឧទ្ទាន

តំណក់ដេញ បង្កើត

អស្ស ទីតា បត្តិ

សាសនា សាវត្ថា ឥត្ថ

ឧទេស្ចា ច បុគ្គលេន បាតី ។

អគ្គនាយកដ្ឋាន គណនេយ្យ ។

តាមការទទួលខុសត្រូវសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់នៃខ្ញុំ ១ បុគ្គលនោះ

អន្តរាល័យកំណត់ត្រីម ៧ ជាកិ ជា យ៉ាងយូរ រវាងដើម្បីទុក

ចំណុចទី១៖ សេចក្តីខ្វះខាត ឬការអស់នៅនៃសំយោជនៈទាំងបួន ។

បឋមស្រុត ទី ១០ ។

ចប់ គណនាប្រវត្តិ ទី ១ ។

៖ បាននៃចំណែកដ៏គួរឆោត

ឆ្នាំសង្គ្រាមប្រជ្រាប ទី៧ កំណត់រយៈពេល ១ ខែ

ឃី ខ ទឹកក្អក ខ ទឹកដោះ ខ ភ្នំ ខ ក្រាបប៉ៃស្ត ខ សាវ័ក ខ

សិរីភត្តា ១ ឆ័យ ១ បុគ្គល ១ 7

ទុក្ខតវិគ្គោ

(១១១) ឯតំ សមយំ គគវា សាវត្ថុយំ វិហរតិ

។ បេ ។ តត្រ ទោ គគវា ... អធមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ
សំសារោ ឬត្វា កោដិ ឧ បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាធិវណោនំ
សត្តានំ តណ្ហាសញ្ញោជនានំ សច្ចាវតំ សំសរតំ ។
យំ ភិក្ខុវេ បស្សយ្យថ ទុក្ខតំ ទុរុបេតំ និដ្ឋមេតុ
កន្តតំ អម្ពេហំ វិវុដំ បព្វទុក្ខតំ ឥមំនា ជីវេន
អនុនាតិ តំ តតិស្ស ហេតុ អធមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ
សំសារោ ។ បេ ។ អលំ វិសុទ្ធិតុន្តំ ។ បវេមំ ។

ទុក្ខតវិគ្គោ

(១១១) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទៀប

ក្រុងសាវត្ថី ។ បេ ។ ភ្នំវិចិត្រវង្ស ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ក្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្សំរោះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន
គឺទីបំផុតភាគដើម របស់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជាដំបូង មាន
កល្យាណចំណង អន្ទាលទៅ ក្រាបផ្អាកទៅ មិនប្រាកដឡើយ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីឃើញបុគ្គលកំសត់ណា មានរូប
រាងកាក្រក់ អ្នកទាំងឡាយនឹងដល់រូបសេចក្តីចូលចិត្ត ភ្នំបុគ្គលកំសត់
នេះថា ប្រហែលនេះ យើងទាំងឡាយភ្ជាប់ភប់ប្រសព្វហើយ អស់កាលជា
អវិជ្ជន៍ ដូច្នេះដែរ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះសន្សំរោះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន ។ បេ ។ អូរជីនដ្ឋាន ។
ចប់សូត្រ ទី ១ ។

[១១២] សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... តត្រ ទោ កកវា ...
 អនមនត្តោយំ ភិក្ខុវេ សិសារោ ... យំ ភិក្ខុវេ បស្ស-
 យ្យាថ សុខំតំ សុសន្និកំ និធមេត្ថ កន្តវិ អម្ពេហិ
 ឯវុច្ចំ បទ្ធទុក្ខំតំ ឥមំនា និយេន អនុនាតិ តំ តិស្ស
 ហេតុ អនមនត្តោយំ ភិក្ខុវេ សិសារោ បុព្វា តោនិ
 ន បញ្ញាយតិ ។ បេ ។ អសិ វិមុច្ចិត្តំ ។ ទុតិយំ ។

[១១៣] វជគហោ វិហារតិ វេទ្យវិទេ ... អថទោ
 តិសមត្ថា ទាវយ្យតា(១) ភិក្ខុ សាទេ នារាជិតា
 សាទេ មិន្ទារាតិតា សាទេ មិន្ទាភិក្ខុសាទេ សាទេ
 តេជិវិតា សាទេ សសញ្ញាជនា យេន កកវា
 តេទុបសង្កម្ពីសុ ទុបសង្កម្ពីតា កកវន្តិ អភិវិនិច្ឆា
 ឯតាមន្តំ និសីទីសុ ។

១ បាយ្យកតិមំ ។

[១១៤] ប្រជីគន្ថំទៅទៅប្រត្រសាភី ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ ... ប្រជីគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុប៉ាន់ឡាយ សន្យាពន្ធ
 មានវិបុលគេមិនអាចដឹងបាន ... ម្ចាស់ភិក្ខុប៉ាន់ឡាយ អ្នកប៉ាន់ឡាយ
 គប្បីឃើញបុគ្គលណា ដែលដល់ម្លាសចក្កិសុទ្ធ ដល់ម្លាសចក្កិសប្បាយ
 អ្នកប៉ាន់ឡាយ មិនដល់ម្លាសចក្កិចូលចិត្តក្នុងបុគ្គលនោះថា ប្រែប្រួលនេះ
 យើងប៉ាន់ឡាយ ភ្ជាប់គប់ប្រសព្វហើយ អស់កាលជាអន្លើធំ ដូច្នេះវិដា
 សេចក្តីនោះ ប្រាជ្ញាហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុប៉ាន់ឡាយ ព្រោះសន្យាពន្ធ មាន
 វិបុលគេមិនអាចដឹងបាន គឺវិបុលគេមិនមែន មិនប្រាកដឡើយ ។ បេ ។
 គួរជិនឆ្លង ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[១១៥] ប្រជីគន្ថំទៅក្នុងវត្តវេទ្យវិទេ ទៅប្រត្រសាភី ... ព្រះ
 នោះឯង បាយ្យកក្កុល(១) ប្រមាណ ៣០ ប្រ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តការណ៍
 កុក្កន្តំទាំងអស់ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តប៉ុណ្ណាទាតិកុក្កន្តំទាំងអស់ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 បទ្ធក្រូសិកកុក្កន្តំទាំងអស់ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតេជិវិកកុក្កន្តំទាំងអស់ តែនៅ
 មានសំយោជនធម៌ ទាំងអស់គ្នា ទាំងអស់គ្នាចូលទៅក្នុងព្រះមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គ្រាបង្គោយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
 អន្លើក្នុងទីសមគ្គ ។

១ ភិក្ខុទៅក្នុងប្រទេសបាត ។

[១០២] អដោ ភកវតោ ឯតទយោសិ ឥមេ
 ទោ ភីសមន្តា ចាវយ្យតា ភិក្ខុ សទ្ធ អារាហ្មតា
 សទ្ធ បិណ្ឌមាតិកា សទ្ធ បិសុត្យលីកា សទ្ធ តេនិ-
 វិតា សទ្ធ សសញ្ញាជនា យទ្ធជាហំ ឥមេសិ តថា
 ធម្មំ នេសេយ្យំ យថា នេសំ ឥមស្មីយេវ អាសនេ
 អនុបាធាយ អាសវេហំ ចិត្តានំ វិមុត្តេយ្យន្តំ ។ អដោ
 ភកវ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ កនន្តេតិ តេ
 ភិក្ខុ ភកវតោ បទ្ធស្សេស្សំ ។

[១០៣] ភកវ ឯតទវេច អធមតត្ថោយំ ភិក្ខុវេ
 សំសារេ បុត្វា តោជំ ធម្មាយតំ អវិជ្ជាវិវលាជំ
 សត្តានំ តណ្ហាសញ្ញាជនានំ សទ្ធាវតំ សំសារតំ ។
 តំ តេ មញ្ញនំ ភិក្ខុវេ ភកវមី ធុ ទោ តហុតវំ
 យំ វា វេ ភិក្ខុវេ ឥមំនា ជីយេន អន្តរា សទ្ធាវតំ
 សំសារតំ សីសង្ខម្ពាជំ ឈាបតំ បសង្ខំ បក្សវតំ

[១០៤] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះតំរះយ៉ាង
 នេះថា បារម្ភកភិក្ខុប្រមាណ ពុទ្ធ ប្រទេស សុខ្ខត្តិកជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 ការញឹកជិត ក្នុង សុខ្ខត្តិកជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំណុលបាតិកជិត ក្នុង សុខ្ខត្តិកជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តបង្កក្នុងកិច្ចកុស្ត ក្នុង សុខ្ខត្តិកជាអ្នកប្រព្រឹត្តកេចិវិកជិត ក្នុង ក្រៅ
 មានសំយោជនធម៌ ទាំងអស់គ្នា បើដូច្នោះគួរតែ កថាគតសំដែងធម៌ដល់
 ភិក្ខុទាំងនេះ ដើម្បីធ្វើចិត្តភិក្ខុទាំងនោះឲ្យច្របាច់អាសវៈ ដោយមិនប្រកាន់
 លើភាសនានេះឯង ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹកភិក្ខុ
 ទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ទទួលព្រះ
 ពុទ្ធពីការព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ។

[១០៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សង្ខារនេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុត
 នាងដើមបេសសត្វទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជាមោឃ មានកណ្តាថា
 ចំណង់ អន្ទាលទៅ គ្រាប់ភ្លើងទៅ មិនប្រាកដឡើយ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះ ថាផ្ទុះមុច
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលអ្នកទាំងឡាយអន្ទាលទៅ គ្រាប់ភ្លើង
 ទៅ ត្រូវគេកាត់ត្បាលដោយកាលវេលាផ្ទុះនេះ ឈាមដែលហូរស្រក់

យំ ក ចតុស្ស មហាសមុទ្ទេស្ត ឧទកន្តិ ។ យេវា ខោ
 មយំ កន្តេ ភក្កតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាបាម ឯតទេវ
 កន្តេ ពហុតរិ យំ វោ ឥមំចា ធិយេន អន្ធា សម្ភា-
 វតំ សំសរតំ សិស្សច្នៃប្បាចំ លោហិតំ បសន្តិ បក្សវតំ
 ន ភូរ ចតុស្ស មហាសមុទ្ទេស្ត ឧទកន្តិ ។

[១១៦] សាធុ សាធុ ភិក្ខុវេ សាធុ ខោ មេ ឡើង
 ភិក្ខុវេ ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ អាជាបាម ឯតទេវ ភិក្ខុវេ
 ពហុតរិ យំ វោ ឥមំចា ធិយេន អន្ធា សម្ភា-
 វតំ សំសរតំ សិស្សច្នៃប្បាចំ លោហិតំ បសន្តិ បក្សវតំ
 ន ភូរ ចតុស្ស មហាសមុទ្ទេស្ត ឧទកន្តិ ។ ធិយរត្តិ
 ក ភិក្ខុវេ កុច្ឆិ សតំ ភោក្ខតាចំ សិស្សច្នៃប្បាចំ

និងទឹកក្នុងមហាសមុទ្រចាំង ៤ តើបណ្តាទឹកចាំងនោះ ទឹកណា
 ច្រើនជាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចាំងឡាយ យល់ច្បាស់
 ឲ្យធម៌ តាមដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែងហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គចាំងឡាយ អន្ទាលទៅ គ្រាប់ភ្លើងទៅ ត្រូវគេ
 កាត់ក្បាលដោយកាលជាអវិទ្ធិនេះ ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក
 ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រចាំង ៤ មិនច្រើនជាងឡើយ ។

[១១៦] ខ្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ ត្រូវហើយ ត្រូវហើយ ខ្នាល
 ភិក្ខុចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយយល់ច្បាស់ឲ្យធម៌ តាមដែលគង្គាគ
 សំដែងហើយយ៉ាងនេះប្រែហើយ ខ្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ កាលដែលអ្នក
 ចាំងឡាយ អន្ទាលទៅ គ្រាប់ភ្លើងទៅ ត្រូវគេកាត់ក្បាលដោយកាលជា
 អវិទ្ធិនេះ ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រ
 ចាំង ៤ មិនច្រើនជាងមែន ។ ខ្នាលភិក្ខុចាំងឡាយ កាលអ្នកចាំងឡាយ
 កើតជាគា មានសភាពជាគា ត្រូវគេកាត់ក្បាលអស់កាលជាអវិទ្ធិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខវិភោ

លោហិតំ បសន្នំ បក្សវតំ ន ភ្លេវ ចត្វសុ មហាស-
 មុន្ទេសុ ឧទតំ ។ ធិយន្តំ វេ ភិក្ខុវេ មហិសានំ
 សតំ មហិសក្កតានំ សីសន្និដ្ឋានំ លោហិតំ បសន្នំ
 បក្សវតំ ។ ធិយន្តំ វេ ភិក្ខុវេ ឧត្តានំ សតំ
 ឧត្តក្កតានំ ។ បេ ។ អនានំ សតំ អនក្កតានំ ។ បេ ។
 មិតានំ សតំ មិតក្កតានំ ។ បេ ។ សុត្តានំ សតំ
 សុត្តក្កតានំ ។ បេ ។ ឡេត្តនានំ សតំ ឡេត្តក្កតានំ
 ។ បេ ។ ធិយន្តំ វេ ភិក្ខុវេ ចោរ កាមយាតកាតិ
 កហេត្វា សីសន្និដ្ឋានំ លោហិតំ បសន្នំ បក្សវតំ ។
 ធិយន្តំ វេ ភិក្ខុវេ ចោរ ចារិបន្តកាតិ កហេត្វា
 ។ បេ ។ ចោរ ចារិបន្តកាតិ កហេត្វា សីសន្និដ្ឋានំ
 លោហិតំ បសន្នំ បក្សវតំ ន ភ្លេវ ចត្វសុ មហាស-
 មុន្ទេសុ ឧទតំ វិ វិស្ស ហេតុ អនមតក្កាយិ
 ភិក្ខុវេ សិសារេ ។ បេ ។ អបេ វិវុទ្ធិត្ថន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយ

ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រចំណុំ មិន
 ច្រើនជាងឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណង់ឡាយ កាលដែលអ្នកចំណង់ឡាយ
 កើតជាក្របី មានសភាពជាក្របី ត្រូវគេកាត់ក្បាលអស់កាលជាអង្វែង
 ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណង់ឡាយ កាល
 ដែលអ្នកចំណង់ឡាយកើតជាចៀម មានសភាពជាចៀម អស់កាលជា
 អង្វែង ។ បេ ។ កើតជាពែរ មានសភាពជាពែរ ។ បេ ។ កើតជាប្រឹក
 មានសភាពជាប្រឹក ។ បេ ។ កើតជាជ្រូក មានសភាពជាជ្រូក ។ បេ ។
 កើតជាមាត់ មានសភាពជាមាត់ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណង់ឡាយ កាល
 ដែលអ្នកចំណង់ឡាយ ត្រូវគេប្រថាប់ជាពោរចៀកចៀងអ្នកស្រុក ហើយ
 គេកាត់ក្បាលអស់កាលជាអង្វែង ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចំណង់ឡាយ កាលដែលអ្នកចំណង់ឡាយ ត្រូវគេប្រថាប់ជាពោរ
 ចំណុះក្បែរផ្លូវ អស់កាលជាអង្វែង ។ បេ ។ កាលដែលអ្នកចំណង់ឡាយ
 ត្រូវគេប្រថាប់ជាពោរជួចប្រពន្ធគេ ហើយគេកាត់ក្បាល ឈាម
 ដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រចំណុំ មិនមែនច្រើន
 ជាងឡើយ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុចំណង់ឡាយ ព្រោះ
 សន្យានេះ មានបំបុក គេមិនអាចដឹងបាន ។ បេ ។ គួរជំនុំផ្តល់ ។

អមេធានីយ្យស្ស ឡុកវិញ អប្បិទ្ធកប្បុរាហំ

[១០៧] ឥន្ទបរោច ភក្កា អត្តមនា នេ កិច្ច
ភក្កាតា ភាសនី អភិទន្ធិ ។ ឥមស្មិត្តា មន វេយ្យា-
ករណស្មី កញ្ញាវារេ ធីសមគ្គានំ វាវេយ្យកាមំ កិច្ច
អនុវាហាយ ភាសវេហំ ចិត្តានំ វិមុត្តិស្វនំ ។ តតិយំ ។

[១០៨] សាវត្ថិយំ វិហារនំ... តត្រ ទោ ភក្កា... អម-
មតត្តោយំ កិច្ចវេ សំសារោ ។ បេ ។ ឧ ស្មេ កិច្ចវេ
សត្តោ សុលក្ខវោ យោ ឧ មាតា ភូតបុត្រោ ឥមីនា
ធិយេន អនុវា ធី តតិស្ស ហេតុ អមមតត្តោយំ កិច្ចវេ
សំសារោ ។ បេ ។ អលំ វិមុត្តិកុត្តំ ។ ចតុត្ថំ ។

(សត្វេសំ ឯវំ វេយ្យាលោ) ។

[១០៩] សាវត្ថិយំ វិហារនំ... តត្រ ទោ ភក្កា... អម-
មតត្តោយំ កិច្ចវេ សំសារោ ។ បេ ។ ឧ សោ កិច្ចវេ
សត្តោ សុលក្ខវោ យោ ឧ មីនា ភូតបុត្រោ ។ បេ ។
បត្តមំ ។

អមេធានីយ្យស្ស ឡុកវិញ ពាលៃច្ចុលមិនឆាប់កើតជាបិតា

[១១៧] លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សូត្រនេះចប់ហើយ
ភូតភិក្ខុនោះជាអ្នកមានសេចក្តីត្រេកអរ បានត្រេកអរព្រះភាសិតរបស់
ព្រះមានព្រះភាគ ។ កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់វេយ្យា-
ករណនេះ ចំក្តាប់សំឡេងកិច្ចប្រមាណ ៣០ បេ ក៏រួចស្រឡះចាក
ភាសវៈដោយការមិនប្រកាន់ ។ ចប់សូត្រ ទី ៣ ។

[១១៨] ទ្រង់នឹងទៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ភូតវិហារឯង ព្រះមាន
ព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចព័ន្ធខ្មោយ សង្ឃារនេះមានទីបំផុត
គេមិនអាចដឹងបាន ។ បេ ។ ម្ចាស់កិច្ចព័ន្ធខ្មោយ សក្ការមិនធ្លាប់កើត
ជាមាតា សក្ការនោះ គេមិនងាយរកបាន ដោយកាលជាអវិជ្ជន៍នេះទេ
សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់កិច្ចព័ន្ធខ្មោយ ព្រោះសង្ឃារនេះ មាន
ទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន ។ បេ ។ គួរដឹងផ្តន់ ។ ចប់សូត្រ ទី ៤ ។

(ពាក្យបំប្លែងសេចក្តីព័ន្ធខ្មោយសំយោងនេះ) ។

[១១៩] ទ្រង់នឹងទៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ភូតវិហារឯង ព្រះ
មានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចព័ន្ធខ្មោយ សង្ឃារនេះ មានទី
បំផុត គេមិនអាចដឹងបាន ។ បេ ។ ម្ចាស់កិច្ចព័ន្ធខ្មោយ សក្ការមិន
ធ្លាប់កើតជាបិតា សក្ការនោះគេមិនងាយរកបាន ។ បេ ។ ចប់សូត្រ ទី ៥ ។

[១២០] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភព្វា...
 អនមតត្ថោយំ ភិក្ខុវេ សំសារោ ។ បេ ។ ន សោ
 ភិក្ខុវេ សត្តោ សុលក្ខមោ យោ ន ភាគា ភូតបុត្រា
 ។ បេ ។ អដ្ឋមំ ។

[១២១] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភព្វា...
 អនមតត្ថោយំ ភិក្ខុវេ សំសារោ ។ បេ ។ ន សោ
 ភិក្ខុវេ សត្តោ សុលក្ខមោ យោ ន ភព្វិធិ ភូត-
 បុត្រា ។ បេ ។ សត្តមំ ។

[១២២] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភព្វា...
 អនមតត្ថោយំ ភិក្ខុវេ សំសារោ ។ បេ ។ ន សោ
 ភិក្ខុវេ សត្តោ សុលក្ខមោ យោ ន បុត្តោ ភូត-
 បុត្រា ។ បេ ។ អដ្ឋមំ ។

[១២០] ទ្រង់នាំទៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ សន្យាអន្លា
 ចានទីបំផុត គេមិនអាចជឿបាន ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ សក្ខ
 ណា មិនធ្លាប់កើតជាបដិប្បទាប្រស សក្ខនោះ គេមិនងាយរកបានទេ
 ។ បេ ។ ចប់សូត្រ ទី ៦ ។

[១២១] ទ្រង់នាំទៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ សន្យាអន្លា
 ទីបំផុត គេមិនអាចជឿបាន ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ សក្ខណា
 មិនធ្លាប់កើតជាបដិប្បទាប្រស សក្ខនោះគេមិនងាយរកបានទេ ។ បេ ។
 ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

[១២២] ទ្រង់នាំទៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ សន្យាអន្លា
 ចានទីបំផុត គេមិនអាចជឿបាន ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ សក្ខ
 ណា មិនធ្លាប់កើតជាបដិប្បទាប្រស សក្ខនោះគេមិនងាយរកបានទេ ។ បេ ។
 ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

[១២១] យាវត្ថិយំ វិហរេតិ ... តត្រ តោ ភគវា ...
 អធិបត្តោយំ ភិក្ខុវេ សំសារោ បុត្វា តោដិ ឧ
 បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាជីវណាជំ សត្តានំ ឥន្ទ្រាសញ្ញា-
 ជនាជំ សង្ខារំ សំសារំ ។ ឧ យោ ភិក្ខុវេ សាត្តា
 សុលភវោ យោ ឧ ជីតា ក្នុងបុត្វា ឥមំនា ជីយេន
 អនុចា តំ តិស្ស ហេតុ អធិបត្តោយំ ភិក្ខុវេ
 សំសារោ បុត្វា តោដិ ឧ បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាជីវណាជំ
 សត្តានំ ឥន្ទ្រាសញ្ញាជនាជំ សង្ខារំ សំសារំ ។
 ឬវិ ជីយេត្តំ កេ ភិក្ខុវេ ទុក្ខំ បទ្ធកុក្ខំ តិស្ស បទ្ធកុក្ខ-
 តំ ឲ្យសនំ បទ្ធកុក្ខំ កាជសំ វន្សីតា ។ យាវត្ថិយំ
 ភិក្ខុវេ អលមេវ សទ្ធសង្ខារេសុ ចិច្ចិត្តំ អលំ វិវិដ្ចិត្តំ
 អលំ វិមុច្ចិត្តំ ។ នវមំ ។

[១២២] ព្រង់តង្វើនោះទៅប្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ប្រា
 មានព្រះភាគ... ប្រង់ប្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឯងឡាយ សង្ខារនេះ
 មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតទាំងដើម របស់សត្វចាំឯងឡាយ
 ដែលមានអវិជ្ជាជាដំបូង មានកល្យាណជាចំណង អត្ថោលទៅ គ្រាន់ឆ្លាក់
 ទៅ មិនប្រាកដឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឯងឡាយ សត្វណា មិនខ្វាប់
 កើតជាកូនស្រី សត្វនោះគេមិននាំយកបាន ដោយកាលជាអវិជ្ជន៍នោះទេ
 សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឯងឡាយ ព្រោះសេដ្ឋកិច្ចនេះ
 មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតទាំងដើម របស់សត្វចាំឯងឡាយ
 ដែលមានអវិជ្ជាជាដំបូង មានកល្យាណជាចំណង អត្ថោលទៅ គ្រាន់
 ឆ្លាក់ទៅ មិនប្រាកដឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឯងឡាយ សេចក្តីខ្ពក្ព
 សេចក្តីក្រួយ សេចក្តីវិនាស ដែលអ្នកចាំឯងឡាយ បានទទួលឃើញ
 អស់កាលជាអវិជ្ជន៍យ៉ាងនេះ ព្រោះខ្លួនកើតឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំ
 ឯងឡាយ ហេតុនេះ អ្នកចាំឯងឡាយ គួរឡើយណាស់ គួរឲ្យប្រាស គួរ
 ដឹងដឹង ក្នុងសត្វចាំឯងឡាយ ។ ចប់សូត្រ ទី ៩ ។

[១២២] ឯទី សមយំ កកវា រាជគហោ វិហារតិ
 កំជ្ឈត្ថុដេ បទ្វតេ ។ តត្រ ទោ កកវំ ភិក្ខុ អាបន្តសិ
 ភិក្ខុវេទិ ។ កនន្តតិ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បទ្វស្ស្យសុំ ។

[១២៣] កកវា ឯតនោន អនមតត្ថោយំ ភិក្ខុវេ
 សំសារេ បុត្វា កោដិ ន បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាជីវណាជំ
 សត្តានំ តណ្ហាសញ្ញាជនាជំ សប្បាវតំ សំសារតិ ។
 ភូតបុត្វំ ភិក្ខុវេ ឥមស្ស វេបុស្សស្ស បទ្វតស្ស មាចិ-
 ទវិសោត្រវ សមញ្ញា ទទហាជិ ។ តេន ទោ បទ ភិក្ខុវេ
 សមយេន មនុស្សានំ តិវរាត្រវ^(១) សមញ្ញា ទទហាជិ ។
 តិវរាជំ ភិក្ខុវេ មនុស្សានំ ចត្តាឡីសវស្សសហស្សានិ
 អយុប្បមាណំ អរោសិ ។ តិវរា ភិក្ខុវេ មនុស្សា
 ចាចិទវិសំ បទ្វតិ ចត្វហោន អារាហន្តិ ចត្វហោន ឱ-
 រាហន្តិ ។ តេន ទោ បទ ភិក្ខុវេ សមយេន កក្ក-
 សន្ធា កកវា អាហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា លោកេ ឧប្បន្នោ
 ហោតិ ។ កក្កសទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ កកវតោ អារាហោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស វិទូរសញ្ញវន្តាម សាវកយុកំ អរោសិ

១ សិវត្រវ តិវ វ ហាយ ។

[១២៤] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឆន់នៅទាក់
 តំជ្ឈត្ថុដ ទៀបត្រង់រាជគ្រឹះ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគគ្រាស់
 ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួល
 ព្រះក្នុងដីតា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ។

[១២៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សន្យារនៈ មានចំបង្កក គេមិនអាចដឹងបាន គឺចំបង្កកទាំង
 ដើម របស់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជាដំនើរ មានតណ្ហាជា
 ចំណង់ អន្ទាលទៅ គ្រាប់ឆ្អឹងទៅ មិនប្រាកដឡើយ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងបុល្លនេះ មានឈ្មោះថា បាចិនវិសៈដូច្នេះ តើគ
 ឡើងហើយ ក្នុងអតីតកាល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សទាំង
 ឡាយ មានឈ្មោះថា តិវរាដូច្នេះ តើគឡើងហើយ ក្នុងសម័យនោះ
 ដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងមនុស្សតិវរា មានអាយុប្រមាណចូនហ្នឹង
 ឆ្នាំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងមនុស្សតិវរា ឡើងក្នុងបាចិនវិសៈ អស់
 ៤៦៥ ចុះមកវិញ អស់៤៦៥ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះ
 ភាគព្រះនាមកុសន្ទៈ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បានកើតឡើងក្នុងលោក
 ក្នុងសម័យនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះ
 នាមកុសន្ទៈ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ មានគូសាវកឈ្មោះវិច្ឆិសញ្ញវិរៈ

អធិប្បត្តិយុត្តស្ស ឡើងវិញ ក្នុងបុព្វបទថា

អត្ថំ កត្តយុត្តំ ។ បស្សេ ភិក្ខុវេ សា លោមស្ស
បព្វតស្ស សមញ្ញា អន្តរហិតា តេ ម មនុស្សា តា-
លកតា សោ ម ភកកំ ចរិទ្ធិត្ថតោ ។ ឯវិ អធិដ្ឋា
ភិក្ខុវេ សង្ខារ ឯវិ អន្តរំ ភិក្ខុវេ សង្ខារ ឯវិ
អនុស្សាសិតា ភិក្ខុវេ សង្ខារ ។ យាវត្ថិទំ ភិក្ខុវេ
អលាមេ សត្វសង្ខារេស្មំ ឯត្ថិទ្ធិត្ថំ អលំ វិដ្ឋិទ្ធិត្ថំ អលំ
វិមុត្តិទ្ធិត្ថំ ។

(១២២) ក្នុងបុព្វំ ភិក្ខុវេ ឥសស្ស វេយ្យាស្ស បព្វ-
តស្ស វត្ថុតោត្រូវ សមញ្ញា ឧទហានំ ។ តេន ចោ បទ
ភិក្ខុវេ សមយេន មនុស្សានំ រោហិតស្សត្រូវ សមញ្ញា
ឧទហានំ ។ រោហិតស្សានំ ភិក្ខុវេ មនុស្សានំ ភីសវស្ស-
សហស្សានំ អាយុជ្ឈមាលំ អហោសំ ។ រោហិតស្ស
ភិក្ខុវេ មនុស្សា វត្ថុតំ បព្វតំ ភីហោន អាហោន្តិ

អធិប្បត្តិយុត្តស្ស ឡើងវិញ ការនិយាយអំពីវិញ្ញាណ

ជាត្វជីវ្រសីវេ ជាត្វជីវ្រថ្នង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ
មើលចុះ ឈ្មោះនាមរបស់ភ្នំនេះ ក៏អន្តរានុបាត់ទៅ មនុស្សទាំងនោះ
ក៏ធ្វើមរណភាពទៅ ទាំងព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ក៏បរិវិញ្ញាទៅ
ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ មិនទៀងយ៉ាងនេះ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ មិនបំភាន់យ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ មិនស្រួលយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គួរឡើយណាស់ គួរដុញគ្រាន់
គួរដឹងដឹង ក្នុងសង្ខារទាំងពួង ។

(១២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្នំវេយ្យាស្សនេះ មានឈ្មោះថាវត្ថុត
ដូច្នេះ តើត្រឡឹង ក្នុងអតីតភាព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សមាន
ឈ្មោះថារោហិតស្សដូច្នេះ តើត្រឡឹង ក្នុងសម័យនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកមនុស្សរោហិតស្សៈ មានអាយុប្រមាណ ៧ហិរិន្ទរំ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សរោហិតស្សៈ ទៀងភ្នំវត្ថុត អស់ ៧ថ្ងៃ

អំពោន ឱកោន្តិ ។ តេន ទោ បន ភិក្ខុវេ សេន-
 យេន តោនាគមេនា ភក្កតំ អហំ សន្មាសម្ពុត្តោ
 លោកេន ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ តោនាគមេនស្ស ភិក្ខុវេ
 ភក្កតោ អហេនោ សន្មាសម្ពុត្តស្ស ភិយេន សុត្តរំ
 នាម សាវតេយ្យំ អយោសិ អក្កំ ភន្ថយុតំ ។ មស្សេ
 ភិក្ខុវេ សា ទេវេស្ស បទ្ខតស្ស សមញ្ញា អន្តរាមិនា
 តេ ច មនុស្សា តាលេនាតា សោ ច ភក្កតំ បរិនិព្វ-
 តោ ។ ឯវិ អនិច្ចា ភិក្ខុវេ សម្ពាទ ។ បេ ។ អសំ
 វិមុត្តិកំ ។

(១២៧) ពួកបុព្វំ ភិក្ខុវេ ឥសស្ស វេទុយេស្ស បទ្ខ-
 តស្ស សុបស្សត្រេវ សមញ្ញា ឧទហានំ ។ តេន ទោ
 បន ភិក្ខុវេ សមយេន មនុស្សានំ សុប្បយាត្រេវ ស-
 មញ្ញា ឧទហានំ ។ សុប្បយានំ ភិក្ខុវេ មនុស្សានំ វិស-
 តំវស្សសហស្សានំ នាយុប្បហានំ អយោសិ ។ សុប្ប-
 យា ភិក្ខុវេ មនុស្សា សុបស្សំ បទ្ខតំ ទ្វិយោន គាតោន្តិ

ពុម្ភកវិញ គីអសំ ពាវុ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ
 ព្រះនាមកោនាគមនៈ អហេន្តសម្មាសម្ពុត្ត បានកើតឡើងក្នុងលោក
 ក្នុងសម័យនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ
 ព្រះនាមកោនាគមនៈ អហេន្តសម្មាសម្ពុត្ត មានតួសាភីក្លាយ្យេនៈ
 ឯងៗគ្នា ជាតូចៗប្រសើរ ជាតូចៗថ្លៃថ្លា ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ចូរ
 អ្នកតាំងឡាយមើលចុះ ឈ្មោះនោះរបស់ក្លាយ្យេនៈ គឺអន្តរាមិនាបាត់ទៅ
 មនុស្សតាំងនោះ ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ តាំងព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ
 ក៏បរិនិព្វានទៅហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ សន្មាតាំងឡាយមិន
 ទៀងយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ គូដិនន្តនំ ។

(១២៨) ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ក្នុងវេទុយេនេះ មានឈ្មោះ
 ថា សុបស្សៈផ្សេង កើតឡើង ក្នុងអតីតកាល ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ
 ពួកមនុស្ស មានឈ្មោះថាសុប្បិយៈផ្សេង កើតឡើង ក្នុងសម័យនោះ
 ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ពួកមនុស្សសុប្បិយៈមានកាយប្រមាណ២
 ហ្នឹងផ្ទាល់ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ពួកមនុស្សសុប្បិយៈឡើងក្នុងសុបស្សៈ

អធិប្បន្នសំយុត្តស្ស ទុក្ខនិវត្ត វិញ្ញបន្តសមញ្ញា

អ្វីហោង ឱកោហន្តិ ។ តេជ ចោ បទ ភិក្ខុវេ សមយោង
 តិស្សមោ ភកកំ អវហំ សម្មាសម្ពុត្តោ លោកេ
 ទុច្ចន្តោ ហោតិ ។ តិស្សបស្ស ភិក្ខុវេ ភកកំតោ
 អវហតោ សម្មាសម្ពុត្តស្ស តិស្សការដ្ឋានំ ឆាប សាវ
 កយុតំ អហោសំ អត្ថំ កុដ្ឋយុតំ ។ បស្សប ភិក្ខុវេ
 សា ទេវិមស្ស បព្វតស្ស សមញ្ញា អន្តរដាតា តេ ច
 មទុស្សា កាលតតា សោ ច ភកកំ បរិនិព្វតោ ។
 ឯវិ អនិច្ចា ភិក្ខុវេ សម្ពាទ ឯវិ អនុកំ ភិក្ខុវេ
 សម្ពាទ ឯវិ ។ បេ ។ អលំ វិមុត្តិនំ ។

(១២៥) ឯតវហំ ចោ បទ ភិក្ខុវេ ឥមស្ស វេ
 បុល្លស្ស បព្វតស្ស វេបុល្លាត្រូវ សមញ្ញា ទុទហានិ ។
 ឯតវហំ ចោ បទ ភិក្ខុវេ ឥមសំ មទុស្សានំ មាគធ
 កាត្រូវ សមញ្ញា ទុទហានិ ។ មាគធកាចំ ភិក្ខុវេ ម
 ទុស្សានំ អប្បតំ អាយុជ្ឈមាលំ បរិត្តតំ លហុតំ យោ

អធិប្បន្នសំយុត្ត សុត្តន្ត ឈ្មោះដំបូល

អស់ ២ ថ្ងៃ ចុះមកវិញ ក៏អស់ ២ ថ្ងៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះ
 មានព្រះភាគព្រះនាមកស្សប អវហន្តសម្មាសម្ពុត្ត កើតឡើងក្នុងលោក
 ក្នុងសម័យនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាម
 កស្សប អវហន្តសម្មាសម្ពុត្តអង្គនោះ មានគូសាវគ្គឈ្មោះកិស្សនិវ
 តោត្រាជៈ ជាគូជីប្រសើរ ជាគូជីថ្លថ្លា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរ
 អ្នកទាំងឡាយមើលចុះ ឈ្មោះនោះរបស់គំនេះ ក៏អន្តរោទបាត់វៅ
 មទុស្សាទាំងនោះ ក៏ធ្វើមណោកាលទៅ ទាំងព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ
 ក៏បរិនិព្វតទៅដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្សំទាំងឡាយមិន
 ទៀងយ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្សំទាំងឡាយ មិនបរិភោជ
 យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ គូរជិនគ្គនំ ។

(១២៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលវេលានោះ ភ្នំវេបុល្ល
 នេះ មានឈ្មោះថា វេបុល្លដូច្នេះ កើតឡើងហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភូតមទុស្សានេះ មានឈ្មោះថាមាគធដូច្នេះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងកាលវេលានោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភូតមទុស្សឈ្មោះមាគ
 ធៈ មានប្រមាណនៃអាយុក៏ចក្ខុចស្តុចស្ត្រចស្ត្រចាបំហ៍ស មទុស្សាណា

ទី ១ ដឹង លោក វិស្សសន្តិ អម្បី ក៏ ឆ្លើយ ក៏ ។
 មាន ការ កំណត់ មនុស្ស វេយ្យា ប្រព័ន្ធ មុហ្មត្តេន
 អាហារ បង្គំ មុហ្មត្តេន ឱ្យ ហង្គ ។ ឯ គាត់ ទៅ ប្រ-
 យាយ កំណត់ អាហារ សម្រាប់ គ្រូ លោក ឧប្បន្ន ។
 មឃ្លី ទៅ ប្រ កំណត់ សាវ័យ គ្រូ មាត្រ ឆ្នាំ ឆ្នាំ សា-
 វ័យ កំណត់ អត្ថ កំណត់ ។ កំណត់ កំណត់ លោក ស-
 មយោ យា អយ្យោ មស្ស ប្រព័ន្ធ សមត្ថ អន្ត-
 បាយ ស្រី ឥន្ទ ៦ មនុស្ស កាលី កំណត់ អ-
 ហារ ប្រព័ន្ធ យស្រី ។ ឯ អន្ត កំណត់ សម្រាប់
 ឯ អន្ត កំណត់ សម្រាប់ ឯ អន្ត កំណត់ កំណត់
 សម្រាប់ ។ យា កំណត់ កំណត់ អន្ត មស្ស សម្រាប់ សុ-
 ប្រព័ន្ធ អន្ត កំណត់ អន្ត កំណត់ កំណត់ ។

សេដ្ឋកិច្ចយើង មនុស្សជាតិស្រី ១០០ ឆ្នាំ ឬក៏ជាតិមាន
ច្រើនជាតិមាន ៗ ម្ចាស់ភត្តចាត់ឱ្យយ ពួកមនុស្សឈ្នះមាត់គេ
ទៀងក្នុងបុព្វនិយម ពុទ្ធសាសនា ៗ ម្ចាស់ភត្តចាត់ឱ្យយ
ក្នុងកាលវេលានេះ ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ គឺជាគតនេះ បានកើត
ទៀងក្នុងលោក ៗ ម្ចាស់ភត្តចាត់ឱ្យយ គឺជាគតមានតួសារីរេឈ្នះ
សាវ័ប្បនិម្មិតម្តាយ ជាតូជីប្រសើរ ជាតូជីថ្លៃថ្លា ៗ ម្ចាស់ភត្ត
ចាត់ឱ្យយ មុនជាតិមានកាលដែលឈ្នះនេះ របស់គ្នានេះ ត្រូវអនុ-
បានបាត់ទៅ មនុស្សចាត់ទេកើតឆ្នើមណាកាលទៅ ឯគតគតក៏គង់
ខឹងបរិនិព្វានទៅ ៗ ម្ចាស់ភត្តចាត់ឱ្យយ សង្ខារចាត់ឱ្យយ មិន
ទៀងយ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភត្តចាត់ឱ្យយ សង្ខារចាត់ឱ្យយ មិនបំភ្លេច
យ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភត្តចាត់ឱ្យយ សង្ខារចាត់ឱ្យយមិនប្រលយយ៉ាងនេះ ៗ
ម្ចាស់ភត្តចាត់ឱ្យយ ហេតុនេះ អ្នកចាត់ឱ្យយ គួរឱ្យយណាយ គួរ
គុញប្រាប់ គួរដឹងគ្រប់ ក្នុងសង្ខារចាត់ឱ្យយ ៗ

ឥសាន្តប្បវត្តន្ត ទុត្តវគ្គ ចំណាស់

(១២៩) ឥសាន្ត កតា ឥន្ទ វគ្គន ឥសាន្ត

អដ្ឋកថា ឥសាន្ត ឥសាន្ត

ចាប៊ីនវិសា ឥសាន្ត

កេហ៍តស្សន វគ្គន

សុប្បិយានី សុប្បិយានី(១)

មាគធានា វគ្គន

អដ្ឋកថា ឥសាន្ត

ឧប្បន្ទយនម្មិន

ឧប្បន្ទនា ឧប្បន្ទនា

តេសី វគ្គន ឥសាន្ត ឥសាន្ត ។ ឥសាន្ត ។

ទុត្តវគ្គ ទុត្តវគ្គ ។

១ ១. ឥ. សុប្បិយានី ។

ឥសាន្តប្បវត្តន្ត ទុត្តវគ្គ ចំណាស់

(១៣០) ព្រះមាតាព្រះភាគ ព្រះគ្រាស់សូត្រនេះហើយ លុះ

ព្រះសុភក ជាសាស្តា ព្រះគ្រាស់សូត្រនេះហើយ រើបព្រះគ្រាស់ភាគ

នេះព្រះព្រះភាគ

ក្នុងចំណោមនេះរបស់ពួកមនុស្សនិរ្តេ ក្នុងចំណោមនេះរបស់ពួកមនុស្ស

កេហ៍តស្សន ក្នុងចំណោមនេះរបស់ពួកមនុស្សសុប្បិយ ក្នុងចំណោមនេះរបស់ពួកមនុស្ស

របស់ពួកមនុស្សមាតា លុះគ្រាស់ព្រះគ្រាស់នេះហើយ លុះគ្រាស់ព្រះគ្រាស់នេះហើយ

មានកិរិយាកើតឡើងនឹងវិសាលភាពជាមួយ លុះកើតឡើង

ហើយលេចចេញវិញ ការព្រះគ្រាស់សូត្រនេះហើយនោះ ឆា

មកនូវសេចក្តីសុខ ។ ចប់សូត្រទី ១១ ។

ចប់ ទុត្តវគ្គទី ២ ។

សុត្តន្តបិដកេ សុយុត្តនិកាយស្ស វិចារវគ្គោ

តស្ស ទុទានី

ទុក្ខតី សុខិតោវ

តីសមាគា មិគេន ធម៌

កាតា ភតិយី បុត្តោ ធម៌

ជីតា វេបុល្យបទ្ធាតិ ។

អនន្តរសុយុត្តំ តតិយំ សម្ពុត្តំ ។

សុត្តន្តបិដកេ សុយុត្តនិកាយ សិចារវគ្គោ

ទុទានីនៃទុក្ខតវិគ្គោនេ គី

និយាយពីបុគ្គលកំសត់ ១ បុគ្គលដែលខ្វះខាតក្តីសុខ ១ ភិក្ខុ

ញាតិ ១ បុគ្គលទ្វារកើតជាមាតា ១ ជាបិតា ១ ជាបងប្អូន

ប្រុស ១ ជាបងប្អូនស្រី ១ ជាកូនប្រុស ១ ជាកូនស្រី ១

កំរាបខ្មោចវេបុល្យ ១ ។

ចប់ កថាបទសុយុត្ត ទី ៣ ។

កស្សបសំយុត្តិ

[១៣១] សាវត្ថុយំ វិហរតិ ... ឧត្រ ចោ ភកា...

សន្តដាយំ ភិក្ខុវេ កស្សបោ ឥតិវរោ ចីវរោ
ឥតិវរចីវរសន្តដាយំ ច វណ្ណាវាធិ ច ច ចីវរោតុ
អនេសនំ អប្បជ្ឈំ អបជ្ឈតិ អលទ្ធា ច ចីវរំ ច
បរិកស្សតិ លទ្ធា ច ចីវរំ អគធិតោ អមុច្ឆិតោ អ-
នជ្ឈបន្នោ អាធិនវនស្សវំ វិស្សរណប្បន្នោ បរិ-
កុញ្ញតិ ។ សន្តដាយំ ភិក្ខុវេ កស្សបោ ឥតិវរោ
ចីវរោតោ ឥតិវរចីវរោតសន្តដាយំ ច វណ្ណា-
វាធិ ច ច ចីវរោតោតុ អនេសនំ អប្បជ្ឈំ
អបជ្ឈតិ អលទ្ធា ច ចីវរោតំ ច បរិកស្សតិ
លទ្ធា ច ចីវរោតំ អគធិតោ អមុច្ឆិតោ អនជ្ឈ-
បន្នោ អាធិនវនស្សវំ វិស្សរណប្បន្នោ បរិកុញ្ញតិ ។
សន្តដាយំ ភិក្ខុវេ កស្សបោ ឥតិវរោ សេនាសនេន

កស្សបសំយុត្តិ

[១៣១] ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅទៀបត្រង់សាវត្ថុ... ក្នុង
ចំនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ប្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម
កស្សបភិក្ខុនេះ ជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរភាមមានតាមបានផង ជាអ្នក
ពោលសរសើរគុណនៃការសន្តោសដោយចីវរភាមមានតាមបានផង មិន
ដល់ខ្ញុំអនេសនៈដែលជាធម៌មិនសមគួរ ព្រោះហេតុចីវរផង មិនកក់ស្លុត
ព្រោះមិនបានចីវរផង មិនក្រេកអរ មិនរង្វើង មិនជ្រុលជ្រប់ ព្រោះបាន
ចីវរផង ជាអ្នកឃើញពោស ក្នុងការដល់ខ្ញុំអនេសនៈ និងការប្រើ
ប្រាស់ ដោយសេចក្តីចំពាក់ចិត្តជាប្រក្រតី ជាអ្នកមានបញ្ញាសម្រាប់វិទ្យុន
ប្រើប្រាស់ (ខ្ញុំចីវរ) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម កស្សបភិក្ខុនេះ ជាអ្នក
សន្តោស ដោយបំណុលតាមមានតាមបានផង ជាអ្នកពោលសរសើរ
គុណនៃសេចក្តីសន្តោសដោយបំណុលតាមមានតាមបានផង មិនដល់
ខ្ញុំអនេសនៈដែលជាធម៌មិនសមគួរ ព្រោះហេតុបំណុលបានផង មិនកក់
ស្លុត ព្រោះមិនបានបំណុលបានផង មិនក្រេកអរ មិនរង្វើង មិនជ្រុល
ជ្រប់ ព្រោះបានបំណុលបានផង ជាអ្នកឃើញពោសជាប្រក្រតី មាន
បញ្ញាសម្រាប់វិទ្យុន បរិភោគ (ខ្ញុំបំណុល) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម
កស្សបភិក្ខុនេះ ជាអ្នកសន្តោសដោយសេនាសនៈតាមមានតាមបានផង

ឥតវិកលេសោសេសនុដ្ឋិយា ច វណ្ណាភី ច សេ-
 ចាសនោហតុ អនេសនំ អប្បដ្ឋិរមំ អាបជ្ជតិ អលទ្ធា
 ច សេចាសនំ ច បរិកស្សតិ លទ្ធា ច សេចាសនំ
 អគង្គិតោ អមុច្ឆិតោ អនន្តោ បន្ទោ អាធិទេសន្តវី និស្ស-
 រណោប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ ។ សន្តិដ្ឋាវេ ភិក្ខុវេ កស្សហេ
 ឥតវិកលេ កិលានប្បទូយកេសជ្ជបរិក្ខារេន ឥតវិក-
 កិលានប្បទូយកេសជ្ជបរិក្ខារសន្តិដ្ឋិយា ច វណ្ណាភី
 ច ច កិលានប្បទូយកេសជ្ជបរិក្ខារោហតុ អនេសនំ
 អប្បដ្ឋិរមំ អាបជ្ជតិ អលទ្ធា ច កិលានប្បទូយកេ-
 សជ្ជបរិក្ខារំ ច បរិកស្សតិ លទ្ធា ច កិលានប្បទូ-
 យកេសជ្ជបរិក្ខារំ អគង្គិតោ អមុច្ឆិតោ អនន្តោ បន្ទោ
 អាធិទេសន្តវី និស្សរណោប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ ។

ជាអ្នកពោលសរសើរគុណនៃសេចក្តីសន្តិសុខ ដោយសេនាសនៈកាមមាន
 ភាមបាទផង មិនដល់នូវអានេសនៈដែលជាធម៌មិនសមគួរ ព្រោះហេតុ
 នៃសេនាសនៈផង មិនកត់ស្តុក ព្រោះមិនបាទសេនាសនៈផង មិនក្រេក
 អរ មិនវង្វេង មិនជ្រុលជ្រប់ ព្រោះបាទសេនាសនៈផង ជាអ្នកឃើញ
 ហេតុជាប្រាកដ មានបញ្ញាសម្រាប់វិវឌ្ឍន៍ ប្រើប្រាស់ (នូវសេនាសនៈ) ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កស្សបភិក្ខុនេះ ជាអ្នកសន្តិសុខដោយគិលានប្បទូយ-
 កេសជ្ជបរិក្ខារភាមបាទផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណនៃសេចក្តី
 សន្តិសុខ ដោយគិលានប្បទូយកេសជ្ជបរិក្ខារភាមបាទផង មិន
 ដល់នូវអានេសនៈ ដែលជាធម៌មិនសមគួរ ព្រោះហេតុនៃគិលានប្បទូយ-
 កេសជ្ជបរិក្ខារផង មិនកត់ស្តុក ព្រោះមិនបាទគិលានប្បទូយកេសជ្ជ-
 បរិក្ខារផង មិនក្រេកអរ មិនវង្វេង មិនជ្រុលជ្រប់ ព្រោះបាទគិលា-
 នប្បទូយកេសជ្ជបរិក្ខារផង ជាអ្នកឃើញហេតុជាប្រាកដ មានបញ្ញា
 សម្រាប់វិវឌ្ឍន៍ បរិភោគ (នូវគិលានប្បទូយកេសជ្ជបរិក្ខារ) ។

(១៣១) ភស្តាភិបា ភិក្ខុវេ វរំ សិក្ខិតតំ ឥន្ទ្រ
 ភវិស្សម ឥតវិគរេន ចីវរេន ឥតវិគរេចីវរសន្តដ្ឋយោ ច
 វណ្ណាភិដិបោ ឈ ច ចីវរហេតុ អនេសនំ អប្បជីវ្ហមំ
 អាបជ្ជិស្សម អលទ្ធា ច ចីវរំ ឈ បរិកស្សិស្សម
 លទ្ធា ច ចីវរំ អគង្គតា អមុច្ឆតា អនជ្ឈាបដ្ឋា
 អាធិជវេស្សវិបោ ចិស្សវណប្បញ្ញា បរិកុត្តិស្សម ។

(វរំ សតំ តាតំ)

សន្តដ្ឋា ភវិស្សម ឥតវិគរេន ចិស្តាបាភេន ។ បេ ។
 សន្តដ្ឋា ភវិស្សម ឥតវិគរេន សេនាសនេន ។ បេ ។
 សន្តដ្ឋា ភវិស្សម ឥតវិគរេន គិលានប្បច្ចយភេ-
 សជ្ជបរិក្ខារេន ឥតវិគរគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ-
 សន្តដ្ឋយោ ច វណ្ណាភិដិបោ ឈ ច គិលានប្បច្ចយភេ-
 សជ្ជបរិក្ខារហេតុ អនេសនំ អប្បជីវ្ហមំ អាបជ្ជិស្សម
 អលទ្ធា ច គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ ឈ បរិ-
 កស្សិស្សម លទ្ធា ច គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ
 អគង្គតា អមុច្ឆតា អនជ្ឈាបដ្ឋា អាធិជវេស្សវិបោ

(១៣១) ម្ចាស់កំពុងឡាយ ហេតុផ្សេងៗ កំពុងស្ថានភា-
 នេះ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា ពួកយើងនឹងជាអ្នកសន្តោស ដោយចិវរ
 ភាមមានភាមបានផង ជាអ្នកពាលសរសើរគុណ ខែសេចក្តីសន្តោស
 ដោយចិវរភាមមានភាមបានផង មិនផល់ខ្ញុំអនេសនៈ ដែលជាធម៌មិន
 សមគួរ ព្រោះហេតុខែចិវរ មិនគក់ស្អុត ព្រោះមិនបានចិវរផង មិន
 ត្រេកអរ មិនរំភ្លើង មិនជ្រុលជ្រប់ ព្រោះបានចិវរផង ជាអ្នកឃើញ
 ចោលជាប្រក្រតី មានបញ្ញាសម្រាប់វិវឌ្ឍន ទាំងបរិភោគ (ខ្ញុំចិវរ) ។

(ពាក្យទាំងអស់ បណ្ឌិតត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះចុះ)

យើងទាំងឡាយ នឹងជាអ្នកសន្តោស ដោយមិនបាត់ភាមមានភាមបាន
 ។ បេ ។ យើងទាំងឡាយ នឹងជាអ្នកសន្តោស ដោយសេនាសនៈភាម
 មានភាមបាន ។ បេ ។ យើងទាំងឡាយ នឹងជាអ្នកសន្តោស ដោយ
 គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារភាមមានភាមបានផង ជាអ្នកពាលសរសើរ
 គុណ ខែសេចក្តីសន្តោស ដោយគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារភាមមាន
 ភាមបានផង មិនផល់ខ្ញុំអនេសនៈដែលជាធម៌មិនសមគួរ ព្រោះហេតុ
 ខែគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារផង ជាអ្នកមិនគក់ស្អុត ព្រោះមិនបាន
 គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារផង មិនត្រេកអរ មិនរំភ្លើង មិនជ្រុលជ្រប់
 ព្រោះបានគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារផង ជាអ្នកឃើញចោលជាប្រក្រតី

និស្សរណប្បញ្ញា បរិកុត្តិស្សនាតិ ឯវត្ថុ កេ កិច្ចវេ
 សិក្ខតំ ។ កស្សបេន វា ហិ កេ កិច្ចវេ ឱវនិស្សមិ
 យោ វា បទស្ស កស្សនាទិសា(១) ឱវនិកេហិ ច បទ
 កេ កដត្តាយ បទិបទិកត្ថន្តិ ។ បទមិ ។

[១៣២] ឯវត្ថុ សុតិ ។ ឯតំ សមយំ អា-
 យស្មា ច មហាកស្សនោ អាយស្មា ច សារីបុត្តោ ពា-
 រណសិយំ វិហារន្តំ ឥសិមគេន មិគទាយេ ។ អថេនោ
 អាយស្មា សារីបុត្តោ សាយស្មាសមយំ បទិសល្អាតា
 វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា មហាកស្សនោ កេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា មហាកស្សបេន សទ្ធិ
 សម្មាទិ សម្មាទមិយំ កកមំ សាកណិយំ វិវិសាវត្វា
 ឯកមន្តិ ឯសិទិ ។

១ ខ. យោ វា កស្សបសទិសោ ។

នាមបញ្ញាសម្រាប់វត្ថុន ខិនបរិភោគ (ខ្ញុំវិលាធិប្បបូជនកេសជ្ជបទិសាវ)
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។ មាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគន្លង់ខ្លាធន់ខ្លាធន់ទាំងឡាយ ភាវបេកស្សបភិក្ខុ
 ឬថាភាវបេកិកុណា ដែលប្រហែលនឹងកស្សបភិក្ខុ អ្នកទាំងឡាយ
 ដែលគេថាគន្លង់ហើយ ក៏ត្រូវប្រកបត្តិភាវបេនោះចុះ ។ បម៌
 ស្សតទិ ។

[១៣២] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មហាកស្សបមានអាយុ ខឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ នៅក្នុងវិសិបកនមិគ-
 ហយវិន ទៀបត្រង់ពារណសិ ។ ព្រះនាងឯង ព្រះសារីបុត្តមាន
 អាយុ ចេញអំពីវិស្វតំក្នុងវេលាថ្ងៃសៀល ហើយចូលទៅរកព្រះមហា-
 កស្សបមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយ
 ខឹងព្រះមហាកស្សបមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និង
 ពាក្យដែលគួររេតហើយ ក៏អង្គុយក្នុងវិទីសមគួរ ។

[១២៣] ឯនាមន្តំ ឯសិវេត្តា ខោ អាយស្មា សា
 វីធុត្តោ អាយស្មន្តំ មហានស្សមំ ឯគណនេច វុច្ចតិ
 ម៉ាទំ អាវុសោ នស្សប អនាគាមី អនេត្តាមី អកត្វោ
 សម្ពោធាយ អកត្វោ ឯត្វាធាយ អកត្វោ អនុត្តរស្ស
 យោគត្តេមស្ស អនិកមាយ អនាមី ច ខោ ឧត្តាមី
 កត្វោ សម្ពោធាយ កត្វោ ឯត្វាធាយ កត្វោ អនុត្តរស្ស
 យោគត្តេមស្ស អនិកមាយ(១) តត្ថាវតា ធុ ខោ
 អាវុសោ អនាគាមី ហោតិ អនេត្តាមី អកត្វោ
 សម្ពោធាយ អកត្វោ ឯត្វាធាយ អកត្វោ អនុត្តរស្ស
 យោគត្តេមស្ស អនិកមាយ តត្ថាវតា ច មហាវុសោ
 អនាមី ហោតិ ឧត្តាមី កត្វោ សម្ពោធាយ កត្វោ
 ឯត្វាធាយ កត្វោ អនុត្តរស្ស យោគត្តេមស្ស អនិ-
 កមាយាតិ ។

១. អនិកមាយាតិ ។

[១២៣] លុះព្រះសាវ័បុត្តមានកាយ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ បានពោលពាក្យនេះទ្រង់ព្រមហោសស្រមានកាយថា ម្ចាស់
 កស្សបមានកាយ ព្រះរាងព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធជីកានេះថា
 បុគ្គល ដែលមិនមានសេចក្តីព្យាយាមផុតកំរើកិលេស មិនមានសេចក្តី
 ខ្វះបាច មិនគួរដើម្បីត្រាស់ដឹង មិនគួរដើម្បីព្រះនិព្វាន មិនគួរដើម្បី
 បាននូវធម៌ដ៏ក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរឡើយ លុះតែបុគ្គលមានសេចក្តី
 ព្យាយាម មានសេចក្តីខ្វះបាច ទើបគួរដើម្បីត្រាស់ដឹង គួរដើម្បីព្រះ
 និព្វាន គួរបាននូវធម៌ដ៏ក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ម្ចាស់អាវុសោ បុគ្គល
 ដែលមិនមានសេចក្តីព្យាយាមផុតកំរើកិលេស មិនមានសេចក្តីខ្វះបាច
 មិនគួរដើម្បីត្រាស់ដឹង មិនគួរដើម្បីព្រះនិព្វាន មិនគួរដើម្បីបាននូវធម៌
 ដ៏ក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរទេ តើដូចម្តេចហ្ន៎ ម្ចាស់អាវុសោ ចំណែក
 បុគ្គល ជាអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាមផុតកំរើកិលេស ជាអ្នកមានសេចក្តី
 ខ្វះបាច គួរដើម្បីត្រាស់ដឹង គួរដើម្បីព្រះនិព្វាន គួរដើម្បីបាននូវ
 ធម៌ដ៏ក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេចរូ ។

[១៣៤] ឥន្ទ្រវរុណ កិក្ខុ អនុប្បដ្ឋា មេ វាចកា
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈមាទា អនត្តាយ សំវត្ថយ្យន្តិ
 ឧ អាតម្យំ ករោតិ ឧប្បដ្ឋា មេ វាចកា អកុសលា
 ធម្មា អប្បហិយមាទា អនត្តាយ សំវត្ថយ្យន្តិ ឧ
 អាតម្យំ ករោតិ អនុប្បដ្ឋា មេ កុសលា ធម្មា អ-
 នុប្បជ្ឈមាទា អនត្តាយ សំវត្ថយ្យន្តិ ឧ អាតម្យំ ករោតិ
 ឧប្បដ្ឋា មេ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈមាទា អនត្តាយ
 សំវត្ថយ្យន្តិ ឧ អាតម្យំ ករោតិ ។ ឯវំ ទោ អានុសោ
 អនាគាបី ហោតិ ។

[១៣៥] ម្ចាស់អានុសោ កិក្ខុកុសិកាសាធានេ មិនធ្វើសេចក្តី
 ព្យាយាមផុតកំដៅកិលេស ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែល
 មិនទាន់កើតឡើងដល់ភាគអញ កាលបើកើតឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដូច្នេះឡើយ មិនធ្វើសេចក្តីព្យាយាមផុតកំដៅកិ-
 លេស ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងដល់
 ភាគអញ កាលបើភាគអញមិនបានលះលង់ទេ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 មិនជាប្រយោជន៍ដូច្នេះឡើយ មិនធ្វើសេចក្តីព្យាយាមផុតកំដៅកិលេស
 ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌ដែលមិនទាន់កើតឡើង ដល់ភាគអញ
 កាលបើមិនកើតឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដូច្នេះឡើយ
 មិនធ្វើសេចក្តីព្យាយាមផុតកំដៅកិលេស ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌
 ដែលកើតឡើងដល់ភាគអញហើយ កាលបើលេចទៅវិញ គប្បីប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដូច្នេះឡើយ ។ ម្ចាស់អានុសោ បុគ្គលជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីព្យាយាមផុតកំដៅកិលេស យ៉ាងនេះឯង ។

(១៣៨) ឥន្ទ្រាភិសោ អនោត្តមី ហោតិ ។

ឥន្ទ្រាភិសោ អនុច្ឆន្ទា មេ ហោតិ អកុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈមាតា អនត្តាយ សំវត្ថេយ្យន្តិ ឧ ឧត្តប្បតិ
 ឧប្បន្ទា មេ ហោតិ អកុសលា ធម្មា អប្បហិ-
 យនាតា អនត្តាយ សំវត្ថេយ្យន្តិ ឧ ឧត្តប្បតិ អ-
 នុច្ឆន្ទា មេ កុសលា ធម្មា អនុច្ឆន្ទមាតា អនត្តាយ
 សំវត្ថេយ្យន្តិ ឧ ឧត្តប្បតិ ឧប្បន្ទា មេ កុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈមាតា អនត្តាយ សំវត្ថេយ្យន្តិ ឧ ឧត្តប្បតិ ។

ឯវិ ចោ ឥន្ទ្រាភិសោ អនោត្តមី ហោតិ ។ ឯវិ ចោ
 ឥន្ទ្រាភិសោ អនោត្តមី អនោត្តមី អនោត្តមី សន្តោធាយ
 អនោត្តមី និព្វានាយ អនោត្តមី អនុត្តរស្ស យោកត្ថេ-
 មស្ស អនិច្ចាយ ។

(១៣៩) ម្ចាស់ភាវុសា បុគ្គលមិនមានសេចក្តីទាបបាប តើ

ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភាវុសា កិត្តក្នុងសាសនានេះ មិនទាបបាប ដោយ
 គិតថា ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក មិនទាន់កើតឡើង ដល់ការអញ្ជាញ
 កាលបើកើតឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ មិនទាបបាប
 ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក កើតឡើងដល់ការអញ្ជាញហើយ
 កាលបើការអញ្ជាញមិនបានលះបង់ចេញទេ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជា
 ប្រយោជន៍ មិនទាបបាប ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌ដែលមិនទាន់
 កើតឡើងដល់ការអញ្ជាញ កាលបើមិនទាន់កើតឡើងទេ គប្បីប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ មិនទាបបាប ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌
 ដែលកើតឡើងដល់ការអញ្ជាញហើយ កាលបើលេចចេញ គប្បីប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភាវុសា បុគ្គលមិនមានសេចក្តី
 ទាបបាប យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភាវុសា បុគ្គលជាអ្នកមិនមានសេចក្តី
 ព្យាយាមផុតកំដៅកិលេស មិនមានសេចក្តីទាបបាប មិនគួរដើម្បី
 ត្រាស់ដឹង មិនគួរដើម្បីព្រះនិព្វាន មិនគួរដើម្បីបាននូវធម៌ដ៏ល្អមហាក
 យោគៈដ៏ប្រសើរ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយ

[១៣៦] ក្នុងព្រះសា អាតាប៊ី ហោតិ ។ ឥន្ទ្រ-

វសោ ភិក្ខុ អនុប្បដ្ឋាន មេ ចាបតា អនុសសា

ធម្មា ឧប្បជ្ឈមាណ អនុត្តាយ សំវត្ថុយុទ្ធិ អាតម្យំ

ករោតិ ឧប្បដ្ឋាន មេ ចាបតា អនុសសា ធម្មា អប្ប-

ហិយមាណ អនុត្តាយ សំវត្ថុយុទ្ធិ អាតម្យំ ករោតិ

អនុប្បដ្ឋាន មេ តុសសា ធម្មា អនុប្បជ្ឈមាណ អនុត្តាយ

សំវត្ថុយុទ្ធិ អាតម្យំ ករោតិ ឧប្បដ្ឋាន មេ តុសសា

ធម្មា និវុដ្ឋមាណ អនុត្តាយ សំវត្ថុយុទ្ធិ អាតម្យំ ករ-

ោតិ ។ ឯវិ ទោ អនុវសោ អាតាប៊ី ហោតិ ។

[១៣៦] ឱវសោ ពុទ្ធសាសនាសម្មាសម្ពុទ្ធិវិញ្ញាណ

ដុតកំដៅកិលេស តើដូចម្តេច ។ ឱវសោ ភិក្ខុកុសលនាម

ធ្វើឱវសាសម្មាសម្ពុទ្ធិវិញ្ញាណដុតកំដៅកិលេស ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌

ដ៏លាមក មិនទាន់កើតឡើងដល់ភក្តាអញ កាលបើកើតឡើង គប្បី

ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ធ្វើឱវសាសម្មាសម្ពុទ្ធិវិញ្ញាណ

ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌ដ៏លាមក កើតឡើងដល់ភក្តាអញហើយ

កាលបើភក្តាអញមិនទាន់លះចំណេញទេ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជា

ប្រយោជន៍ ធ្វើឱវសាសម្មាសម្ពុទ្ធិវិញ្ញាណដុតកំដៅកិលេស ដោយគិតថា ពួក

កុសលធម៌ដែលមិនទាន់កើតឡើងដល់ភក្តាអញ កាលបើមិនទាន់កើត

ឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ធ្វើឱវសាសម្មាសម្ពុទ្ធិវិញ្ញាណ

ដុតកំដៅកិលេស ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌ដែលកើតឡើងដល់ភក្តាអញ

ហើយ កាលបើលះចំណេញ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ។

ឱវសោ ពុទ្ធសាសនាសម្មាសម្ពុទ្ធិវិញ្ញាណដុតកំដៅកិលេស យ៉ាង

នេះឯង ។

កស្សបសំយក្ខស្ស ទុតិយសុត្តន្ត ខ្មោចិកាថា

(១៣៧) កថាភក្កាវសោ ឱត្តាមី ហោតិ ។ ឥធាវុ-
 សោ ភិក្ខុ អនុប្បដ្ឋានា មេ ហាបកា អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈមាជា អនត្តាយ សំវត្ថយ្យន្តំ ឱត្តប្បតិ ធម្មដ្ឋានា
 មេ ហាបកា អកុសលា ធម្មា អប្បហិយមាជា អ-
 នត្តាយ សំវត្ថយ្យន្តំ ឱត្តប្បតិ អនុប្បដ្ឋានា មេ កុសលា
 ធម្មា អនុប្បជ្ឈមាជា អនត្តាយ សំវត្ថយ្យន្តំ ឱត្តប្ប-
 តិ ឧប្បដ្ឋានា មេ កុសលា ធម្មា ធិតុជ្ឈមាជា អនត្តាយ
 សំវត្ថយ្យន្តំ ឱត្តប្បតិ ។ ឯវិ ទោ អាវុសោ ឱត្តាមី
 ហោតិ ។ ឯវិ ទោ អាវុសោ អាតាមី ឱត្តាមី កញ្ចោ
 សម្ពោធាយ កញ្ចោ ធិត្វាធាយ កញ្ចោ អនុត្តរស្ស
 យោកត្ថោមស្ស អធិតមាធាតិ ។ ទុតិយំ ។

កស្សបសំយក្ខ ទុតិយសុត្តន្ត កាតខោត្តសោសេច្ឆិកាចបាប

(១៣៨) ម្ចាស់អាវុសោ បុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីខ្វះខាត
 កើដូចម្តង ។ ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ វេទន៍ខ្វះខាត
 ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ដែលមានកើតឡើងដល់
 ភាពអញ កាលបើកើតឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍
 វេទន៍ខ្វះខាត ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ដែលកើតឡើងដល់ភាព
 អញហើយ កាលបើភាពអញមិនបានលះបង់ចេញទេ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ វេទន៍ខ្វះខាត ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌
 ដែលមិនទាន់កើតឡើងដល់ភាពអញ កាលបើមិនទាន់កើតឡើង គប្បី
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ វេទន៍ខ្វះខាត ដោយគិតថា ពួក
 អកុសលធម៌ដែលកើតឡើងដល់ភាពអញហើយ កាលបើលះបង់ចេញ
 គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់អាវុសោ បុគ្គលជា
 អ្នកមានសេចក្តីខ្វះខាត យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់អាវុសោ បុគ្គលជាអ្នក
 មានសេចក្តីព្យាយាមដក់ដៅកំលែង ជាអ្នកមានសេចក្តីខ្វះខាត ទើប
 គួរដើម្បីគ្រាស់ជីវិត គួរដើម្បីគ្រង់ព្រាន គួរដើម្បីបានខ្ញុំចង់ដ៏ក្សេមក្សាម
 យោគៈដ៏ប្រសើរ យ៉ាងនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[១៣៨] ហាវត្ថុយី វិហាវតិ ... ឥត្រ ទោ កកា ...

ទទ្ធចមមា ភិក្ខុវេ កុណាធិ ឧបសង្កម្មជ អបកស្សេវ
 កាយំ អបកស្ស ចិត្តំ វិច្ឆន្តវកា កុលេសុ អប្ប-
 កត្តា ។ សេយ្យជាថិ ភិក្ខុវេ មុរិសោ ជុវនចាធិ ក
 ឱលោកេយ្យ បព្វតវិសមំ ក ធនីវិទុត្តំ ក អប-
 កស្សេវ កាយំ អបកស្ស ចិត្តំ វិហមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 ទទ្ធចមមា កុណាធិ ឧបសង្កម្មជ អបកស្សេវ កាយំ
 អបកស្ស ចិត្តំ វិច្ឆន្តវកា កុលេសុ អប្បកត្តា ។
 កស្សេវោ ភិក្ខុវេ ទទ្ធចមមោ កុណាធិ ឧបសង្កម្មតិ
 អបកស្សេវ កាយំ អបកស្ស ចិត្តំ វិច្ឆន្តវកា
 កុលេសុ អប្បកត្តា ។

[១៣៨] ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី ... ក្នុង

ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយមានទមទាដូចជាព្រះចន្ទ^(១) ចូរដកកាយដកចិត្តចេញ ធ្វើ
 ដូចជាភានុកភិក្ខុ មិនឃើសយួន ក្នុងក្រកូលទាំងឡាយ ហើយចូល
 ទៅកាន់ក្រកូលចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសង្រួតទ្រូងមើលម្លូ
 រណ្តៅចាស់ក្តី ឲ្យរិះរើលមិនរលាយស្មើក្នុងក្តី ឲ្យរិះរើលទ្ធន់ទុនដោយ
 លំបាកក្នុងស្មើក្តី តែងដកកាយដកចិត្តចេញ យ៉ាងណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មានទមទាដូចជាព្រះចន្ទ ចូរដកកាយដកចិត្ត
 ចេញ ធ្វើដូចជាភានុកភិក្ខុ មិនឃើសយួន ក្នុងក្រកូលទាំងឡាយ
 ហើយចូលទៅកាន់ក្រកូលចុះ យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កស្សបមានទមទាដូចព្រះចន្ទ តែងដកកាយដកចិត្តចេញ ធ្វើដូចជាភានុ-
 កភិក្ខុ មិនឃើសយួន ក្នុងក្រកូលទាំងឡាយ ហើយចូលទៅកាន់ក្រកូល ។

១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តខ្លួនដូចជាព្រះចន្ទហើយចូលទៅកាន់ក្រកូលនោះ គឺមិនរើសមុខជា ឃ្លាត្រើយ
 ឬប្រាសាទជាដើម ដូចព្រះចន្ទដែលផ្សាយស្មើមិនរើសមុខសព្វណាមួយឡើយ ។

កស្សបសំយុត្តស្ស គតិយសុត្តេ កុស្តបកកាថា

(១៣៩) តំ ភី មញ្ញាថ ភិក្ខុវេ កាជំរុហោ ភិក្ខុ
 អរហតិ កុលាធិ ឧបសង្កម៌តុន្តំ ។ កកវិមុលកា ហោ
 កន្ត ធម្មា កកវិធម៌ត្តកា កកវិធម៌សរណា សាធុ វគ
 កន្ត កកវន្តិយេវ បដិរាតុ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្តា
 កកវនោ សុត្វា ភិក្ខុ បាវស្សន្តិកំ ។ អដោ ក-
 កវំ អាកាសេ ចាលី ហាលេសំ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ
 អយំ អាកាសេ ចាលី ន សជ្ជតិ ន កយ្ហតិ ន
 តជ្ជតិ ឯវមេវ ហោ ភិក្ខុវេ យស្ស កស្សនិ ភិក្ខុវោ
 កុលាធិ ឧបសង្កម៌តោ កុលេសុ ចត្តំ ន សជ្ជតិ
 ន កយ្ហតិ ន តជ្ជតិ លកន្ត លាភកាមា ធុញ្ញកាមា
 កាកន្ត បធន ធុញ្ញាជីតិ យថាសតេន លាភេន អត្តម-
 វោ ហោតិ សុមវោ ឯវិ បវេសំ លាភេន អត្តម-
 វោ ហោតិ សុមវោ ។ ឯវុវោ ហោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរហតិ កុលាធិ ឧបសង្កម៌តុំ ។ កស្សបស្ស ភិក្ខុវេ

កស្សបសំយុត្ត គតិយសុត្តេ ភាគនៃកុស្តបកកាថា

(១៣៩) ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធខ្យាយ អ្នកព័ន្ធខ្យាយសំគាល់ហេតុនោះ
 ដូចម្តេច ភិក្ខុមានសភាពដូចម្តេច ដែលត្រូវចូលទៅកាន់ត្រកូលព័ន្ធខ្យាយ
 បាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ព័ន្ធខ្យាយរបស់ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ សឹង
 មានព្រះមានព្រះភាគជាបុរស មានព្រះមានព្រះភាគជាអ្នកណែនាំ មាន
 ព្រះមានព្រះភាគជាវិកីតស្រី បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បំភ្លឺសេចក្តីនៃភាសិតនុះឱ្យបាន
 ពួកភិក្ខុបានស្តាប់ព្រះមានព្រះភាគហើយ នឹងបានចងចាំទុក ។ ត្រា
 នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់លើកព្រះហស្តទៅក្នុងអាកាស ហើយធ្វើឱ្យ
 ញ័រ ទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធខ្យាយ បានដឹងនេះ មិនដាច់ មិនចំពាក់
 មិនស្អិត លើអាកាស យ៉ាងណា ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធខ្យាយ ភិក្ខុណាមួយ
 ចូលទៅកាន់ត្រកូលព័ន្ធខ្យាយហើយ មានចិត្តមិនដាច់ មិនចំពាក់ មិន
 ស្អិតក្នុងត្រកូលព័ន្ធខ្យាយ ដោយគិតថា ពួកជនដែលប្រាថ្នាលាភ ចូរ
 ឱ្យបានឱ្យលាភចុះ ពួកជនប្រាថ្នាបុណ្យ ចូរធ្វើបុណ្យចុះ យ៉ាងនោះឯង
 បុគ្គលជាអ្នកពេញចិត្ត មានចិត្តល្អ ដោយលាភរបស់ខ្លួន យ៉ាងណា
 បុគ្គលជាអ្នកពេញចិត្ត មានចិត្តល្អ ដោយលាភរបស់ពួកជនដទៃ យ៉ាង
 នោះឯង ។ ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធខ្យាយ ភិក្ខុបែបនេះ ទើបត្រូវចូលទៅកាន់
 ត្រកូលព័ន្ធខ្យាយបាន ។ ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធខ្យាយ កាលកស្សបភិក្ខុ

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិកាយស្ស និកាយវិជ្ជា

តុលាបិ ឧបសម្ព័ន្ធមតោ តុលេស្ម ចិន្តំ ឧ សង្ខតំ ឧ
 កយ្ហតិ ឧ តជ្ឈតិ លក្ខន្តំ លាភកាមា ឫញ្ញកាមា
 ករោន្ត បទ ឫញ្ញាជីតិ យថាសកេន លាភេន អត្ត-
 មនោ ហោតិ សុមនោ ឬវី បរសំ លាភេន អត្តមនោ
 ហោតិ សុមនោ ។

[១២១] តំ តី មញ្ញាប ភិក្ខុវេ កាមីវចស្ស
 ភិក្ខុនោ អបរិសុទ្ធា ធម្មនេសថា ហោតិ កាមីវចស្ស
 ភិក្ខុនោ បរិសុទ្ធា ធម្មនេសថា ហោតីតំ ។ កកវិម្ពល-
 កា យោ កន្តេ ធម្មា កកវិនេត្តិកា កកវិបដិសរណា

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិកាយ និកាយវិជ្ជា

ចូលទៅកាន់ក្រកូលទាំងឡាយ មានចិត្តមិនជាប់ មិនចំពាក់ មិនស្អិត
 ក្នុងក្រកូលទាំងឡាយ ដោយគិតថា ពួកដទៃប្រាថ្នាលាភ ឬបាទ
 លាភចុះ ពួកដទៃប្រាថ្នាបុណ្យ ឬរឿងបុណ្យចុះ ដឹងដូចអ្នកពេញចិត្ត
 មានចិត្តល្អ ដោយលាភរបស់ខ្លួន យ៉ាងណា ឬក៏ដូចអ្នកពេញចិត្ត
 មានចិត្តល្អ ដោយលាភរបស់ពួកបុគ្គលដទៃ យ៉ាងនោះដែរ ។

[១២០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំខាល់ហេតុនោះ
 ដូចម្តេច ធម្មនេសថារបស់ភិក្ខុបែបណា ដែលមិនបរិសុទ្ធ ធម្មនេសថា
 របស់ភិក្ខុបែបណា ដែលបរិសុទ្ធ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ចំរើន
 ឡាយរបស់ពួកប្រាជ្ញ សឹងមានព្រះមានព្រះភាគជាបុរស មានព្រះ
 មានព្រះភាគជាអ្នកណាម៉ា មានព្រះមានព្រះភាគជាទីពឹងក្រស្រយី

ពស្សបស្សន្ត ឥតិយសូត្រ កាលនៃភិក្ខុអង្គទូលព្រះកាសិ

សាធុ វត កន្លែ កកវង្គិយេវ បដិការតុ ឯតស្ស កាសិ-
 តស្ស អន្តោ កកវនោ សុត្វា ភិក្ខុ ធាវេស្សន្តិកំ ។
 តេធនិ ភិក្ខុវេ សុណាជ សាធុនំ មនសិការោជ
 កាសិស្សាមិកំ ។ ឯវី កន្លែតំ ទោ តេ ភិក្ខុ
 កកវនោ បទ្ធាស្សាសំ ។ កកវ ឯតស្ស ឈោ
 ហំ តោនិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវិចិន្តោ បវេសំ ធម្មំ
 ទេសេតិ អហោ វត មេ ធម្មំ សុណាយ្យំ សុត្វា ច
 បទ ធម្មំ បសិទេយ្យំ បស្មា វ មេ បស្មានាវិ
 តវេយ្យន្តិ ។ ឯវាចស្ស ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 អចរិសុត្វា ធម្មទេសនា ហោតិ ។ ឈោ ច ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ឯវិចិន្តោ បវេសំ ធម្មំ ទេសេតិ ស្វាត្វានោ កក-
 វនា ធម្មោ សន្តិដ្ឋិតោ អតាសិតោ ឯហំបស្សិតោ
 ទិបធយិតោ បទ្ធនំ វេទិតត្វោ វិញ្ញាហិតំ អហោ វត
 មេ ធម្មំ សុណាយ្យំ សុត្វា ច បទ ធម្មំ អាសិទេយ្យំ

ពស្សបស្សន្ត ឥតិយសូត្រ កាលនៃភិក្ខុអង្គទូលព្រះកាសិ

បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះមត្តាប្រាស
 សំដែងសេចក្តីនៃភាសិតនុ៎ះឲ្យបាន ពួកភិក្ខុទាំងស្រុងព្រះមានព្រះភាគ
 ហើយ នឹងបានធន់ទុក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរប្រតិស្តាប់ ចូរធ្វើទុកធន់ទុកឲ្យប្រពៃចុះ កថាភក្តីនឹង
 សំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះបទ្ទូលព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះ
 គុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគប្រនីស្រាស់ភាសិតនេះថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណានិមួយ កំនត់ក្លាយនេះថា អើប្បិ ពួកជន
 គប្បីស្តាប់ធម៌របស់អាត្មាអញ លុះស្តាប់រួចហើយ ជ្រះថ្លាចំពោះធម៌
 លុះជ្រះថ្លាពិតហើយ គប្បីធ្វើឲ្យអាត្មាជ្រះថ្លា ចំពោះអាត្មាអញទៀត
 ហើយក៏សំដែងធម៌ដល់ពួកជនដទៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មទេសនា
 របស់ភិក្ខុបែបនេះ ឈ្មោះថាមនបរិសុទ្ធន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 លុះតែភិក្ខុណា កំនត់ក្លាយនេះថា ព្រះធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់សំដែងហើយដោយប្រពៃ ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញគប្បីឃើញច្បាស់
 ដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ឲ្យដល់មនោវិចិត្រ ជាធម៌មានភាពដូចជាហៅ
 បុគ្គលដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន ជាធម៌គួរបង្ហាត់ចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជា
 ធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយគប្បីដឹងចំពោះខ្លួន អើប្បិ ពួកជនដទៃ
 គប្បីស្តាប់ធម៌របស់អាត្មាអញ លុះស្តាប់រួចហើយ គប្បីដឹងច្បាស់រួចធម៌

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខនិកាយ

អាណិមិត្តា ច ប ឧ ត ឧត្តាយ បដិបទ្ធម្បន្តំ ឥតិ ធម្មសុ-
 ធម្មតិ ធម្មិកំ បរេសំ ធម្មំ ទេសេតិ កាត្រាញំ ធម្មិកំ បរេ-
 សំ ធម្មំ ទេសេតិ អនុធម្មំ ធម្មិកំ បរេសំ ធម្មំ ទេសេតិ
 អនុកម្មំ ឧបាទាយ បរេសំ ធម្មំ ទេសេតិ ។ ឯវុបស្ស
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ បរិសុទ្ធា ធម្មទេសនា ហោតិ ។

[១២៦] កស្សរោ ភិក្ខុវេ ឯវុបស្ស បរេសំ ធម្មំ ទេ-
 សេតិ ស្វាត្វាភោ ភកវតា ឆាប្មា សង្ខិដ្ឋោ អគា-
 លិកោ ឯវុបស្សកោ ឧបទយិកោ បទ្ខត្តំ វេទិតវា
 វិញ្ញាហិតំ អរោវត មេ ធម្មំ សុណេយ្យំ សុត្វា ច ប ឧ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយ

លុះដឹងច្បាស់ខ្លួនឯងហើយ គប្បីប្រតិបត្តិភាវវិបសនា ហើយក៏សំដែង
 ធម៌ដល់ពួកដទៃ ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់ពួកដទៃ ព្រោះកាស្រយ
 ខ្លួនគាត់ឯងធម៌ជាធម៌ល្អ សំដែងធម៌ដល់ពួកដទៃ ព្រោះកាស្រយ
 សេចក្តីគុណ សំដែងធម៌ដល់ពួកដទៃ ព្រោះកាស្រយសេចក្តី
 អាណិត សំដែងធម៌ដល់ពួកដទៃ ព្រោះកាស្រយសេចក្តីអនុព្រោះ
 ដូចសំដែងមកនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មទេសនាបេសកិក្ខុ
 វិបសនា ទើបឈ្នះជាបរិសុទ្ធ ។

[១២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កស្សបភិក្ខុទាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា
 ព្រះធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយដោយប្រពៃ ជាធម៌ដែល
 អ្នកប្រាជ្ញគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ឲ្យអស់មិនចាំបាច់
 ជាធម៌មានអាការៈដូចជាហៅបុគ្គលដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន ជាធម៌គួរ
 បរក្ខិក៍ចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយគប្បីដឹងចំពោះ
 ខ្លួន ដើម្បី ពួកដទៃគប្បីស្តាប់ធម៌របស់គាត់អញ លុះស្តាប់ច្រើនហើយ

កស្មបស់យុទ្ធសាស្ត្រ បុគ្គលសុទ្ធ ពុលបរាភោ

ធម្មំ អាណាមេយ្យំ រាជានិក្ខា ច បទ តថត្ថាយ
 បដិបទ្ទេយ្យន្តំ ឥតិ ធម្មសុធម្មតិ បដិពូ បរេសំ ធម្មំ
 នេសេតិ កាកុញ្ញំ បដិពូ បរេសំ ធម្មំ នេសេតិ អនុនយំ
 បដិពូ បរេសំ ធម្មំ នេសេតិ អនុកម្យំ ឧបាធាយ
 បរេសំ ធម្មំ នេសេតិ ។ កស្មបេន វា ហិ វោ
 ភិក្ខុវេ ឱវទិស្សមិ យោ វា បទស្ស កស្មហាធិសោ
 ឱវទិកេហិ ច បទ វោ តថត្ថាយ បដិបទ្ទិតត្ថន្តំ ។
 តតិយំ ។

[១២២] សាវត្ថិយំ វិហាតិ...តិ តី មញ្ញជ ភិក្ខុវេ
 កម្មីវោ ភិក្ខុ អរហតិ កុល្យបកោ ហោតិ កម្មីវោ
 ភិក្ខុ ឧ អរហតិ កុល្យបកោ ហោតុន្តំ ។ កកម្មលកា
 នោ កន្ត ធម្មា ។ បេ ។

កស្មបស់យុទ្ធ បុគ្គលសុទ្ធ កាលនៃពិស្តរក្ខត្តលទៅកាន់ត្រកូល

ឥហ្វីជីន្ទ្យសំនុវតមិ លុះជីន្ទ្យសំហើយ ឥហ្វីប្រតិបត្តិតាមបែបនោះ
 ហើយភ័ស្តុវិជ្ជាជន្មក្នុងជន្មដ៏ទៃ កស្មបតិកុ វេមនសំវិជ្ជាជន្មក្នុង
 ក្នុងជន្មដ៏ទៃ ព្រោះកស្មប្រយ័ត្នតាមនិមិត្តស្ម វិជ្ជាជន្មក្នុង
 ដ៏ទៃ ព្រោះកស្មប្រយ័ត្នសេចក្តីកុណា វិជ្ជាជន្មក្នុងជន្មដ៏ទៃ ព្រោះ
 កស្មប្រយ័ត្នសេចក្តីអាណិត វិជ្ជាជន្មក្នុងជន្មដ៏ទៃ ព្រោះកស្មប្រយ័ត្ន
 សេចក្តីអនុគ្រោះ ដូចសំវិជ្ជាជន្មក្នុង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគតិវិជ្ជាជន្មក្នុងអ្នកទាំងឡាយ តាមបែបកស្មបតិកុ ឬក៏តាមបែប
 ភិក្ខុណាដែលប្រហែលនឹងកស្មបតិកុ អ្នកទាំងឡាយ ដែលគឺជាគតិ
 ទូន្មានហើយ ឥហ្វីប្រតិបត្តិតាមបែបនោះចុះ ។ ចប់សូត្រទី ៣ ។

[១២២] ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅទៀបត្រង់សាវត្ថី... ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ភិក្ខុបែបណា
 គួរជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលបាន ភិក្ខុបែបណាមិនគួរជាអ្នកចូលទៅកាន់
 ត្រកូលបាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់ពួកខ្ញុំព្រះ
 អង្គ ស៊ីនីមានព្រះមានព្រះភាគជាបុរស ។ បេ ។

[១២៣] ភក្កវេ ភក្កុ ឃីវិច្ឆិកា កុលាធិ ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយ ទេន្ទ្រ-
 យេវ មេ មា ធានីសុ មហាតោ មេ ទេន្ទ្រ មា
 ដោតិ បណ្ឌិតោ មេ ទេន្ទ្រ មា លូទំ សិយាញា
 មេ ទេន្ទ្រ មា ទិដ្ឋិ សក្កិញា មេ ទេន្ទ្រ មា
 អសក្កិញា ។ តស្ស ទេ ភក្កវេ ភក្កុ ធា ឃីវិច្ឆិកា
 កុលាធិ ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយ ទេន្ទ្រ តេន ភក្កុ សន្និយតិ
 សោ តតោធិនាធិ ទុក្ខំ ធាមនស្សំ បដិសំវេទយតិ ។
 ដោតិ ទេន្ទ្រ ធា តហុតិ ។ មេ ។ លូទំ ទេន្ទ្រ
 ធា បណ្ឌិតំ ទិដ្ឋិ ទេន្ទ្រ ធា សិយំ តេន ភក្កុ
 សន្និយតិ សោ តតោធិនាធិ ទុក្ខំ ធាមនស្សំ ប-
 ដិសំវេទយតិ ។ អសក្កិញា ទេន្ទ្រ ធា សក្កិញា តេន
 ភក្កុ សន្និយតិ សោ តតោធិនាធិ ទុក្ខំ ធាម-
 នស្សំ បដិសំវេទយតិ ។ ឃីវិច្ឆិកា មា ភក្កវេ ភក្កុ
 ទេ អរហតិ កុលុបកោ ហោតិ ។

[១២៤] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ហួសកិច្ច
 ទាំងឡាយ កិច្ចណាមួយចូលទៅកាន់ក្រកូលដោយគិតថា ពួកដទៃឱ្យ
 កែតាមអញ កុំមិនឱ្យដល់តាមអញឡើយ ចូរឱ្យកែតាមច្រើនដល់តាម
 អញ កុំឱ្យខ្វះក្នុងចិត្តឡើយ ចូរឱ្យកែតាមដ៏ថ្លៃថ្នូរដល់តាមអញ កុំឱ្យខ្វះក្នុង
 សៅហ្មងឡើយ ចូរឱ្យដល់តាមអញជាប្រញាប់ កុំឱ្យយឺតយូរឡើយ ចូរ
 ឱ្យដល់តាមអញដោយការគោរព កុំឱ្យដោយសេចក្តីមិនគោរពឡើយ ។
 ហួសកិច្ចទាំងឡាយ កាលបើកិច្ចនោះទាំងចិត្តយ៉ាងនេះហើយ ចូលទៅ
 កាន់ក្រកូល ឯពួកដទៃក៏មិនបានឱ្យឡើយ ក៏កុំក៏យើសចិត្ត ព្រោះការ
 មិនឱ្យនោះ កិច្ចនោះ ក៏ទទួលទុក្ខទោមនស្ស ព្រោះការមិនឱ្យនោះ
 ជាហេតុ ។ ពួកដទៃក្នុងចិត្ត មិនឱ្យកែច្រើន ។ មេ ។ ឱ្យកែសៅ-
 ហ្មង មិនឱ្យកែថ្លៃថ្នូរ ឱ្យយឺតយូរ មិនឱ្យប្រញាប់ប្រញាល់ ក៏កុំក៏យើស
 ចិត្ត ព្រោះការឱ្យតែជាដើមនោះ កិច្ចនោះ ក៏ទទួលទុក្ខទោមនស្ស
 ព្រោះការឱ្យតែជាដើមនោះជាហេតុ ។ ពួកដទៃដោយសេចក្តី
 មិនគោរព មិនឱ្យដោយសេចក្តីគោរព ក៏កុំក៏យើសចិត្ត ដោយការ
 មិនគោរពនោះ កិច្ចនោះ ក៏ទទួលទុក្ខទោមនស្ស ព្រោះការមិនឱ្យ
 ដោយសេចក្តីគោរពនោះជាហេតុ ។ ហួសកិច្ចទាំងឡាយ ក៏កុំបែបនេះ
 ឯង មិនឱ្យដើម្បីជាអ្នកចូលទៅកាន់ក្រកូលទេ ។

[១២២] យោ ធិ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវិជិត្តោ តុ-
 លាធិ ឧបសង្កម្ភតិ តំ តុតេត្ថ លត្តា វេតុលេសុ
 ទេនុយេវ មេ មា ធានីសុ តហុតាញោវ មេ ទេនុ មា
 ថោតំ បណីតញោវ មេ ទេនុ មា លុទំ សីយញោវ
 មេ ទេនុ មា ទន្ធិ សក្កាញោវ មេ ទេនុ មា
 ឧសក្កាញោវ ។ តស្ស វេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធា ឯវិជិត្តស្ស
 តុលាធិ ឧបសង្កម្ភតោ ធិ ទេនុ តេធិ ភិក្ខុ ធិ
 សង្ខយតិ សោ ធិ តតោធិធានំ ធិត្ថំ ធាមទស្សំ
 ចជិសីវេធយតិ ។ ថោតំ ទេនុ ចោ តហុតំ តេធិ
 ភិក្ខុ ធិ សង្ខយតិ សោ ធិ តតោធិធានំ ធិត្ថំ
 ធាមទស្សំ ចជិសីវេធយតិ ។ លុទំ ទេនុ បណីតំ ...
 ទន្ធិ ទេនុ ចោ សីយំ តេធិ ភិក្ខុ ធិ សង្ខយតិ

[១២២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ចូលទៅកាន់ត្រកូល
 កាន់ចិត្តយ៉ាងនេះថា ភក្កាអញគប្បីបានវត្ថុនោះអំពីណា ពួកពួកត្រកូល
 នៃបុគ្គលជាទី ពួកជនដទៃចូរឲ្យដល់ភក្កាអញ កុំខានឲ្យឡើយ ចូរឲ្យ
 តែវត្ថុដ៏ច្រើនមួយយ៉ាងដល់ភក្កាអញ កុំឲ្យវត្ថុតិចឡើយ ចូរឲ្យតែវត្ថុ
 ដ៏វែងវែងដល់ភក្កាអញ កុំឲ្យវត្ថុស្រាលឡើយ ចូរឲ្យដល់ភក្កាអញថា
 ប្រញាប់ កុំឲ្យយឺតយូរឡើយ ចូរឲ្យដល់ភក្កាអញដោយសេចក្តីគោរព
 កុំឲ្យដោយសេចក្តីមិនគោរពឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ថាបើភិក្ខុនោះ
 ចូលទៅកាន់ត្រកូលកាន់ចិត្តយ៉ាងនេះហើយ (បើ) ពួកជនគមិនឲ្យ ភិក្ខុ
 ក៏មិនឃើសចិត្ត ព្រោះការមិនឲ្យនោះ ភិក្ខុនោះ ក៏មិនទទួលទុក្ខហេម-
 ទស្ស ព្រោះគមិនឲ្យនោះជាហេតុឡើយ ។ ពួកជនឲ្យត្រឹមត្រូវ មិនឲ្យវត្ថុ
 ច្រើន ក៏ក៏មិនឃើសចិត្ត ព្រោះការឲ្យតិចនោះឡើយ ភិក្ខុនោះ ក៏មិន
 ទទួលទុក្ខហេមទស្ស ព្រោះការឲ្យតិចមិនឲ្យច្រើននោះជាហេតុឡើយ ។
 ពួកជនឲ្យវត្ថុស្រាល មិនឲ្យវត្ថុវែងវែង ... ពួកជនឲ្យយឺតយូរ មិនឲ្យ
 ប្រញាប់ប្រញាល់ ក៏ក៏មិនឃើសចិត្ត ព្រោះការមិនឲ្យប្រញាប់នោះ

សោ ន គតោនិទានំ ទុក្ខំ នោមនស្សំ បដិសំវេទយតិ ។
 អសក្កាមំ ទេន្ទំ នោ សក្កាមំ ភេន ភិក្ខុ ន សន្និយតិ
 សោ ន គតោនិទានំ ទុក្ខំ នោមនស្សំ បដិសំវេទ-
 យតិ ។ ឯវុចោ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវហតិ កុល្យបកោ
 ហោតិ ។

[១២៨] កស្សបោ ភិក្ខុវេ ឯវិចិត្តោ កុលាធិ
 ទបសង្កមតិ តំ កុតេត្ថ លក្ខា បរកុលេសុ ទេន្ទុយេវ
 មេ មា នាធិសុ ពហុកក្ខោវ មេ ទេន្ទ មា ដោតិ
 ។ មេ ។ ន ទេន្ទំ ភេន កស្សបោ ន សន្និយតិ សោ ន
 គតោនិទានំ ទុក្ខំ នោមនស្សំ បដិសំវេទយតិ ។ ដោតិ
 ទេន្ទំ នោ ពហុកក្ខំ ភេន កស្សបោ ន សន្និយតិ សោ
 ន គតោនិទានំ ទុក្ខំ នោមនស្សំ បដិសំវេទយតិ ។
 ល្អទំ ទេន្ទំ នោ បណីតំ ភេន កស្សបោ ន សន្និយតិ

ភិក្ខុនោ កំមិនទទួលទុក្ខោមនស្ស ព្រោះការឱ្យយឺតយូរ មិនឱ្យប្រ-
 ញាប័ប្រញាល់នោះជាហេតុឡើយ ។ ពួកជនឱ្យដោយសេចក្តីមិនគា-
 រេ មិនឱ្យដោយសេចក្តីគោរព ភិក្ខុក៏មិនឃើសចិត្ត ព្រោះការឱ្យដោយ
 សេចក្តីមិនគោរពនោះ ភិក្ខុនោះ មិនទទួលទុក្ខោមនស្ស ព្រោះគេឱ្យ
 មិនគោរព មិនឱ្យដោយសេចក្តីគោរពនោះជាហេតុឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ភិក្ខុយ៉ាងនេះឯង ទើបគេដើម្បីចូលទៅកាន់ត្រកូលបាន ។

[១២៩] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ កស្សបចូលទៅកាន់ត្រកូលតាំង
 ចិត្តយ៉ាងនេះថា គាតាអញធម្មប្បធាននូវកុនោះអំពីណា ក្នុងពួកត្រកូល
 ខែបុគ្គលដទៃ ពួកជនដទៃ ចូរឱ្យដល់គាតាអញ កុំខានឱ្យឡើយ ចូរឱ្យ
 តែវត្ថុច្រើនដល់គាតាអញ កុំឱ្យវត្ថុតិចឡើយ ។ បេ ។ បើពួកជនមិនឱ្យ
 កស្សបក៏មិនឃើសចិត្ត ព្រោះគេមិនឱ្យនោះឡើយ កស្សបនោះ កំមិន
 ទទួលទុក្ខោមនស្ស ព្រោះគេមិនឱ្យនោះជាហេតុឡើយ ។ ពួកជនឱ្យ
 វត្ថុតិច មិនឱ្យវត្ថុច្រើន កស្សបក៏មិនឃើសចិត្ត ព្រោះគេមិនឱ្យវត្ថុច្រើន
 នោះឡើយ កស្សបនោះ កំមិនទទួលទុក្ខោមនស្ស ព្រោះគេឱ្យតិច
 មិនឱ្យច្រើននោះជាហេតុឡើយ ។ ពួកជនឱ្យវត្ថុសេវហ្មឺន មិនឱ្យ
 វត្ថុថ្លថ្លា កស្សបក៏មិនឃើសចិត្ត ព្រោះគេមិនឱ្យវត្ថុថ្លថ្លានោះឡើយ

ស្សបសំយុត្តស្ស បក្ខមសុត្ត ភក្កន្ធបសង្កប្បំ

សោ ន តតោនិទានំ ឡុត្តំ ឆោមនស្សំ បដិសំវេទ-
 យតិ ។ នន្ទំ ទេន្ទំ ឆោ សីយំ ភេន កស្សហោ
 ន សន្និយតិ សោ ន តតោនិទានំ ឡុត្តំ ឆោមនស្សំ
 បដិសំវេទយតិ ។ អសុត្តន្ធិំ ទេន្ទំ ឆោ សត្តន្ធិំ ភេន
 កស្សហោ ន សន្និយតិ សោ ន តតោនិទានំ ឡុត្តំ
 ឆោមនស្សំ បដិសំវេទយតិ ។ កស្សបេន វា ហិ វេ
 ភិក្ខុវេ ឡុត្តនិស្សាមិ យោ វា បទស្ស កស្សហានិសោ
 ឡុត្តនិកេហិ ច ចន វេ កថត្តាយ បដិបដ្ឋិតព្វន្តិ
 ។ ធកុត្តំ ។

[១២៦] ឯវុច្ឆេ សុតិ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
 វាជកហោ វិហាតិ វេន្យវេន ។ បេ ។ វាជកោ អាយស្មា
 មហាកស្សហោ យេន ភក្កវា ភេនុបសង្កមំ ឧបសង្ក-
 មិត្តា ភក្កន្ធិំ អភិវាទិត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

ស្សបសំយុត្ត បក្ខមសុត្ត ព្រះមហាកស្សបចូលទៅកាន់ព្រះមានព្រះភាគ

កស្សបរោទះ មិនទទួលទុក្ខរោមនស្ស ព្រោះគេឱ្យវត្ថុសាហ្មង្គ មិនឱ្យ
 វត្ថុថ្លៃថ្នាំនោះជាហេតុឡើយ ។ ពួកជនឱ្យយកយូរ មិនឱ្យប្រញាប់
 ប្រញាល់ កស្សបក៏មិនឃើសចិត្ត ព្រោះគេមិនឱ្យ ដោយប្រញាប់
 ប្រញាល់នោះឡើយ កស្សបរោទះ មិនទទួលទុក្ខរោមនស្ស ព្រោះ
 គេឱ្យយកយូរ មិនឱ្យប្រញាប់ប្រញាល់នោះជាហេតុឡើយ ។ ពួកជន
 ឱ្យដោយសេចក្តីមិនគោរព មិនឱ្យដោយសេចក្តីគោរព កស្សបក៏មិន
 ឃើសចិត្ត ព្រោះគេឱ្យដោយសេចក្តីមិនគោរពនោះ កស្សបរោទះ មិន
 ទទួលទុក្ខរោមនស្ស ព្រោះគេឱ្យមិនគោរព មិនឱ្យដោយសេចក្តីគោរព
 នោះជាហេតុឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កថាភក្កនិទាន្តានុក
 ទាំងឡាយ តាមរបបកស្សប ឬក៏តាមរបបភិក្ខុណាដែលប្រហែលនឹង
 កស្សប អ្នកទាំងឡាយ ដែលកថាភក្កន្តានុកហើយ គប្បីប្រតិបត្តិតាម
 របបនោះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[១២៦] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ជ្រកក្នុងរោងក្នុងវត្តវេន្យវេន ទៀបក្រុងក្រុងគ្រិះ ។ បេ ។
 ព្រះនាងឯង ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ ចូលទៅកាន់ព្រះមាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួច
 អធិយកនិទ្ទិសបង្ក ។

[១៤៧] ឯកោមន្តំ ចំសិទ្ធិំ ទោ អាយស្មន្តំ អហា-
 តស្សប្បំ កកវំ ឯតនេវេន ជំស្លោតិសោចំ ទ្ធិំ តាស្សប
 កុត្តានិ ឆ តេ ឥមាចំ សាណាចំ បិសុត្វលាចំ
 ចិត្តសនាចំ ឧស្មាតិហ ទ្ធិំ តាស្សប កហមតាចំ ទេវ
 ចំវាចំ ជារេហំ ចិមន្តនាចំ ឆ កុត្តាហំ អម សន្តិកេ
 វិហារហិតំ ។ អហំ ទោ កល្លេ ជីយវន្តំ អារាជ្ជិកោ
 ទេវ អារាជ្ជិកត្ថស្ស ឆ វណ្ណាភិមី បិស្មាហិតិកោ ទេវ
 បិស្មាហិតិកត្ថស្ស ឆ វណ្ណាភិមី បិសុត្វលិកោ ទេវ
 បិសុត្វលិកត្ថស្ស ឆ វណ្ណាភិមី តេជិវិកោ ទេវ
 តេជិវិកត្ថស្ស ឆ វណ្ណាភិមី អប្បិច្ឆោ ទេវ អប្បិច្ឆតាយ
 ឆ វណ្ណាភិមី សន្តុដ្ឋោ ទេវ សន្តុដ្ឋិយោ ឆ វណ្ណាភិ
 មិវិកោ ទេវ មិវិកត្ថស្ស ឆ វណ្ណាភិមី អសិសដ្ឋោ
 ទេវ អសិសត្ថស្ស ឆ វណ្ណាភិមី អារទ្ធកិរិយោ ទេវ កិរិយា-
 រម្មស្ស ឆ វណ្ណាភិមី ។

[១៤៧] សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយ សិវគម្ពោ
 ក្នុងហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កស្សប
 អឡាននេះ អ្នកកំភាទ៍តែចាស់ហើយ តាំងសំពត់សំបកខ្នែងរបស់អ្នក
 គឺឆ្នាំង ជាសំពត់បង្អួចលាងលាតជាគណៈប្រៀបដណ្តប់ ម្ចាស់កស្សប
 ហេតុដូច្នេះ អ្នកចូរស្ងៀមដណ្តប់សំបកចិត្ត ចូរបរិភោគនិមន្តនក្ខត្ត
 ចូរខាំឆិតជាគន្លឹះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យូរអង្វែងមកហើយ ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រៃផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណនៃការ
 នៅក្នុងព្រៃផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណ
 នៃការប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង ជាអ្នកស្ងៀមដណ្តប់សំពត់បង្អួចលាង ជា
 អ្នកពោលសរសើរគុណ នៃការស្ងៀមដណ្តប់សំពត់បង្អួចលាងផង ជាអ្នក
 ទ្រទ្រង់ចិវិវិប័ផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណនៃការទ្រទ្រង់ចិវិវិប័ផង ជា
 អ្នកប្រាជ្ញាជ័យផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណនៃសេចក្តីប្រាជ្ញាជ័យផង ជា
 អ្នកសន្តោសផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណនៃសេចក្តីសន្តោសផង ជា
 អ្នកស្ងប់ស្ងួតផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណនៃការស្ងប់ស្ងួតផង ជា
 អ្នកមិនច្រឡូកច្រឡំ (ដោយពួក) ផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណនៃ
 ការមិនច្រឡូកច្រឡំផង ជាអ្នកប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាមផង ជាអ្នកពោល
 សរសើរគុណនៃសេចក្តីប្រាជ្ញព្យាយាមផង ។

កស្សបសំយុត្ត ចក្ខុមសុត្ត អត្ថសម្បជ្ឈនំ

(១២៨) តិម្សន ភំ កស្សប អត្ថសំ សម្បជ្ឈ-
មាថោ ធិយវន្តំ អារាហិតោ វេ អារាហិតកត្តស្ស ច
វណ្ណាភិទី ។

(ឯវិ បេយ្យាលោ)

បិណ្ឌមាតិកោ វេ ... បិសុក្ខលិកោ វេ ... តេចិវិ-
កោ វេ ... អប្បជ្ឈោ វេ ... សន្តិដ្ឋោ វេ ... បរិវត្តា
វេ ... អសិសដ្ឋោ វេ ... អារទ្ធិរិយោ វេ រិយារម្មស្ស
ច វណ្ណាភិទីតិ ។

(១២៩) ទេ ទ្វាហំ កន្តេ អត្ថសេ សម្បជ្ឈ-
មាថោ ធិយវន្តំ អារាហិតោ វេ អារាហិតកត្តស្ស ច
វណ្ណាភិទី ។ បេ ។ បិណ្ឌមាតិកោ វេ ... បិសុក្ខលិ-
កោ វេ ... តេចិវិកោ វេ ... អប្បជ្ឈោ វេ ... សន្តិដ្ឋា
វេ ... បរិវត្តា វេ ... អសិសដ្ឋោ វេ ... អារទ្ធិរិយោ វេ

កស្សបសំយុត្ត ចក្ខុមសុត្ត ការឃើញគំណាចប្រយោជន៍

(១២៩) ខ្ញុំឃើញគំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច
បានជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ តាំងពេលសរសើរគុណនៃការនៅក្នុងព្រៃ
អស់ក្រិយ្យអវិជ្ជន៍ម៉្លេះ ។

(បេយ្យាសៈ យ៉ាងនេះ)

ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌមាតិកា ... ជាអ្នកស្ងៀមស្ងៀមសំពត់បង្អួកលាង ...
ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចិវិបិដ្ឋន៍ ... ជាអ្នកប្រាថ្នាភិវង្គន៍ ... ជាអ្នកសន្តោសផង ...
ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង ... ជាអ្នកមិនច្រឡំច្រឡំផង ... ជាអ្នកប្រាជ្ញសេចក្តី
ព្យាយាមផង ពេលសរសើរគុណនៃការប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាមផង ។

(១៣០) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ឃើញគំណាច
ប្រយោជន៍តាំងពី ជាយូរអង្វែងមកហើយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ
ផង ពេលសរសើរគុណនៃការនៅក្នុងព្រៃផង ។ បេ ។ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
បិណ្ឌមាតិកា ... ជាអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់បង្អួកលាង ... ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចិវិ-
បិដ្ឋន៍ ... ជាអ្នកប្រាថ្នាភិវង្គន៍ ... ជាអ្នកសន្តោសផង ... ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់
ផង ... ជាអ្នកមិនច្រឡំច្រឡំផង ... ជាអ្នកប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាមផង

វិយាស្កស្ស ច វណ្ណវាជំ អត្តនោ ច ចិដ្ឋន្ទស្ស ទិហាវិ
 សម្មស្សនាថា បដិបត្តិ ឯតំ អនុកម្មនាថា
 អប្បវត្ថាម បដិបា ជនតា ជំនានុកតំ អាចដ្ឋេយ្យ
 យេ តេ ភេ អហេស្មំ ពុទ្ធានុកុទ្ធស្សវត្ថា ភេ
 ជ័យវត្ថំ អាវត្តិកា ទេវ អហេស្មំ អាវត្តិកាស្ស
 ច វណ្ណវាជំថា ។ ចេ ។ ចិណ្ឌវាតិកា ទេវ អហេ-
 ស្មំ... ចិសុត្តលំកា ទេវ អហេស្មំ... តេជិវិកា ទេវ
 អហេស្មំ... អប្បិដ្ឋា ទេវ អហេស្មំ... សន្តិដ្ឋា ទេវ អហេ-
 ស្មំ... ចរិកត្តា ទេវ អហេស្មំ... អសំសដ្ឋា ទេវ អហេស្មំ...
 អាទិវិយា ទេវ អហេស្មំ វិយាស្កស្ស ច វណ្ណវាជំថាតិ
 ភេ កថត្តាយ បដិបដ្ឋិស្សន្តិ ភេសន្តិ កវិស្សតិ
 ជ័យវត្ថំ ហិកាយ សុខាយាតិ ឥមេ ទោ អហំ កន្ត
 ទេ អត្តវសេ សម្មស្សនាថា ជ័យវត្ថំ អាវត្តិកា
 ទេវ អាវត្តិកាស្ស ច វណ្ណវាជំ ចិណ្ឌវាតិកា ទេវ...
 ចិសុត្តលំកា ទេវ... តេជិវិកា ទេវ... អប្បិដ្ឋា ទេវ...

កាលសរសីគុណ នៃការប្រាបាលសេចក្តីព្យាយាមផង គឺយើងខ្ញុំធ្វើ
 ជាគ្រឿងនៅជាសុខស្រួល ក្នុងបច្ចុប្បន្នរបស់ខ្លួន ។ ជាអ្នកអនុគ្រោះប្រជុំ
 ជនទាំងក្រោយ ។ ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ប្រជុំជនទាំងក្រោយ
 នឹងយកគម្រាប់ផងបាន បានឮថា ព្រះពុទ្ធនឹងសាវ័កជាអនុកុទ្ធ យូរ
 អវិជ្ជនមកហើយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងវិប្រជន ជាអ្នកកាលសរសី
 គុណនៃការនៅក្នុងវិប្រជន ជាធម្មតា ។ បេ ។ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំណុល
 ផង ... ជាអ្នកស្ម័គ្រផល្លបំសំពត់បង្កកូលផង ... ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចិវបិ
 ផង... ជាអ្នកប្រាថ្នាភិចផង... ជាអ្នកសន្តោសផង... ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង...
 ជាអ្នកមិនប្រឡូកប្រឡងផង ... ជាអ្នកប្រាបាលសេចក្តីព្យាយាមផង កាល
 សរសីគុណ នៃការប្រាបាលសេចក្តីព្យាយាមផង ជនទាំងនោះមុនជា
 ប្រតិបត្តិដោយប្រការដូច្នោះ សេចក្តីប្រតិបត្តិនោះ នឹងបានជាប្រយោជន៍
 នឹងមានសេចក្តីសុខដល់ជនទាំងនោះ អស់កាលយូរអវិជ្ជន បពិត្រព្រះ
 អង្គជីវចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍ទាំងពីរនេះ យូរអវិជ្ជន
 មកហើយ បានជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងវិប្រជន កាលសរសីគុណនៃ
 ការនៅក្នុងវិប្រជន ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំណុលបានផង ... ជាអ្នកស្ម័គ្រផល្លបំ
 សំពត់បង្កកូលផង ... ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចិវបិផង ... ជាអ្នកប្រាថ្នាភិចផង ...

កស្សបសំយុត្តស្ស ធម្មិសុត្តេ ភក្កវត្តបសង្កមមំ

សង្កម្មោ ទេវ ... បរិវិត្តោ ទេវ ... អសំសរេដ្ឋោ ទេវ ...
អាទិទិយោ ទេវ វិយាវម្ពស្ស ច វល្លារាជីតិ ។

[១៩០] សាធុ សាធុ តាស្សប តហ្មជនហិតាយ
តិវ ទ្វិ តាស្សប មជ្ជិយោ តហ្មជនសុខាយ លោកា-
នុកម្យាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានំ
តស្មាតិហ ទ្វិ តាស្សប សាលានំ ទេវ មិសុត្តរានំ
នាវេហិ មិសុត្តរានំ មិស្តាយ មហា អរោច្ឆ វិហា-
រាហិតិ ។ មក្ខមំ ។

[១៩១] ភជគហោ វិហារតិ វេទ្យវេទ ... អដទោ
អាយស្មា មហាតាស្សបោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ
ធម្មសង្កមិត្វា ភក្កវត្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ មិសំនំ ។
ឯកមន្តំ មិសំនំ ទោ អាយស្មន្តំ មហាតាស្សបំ

កស្សបសំយុត្ត ធម្មិសុត្តេ ព្រមហោកស្សបទូលពៅតាពព្រះមានព្រះភាគ

ជាអ្នកសន្តោសផង ... ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង ... ជាអ្នកមិនច្រឡំច្រវៀ
ផង ... ជាអ្នកប្រាសសេចក្តីព្យាយាមផង គោលសរសើរគុណនៃការ
ប្រាសសេចក្តីព្យាយាមផង ។

[១៩០] ខ្នាលកស្សប ប្រែភាសើយ។ ខ្នាលកស្សប ឮថា
អ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បី
អនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បី
សេចក្តីសុខដល់ពួកវេរីតានិមនុស្ស ខ្នាលកស្សប ហេតុដូច្នោះ អ្នក
ចូរច្រៀងសំគត់សម្បក្សត្ថ ជាសំគត់បង្កគូលវេលកថាគរយប់ស្ងៀក
ដល់រូបចុះ ចូរប្រតិភូបង្ហាតាចុះ ចូរនៅក្នុងព្រៃចុះ ។ ចប់សូត្រទី៩។

[១៩១] ច្រើនគង់នៅក្នុងវត្តវេទ្យវេទ ទៀបគ្រឿងដង្រើ ... គ្រា
នោះឯង ព្រមហោកស្សបមានអាយុ ចូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំប្រាសព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងវិ
សមគួរ ។ លុះព្រមហោកស្សបមានអាយុ អង្គុយក្នុងវិសមគួរហើយ

ភក្ខវា ឯតន្តរោ ធិន្តរោ កស្សប ភិក្ខុ ករណេហិ កស្សប
ភិក្ខុនំ ធម្មី កេជំ អហំ វា កស្សប ភិក្ខុ ធិន្តរោ យ្យំ
ត្វំ វា អហំ វា ភិក្ខុនំ ធម្មី កេជំ ករណេយ្យំ ត្វំ វា តំ ។

[១៨២] ឧទ្ធចា ទោ កន្ត ភក្ខវា ឯតន្តរោ ភិក្ខុ
នោវចស្សករណេហិ ធម្មេហិ សមន្តាគតា អត្តនា
អច្ឆនត្តិណត្តាហិ ធមោ អនុសាសនំ ។ នហេហិ កន្ត
អនុសំ កណ្ណាត្ថ ធមោ ភិក្ខុ អាទទ្ធស្ស សន្និហារី
អាភិជ្ជកត្ថ ធមោ ភិក្ខុ អនុទ្ធស្ស សន្និហារី អញ្ញាមញ្ញំ
សុតេនុ អន្តរាទន្តេ ឯហិ ភិក្ខុ កោ ពហុតរំ វាសិស្សតិ
កោ សុទ្ធតរំ វាសិស្សតិ កោ វិរតរំ វាសិស្សតិ តំ ។

[១៨៣] អថ ទោ ភក្ខវា អញ្ញាតរំ ភិក្ខុ អាមន្តេសំ
ឯហិ ត្វំ ភិក្ខុ មម វននេន កណ្ណាត្ថ ភិក្ខុ អាទទ្ធស្ស
សន្និហារី អាភិជ្ជកត្ថ ភិក្ខុ អនុទ្ធស្ស សន្និហារី
អាមន្តេហិ សត្តា អាយស្សន្តេ អាមន្តេតីតំ ។
ឯវិ កន្តតិ ទោ សោ ភិក្ខុ ភក្ខវកោ បដិស្សណត្ថា

ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កស្សប អ្នកចូរខ្លួនខិតខំ
ទាំងឡាយ ម្ចាស់កស្សប អ្នកចូរធ្វើធម៌ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយខុះ ម្ចាស់
កស្សប ភក្ខវកោ ឬអ្នក ត្រូវខ្លួនខិតខំ ភក្ខវកោ ឬអ្នក ត្រូវធ្វើ
ធម៌ដល់ភិក្ខុ ។

[១៨៤] បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ អប្បនេះ ភិក្ខុ សុទ្ធ
តែងអ្នកប្រដៅក្រ ប្រកបដោយធម៌ដែលធ្វើឲ្យអ្នកប្រដៅក្រ ជាអ្នក
មិនអត់សង្កត់ មិនកាន់យកតាមប្រដៅ ដោយចំណិតស្តាំឡើយ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ឪពុកអង្គបោះយញ្ញភិក្ខុឈ្មោះ
កណ្ណៈ ថាសន្និហារិករបស់អាទទ្ធ ១ ភិក្ខុឈ្មោះអាភិជ្ជកៈ ថាសន្និហារិក
របស់អនុទ្ធ ១ កំណត់កន្លែងយាយដទៃកតាដោយពុទ្ធចំពោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកចូរមក អ្នកណាខឹងពាលពុទ្ធចំពោះបានច្រើនជាង អ្នកណាខឹងពាល
ពុទ្ធចំពោះតិរេកជាង អ្នកណាខឹងពាលពុទ្ធចំពោះបានយូរជាង ។

[១៨៥] ត្រាវនាឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
មួយប្រមាណថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកចូរទៅហៅកណ្ណាភិក្ខុថាសន្និ-
ហារិករបស់អាទទ្ធ ១ ភិក្ខុភិក្ខុ ថាសន្និហារិករបស់អនុទ្ធ ១ តាម
ពាក្យភក្ខវកោថា ព្រះសាស្តាត្រាស់ហៅណាមានកាយទាំងឡាយ ។
ភិក្ខុនោះ ទទួលព្រះចន្ទល្ហព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ

កសិកម្មសិប្បកម្ម ធម្មសូត្រ រាជសូត្រ

យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កម្ពិ ឧបសង្កម្ពិត្វា តេ ភិក្ខុ
 ឯតនកេត សត្វា អាយស្សន្ត អាមន្តេតិ ។ ឯវា-
 រុសោតិ ចោ តេ ភិក្ខុ ភស្ម ភិក្ខុវោ បដិស្សនភិក្ខុ
 យេន ភកា តេនុបសង្កម្ពិសុ ឧបសង្កម្ពិត្វា ភកាត្ថំ
 អភិវាទត្វា ឯតមន្តំ ឯសីទីសុ ។

[១៥២] ឯតមន្តំ ឯសីទី ចោ តេ ភិក្ខុ ភកា
 ឯតនកេត សត្វំ តិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ អញ្ញមញ្ញំ សុតេន
 អន្តរាជេ ឯហិ ភិក្ខុ តោ ពហុតិ ភាសិស្សតិ
 តោ សុន្ទរតិ ភាសិស្សតិ តោ វិរតិ ភាសិស្សតិ ។
 ឯវំ ភន្តេតិ ។ តន្ត្រី(១) មេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ឯវំ ធម្មំ ធនិវិ
 អាណាថេ ឯវំ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ អញ្ញមញ្ញំ សុតេន
 អន្តរាជេ ឯហិ ភិក្ខុ តោ ពហុតិ ភាសិស្សតិ
 តោ សុន្ទរតិ ភាសិស្សតិ តោ វិរតិ ភាសិស្សតិ ។
 ចោ ហេតិ ភន្តេ ។ ចោ ចេ តិវ មេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ

១. ភិក្ខុ ហេ ។

កសិកម្មសិប្បកម្ម ធម្មសូត្រ បុត្តាលស្ម័គ្រមាត្រកោត

ហើយក៏ចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោល
 ដឹងភិក្ខុទាំងនោះ ដូច្នេះថា ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ហៅលោកមានអាយុ
 ទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ចូលពាក្យភិក្ខុនោះថា អើលោកមាន
 អាយុ ហើយក៏ចូលទៅកាន់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអធិយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[១៥២] លុះភិក្ខុទាំងនោះ អធិយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា
 អ្នកទាំងឡាយ និយាយដដែលគ្នា ដោយក្បួនចំនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
 ចូរមក អ្នកណាខឹងរោលក្បួនចំនេះបានច្រើនជាង អ្នកណាខឹងរោល
 ក្បួនចំនេះពិរោះជាង អ្នកណាខឹងរោលក្បួនចំនេះបានយូរជាង ពិតមែន
 ឬ ។ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ ដឹងតម្លៃដែលគេថាគេសំដែងហើយយ៉ាងនេះឬឬ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បានថាអ្នកទាំងឡាយ ហ៊ាននិយាយដដែលគ្នា ដោយ
 ក្បួនចំនេះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកណាខឹងរោលក្បួនចំនេះ
 បានច្រើនជាង អ្នកណាខឹងរោលក្បួនចំនេះពិរោះជាង អ្នកណាខឹង
 រោលក្បួនចំនេះបានយូរជាង ។ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មិនបានដឹង
 ដូច្នោះទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា បើអ្នកទាំងឡាយ មិន

សុត្តន្តបិដកេ សិយុត្តនិកាយស្ស និទានិកោ

ឯវិ ឧត្ត ធនសំ អាជានថ អថ តត្ថាហំ តុម្ព មោ-
 យនុសា តី ជាមន្ត តី បស្សន្តា ឯវិ ស្វត្តាត
 ឧត្តវិធរេ បព្វជិតា សមាទា អត្តាមញ្ញំ សុភេទ
 អត្តាវិធរេ ឯហំ ភិក្ខុ ភោ ឧហុតំ ភាសស្សតិ
 ភោ ស្សន្តតំ ភាសស្សតិ ភោ ធម្មតំ ភាសស្សតិ ។

[១៥៥] អដ្ឋោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ហិរេស្ម
សិរសា វិបតិកា ភកវន្តំ ឯតនេវន្តំ អន្ធមោ យោ
កន្តេ អន្ធកម យថាតាលេ យថាម្មាជ្ឈ យថា អ-
កុសលេ យេ មយំ ឯវំ ស្វាត្វាតេ ធម្មវិជយេ
បទ្ខនីតា សមាធា អត្តាមត្តំ សុតេជ អន្ធាវិន្តា
ឯហិ ភិក្ខុ តោ តហុកំ ភាសិស្សតិ តោ សុន្ត-
តេវំ ភាសិស្សតិ តោ ចិរកំ ភាសិស្សតីតិ តេសំ យោ
កន្តេ ភកវំ អន្ធមំ អន្ធមតោ ចជីត្តល្អាតុ មាយ-
តី សិវិវាយាតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ដឹងថាដែលគេបានសម្រេចយ៉ាងនេះទេ ចុះអ្នកចាំឱ្យយោងតាមបុរស
ដឹងដូចម្តេច ឃើញដូចម្តេច បានជាមកបួសក្នុងឆ្នាំនេះដែលគេបាន
សម្រេចតាមប្រវត្តិយ៉ាងនេះ ហើយនិយាយដល់គ្នាដោយពុទ្ធច្បាប់
ថា ម្ចាស់គិត អ្នកចូរមក អ្នកណាខឹងកាលពុទ្ធច្បាប់បានច្រើនជាង
អ្នកណាខឹងកាលពុទ្ធច្បាប់ពីរដង អ្នកណាខឹងកាលពុទ្ធច្បាប់បាន
យ៉ាងនេះ ។

។ ១៨៥) គ្រាមានឯង ភិក្ខុបំរើនោះ ក៏ក្រាបចុះដោយសិរ្សៈ
 រៀបបាតព្រះមានព្រះភាគ ក្រាបបង្គំខ្ញុំព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពោសទុសត្របសង្កត់ខ្ញុំព្រះអង្គពុំឯងឡាយ
 តាមដោយខ្ញុំព្រះអង្គពុំឯងឡាយ ជាមនុស្សកាល ជាមនុស្សព្រឹទ្ធិ ជា
 មនុស្សមិនស្មោះស ព្រោះថា ខ្ញុំព្រះអង្គពុំឯងឡាយបានបួសក្នុងធម្មវិន័យ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែងទុកដោយប្រវែងយ៉ាងនេះ ហើយនិយាយ
 ដដែលគ្នាដោយក្បួនចំនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកណាខឹងតោល
 ក្បួនចំនេះបានច្រើនជាង អ្នកណាខឹងតោលក្បួនចំនេះហើយជាង អ្នក
 ណាខឹងតោលក្បួនចំនេះបានយូរជាង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះ
 មានបុណ្យអគ់ពោស តាមពោស ដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីខឹងបាន
 សន្តិសុខ ។

កល្យាណបិណ្ឌ ធម្មសុត្តន្ត អដ្ឋកថាបិដក

(១៩៦) តក្ក គុម្ព ភិក្ខុវេ អនុយោ អនុគយោ
 យថាពាល យថាមុឡោ យថា អគុសលេ យេ គុម្ព
 ឃីវ ស្វាត្វាតេ ធម្មវិទយេ បព្វជិតា សាមាទា អញ្ញមញ្ញំ
 សុតេន អញ្ញវិទេ ឃីវ ភិក្ខុ តោ ពហុតំ កា-
 សិស្សតិ តោ សុទ្ធតំ កាសិស្សតិ តោ ជិតំ
 កាសិស្សតិ យតោ ធម្មោ គុម្ព ភិក្ខុវេ អនុយោ
 អនុគយោ ជិតោ យថាធម្មំ បដិគរោថ តំ ពេ មយំ
 អនុយោ បដិគរោថ វុទ្ធិបោសា ភិក្ខុវេ អវិយស្ស
 វិទយេ យោ អនុយោ អនុគយោ ជិតោ យថាធម្មំ
 បដិគរោថ អាយតី ធម្មំ សំវិ អាចជ្ជិតិ ។ ធម្មំ ។

កល្យាណបិណ្ឌ ធម្មសុត្តន្ត ពាស្រ័យទូលអង្គកោស

(១៩៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើយ៉ាងណាដែល ទោស
 ទុសក្រិយសង្កត់ទូលអង្គទាំងឡាយ តាមដែលអ្នកទាំងឡាយ ជាមនុស្ស
 ពាល ជាមនុស្សឆ្លើង ជាមនុស្សមិនល្អស ព្រោះថា អ្នកទាំង
 ឡាយ បានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលគេបានកាត់ក្របខ័ណ្ឌនេះ
 ហើយនិយាយដដែលៗ ដោយក្បួននេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូលមក អ្នក
 ណាទីវកាលក្បួននេះបានច្រើនជាង អ្នកណាទីវកាលក្បួននេះតិច
 ជាង អ្នកណាទីវកាលក្បួននេះបានយូរជាង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលណាបើអ្នកទាំងឡាយ ឃើញទោសតាមទោសហើយ ធ្វើឲ្យសម
 ភាមធម៌ គឺសំដែងអាចក្ខិចញ្ញ រឿបរក្សាធម៌ទោសនោះ ដល់អ្នក
 ទាំងឡាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាឃើញទោសតាមទោស
 (បេស្មន្ត) ហើយធ្វើឲ្យសមភាមធម៌ គឺសំដែងអាចក្ខិចញ្ញផង ដល់
 ទូលកាលសង្គ្រមតាមផង នេះជាសេចក្តីចម្រើនរបស់បុគ្គលនោះ ក្នុងវិន័យ
 របស់ព្រះអរិយបុគ្គលបាន ។ ចប់ប្រជ្រាប ។

[១៨៧] រាជគហោ វិហារតិ វេទ្យានំ ឯ អដទោ
 អាយស្មិ មហាកស្សបោ យេន ភគវា តេជុបសង្កមិ...
 ឯកមន្តិ ឯសិទ្ធិ ទោ អាយស្មិ មហាកស្សបិ ភគវា
 ឯតនេវាច ឱវេ កស្សប ភិក្ខុ គហោ កស្សប
 ភិក្ខុនិ ធម្មិ កមិ អហំ ន កស្សប ភិក្ខុ ឱវេយេវ
 ភិ វ អហំ ន ភិក្ខុនិ ធម្មិ កមិ គហយេវ ភិ វតិ ។

[១៨៨] ទុត្វា ទោ ភន្តេ ភគវា ឯតរាហំ ភិក្ខុ
 នោវចស្សករណោហំ ធម្មោ សម្មាសម្ពាសនា អត្ត-
 មា អប្បនត្តិណត្តាហំ ធម្មោ អនុសាសនំ ។ យស្ស
 កស្សបិ ភន្តេ សទ្ធា ធម្មិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ហិវិ ធម្មិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឱត្តប្បំ ធម្មិ កុស-
 លេសុ ធម្មេសុ វិយំ ធម្មិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ចត្តា ធម្មិ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា ភត្តិ

[១៨៧] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនក្នុងវត្តវេទ្យាន ទៀបក្រុង
 រាជគ្រឹះ ... គ្រានោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ចូលទៅដល់
 ព្រះមានព្រះភាគ ... លុះព្រះមហាកស្សប មានអាយុ អន្តិយក្នុង
 ទីនីសមគ្រហឹម ទើបព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគ្រាន់ យ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់កស្សប អ្នកច្បាញឆ្លងភូមិភិក្ខុ ម្ចាស់កស្សប អ្នកច្បាញឆ្លងម្នាក់
 ចំពោះភូមិភិក្ខុ ម្ចាស់កស្សប ថាគត ឬ អ្នក ឆ្លើយឆ្លងភូមិភិក្ខុ
 គឺថាគត ឬ អ្នក ឆ្លើយឆ្លងម្នាក់ចំពោះភូមិភិក្ខុ ។

[១៨៨] បពិត្រព្រះមានព្រះភាគដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ ភូមិភិក្ខុ
 សុទ្ធតែជាអ្នកប្រដៅគ្រូ ជាអ្នកប្រកបដោយធម៌ដែលធ្វើឱ្យទៅជាអ្នកប្រ-
 ដៅគ្រូ ជាអ្នកមិនអត់សង្កត់ មិនកាន់យកពាក្យប្រដៅដោយចំណែក
 ស្តាំឆ្វេង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលណាមួយមិនបានសទ្ធា
 ក្នុងកុសលធម៌ មិនមានហិក្ខុនិកុសលធម៌ មិនមានឧត្តប្បក្ខន្ធកុសលធម៌
 មិនមានវិយក្ខន្ធកុសលធម៌ មិនមានបញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ វេលាយប់

វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហោធិយេវ ថាធិត្ថង្គា តុសលេសុ
 ធម្មេសុ ធា វុទ្ធិ ។ សេយ្យជាមិ កន្តេ តាឡុបតេស្វ
 ធម្មស្ស យា វត្ថុ វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហោធិយេវ ធម្ម
 វស្សោន ហាយតិ មណ្ឌលេន ហាយតិ អាភាយ ហាយតិ
 អាហោមវិណាហោន ឯវមេវ ទោ កន្តេ យស្ស កុស្មបិ
 សទ្ធា ធម្មិ តុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ ធម្មិ ... ធិត្ថប្បិ
 ធម្មិ ... វិរិយេ ធម្មិ ... មញ្ញា ធម្មិ តុសលេសុ ធម្មេសុ
 តស្ស យា វត្ថុ វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហោធិយេវ
 ថាធិត្ថង្គា តុសលេសុ ធម្មេសុ ធា វុទ្ធិ ។ អស្ស-
 តោ ទោ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តេ បរិហានមេតំ អហិរិកោ
 បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តេ បរិហានមេតំ អនោត្តមិ បុរិស-
 បុគ្គលោតិ កន្តេ បរិហានមេតំ តុសីតោ បុរិសបុគ្គលោតិ
 កន្តេ បរិហានមេតំ ទុប្បត្តោ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តេ

ប្តូរថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះមកដល់ហើយ ក៏មានតែសេចក្តីសាបសូន្យប្រាកដ
 ក្នុងកុសលធម៌ វាមានសេចក្តីចម្រើនឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 យប់ៗថ្ងៃរបស់ព្រះពុទ្ធ ក្នុងការបង្កើតនូវមគ្គដល់ (ព្រះពុទ្ធក្នុងការបង្កើត
 នោះ) ក៏មានតែសាបសូន្យចាកច្រង់ច្រាយ សូន្យចាកមណ្ឌល សូន្យ
 ចាកតន្ត្រី សូន្យចាកកំលាំងនិងទំហំ យ៉ាងណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 បុគ្គលណាមួយ មិនមានសទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ មិនមានហិរិ ... មិនមាន
 ធីត្ថប្បៈ... មិនមានវិរិយៈ... មិនមានមញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ វាហើយប្តូរថ្ងៃ
 របស់បុគ្គលនោះមកដល់ហើយ ក៏មានតែសេចក្តីសាបសូន្យប្រាកដក្នុង
 កុសលធម៌ វាមានសេចក្តីចម្រើនឡើយ យ៉ាងនោះឯង ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានសទ្ធា នេះជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមាន
 ហិរិ ខ្ចីនេះជាសេចក្តីសាបសូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គលមិនមានធីត្ថប្បៈ ខ្ចីនេះជាសេចក្តីសាបសូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានវិរិយៈ ខ្ចីនេះជាសេចក្តីសាប
 សូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានមញ្ញា

បរិហានមេតំ កោធនោ បុរិសបុគ្គលោតំ កន្លេ បរិហាន-
នមេតំ ឧបទាហំ បុរិសបុគ្គលោតំ កន្លេ បរិហានមេតំ
ន សន្តិ ភិក្ខុ ឱវាទតាតំ កន្លេ បរិហានមេតំ ។

[១៤៩] យស្ស កុស្មបិ កន្លេ សទ្ធា អត្ថំ កុស-
លេសុ នម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ កុសលេសុ នម្មេសុ ឱត្ថប្បំ
អត្ថំ កុសលេសុ នម្មេសុ វិរិយំ អត្ថំ កុសលេសុ
នម្មេសុ ចញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ នម្មេសុ ឥស្ស យា
វត្ថំ វា និវេសា វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិកត្ថា កុស-
លេសុ នម្មេសុ ចោ បរិហានំ ។ សេយ្យនាមិ កន្លេ
ដុល្លាបត្តេ វនុស្ស យា វត្ថំ វា និវេសា វា អាគច្ឆតិ
វុឡិកេវ ន វាណ្ឌន វុឡតិ មណ្ឌលេន វុឡតិ ភាវាយ
វុឡតិ អាហោបរិណាហោន ឯវមេវ ចោ កន្លេ យស្ស
កុស្មបិ សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ នម្មេសុ ហិរិ
អត្ថំ ... ឱត្ថប្បំ អត្ថំ ... វិរិយំ អត្ថំ ... ចញ្ញា អត្ថំ កុ-
សលេសុ នម្មេសុ ឥស្ស យា វត្ថំ វា និវេសា វា
អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិកត្ថា កុសលេសុ នម្មេសុ

ខ្ចីរជាសេចក្តីសាបសូន្យ ១ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរស
បុគ្គលមានសេចក្តីគ្រោធន ខ្ចីរជាសេចក្តីសាបសូន្យ ១ បតិគ្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានការចង់ខ្ចី ខ្ចីរជាសេចក្តីសាប
សូន្យ ១ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា មិនមានភូតកុំថា
អកុច្ឆាន ខ្ចីរជាសេចក្តីសាបសូន្យ ១ ។

[១៥៩] បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលណាមួយមានសទ្ធាក្នុង
កុសលធម៌ មានហិរិក្នុងកុសលធម៌ មានឥស្សក្នុងកុសលធម៌ មាន
វិរិយៈក្នុងកុសលធម៌ មានចញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ យប់ប្តូរថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ
មកដល់ហើយ ក៏មានសេចក្តីចម្រើនប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ មិនសាប
សូន្យឡើយ ។ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យប់ប្តូរថ្ងៃរបស់គ្រូចខ្ចីក្នុង
ដុល្លាបត្តេខាងភិក្ខុមកដល់ (គ្រូចខ្ចីនោះ) តែងចំរើនដោយច្រើនប្រាយ
ចម្រើនដោយមណ្ឌល ចម្រើនដោយពន្ធិ ចម្រើនដោយកំលាំងនិងចំហៀង
យ៉ាងណា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលណាមួយមានសទ្ធាក្នុងកុសលធម៌
មានហិរិ ... មានឥស្ស ... មានវិរិយៈ ... មានចញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ យប់ប្តូរ
ថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះមកដល់ សេចក្តីចម្រើនក៏ប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ចាំឯងឲ្យយ

កស្សបសិយុត្តស្ស សក្កមសុត្ត អារិយានភាព

នោ មរិយាធិ ។ សន្នោ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តោ អមរិ-

យាធមេតិ ហិរិមា បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តោ អមរិយាធិ-

មេតិ ឧត្តាបិ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តោ អមរិយាធិមេតិ

អារទ្ធវិយោ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តោ អមរិយាធិមេតិ

បញ្ចក បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តោ អមរិយាធិមេតិ អត្តា-

ននោ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តោ អមរិយាធិមេតិ អនុបនា-

ហិ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តោ អមរិយាធិមេតិ សន្តិ ភិក្ខុ

ឧភាជនាតិ កន្តោ អមរិយាធិមេតន្តិ ។

កស្សបសិយុត្ត សូត្រទីប្រាំពីរ ភាគនៃសេចក្តីមិនសាបសូន្យ

មិនសាបសូន្យឡើយ យ៉ាងនោះឯង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់

ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានសង្ខារ ខ្ញុំជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ បពិត្រ

ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានឈិវ ខ្ញុំជាសេចក្តីមិន

សាបសូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមាន

ឧត្តប្បៈ ខ្ញុំជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់

ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានវិយៈប្រាថ្នាចាំយ ខ្ញុំជាសេចក្តីមិនសាប

សូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានបញ្ញា

ខ្ញុំជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា

បុរសបុគ្គលមិនមានសេចក្តីក្រោធ ខ្ញុំជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ បពិត្រ

ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានការចង់គំនុំ ខ្ញុំជា

សេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា មាន

ភ្នកភិក្ខុជាអ្នកខ្លាញ់ ខ្ញុំជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ ។

(១៦១) ភព្វុ សាវុ កុស្មប យស្ស កុស្មបិ
 សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថំ ... ឱត្តជ្ឈិ
 នត្ថំ ... វិរិយំ នត្ថំ ... បញ្ញា នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 កុស្ម យា រត្ថំ ភំ ទិវសោ ភំ អាគច្ឆតិ ហាជិយេវ
 ចាដិកត្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហេ វុឌ្ឍិ ។
 សេស្សជាថិ កុស្មប កាឱបត្ថេ ទទ្ទស្សយា រត្ថំ ភំ
 ទិវសោ ភំ អាគច្ឆតិ ហាយេវ ច វុឌ្ឍាន ហាយតិ
 មណ្ឌលេន ហាយតិ អាភាយ ហាយតិ អាណេហម-
 វិណាហេន ឯវមេវ ទោ កុស្មប យស្ស កុស្ម-
 បិ សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថំ ...
 ឱត្តជ្ឈិ នត្ថំ ... វិរិយំ នត្ថំ ... បញ្ញា នត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ កុស្ម យា រត្ថំ ភំ ទិវសោ ភំ អាគច្ឆតិ

(១៦១) ខ្មាលកស្សប ក្រូវណាស់ហើយ ។ បុគ្គលណាមួយមិន
 មានសទ្ធា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមានហិរិ ... មិនមានឧត្តហ្មៈ ...
 មិនមានវិរិយៈ... មិនមានបញ្ញា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ យប់ប្លៀងថ្ងៃ
 បុគ្គលនោះមកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យក៏ប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 មិនមានសេចក្តីចម្រើនឡើយ ។ ខ្មាលកស្សប យប់ប្លៀងថ្ងៃព្រះចន្ទក្នុង
 ចំណែករោចមកដល់ (ព្រះចន្ទនោះ) តែងសាបសូន្យចាកច្រវ៉ៃប្រាយ
 សាបសូន្យចាកមណ្ឌល សាបសូន្យចាកភិក្ខុ សាបសូន្យចាកកំណត់
 និងទំហំ យ៉ាងណា ខ្មាលកស្សប បុគ្គលណាមួយមិនមានសទ្ធា ក្នុង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមានហិរិ ... មិនមានឧត្តហ្មៈ... មិនមានវិរិយៈ...
 មិនមានបញ្ញា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ យប់ប្លៀងថ្ងៃបុគ្គលនោះមកដល់

អាកច្ឆតិ វុត្តិយេវ ជាតិកាវុត្តា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ចោ មរិយាធិ ។ សនោ មុរិសបុគ្គលោតិ កាស្យប
 អមរិយាធមេតំ ហិរិមា ។ បេ ។ ធិត្តាមី ។ បេ ។
 អានុរិយោ ។ បេ ។ មញ្ញា ។ បេ ។ អន្តោនោ
 ។ បេ ។ អនុមជាហិ មុរិសបុគ្គលោតិ កាស្យប
 អមរិយាធមេតំ សន្តិ ភិក្ខុ ធិវាធកាតិ កាស្យប
 អមរិយាធមេតំ ។ សត្តមំ ។

[១២២] ភជគោ វិហាតិ វេទ្យវេទ កាលទុក្ខនិ-
 កំបេ ។ អថោ អាយស្មា មហាកាស្យបោ យេន ក-
 កា គេទុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្តា កកវន្តំ អភិវាទេត្តា
 ឯកមន្តំ ឯសិទំ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទំ ទោ អាយស្មន្តិ
 មហាកាស្យបំ កកា ឯកនេវេន ធិវេន កាស្យប ភិក្ខុ
 ករោហំ កាស្យប ភិក្ខុនំ ធម្មំ កាជំ អហំ កំ កាស្យប
 ភិក្ខុ ធិវេយ្យំ តំ អហំ កំ ភិក្ខុនំ ធម្មំ កាជំ ករេយ្យំ
 តំ កតិ ។ ទុទ្ធា ទោ កន្តេ កកា ឯករោហំ ភិក្ខុ

មកដល់ សេចក្តីចម្រើនក៏ប្រាកដក្នុងកុសលធម៌វាងឡាយ មិនមាន
 សេចក្តីសាបសូន្យឡើយ យ៉ាងនោះឯង ។ មាលកស្សប ត្រង់ពាក្យ
 ថា បុរសបុគ្គលមានសទ្ធា ខ្លះជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ មានហិ
 ។ បេ ។ មានឧត្តប្បៈ ។ បេ ។ មានព្យាយាមប្រាជ្ញាហើយ ។ បេ ។
 មានបញ្ញា ។ បេ ។ មិនមានសេចក្តីប្រាជ្ញ ។ បេ ។ មាលកស្សប ត្រង់
 ពាក្យថា បុរសបុគ្គលជាអ្នកមិនមានការធន់ខ្ពំ ខ្លះជាសេចក្តីមិនសាប
 សូន្យ ១ មាលកស្សប ត្រង់ពាក្យថា មានពួកភិក្ខុជាអ្នកខ្លាំង ខ្លះ
 ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ ។ ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

[១២២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តង់នៅត្រូវវ័ន ជាភលនុក-
 ខិភបស្ថាន រៀបត្រង់កងគ្រឹះ ។ គ្រាមាន ព្រះមហាកស្សបមាន
 អាយុ ចូលទៅដល់ព្រះមានព្រះភាគ សុវត្ថលទៅដល់ហើយ ទើប
 ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអន្តរាយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ សុវត្ថលមហា-
 កស្សប មានអាយុ អន្តរាយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះ
 ភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា មាលកស្សប អ្នកចូរខ្លួនពួកភិក្ខុ មាល
 កស្សប អ្នកចូរធ្វើធម៌កថាបំពេញពួកភិក្ខុចុះ មាលកស្សប ភយាគ ឬ
 អ្នក គប្បីខ្លួនពួកភិក្ខុ ភយាគ ឬ អ្នក គប្បីធ្វើធម៌កថាដល់ពួកភិក្ខុ ។
 បតិក្រព្រះមានព្រះភាគដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ ពួកភិក្ខុជាអ្នកប្រដៅក្រ

កសិប្បជីវិតយុទ្ធសាស្ត្រ អង្គជម្រកស្ត្រី អាណាចក្រកម្ពុជា

ដោយសង្គតិករណាម្នាក់ ឆ្លើយថា សម្បជ្ជាគតា អត្តនា
 អប្បនត្តិ លក្ខណ៍នោះ អប្បសាសន៍ខ្លី ។

[illegible]

កសិប្រជាជន សូមទីពឹង សេចក្តីសរសើរគុណនៃការនៅក្នុងព្រះដើម

ប្រកបដោយផលវិជ្ជមានជាអ្នកប្រដៅ ជាអ្នកមិនអត់សន្តិកម្ម មិនកាន់
យកតាមប្រដៅ ដោយចំណែកស្មោះត្រង់ ។

[១៦៦] ឃ្លាតសរសេរ ហេតុដូច្នោះហើយ បានជាភក្តីភាល
ពីមុន មានលក្ខតិក្ខជាថេរៈ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងវិជ្រាជន កោលសរ-
សេរីគុណ ខែការនៅក្នុងវិជ្រាជន ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង កោល
សរសេរគុណ ខែការប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង ជាអ្នកស្ងៀកដណ្តប់សំគត់
បង្អួត្រូសផង កោលសរសេរគុណខែការស្ងៀកដណ្តប់សំគត់បង្អួត្រូសផង
ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចីវរចីវរផង កោលសរសេរគុណ ខែការទ្រទ្រង់ចីវរចីវរផង
ជាអ្នកប្រាថ្នាភិចផង កោលសរសេរគុណខែសេចក្តីប្រាថ្នាភិចផង ជា
អ្នកមានសេចក្តីសន្តោសផង កោលសរសេរគុណខែសេចក្តីសន្តោសផង
ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង កោលសរសេរគុណខែការស្ងប់ស្ងាត់ផង ជាអ្នក
មិនច្រឡូកច្រឡំផង កោលសរសេរគុណ ខែការមិនច្រឡូកច្រឡំផង
ជាអ្នកប្រាក្ខេសេចក្តីព្យាយាមផង កោលសរសេរគុណ ខែការប្រាក្ខេ
សេចក្តីព្យាយាមផង ។ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុភា ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
នៅក្នុងវិជ្រាជន កោលសរសេរគុណ ខែការនៅក្នុងវិជ្រាជន ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង កោលសរសេរគុណ ខែការប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង

ចំសុត្វលំកោ វេរ ចំសុត្វលំកោ ឆ វណ្ណភិទី
 តេជិវិកោ វេរ តេជិវិកោ ឆ វណ្ណភិទី អប្បជ្ឈោ
 វេរ អប្បជ្ឈោ ឆ វណ្ណភិទី សន្តុដ្ឋោ វេរ សន្តុដ្ឋោ
 ឆ វណ្ណភិទី បរិវិត្តោ វេរ បរិវិត្តោ ឆ វណ្ណភិទី
 អសិសដ្ឋោ វេរ អសិសដ្ឋោ ឆ វណ្ណភិទី អារទ្ធវិយោ
 វេរ អារទ្ធវិយោ ឆ វណ្ណភិទី តំ វេរ ភិក្ខុ អាសនេ
 ជិមន្តន្តិ ឯហិ ភិក្ខុ កោ ឆាយិ ភិក្ខុ កន្តកោ
 វតាយិ ភិក្ខុ សិក្ខាតាមោ វតាយិ ភិក្ខុ ឯហិ ភិក្ខុ វេទិ
 អាសនិ ឯសីទាហិ ។ ឧត្រ កស្សប ឯវនិ ភិក្ខុ
 ឯវិហោតិ យោ កំរ សោ វោតិ ភិក្ខុ អារាញិកោ
 វេរ អារាញិកោ ឆ វណ្ណភិទី ចំណាឆាតិកោ
 វេរ... ចំសុត្វលំកោ វេរ... តេជិវិកោ វេរ... អប្បជ្ឈោ
 វេរ... សន្តុដ្ឋោ វេរ... បរិវិត្តោ វេរ... អសិសដ្ឋោ
 វេរ... អារទ្ធវិយោ វេរ អារទ្ធវិយោ ឆ វណ្ណភិទី

ជាអ្នកស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បន្ទុកល្អផង ពោលសរសើរគុណ នៃការ
 ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បន្ទុកល្អផង ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចីវរបីផង ពោលសរសើរ
 គុណនៃការទ្រទ្រង់ចីវរបីផង ជាអ្នកប្រាថ្នាតិបដន្ត ពោលសរសើរគុណ
 នៃសេចក្តីប្រាថ្នាតិបដន្ត ជាអ្នកមានសេចក្តីសន្តោសផង ពោលសរសើរ
 គុណ នៃសេចក្តីសន្តោសផង ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង ពោលសរសើរ
 គុណនៃការស្ងប់ស្ងាត់ផង ជាអ្នកមិនច្រឡកច្រឡងផង ពោលសរសើរ
 គុណ នៃការមិនច្រឡកច្រឡងផង ជាអ្នកប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាមផង
 ពោលសរសើរគុណ នៃការប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាមផង ពួកភិក្ខុជាដរៈ
 តែងនិមន្តភិក្ខុនោះដោយអាសនៈថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក ភិក្ខុនេះឈ្មោះ
 អ្វី ភិក្ខុនេះជាអ្នកចម្រើន ភិក្ខុនេះប្រាថ្នាថ្វីសំពត់ ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក
 អន្តរាយលើអាសនៈនេះចុះ ។ ម្នាលកស្សប បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ពួកភិក្ខុ
 ថ្មី មានសេចក្តីគ្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បានពូជា ភិក្ខុណាជាអ្នកប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងវិប្បដន្ត ពោលសរសើរគុណនៃការទៅក្នុងវិប្បដន្ត ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 បំណុលផង... ជាអ្នកស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បន្ទុកល្អផង... ជាអ្នកទ្រទ្រង់
 ចីវរបីផង... ជាអ្នកប្រាថ្នាតិបដន្ត... ជាអ្នកមានសេចក្តីសន្តោសផង... ជា
 អ្នកស្ងប់ស្ងាត់... ជាអ្នកមិនច្រឡកច្រឡងផង... ជាអ្នកប្រាជ្ញសេចក្តី
 ព្យាយាមផង ពោលសរសើរគុណ នៃការប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាមផង

កស្សបសំយុត្តស្ស អដ្ឋមសុត្តេ អាត្មកិច្ចវណ្ណនាមិ

តំ វេរា ភិក្ខុ អាសនេន និមន្តេន្តំ ឯហិ ភិក្ខុ តោ
នាមាយំ ភិក្ខុ កន្ធតោ វតាយំ ភិក្ខុ សិទ្ធាតាមោ
វតាយំ ភិក្ខុ ឯហិ ភិក្ខុ ឥទំ អាសនំ និសីទាហិតំ
តេ ភជន្តាយ បដិបដ្ឋន្តំ តេសន្តំ ហោតិ ជ័យវន្តំ
ហិតាយ សុទាយ ។

[១២៤] ឯតវហិ បទ កស្សប វេរា ភិក្ខុ ន ទេវ
អាត្មតា ន ទ អាត្មកិច្ចវណ្ណ វណ្ណភិទោ ន ទេវ
បិណ្ឌមាតិកា ន ទ បិណ្ឌមាតិកក្ខស្ស វណ្ណភិទោ ន
ទេវ បិសុគ្វរិកា ន ទ បិសុគ្វរិកក្ខស្ស វណ្ណភិទោ
ន ទេវ តេជិវិកា ន ទ តេជិវិកក្ខស្ស វណ្ណភិទោ
ន ទេវ អប្បជ្ជា ន ទ អប្បជ្ជកាយ វណ្ណភិទោ ន
ទេវ សន្តជ្ជា ន ទ សន្តជ្ជយា វណ្ណភិទោ ន ទេវ
បរិវិត្តា ន ទ បរិវិត្តស្ស វណ្ណភិទោ ន ទេវ អសំសដ្ឋា
ន ទ អសំសក្ខស្ស វណ្ណភិទោ ន ទេវ ភានុរិយា

កស្សបសំយុត្ត សូត្រទីប្រាំបី សេចក្តីមិនសរសើរគុណនៃការនៅក្នុងព្រៃជាដើម

ពួកភិក្ខុជាថេរវៃនិងមន្តគិក្ខុនោះដោយអាសនៈថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក
ភិក្ខុនេះ ឈ្មោះអ្វី ភិក្ខុនេះជាអ្នកចម្រើន ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាថ្នាសុភា
ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមកអភ័យលើអាសនៈនេះចុះ ដូច្នេះហើយ ភិក្ខុទាំង
នោះ រមែងប្រតិបត្តិតាមវិធីបែបនោះ សេចក្តីប្រតិបត្តិនោះ របស់ភិក្ខុទាំង
នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខ អស់ក្រព្រឹ
យ្យអវ័ន្ត ។

[១២៥] ម្ចាស់កស្សប កំពុងកាលឥឡូវនេះ ពួកភិក្ខុជាថេរៈ
មិនប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រៃផង មិនពោលសរសើរគុណនៃការនៅក្នុងព្រៃផង
មិនជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង មិនពោលសរសើរគុណ នៃការប្រព្រឹត្ត
បិណ្ឌបាតផង មិនជាអ្នកស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្អួកូលផង មិនពោល
សរសើរគុណនៃការស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្អួកូលផង មិនជាអ្នកទ្រទ្រង់
ចិវិបិផង មិនពោលសរសើរគុណនៃការទ្រទ្រង់ចិវិបិផង មិនជាអ្នក
មានសេចក្តីប្រាថ្នាភិចផង មិនពោលសរសើរគុណនៃសេចក្តីប្រាថ្នាភិច
ផង មិនជាអ្នកមានសេចក្តីសន្តោសផង មិនពោលសរសើរគុណនៃ
សេចក្តីសន្តោសផង មិនជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង មិនពោលសរសើរគុណ
នៃសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ផង មិនជាអ្នកច្រឡំច្រឡំផង ពោលសរសើរ
គុណ នៃការមិនច្រឡំច្រឡំផង ជាអ្នកមិនប្រាណសេចក្តីព្យាយាមផង

ន ធម៌ វិយាស្កស្ស វណ្ណាភិក្ខុនា ។ តត្រ យោ ហោតិ
 ភិក្ខុ ញាតោ យេសសន្នី លាភី ទីវរមណ្ឌោនសេនា-
 សនគិលានប្បទ្វយភេសន្តិបរិក្ការាទំ តំ ថេរា ភិក្ខុ
 អាសនេន ធម៌មន្តេន្តំ ឯហំ ភិក្ខុ កោ ធាមាយំ ភិក្ខុ
 ភន្តុកោ វតាយំ ភិក្ខុ សព្វាហ្មបារិកាមោ វតាយំ
 ភិក្ខុ ឯហំ ភិក្ខុ ឥទំ អាសនំ ធម៌សីហាហិទិ ។
 តត្រ កេស្សប ធនំនំ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ យោ
 តំវ សោ ហោតិ ភិក្ខុ ញាតោ យេសសន្នី លាភី
 ទីវរមណ្ឌោនសេនា សនគិលានប្បទ្វយភេសន្តិបរិក្កា-
 រាទំ តំ ថេរា ភិក្ខុ អាសនេន ធម៌មន្តេន្តំ ឯហំ
 ភិក្ខុ កោ ធាមាយំ ភិក្ខុ ភន្តុកោ វតាយំ
 ភិក្ខុ សព្វាហ្មបារិកាមោ វតាយំ ភិក្ខុ ឯហំ ភិក្ខុ
 ឥទំ អាសនំ ធម៌សីហាហិទិ តេ តថត្ថាយ បដិច្ចដ្ឋន្តំ
 ភេសន្តំ ហោតិ និយាតំ អហំតាយ នុត្តាយ ។

មិនពេលសរសើរគុណនៃការប្រាថ្នាសេចក្តីស្វាមីយាមជន ។ បណ្តាភិក្ខុ
 ពុទ្ធិនោះ ភិក្ខុណាជាអ្នកល្បីល្បាញ មានយស តែងបានចំរើ បិណ្ឌ-
 បាត សេនាសនៈ គិលានប្បទ្វយភេសន្តិបរិក្ការពុទ្ធិនោះ ទើបពួក
 ភិក្ខុជាដទៃមិនខិតខំនោះដោយភាសនៈថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក ភិក្ខុ
 នេះឈ្មោះអ្វី ភិក្ខុនេះជាអ្នកចម្រើន ភិក្ខុនេះជាអ្នកស្រឡាញ់សព្វហ្មបារិ
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមកអង្គុយលើភាសនៈនេះចុះ ។ ម្ចាស់កស្សប បណ្តា
 ភិក្ខុពុទ្ធិនោះ ពួកភិក្ខុដ៏ មានសេចក្តីត្រូវយ៉ាងនេះថា អ្វីជា ភិក្ខុណា
 ជាអ្នកល្បីល្បាញ មានយស តែងបានចំរើ បិណ្ឌបាត សេនា-
 សនៈ គិលានប្បទ្វយភេសន្តិបរិក្ការពុទ្ធិនោះ ទើបពួកភិក្ខុជាដទៃ
 មិនខិតខំនោះដោយភាសនៈថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក ភិក្ខុនេះឈ្មោះអ្វី
 ភិក្ខុនេះជាអ្នកចម្រើន ភិក្ខុនេះជាអ្នកស្រឡាញ់សព្វហ្មបារិ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកចូរមកអង្គុយលើភាសនៈនេះចុះ ដូច្នេះហើយ ភិក្ខុពុទ្ធិនោះវេទន៍
 ប្រតិបត្តិតាមបែបនោះ ការប្រតិបត្តិនោះ របស់ភិក្ខុនោះ វេទន៍ប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីខ្ពង់ អស់ក្រិយៈអវិជ្ជា ។

យញ្ញិកំ ភក្ខស្សប សម្មា វទនាមោ វទេយ្យ ឧបទ្គតា
 ព្រហ្មហរី ព្រហ្មចារ្យបន្តវេទ អភិវង្គ(១) ព្រហ្មហរី
 ព្រហ្មចារ្យភិវង្គ(២) ។ ឯតវេទិ(៣) តំ ភក្ខស្សប
 សម្មា វទនាមោ វទេយ្យ ឧបទ្គតា ព្រហ្មហរី ព្រហ្ម-
 ចារ្យបន្តវេទ អភិវង្គ ព្រហ្មហរី ព្រហ្មចារ្យភិវង្គ ។
 អដ្ឋមី ។

[១៦៥] សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ
 អាតម្ពាមិ វិវិទេវ កាមេហំ វិវិទូ អតុសលេហំ ធម្មេហំ
 សវិតត្ថំ សវិហរំ វិវេកជំ មិត្តិសុខំ បឋមំ ឈានំ
 ឧបសម្មជ្ឈ វិហារមិ ។ ភក្ខស្សហេថិ ភិក្ខុវេ យាវនេវ
 អាតម្ពាមិ វិវិទេវ កាមេហំ វិវិទូ អតុសលេហំ
 ធម្មេហំ សវិតត្ថំ សវិហរំ វិវេកជំ មិត្តិសុខំ បឋមំ
 ឈានំ ឧបសម្មជ្ឈ វិហារតិ ។

១ ខ. អភិវង្គ ។ ឃ. អភិបន្តត ។ ២ ព្រហ្មចារ្យបន្តវេទ ។ ឃ. ព្រហ្មចារ្យបន្តវេទ ។
 ៣ ឯ វិ ហំ ។

ម្នាលកស្សប រឿងនោះ មានទំនងគួរឲ្យអ្នកផង និយាយបាទថា
 ព្រហ្មចារ្យបុគ្គល ត្រូវបទ្រព របស់ព្រហ្មចារ្យបុគ្គលបៀតបៀនហើយ
 ព្រហ្មចារ្យបុគ្គល ត្រូវសេចក្តីប្រាថ្នាលើសលុបរបស់ព្រហ្មចារ្យបុគ្គលប្រើត
 ហើយ ។ ម្នាលកស្សប ឥឡូវនេះ ពាក្យនោះមានទំនងគួរឲ្យអ្នកផង
 និយាយបាទថា ព្រហ្មចារ្យបុគ្គល ត្រូវបទ្រពរបស់ព្រហ្មចារ្យបុគ្គល
 បៀតបៀនហើយ ព្រហ្មចារ្យបុគ្គល ត្រូវសេចក្តីប្រាថ្នាលើសលុបរបស់
 ព្រហ្មចារ្យបុគ្គលប្រើតហើយ ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

[១៦៦] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគង់នៅ ជិតគ្រូសាវត្ថិ...
 ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធារិយ គង់នៅប្រាថ្នា ផលបណា ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកការ
 ពុទ្ធកាន់បឋមជ្ឈន ពុទ្ធកាន់បឋមជ្ឈន ព្រមបងោយវិគត្តៈ វិចារៈ មានមិត្តនិងសុខៈ ដែលរក្សាអំពីសេចក្តីស្ងាត់-
 នោះ ផលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធារិយ ចំណែកកស្សបប្រាថ្នា
 ផលបណា ស្ងប់ស្ងាត់ចាកការពុទ្ធកាន់បឋមជ្ឈន ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអតុសលធម៌
 ពុទ្ធកាន់បឋមជ្ឈន ព្រមបងោយវិគត្តៈ វិចារៈ មានមិត្ត
 និងសុខៈ ដែលរក្សាអំពីសេចក្តីស្ងាត់នោះ ផលនោះដែរ ។

[១២២] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាត្មដ្ឋានំ វិតត្ត-
 វិហារំ វេសសោ អជ្ឈតិ សម្មាសាធនំ ពេតសោ
 ឯកោធិការី អវិតត្តំ អវិហារំ សមាធនំ បីតិសុទ្ធំ
 ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហារមិ ។ កស្សទោបិ
 ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាត្មដ្ឋានំ វិតត្តវិហារំ វេសសោ ។ បេ ។
 ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហារមិ ។

[១២៣] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាត្មដ្ឋានំ បី-
 តិយា ច វិភតា ឧបេត្តតោ ច វិហារមិ សតោ ច
 សម្មជានោ សុទក្ស តាយេន បដិសំវេទមិ យន្តំ
 អវិយា អាទិត្តាន្តំ ឧបេត្តតោ សតីនា សុទវិហារីតិ
 តតិយំ ឈានំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហារមិ ។ កស្សទោបិ
 ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាត្មដ្ឋានំ បីតិយា ច វិភតា ឧ-
 បេត្តតោ ច វិហារមិ សតោ ច សម្មជានោ

[១២៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កថាភក្កប្រាថ្នា ដកបណា កំបាម
 ម្លប់ម្លូវវិតត្តុនិធិវិហារៈអស់ហើយ ក៏ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ជាធម្មជាតិ
 កើតមាន ក្នុងសត្វានន្តរិយ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាសុទ្ធ មាន
 សភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតត្តុ មិនមានវិហារៈទេ មានតែបីតិមិន-
 សុខៈ ដែលកើតអំពីសមាធិធិបមជ្ឈានប៉ុណ្ណោះ ដកបរនោះ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សប្រាថ្នា ដកបណា កំបាមម្លប់ម្លូវ
 វិតត្តុនិធិវិហារៈអស់ហើយ ។ បេ ។ ចូលទុតិយជ្ឈាន ដកបរនោះដែរ ។

[១២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កថាភក្កប្រាថ្នា ដកបណា កំ
 ឡើយណាយចាកបីតិផង ប្រកបដោយទេវតាផង មានសតិមិន
 សម្បជញ្ញៈផង ទទួលខ្លះសេចក្តីសុខដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយៈ
 ទាំងឡាយ តែងសរសើរឲ្យបុគ្គលដែលប្រកបដោយភតិយជ្ឈាននោះថា
 ជាអ្នកបាទទេវតា មានសតិ មានធម៌ជាគ្រឿងនៅថាសុខដូច្នេះ ព្រោះ
 ភតិយជ្ឈានណា ក៏ចូលភតិយជ្ឈាននោះ ដកបរនោះ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សប្រាថ្នា ដកបណា កំឡើយណាយ
 ចាកបីតិផង ប្រកបដោយទេវតាផង មានសតិមិនសម្បជញ្ញៈផង

កស្សបសំយុត្តស្ស វេមសុត្តេ អាកាសានព្វាយនំ

សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេនេតិ យន្តំ អវិយា អាចិត្តន្តិ
ឧបេក្ខតោ សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ
ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតិ ។

[១៦៨] អហំ កិត្តវេ យាវនេវ អាកាស្នំមិ សុខស្ស
ន បហាថា ធុត្តស្ស ឆ បហាថា បុត្តេ សោមនស្ស-
នោមនស្សនំ អដ្ឋង្គមា អធុត្តមសុខំ ឧបេក្ខាសតិមា-
វិសុត្តិ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារមិ ។ កស្សចោបិ
កិត្តវេ យាវនេវ អាកាស្នំមិ សុខស្ស ន បហាថា ។ បេ ។
ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតិ ។

[១៦៩] អហំ កិត្តវេ យាវនេវ អាកាស្នំមិ សត្វសោ
រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិយសញ្ញានំ អដ្ឋង្គមា
ចានត្ថសញ្ញានំ អមនសិកាព អនេត្តា អត្តាសោតិ
អាកាសានព្វាយនំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារមិ ។ កស្ស-
ចោបិ កិត្តវេ យាវនេវ អាកាស្នំមិ សត្វសោ រូបសញ្ញានំ
សមតិក្កមា ។ បេ ។ អាកាសានព្វាយនំ ឧប-
សម្បជ្ឈ វិហារតិ ។

កស្សបសំយុត្ត សូត្រចំប្រាប្បន អាកាសានព្វាយននដ្ឋាន

ទទួលខ្លួនសេចក្តីសុខដោយនាមកាយផង ព្រះអង្គៈទាំងឡាយ តែង
សរសើរបុគ្គលដែលប្រកបដោយគតិយជ្ញានោះថា ជាអ្នកមានឧបេក្ខា
មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នេះ ព្រោះគតិយជ្ញានោះ
ក៏ចូលគតិយជ្ញានោះ ដកបនោះដែរ ។

[១៦៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត្រាថ្នា ដកបណា ក៏
លះបង់ខ្លួនសេចក្តីសុខផង លះបង់ខ្លួនសេចក្តីទុក្ខផង មានសោមនស្ស
និងចោមនស្សអស់ទៅក្នុងកាលមុន ក៏ចូលចក្ខុជ្ញាន ដែលមិនជាទុក្ខ
មិនជាសុខ មានសតិដ៏បរិសុទ្ធដោយឧបេក្ខា ដកបនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សច្រាថ្នា ដកបណា ក៏លះបង់ខ្លួន
សេចក្តីសុខផង ។ បេ ។ ចូលចក្ខុជ្ញាន ដកបនោះដែរ ។

[១៦៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត្រាថ្នា ដកបណា
ក៏ប្រព្រឹត្តកន្លងខ្លួនរូបសញ្ញា ដោយប្រការទាំងបួន ដល់ខ្លួនការអស់ទៅ
នៃបដិយសញ្ញា លែងធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្លួនខានក្នុងសញ្ញា ហើយចូលអាកា-
សានព្វាយននដ្ឋាន ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អាកាសមិនមានវិបស្សន
ដូច្នេះ ដកបនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សច្រាថ្នា
ដកបណា ក៏ប្រព្រឹត្តកន្លងខ្លួនរូបសញ្ញាដោយប្រការទាំងបួន ។ បេ ។
ហើយចូលអាកាសានព្វាយននដ្ឋាន ដកបនោះដែរ ។

[១៧១] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ពាមិ សត្វសោ
 អាគាសាធិញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារមិ ។ កស្សហោមិ
 ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ពាមិ សត្វសោ អាគាសាធិញ្ញា-
 យតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារមិ ។

[១៧២] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ពាមិ សត្វសោ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម នត្ថំ កំភ្លឺតិ អា-
 គិញ្ញញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារមិ ។ កស្សហោមិ
 ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ពាមិ ។ បេ ។ អាគិញ្ញញ្ញាយតនំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារមិ ។

[១៧៣] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ពាមិ សត្វ-
 សោ អាគិញ្ញញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម នេវសញ្ញាធា-
 សញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារមិ ។ កស្សហោមិ
 ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ពាមិ ។ បេ ។ នេវសញ្ញាធា-
 សញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារមិ ។

[១៧៤] ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារិយ ភព៌កក្កប្រាជ្ញា ដកបណា គំ
 ប្រព្រឹត្តកម្មន្តរុក្ខាភាសានញ្ញាយតនៈ ដោយប្រការព័ន្ធន៍ ហើយ
 ចូលវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈដ្ឋាន ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណមិនមាន
 ទីបំផុតដូច្នេះ ដកបណោ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារិយ ចំណែកខាងកស្សប
 ប្រាជ្ញា ដកបណា គំប្រព្រឹត្តកម្មន្តរុក្ខាភាសានញ្ញាយតនៈ ដោយ
 ប្រការព័ន្ធន៍ ហើយចូលវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈដ្ឋាន ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុតដូច្នេះ ដកបណោដែរ ។

[១៧៥] ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារិយ ភព៌កក្កប្រាជ្ញា ដកបណា
 គំប្រព្រឹត្តកម្មន្តរុក្ខាភាសានញ្ញាយតនៈ ដោយប្រការព័ន្ធន៍ ហើយចូល
 អាគិញ្ញញ្ញាយតនៈដ្ឋាន ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អ្វីបន្តិចបន្តួចមិនមាន
 ដូច្នេះ ដកបណោ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារិយ ចំណែកខាងកស្សបប្រាជ្ញា
 ដកបណា ។ បេ ។ គំចូលអាគិញ្ញញ្ញាយតនៈដ្ឋាន ដកបណោដែរ ។

[១៧៦] ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារិយ ភព៌កក្កប្រាជ្ញា ដកបណា គំ
 ប្រព្រឹត្តកម្មន្តរុក្ខាភាសានញ្ញាយតនៈ ដោយប្រការព័ន្ធន៍ ហើយចូល
 នេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនៈដ្ឋាន ដកបណោ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារិយ
 ចំណែកខាងកស្សបប្រាជ្ញា ដកបណា ។ បេ ។ គំចូលនេវសញ្ញាធា-
 សញ្ញាយតនៈដ្ឋាន ដកបណោដែរ ។

កល្យាណសុត្តន្ត សុវណ្ណសូត្រ

[១៧៣] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ពាមិ សទ្ធិសោ
នេវសញ្ញាធាសញ្ញាយនេវ សមគិក្ខុម្ហ សញ្ញាវេនយិ-
គង្គិហេនិ ឧបសម្មន្ន វិហារមិ ។ ភស្តុបោមិ ភិក្ខុវេ
។ បេ ។ សញ្ញាវេនយិគង្គិហេនិ ឧបសម្មន្ន វិហារមិ ។

[១៧៤] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ពាមិ អ-
នេកវិហិតំ ឥន្ទ្រិយំ បច្ចុទុកោមិ ឯកោមិ ហុត្វា ពហុតា
ហោមិ ពហុតាមិ ហុត្វា ឯកោ ហោមិ អាវិការិ
តិរោការិ តិរោគុខំ តិរោកាភារិ តិរោបទ្ធាតំ អសដ្ឋមា-
នោ កង្ខាមិ សេយ្យថាមិ អាគារសេ បវរិយាមិ ឧម្ពុជ្ជ-
ចិម្ពុជ្ជំ គារោមិ សេយ្យថាមិ ឧទគេ ឧទគេមិ អ-
ភិជ្ជមារេ កង្ខាមិ សេយ្យថាមិ បវរិយំ រាគារសេមិ
បល្ល័ង្កេន បង្កំមាមិ សេយ្យថាមិ មត្តិ សក្កណោ ឥ-
មេមិ មន្តិមសុរិយេ ឯវិមហិជ្ជិតេ ឯវិមហាទុកាវេ ជា-
ណិជា បរិមសាមិ បរិមជ្ជាមិ យាវ ប្រាហ្មណោតា-
មិ តារាយនេ វសិ វត្តេមិ ។ ភស្តុបោមិ ភិក្ខុវេ

កល្យាណសុត្តន្ត សូត្រច្រៀង ឥន្ទ្រិយៈ

[១៧៥] មូលភិក្ខុវាជំឡាយ ភថាភក្កប្រាថ្ន វេលណា កំ
ប្រត្រ័ត្តកន្លងនេវសញ្ញាធាសញ្ញាយនេវ ដោយប្រការវាជំឡង ហើយ
មូលសញ្ញាវេនយិគង្គិហេន (សេចក្តីលេខសញ្ញាទី៧១៣) វេល
នោះ ។ មូលភិក្ខុវាជំឡាយ ចំណែកភាវកស្សេ ។ បេ ។ កំមូល
សញ្ញាវេនយិគង្គិហេន វេលនោះដែរ ។

[១៧៦] មូលភិក្ខុវាជំឡាយ ភថាភក្កប្រាថ្ន វេលណា កំបាន
ខ្យល់ខ្វិចដោះច្រើនបែប គឺថាភក្កមានកាយតែមួយ ធ្វើឲ្យជាកាយមាន
ចំណែកច្រើនក៏បាន ឬកាយមានចំណែកច្រើន ធ្វើឲ្យជាកាយមួយក៏បាន
នៅក្នុងវិក័តាំង ដើរចេញទៅចំណែកក៏បាន នៅខាងក្នុង ដើរចេញទៅ
ខាងក្រៅ គឺក្រៅជញ្ជាំង ក្រៅកំពែង ក្រៅភ្នំ ក៏បាន មិនជាប់ចំពាក់
ដូចជាដើរទៅក្នុងអាកាស ធ្វើឲ្យការមុនដើមក្នុងផែនដី ដូចជាមុនដើម
ក្នុងទឹក ដើរទៅលើទឹកមិនឆ្ងាយឆ្ងុះ ដូចជាដើរទៅលើផែនដី ទៅទាំង
ក្នុងក្នុងអាកាស ដូចជាសត្វស្វាបហើរទៅក្នុងអាកាស ស្វាបអវិជ្ជ័យព្រះ
ចន្ទព្រះអាទិត្យ ដែលមានឥន្ទ្រិយច្រើនយ៉ាងនេះ មានអានុភាពច្រើន
យ៉ាងនេះ ដោយវាជំឡង ធ្វើអំណាចឲ្យប្រត្រ័ត្តដោយកាយហួតវេល
ព្រហ្មៈលាភនាយ វេលនោះ ។ មូលភិក្ខុវាជំឡាយ ចំណែកកស្សេ

យាវនេវ អាកាម្មតិ អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវដិ បដ្ឋុបុកាតិ
។ បេ ។ យាវ ប្រាហ្មណេតាមិ តាយេន វសិ វត្ថុតិ ។

[១៧៥] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាកាម្មតិ ធិត្វា-
យ សោតនាតុយា ។ បេ ។ យេ ធូវេ សង្កិនេ ច ។
តស្សហោមិ ភិក្ខុវេ ... សង្កិនេ ច ។

[១៧៦] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាកាម្មតិ ប-
រសត្តាធិ បរមុក្កលាធិ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច ជាធាមិ
សភតំ វា ចិត្តំ សភតំ ចិត្តន្តំ បជាធាមិ វីតនតំ វា
ចិត្តំ វីតនតំ ចិត្តន្តំ បជាធាមិ សនោសំ វា ចិត្តំ
។ បេ ។ វីតនោសំ វា ចិត្តំ ... សមោហំ វា ចិត្តំ ... វីត-
មោហំ វា ចិត្តំ ... សង្កិនំ វា ចិត្តំ ... វិច្ឆិនំ វា ចិត្តំ ...
មហាត្ថនំ វា ចិត្តំ ... អមហាត្ថនំ វា ចិត្តំ ... សទុត្តរំ វា ចិត្តំ ...
អទុត្តរំ វា ចិត្តំ ... សមាហិតំ វា ចិត្តំ ... អសមាហិតំ វា
ចិត្តំ ... វិមុត្តំ វា ចិត្តំ ... អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ អវិមុត្តំ ចិត្តន្តំ
បជាធាមិ ។ តស្សហោមិ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាកាម្មតិ

ប្រាថ្នា ដកបណា កំពានខ្ញុំឥទ្ធិវដិជាច្រើនបេ ។ បេ ។ ធ្វើអំណាច
ឲ្យប្រព្រឹត្តដោយកាយវេទ្យកដល់ប្រាហ្មណេកនាយ ដកបនោះដែរ ។

[១៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភព៌គតប្រាថ្នា ដកបណា
កំស្តាប់សំឡេងឮដោយសោតនាក្នុងវិញ ។ បេ ។ ខោរងាយក្តី ជំនក្តី
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកស្សប្ប ... ពោះដិតក្តី ។

[១៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភព៌គតប្រាថ្នា ដកបណា កំ
តំណត់ដឹងខ្ញុំចិត្តពួកសត្វដទៃ ពួកបុគ្គលដទៃ ដោយចិត្តរបស់ភព៌គត
ចិត្តប្រកបដោយពន្លឺ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយពន្លឺ ចិត្ត
ប្រាសចាកពន្លឺ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាកពន្លឺ ចិត្តប្រកបដោយ
ពោសៈក្តី ។ បេ ។ ចិត្តប្រាសចាកពោសៈក្តី ... ចិត្តប្រកបដោយមោហៈ
ក្តី ... ចិត្តប្រាសចាកមោហៈក្តី ... ចិត្តបញ្ញាក្តី ... ចិត្តអវិជ្ជាកអណ្តូងក្តី ...
ចិត្តដល់ខ្ញុំភាវៈជាចិត្ត ... ចិត្តមិនដល់ខ្ញុំភាវៈជាចិត្ត ... ចិត្តជាសទុក្ខៈក្តី ...
ចិត្តជាអទុក្ខៈក្តី ... ចិត្តតាំងមាំក្តី ... ចិត្តមិនតាំងមាំក្តី ... ចិត្តផុតស្រឡះក្តី ...
ចិត្តមិនទាន់ផុតស្រឡះក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនទាន់ផុតស្រឡះ ដកប
នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកភព៌គតស្សប្បប្រាថ្នា ដកបណា

បរាសត្តានំ បរមុក្កលានំ ធម្មសា ធម្មតា ធម្មច្ច ជាធាតុ
សភកិ វា ចិត្តំ សភកិ ចិត្តន្តំ បជាធាតុ ។ បេ ។
អវិមុត្តិ វា ចិត្តំ អវិមុត្តិ ចិត្តន្តំ បជាធាតុ ។

[១៧៧] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ វាគាថ្លាមិ អនេកា-
វិហិតំ ឬទ្វេនិវាសិ អនុស្សាមិ សេយ្យមីនិ ឯកាម្យិ ជាតិ
ទ្វេមិ ជាតិយោ តិស្សមិ ជាតិយោ ចតស្សមិ ជាតិយោ
បញ្ចមិ ជាតិយោ នសមិ ជាតិយោ វីសម្យិ ជាតិយោ
តីសម្យិ ជាតិយោ ចត្តាជ្ឈិសម្យិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្យិ
ជាតិយោ ជាតិសតម្យិ ជាតិសហស្សម្យិ ជាតិសតស-
ហសម្យិ អនេកេមិ សិវដ្ឋកាម្យិ អនេកេមិ វិវដ្ឋកា-
ម្យិ អនេកា សិវដ្ឋវិដ្ឋកាម្យិ អនុត្រាសី ឯវិចារោ
ឯវិគោត្តោ ឯវិវណ្ណោ ឯវិហារោ ឯវិសុទ្ធកុច្ចម្យជិ-
សំវេនិ ឯវិហាយុចរិយន្តោ សោ តតោ ទុតោ អមុត្រ
ឧទទាទី តត្រាហសី ឯវិចារោ ឯវិគោត្តោ ឯវិវណ្ណោ

កំគំណតំដីនិច្ឆេទ្គកសត្វដ៏ខ ពួកបុគ្គលដ៏ខ ដោយចិក្ខុរបស់ខ្លួន ចិក្ខុ
ប្រគល់ដោយភក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិក្ខុប្រគល់ដោយភក្តី ។ បេ ។
ចិក្ខុមិនខានផុតស្រឡាញ់ក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិក្ខុមិនខានផុតស្រឡាញ់ ដរាប
នោះដែរ ។

[១៧៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គប្បត្រូវប្រាថ្នា ដរាបណា ភិ-
ក្ខុកុំឃើញនូវបុព្វនិកាយច្រើនប្រការ គឺពួកបាទ ១ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិ
ខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ
៧០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១០០០ ជាតិខ្លះ
១ វិសេសជាតិខ្លះ ច្រើនសំវដ្តកុច្ចខ្លះ ច្រើនវិវដ្តកុច្ចខ្លះ ច្រើនសំវដ្តវិវដ្ត-
កុច្ចខ្លះថា អាត្មាអញកើតក្នុងជីវណោះ មាននាមយ៉ាងនេះ មានភាគ
យ៉ាងនេះ មានវណ្ណៈយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខ
មុត្តយ៉ាងនេះ មានអាយុកំណត់ត្រឹមប៉ុណ្ណេះ លុះអាត្មាអញនោះច្យុត
អំពីជីវនាមហើយ ទៅកើតក្នុងជីវណាដទៃៗ ដែលកើតក្នុងជីវណោះ
អាត្មាអញមាននាមយ៉ាងនេះ មានភាគយ៉ាងនេះ មានវណ្ណៈយ៉ាងនេះ

ឯវេទនា ឯវិសុទ្ធកុស្តប្បដិសីវេទី ឯវេទនាបរិយាយន្តោ
 ឈោ តតោ តុតោ ឥន្ទបបន្នោតិ ឥតិ សាគារិ
 សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាមិ ។
 កស្សបោចិ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាកម្មន្តិ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាមិ សេយ្យដំមំ ឯកម្បិ ជាតិ
 ។ បេ ។ ឥតិ សាគារិ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាមិ ។

[១៧៧] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាកម្មន្តិ ធិត្វេ-
 ន ចក្កោ វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាទុសកេន សត្តេ
 បស្សាមិ ចវេទនេ ឧបបជ្ជមាទេ ហិទេ បណីតេ
 សុវណ្ណេ ធិត្វេណេ សុតតេ ធិត្វេន យថាតម្មបេតេ
 សត្តេ បដាបាមិ ឥមេ វត កោន្តោ សត្តា កាយ-
 ធុទ្ធវិភេន សមន្នាគតា វិចីធុទ្ធវិភេន សមន្នាគតា
 មាទាធុទ្ធវិភេន សមន្នាគតា អវិយាទំ ឧបវាទកា

មានកាយាយោនីនេះ បានបង្កលក្ខណៈក្នុងយោនីនេះ មានអាយុកំណត់
 ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ អាត្មាអញច្យុតចាកទីនោះ បានមកកើតក្នុងទីនេះដូចនេះ
 កថាគត វេទនាព្រះយើងត្រូវបុព្វេនិវាសន៍ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការៈ
 ព្រមទាំងទទួល ដោយប្រការដូច្នេះឯង ដល់នោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចំណែកគាត់កស្សប្រាថ្នា ដកបណា ក៏ព្រះយើងត្រូវបុព្វេ-
 និវាសន៍ច្រើនប្រការ គឺព្រះបាទ ១ ជាភិក្ខុ ។ បេ ។ ព្រះយើងត្រូវបុព្វេ-
 និវាសន៍ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការៈ ព្រមទាំងទទួល ដោយប្រការ
 ដូច្នេះឯង ដល់នោះដែរ ។

[១៧៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កថាគតប្រាថ្នា ដកបណា ក៏មាន
 ចិត្តចក្ខុវិស័យ កន្លងនូវចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញពួកសត្វ
 ដែលច្យុត កើត ដោយកាយ ឧត្តម មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់
 មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលអន្តរាលេច
 តាមក្នុង ដើម្បី ពួកសត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយកាយខុសៗគ្នា ប្រកប
 ដោយវិចីខុសៗគ្នា ប្រកបដោយមហេតុខុសៗគ្នា ជាអ្នកនិរន្ត្រពួកព្រះអរិយៈ

កស្ម័យសំយុង្គស្ស ឧបស្សន្ត ទិព្វចក្ខុ

មិច្ឆាធិដ្ឋិតា មិច្ឆាធិដ្ឋិតាម្មសមាធានា តេ កាយស្ស
 ភេតា បរិ មរណា អនាមិ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆ័យំ វិនិច្ឆ័យំ
 ឧបបន្នា ឥមេ ភំ បទ ភោត្តោ សត្តោ កាយសុចរិតេន
 សមន្នាគតា វិនិច្ឆ័យំ ភេតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិ-
 តេន សមន្នាគតា អរិយាចំ អនុបភំនតា សម្មា-
 ធិដ្ឋិតា សម្មាធិដ្ឋិតាម្មសមាធានា តេ កាយស្ស
 ភេតា បរិ មរណា សុតតិ សត្តិ លោកិ ឧបបន្នាតិ
 ឥតិ ធិត្វេន ធនត្ថុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាទុសភេន
 សត្តេ បស្សនិ ចរមាទេ ឧបបន្នាទេ ហិរេន បណិរេ
 សុវណ្ណោ ទុទ្ធលោ សុតតេ ទុក្ខតេ យជាតម្ភបកេ
 សត្តេ បដាបាតិ ។ កស្ម័យោបិ ភិក្ខុវេ យាវនេវ
 អាតម្ពំតិ ធិត្វេន ធនត្ថុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាទុស-
 ភេន សត្តេ បស្សនិ ចរមាទេ ។ បេ ។ យេវាតម្ភបកេ
 សត្តេ បដាបាតិ ។

កស្ម័យសំយុង្គស្ស សូត្រទីប្រាំបួន ទិព្វចក្ខុ

ជាមិច្ឆាធិដ្ឋិតា កាមំអំពើជាមិច្ឆាធិដ្ឋិតា សត្វតាំងនោះ លុះបែកឆ្ងាយកងកាយ
 បន្ទាប់អំពីមរណៈទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអាយុ ទុក្ខកំ វិនិច្ឆ័យំ ឆរក
 អើយ្យំ ចំណែកពួកសត្វតាំងនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកប
 ដោយវិនិច្ឆ័យំ ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាអ្នកមិនពិនៀលពួកព្រះ
 អរិយៈ ជាសម្មាធិដ្ឋិតា កាមំអំពើជាសម្មាធិដ្ឋិតា ពួកសត្វតាំងនោះ លុះ
 បែកឆ្ងាយកងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងសុតតិស្ថិតិទេ-
 វាលោក គឺជាគតមានទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងឡើងក្នុងសមុទ្រសុទ្ធម្មតា
 បានឃើញឡើងពួកសត្វដែលច្យុត កើត ជាកតាប ទុក្ខម មានវណ្ណៈល្អ
 មានវណ្ណៈកាក្រក់ មានឥតិល្អ មានឥតិកាក្រក់ ដឹងច្បាស់ឡើងពួក
 សត្វដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ដោយប្រការផ្សេងៗ ដកបនោះ ។
 ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ចំណែកនាងកស្ម័យប្រាថ្នា ដកបណា ក៏មាន
 ទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងឡើងក្នុងសមុទ្រសុទ្ធម្មតា បានឃើញពួកសត្វ
 ដែលច្យុត ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់ឡើងពួកសត្វដែលអន្ទោលទៅតាមកម្មដកប
 នោះដែរ ។

(១៧៩) អហំ កិត្តវេ អាសវាធំ ទយេ អនាសវំ
 ធមោភវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិត្តា ឧបសម្បជ្ជ វិហារមិ ។ កស្សចោមិ កិត្តវេ
 អាសវាធំ ទយេ អនាសវំ ធមោភវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ
 និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិត្តា ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ។ ធម្មេវមិ ។

(១៨០) ឯវិដ្ឋេ សុតិ ។ ឯកំ សមយំ អាយស្មា
 មហាកស្សចោ សាវត្ថិយំ វិហារិ ជេតវេ អនា-
 ជមិណ្ឌាកស្ស អារាម ។ អថេវា អាយស្មា អា-
 ធម្មោ បុព្វសមយំ ជិវាសេត្វា ចត្តជីវាមាធាយ
 យេនាយស្មា មហាកស្សចោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្តា អាយស្មន្តំ មហាកស្សមិ ឯតទោច អាយាម
 កន្តេ កស្សប យេន អញ្ញតារា កិត្តនុបស្ស-
 យោ តេនុបសង្កមិស្សមាតិ ។ កច្ច ភំ អារុសោ

(១៧៩) ឃ្លាតកិត្តចំណង់ឡាយ គេបានបញ្ជាក់កិត្តច្បាស់
 សម្រេច ខ្ញុំចេះតែមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ ដែលមិនមានអសវៈ ព្រោះអស់
 តោនអសវៈ ដោយបញ្ញាជឿតម្តងដោយខ្លួនឯង ក្នុងបទប្បដ្ឋ ។ ឃ្លាត
 កិត្តចំណង់ឡាយ ចំណែកកស្សបសោក ក៏ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចខ្ញុំ
 ចេះតែមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ ដែលមិនមានអសវៈ ព្រោះអស់អសវៈ ដោយ
 បញ្ញាជឿតម្តងដោយខ្លួនឯង ក្នុងបទប្បដ្ឋ ។ ចប់សូត្រ ទី ៩ ។

(១៨០) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមហាកស្សបមានកាយ គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាជមិណ្ឌាកស្មដ្ឋ
 ទៀបត្រង់សាវត្ថិ ។ គ្រានោះឯង ព្រះអានន្តមានកាយ ស្ងៀមស្ងៀម
 ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងគោលព្រឹកព្រហម ហើយចូលទៅក្រុងមហា-
 កស្សបមានកាយ សុទ្ធចូលទៅដល់ហើយ បានគោលពាក្យនេះនឹងគ្រូ
 មហាកស្សបមានកាយថា ចរិត្រព្រះកស្សបដ៏ចម្រើន មកយើងនឹងចូល
 ទៅកាន់លំនៅរបស់កិត្តនិមួយប្រ ។ ព្រះមហាកស្សបអបថា ឃ្លាតភារុសោ

កស្សបសំយុត្តស្ស ទសមស្សន្ត មហាកស្សប្បបសង្កម៌

អាទន្ទ ធម្មតិក្ខោ ភិក្ខុករណីយោតិ ។ ធុតិយេម្យំ
ទោ អាយស្មា អាទន្ទោ អាយស្មន្តិ មហាគស្សប្បិ
ឯតទភោច អាយាម ភន្តេ គស្សប យេន អញ្ញតរោ
កិក្ខុទ្ធបស្សយោ តេទុបសង្កមិស្សាមាតិ ។ ភន្ត ភិ
អាវុសោ អាទន្ទ ធម្មតិក្ខោ ភិក្ខុករណីយោតិ ។
ធុតិយេម្យំ ទោ អាយស្មា អាទន្ទោ អាយស្មន្តិ មហា-
គស្សប្បិ ឯតទភោច អាយាម ភន្តេ គស្សប យេន
អញ្ញតរោ កិក្ខុទ្ធបស្សយោ តេទុបសង្កមិស្សាមាតិ ។

[១៨០] អថទោ អាយស្មា មហាគស្សទោ បុព្វ-
សមយំ វិហសេត្វា ធម្មតិក្ខោនាយ អាយស្មតា
អាទន្ទេន បច្ឆាសមណោន យេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ-
ទ្ធបស្សយោ តេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្ខោ បញ្ញត្តេ
អាសនេ វិសីទិ ។ អថទោ សម្ពហុលា កិក្ខុនិ-
យោ យេនាយស្មា មហាគស្សទោ តេទុបសង្កមិស្ស

កស្សបសំយុត្ត សូត្រទីដប់ ព្វាភិក្ខុនិច្ចលកោកព្រះមហាកស្សប

អាទន្ទ ចូរអ្នកទៅចុះ អ្នកមានកិច្ចច្រើន មានការដែលត្រូវធ្វើច្រើន ។
ព្រះភានន្ទមានអាយុ បានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះមហាកស្សបមាន
អាយុ ជាតំរប់ ២៨៨ថា បតិក្រព្រះកស្សបនឹងច្រើន មក យើងនឹងចូល
ទៅកាន់លំនៅ របស់ភិក្ខុនិមួយរូប ។ ម្ចាស់អាវុសោមានន្ទ ចូរអ្នក
ទៅចុះ អ្នកមានកិច្ចច្រើន មានការដែលត្រូវធ្វើច្រើន ។ ព្រះភានន្ទ
មានអាយុ បានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ជា
តំរប់ ៣៨៨ថា បតិក្រព្រះកស្សបនឹងច្រើន មក យើងនឹងចូលទៅកាន់
លំនៅរបស់ភិក្ខុនិមួយរូប ។

[១៨១] គ្រានោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ស្ងៀកស្ងៀន
ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម មានព្រះភានន្ទមាន
អាយុ ជាបច្ឆាសមណៈ ក៏ចូលទៅកាន់លំនៅភិក្ខុនិមួយរូប លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក៏គន់រើសគាសនៈ ដែលគេគ្រាលទុក ។ វេលា
នោះឯង ភិក្ខុនិច្រើនរូប ម្នាក់ចូលទៅក្រព្រះមហាកស្សបមានអាយុ

ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មន្តី មហាគាស្សបិ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ឯសីទ្វា ទោ តា
 ភិក្ខុធិយោ អាយស្មា មហាគាស្សោ ធម្មិយា តតាយ
 សទ្ធីស្សសិ សមាធិសិ សមុត្តេសិ សម្មហិ-
 សេសិ ។ អថទោ អាយស្មា មហាគាស្សោ តា ភិក្ខុ-
 ធិយោ ធម្មិយា តតាយ សទ្ធីស្សត្វា សមាធិត្វា
 សមុត្តេសត្វា សម្មហិសត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បញ្ញាមិ ។

[១៨២] អថទោ ធុល្លត្ថស្ស ភិក្ខុធិ អនត្តមនា អន-
 ត្តមនវាទំ ឯដ្ឋាវេសំ ភី បទ អាយ្យា មហាគាស្សោ

លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបថ្វាយបង្គំព្រះមហាកស្សបមានកាយ ហើយ
 អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទីបីនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សម
 គួរហើយ ទើបព្រះមហាកស្សបមានកាយ ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់
 ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មតា ។ លុះព្រះ
 មហាកស្សបមានកាយ បានញ្ញាំងភិក្ខុទីនោះឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់
 យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មតាហើយ គ្រោកចាក
 កាសនៈចៀសចេញទៅ ។

[១៨២] ព្រះនារង័វ ធុល្លត្ថស្សភិក្ខុធិ មិនពេញចិត្ត ភី
 បញ្ចេញឲ្យរាជាមិនពេញចិត្តថា ដូចម្តេច ក៏ព្រះមហាកស្សបជាម្ចាស់

កស្សបសំយុត្តស្ស ទសមសុត្តេ សូចិត្តាណិជិក្ខុបដា

អយ្យស្ស អាទទ្ធស្ស វេទេហមុច្ឆិទោ សម្មទា ធម្មិ
 កាសិត្តំ មញ្ញតិ សេយ្យថាវិ ធាម សូចិត្តាណិជ-
 កោ សុខុមសូចិត្តានស្ស(១) សន្តិកេ សូចិ វិញ្ញេត្តិ
 មញ្ញាយ្យ ឯវមេវ អយ្យោ មហាភស្តុបោ អយ្យស្ស
 អាទទ្ធស្ស វេទេហមុច្ឆិទោ សម្មទា ធម្មិ កាសិត្តំ
 មញ្ញតិ ។ អស្សាសិ ទោ អាយស្មា មហាភស្តុបោ
 ធុល្លតិស្សាយ ភិក្ខុចិយោ ភមី វាចំ ភាសមាធាយ ។
 អថទោ អាយស្មា មហាភស្តុបោ អាយស្មន្តំ អាទទ្ធិ
 ឯតទកោត ភី ធុ ទោ អាវុសោ អាទទ្ធិ អហំ សូចិ-
 តាណិជកោ ភិ សូចិត្តានោ ធាហុ អហំ សូចិត្តា-
 ណោ ភិ សូចិត្តាណិជកាតិ ។ ទមម កន្លេ កស្សប
 តាលោ មាតុត្តាមោតិ ។

១ ឧ. ឧ. សូចិត្តានស្ស ។ សុខុមសិ បទំ ឧត្តិ ។

កស្សបសំយុត្ត ទសមសុត្តេ បេហោយល្លាញម្ពល

សំគាល់ខ្ញុំធម៌ ដែលខ្លួនឈប់ពោល ក្នុងទីចំពោះមុខព្រះអាទទ្ធជាម្ចាស់
 ជាអ្នកប្រាជ្ញអាចសម្រេចកិច្ចដោយបញ្ញាបាន ឈ្លាញម្ពល ឈប់សំគាល់
 ខ្ញុំម្តងដែលខ្លួនត្រូវលក់ ក្នុងសំណាគនៃជាតិម្តងដ៏ល្អ យ៉ាងណា
 ព្រះមហាកស្សបជាម្ចាស់ ក៏សំគាល់ខ្ញុំធម៌ដែលខ្លួនឈប់ពោល ក្នុងទី
 ចំពោះមុខព្រះអាទទ្ធជាម្ចាស់ ជាអ្នកប្រាជ្ញអាចសម្រេចកិច្ចដោយបញ្ញា
 បាន យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ បានពូកែ
 របស់ធុល្លតិស្សាភិក្ខុនី ពោលយ៉ាងនេះហើយ ។ ទើបព្រះមហាកស្សប
 មានអាយុ បានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះអាទទ្ធមានអាយុថា ម្ចាស់
 អាវុសោអាទទ្ធិ ខ្ញុំទុកដូចជាឈ្លាញម្ពល លោកទុកដូចជាជាតិម្តង
 ឬជាខ្ញុំទុកដូចជាជាតិម្តង លោកទុកដូចជាឈ្លាញម្ពលវិញ ។ បតិព្រ
 ព្រះកស្សបនឹងច្រើន សូមលោកអគ្គមហេសី (ធីតា) មាតុត្តាមជា
 អ្នកល្ងង់ ។

[១៨៣] អាគមេហិ ភិំ អាវុសោ អាធិវ្ពំ មា កេ
 សង្ឃោ ឧត្តរំ ឧបបរិត្តំ ភិំ ភី មញ្ញសិ អាវុសោ
 អាធន្ធ អបិ ធុ ភិំ ភកវតោ សម្មា ភិក្ខុសង្ឃោ ឧប-
 ដិគោ អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ពាមិ វិវិទូវ កាមេ-
 ហិ វិវិទូ អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារិ វិវេ-
 កធិ បីតិសុទ្ធំ បធម៌ ឈាជំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហារមិ អា-
 ធម្មោមិ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ពាមិ វិវិទូវ កាមេហិ
 វិវិទូ កុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារិ វិវេ-
 កធិ បីតិសុទ្ធំ បធម៌ ឈាជំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហារមិ ។
 យោ ហេតិ កន្តោ ។ អហិ ខោ អាវុសោ ភកវតោ
 សម្មា ភិក្ខុសង្ឃោ ឧបដិគោ អហិ ភិក្ខុវេ យាវនេវ
 អាគម្ពាមិ វិវិទូវ កាមេហិ វិវិទូ អកុសលេហិ ធម្មេហិ
 សវិតក្កំ សវិចារិ វិវេកធិ បីតិសុទ្ធំ បធម៌ ឈាជំ ឧប-
 សម្មជ្ជំ វិហារមិ កស្សោមិ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ពាមិ

[១៨៣] ខាលោកុសោភានុ លោកចូរបង្កើតសិទ្ធិ កុំឱ្យសង្ឃត្រូវរើ
 ចំពោះលោកគេនៅឡើយ ខាលោកុសោភានុ លោកសំភាវៈខ្ញុំ
 ហេតុនោះដូចម្តេច លោកគ្រងព្រះមានព្រះភាគបានសរសើរក្នុងកណ្តាល
 ដំនុំភិក្ខុសង្ឃ ចំពោះព្រះកត្រាថា ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភយភក្ត្រាថ្នា
 ដកបណា គឺស្ងប់ស្ងាត់ចាកតាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិភង្គៈវិចារៈ មានបីតិវិនិស្សៈ
 ដ៏កើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់នោះ ដកបនោះ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែក
 អាធន្តប្រាថ្នា ដកបណា គឺស្ងប់ស្ងាត់ចាកតាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់
 ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិភង្គៈវិចារៈ
 មានបីតិវិនិស្សៈ ដ៏កើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់នោះ ដកបនោះដែរ ដូច្នេះឬ ។
 មតិក្រលោកដ៏ចម្រើន សេចក្តីខ្ពង់ខ្ពស់ដូច្នោះ ។ ខាលោកុសោ ឯខ្ញុំ
 ព្រះមានព្រះភាគ ព្រង់សរសើរក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះព្រះកត្រាថា
 ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភយភក្ត្រាថ្នា ដកបណា គឺស្ងប់ស្ងាត់ចាកតាម
 ទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន
 ប្រកបដោយវិភង្គៈវិចារៈ មានបីតិវិនិស្សៈ ដ៏កើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់នោះ
 ដកបនោះ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកភាគសព្វប្រាថ្នា ដកបណា

កស្សបសំយុត្តស្ស ទសមសុត្តេ មហាកស្សបប្បដិប្បោ

វិវិដ្ឋាវ កាមេហិ វិវិដ្ឋ អត្តសាលេហិ ធម្មេហិ ។ បេ ។

បេមិ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតីតិ ។

(បដិដ្ឋំ អនុប្បត្តិវិហារសមាចត្តំ បញ្ចន្តោ អភិញ្ញាជំ ឯវិ មេយ្យលោ ។)

[១៥២] តំ ភី មញ្ញសិ អាវុសោ អាណន្ទ អបិ
នុ ភំ ភកវតោ សម្មទា ភិក្ខុសង្ឃេ ឧបដិសោ
អហំ ភិក្ខុវេ អាសវាជំ ទយា អនាសវំ ធរោវមុត្តិ
បញ្ញាវមុត្តិ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកក្ខា
ឧបសម្បជ្ជំ វិហារមិ អាណន្ទាបិ ភិក្ខុវេ អាសវាជំ
ទយា អនាសវំ ធរោវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ
សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកក្ខា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតីតិ ។
នោ ហេតំ ភន្តេ ។ អហំ ទោ អាវុសោ ភកវ-
តោ សម្មទា ភិក្ខុសង្ឃេ ឧបដិសោ អហំ ភិក្ខុវេ

កស្សបសំយុត្ត ទសមសុត្តេ កាស្សបប្បាតំ បស្សមហាកស្សប

ភីស្វបំស្វាភំចាកកាមចាំនិច្ចាយ ស្វបំស្វាភំចាកអត្តសាលេមិចាំនិច្ចាយ

។ បេ ។ ចូលកាន់បឋមដ្ឋាន ដរាបនោះដែរ ។

(បេយ្យលេខអនុប្បត្តិវិហារសមាចត្តំ ៨ និងអភិញ្ញា ៥ យ៉ាងនេះ ។)

[១៥២] ម្ចាស់អាវុសោ អាណន្ទ លោកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច
លោក ត្រង់ព្រះមានព្រះភាគបានសរសើរ ក្នុងកណ្តាលជំនុំភិក្ខុសង្ឃ
ចំពោះព្រះកត្រាថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ គេបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់
សម្រេចនូវចរោតាវមុត្តិ និងបញ្ញាវមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់
នៅនៃអាសវៈចាំនិច្ចាយ ដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ ចំណែកអាណន្ទ បានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេច
នូវចរោតាវមុត្តិ និងបញ្ញាវមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់នៅ
នៃអាសវៈចាំនិច្ចាយ ដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ដូច្នេះឬ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សេចក្តីនេះ មិនដូច្នោះទេ ។
ម្ចាស់អាវុសោ ឯខ្លួនខ្ញុំ ព្រះមានព្រះភាគច្រើនសរសើរ ក្នុងកណ្តាលជំនុំ
ភិក្ខុសង្ឃ ក្នុងចំពោះព្រះកត្រាថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ គេបានធ្វើឱ្យ

អាសវាធំ ទយោ អនាសវំ ទេតា វិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ
 ជំដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចៈកត្វា ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារមិ កស្សហោមិ ភិក្ខុវេ អាសវាធំ ទយោ អនា-
 សវំ ទេតាវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ជំដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចៈកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារតីតិ ។

[១៨៥] សត្តរតធំ វា សោ អារុសោ ធាតុំ អន្តរ-
 ដូមរតធំ វា កាលបត្តិកាយ ធានេតត្ថំ មញ្ញាយ្យ យោ
 មិ^(១) ធម៌ អភិញ្ញាហិ ធានេតត្ថំ មញ្ញាយ្យតិ ។ ចរិត្ត ច
 បទ ជុល្លតិស្សា ភិក្ខុជំ ព្រហ្មចរិយម្នាតិ ។ ធសមំ ។

[១៨៦] ឯតំ សមយំ អាយស្មា មហាកស្សហោ
 រាជកហោ វិហារតិ វេទ្យុរោ កលទ្ធកតិវាចេ ។ តេន
 ទោ បទ សមយេន អាយស្មា អនន្តោ នក្ខណៈ
 កំរស្មី ចារិតំ ចរិតិ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ ។
 តេន ទោ បទ សមយេន អាយស្មតោ អនន្តស្ស
 តិសមត្តា សទ្ធិវិហារវោ ភិក្ខុ សិក្ខុំ បទ្ធក្លាយ
 ហិបាយាវត្តា ភវន្តិ យេកុយ្យេន តុមារក្ខតា ។

១. ម. យោ ធម៌ អភិញ្ញា ។

ជាក់ច្បស់ សម្រេចនូវចេតាវិមុត្តិំ និងបញ្ញាវិមុត្តិំ ដែលមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈចំងឡាយ ដោយបញ្ញាជ័ក្កម ដោយខ្លួនឯង
 ក្នុងបទ្បន្ធ ម្ចាស់កិច្ចចំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សប ក៏បានធ្វើឱ្យជាក់
 ច្បស់ សម្រេចនូវចេតាវិមុត្តិំ និងបញ្ញាវិមុត្តិំ ដែលមិនមានអាសវៈ
 ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈចំងឡាយ ដោយបញ្ញាជ័ក្កម ដោយខ្លួនឯង
 ក្នុងបទ្បន្ធ ។

[១៨៧] ម្ចាស់អារុសោ អ្នកណាស់គាល់នូវខ្លួនខ្ញុំថា គួរចិញ្ចឹម
 បំរើដោយអភិញ្ញាចំង ៦ បាទ អ្នកនោះដូចជាសំគាល់នូវដំរីនាមកំពស់
 ៧ ហត្ថ ឬ៧ ហត្ថកន្លះ ថាគួរចិញ្ចឹមបំរើដោយស្វីកាភ្នាក់បាទ ។ ចំណែក
 ជុល្លតិស្សាភិក្ខុមិ ក៏ឃ្លាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ហើយ ។ ចប់សូត្រ ចំ ១០ ។

[១៨៨] សម័យមួយ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ នៅក្នុងវ្រុក
 វេទ្យុរោ ជាកលទ្ធកតិវាចេ ជិតត្រង់រាជជ្រំ ។ ក៏សម័យនោះឯង
 ព្រះគោនន្តមានអាយុ គ្រប់ទៅកាន់ផ្លូវក្នុងក្នុងណាគិរីជនបទ ជាមួយនឹង
 កំក្កសង្ឃច្រើនរូប ។ សម័យនោះ ពួកសង្ឃវិហារិកក៏កុញរូប របស់
 ព្រះគោនន្តមានអាយុ ច្រើនកែត្រង់ ។ តែងលះបង្ខំនូវសិក្ខា គ្រឡប់ទៅ
 កាន់កេរ្តិ៍ថាភាប ។

(១៨៧) អដោចា អាយស្មា អាធម្មោ ធីត្តិណាភិ-
វិស្មី យថាភិវន្តំ ហិវតំ វេទ្ធា យេន ភជគហំ វេទ្យុនំ
កលន្តកាចិវិច័យិ^(១) យេនាយស្មា មហាភស្មា មោ-
ចសង្កមិ ឧបសង្កមិទ្ធា អាយស្មន្តំ មហាភស្មបិ
អភិវនេត្តា ឯសង្កំ ឯសីនិ ។ ឯសង្កំ ឯសង្កំ ទោ
អាយស្មន្តំ អាធម្មំ អាយស្មា មហាភស្មា ឯស-
នេវេន ភតិ ធុ ទោ អាវុសា អាធម្មំ អនុវសេ ប-
ដិទ្ធ ភកវតា កុលេសុ ភិក្ខុភោជនំ បញ្ញត្តិ ។

(១៨៨) នយោ ទោ កន្ត កស្សប អនុវសេ
បដិទ្ធ ភកវតា កុលេសុ ភិក្ខុភោជនំ បញ្ញត្តិ ធុប្បដ្ឋនំ
បុគ្គលានំ ឯក្កហាយ បេសលានំ ភិក្ខុនំ វាសុវិហា-
រាយ មា វាចន្តា បក្ខំ ឯស្សាយ សង្ឃំ កិណ្ឌយ្យំ
កុលា ធុនយនាយ ច វេន ទោ កន្ត កស្សប

១ ឧ. ម. កលន្តកាចិវិច័យិ ។

(១៨៧) ត្រាវោនឯន៍ ព្រះអាខន្ធមានកាយុ ត្រាច់ទៅកាន់ផ្លូវ
ក្នុងទីក្រុងនាភិវនេបប ក្នុងតាមអច្ឆាស្រយ ហើយក៏ចូលទៅក្រព្រ
មហាភស្មបមានកាយុ ដែលគង់នៅក្នុងវត្តវេទ្យុនំ ជាភស្តុតាង
បស្ថាន ជិតក្រុងនេវេន លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះ
មហាភស្មបមានកាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអាខន្ធ
មានកាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមហាភស្មប មានកាយុ
មានវេរវាចន្តៈថា ហាលអាវុសាមានន្ទ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
បញ្ញត្តិធិតកោដិ^(១) ក្នុងក្រលាំងឡាយ ព្រោះកាស្រយនូវអំណាច
ប្រយោជន៍ចំនួនយ៉ាង ។

(១៨៨) បពិត្រព្រះភស្មបដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត
ធិតកោដិ ក្នុងក្រលាំងឡាយ ព្រោះកាស្រយអំណាចប្រយោជន៍
៣ យ៉ាង គឺ ដើម្បីសង្កត់សង្កិន នូវបុគ្គលតាំងឡាយ ដែលជាអ្នក
ច្រឡំសីល ១ ដើម្បីនៅសប្បាយនៃភិក្ខុតាំងឡាយ ដែលមានសីលជា
ទីស្រឡាញ់ ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ក្រលាំង កុំឲ្យបុគ្គលដែលប្រាថ្នា
លាមក ស្វែងរកនូវពួកមកបំបែកសង្ឃ ១ បពិត្រព្រះភស្មបដ៏ចម្រើន

១ ហេតុដែលគេចម្លងជាពាក្យចំនួន ហើយក៏ពុំ ៣ បទទូលនិមន្តទៅកាន់ក្នុងទីនោះ
ជាមួយគ្នា ចំនួនប្រាំបួនឡើយ ។ អង្គកថា ។

តេយោ អត្តវសេ បដិច្ច ភក្កតា ឲ្យលេឡុ វិគរោ-
ជនំ បញ្ញត្តន្តំ ។

[១៨៩] អដ តិក្ការហំ ភ្នំ អវុសោ អាទទ្ធ
ឥមេហំ នវេហំ ភិក្កុហំ ឥន្ទ្រិយេសុ អត្តត្ថនារហំ
កោជនេ អមត្តញ្ញហំ ជាតិវិយំ អនុយុត្តហំ សទ្ធិ
ចារិកំ ចាសិ សស្សយាតិ មញ្ញេ ចាសិ តុលច្ប-
យាតិ មញ្ញេ ចាសិ ឥន្ទ្រជ្ជតិ ទោ តេ អវុសោ
អាទទ្ធ ចរិសា បលុដ្ឋន្តំ ទោ តេ អវុសោ អាទទ្ធ
នវច្បយា ន វិយំ តុមារតោ មត្តមញ្ញាសីតិ ។
អបិ មេ កន្តេ តស្សច សិរស្មំ បលិតានំ ជាតានំ
អដ ច បន មយំ អដ្ឋាមិ អាយស្មតោ មហា-
តស្សចស្ស តុមារតវាទា ន មុត្តាមាតិ^(១) ។ តថា
ហំ បន ភ្នំ អវុសោ អាទទ្ធ ឥមេហំ នវេហំ
ភិក្កុហំ ឥន្ទ្រិយេសុ អត្តត្ថនារហំ កោជនេ អម-
ត្តញ្ញហំ ជាតិវិយំ អនុយុត្តហំ សទ្ធិ ចារិកំ ចាសិ

១. វ. ម. ឧ មុត្តាម ។

ព្រះមានព្រះភាគ ជ្រើសញ្ញត្តនិកោជន ក្នុងក្រលួលព័ន្ធច្បាយ ព្រោះ
កស្រយីអំណាចប្រយោជន៍ព័ន្ធ ព្យានេឯង ។

[១៨៩] ម្ចាស់អវុសោ អាទទ្ធ លោកគ្រាប់ទៅកាន់ផ្លូវជាមួយ
ពួកភិក្ខុថ្មីព័ន្ធនេះ ជាអ្នកមានទ្វារមិនប្រកបក្នុងឥន្ទ្រិយព័ន្ធច្បាយ
មិនដឹងប្រមាណក្នុងកោជន មិនប្រកបរឿយ ។ ក្នុងការភ្ញាក់រឭក ដូចជា
គ្រាប់ទៅបៀតបៀនសំទួងគេ ដូចជាគ្រាប់ទៅសង្វាក់ក្រលួលគេ ម្ចាស់
អវុសោ អាទទ្ធ បរិស័ទរបស់អ្នកបាត់បែកអស់ហើយ ម្ចាស់អវុសោ
អាទទ្ធ បរិស័ទព័ន្ធនោះ ប្រើឥតបួសថ្មី វេមនិបាត់បែកទៅ ព្រះ
អាទទ្ធនេះ នៅក្នុងមិនដឹងប្រមាណរឿយ ។ បពិត្រព្រះកស្សបដ៏ចម្រើន
អើយ្យំ ក្បាលរបស់ភ្នំ មានសក់ស្លុតអស់ហើយ តែភ្នំនៅមិនរួចចាក
កុមារកក១ (កាក្យតិរដៀលកាក្យតិ) របស់ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ
ក្នុងវ័យនេះឯង ។ ម្ចាស់អវុសោ អាទទ្ធ ព្រោះតែលោកគ្រាប់ទៅកាន់ផ្លូវ
ជាមួយពួកភិក្ខុថ្មីព័ន្ធនេះ ជាអ្នកមានទ្វារមិនប្រកប ក្នុងឥន្ទ្រិយព័ន្ធ
ច្បាយ មិនដឹងប្រមាណក្នុងកោជន មិនប្រកបរឿយ ។ ទ្វារភ្ញាក់រឭក

ឧប្បបសំយុត្តស្ស ឯកាទសមស្សត្ថេ ធុល្លនន្ទានន្តមតា

សស្សយានំ មញ្ញោ ធរសំ កុលប្បយានំ មញ្ញោ ធរសំ
ឧប្បជ្ជនំ ទោ ទេ អាវុសោ អាណន្ទ បរិសោ បល្លជ្ជនំ
ទោ ទេ អាវុសោ ឧប្បយា ឯ វាយំ កុមារកោ
មត្តមញ្ញាសិនំ ។

[១៩១] អស្សេសិ ទោ ធុល្លនន្ទា កិត្តុនី អយេ-
ឯ ភិរ មហាភស្សេតេ អយេ អាណន្ទោ វេទេហ-
ឌុនី កុមារភវនេ អបសាធិភោតិ ។ អថ ទោ ធុល្ល-
នន្ទា កិត្តុនី អនត្តមតា អនត្តមធានំ និច្ឆារេសិ
កំ បទ អយេ មហាភស្សេតោ មញ្ញនិម្មិយបុត្រោ
សមាទោ អយ្យំ អាណន្ទំ វេទេហឌុនី កុមារភវនេ
អបសាធិភតិ មញ្ញនីតិ ។ អស្សេសិ ទោ អាយស្ថា
មហាភស្សេតោ ធុល្លនន្ទាយ កិត្តុនិយា ឥទំ វាទំ
កាសមាទាយ ។

ឧប្បបសំយុត្ត សកាទសមស្សត្ថេ សេចក្តីមិនពេញចិត្តរបស់ធុល្លនន្ទាភិក្ខុ

ដូចជាគ្រាប់ទៅ បៀតបៀនសំឡឹងទៅ ដូចជាគ្រាប់ទៅសម្លាប់ក្រកូលគេ
ដូច្នេះ ម្ចាស់អាវុសោភានន្ទ បានជាឥឡូវនេះ ពួកបរិស័ទរបស់អ្នក
បាត់បែកអស់ ម្ចាស់អាវុសោភានន្ទ បរិស័ទទាំងនោះ ច្រើនក៏បួសថ្មី
វេមឯបាត់បែកទៅ ព្រះអាណន្ទនេះ នៅក្នុងមិនជឿប្រមាណឡើយ ។

[១៩១] ធុល្លនន្ទាភិក្ខុនី បានឮដំណឹងថា ព្រះមហាភស្សប
ជាម្ចាស់ បន្ទោសព្រះអាណន្ទជាម្ចាស់ ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញកាលសម្រេចកិច្ច
ដោយបញ្ញាបាន ដោយកុមារភវហើយ ។ ទើបធុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិន
ពេញចិត្ត ក៏បញ្ជូនស្តេចនាមមិនពេញចិត្តថា ព្រះមហាភស្សបជាម្ចាស់
ធ្លាប់ជាអនុភិក្ខុយេជឿន បានជាសំគាល់ សុំព្រះអាណន្ទជាម្ចាស់ ដែល
ជាអ្នកប្រាជ្ញកាលសម្រេចកិច្ចដោយបញ្ញាបានថា គួរបន្ទោសដោយកុមារ-
ភវទេវ្យនេះ ។ ព្រះមហាភស្សបមានអាយុ បានឮវាថាដែលធុល្លនន្ទា-
ភិក្ខុនីកាលនេះហើយ ។

[១៩០] អធិតោ អាយស្មោ មហាភក្ខស្សោ អា-
 យស្មន្តំ អាទន្តំ ឯតទភេទ តត្បាវសោ អាទន្ត ធុល្ល-
 ទន្ធាយ កំភ្នុនិយា សហសា អប្បនិសង្កា វិចា កា-
 សិតា យតោហំ^(១) អាវុសោ កេសមស្មន្តំ ឱហាវត្ថា
 កាសាយាចំ វត្ថាចំ អន្ធាទេន្ទា អភាវស្មា អនតាវយំ
 ចត្វជិតោ ចាភិជាធម៌ អញ្ញំ សត្តាវំ ទុដ្ឋិសំគ្វា^(២)
 អញ្ញាត្រ ភេទ ភក្កតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ។
 បុព្វមេ អាវុសោ អាភាវត្ថាភក្ខស្ស សតោ ឯតទហោ-
 សិ សម្ពាដោ យវាសោ វជាបដោ អដ្ឋោកាសោ
 ចត្វជ្ជា ធម៌នំ សុភាវំ អភាវំ អដ្ឋោវសតា ឯតទ្គបវិបុល្លំ
 ឯតទ្គបវិសុទ្ធិ សង្កលិមិតំ ព្រាហ្មបរិយំ វេរិកុំ យទ្ធជាហិ

១២. យស្មា ។ ២. ឱ. ឧ. ទុដ្ឋិសំ ។

[១៩១] ត្រាវនាវង្គី ព្រះមហាភក្ខស្សោ បាវនោល
 ភក្សនេះ ខឹងព្រះភាទខ្ព មានអាយុថា ម្ចាស់អាវុសោភាទខ្ព ថ្មីឬម
 ព្រែកណា ឬលូនត្នាភិក្ខុនិមិត្តបាវនា ហើយតោលវាចាដោយ
 ហើស ម្ចាស់អាវុសោ កំណើតកាលដែលថ្មីតោសក់និងពុកមាត់ ស្បែក
 ផ្សាបំសំពត់កាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស មិនដែលទទួល
 ចំពោះគ្រូដ៏ខ្ព ព្រៅអំពីព្រះមាតាព្រះភាគ ជាអហេតុសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គ
 នោះសោះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ កាលមុនដែលថ្មីនៅជាគ្រូហស្ថ ក៏មាន
 សេចក្តីគ្រិនៈយ៉ាងនេះថា យកវាសក់ចង្អៀត ជាផ្លូវនៃចូលគិតិវេស
 ឯចត្វជ្ជាទើបជាឧកាសចំនេះ ព្រោះបុគ្គលដែលនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិន
 ងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ឲ្យចេញដោយចំណែកមួយ ឲ្យបរិសុទ្ធ
 ដោយចំណែកមួយ ដូចជាសិទ្ធិដែលគេទាត់បានឡើយ បើដូច្នោះទៅក

កេសមស្សី ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អន្តរេត្វា
 អភាវស្ថា អនកាវយំ បទ្ធវជេយ្យន្តំ ។ សោ ទ្វាហំ
 អាវុសោ អបរេន សមយេន បដមិលោភិកានំ សង្ឃដិ
 កវិត្វា យេ លោកេ អរហន្តោ ឧទ្ទិស កេសមស្សី
 ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អន្តរេត្វា អភាវស្ថា
 អនកាវយំ បទ្ធវជេ សោ ឯវំ បទ្ធវជេតោ សហាលោ អន្តរ-
 ទមន្តំ បដិលោ អន្តសំ ភកវន្តំ អន្តរ ច រាជកហំ
 អន្តរ ច បាឡិទ្ធិំ ធម្មបុត្តចេតិយេ ធិសិទ្ធិំ ធិស្វាន
 មេ ឯតនហោសិ សត្វាញុវតាហំ បស្សេយ្យំ កកវន្តមេវ
 បស្សេយ្យំ សុកតញុវតាហំ បស្សេយ្យំ កកវន្តមេវ
 បស្សេយ្យំ សម្មាសង្កតញុវតាហំ បស្សេយ្យំ កកវន្តមេវ
 បស្សេយ្យន្តំ ។ សោ ទ្វាហំ អាវុសោ ភក្កេវ ភកវតោ
 បាទេសុ សិវសា ធិបតិត្វា កកវន្តំ ឯតនរោចំ សត្វា
 មេ ភក្កេ ភកវា សាវតោបាមស្មិ សត្វា មេ ភក្កេ
 ភកវា សាវតោបាមស្មិទិ ។

អាត្មាអញគោរសក់ ពុកមាត់ ស្បែកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញចាក
 ផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះស ។ ម្ចាស់អាវុសា សម័យធម៌ ខ្លួនខ្ញុំក៏ធ្វើសង្ឃដិ
 ដោយសំពត់ចាស់ ហើយគោរសក់និងពុកមាត់ ស្បែកដណ្តប់សំពត់
 កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះស ទិសចំពោះព្រះអរហន្តក្នុង
 លោក លុះខ្ញុំបួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏ដើរទៅកាន់ផ្លូវដាច់ស្រយាល បាន
 ឃើញព្រះមានព្រះភាគគង់នៅ ក្នុងធាតុបុត្តចេតិយ ជាពន្លាឧត្តរាជ-
 គ្រឹះ និងពន្លាស្រុកធាតុឡា លុះឃើញហើយ ខ្ញុំក៏មានសេចក្តីគ្រិះ
 យ៉ាងនេះថា អើប្បី ប្រសិនបើអាត្មាអញចូលនឹងបុត្តលដែលជាគ្រូ ក៏សូម
 ឱ្យចូលតែនឹងព្រះមានព្រះភាគ អើប្បី ប្រសិនបើអាត្មាអញបានចូលនឹង
 បុត្តល ដែលមានគតិល្អ ក៏សូមឱ្យចូលតែនឹងព្រះមានព្រះភាគ អើប្បី
 ប្រសិនបើអាត្មាអញបានចូលនឹងបុត្តលដែលគ្រាន់ដឹងធម៌ ក៏សូមឱ្យចូល
 តែនឹងព្រះមានព្រះភាគ ។ ម្ចាស់អាវុសា ខ្លួនខ្ញុំក៏ក្រាបទៀបបាទា
 ព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងទីនោះនឹង ដោយសិរ្សៈ ក្រាបចូលព្រះមាន
 ព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគជាគ្រូ
 របស់ខ្ញុំ ខ្ញុំជាសាវ័ករបស់ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមាន
 ព្រះភាគជាគ្រូរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំជាសាវ័ករបស់ព្រះអង្គ ។

[១៩២] ឯវី វុត្តេ មី អានុសោ ភគវា ឯគន្ធ-
 ភេត យោ ទោ កុស្យប ឯវី សត្វទេវតសោ ស-
 មញ្ញាហតំ^(១) សាវតំ អនាគតោ វាទេយ្យ ជាតាមីតិ
 អបស្សតោ វាទេយ្យ បស្សមីតិ មុទ្ធាមិ កុស្យ វិប-
 តេយ្យ ។ អហំ ទោ មន កុស្យប ជាតោតោ វាទមិ
 ជាតាមីតិ បស្សតោ វាទមិ បស្សមីតិ ។ កស្មាតិហ តេ
 កុស្យប ឯវី សិក្ខិតតំ តំ មេ ហិរេត្តប្បិ
 បទ្ធមង្គំ កវិស្សតំ ខេរេសុ ខេរេសុ មជ្ឈិមេស្វតិ
 ឯវត្ថំ តេ កុស្យប សិក្ខិតតំ ។ កស្មាតិហ តេ
 កុស្យប ឯវី សិក្ខិតតំ យំ កក្កំ ធម្មំ សុណស្សាមិ
 កុសល្យបសញ្ញតំ សត្វតំ អដ្ឋិតតា មនសិកវិតា

១ ឧ. ម. សុត្ត យោត សម្មាសម្ពុទ្ធ ។

[១៩២] ឬលក្កុសោ កាលបើប្រាមទូល យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ទីដ៏ចម្លែកថា ឬលកស្សប ឬគុលណា
 មិនដឹង ហើយគោលថា អក្ខអញដឹង មិនឃើញ ហើយគោលថា
 អក្ខអញឃើញ ចំពោះសាវ័កដែលផ្ដល់ចិត្តទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហើយ
 ក្បាលបុគ្គលនោះឯងនឹងបែកគ្នាទាន ។ ឬលកស្សប កថាភគវិនិច្ឆ័យ ទើប
 គោលថាដឹង កថាភគឃើញ ទើបគោលថាឃើញ ។ ឬលកស្សប
 ហេតុដូច្នេះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា ហិរេត្តប្បិ
 ជីវិត្យវិត្យា អក្ខអញបានកំលាំងទុក ក្នុងភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ក្នុងភិក្ខុថ្មី
 ទាំងឡាយ ក្នុងភិក្ខុកណ្តាលទាំងឡាយ ឬលកស្សប អ្នកគប្បីសិក្សាយ៉ាង
 នេះឯង ។ ឬលកស្សប ហេតុដូច្នេះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកគប្បី
 សិក្សាយ៉ាងនេះថា អក្ខអញនឹងស្តាប់ នូវទិវង្គយប្រកបដោយកុសល
 ណាមួយ ហើយធ្វើឲ្យគេមិនទាំងអស់នោះឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត

សទ្ធានេសោ សមន្តាហរិទ្ធា ឱហិកសោតេ ធម្មិ
 សុណិស្សម័តិ ឯវត្តិ តេ កស្សប សិទ្ធិតត្ថំ ។
 តស្មានំហ តេ កស្សប ឯវិ សិទ្ធិតត្ថំ សាគសហ-
 កតា ច មេ កាយកតាសតិ ច វិជយាស្សនំតិ
 ឯវត្តិ តេ កស្សប សិទ្ធិតត្ថំ ។ អថតោ មិ
 អាវុសោ ភក្កវា ភមិទា ឱវាទេ ឱវទិទ្ធា ឧត្តា-
 យាសនា បត្តាមិ ។ សត្តាហមេវ ចោហិ អាវុសោ
 សាលោ រដ្ឋបិណ្ឌំ តុញ្ញំ អថ អដ្ឋមិយា អញ្ញា
 ឧទហនំ ។ អថតោ អាវុសោ ភក្កវា មត្តា ឱត្តម្ម
 យេន អញ្ញតិ តុត្តម្មសំ តេធម្មសង្កមិ ។ អថទាហំ
 អាវុសោ មជ្ជិលោតិកានំ សង្ឃជី ធម្មត្ថុណំ បត្តា-
 បេត្តា ភក្កវត្តំ ឯតទេវេចំ ភិទ ភក្កេ ភក្កវា ធិសីទតុ
 យំ មមស្ស ជីយវត្តំ ហិតាយ សុទាយាតិ ។
 ធិសីទិ ចោ អាវុសោ ភក្កវា បត្តាត្ថ អាសនេ ។
 ធិសង្ឃ ចោ មិ អាវុសោ ភក្កវា ឯតទេវេច

ផ្នត់ចិត្តទាំងពួង ផ្សំគ្រប់គ្រាន់ស្តាប់ធម៌ ម្ចាស់កស្សប អ្នកឃ្លី
 សិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។ ម្ចាស់កស្សប ហេតុដូច្នេះ ក្នុងសាសនានេះ
 អ្នកឃ្លីសិក្សា យ៉ាងនេះថា កាយកតាសតិ របស់អាត្មាអញ ប្រកប
 ដោយសេចក្តីសុខ មិនខាន់សាបស្បូននៅឡើយ ម្ចាស់កស្សប អ្នក
 ឃ្លីសិក្សា យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រាតោះ ព្រះមាន
 ព្រះភាគខ្លួនខ្ញុំដោយឧក្រិដ្ឋនេះហើយ ក៏ព្រះគ្រាតអំពីភាសនារៀស
 ចេញទៅ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំនៅប្រកបដោយបំណុល បរិភោគ
 ខ្ញុំជុំបាយ របស់អ្នកនៅក្នុងផែនអស់៧៥០ឆ្នាំ លុះដល់ថ្ងៃ៨ ក៏បាន
 អាហារធូល ។ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រាតោះ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ស្តេច
 ចុះចាកផ្លូវចូលទៅកម្សប់ឈឺមួយ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រាតោះឯង ខ្ញុំ
 ក៏ក្រាលម្លូសក្នុង៦ ថ្ងៃ ដែលធ្វើដោយសំរាមចាស់ ហើយក្រាប
 ទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមាន
 ព្រះភាគឆ្លើយសក្ខីដ៏នេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ ឱនីសេចក្តីសុខ ដល់
 ខ្ញុំព្រះអង្គ អស់កាលជាយូរអង្វែង ។ ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះមានព្រះ
 ភាគ ក៏ឆ្លើយភាសនាដែលខ្ញុំក្រាលថ្វាយហើយ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 លុះព្រះមានព្រះភាគឆ្លើយហើយ ក៏មានព្រះក្បួនដ៏កាន់ខ្ជាប់ យ៉ាងនេះថា

មុនុកា ខែ ឡាយំ កាស្សប បដបិលោតិកានិ
 សង្ឃជិតិ ។ បដិក្កុណ្ណតុ មេ កន្ត កកវា បដបិ-
 លោតិកានិ សង្ឃជី អនុតម្បំ ឧបាធាយាតិ ។
 ធាវេស្សសំ បទ មេ ភិ កាស្សប សាលានិ បិសុក្ខ-
 លានិ និព្វសនាទិកំ ។ ធាវេស្សមហំ កន្ត កកវា តោ
 សាលានិ បិសុក្ខលានិ និព្វសនាទិកំ ។

[១៧៣] សោ ទ្វាហំ អាវុសោ បដបិលោតិកានិ
 សង្ឃជី កកវតោ ធានាសំ អហំ បទស្ស កកវតោ
 សាលានិ បិសុក្ខលានិ និព្វសនាទិ បដិបុជី ។ យេត្តា
 តំ អាវុសោ សម្មា វទមាធា វទេយ្យ កកវតោ បុត្តា
 ឱវសោ មុខតោ ជាតោ ធម្មដោ ធម្មនិម្មិតោ ធម្ម-
 នាយាធា បដិក្កហិតានិ សាលានិ បិសុក្ខលានិ
 និព្វសនាទិកំ មមំ តំ សម្មា វទមាធា វទេយ្យ
 កកវតោ បុត្តា ឱវសោ មុខតោ ជាតោ ធម្មដោ

ម្នាលកស្សប សង្ឃជីដែលធ្វើដោយសំពត់ចាស់ របស់អ្នកនេះ មាន
 សាច់ខ្ពស់ណាស់ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ
 ទទួលនូវសង្ឃជី ដែលធ្វើដោយសំពត់ចាស់ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គឱ្យបាន ។ ម្នាលកស្សប អ្នកទីង្គៈស្បែកដណ្តប់សំពត់សម្បក្តែ
 ជាបស់បង្កុកូលរបស់កថាគត ដែលកថាគតលែងប្រើប្រាស់ឬទេ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទីង្គៈស្បែកសំពត់សម្បក្តែជាបស់
 បង្កុកូលរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់លែងប្រើប្រាស់បាន ។

[១៧៤] ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំក៏បានថ្វាយសង្ឃជីដែលធ្វើដោយ
 សំពត់ចាស់ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគដែរ ខ្លួនខ្ញុំក៏ប្រើប្រាស់នូវសំពត់
 សម្បក្តែ ជាបស់បង្កុកូលរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់លែង
 ប្រើប្រាស់វិញ ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលឧប្បិដោយប្រពន្ធនូវ
 ពាក្យណាថា បុគ្គលរបស់ព្រះមានព្រះភាគ កើតចេញពីទ្រង់ កើតអំពី
 ព្រះឧស្ម កើតអំពីធម៌ ព្រះធម៌បានភាគតែធម៌ ជាអ្នកមានធម៌ជា
 មគ្គ បុគ្គលនោះបានទទួលសំពត់សម្បក្តែជាបស់បង្កុកូល ដែលព្រះ
 មានព្រះភាគទ្រង់លែងប្រើប្រាស់ បុគ្គលពោលពាក្យនោះថា បុគ្គលរបស់
 ព្រះមានព្រះភាគ កើតចេញពីទ្រង់ កើតអំពីព្រះឧស្ម កើតអំពីធម៌

ធម្មនិម្មិតោ ធម្មនាយាមោ បដិក្កហិតានិ សាលានិ
បិសុក្ខលានិ និព្វានានិ ។

[១៧២] អហំ ខោ ភាវុសោ យោវនេវ អាកុដ្ឋាមិ
វិវិច្ឆេវ កាមេហិ វិវិច្ឆេវ អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិ-
តត្ថំ សវិចារំ វិវេកនំ បិណ្ឌុទំ បធមំ ឈានំ ឧប-
សម្បជ្ឈ វិហារមិ ។ អហំ ខោ ភាវុសោ យោវនេវ
អាកុដ្ឋាមិ ។ បេ ។

(នវដ្ឋិ អនុបុព្វវិហារសមាបត្តិនំ បញ្ចនញ្ច អភិញ្ញានំ
ឯវិ បេយ្យាលោ) ។

[១៧៣] អហំ ខោ ភាវុសោ អានាភិវំ ឧយា អ-
នាសវំ ធរោតមុត្តំ បញ្ចវិមុត្តំ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អ-
ភិញ្ញា សន្និកតា ឧបសម្បជ្ឈ វិហារមិ ។ សន្តរានំ
វា សោ ភាវុសោ ពាកំ អន្តរដ្ឋមរានំ វា នាល-
បត្តិកាយ នាទេតត្ថំ មញ្ញេយ្យ យោ មំ ធម៌ អ-
ភិញ្ញាហិ នាទេតត្ថំ មញ្ញេយ្យតិ ។ ចវិក្ខុ ច បធម-
តុល្លនន្ទា កំកុទំ ប្រាជ្ញាចវិយត្តាតិ ។ ឯកានសមំ ។

ព្រះធម៌បានកាត់វិនិមក មានធម៌ជាមគ៌ក បុគ្គលនោះបានទទួលសំពត់
សម្បកវិជ្ជា ជាបេសបដិវត្តល ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់លែងប្រើ
ប្រាស់ដូច្នេះ គឺពាលចំពោះខ្លួនខ្ញុំ ។

[១៧៤] ខ្មាលភាវុសោ ខ្ញុំប្រាថ្នា ផលបណា កំស្វប់ស្វាត់
ពាក្យពាក្យពាក្យ ស្វប់ស្វាត់ពាក្យពាក្យពាក្យពាក្យពាក្យ ចូលកាន់
បឋមផ្សាន ប្រកបដោយវិញ្ញាណនិងវិចារៈ មានបិណ្ឌុទំសុទ្ធៈកើតអំពីសេចក្តី
ស្វាត់នោះ ផលបោះ ។ ខ្មាលភាវុសោ ខ្ញុំប្រាថ្នា ផលបណា ។ បេ ។
(បេយ្យាលៈនៃអនុបុព្វវិហារសមាបត្តិ ៩ និងអភិញ្ញា ៩ យ៉ាងនេះ) ។

[១៧៥] ខ្មាលភាវុសោ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវ
ចេតនាមុត្តិ បញ្ញាមុត្តិ ដែលមិនមានកាសាវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃកាសាវៈ
ពាក្យពាក្យ ដោយបញ្ញាជ័យក្នុងដោយខ្លួនឯង ក្នុងបុព្វបុរ្ន ។ ខ្មាល
ភាវុសោ អ្នកណា សំគាល់នូវខ្លួនខ្ញុំថា គួរបិទបិទដោយអភិញ្ញាពាក្យពាក្យ
បាន អ្នកនោះ ដូចជាសំគាល់នូវដីវិមានកំពស់ ៧ ហត្ថ ឬ ៧ ហត្ថកន្លះ
ថា គួរបិទបិទដោយស្វីកាភ្នាក់បាន ។ ឯបុល្លនន្ទាភិក្ខុនិ ឃ្លាតពាក្យ
ព្រហ្មចរិយៈហើយ ។ ចប់សូត្រ ទី ១១ ។

[១៩៦] ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច មហាកស្សបោ
 អាយស្មា ច សាវីរុត្តោ ពាហនសិយំ វិហរន្តំ និសិ-
 តានំ មិត្តនាយ ។ អថទោ អាយស្មា សាវីរុត្តោ
 សាយស្ត្រសមយំ បដិសល្លាតា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា
 មហាកស្សបោ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា អាយស្ម-
 តា មហាកស្សបេន សន្តិ សម្មាទិ សម្មាទិយំ
 កមំ សាហនិយំ វិភិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសិទិ ។

[១៩៧] ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ទោ អាយស្មា សា-
 វីរុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាកស្សបំ ឯតនកេច តេន្ត ទោ
 អារុសោ កស្សប ហោតិ ភថាគតោ បរម្មណាតិ ។
 អព្យាកតំ ទោ ឯតំ អារុសោ ភកវតា ហោតិ
 ភថាគតោ បរម្មណាតិ ។ តី បនារុសោ ន ហោតិ
 ភថាគតោ បរម្មណាតិ ។ ឯតម្យំ^(១) ទោ អារុ-
 សោ អព្យាកតំ ភកវតា ន ហោតិ ភថាគតោ
 បរម្មណាតិ ។ តី ទុ ទោ អារុសោ ហោតិ ច

១៩៩. ឯតម្យំ កេ ។

[១៩៦] សមយម្ភេ ព្រះមហាកស្សប មានកាយ ឯក
 ព្រះសាវីរុត្ត មានកាយ គង់នៅក្នុងសិបខមិត្តនាយនៃ ទៀបក្រុង
 ពាហនសិ ។ គ្រានោះឯង ព្រះសាវីរុត្ត មានកាយ ចេញអំពី
 សម្ពុត្តនិវេណវិជ្ជាស្យា ហើយចូលទៅក្រុងមហាកស្សប មានកាយ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ គឺធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមហាកស្សប
 មានកាយ លុះបញ្ចប់ការរីករាយនូវកាយ និងការរីករាយនូវកាយហើយ
 ក៏នឿយចំណីសមគ្នា ។

[១៩៧] លុះព្រះសាវីរុត្តមានកាយ គង់ក្នុងទីនីសមគ្នាហើយ
 បានកាលការព្យាបាលនឹងព្រះមហាកស្សប មានកាយថា ខ្ញុំលក់សោ
 កស្សប សក្ខស្លាប់ហើយកើតវិញទេ ។ ខ្ញុំលក់សោ ពាក្យថា
 សក្ខស្លាប់ហើយកើតវិញ នេះ ព្រះមានព្រះភាគមិនបានព្យាកទេ ។
 ខ្ញុំលក់សោ បើដូច្នោះ មានភស្តុតាងហើយមិនកើតទៀតទេ ។
 ខ្ញុំលក់សោ ពាក្យថា សក្ខស្លាប់ហើយមិនកើតទៀត នេះ គឺព្រះមាន
 ព្រះភាគមិនដែលព្យាកដែរ ។ ខ្ញុំលក់សោ ចុះសក្ខស្លាប់ហើយកើត

ន ច ហោតិ ឥដាគតោ បរម្មណាតិ ។ អព្យាគតំ
 ខោ ឯតំ អាវុសោ ភកវតា ហោតិ ច ន ច ហោតិ
 ឥដាគតោ បរម្មណាតិ ។ កី បធាវុសោ ធនេ ហោតិ
 ន ន ហោតិ ឥដាគតោ បរម្មណា ។ ឯតប្ប
 ខោ អាវុសោ អព្យាគតំ ភកវតា ធនេ ហោតិ ន ន
 ហោតិ ឥដាគតោ បរម្មណាតិ ។ តស្មា ធនេ
 អាវុសោ អព្យាគតំ ភកវតាតិ ។ ន ហោតិ អាវុសោ
 អត្ថសញ្ញាតិ ធនេព្រហ្មចរិយកំ ន ធនេនាយ ន
 វិភាយ ន ធនេនាយ ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ
 ន សម្ពោធាយ ន ធនេនាយ សិវត្ថតិ តស្មា តំ
 អព្យាគតំ ភកវតាតិ ។

ទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មានឬ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ពាក្យថា សត្វ
 ស្លាប់ហើយកើតទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មាន នេះ ព្រះមានព្រះ
 ភាគមិនដែលល្អករទេ ។ ម្ចាស់អាវុសោ បើដូច្នេះ សត្វស្លាប់ហើយ
 កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនឬ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ពាក្យ
 ថា សត្វស្លាប់ហើយកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន នេះ
 ព្រះមានព្រះភាគមិនដែលល្អករទេ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ចុះហេតុដូចម្តេច
 បានជាព្រះមានព្រះភាគ មិនដែលល្អករពាក្យនេះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 ព្រោះពាក្យនេះមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនជាភាវណីយនៃព្រហ្មច-
 រិយៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរឿយលាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ប្រាសចាកកម្រក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរលត់ មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីស្តាប់ឆ្ងាប់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីដឹងច្បាស់ មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីសេចក្តីស្រស់ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះឱកាស ព្រោះ
 ហេតុនោះ បានជាព្រះមានព្រះភាគ មិនដែលល្អករពាក្យនោះ ។

[១៧៥] អថ តិព្វារហាវុសោ ព្យាគាតំ កកវ-
 តាតំ ។ ឥទំ ទុក្ខដ្ឋំ ទោ អាវុសោ ព្យាគាតំ កកវតា
 អយំ ទុក្ខសមុទយាតំ ព្យាគាតំ កកវតា អយំ
 ទុក្ខនិរោធាតំ ព្យាគាតំ កកវតា អយំ ទុក្ខនិរោធ-
 តាមិធិបដិបទាតំ ព្យាគាតំ កកវតាតំ ។ កស្មា ជេតំ
 អាវុសោ ព្យាគាតំ កកវតាតំ ។ ឯតញ្ញំ អាវុសោ
 អត្ថសញ្ញាតិ ឯតំ អាទិព្រហ្មជរិយតំ ឯតំ ឯត្វិទាយ
 វិរតាយ ឯរោទាយ ទុបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោទា-
 យ ឯញ្ញាយ សំវត្ថតំ តស្មា តំ ព្យាគាតំ កកវ-
 តាតំ ។ ទ្វាទសមំ ។

[១៧៦] ឯតំ សមយំ កកវតា សាវត្ថយំ វិហា-
 តំ ជេតវេន អនាជបិណ្ឌិកស្ស រាហមេ ។ អថទោ
 អាយស្មា មហាកស្សហោ យេន កកវា តេទុបសង្កមិ
 ទុបសង្កមិត្វា កកវដ្ឋំ អភិវាទិត្វា ឯតមដ្ឋំ ឯសិទិ ។

[១៧៧] ម្ចាស់អាវុសោ ចុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករដូច
 ម្តេចវិញ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថា ខេ
 ជាទុក្ខ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថា ខេជាហេតុផលកើតទុក្ខ
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថា ខេជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ ព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់ព្យាករថា ខេជាផ្លូវប្រតិបត្តិជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់
 ទុក្ខ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ចុះហេតុដូចម្តេច បានជាព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ព្យាករភាគនេះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ព្រោះថា ភាគនេះ ប្រគល់
 ដោយប្រយោជន៍ ជាទានដើម្បីទ្រព្យចរិយៈ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តី
 ឡើយណាមួយ ដើម្បីប្រាសចាកគម្រោច ដើម្បីសេចក្តីរលត់ ដើម្បី
 ស្ងប់ម្យ៉ាង ដើម្បីសេចក្តីដឹងច្បាស់ ដើម្បីសេចក្តីគ្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះ
 ឱត្តាន ព្រោះហេតុនោះ បានជាព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករភាគ
 នោះ ។ ចប់សូត្រទី ១៦ ។

[១៧៨] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅវត្តជេត-
 ពន របស់អនាជបិណ្ឌិកស្ស ជិតត្រុតសាវត្ថី ។ ព្រះមានឯង ព្រះ
 មហាកស្សប្រធានអាយុ ចូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

កល្យាណសុត្តន្ត ធម្មបទសូត្រ សាវ័ត្ថបុត្តា

ឯកទន្ធី ឯសំន្តោ ទោ អាយស្មា មហាគស្សបោ
កកវន្តំ ឯតនេកេច កោ ទុ ទោ កន្ត ហេតុ កោ
បទ្ទយោ យេន បុព្វេ អប្បតនំ ថេវ សំគ្គាបនាធិ
អហេសំ ឥហុតន ធិ ភិក្ខុ អញ្ញាយ សណ្ឋាហ្មិសុ កោ
បទ កន្ត ហេតុ កោ បទ្ទយោ យេនេតវហំ ឥ-
ហុតនធិ ថេវ សំគ្គាបនាធិ អប្បតន ធិ ភិក្ខុ អញ្ញា-
យ សណ្ឋាហន្តីតិ ។

[២០០] ឯវិញ្ញតិ កស្សប ហោតិ សន្តេសុ ហា-
យនាទេសុ សទ្ធម្មេ អន្តរោយនាទេ ឥហុតនធិ ថេវ
សំគ្គាបនាធិ ហោន្តំ អប្បតន ធិ ភិក្ខុ អញ្ញាយ
សណ្ឋាហន្តិ ធិ តាវ កស្សប សទ្ធម្មស្ស អន្តរោធិ
ហោតិ យាវ ធិ សទ្ធម្មប្បជ្ឈិបតំ លោកេ ឧប្បជ្ឈតិ
យតោ ធិ ទោ កស្សប សទ្ធម្មប្បជ្ឈិបតំ លោកេ
ឧប្បជ្ឈតិ អដ សទ្ធម្មស្ស អន្តរោធិ ហោតិ ។ សេយ្យ-
ដាចិ កស្សប ធិ តាវ ជាតរូបស្ស អន្តរោធិ ហោតិ
យាវ ធិ ជាតរូបប្បជ្ឈិបតំ លោកេ ឧប្បជ្ឈតិ យតោ
ធិ ទោ កស្សប ជាតរូបប្បជ្ឈិបតំ លោកេ ឧប្បជ្ឈតិ

កល្យាណសុត្តន្ត ធម្មបទសូត្រ ពាសាកស្សបសំព្រះសាវ័បុត្ត

កុរុព្រះមហាកស្សបមានកាយុ អន្តិយភន្តិទីបីសមគួរហើយ គឺក្រាបខួល
សូត្រមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះហេតុ
ដូចម្តេច បង្វិយដូចម្តេច បានជាភ្នំកាលកំដើម មានសិក្ខាបទតិច
តែមានភិក្ខុបានសម្រេចព្រះអរហន្តច្រើន បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុ
ដូចម្តេច បង្វិយដូចម្តេច បានជាឥស្សរនេះ មានសិក្ខាបទច្រើន តែមាន
ភិក្ខុបានសម្រេចព្រះអរហន្តតិច ។

[២០០] ម្ចាស់កស្សប ហេតុន្ត្រះ តែងមានយ៉ាងនេះឯង កាល
បើពួកសក្ខសាបសូន្យរវា ព្រះសទ្ធម្មកិអន្តរោចៅដែរ បានជាមាន
សិក្ខាបទច្រើន មានភ្នំកុក្កុបានសម្រេចព្រះអរហន្តតិច ម្ចាស់កស្សប
សទ្ធម្មប្បជ្ឈិប គឺធម៌ដែលស្រដៀងគ្នានឹងព្រះសទ្ធម្ម មិនបានកើតឡើង
ក្នុងលោក ដរាបណា ការអន្តរោចព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនមាន ដរាបនោះ
ម្ចាស់កស្សប សទ្ធម្មប្បជ្ឈិបកើតឡើងក្នុងលោក កាលណា ការអន្តរ-
ោចព្រះសទ្ធម្ម ក៏មានកាលនោះ ។ ម្ចាស់កស្សប ជាគម្របប្បជ្ឈិប
គឺរបស់ដែលស្រដៀងនឹងធម៌ មិនបានកើតឡើងក្នុងលោក ដរាបណា
ការអន្តរោចធម៌ ក៏មិនមាន ដរាបនោះ ម្ចាស់កស្សប ជាគម្របប្បជ្ឈិ-
ប គឺរបស់ដែលស្រដៀងនឹងធម៌ កើតឡើងក្នុងលោក កាលណា

អថ ជាតុរុបស្ស អន្តរាជានំ ហោតិ ។ ឯវមេវ ចោ
 កស្សប ឧ តាវ សទ្ធគុស្ស អន្តរាជានំ ហោតិ យាវ
 ឧ សទ្ធគុស្សជីវ្ហបកំ លោកេ ឧប្បជ្ឈតិ យតោ ឧ
 ចោ កស្សប សទ្ធគុស្សជីវ្ហបកំ លោកេ ឧប្បជ្ឈតិ
 អថ សទ្ធគុស្ស អន្តរាជានំ ហោតិ ។

(២០០) ឧ ចោ កស្សប បថវីធាតុ សទ្ធគំ អន្ត-
 រាជារេតិ ឧ អហោធាតុ សទ្ធគំ អន្តរាជារេតិ ឧ តេ-
 ជោធាតុ សទ្ធគំ អន្តរាជារេតិ ឧ វាយោធាតុ សទ្ធគំ
 អន្តរាជារេតិ អថចោ ឥធវេ តេ ឧប្បជ្ឈន្តិ មោយបុរិសា
 យេ ឥមំ សទ្ធគំ អន្តរាជារេតិ សេយ្យជាមិ កស្សប
 តាវ អនិកេសេវ ឧបិលាវតិ ។ ឧ ចោ កស្សប
 ឯវំ សទ្ធគុស្ស អន្តរាជានំ ហោតិ ។

ការអន្តរាជាននៃមាស ក៏មានក្នុងកាលនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់
 កស្សប សទ្ធគុស្សជីវ្ហបមិនរក្សាឡើងក្នុងលោក ដកបណា ការអន្តរាជាន
 នៃព្រះសទ្ធគុស្ស ក៏មិនមាន ដកបនោះ ម្ចាស់កស្សប សទ្ធគុស្សជីវ្ហប
 កើតឡើងក្នុងលោក កាលណា ការអន្តរាជាននៃព្រះសទ្ធគុស្ស ក៏មានក្នុង
 កាលនោះ យ៉ាងនោះឯង ។

(២០១) ម្ចាស់កស្សប បថវីធាតុ ធ្វើព្រះសទ្ធគុស្សអន្តរាជាន
 ទៅក៏ទេ អារាហ៍ធាតុ ធ្វើព្រះសទ្ធគុស្សអន្តរាជានទៅក៏ទេ កេដោធាតុ
 ធ្វើព្រះសទ្ធគុស្សអន្តរាជានទៅក៏ទេ វាយោធាតុ ធ្វើព្រះសទ្ធគុស្សអន្តរាជាន
 ទៅក៏ទេ មានកណ្តកមោឃបុរស ដែលកើតឡើងក្នុងលោកនេះ ទើប
 ធ្វើព្រះសទ្ធគុស្សនេះឲ្យអន្តរាជានទៅបាន ម្ចាស់កស្សប ដូចទូកលិចចុះ
 ដោយការផ្អករបស់ យ៉ាងណា ។ ម្ចាស់កស្សប ការអន្តរាជាននៃព្រះ
 សទ្ធគុស្ស មិនមែនយ៉ាងនោះទេ ។

[២០២] បញ្ច ទោមេ កស្សប ឧត្តមនិយា ធម្មា
 សទ្ធិមន្ត សម្មាសាយ អន្តរាគាយ សិវត្ថន្តិ ។
 កតមេ បញ្ច ។ ឥធិ កស្សប ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយា ទ-
 ហសកា ឧហសិកាយោ សត្វា អការាវ វិហារន្តិ
 អប្បតិស្សា ធម្មេ អការាវ វិហារន្តិ អប្បតិស្សា សង្ឃ
 អការាវ វិហារន្តិ អប្បតិស្សា សិក្ខាយ អការាវ វិហារន្តិ
 អប្បតិស្សា សមាធិស្មី អការាវ វិហារន្តិ អប្បតិស្សា ។
 ឥមេ ទោ កស្សប បញ្ច ឧត្តមនិយា ធម្មា សទ្ធិមន្ត
 សម្មាសាយ អន្តរាគាយ សិវត្ថន្តិ ។

[២០៣] បញ្ច ទោមេ កស្សប ធម្មា សទ្ធិមន្ត
 វិចារិយា អសម្មាសាយ អន្តរាគាយ សិវត្ថន្តិ ។
 កតមេ បញ្ច ។ ឥធិ កស្សប ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយា ទ-
 ហសកា ឧហសិកាយោ សត្វា សការាវ វិហារន្តិ
 សប្បតិស្សា ធម្មេ សការាវ វិហារន្តិ សប្បតិស្សា
 សង្ឃ សការាវ វិហារន្តិ សប្បតិស្សា សិក្ខាយ ស-
 ការាវ វិហារន្តិ សប្បតិស្សា សមាធិស្មី សការាវ វិហ-
 រន្តិ សប្បតិស្សា ។ ឥមេ ទោ កស្សប បញ្ច ធម្មា

[២០៤] ម្នាលកស្សប ធម៌៨ ប្រការនេះជ័យចុះ តែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីវិនាស ដើម្បីសាបសូន្យ នៃព្រះសង្ឃ ។ ធម៌៨ ប្រការ
 កើតឡើងនេះ ។ ម្នាលកស្សប ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ។ បាសក ។ បាសិកា
 ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនគោរព មិនគោរពត្រង់ ចំពោះព្រះសាស្តា ១
 ជាអ្នកមិនគោរព មិនគោរពត្រង់ ចំពោះព្រះធម៌ ១ ជាអ្នកមិនគោរព
 មិនគោរពត្រង់ ចំពោះព្រះសង្ឃ ១ ជាអ្នកមិនគោរព មិនគោរពត្រង់
 ចំពោះសិក្ខា ១ ជាអ្នកមិនគោរព មិនគោរពត្រង់ ចំពោះសមាធិ ១ ។
 ម្នាលកស្សប ធម៌៨ ប្រការនេះឯង ជ័យចុះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីវិនាស ដើម្បីសាបសូន្យ នៃព្រះសង្ឃ ។

[២០៥] ម្នាលកស្សប ធម៌៨ ប្រការនេះ តែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីតាំងទៅ ដើម្បីបំផ្លាញ មិនសាបសូន្យនៃព្រះសង្ឃ ។ ធម៌
 ៨ ប្រការកើតឡើងនេះ ។ ម្នាលកស្សប ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ។ បាសក
 ។ បាសិកា ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកគោរព គោរពត្រង់ ចំពោះព្រះសាស្តា ១
 ជាអ្នកគោរព គោរពត្រង់ ចំពោះព្រះធម៌ ១ ជាអ្នកគោរព គោរពត្រង់
 ចំពោះព្រះសង្ឃ ១ ជាអ្នកគោរព គោរពត្រង់ ចំពោះសិក្ខា ១ ជាអ្នកគោរព
 គោរពត្រង់ ចំពោះសមាធិ ១ ។ ម្នាលកស្សប ធម៌៨ ប្រការនេះឯង

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និកាយវិញ្ញា

សទ្ធម្មស្ស វិចិត្តយា អសន្នោសាយ អនន្តរនាគាយ
សិវត្ថង្គតិ ។ ភេសមំ ។

កស្សនសិយ្យំ ចក្កំ ខង្គតំ ។

តស្ស ទុទ្ធានំ

សទ្ធម្មស្ស អនោគ្គាបិ
ចទ្ធមមំ កុល្លចកំ
ដំណំ តយោ ធ ឱវនា
ណនាភិញ្ញា ឧបស្សយំ
ចិវិ ចរុត្តរណំ
សទ្ធម្មច្បង្គរចក្កង្គតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយវិញ្ញា

វិភង្គប្រតិក្កទៅ ដើម្បីកំណើត ដើម្បីមិនវិនាស មិនសាបសូន្យនៃព្រះ
សទ្ធម្ម ។ ធម៌ស្សត ទី ១៣ ។

ធម៌ កស្សនសិយ្យ ទី ២ ។

ទុទ្ធាននៃកស្សបសំយុត្តនោះគឺ

ពោលអំពីបុគ្គលសន្តោស បុគ្គលមិនខ្វះបាប បុគ្គលមាន
ទុបមាដូចជាព្រះពុទ្ធ បុគ្គលចូលទៅកាន់ព្រះកូល បុគ្គល
ចាស់ ឧក្ខប ឈាននិងអភិញ្ញា លំនៅក្នុងនី ចិវិ សក្ខ
ស្លាប់ហើយកើតទៀតឬមិនកើតទៀត សទ្ធម្មច្បង្គរចក្ក ។

លាភសក្ការសំយុង្គ

សុទ្ធករវិគ្គ

[២០៤] ឯវដ្ឋេ សុតំ ។ ឯតំ សមយំ ភកវា
សាវត្ថយំ វិហរតិ ជេតវេ អនាថមិស្ថិតិស្ស អារាម ។
តត្រ ទោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។
ភនន្តេតិ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បទ្កស្សេនសំ ។

[២០៥] ភកវា ឯតទេវេន ធាតុលោក ភិក្ខុវេ
លាភសក្ការសិលោកោ តត្ថុតោ ធុរសោ អន្តរាមិ-
តោ អនុត្តរស្ស យោគត្ថេមស្ស អនិកមាយ តស្មាតិ-
ហ ភិក្ខុវេ ឯវិ សិក្ខិតតត្ថំ ឧប្បន្នំ លាភសក្ការសិ-
លោកំ បដហិស្សម ទ ទ ទោ ឧប្បន្នោ លាភ-
សក្ការសិលោកោ ភិក្ខុំ បរិយាធាយ មស្សតិទិ ឯវត្ថំ
វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតតត្ថំ ។ បវេមី ។

លាភសក្ការសំយុង្គ

សុទ្ធករវិគ្គ

[២០៦] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ប្រជុំគឺនៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អធិបតីសិលោកី ធីត
ក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះមានព្រះភាគ គ្រាសនឹងភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងទីនោះថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះ
ភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។

[២០៧] ព្រះមានព្រះភាគ ប្រជុំគ្រាសជូនថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ពារបស់ពាក្រក់ ទាំងឡ
ក្តៅជួរ គ្រោកគ្រោក ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការគ្រាសដ៏ដ៏ឲ្យព្រះ
ធិបាទ ជាទីក្សេមបាកយោគៈ ដែលកក្កលាជាគង្គវិទ្យាស្រីជាតិគ្មាន
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សាក្នុងសា-
សនានេះយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ នឹងលះបង់ឲ្យលាភសក្ការៈនិង
សេចក្តីសរសើរដែលកើតឡើងហើយ ទាំងលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរ-
សើរដែលកើតឡើងហើយ កុំឲ្យគ្របសង្កត់ចិត្តយើងបានឡើយ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។ បច់សូត្រទី ១ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

[២០២] សាវត្ថុយំ វិហារតិ... នាវុណោ ភិក្ខុវេ
លាភសញ្ញាវសិលោកោ ភព្ភកោ ធុរសោ អន្តរ-
យិកោ អនុត្តរស្ស យោគត្ថមស្ស អនិគមាយ ។

[២០៣] សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ ពាឡិសិកោ អាមិ-
សតតំ តឡិសំ តម្កីវេ ឧទកាហានេ បត្តិចេយ្យ
តមេនំ អញ្ញតរោ អាមិសចត្តុ មាឡា កិលេយ្យ
ឋវត្ថំ សោ ភិក្ខុវេ មាឡា កិលតឡិសោ^(១) ពាឡិ-
សិកស្ស អធម្មំ អាមាឡា ត្បសនំ អាមាឡា យថា
កាមការណំយោ តាឡិសិកស្ស ។

[២០៤] ពាឡិសិកោតិ ខោ ភិក្ខុវេ ហារស្សតំ
ហមិមនោ អនិវចនំ ។ តឡិសន្តិ ខោ ភិក្ខុវេ លាភ-
សញ្ញាវសិលោកស្សតិ អនិវចនំ ។ យោ ហិ កោចិ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ លាភសញ្ញាវសិលោកំ អស្សនេ-
តិ វិកាមេតិ អយំ វុត្ថតិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កិលតឡិសោ

១ ន. ប. វិល្លតឡិសោ ។

[២០២] ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ព្រះ
អង្គគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈ និងសេចក្តីសរសើរ
ជាបេសកក្រង ទាំងឡាយក្នុងព្រះពុទ្ធ គ្រោតគ្រោត ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់
ការគ្រាស់ជីវិតឲ្យព្រះនិព្វាន ជាទីគ្រូបច្ចាគយោគៈ ដែលរកគុណជាត
ដទៃត្រូវលែងជាតន្ត ។

[២០៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចព្រានសម្ភូច បោះឡូសម្ភូច
ដែលបិទដោយឡុយ ទៅក្នុងអន្លង់ទឹកដ៏ជ្រៅ ត្រីណាមួយសំឡឹងឃើញ
ឡុយ ក៏លេបសម្ភូចនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រីនោះឯង លុះបាន
លេបសម្ភូចរបស់ព្រានសម្ភូចយ៉ាងនេះហើយ ក៏ដល់ឲ្យសេចក្តីទុក្ខ ដល់
ឲ្យសេចក្តីវិនាស ត្រូវតាមរំពើដោយបំណងរបស់ព្រានសម្ភូច ។

[២០៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា ព្រានសម្ភូច ខ្លះ ជា
ឈ្មោះនៃចារឹកបាប ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា សម្ភូច ខ្លះ ជា
ឈ្មោះនៃលាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ណាមួយ ក្រេកអរ ត្រូវការឲ្យលាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរដែលកើត
ឡើងហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះគេជាគតហៅថា អ្នកលេបសម្ភូច

លាភសក្ការសំយុង្គស្ស សុទ្ធកវ័ន្ត លាភសក្ការសិលាភារុណា
 មាសស្ស អធិយំ អាមាដ្ឋា ឡាសនំ អាមាដ្ឋា យេវា
 តាមករណីយោ ហិមមតោ ។ ឯវិ ធារុណោ ទោ
 ភិក្ខុវេ លាភសក្ការសិលាភោ តត្ថុតោ ធុរុសោ អន្ត-
 រាដិភោ អនុត្តរស្ស យោកត្ថេមស្ស អនិកមាយ ។

[២០៨] តស្មាតិយា ភិក្ខុវេ ឯវិ សិក្ខិតតព្វំ ឧប្បជ្ជិ
 លាភសក្ការសិលាភំ មជ្ជហិស្សម ៥ ម ទោ
 ឧប្បេដ្ឋា លាភសក្ការសិលាភោ មិត្តំ បរិយោធាយ
 វេស្សតិច្ឆិ ឯវត្ថុនិ វោ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតតព្វំ ។ ធុតិយំ ។

[២០៩] សាវត្ថិយំ វិហរតិ ... ធារុណោ ភិក្ខុវេ
 លាភសក្ការសិលាភោ ។ បេ ។ អនិកមាយ ។

លាភសក្ការសំយុង្គ សុទ្ធកវ័ន្ត លាភសក្ការៈខិន្ទសេចក្តីសរសើរជាបស់អាក្រក់
 របស់មា វេទន៍ដល់ទូរសេចក្តីខុត្ត ដល់ទូរសេចក្តីវិទាស ត្រូវតាមអំពើ
 ដោយបំណងរបស់មាវិក្កបាប ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ
 ខិន្ទសេចក្តីសរសើរ ជាបស់អាក្រក់ ទាំងឡាយផ្សេងៗ គ្រោតគ្រោត ធ្វើ
 ទូរសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ការគ្រាស់ជីវិតព្រះវិហារ ជាទីក្សេមតាមយោគៈ
 ដែលរកគុណជាតដល់ក្រលែងជាតិខ្លាត យ៉ាងនោះឯង ។

[២០៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយ
 គប្បីសិក្សាក្នុងលាភនោះ យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ ខឹងលះបង់
 ទូរលាភសក្ការៈខិន្ទសេចក្តីសរសើរ ដែលកើតឡើងហើយ ទាំងលាភ-
 សក្ការៈខិន្ទសេចក្តីសរសើរ ដែលកើតឡើងហើយ គឺកុំឲ្យគ្របសង្កត់ចិត្ត
 យើងបានឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាង
 នេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[២១០] ព្រះមានព្រះភាគ ប្រជ័យន៍នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
 ព្រះអង្គគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈខិន្ទសេចក្តីសរសើរ
 ជាបស់អាក្រក់ ។ បេ ។ ធ្វើទូរសេចក្តីអន្តរាយដល់ការគ្រាស់ជីវិត ។

(២០០) ភិក្ខុវេ អញ្ញតវស្មី ឧទគារហនេ
 មហាត្យក្កកុសំ ចំរងិកសំ អហោសិ ។ អថទោ
 ភិក្ខុវេ អញ្ញតវេ កុម្មោ យេន អញ្ញតវេ កុម្មោ
 ភេទុបសន្តមិ អញ្ញតវំ កុម្មំ ឯកនវោន មា ទោ ភិ
 ភាត កុម្ម ឯតំ បទេសំ អគមាសិតិ ។ អគមាសិ
 ទោ ភិក្ខុវេ សោ កុម្មោ តំ បទេសំ ភមេនំ លុទ្ធា
 បបតាយ វិជ្ជិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ សោ កុម្មោ យេន
 សោ កុម្មោ ភេទុបសន្តមិ ។ អន្តសា ទោ ភិក្ខុវេ
 សោ កុម្មោ តំ កុម្មំ ទូរតោ វ អាភច្ឆន្តិ ធិស្វាទ
 តំ កុម្មំ ឯកនវោន កុច្ឆិ ភិ ភាត កុម្ម ធន តំ
 បទេសំ អគមាសិតិ ។ អគមាសិ^(១) ទ្វាហំ ភាត កុម្ម

១ ឧ. អគមាសិ ទ្វាហំ ។

(២០១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រឡប់មកមកហើយថា មាន
 ក្រកូលនៃសត្វអណ្តើកធំ គាស្រយីទៅដោយអវិជ្ជាមកហើយ ក្នុងអន្ទង់
 ទឹកមួយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ អណ្តើកមួយ ចូលទៅក
 អណ្តើកមួយទៀត ហើយក៏គោលទៅនឹងអណ្តើកមួយ (នោះ) ដូច្នេះថា
 នៃបងអណ្តើក បងឯងកុំទៅកាន់ប្រទេសខ្លះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អណ្តើកនោះ បោះទៅកាន់ប្រទេសនោះ ក្រោមកំចាត់អណ្តើកនោះដោយ
 មូល^(២) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ អណ្តើកនោះចូលទៅ
 កអណ្តើក (ដែលឃាត់) នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អណ្តើក
 នោះ បោះឃើញអណ្តើកនោះមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏គោល
 ទៅនឹងអណ្តើកនោះ ដូច្នេះថា នៃបងអណ្តើក បងឯងមិនបោះទៅកាន់
 ប្រទេសនោះឡើយ ។ អណ្តើកនោះឆ្លើយថា នៃបងអណ្តើក ខ្ញុំបោះទៅ

១ ជាឈ្មោះគ្រឿងប្រយោសន៍មួយយ៉ាង ដែលធ្វើដោយដៃក្រសួច ចក្ខុសង្ខេបក្បែរខ្សែ
 សម្រាប់កន់ព្យួរ មានឃ្លា ១ វង់១២១ ពេលបើបាត់សត្វទៅហើយ ជនមានប្រាជ្ញាអំពី
 ផ្ទៃទៅ ទៅដាច់ពីខ្សែទៅជាមួយខ្លាំងផ្ទៃ (អន្ធកថា) ។

លាភសក្ការៈសំយុត្តស្ស សុទ្ធក្កោ អធិប្បាយអំពីការក្សត្រានានាដើម

តំ បទេសន្តិ ។ កត្តិ បទាចិ(១) នាត កុម្ម អត្តតោ
អនុបហាតោ ។ អត្តតោ ចោម្ពី នាត កុម្ម អនុប-
ហាតោ អត្តិ បទ មេ ឥទំ សុត្តន្តំ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ
អនុបទន្តិ ។ ភក្ខ ហិ(២) នាត កុម្ម មតោ ភក្ខ
ឧបហាតោ ឯគេន ហិ តេ នាត កុម្ម សុត្តន្ត(៣)
បិដ្ឋិតោ ច បិដ្ឋិតាមហា ច អនុយំ អាចន្តា ព្យាសនំ
អាចន្តា កច្ចោនិ ភ្នំ នាត កុម្ម ឧចានិ ភ្នំ
អត្តាកត្តិ ។

[២០២] លុទ្ធាតិ ចោ ភិក្ខុវេ មារស្ស្រតំ ចាបិមតោ
អនិវចនំ ។ បបតាយាតិ ចោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការៈសិ-
លោកស្ស្រតំ អនិវចនំ ។ សុត្តកត្តិ ចោ ភិក្ខុវេ ឧត្តិ-
ភកស្ស្រតំ អនិវចនំ ។ យោ ហិ តោនិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
ឧប្បន្នំ លាភសក្ការៈសិលោកំ អស្សាវេទនិ ជំគាមេតិ
អយំ វុទ្ធិតិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ(៤) បបតាយ អនុយំ អាចន្តា
ព្យាសនំ អាចន្តា យថា តាមករណីយោ ចាបិមតោ ។

១ កត្តិ បទាចិ ។ ២ ភក្ខ ហិ ។ ៣ ឥ. លុទ្ធកេន ។ ៤. លុទ្ធកេន ។ ៥. ភិក្ខុ តិក្ខោ ។

លាភសក្ការៈសំយុត្ត សុទ្ធក្កោ អធិប្បាយអំពីការក្សត្រានានាដើម

កាន់ប្រទេសនោះហើយ ។ ខែបង់អណ្តើក បង្អង់មិនត្រូវគេបៀតបៀន
មិនត្រូវគេប្រហារឡើយ ។ ខែបង់អណ្តើក ខ្ញុំមិនត្រូវគេបៀតបៀន
មិនត្រូវគេប្រហារទេ គ្រាន់តែមានឡើង ជាប់ភាមអំពីគ្រាយខ្នងខ្ញុំ
ប៉ុណ្ណោះ ។ ខែបង់អណ្តើក អើនោះហើយ ហៅថាត្រូវគេបៀតបៀន
អើនោះហើយ ហៅថាត្រូវគេប្រហារ ខែបង់អណ្តើក មាតាបិតាភ្នំ
ពីដូនជីភាគី របស់បង្អង់ ដល់ខ្សែសច្ច័ក្ខុត ដល់ខ្សែសច្ច័ក្ខិវិទាស
ដោយឡែកខ្លះឯង ខែបង់អណ្តើក ឥឡូវនេះ បង្អង់ចូរទៅទុះ ឥឡូវនេះ
បង្អង់មិនមែនដូចយើងទេ ។

[២០២] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ ពាក្យថា ព្រាន ខ្ញុំ ជា
ឈ្មោះខែមាចិត្តបាប ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ ពាក្យថា មូល ខ្ញុំ
ជាឈ្មោះខែលាភសក្ការៈខ្លះសច្ច័ក្ខិសរសើរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ
ពាក្យថា ឡែ ខ្ញុំ ជាឈ្មោះខែឧត្តិភគ (កម្រិតដោយសច្ច័ក្ខិគ្រុក
ក្រអាល) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ ភិក្ខុណាមួយ ក្រេកអរ ត្រូវការ
ខ្សែលាភសក្ការៈខ្លះសច្ច័ក្ខិសរសើរ ដែលគេកើតឡើងហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចាំឡាយ ភិក្ខុនេះ គេជាគតហៅថា អ្នកដល់ខ្សែសច្ច័ក្ខុត ដល់
ខ្សែសច្ច័ក្ខិវិទាស ត្រូវភាមអំពីដោយបំណង របស់មាចិត្តបាប ។

ឯវំ នាវុណោ ទោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសិលោកោ
។ បេ ។ ឯវុត្តិ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខុត្ថប្បដ្ឋំ ។ តតិយំ ។

(២០៣) សាវត្ថិយំ វិហារនំ ... នាវុណោ ភិក្ខុវេ
លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ បេ ។ អធិកមាយ ។

(២០៤) សេយ្យងាមិ ភិក្ខុវេ ធិយេលោមិកា ឯឡ-
កា តណ្ហាភកមាមំ បរិសេយ្យ សា តត្រ តត្រ
សង្កេយ្យ តត្រ តត្រ កណ្ហេយ្យ តត្រ តត្រ តង្កេយ្យ
តត្រ តត្រ អនយក្សសំ អាបង្កេយ្យ ឯវមេវ ទោ
ភិក្ខុវេ វេនកេច្ឆា ភិក្ខុ លាភសញ្ញាសិលោកោ
អភិក្ខតោ បរិយាជិន្ធនោ បុព្វណ្ណសមយំ ធិវាសេត្វា
បត្តចរិវាទាយ ភាមំ វា ធិកមំ វា ចំណាយ បរិ-
សតំ សោ តត្រ តត្រ សង្កតិ តត្រ តត្រ តយ្ហតិ តត្រ
តត្រ តង្កតិ តត្រ តត្រ អនយក្សសំ អាបង្កតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាធិន៍សេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រក់
យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយអប្បសិក្ស
យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី៣ ។

(២០៥) ព្រះមានព្រះភាគ ជ្រងំនំនោ ជុំតក្រុងសាវត្ថិ ...
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាធិន៍សេចក្តីសរសើរ
ជាបេសកក្រក់ ។ បេ ។ ធ្វើខ្ញុំសេចក្តីអនុញ្ញាតដល់ការត្រាស់ដឹង ។

(២០៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចមេចៀមមានពេញវង់ ចូល
ទៅកាន់ព្រៃស្យាភដែលមានបន្ទា មេចៀមនោះ ក៏ជាប់នៅក្នុងទីនោះៗ
ទាក់នៅក្នុងទីនោះៗ ចំពាក់នៅក្នុងទីនោះៗ ដល់ខ្ញុំសេចក្តីទុក្ខនិងសេចក្តី
វិនាសក្នុងទីនោះៗ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុពួកនេះ
ក្នុងសាសនានេះ ត្រូវលាភសញ្ញាធិន៍សេចក្តីសរសើរគ្របសង្កត់ ប្រកែក
ចិត្ត កំស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាតនិងវិវា ក្នុងវេលាបុព្វណ្ណសម័យ ហើយ
ចូលទៅកាន់ស្រុកក្តី និងមក្តី ដើម្បីបំណុល ភិក្ខុនោះ វេមន៍ជាប់
នៅក្នុងទីនោះៗ វេមន៍ទាក់នៅក្នុងទីនោះៗ វេមន៍ចំពាក់នៅក្នុងទីនោះៗ
វេមន៍ដល់ខ្ញុំសេចក្តីទុក្ខ និងសេចក្តីវិនាសក្នុងទីនោះៗ យ៉ាងនោះឯង ។

७६५

သောလက္ခဏာသိသည့်အခါ လျှောက်စေ့ ဂံလျှော့စွဲမဟ

ឯវី ឆ្មារណា ទៅ ក៏គ្រប់ លាភសត្វាសីលោកោ

១. បេ ។ ដំណើរ កែ ភិក្ខុវេ សិទ្ធិតាមចិត្ត ។ ឲ្យស្គាល់ ។

(២០៥) សាវត្ថយ វិហាទី ... ពាក្យណា ភិក្ខុវេ លា-

កសាងរសំណេរតោ ។ បេ ។ អង្គតមាយ ។

(២១៦) សេយ្យតាម កំត្រូវ តំសន្យា(១) គូ.

ថា ជី កូដបូក បូក កូដស្ប បូក កូដស្ប (២)

មហាវិថីបុរាណ សា ភេទ អតីត តំសន្សំតា អតី.

[illegible]

កោ ៤ ឡាយ មហាក្សត្រត្រាស់ ។ ឯវមេវ ទោ ភីតុ-

២៧៩ ឧបាសម្ពុទ្ធ ភិក្ខុ លាភសង្ការសីលោកេនាភិក្ខុទេ

១. ឈ្មោះ ២. ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត ៣. លេខសញ្ញា ៤. ភេទ ៥. មុខរបរ

សាសនាសម្បត្តិ សុទ្ធកម្ម ឧបសគ្គសត្វកំពោង

ម្ចាស់ភ័ក្ត្របាំងខ្សោយ លាតសន្ធាប់នឹងសេចក្តីសង្គម ជាប់រស់រាន

យ៉ាងនេះឯង ។ ២ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា

ယံၤနီၤနးတး ၁ တပ်ၤပူၤကူ ၉၆ ၁

(២១៥) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នឹងទៅ ជិតក្រុងសាវ្វី ...

ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភ័ក្ត្រចាំឱ្យយ លាភសក្ការៈទាំងសេចក្តីសរសើរ

ជាបេសកក្រឹត្យ ៗ បេ ៗ ធ្វើឱ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការគ្រប់គ្រងផង ។

[២១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចសត្វកំរោង^(១) ទំពាស្តីផ្លូវ

លាមក ទាញចេញពីខ្លួនដោយលាមក បំប្លែងដោយលាមក ៣១

គំនរវិទ្យាមកឆ្លងរាងមុខ សត្វកំពោងនោះ ក៏មើលងាយសត្វកំពោង

ដដែល ដោយហេតុនេះថា ពាក្យអញ្ជើញសុំលាមក ខាងក្នុងខ្លួនពួកគេ

ដោយលាមក បារម្ភណ៍ដោយលាមក នេះជាន់នៃវិទ្យាលាមកដ៏ធំបំផុត

មុខគាត់អញ យ៉ាងណាម៉េញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុភូត

ខ្លះ គួរសាសនា៖ ក្រវិលាភស្តុភារ៖ ខ័នៈសេចក្តីសរសើរគ្រូបស្តីត់

១. ឈ្មោះសត្វតូចៗមួយយ៉ាងស្រដៀងគ្នាទាំងកន្លែង មានស្លាបពីរដាច់ ច្រើនផ្សេងៗគ្នាសាមញ្ញ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

បរិយាធិដ្ឋចិត្តោ ធុត្ថល្អាសមយំ ចិត្តសេត្វា បត្តចីវ-
 រមាហយ កាមំ វា និកមំ វា បិណ្ឌបាយ បរិសតំ
 សោ តត្ថ កុត្តារំ ច ហោតំ យាវនេត្វា និមន្តិតោ
 ច ស្វាគនាយ បិណ្ឌហោតោបស្ស ធូរេ សោ អាវមី
 កត្វា ភិក្ខុកលាស្ស មជ្ឈេវ វិគរេតិ កុត្តារំ ចម្ព៌ យា-
 វនេត្វា និមន្តិតោ ចម្ព៌ ស្វាគនាយ បិណ្ឌហោតោ ច
 ម្យាយំ ធូរេ លាភី ចម្ព៌ ចីវរបិណ្ឌហោតសេនាសន-
 តិលានប្បជ្ឈយកេសជ្ជបរិក្ការាធិ ឥមេ បទ អត្ថោ ភិក្ខុ
 អប្បធុត្តា អប្បសត្វា ន លាភីហោ ចីវរបិណ្ឌហោ-
 តសេនាសនតិលានប្បជ្ឈយកេសជ្ជបរិក្ការាធិ ។ សោ
 តេន លាភសក្ការសិលោកេន អភិក្ខុតោ បរិយាធិដ្ឋ-
 ចិត្តោ អត្ថោ បេសលេ ភិក្ខុ អតិមញ្ញតិ ។ តត្ថា
 តស្ស ភិក្ខុវេ ហោយបរិសស្ស ហោតំ ធិយវត្ថំ អហា-
 តាយ ទុក្ខាយ ។ ឯវំ ឆារុណោ ទោ ភិក្ខុវេ លា-
 ភសក្ការសិលោកេន ។ បេ ។ ឯវញ្ញំ វោ ភិក្ខុវេ សិក្ខុ-
 តព្វន្តំ ។ បញ្ចមី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ប្រវតចិត្ត កិស្សៀតស្សនំប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងវេលាបុព្វល្អាសម័យ
 ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកក្តី និងមកក្តី ដើម្បីបិណ្ឌបាយ ភិក្ខុនោះក៏បរិភោគ
 កត្តក្នុងទីនោះ ដរាបដល់វន្តក្នុង មានគេនិមន្តដើម្បីនាំទុក្ខវិជ្ជាស្តក្នុង
 ចម្បាំងបិណ្ឌបាយក៏មានការពេញ ភិក្ខុនោះទៅកាន់កោណមិញ ពោលអ្នក
 កណ្តាលពល្លក៏ទុកថា ខ្ញុំបានបរិភោគកត្តក្នុងដរាបដល់វន្តក្នុង មានគេ
 និមន្តដើម្បីនាំទុក្ខវិជ្ជាស្តក្នុង នេះជាចម្បាំងបិណ្ឌបាយដ៏ការពេញរបស់
 ខ្ញុំផង ខ្ញុំជាបុគ្គលបាននូវចីវរ បិណ្ឌបាយ សេនាសនៈ និងគ្រឿង
 បរិក្ការ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកដទៃ ពួកភិក្ខុដទៃទាំងអម្បាលនេះនាខ
 បុណ្យនិច សិក្ខិត្ត មិនបាននូវចីវរ បិណ្ឌបាយ សេនាសនៈ និងគ្រឿង
 បរិក្ការ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកដទៃ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវលាភសក្ការៈនិង
 សេចក្តីសរសើរនោះ គ្របសង្កត់ ប្រវតចិត្ត តែងមើលងាយនូវពួកភិក្ខុ
 ឯទៀត ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ យ៉ាងនោះឯង ។ ខ្មោលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អំពើនោះឯង ជាអំពើប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខអស់កាលដ៏វែង ដល់មោឃបុរសនោះ ។ ខ្មោលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រង យ៉ាង
 នេះឯង ។ បេ ។ ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាង
 នេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

លាភសក្ការៈសំយោគោ សុទ្ធកវីន្ទ លាភសក្ការៈសំលោកឡាណា

(២១៧) សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... នាវុណោ ភិក្ខុវេ

លាភសក្ការៈសំលោកោ ។ មេ ។ អនិកមាយ ។

(២១៨) តំ ភិក្ខុវេ អសនិវិចត្តំ ។ (១)សេត្ថំ

អប្បត្តមានសំ លាភសក្ការៈសំលោកោ អនុបាធុណា-

តិ ។ អសនិវិចត្តំ ។ ខោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការៈសំ-

លោកសេត្ថំ អនិវចនំ ។ ឃី នាវុណោ ខោ ភិក្ខុវេ

លាភសក្ការៈសំលោកោ ។ មេ ។ ឃីត្ថំ ខោ ភិក្ខុវេ

សិក្ខិតាធិ ។ ធម្មំ ។

(២១៩) សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... នាវុណោ ភិក្ខុវេ

លាភសក្ការៈសំលោកោ ។ មេ ។ អនិកមាយ ។

លាភសក្ការៈសំយុត្ត សុទ្ធកវីន្ទ លាភសក្ការៈនិវេសនក្កិសារសីរោចសំអាក្រក់

(២២០) ព្រះមាខព្រះភាគ ព្រង្គតំនេវ ជិត្រុន្ទសាវត្ថី ...

ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិវេសនក្កិសារសីរោចសំអាក្រក់ ។ មេ ។ ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ។

(២២១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាំខ្លះទ្វារកំចៅលីបុគ្គលណា ។

លាភសក្ការៈនិវេសនក្កិសារសីរោចសំអាក្រក់ ។ តែងដល់ដោយលំដាប់ ចំពោះសត្វ-
បុគ្គលដែលមិនទាន់បានសម្រេចព្រះអរហត្តផល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ពាក្យថា កាំខ្លះ ខ្លះ ជាឈ្មោះនៃលាភសក្ការៈនិវេសនក្កិសារសីរោចសំអាក្រក់
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិវេសនក្កិសារសីរោចសំអាក្រក់
យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយឃើញសក្ការៈ
យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី ៦ ។

(២២២) ព្រះមាខព្រះភាគ ព្រង្គតំនេវ ជិត្រុន្ទសាវត្ថី ...

ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិវេសនក្កិសារសីរោចសំអាក្រក់
ជាបេសំអាក្រក់ ។ មេ ។ ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ។

(២២០) តាំ កិត្តវេ សុល្លង វិជ្ជតំ ។ សេត្តំ
អប្បត្តមាធសំ លាភសញ្ញាសិលោកោ អនុបាធុ-
ណាតិ ។ សុល្លង្គំ ទោ កិត្តវេ លាភសញ្ញាសិលោ-
កស្សនំ អនិវរណំ ។ ឃី ធារណោ ទោ កិត្តវេ
លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ ថេ ។ ឃីញ្ចំ ភេ កិត្តវេ
សុត្តន្តទ្ធិ ។ សុត្តន្តំ ។

(២២០) សាវត្ថុយី វិហារតិ ... ធាតុលោក គឺតូច
លាភសត្វាសិលោកោ ។ ថេ ។ អនិច្ចមាន ។

(២២២) បស្ច័ដ ជា គុត្ត ភិក្ខុវេ វត្តិយា
បច្ចុសសមយំ ជេសីកាលស្ស វសមានស្សាតិ ។
ឯវី កន្ត្ត ។ សោ ទោ ភិក្ខុវេ ជេសីកាលោ ទុក្ខ-
ស្តានោ នាម រោគជានោ ឌុន្ទោ នេវ ថលកតោ
វមតិ ន កុក្ខមូលកតោ វមតិ ន អន្តោតាសកតោ

(២២០) ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម បុគ្គលនោះក៏ប្រកាសដោយ
សា ៗ លោកសក្ការៈនិងសេចក្តីសារសើរ រមែងផលដោយលំដាប់
ចំពោះសត្វបុគ្គលដែលមិនទាន់បានសម្រេចអរហន្តផល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ពុទ្ធារាម ពាក្យថា សា គឺ ជា ឈ្មោះនៃលោកសក្ការៈនិងសេចក្តី
សារសើរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម លោកសក្ការៈនិងសេចក្តីសារសើរ ជា
របស់អាត្មា យ៉ាងនេះឯង ។ លេខ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធារាម អ្នកពុទ្ធារាម
ពុទ្ធារាម ឧប្បត្តិក្ស យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី៧ ។

(២២១) ព្រះបាទព្រះរាជ ជ្រុងទី១ នៅ ជិតច្រកសាវ្រ្តី ...
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ខ្មោលភិក្ខុជាងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ
ជាបេសកក្រត ។ ចេ ។ ធ្វើទូរសេចក្តីអនុក្សយដល់ការត្រាស់ដឹង ។

[២២២] ខ្នាតភិក្ខុតាំងឡាយ កាលសត្វចរចរាស់ នៅក្នុង
 វេលាបច្ចុសសម័យនៃព្រឹក អ្នកតាំងឡាយបានឃើញវិសេសៗ ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ខ្វល់ថា ព្រះករុណា ព្រះធម៌ ។ ខ្នាតភិក្ខុតាំងឡាយ
 សត្វចរចរាស់នោះ កើតរកអង្គី^(១) រមែងទៅកាន់ទីនោះ ក៏
 មិនស្រួល ទៅនៅក្រោមម្លប់រំយី ក៏មិនស្រួល ទៅនៅក្នុងទីកំល

១ ពាក្យនេះប្រើនៅក្នុងភូមិសាស្ត្រ និង ភាសាបំរើក្នុងសៀវភៅ នៃឧទ្ទេសន៍របស់ ស៊ីយ៉ា
មានការកត់ត្រានិងជាលាយលក្ខណៈ (អង្គភាព) ។

លាភសក្ការសិលាភោគ ឬស្រូវ ឬលាភសក្ការសិលាភោគ

រមតិ យេន យេន ឥច្ឆតិ យេន យេន ឥច្ឆតិ យេន យេន
 ឈិស្មិទតិ យេន យេន ឈិស្មិទតិ ឥត្ត ឥត្ត អនុយោសន៍
 អាចជ្ជតិ ។ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ ឥនេត្តោ កិក្ខុ
 លាភសក្ការសិលាភោគ អភិក្ខុតោ បរិយាធិជ្ជតិ ត្ថោ
 ទេវ សុញ្ញាភារតោ រមតិ ឧ រុក្ខម្ពលតោ រមតិ ឧ
 អញ្ញាភារតោ រមតិ យេន យេន ឥច្ឆតិ យេន យេន
 ឥច្ឆតិ យេន យេន ឈិស្មិទតិ យេន យេន ឈិស្មិទតិ ឥត្ត
 ឥត្ត អនុយោសន៍ អាចជ្ជតិ ។ ឯវធាតុលោក ទោ កិក្ខុវេ
 លាភសក្ការសិលាភោគ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ វេ កិក្ខុវេ
 សិក្ខុត្ថុតិ ។ អដ្ឋមំ ។

[២២៣] សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... ធាតុលោក កិក្ខុវេ

លាភសក្ការសិលាភោគ ។ បេ ។ អនិកមាយ ។

លាភសក្ការសិលាភោគ ឬស្រូវ ឬលាភសក្ការសិលាភោគ

កិមិទស្រួល ទុកជាដើរនៅក្នុងទីណា ។ ឈរនៅក្នុងទីណា ។ អភ័យ
 នៅក្នុងទីណា ។ ដេកនៅក្នុងទីណា ។ ក៏រមែងដល់ខ្លួនសេចក្តីទុក្ខខឹង
 សេចក្តីវិនាសក្នុងទីនោះ ។ (យ៉ាងណាមិញ) ។ ម្ចាស់កុំបំភ័យ
 ក៏ក្នុងក្នុង ក្នុងសាលានោះ ត្រូវលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរត្រេច-
 សង្កត់ បើកចិត្ត ទៅកាន់ផ្ទះស្ងាត់ ក៏មិនស្រួល ទៅនៅក្រោមម្លប់ឈើ
 ក៏មិនស្រួល ទៅនៅក្នុងទីណា ក៏មិនស្រួល ទុកជាដើរនៅក្នុងទីណា ។
 ឈរនៅក្នុងទីណា ។ អភ័យនៅក្នុងទីណា ។ ដេកនៅក្នុងទីណា ។ ក៏
 រមែងដល់ខ្លួនសេចក្តីទុក្ខខឹងសេចក្តីវិនាសក្នុងទីនោះ ។ យ៉ាងនោះឯង ។
 ម្ចាស់កុំបំភ័យ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រត៍
 យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់កុំបំភ័យ អ្នកបំភ័យយកប្បិសិទ្ធិ
 យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី៨ ។

[២២៣] ព្រះមាតាព្រះភាគ ប្រើនដ៏នៅ ដិតក្រុងសាវត្ថុ ...

ព្រះអង្គប្រាសថា ម្ចាស់កុំបំភ័យ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ
 ជាបេសកក្រត៍ ។ បេ ។ ធ្វើខ្លួនសេចក្តីអន្តរាយដល់ការប្រាសដី ។

(២២២) ឧបាសិក្ខុវេ អាគារសេ វេទ្យា ឆាម
 វតា វាយន្តិ ឆត្ថ យោ បក្ខី កច្ឆតិ តមេវំ វេទ្យា
 វតា វិបន្តិ តស្ស វេទ្យាវតុន្តិ តស្ស អញ្ញោ ធរ ធា
 កច្ឆន្តិ អញ្ញោ បន្ទា កច្ឆន្តិ អញ្ញោ សីសំ កច្ឆតិ
 អញ្ញោ កាយោ កច្ឆតិ ។ ឯវមេ ទោ កិក្ខុវេ
 ឥនេតតោ កិក្ខុ លាភសញ្ញាសំលោភាន អភិក្ខុតោ
 បរិយោជន្តិចិត្តោ បុព្វសម្មាសម្មយំ ឯកសេនា បក្ខីចិវមា-
 នាយ តាមិ វា ឯតមិ វា មិណ្ឌាយ បរិសតិ អាក្ខិ-
 តេនេ កាយេន អាក្ខិតាយ វាជាយ អាក្ខិតេន
 ចិត្តេន អនុបដ្ឋិតាយ សតិយា អសិវុតេហំ ឥន្ទ្រិ-
 យេហំ សោ ឆត្ថ បស្សតិ មាតុត្តាមិ ទុន្ទិវត្ថំ វា
 ទុប្បាវតំ វា តស្ស មាតុត្តាមិ ឯស្វាន ទុន្ទិវត្ថំ វា
 ទុប្បាវតំ វា វតោ ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ សោ វតា-
 ទុន្ទិសេន ចិត្តេន សិក្ខំ បព្វតាយ ហិជាយា-
 វត្ថតិ តស្ស អញ្ញោ ចិវំ ហវន្តិ អញ្ញោ បត្តិ ហវន្តិ

(២២២) ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ វេទ្យាវត (ឡូស៊ីត) បក់ទៅ
 លើអាគារសេ សត្វស្វាបលា ហើរទៅលើអាគារសេនោះ វេទ្យាវតក៏បក់
 ទៅសត្វស្វាបនោះ សត្វស្វាបនោះ លុះត្រូវវេទ្យាវតដាក់ឡើងហើយ
 ដើរពីសាត់ទៅដោយឡែក ស្វាបក៏សាត់ទៅដោយឡែក ក្បាល
 ក៏សាត់ទៅដោយឡែក ដងខ្នងក៏សាត់ទៅដោយឡែក (យ៉ាងណា
 មិញ) ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ កិក្ខុខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ត្រូវលាភ-
 សញ្ញាដើរសេចក្តីស្រេចសន្តិភ័យ បរិកចិត្ត ក៏ស្លៀកស្បង់ប្រដាប់
 បាត្រនិងវិវារក្នុងវេលាបុព្វសម្មាសម្មយំ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកក្តី និងម-
 ក្តី ដើម្បីបំណុល ដោយមិនបានរក្សាកាយ មិនបានរក្សាពព មិន
 បានរក្សាចិត្ត មិនបានប្រុងប្រៀបស្មារតី មិនបានសង្រួមវត្ថុនិម្មិត កិក្ខុ
 នោះ ក៏ឃើញមាតុត្រាមក្នុងទីនោះ ស្លៀកសំពត់មិនស្រួលក្តី ដណ្តប់
 សំពត់មិនស្រួលក្តី កិក្ខុនោះ លុះបានឃើញមាតុត្រាម ដែលស្លៀក
 សំពត់មិនស្រួលក្តី ដណ្តប់សំពត់មិនស្រួលក្តី រាងកាយក៏ចង់ចិត្ត កិក្ខុ
 នោះ លុះត្រូវរាងកាយសន្តិភ័យហើយ ក៏ពោលលាសំគា ត្រឡប់ទៅ
 កាន់ហិមគេវាញ ពួកកិក្ខុឯទៀតក៏យកចិវ ពួកកិក្ខុឯទៀតយកបាត្រ

លាភសក្ការសំយោគស្ស សុទ្ធករៈ ឬ សក្ការភិក្ខុភាវី

អញ្ចេន្ត ឯសីននំ ហរន្តិ អញ្ចេន្ត សូចិយេវី ហរន្តិ វេរម្ព-
ភត្តុត្ថេស្សវី សត្តុណស្ស ។ ឯវី ធាតុណា ទោ ភិក្ខុវេ
លាភសក្ការសំលោភោ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ វេ ភិក្ខុវេ
សិក្ខុតព្វន្តិ ។ ឯវមី ។

[២២៥] សាវត្ថុយំ វិហារតិ... ធាតុណា ភិក្ខុវេ
លាភសក្ការសំលោភោ ។ បេ ។ អធិកមាយ ។

[២២៦] ឥដាហំ ភិក្ខុវេ ឯតត្ថំ បុគ្គលំ ប-
ស្សនំ សក្ការេន អភិក្ខតំ បរិយាទិន្ទរិក្ខំ តាយស្ស
ភេតា បរម្មណា អមាយំ ទុក្ខតំ វិចិហាតំ ជិវយំ
ឧបបន្នំ ។ ឥន បដាហំ ភិក្ខុវេ ឯតត្ថំ បុគ្គលំ
បស្សនំ អសក្ការេន អភិក្ខតំ បរិយាទិន្ទរិក្ខំ តា-
យស្ស ភេតា បរម្មណា អមាយំ ទុក្ខតំ វិចិហាតំ
ជិវយំ ឧបបន្នំ ។ ឥន បដាហំ ភិក្ខុវេ ឯតត្ថំ
បុគ្គលំ បស្សនំ សក្ការេន ច អសក្ការេន ច

លាភសក្ការសំយោគ សុទ្ធករៈ ភាវីធម្មសក្ការព្រលស្ថិត

ពួកភិក្ខុនោះទៀតយកនិស្សន្ទៈ ពួកភិក្ខុនោះទៀតយកបិណ្ឌម្ហូប របស់ភិក្ខុ
នោះ ដូចគ្នានឹងសត្វស្លាប់ដែលត្រូវបោះបង់ចោល ក៏យ៉ាងនោះឯង ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាប់រាប់គ្រប់
យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយធម្មវិសិក្ខុ
យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី៨ ។

[២២៨] ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់នាំទៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី...
ព្រះធម្មត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ
ជាប់រាប់គ្រប់ ។ បេ ។ ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ។

[២២៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ គឺជាគតឃើញ
បុគ្គលពួកខ្លះ ត្រូវត្រៀមសក្ការៈគ្របសង្កត់ រួចរឹតចិត្ត លុះវេលាម្ខាង
រាត្រីកាយទានមុខអំពីមរណៈ តែងទៅកើតក្នុងកំណើតវិញ ប្រេត
អសុភាយ នរក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងលោក
នេះ គឺជាគតឃើញបុគ្គលពួកខ្លះ ត្រូវត្រៀមសក្ការៈ^(១)គ្របសង្កត់ រួចរឹត
ចិត្ត លុះវេលាម្ខាងរាត្រីកាយទានមុខអំពីមរណៈ តែងទៅកើតក្នុងកំណើត
វិញ ប្រេត អសុភាយ នរក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោក
នេះ គឺជាគតឃើញបុគ្គលពួកខ្លះ ត្រូវត្រៀមសក្ការៈផង អសក្ការៈផង

១ ទីនេះមានត្រៀមសក្ការៈប្លែក ។

ឥន្ទុកយេន អភិក្ខតំ បរិយាទិន្ទុចិត្តំ តាយស្ស កេនា
 បរាជ្ជណា អបាយំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆាតំ និរយំ ឧបចង្គំ ។
 ឯវិ ឆានុណោ ទោ ភិក្ខុវេ លាភសន្តារសិលោកោ
 ។ ចេ ។ ឯវិ ភោ ភិក្ខុវេ សិក្ខុតត្ថន្តិ ។

[២២៧] ឥន្ទុកយេន កកក ឥន្ទំ វត្ថុន សុកតោ
 អថាបរិ ឯតនកេន សន្តា

យស្ស សន្តរិយមាទស្ស
 អសន្តារេន ចូកយំ
 សមាធិ ន វិកម្មតិ
 អប្បមាណវិហារិនោ^(១)
 តំ ឈាយិមំ សាតតិកំ
 សុទ្ធមនិជ្ជិវិបស្សកំ
 ឧបាទានត្ថយោភមិ
 អាហុ សប្បុរិសោ ឥតិកំ ។ នសមំ ។

សុត្តន្តបិដក យុគោ ។

១ ខ. ច. អប្បមាណវិហារិនោ ។

តាំងពីពោះគ្របសន្តតំ ប្រកែចិត្ត លុបបាតយាមនាយ ទាន់មុខអភិ
 មរណៈ តែងទៅកើតក្នុងកំណើតគឺវិញន ប្រក អស្ករោយ នរោ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធយាយ លាភសន្តារនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រង
 យ៉ាងនេះឯង ។ ចេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធយាយ អ្នកព័ន្ធយាយឈប់សិក្សា
 យ៉ាងនេះចុះ ។

[២២៨] ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់សម្តែងសូត្រនេះ ឆ្លុះ
 ព្រះសុភកជាសាស្តា បានសម្តែងសូត្រនេះចប់ហើយ គឺព្រះតាមនូវ
 តាមភិក្ខុដូច្នេះ កៅរៀតថា

សមាធិ របស់បុគ្គលណា ដែលមានប្រក្រតិទៅដោយផល-
 សមាធិ ប្រមាណមិនបាន វេទន៍មិនញាប់ញ័រដោយសន្តារៈ
 ផង ដោយអសន្តារៈផង ដោយសន្តារៈនិងអសន្តារៈព័ន្ធគឺ
 ផង អ្នកប្រាជ្ញព័ន្ធយាយវេទន៍តាមនូវបុគ្គលនោះ ដែល
 ជាអ្នកពិនិត្យ មានព្យាយាមជាប់គ្នា ជាអ្នកឃើញច្បាស់
 ដោយទិដ្ឋិដ៏សុទ្ធម ត្រេកអរចំពោះព្រះវិញន ជាទីក្ស័យ
 នៃទេវតាន ជាសប្បុរស ។ ចប់សូត្រទី ១០ ។

ចប់ សុត្តន្តបិដក ទី ១០ ។

លាភសក្ការៈសំយោគ សុទ្ធករ្យ ឧទ្ទាត

តស្ស ឧទ្ទាត

សុទ្ធករ្យ ពន្យាសំ កុដ្ឋំ
ធិយលោមី បុណ្យតំ
អសនំ សរំ សិកាសំ
វេរម្ពនំ សកយ្ហកុដ្ឋំ ។

លាភសក្ការៈសំយោគ សុទ្ធករ្យ ឧទ្ទាត

ឧទ្ទាតនៃសុទ្ធករ្យនោះគឺ

និយាយអំពីលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរសុទ្ធ ១ និយាយ
អំពីលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរប្រៀបដោយវិទូសុទ្ធ ១
ប្រៀបដោយមូលចាត់សត្វអណ្តើក ១ ប្រៀបដោយមេចៀម
ចានពេលវេលា (ប្រៀបដោយសត្វករោធិ៍បាតដុំលាមក ១)
ប្រៀបដោយកំរង ១ ប្រៀបដោយសរ ១ ប្រៀបដោយ
សត្វចងក្រង ១ ប្រៀបដោយវេរម្ពន ១ និយាយអំពី
បុគ្គលមានចិត្តត្រូវសក្ការៈជាដើមគ្របសណ្ឋិត ១ ។

បាតិវត្តា

(២២៩) សាវត្ថុយំ វិហរតិ ... នាវុណោ ភិក្ខុវេ
លាភសក្ការសិលោកោ ។ មេ ។ អធិកមាយ ។

(២២៩) ឥតាហំ ភិក្ខុវេ ឯកទ្ធិំ បុគ្គលំ ឯវិ
ធមេសា ចេតោ បរិច្ច ចដាបាមិ ន ភយមាយស្មា
សុវណ្ណាចាតិយាមិ រូបិយធុណ្ឌបរិម្ភកយ ហេតុ សឡ-
ជាធម្មសា កាសេយ្យតិ តមេនំ បស្សមិ អបរេន
សមយេន លាភសក្ការសិលោកេន អភិក្ខតំ បរិយា-
ទិច្ចចិក្ខំ សឡជាធម្មសា កាសន្តិ ។ ឯវិ នាវុណោ
ចោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការសិលោកោ ។ មេ ។ ឯវត្ថិ
វោ ភិក្ខុវេ សំគុត្តាទិ ។ បឋមំ ។

(២៣០) សាវត្ថុយំ វិហរតិ ... នាវុណោ ភិក្ខុវេ
លាភសក្ការសិលោកោ ។ មេ ។ អធិកមាយ ។

បាតិវត្ត

(២២៨) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតគ្រូនិសាវក្ខី ...
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ
ជាបឋមភាគ ។ មេ ។ ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ។

(២២៩) ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ គឺជាគតកំណត់
ដឹងឲ្យស្គាល់ ឲ្យចិត្តបុគ្គលពួកខ្លះ ដោយចិត្តរបស់គេថាគត យ៉ាងនេះថា
អ្នកនេះ មិនកាលសម្បជានមុសា (និយាយកុហកទាំងដឹងខ្លួន)
ព្រោះហេតុនៃការជឿនលឿន ដំណើរដោយលំអិតនៃប្រាកដ លុះសម័យ
ខាងក្រោយមក គេថាគតឃើញបុគ្គលនោះ ត្រូវលាភសក្ការៈនិងសេចក្តី
សរសើរគ្របសណ្ឋិត ប្រើតែចិត្ត កំណើតឲ្យសម្បជានមុសា ។ ខ្ញាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបឋមភាគ
យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា
យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

(២៣០) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតគ្រូនិសាវក្ខី ...
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ
ជាបឋមភាគ ។ មេ ។ ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ។

លាភសក្ការៈសំយោគ ពាស្តវិញ្ញាណ លាភសក្ការៈសំយោគកំណត់

(២៣០) ឥតាហំ ភិក្ខុវេ ឯតុន្តិ បុគ្គលំ ឯវិ
នេតសា នេតា បរិច្ឆ បដាបាមិ ន ភយមាយស្មា
រូបិយមាតិយាមិ សុវណ្ណានុស្សាបរិច្ឆាយ ហេតុ សម្ម-
ជាធម្មសា ភាសយ្យតិ តមេនំ បស្សមិ អបរេន សម-
យេន លាភសក្ការៈសំយោគេន អភិក្ខតំ បរិយា-
និច្ឆមំត្ថិ សម្មជាធម្មសា ភាសន្តិ ។ ឯវិ នាវុណោ ចា
ភិក្ខុវេ លាភសក្ការៈសំយោគោ ។ បេ ។ ឯវិ ត្រា តេ
ភិក្ខុវេ សំគ្គត្ថន្តិ ។ ទុតិយំ ។

(២៣២) សាវត្ថយំ វិហាតិ... ឥតាហំ ភិក្ខុវេ ឯតុន្តិ
បុគ្គលំ ឯវិ នេតសា នេតា បរិច្ឆ បដាបាមិ ន
ភយមាយស្មា សុវណ្ណានុស្សាបរិច្ឆាយ ហេតុ ... សុវណ្ណា-
នុស្សាបរិច្ឆាយ ហេតុ ... សំន្តិច្ឆសត្ថយិ ហេតុ ...
សំន្តិច្ឆសត្ថយិ ហេតុ ... បរិយាយិ ជាត្រយបរិ-
ច្ឆាយ ហេតុ ... រាមិសតិក្ខុវេហេតុមិ ... ជីវិតហេ-
តុមិ ... ជនបនេកល្យាណិយាមិ ហេតុ សម្មជាធម្មសា
ភាសយ្យតិ តមេនំ បស្សមិ អបរេន សម-
យេន លាភសក្ការៈសំយោគេន អភិក្ខតំ បរិយា-
និច្ឆមំត្ថិ

លាភសក្ការៈសំយោគ ពាស្តវិញ្ញាណ លាភសក្ការៈសំយោគកំណត់

(២៣១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ គេជាគតតំណត់
ជីវិតច្បាស់ នូវចិត្តបុគ្គលពួកខ្លះ ដោយចិត្តរបស់គេជាគត យ៉ាងនេះថា
អ្នកនេះ មិនពោលសម្បជានុសា ព្រោះហេតុនៃការជន់ប្រាក់ ដើរពញា
ដោយលំអកនៃមាសទេ លុះសម័យខាងក្រោយមក គេជាគតឃើញបុគ្គល
នោះ ត្រូវលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់ ប្រើកិច្ច ក៏
ពោល នូវសម្បជានុសា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិង
សេចក្តីសរសើរ ជាប់រាប់គ្រប់ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយឆ្លើយសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

(២៣២) ព្រះមានព្រះភាព ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ គេជាគតតំណត់
ជីវិតច្បាស់ នូវចិត្តបុគ្គលពួកខ្លះ ដោយចិត្តរបស់គេជាគត យ៉ាងនេះថា
អ្នកនេះ មិនពោលសម្បជានុសា ព្រោះហេតុនៃមុំមាស ១ ... ព្រោះ
ហេតុនៃមុំមាស ១០០ ... ព្រោះហេតុនៃមុំមាសសំន្តិ ១ ... ព្រោះហេតុ
នៃមុំមាសសំន្តិ ១០០ ... ព្រោះហេតុនៃជនដី ដើរពញាដោយមាស ...
ព្រោះហេតុនៃការមិនចង់ចម្លង ... ព្រោះហេតុនៃជីវិត ... ព្រោះហេតុ
នៃស្រីមានលំអក្នុងជនបទ លុះសម័យខាងក្រោយមក គេជាគតឃើញ
បុគ្គលនោះ ត្រូវលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរគ្របសង្កត់ ប្រើកិច្ច

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសម្ពុទ្ធ

សម្បជានមុសា កាសន្តិ ។ ឯវំ នាគុណោ ចោ ភិក្ខុវេ
លាភសក្ការសិលោកោ ។ ចេ ។ ឯវំត្ថា វោ ភិក្ខុវេ
សិក្ខុវេច្ចន្តិ ។ ធម្មមំ ។

ធម្មវិញ្ញោ ទុតិយោ ។

ធម្ម ទុក្ខានំ

ទ្វេ យាតិ ទ្វេវ សុវណ្ណា

សិទ្ធិហំ អចរេ ធុវេ

ចបរី កក្កិក្ខុជីវិត-

ជនបទកល្យាណិយា ធម្មាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសម្ពុទ្ធ

កំពាលន្ទវសម្បជានមុសា ។ ម្នាលភិក្ខុចំនុច្យាយ លោកសក្ការៈខ្មែរ
សេចក្តីសរសើរ ជាបស់អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង ។ ចេ ។ ម្នាលភិក្ខុចំនុច្យាយ
អ្នកចំនុច្យាយឃ្លីសំគួរ យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ១០ ។

ចប់ បាធិវន្ត ទី ២ ។

ទុក្ខានំនៃបាធិវន្តនោះ គឺ

និយាយអំពីកាដនៈពីរលើក និយាយអំពីមាសពីរលើក និ-
យាយអំពីមាសសិទ្ធិពីរលើក និយាយអំពីផែនដី ១ និយាយ
អំពីអាមិសបន្តិចបន្តួច ១ និយាយអំពីជីវិត ១ និយាយអំពី
ស្រីមានលំអ្នកក្នុងជនបទ ១ ជា ១០ ។

មាតុភ្នាមវិគ្គ

[២៣៣] សាវត្ថុយំ វិហរតិ ... តត្រ ទោ ភគវា ...

ធាតុណោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាវសិលោកោ ។ បេ ។ អធិ-

គមាយ ។

[២៣៤] ឧ តស្ស ភិក្ខុវេ មាតុភ្នាមោ ឯកោ

ឯកស្ស ធិត្ថំ បរិយាធាយេ តិដ្ឋតិ យស្ស លាភ-

សញ្ញាវសិលោកោ ធិត្ថំ បរិយាធាយេ តិដ្ឋតិ ។ បេ ។

ឯវំ ធាតុណោ ទោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាវសិលោកោ

។ បេ ។ ឯវំត្ថា រោ ភិក្ខុវេ សិក្ខុត្ថន្ធន្តំ ។ បេ ។

[២៣៥] សាវត្ថុយំ វិហរតិ ... ធាតុណោ ភិក្ខុវេ

លាភសញ្ញាវសិលោកោ ។ បេ ។ អធិគមាយ ។

មាតុភ្នាមវិគ្គ

[២៣៣] ព្រះមាតុភ្នាម ព្រះធីតា ធីតាសាវត្ថុ ...

ក្នុងទីនោះនេះ ព្រះមាតុភ្នាម ព្រះធីតា ... ព្រះធីតាសាវត្ថុ

លាភសញ្ញាវសិលោកោ ។ បេ ។ អធិគមាយ

អន្តរាយសាវត្ថុសាវត្ថុ ។

[២៣៤] មាតុភ្នាម លាភសញ្ញាវសិលោកោ

រោ ធីតាសាវត្ថុ ឯមាតុភ្នាម ឯមាតុភ្នាម ឯមាតុភ្នាម

ព្រះធីតាសាវត្ថុ ឯមាតុភ្នាម ឯមាតុភ្នាម ឯមាតុភ្នាម

ព្រះធីតាសាវត្ថុ ឯមាតុភ្នាម ឯមាតុភ្នាម ឯមាតុភ្នាម

ព្រះធីតាសាវត្ថុ ឯមាតុភ្នាម ឯមាតុភ្នាម ឯមាតុភ្នាម

នេះនេះ ។ បេ ។ ឯមាតុភ្នាម ឯមាតុភ្នាម ឯមាតុភ្នាម

[២៣៥] ព្រះមាតុភ្នាម ព្រះធីតា ធីតាសាវត្ថុ ...

ព្រះធីតាសាវត្ថុ ឯមាតុភ្នាម ឯមាតុភ្នាម ឯមាតុភ្នាម

ព្រះធីតាសាវត្ថុ ឯមាតុភ្នាម ឯមាតុភ្នាម ឯមាតុភ្នាម

(២៣២) ឧ ភស្ម ភិក្ខុវេ ជនបទកល្យាណី
 ឯតោ ឯកស្ម ចិន្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ យស្ម លាភ-
 សក្ការសិលោកោ ចិន្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ ។ បេ ។
 ឯវិ ឆារុណោ វោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការសិលោកោ
 ។ បេ ។ ឯវត្ថុតិ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតព្វន្តំ ។ ឧតិយំ ។

(២៣៣) សាវត្ថយំ វិហារតិ ... ឆារុណោ ភិក្ខុវេ លា-
 ភសក្ការសិលោកោ ។ បេ ។ អនិកមាយេ ។

(២៣៤) សត្វា ភិក្ខុវេ ឧបាសិកា ឯតំ បុត្តតំ
 ចិយំ មនាបំ ឯវិ សម្មា អយោធមាទា អយោធម្យ
 តាទិសោ តាត ភវហិ យាទិសោ ចិន្តា ឧ កមាបតិ
 ហត្ថកោ ឧ អធិជ្ឈកោតិ ។ ឯសា ភិក្ខុវេ តុលា
 ឯតិ បមាណំ មម សាវតានំ ឧបាសកានំ យទិទំ

(២៣៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ
 គ្របសង្កត់ចិត្ត ខែបុគ្គលណាបាន ឯស្រីមានលំអក្នុងជនបទម្នាក់ មិន
 អាចគ្របសង្កត់ចិត្ត ខែបុគ្គលនោះ សូម្បីតែម្នាក់បានទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រក់ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះ
 ចុះ ។ ចប់សូត្រទី២ ។

(២៣៦) ព្រះនាមព្រះភាគ ព្រង់នង្គ័រ ជិត្យក្រុងសាវត្ថី ...
 ព្រះអង្គប្រាសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ
 ជាបេសកក្រក់ ។ បេ ។ ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការប្រាសជីវិត ។

(២៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើទោសកាបានសង្វា
 កាលនិយាយអង្វរដោយប្រពៃ ក៏និយាយអង្វរ ចំពោះកូនប្រុសតូចម្នាក់
 ដែលជាច្រីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត យ៉ាងនេះថា ខែកូន ចូរទាញ
 កុលាសឱ្យភ្លឺប្រាកដដូចចិត្តរបស់ខ្ញុំ មិនហ៊ានទទួលសេចក្តីស្រឡាញ់
 ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាអ្នកទទួលសេចក្តីសរសើរជាបេសកក្រក់

(២៣៩) សាវត្ថុយំ វិហារនិ ... ធារុណា ភិក្ខុវេ លា-
កសញ្ញាសិលោកោ ។ មេ ។ អនិច្ចាយ ។

(២៤០) សម្មា ភិក្ខុវេ ឧបាសិកា ឯតំ ចីតំ
ចំយំ មចាចំ ឯវំ សម្មា អយាចហនា អយាចយេ
តាធិសា អយេ កកហំ យាធិសា ឧដ្ឋន្តរា ច ឧ-
បាសិកា វេជ្ជកណ្តតិយា ច ឧទ្ធមាតានិ ។ ឯសា
ភិក្ខុវេ តុលា ឯតំ ចមាណំ មម សាវត្ថានំ ឧបា-
សិកានំ យធិនំ ឧដ្ឋន្តរា ច ឧបាសិកា វេជ្ជ-
កណ្តតិយា ច ឧទ្ធមាតា ។ សេ ទោ ភិក្ខុ អយេ
អតារស្មា អនតាវយំ ចត្វជសិ តាធិសា អយេ កកហំ
យាធិសា ទេមា ច ភិក្ខុនិ ឧប្បលវណ្ណា ចានិ ។
ឯសា ភិក្ខុវេ តុលា ឯតំ ចមាណំ មម សាវត្ថានំ
ភិក្ខុនិនំ យធិនំ ទេមា ច ភិក្ខុនិ ឧប្បលវណ្ណា
ច ។ មា ច ទោ ភិក្ខុ អយេ សេត្វិ អប្បត្តមា-
នសិ លាភសញ្ញាសិលោកោ អនុបាធុណាតីតិ ។

(២៣៩) ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះធីតាវេ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបឋមត្រូវ
។ បេ ។ ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការគ្រាន់ជីវិត ។

(២៤០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បាសិកាមានសព្វ កាលបើ
និយាយអង្វរដោយប្រពៃ ក៏និយាយអង្វរចំពោះកូនស្រីម្នាក់ ដែលជា
ច្រីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត យ៉ាងនេះថា ខែនាង ចូរនាងមានគុណ-
សម្បត្តិប្រាកដដូចជាបាសិកាឈ្មោះឧដ្ឋន្តរា និងបាសិកាឈ្មោះវេជ្ជ-
កណ្តតិយានុមាតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកបាសិកាជា
សាវិការបឋមជាគត មានខែនាងឧដ្ឋន្តរាបាសិកា ១ នាងវេជ្ជកណ្ត-
តិយានុមាតា ១ ខ្ញុំ ជាដង្ហើន ខ្ញុំ ជាខ្នាត ។ (ប្រសិនបើបាសិកា
និយាយអង្វរថា) ខែនាង បើឯងចេញចាកផ្ទះ ហើយចូលទៅកាន់
ផ្ទះ ខែនាង ចូរនាងមានគុណសម្បត្តិ ប្រាកដដូចជាខែនាងមេហភិក្ខុនិ
និងនាងឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនិច្ឆ័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកភិក្ខុនិ
ជាសាវិការបឋមជាគត មានខែនាងមេហភិក្ខុនិ ១ ឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនិ ១
ខ្ញុំ ជាដង្ហើន ខ្ញុំ ជាខ្នាត ។ (ប្រសិនបើបាសិកានិយាយអង្វរថា) ខែ
នាង លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ កុំបំភាន់ដល់នាងឯង ដែល
នៅជាសេចក្តីច្បង មិនទាន់បានសម្រេចព្រះអរហន្តផលនៅឡើយ ។

លាភសក្ការៈសំយោគ មាតុក្ខាវត្ត លាភសក្ការៈសំយោគល្អាតទិញជាដំ
 គត្យ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុជី សេត្តិ អប្បន្តបាទសំ លាភ-
 សក្ការៈសំយោគ អនុបាធុណាតិ សោ ភស្ម ហោតិ
 អន្តរាយាយ ។ ឃី ធាតុណា ទោ ភិក្ខុវេ លាភ-
 សក្ការៈសំយោគ ។ យេ ។ ឃីត្ថិ ភោ ភិក្ខុវេ សំត្ថិ-
 តទ្ធិ ។ តត្ថិ ។

[២២០] សាវត្ថិយំ វិហារតិ...យេ ហិ ភោតិ ភិក្ខុវេ
 សមណា វា ព្រាហ្មណា វា លាភសក្ការៈសំយោគស្ស
 អស្សាធិកា អាធិនេវត្ថា និស្សាណាញ យថាភូតំ ធម្មជា-
 ទន្តិ (ឃី ភោតត្ថិ) បជាទន្តិ សយំ អភិញ្ញា សន្តិកត្ថា
 ធម្មសម្បជ្ជ វិហារន្តិតិ ។ បញ្ចមំ ។

លាភសក្ការៈសំយោគ មាតុក្ខាវត្ត កាមិនីន៍អាទិសង្ឃជាដើមនៃលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសារសី
 ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធក្រោយ បើលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសារសី មកដល់
 ភិក្ខុនោះ ដែលនៅជាសេត្តបុគ្គល មិនទាន់បានសម្រេចព្រះអារហន្ត-
 ផលនៅឡើយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសារសីនោះ ទាំងពីរសេចក្តី
 អន្តរាយដល់ភិក្ខុនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធក្រោយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តី
 សារសី ជាបេសកក្រឹត្យ យ៉ាងនេះឯង ។ យេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធក្រោយ
 អ្នកពុទ្ធក្រោយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី២ ។

[២២១] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើននឹងនៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
 ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធក្រោយ ក្នុងសមណៈ ឬ ព្រាហ្មណ៍ណាមួយ មិនដឹង
 ច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំអាទិសង្ឃផង ខ្ញុំជាសង្ឃ នៃលាភសក្ការៈនិង
 សេចក្តីសារសី ខ្ញុំទុកជាគ្រឿងរោសចាស់ ខ្ញុំលាភសក្ការៈ
 និងសេចក្តីសារសីផង (គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ) ដឹងច្បាស់ ធ្វើឱ្យដាក់
 ច្បាស់ សម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯង ។ ចប់សូត្រទី២ ។

[២២២] សាវត្ថុយំ វិហរតំ ... យេ ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ
 សមណា វា ព្រាហ្មណា វា លាភសញ្ញាវសិលោកាស្ស
 សមុទយេត្ថ អនុផ្ដមេត្ថ អស្សាទេត្ថ អាជីវេត្ថ ធិស្ស-
 វណេត្ថ យថាភូតំ ធម្មជាទន្ធិ (ឃីវ កាតត្ថំ) ។

[២២៣] យេ ច ទោ កេចិ ភិក្ខុវេ សមណា វា
 ព្រាហ្មណា វា លាភសញ្ញាវសិលោកាស្ស សមុទយេត្ថ
 អនុផ្ដមេត្ថ អស្សាទេត្ថ អាជីវេត្ថ ធិស្សវណេត្ថ យ-
 ថាភូតំ ធម្មជាទន្ធិ (ឃីវ កាតត្ថំ) វិហរន្តិទំ ។ ធម្មំ ។

[២២៤] សាវត្ថុយំ វិហរតំ ... យេ ហិ កេចិ
 ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា លាភសញ្ញាវសិ-
 លោកំ ធម្មជាទន្ធិ លាភសញ្ញាវសិលោកាសមុទយំ
 ធម្មជាទន្ធិ លាភសញ្ញាវសិលោកានិវេទំ ធម្មជាទន្ធិ

[២២៥] ព្រះមាឧប្រាសាទ ទ្រង់នត្ថេវ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណាមួយ មិនដឹង
 ច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំហេតុជាទីកើតឡើងផង ខ្ញុំសេចក្ដីវិនាសផង ខ្ញុំកា-
 និសង្សផង ខ្ញុំវោសផង ខែលាភសក្ការៈនិងសេចក្ដីសរសើរ ខ្ញុំ
 ទុយជាគ្រឿងរលាស់ចោល ខ្ញុំលាភសក្ការៈ និងសេចក្ដីសរសើរផង
 (ធម្មិក្ខេយ្យានិទេច្ចះ) ។

[២២៦] មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណា
 មួយ ដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំហេតុជាទីកើតឡើងផង ខ្ញុំសេចក្ដីវិនាស
 ផង ខ្ញុំកានិសង្សផង ខ្ញុំវោសផង ខែលាភសក្ការៈនិងសេចក្ដីសរសើរ
 ខ្ញុំទុយជាគ្រឿងរលាស់ចោល ខ្ញុំលាភសក្ការៈនិងសេចក្ដីសរសើរផង
 (ធម្មិក្ខេយ្យានិទេច្ចះ) ។ ចប់សូត្រទី ៦ ។

[២២៧] ព្រះមាឧប្រាសាទ ទ្រង់នត្ថេវ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ណាមួយ មិនដឹងច្បាស់
 ខ្ញុំលាភសក្ការៈនិងសេចក្ដីសរសើរ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំហេតុជាទីកើតឡើង
 ខែលាភសក្ការៈនិងសេចក្ដីសរសើរ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំការរលកខែលាភ-

លាភសក្ការសិលោកោ មាតុក្ការី លាភសក្ការសិលោកោ

លាភសក្ការសិលោកោ និលោកោ មិច្ឆា មជ្ជិមំ ធម្មជានា-

នន្តិ (ឯវិ ទោតតំ) មជ្ជានន្តិ សយំ អភិញ្ញា សន្និទ្ធា

ឧបសម្បជ្ជ វិហារន្តិ ។ សន្តមំ ។

[២២៩] សាវត្ថុយំ វិហារន្តិ ... នាហុណោ ភិក្ខុវេ លា-

ភសក្ការសិលោកោ ។ លាភសក្ការសិលោកោ ភិក្ខុវេ

ធម៌ ជិន្ធជិ ធម៌ ទេត្វា មជ្ជិ ជិន្ធជិ មជ្ជិ ទេត្វា មិសំ ជិន្ធជិ

មិសំ ទេត្វា ធម្មាវុំ ជិន្ធជិ ធម្មាវុំ ទេត្វា អជ្ជិ ជិន្ធជិ

អជ្ជិ ទេត្វា អជ្ជិមិច្ឆំ អាហារូ និជ្ជតិ ។ ឯវិ នាហុណោ

ទោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការសិលោកោ ។ មេ ។ ឯវន្តិ

វោ ភិក្ខុវេ សិក្ខុតទ្ធិន្តិ ។ អជ្ជមំ ។

លាភសក្ការសិលោកោ មាតុក្ការី លាភសក្ការសិលោកោ

សក្ការៈ និវេសន្តិសារសិ មិនីវិច្ឆាសំឡាបនិបត ជាដំណើរទៅ

កាន់ហេតុជាទីរក្សា វិលាភសក្ការៈនិវេសន្តិសារសិ (ធម្មវិធីយ៉ាង

នេះចុះ) ជីវច្ឆាសំ ធ្វើឱ្យដាច់ច្បាស់ សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខម

ដោយខ្លួនឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

[២២៩] ព្រះមាតុក្ការី ទ្រង់គង់នៅ ជិតព្រះសាវត្ថុ...

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិវេសន្តិសារសិ ជាបេសកក្រង ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិវេសន្តិសារសិ តែងកាត់ឱ្យស្បែក

ក្រៅ លុះកាត់ស្បែកក្រៅហើយ តែងកាត់ស្បែកក្នុង លុះកាត់ស្បែក

ក្នុងហើយ តែងកាត់សាច់ លុះកាត់សាច់ហើយ តែងកាត់សរសៃ លុះ

កាត់សរសៃហើយ តែងកាត់ផ្ទុក លុះកាត់ផ្ទុកហើយ តែងចាក់

ទុក ដល់ខ្លួនក្នុងផ្ទុក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិវេសន្តិ

សារសិ ជាបេសកក្រង យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

អ្នកទាំងឡាយ ធម្មវិធីស្បែក យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

[២២២] សាវត្ថិយំ វិហរតិ ... តត្រ ទោ ភគវ...
 ឆានុលោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការសំលោកោ ។ ឧ-
 ភសក្ការសំលោកោ ភិក្ខុវេ ធវី ជំនួតិ ធវី ធម្មា
 ធម្មិ ជំនួតិ ធម្មិ ធម្មា មិសំ ជំនួតិ មិសំ ធម្មា
 ធម្មាវុំ ជំនួតិ ធម្មាវុំ ធម្មា អដ្ឋិ ជំនួតិ អដ្ឋិ ធម្មា
 អដ្ឋិមិញ្ចំ អាហទូ តិដ្ឋតិ ។

[២២៣] សេយ្យងាមិ ភិក្ខុវេ តលវា បុរិសោ
 ឧទ្ធកាយ តាលវដ្ឋិយោ ជង្សំ វេវេត្វា យីសេយ្យ សា ធវី
 ជំនួយ្យ ធវី ធម្មា ធម្មិ ជំនួយ្យ ធម្មិ ធម្មា មិសំ
 ជំនួយ្យ មិសំ ធម្មា ធម្មាវុំ ជំនួយ្យ ធម្មាវុំ ធម្មា
 អដ្ឋិ ជំនួយ្យ អដ្ឋិ ធម្មា អដ្ឋិមិញ្ចំ អាហទូ តិដ្ឋយ្យ ។
 ឯវាមេវ ទោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការសំលោកោ ធវី ជំនួតិ
 ធវី ធម្មា ធម្មិ ជំនួតិ ធម្មិ ធម្មា មិសំ ជំនួតិ

[២២៤] ព្រះមាឧប្បាសា ទ្រង់តន្តិវេនា ជីក្រុក្រសាវត្ថិ ...
 ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមាឧប្បាសា ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ
 លាភសក្ការៈ និទិសេចក្តីសរសើរ ជាបស់គាត់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំឱ្យយ លាភសក្ការៈនិទិសេចក្តីសរសើរ តែងកាត់ស្បែកក្រៅ លុះ
 កាត់ស្បែកក្រៅហើយ តែងកាត់ស្បែកក្នុង លុះកាត់ស្បែកក្នុងហើយ
 តែងកាត់ខ្វែរសាច់ លុះកាត់សាច់ហើយ តែងកាត់ខ្វែរសរសៃ លុះ
 កាត់សរសៃហើយ តែងកាត់ផ្ចិត លុះកាត់ផ្ចិតហើយ តែងចាត់ចុះផល
 ខ្វែរក្នុងផ្ចិត ។

[២២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ដូចបុរសមានកម្លាំង វ៉ៃស្ម័នហើយ
 គួរដោយខ្សែកេងកងយសក្នុងដំណា ខ្សែនោះ គប្បីកាត់ស្បែកក្រៅ
 លុះកាត់ស្បែកក្រៅហើយ គប្បីកាត់ខ្វែរស្បែកក្នុង លុះកាត់ស្បែកក្នុង
 ហើយគប្បីកាត់សាច់ លុះកាត់សាច់ហើយ គប្បីកាត់សរសៃ លុះ
 កាត់សរសៃហើយ គប្បីកាត់ផ្ចិត លុះកាត់ផ្ចិតហើយ គប្បីចាត់ចុះ
 ផលខ្វែរក្នុងផ្ចិត យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ លាភ-
 សក្ការៈនិទិសេចក្តីសរសើរ តែងកាត់ស្បែកក្រៅ លុះកាត់ស្បែកក្រៅ
 ហើយ តែងកាត់ស្បែកក្នុង លុះកាត់ស្បែកក្នុងហើយ តែងកាត់សាច់

លាភសក្ការសំយោគ ហត្ថកថា រាជទាន

មីសំ ទេន្ទ្រ ឧបាសិក ធីត្ថតិ ឧបាសិក ទេន្ទ្រ អដ្ឋិ ធីត្ថតិ
អដ្ឋិ ទេន្ទ្រ អដ្ឋិមិសំ អាហា ធីត្ថតិ ។ ឃី ឆានុលោ ទោ
កិក្ខុវេ លាភសក្ការសំយោគោ ។ បេ ។ ឃីត្ថិ កេ
កិក្ខុវេ សំគុត្តត្ថិ ។ ឧវមី ។

(២២៤) សាវត្ថិយេវិហាតិ...តត្រ ទោ កកក...យោច
សោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អវហំ ទីណាសវេ តស្សបហំ លា-
ភសក្ការសំយោគំ អន្តរាយាយ វតាមិទិ ។ ឃី វុត្ត
អាយស្មា អាធន្តោ កកវត្ថិ ឃីតតវេច តិស្ស បេ កត្ត
ទីណាសវស្ស កិក្ខុវេ លាភសក្ការសំយោគោ
អន្តរាយាយាតិ ។

លាភសក្ការសំយោគ ហត្ថកថា រាជទាន

លុះកាត់សាច់ហើយ តែងកាត់សរសៃ លុះកាត់សរសៃហើយ តែង
កាត់ផ្ចិត លុះកាត់ផ្ចិតហើយ តែងចាក់ចុចដល់ខ្លួនក្នុងផ្ចិត ក៏យ៉ាងនោះ
ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុំតាំងឡាយ លាភសក្ការៈខ័ន្ធសេចក្តីសរសើរ ជា
របស់អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុំតាំងឡាយ អ្នកពុំតាំង
ឡាយឃ្លីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

(២២៥) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ដ៏តក្រវិសាវត្ថិ ...
ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុពុំតាំងឡាយ
សូម្បីភិក្ខុណា ជាអហន្តរិក្ខុស្រព គង់តករោលថា លាភសក្ការៈ
ខ័ន្ធសេចក្តីសរសើរ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីអន្តរាយដល់ភិក្ខុនោះដែរ ។
កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះមានទូទាត
អាយុ ក៏ប្រាមបង្គំខ្លួនសូមព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ចុះលាភសក្ការៈខ័ន្ធសេចក្តីសរសើរ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តី
អន្តរាយ ដល់ភិក្ខុជាព្រះវិហារស្រព ក៏ដូចម្តេច ។

(២២៤) យោ ហិស្ស សា អាទទ្ធ អត្ថុប្បា ចេតោ-
 វិមុត្តំ នាហំ តស្ស លាភសញ្ញាសំលោកំ អន្តរាយាយ
 វធាមី ។ យេ ច ទ្ធស្ស វេ អាទទ្ធ អប្បមត្តស្ស អាតា-
 មិទោ បហំតត្តស្ស វិហារតោ និដ្ឋធម្មសុទ្ធវិហារា អនិក-
 តា តេសាមាសស្ស លាភសញ្ញាសំលោកំ អន្តរាយាយ
 វធាមី ។ ឯវំ នាវុណោ ទោ អាទទ្ធ លាភសញ្ញាសំ-
 លោកោ កដុកោ នវុសោ អន្តរាយិកោ អនុត្តរស្ស
 យោគកេតុមស្ស អនិកមាយ ។ តស្មាតិហា អាទទ្ធ ឯវំ
 សិក្ខិតត្វំ ឧប្បន្នំ លាភសញ្ញាសំលោកំ បដហិស្សាម
 ទ ទ វោ ឧប្បន្នោ លាភសញ្ញាសំលោកោ ចិត្តំ ប-
 រិយាធាយ វស្សតិទិ ។ ឯវត្ថំ វេ អាទទ្ធ សិក្ខិតត្វន្តំ ។
 ឧសមី ។

មាតុត្តាមវន្តោ គតិយោ ។

(២២៥) ព្រះគង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់អាទទ្ធ ចេតោវិមុត្តិ ណា
 មិនបានកម្រើក គឺជាគតមិទោ ពោលថា លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ចេតោវិមុត្តិនោះទេ ។ ម្ចាស់អាទទ្ធ
 ប៉ុន្តែ ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ជាអ្នកដុះកម្លៅកិលេស មានចិត្តបញ្ចូន
 ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន បានសម្រេចចម្រើនត្រឡឹងទៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 (សុខក្នុងវេលាសមាបត្តិ) ណា គឺជាគតោ ពោលថា លាភសញ្ញាៈនិង
 សេចក្តីសរសើររបស់ភិក្ខុនោះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ចម្រើន
 ត្រឡឹងទៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នពុំមាននោះ ។ ម្ចាស់អាទទ្ធ លាភសញ្ញាៈ
 និងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រង ខាំឱ្យក្តៅផ្សា គ្រោកគ្រោក ធ្វើ
 ឱ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ឱ្យព្រះនិព្វានជាទីរក្សបាតយោគៈ
 រកគុណជាតដទៃត្រលែងជាតិគ្នា ក៏យ៉ាងនេះដែរ ។ ម្ចាស់អាទទ្ធ
 ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះ
 ថា យើងទាំងឡាយ នឹងលះបង់ឱ្យលាភសញ្ញាៈ និងសេចក្តីសរសើរ
 ដែលកើតឡើងហើយ ទាំងលាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ដែលកើត
 ឡើងហើយ ក៏កុំឱ្យគ្របសង្កត់ចិត្តយើងបានឡើយ ។ ម្ចាស់អាទទ្ធ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី ១០ ។

ចប់ មាតុត្តាមវន្ត ទី ៣ ។

លាភសក្ការសំយុង្គស្ស មាតុត្ថាវគ្គ ទ្រង់

តស្ស ទ្វាតំ

មាតុត្ថា មោ ធ កាស្សណំ

បុត្តា ធ ឯកាដិគុយា

សមណាប្រាហ្មណា ភីណិ

ធម៌រដ្ឋ ធ ភិក្ខុនាតិ ។

លាភសក្ការសំយុង្គ មាតុត្ថាវគ្គ ទ្រង់

ទ្វាតំនៃមាតុត្ថាមវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីមាតុត្រាម ១ និយាយអំពីស្រី មានសំអុក្ខន៍៨១-

២១ ១ និយាយអំពីកូនប្រុស ១ និយាយអំពីកូនស្រីម្នាក់ ១

និយាយអំពីសមណាប្រាហ្មណ៍ មាន ៣ លើក និយាយអំពី

ស្បែកក្រៅ ១ និយាយអំពីវិទ្យុ ១ និយាយអំពីភិក្ខុ ១ ។

រោងវត្ត

(២៥០) សាវត្ថុយំ វិហារតិ...តត្រ ទោ ភគវា...
 នាវុណោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាវសិលោកោ ។ បេ ។
 លាភសញ្ញាវសិលោកោ អភិក្ខុតោ បរិយាទិដ្ឋចិញ្ចត្តា
 ភិក្ខុវេ ទេវទត្តោ សង្ឃំ ភិក្ខុតិ ។ ឯវំ នាវុណោ ទោ
 ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាវសិលោកោ ។ បេ ។ សំគូតិព្វន្តិ ។
 បេមិ ។

(២៥១) សាវត្ថុយំ វិហារតិ...តត្រ ទោ ភគវា...
 នាវុណោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាវសិលោកោ ។ បេ ។ លា-
 ភសញ្ញាវសិលោកោ អភិក្ខុតស្ស បរិយាទិដ្ឋចិញ្ចត្តស្ស
 ភិក្ខុវេ ទេវទត្តស្ស កុសលមូលំ សធុន្ទធម្មតោ ។
 ឯវំ នាវុណោ ទោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាវសិលោកោ
 ។ បេ ។ សំគូតិព្វន្តិ ។ ធុតិយំ ។

រោងវត្ត

(២៥០) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...
 ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុបំផុត
 ឡាយ លាភសញ្ញាវសិលោកោ ជាបេសំណាគ្រប់ ។ បេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុបំផុតឡាយ ទេវទត្តត្រូវលាភសញ្ញាវសិលោកោ គ្របសង្កត់
 ប្រើតែចិត្ត ទើបបំបែកសង្ស័យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំផុតឡាយ លាភសញ្ញាវ
 សិលោកោ ជាបេសំណាគ្រប់ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ អ្នកបំផុត
 ឡាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

(២៥១) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...
 ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុបំផុត
 ឡាយ លាភសញ្ញាវសិលោកោ ជាបេសំណាគ្រប់ ។ បេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុបំផុតឡាយ ទេវទត្តត្រូវលាភសញ្ញាវសិលោកោ គ្របសង្កត់
 ប្រើតែចិត្ត ទើបកុសលមូលដល់ទៅតាមយោគចិត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំផុត
 ឡាយ លាភសញ្ញាវសិលោកោ ជាបេសំណាគ្រប់ យ៉ាងនេះឯង
 ។ បេ ។ អ្នកបំផុតឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

លាភសក្ការសំយុង្គស្ស ហេវវន្តេ លាភសក្ការសិលោកតាណាហោ

[២៥២] សាវត្ថិយំ វិហាតិ ... តត្រ ទោ កកា...

ឆានុណោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការសិលោកោ ។ បេ ។ លា-
ភសក្ការសិលោកោ អភិក្ខុតស្ស វេយ្យាទិដ្ឋចិត្តស្ស
ភិក្ខុវេ ទេវទត្តស្ស កុសលោ ឆន្ទោ សមុច្ឆេទមគមា ។
ឃី ឆានុណោ ទោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការសិលោកោ
។ បេ ។ សិក្ខិតត្វង្គិ ។ តតិយំ ។

[២៥៣] សាវត្ថិយំ វិហាតិ ... តត្រ ទោ កកា...

ឆានុណោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការសិលោកោ ។ បេ ។ លា-
ភសក្ការសិលោកោ អភិក្ខុតស្ស វេយ្យាទិដ្ឋចិត្តស្ស
ភិក្ខុវេ ទេវទត្តស្ស សុត្តោ ឆន្ទោ សមុច្ឆេទមគមា ។
ឃី ឆានុណោ ទោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការសិលោកោ
។ បេ ។ សិក្ខិតត្វង្គិ ។ ចតុត្ថិ ។

លាភសក្ការសំយុង្គ ហេវវន្តេ ពាតនៃលាភសក្ការឱនីសេចក្តីសរសើរជាបស់កក្រក់

[២៥៤] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឆន្ទ៍នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...

ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
លាភសក្ការឱនីសេចក្តីសរសើរ ជាបស់កក្រក់ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ទេវទត្តត្រូវលាភសក្ការឱនីសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់ ប្រ
វត្តចិត្ត ទើបកុសលធម៌ដល់ខ្ញុំកិរិយារមីតទៀង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
លាភសក្ការឱនីសេចក្តីសរសើរ ជាបស់កក្រក់ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។
អ្នកទាំងឡាយអប្បសិក្ស យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៣ ។

[២៥៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឆន្ទ៍នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...

ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
លាភសក្ការឱនីសេចក្តីសរសើរ ជាបស់កក្រក់ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ទេវទត្តត្រូវលាភសក្ការឱនីសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់ ប្រ
វត្តចិត្ត ទើបស្តុកធម៌ (ធម៌ស) ដល់ខ្ញុំកិរិយារមីតទៀង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លាភសក្ការឱនីសេចក្តីសរសើរ ជាបស់កក្រក់ យ៉ាងនេះ
ឯង ។ បេ ។ អ្នកទាំងឡាយអប្បសិក្ស យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៤ ។

[២៩៤] ឯតំ សមយំ ភក្កា ភជគហោ វិហារនំ
 កំជ្ឈក្កដេ ចព្វតេ ។ អចំរហ្មត្តន្ត ទេវទត្ត តត្រ ទោ
 ភក្កា ទេវទត្តំ អាភ្ន កំត្វ អាមន្តសិ អត្តវងាយ
 កំត្វវេ ទេវទត្តស្ស លាភសត្តារសិលោកោ ឧទហនិ
 មរាភកាយ ទេវទត្តស្ស លាភសត្តារសិលោកោ ឧទ-
 ហនិ ។

[២៩៥] សេយ្យដាមំ កំត្វវេ កាធលំ អត្តវងាយ
 ដលំ ទេតិ មរាភកាយ ដលំ ទេតិ ។ ឯវមេវ ទោ
 កំត្វវេ អត្តវងាយ ទេវទត្តស្ស លាភសត្តារសិលោកោ
 ឧទហនិ មរាភកាយ ទេវទត្តស្ស លាភសត្តារសិលោ-
 កោ ឧទហនិ ។

[២៩៦] សេយ្យដាមំ កំត្វវេ វេជ្ជ អត្តវងាយ
 ដលំ ទេតិ មរាភកាយ ដលំ ទេតិ ។ ឯវមេវ ទោ
 កំត្វវេ អត្តវងាយ ទេវទត្តស្ស លាភសត្តារសិលោកោ
 ឧទហនិ មរាភកាយ ទេវទត្តស្ស លាភសត្តារសិលោ-
 កោ ឧទហនិ ។

[២៩៤] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រង់តង់ទៅទាត់
 កំជ្ឈក្កដ ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ កាលដែលទៅទត្តចៀសចេញទៅ មិន
 យូរប៉ុន្មាន ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ប្រាសចំពោះទៅទត្ត ហើយគ្រាស់
 នឹងកំត្វតាំងឲ្យយ ក្នុងនោះជា ម្ចាស់កំត្វតាំងឲ្យយ លាភសក្ការៈ
 និងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងដល់ទៅទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈ
 និងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទៅទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ។

[២៩៥] ម្ចាស់កំត្វតាំងឲ្យយ ដូចដើមរេក បញ្ចេញផ្អែម
 ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន បញ្ចេញផ្អែមដើម្បីសេចក្តីវិនាស យ៉ាងណាមិញ ។
 ម្ចាស់កំត្វតាំងឲ្យយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់
 ទៅទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើង
 ដល់ទៅទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

[២៩៦] ម្ចាស់កំត្វតាំងឲ្យយ ដូចដើមឫស្សី បញ្ចេញផ្អែម
 ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន បញ្ចេញផ្អែមដើម្បីសេចក្តីវិនាស យ៉ាងណាមិញ ។
 ម្ចាស់កំត្វតាំងឲ្យយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់
 ទៅទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើង
 ដល់ទៅទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

(២៤៩) សេយ្យជាធិ កិច្ចវេ ធម្មោ អន្តរាយ
 ដលី ធនិ បរាគវាយ ដលី ធនិ ។ ឯវមេវ ទោ
 កិច្ចវេ អន្តរាយ ធម្មោ ធម្មស្ស លាភសក្ការសិលោកោ
 ឧទទាធិ បរាគវាយ ធម្មោ ធម្មស្ស លាភសក្ការសិលោ-
 កោ ឧទទាធិ ។

(២៥០) សេយ្យជាធិ កិច្ចវេ អស្សនី អន្តរាយ
 កត្តិ កត្តាធិ បរាគវាយ កត្តិ កត្តាធិ ។ ឯវមេវ ទោ
 កិច្ចវេ អន្តរាយ ធម្មោ ធម្មស្ស លាភសក្ការសិលោកោ
 ឧទទាធិ បរាគវាយ ធម្មោ ធម្មស្ស លាភសក្ការសិលោ-
 កោ ឧទទាធិ ។ ឯវី បាវន្តោ ទោ កិច្ចវេ លាភ-
 សក្ការសិលោកោ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ វេ កិច្ចវេ សិក្ខ-
 តម្បន្តិ ។

(២៥១) ឥធម្មភេទ ភត្តា ឥទ្ធិ វត្ថាទ សុគតោ
 អថាបរិ ឯគន្ធាទ សត្វា

(២៥២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដើមបុរៈ បញ្ចេញផ្លែមក
 ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន បញ្ចេញផ្លែមកដើម្បីសេចក្តីវិនាស យ៉ាងណាមិញ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់
 ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើង
 ដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

(២៥៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចមេសេរស្សករ មានឥទ្ធិ
 ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន មានឥទ្ធិដើម្បីសេចក្តីវិនាស យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទេវទត្ត
 ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទេវទត្ត
 ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភ-
 សក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រង យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។

(២៥៤) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ក្រាស់ព្រះសូត្រនេះចប់ហើយ
 លុះព្រះសុគតជាសាស្តា ទ្រង់ក្រាស់ព្រះសូត្រនេះចប់ហើយ ទើប
 ទ្រង់ក្រាស់នូវភាពព័ន្ធន៍ ជាលំដាប់គេទៀតជា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧទាសន្ត

ដល់ វេ កាណី ហន្តិ

ដល់ វេជ្ជំ ដល់ នជ្ជំ

សត្តារោ កាបុរិសំ ហន្តិ

កញ្ចា អស្សគរី យថាភិ ។ បញ្ចមំ ។

(២២០) កងកោ វិហាភិ វេជ្ជវេ ន កាលទុក្ខនិកា-
យេ ។ តេជោ មន សមយេន នេវទត្តស្ស អជាត-
សត្តកុមារោ បញ្ចហំ វេសតេហិ សាយំ ហតិំ ឧបដ្ឋា-
នំ កច្ចតិំ បញ្ច ច ជាលំចាកសកាធិ កត្តាភិហារោ
អភិហរិយតិំ ។ អជេទោ សម្ពុហុណ កិក្ខុ យេន កត-
កា តេទុបសង្កម្ពីសុ ឧបសង្កម្ពីត្វា កកវន្តំ អភិវនេត្វា
ឯកមន្តំ ឯសីនីសុ ។ ឯកមន្តំ ឯសីន្ទា ទោ តេ
កិក្ខុ កកវន្តំ ឯកនេវនិទំ នេវទត្តស្ស កន្តេ អជាតសត្ត-
កុមារោ បញ្ចហំ វេសតេហិ សាយំ ហតិំ ឧបដ្ឋា-
នំ កមេស្សតិំ បញ្ច ច ជាលំចាកសកាធិ កត្តាភិហារោ
អភិហរិយស្សតិំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧទាសន្ត

វិជ្ជេចក តេសិស្វាបំដើមៈចក វិជ្ជេស្សិ តេសិស្វាបំ

ដើម្បស្សិ វិជ្ជេបុរៈ តេសិស្វាបំដើម្បបុរៈ ឯសក្កាវេតេ

ស្វាបំបុរសាក្រកំ ដូចជាតិស្វាបំមេសេអស្សតា ។

ចប់សូត្រទី៩ ។

(២២០) ព្រះមានព្រះភាគ ព្រង់តង់នៅក្នុងវត្តវេជ្ជនៃ ជា
កលន្តកន្លែងបណ្តែន ជិតក្រុងវត្តជ្រៃ ។ សម័យនោះឯង អជាតសត្តកុមារ
តែងនៅកាន់ចិបម្រើនៃវេជ្ជ ទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក ដោយព្រះរាជវេជ្ជ
៨០០ ៨៥ ព្រង់ឲ្យទាំងចំនួន ៨០០ ថាសទៅប្រគេនផង ។ លំដាប់
នោះ ពួកកុមារច្រើនរូប នាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអន្តិយក្នុងទី
សមគួរ ។ លុះកុមារនោះ អន្តិយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំ
ចូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អជាតសត្តកុមារ
តែងនៅកាន់ចិបម្រើនៃវេជ្ជ ទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក ដោយព្រះរាជវេជ្ជ
ចំនួន ៨០០ ៨៥ ព្រង់ឲ្យទាំងចំនួន ៨០០ ថាសទៅប្រគេនផង ។

(២២៥) មា ភិក្ខុវេ ទេវទត្ថស្ស ទណកសក្ការៈសិ-
 រណកំ បិហយំត្ថ ។ យាវត្ថេវត្ថ ភិក្ខុវេ ទេវទត្ថស្ស
 អជាតសត្តកុមារោ បញ្ចហំ វេសតេហំ សាយំ មាតិ
 ឧបដ្ឋាជំ កមិស្សតិ បញ្ច ច ជាលំបាគសតានិ ភត្តា-
 ភិហារោ អភិហរិយិស្សតិ ។ ហានិយេវ ភិក្ខុវេ ទេវ-
 ទត្ថស្ស មាជិតត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ចោ វុឿ ។

(២២៦) សេយ្យជាបិ ភិក្ខុវេ ចណ្ឌស្ស កុត្តរស្ស
 ចាសាយ ចំនុំ កិរុយ្យំ វេត្តំ សោ ភិក្ខុវេ កុត្តរោ
 ភិយ្យោសោ មត្តាយ ចណ្ឌតោ អស្ស ។ វេរមេវ ចោ
 ភិក្ខុវេ យាវត្ថេវត្ថ ទេវទត្ថស្ស អជាតសត្តកុមារោ
 បញ្ចហំ វេសតេហំ សាយំ មាតិ ឧបដ្ឋាជំ កមិស្សតិ បញ្ច
 ច ជាលំបាគសតានិ ភត្តាភិហារោ អភិហរិយិស្សតិ

(២២៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំប្រឡាញ់លាភ-
 សក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ របស់ទេវទត្ថឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អជាតសត្តកុមារ នឹងទៅកាន់ទីបម្រើទេវទត្ថ ទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក
 ដោយព្រះរាជវេចខ្លួន ៥០០ ផង ច្រើនឲ្យទាំងចង្ហាន់ចំនួន ៥០០ ជាសៅ
 ប្រភេទផង អស់កំណត់កាលត្រឹមណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្ថ
 ត្រូវទឹកសង្ឃឹមភសេចក្តីសាបសូន្យមួយយ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ឯសេចក្តីបម្រើ
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនត្រូវទឹកសង្ឃឹមឡើយ អស់កាលមាន
 កំណត់ត្រឹមនោះ ។

(២២៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជនទាំងឡាយ ច្របាច់
 ប្រមាត់ជាក់ច្រមុះនៃឆ្នែកាច ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ
 ហើយ ឆ្នែកនឹងរីកនៃកាចដោយក្រលែងឡើង យ៉ាងណាមិញ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អជាតសត្តកុមារ នឹងទៅកាន់ទីបម្រើទេវទត្ថ
 ទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក ដោយព្រះរាជវេច ចំនួន ៥០០ ផង ច្រើនឲ្យទាំង
 ចង្ហាន់ចំនួន ៥០០ ជាសៅប្រភេទផង អស់កាលមានកំណត់ត្រឹមណា

ហានិយេវ ភិក្ខុវេ ទេវទត្តស្ស ពាដិទាវិទ្ធា ធម្មសុខេស្ស
ធម្មេសុ ជា វុទ្ធិ ។ ឯវិ ធាតុលោក ទោ ភិក្ខុវេ លាភ-
សក្ការសិលោកោ ។ មេ ។ សិទ្ធិតទ្ធិ ។ ធម្មិ ។

(២២៤) សាវត្ថិយំ វិហាវតំ...ធាតុលោក ភិក្ខុវេ លា-
ភសក្ការសិលោកោ កុដុកោ ធម្មេសុ អន្តរាយិកោ
អនុត្តរស្ស យោគក្ខេមស្ស អធិកមាយ ។

(២២៥) ឥណហំ ភិក្ខុវេ ឯតទ្ធិ មុត្តលី ឯវិ
ទេសសា ទេតា បរិទ្ធ បជាបាមិ ន កាយមាយស្មា^(១)
មាតុមិ ហេតុ សម្មជាទមុសា កាសយ្យាតិ តមេជិ
មស្សមិ អមរេន សមយេន លាភសក្ការសិលោកេន
អភិក្ខតំ បរិយាទិន្ទចិត្តំ សម្មជាទមុសា កាសន្តំ ។

១ ឧ. ម. ៩ បាយមាយស្មា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តក្រុងនៃកសិកម្មសេចក្តីសាបសូន្យមួយយ៉ាង
ប៉ុណ្ណោះ ឯសេចក្តីចម្រើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនក្រៅនៃកសិកម្ម
ឡើយ អស់កាលខាងកំណត់ត្រីមនោ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រក់ យ៉ាងនេះ
ឯង ។ មេ ។ អ្នកទាំងឡាយធម្មសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី៦ ។

(២២៧) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នាំទៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ...ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រក់ ក្តៅ
ផ្សា គ្រោកគ្រោក ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការក្រាស់ជីវិត ឲ្យព្រះនិព្វាន
ជាទីគ្រូមហាកយោគៈ ដែលរកគុណជាតិដទៃក្រៃលែងជាងគ្នា ។

(២២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ គេជាគតកំណត់
ជីវិតច្បាស់ ឲ្យចិត្តបុគ្គលទុក្ខៈ ដោយចិត្តរបស់គេជាគត យ៉ាងនេះជា
អ្នកនេះ មិនពេលសម្បជានមុសា ព្រោះហេតុតែមាតាទេ ល្អ
សម័យខាងក្រោយមក គេជាគតឃើញបុគ្គលនោះ ត្រូវលាភសក្ការៈ
និងសេចក្តីសរសើរច្រើនស្តី រូបវិចិត្ត កំពោលសម្បជានមុសា ។

លាភសក្ការៈសំបុត្រស្នំ ហេវវត្ថុ លាភសក្ការៈសំលោកខាណាជា
 ឃឹវ ឆាបុលោ ខោ កិត្តុវេ លាភសក្ការៈសំលោកោ
 កដុកោ ឆុសោ អន្តរាយិកោ អនុត្តរស្ស យោកក្ខេ-
 មស្ស អធិកមាយ ។ តស្មានិហ កិត្តុវេ ឃឹវ សិក្ខិត្តិ
 ឧប្បន្នំ លាភសក្ការៈសំលោកំ បដិហិស្សម ទ ច
 ខោ ឧប្បន្នោ លាភសក្ការៈសំលោកោ ចិត្តំ បរិយាទា-
 យ វស្សតិច្ច ។ ឃឹវត្ថិ វេ កិត្តុវេ សិក្ខិត្តិ ។
 សន្តមំ ។

[២៦៥] សាវត្ថិយំ វិហាតិ...ឆាបុលោ កិត្តុវេ លា-
 ភសក្ការៈសំលោកោ កដុកោ ឆុសោ អន្តរាយិកោ
 អនុត្តរស្ស យោកក្ខេមស្ស អធិកមាយ ។

លាភសក្ការៈសំបុត្រ ហេវវត្ថុ លាភសក្ការៈសំលោកខាណាជា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈខ័ន្ទសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រាត់
 ក្តៅផ្សា គ្រោកគ្រោក ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការគ្រាស់ដឹង ឲ្យព្រះ
 ឱក្ខានជាទីក្សេមចាកយោគៈ ដែលគេគុណជាគង់នៅក្រែលធីជាតិគ្នា
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ
 អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយនឹងលះបង់ឲ្យ
 លាភសក្ការៈខ័ន្ទសេចក្តីសរសើរ ដែលភក្តិឡើងហើយ ទាំងលា-
 ភសក្ការៈខ័ន្ទសេចក្តីសរសើរ ដែលភក្តិឡើងហើយ ក៏កុំឲ្យគ្របសង្កត់
 ចិត្តយើងបានឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា
 យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី៨ ។

[២៦៥] ព្រះមានព្រះភោគ ទ្រង់នឹងនៅជិតក្រុងសាវត្ថិ ... ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈខ័ន្ទសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រាត់ ក្តៅផ្សា
 គ្រោកគ្រោក ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការគ្រាស់ដឹង ឲ្យព្រះឱក្ខានជាទី
 ក្សេមចាកយោគៈ ដែលគេគុណជាគង់នៅក្រែលធីជាតិគ្នា ។

[២២២] ឥតាហំ ភិក្ខុវេ ឯកាច្ឆំ បុគ្គលំ ឯវំ ពេត-
សា ធនោ បរិច្ចំ បដាទាមិ ន វាយមាយស្មា មិគ្គមិ
ហេតុ (វិគ្គារេត្ថំ) ភាគមិ ហេតុ... ភតិធម្មាមិ ហេតុ...
បុគ្គសង្កមិ ហេតុ... ធីត្ថយាមិ ហេតុ... បដាបតិយាមិ
ហេតុ សម្មជាទមុសា កាសយ្យាតិ តមេនិ បស្សមិ
អបរេន សមយេន លាភសញ្ញាវសិលោកោន អភិក្ខតិ
បរិយាទិធម្មិកំ សម្មជាទមុសា ភាសន្តិ ។ ឯវំ ធាតុលោក-
ោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាវសិលោកោ តាដុតោ ធម្មសោ
អន្តរាយៈតោ អនុត្តរស្ស យោកេត្តមស្ស អធិតមាយ ។
តស្មាតិហ ភិក្ខុវេ ឯវំ សិក្ខិតត្ថំ ឧបទំ លាភ-
សញ្ញាវសិលោកំ បដហស្សម ន ច ធា ឧប្បន្នោ
លាភសញ្ញាវសិលោកោ ចិត្តំ បរិយាទាយ វស្សតិកិ ។
ឯវំ ហេតុ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតត្ថំ ។ តេស ។

ហេតុវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

[២២២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង្គាលាភនេះ ក្នុងអតីតកាល
ដ៏ឆ្ងាយ ខ្ញុំចិត្តបុគ្គលពួកខ្លះ ដោយចិត្តរបស់គេជាគត យ៉ាងនេះថា
អ្នកនេះ មិនកាលសម្បជានមុសា ព្រោះហេតុតែម្នាក់ទេ (បណ្ឌិត
អប្បិទ្ធិស្ថានេនិច្ចះ) ព្រោះហេតុតែបដិប្បន្នប្រសាទ ... ព្រោះហេតុតែ
បដិប្បន្នស្រីទេ... ព្រោះហេតុតែកូនប្រុសទេ... ព្រោះហេតុតែកូនស្រីទេ...
ព្រោះហេតុតែប្រពន្ធទេ លុះសម័យ ទាំងក្រោយមក គេជាអតីតយើង
បុគ្គលនោះ ត្រូវលាភសញ្ញាវសិលោកស្រី គ្របសង្កត់ រូបតែម្នាក់
ក៏កាលប្បសម្បជានមុសា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាវសិលោក
សេចក្តីសរសើរ ជាប់សំគាល់ ក្តៅផ្សា គ្រោកគ្រាត ធ្វើឲ្យសេចក្តី
អន្តរាយដល់ការក្រាស់ដឹង ខ្ញុំច្រានចិត្តដាច់ចិត្តមហាកាយនេះ ពេតុណ-
ជាគង្គាខ្ញុំក្រលែងចង់គ្មាន ក៏យ៉ាងនេះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះហេតុនោះ គង្គាសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយអប្បិសិក្សាយ៉ាងនេះ
ថា យើងទាំងឡាយនឹងលះបង់ឲ្យលាភសញ្ញាវសិលោកសេចក្តីសរសើរ ដែល
កើតឡើងហើយ ទាំងលាភសញ្ញាវសិលោកសេចក្តីសរសើរ ដែលកើតឡើង
ហើយ ក៏កុំឲ្យគ្របសង្កត់ចិត្តយើងបាត់ឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយអប្បិសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ១៣ ។

ចប់ កេវេន្ត ទី ២ ។

លាភសក្ការសំយុង្គស្ស ហេវវង្គ ទុក្ខនំ

ធិស្ស ទុក្ខនំ

កំនុំ ម្លំ ទ្វិធម្មា^(១) ច

បក្កាទ្ធិំ វេសាភិ

បិសា ធរ ភាតា ភកិច្ចំ

បុត្តា ធិតា បណាបទីតំ ។

លាភសក្ការសំយុង្គ ចក្ខុមំ សម្គំ ។

១ ឧ. ធរ. ធិនំ ម្លំ ធម្មាសុញ្ញា ។

លាភសក្ការសំយុង្គ ហេវវង្គ ទុក្ខនំ

ទុក្ខនំនៃពេទ្យវិគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីទេវទត្តបំបែកសង្ខ ១ កុសលមូល ១ ធម៌

មាន២ សេរីក កាលទៅទត្តចៀសចេញទៅ ១ អជាគសក្ក-

កុតារទៅកាន់ទីបម្រើនៃទេវទត្ត ដោយព្រះរាជវេ ១ មាន ១

បិសា ១ បន្ទូលប្រស ១ បន្ទូលស្រី ១ កូនប្រស ១ កូន

ស្រី ១ ប្រពន្ធ ១ ។

ចប់ លាភសក្ការសំយុង្គ ទី ៥ ។

រាហុលសំយុត្តំ

អប្បមាទវគ្គោ

(២៦៧) ឯវាឌ្ធ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
 សាវត្ថុយំ វិហារតិ ទេពវនេ អនាថចិណ្ឌិតស្ស អា-
 រមេ ។ អថទោ អាយស្មា រាហុលោ យេន កកវា
 ភេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯក-
 មន្តំ ឯសីនិ ។ ឯកមន្តំ ឯសីន្នោ ទោ អាយស្មា រា-
 ហុលោ កកវន្តំ ឯតទោវេន សាទុ មេ កន្តេ កកវា
 សង្កេតេន ធម្មំ នេសេតុ យមហំ កកវតោ ធម្មំ សុត្វា
 ឯតោ វុបកេន្នោ អប្បមត្តោ អាតាថិ បហិតត្តោ
 វិហារយ្យន្តិ ។

រាហុលសំយុត្តំ

អប្បមាទវគ្គ

(២៦៧) ខ្ញុំបានស្តាប់មក ហ៊ាននេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តជេតុវន របស់អនាថចិណ្ឌិតសេដ្ឋី
 ជិតគ្រូសាវ័ត្តិ ។ គ្រានោះ ព្រះរាហុលមានកាយុ ចូលទៅកាល
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គ្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមាន
 ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះរាហុលមានកាយុ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏គ្រាបបង្គំចូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែនធម៌ដោយ
 សន្តិប ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះថា បើខ្ញុំព្រះអង្គ បានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះ
 មានព្រះភាគហើយ នឹងចៀសចេញទៅក្បែរកំរង មិនប្រមាទ មាន
 ព្យាយាម ជាត្រៀងផុតនូវកិលេស មានចិត្តស្ងួត (ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន) ។

[២២២] តំ ភី មញ្ញសិ រាហុល ធុត្ថំ ធុត្ថំ វា
 អធិត្ថំ វាតិ ។ អធិត្ថំ ភន្ត ។ យំ បធាធិត្ថំ ធុត្ថំ វា
 តំ សុទ្ធំ វាតិ ។ ធុត្ថំ ភន្ត ។ យំ បធាធិត្ថំ ធុត្ថំ
 វិចារណមធម្មំ កលំ ធុ តំ សមុបស្សតិ វតំ មម
 ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ឆោ ហេតិ ភន្ត ។

(ឯវិ ប្រយោគលោ)

សោតិ ធិត្ថំ វា អធិត្ថំ វាតិ ។ អធិត្ថំ ភន្ត ... យាធិ
 ធិត្ថំ វា អធិត្ថំ វាតិ ។ អធិត្ថំ ភន្ត ... ធិត្ថំ ធិត្ថំ វា
 អធិត្ថំ វាតិ ។ អធិត្ថំ ភន្ត ... ឆោយោ ធិត្ថំ វា
 អធិត្ថំ វាតិ ។ អធិត្ថំ ភន្ត ... មឆោ ធិត្ថំ វា
 អធិត្ថំ វាតិ ។ អធិត្ថំ ភន្ត ។ យំ បធាធិត្ថំ ធុត្ថំ
 វា តំ សុទ្ធំ វាតិ ។ ធុត្ថំ ភន្ត ។ យំ បធាធិត្ថំ
 ធុត្ថំ វិចារណមធម្មំ កលំ ធុ តំ សមុបស្សតិ វតំ
 មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ឆោ ហេ-
 តិ ភន្ត ។

[២២៣] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា មាតាមាតា អកុសល
 សេចក្តីនោះដូចម្តេច ចុះទៀត ឬមិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ។
 ចុះរបស់ណា ដែលមិនទៀត របស់នោះជាទុក្ខ ឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ
 ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា ដែលមិនទៀត ជាទុក្ខ មានកិរិយាប្រែប្រួល
 ជាធម្មតា គួរនឹងយល់ឃើញ ឲ្យរបស់នោះថា ខ្លះ ជារបស់កាតាអញ
 ខ្លះ ជាអាកាអញ ខ្លះ ជាខ្លួនរបស់អាកាអញ ដែល ។ ហេតុខ្លះ
 មិនគួរទេ ព្រះអង្គ ។

(ប្រយោគលោយោ)

ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា គ្រូចៀកទៀត ឬមិនទៀត ។ មិនទៀតទេ
 ព្រះអង្គ ... ច្រមុះទៀត ឬមិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ...
 អណ្តាតទៀត ឬមិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ... កាយទៀត
 ឬមិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ... ចិត្តទៀត ឬមិនទៀត ។
 មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀត របស់នោះជាទុក្ខ
 ឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀត ជាទុក្ខ
 មានកិរិយាប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹងយល់ឃើញ ឲ្យរបស់នោះថា ខ្លះ
 ជារបស់កាតាអញ ខ្លះ ជាអាកាអញ ខ្លះ ជាខ្លួនរបស់អាកាអញដែល
 ។ ហេតុខ្លះ មិនគួរទេ ព្រះអង្គ ។

(២២៨) ឯវិ មស្សី ឯហុល សុត្តន្ត អរិយស្សន្តរោ
 ឯត្ថុស្ម័ម្យំ ឯត្ថុទ្ធិ ឯសោតស្ម័ម្យំ ឯត្ថុទ្ធិ ឯយាទស្ម័ម្យំ
 ឯត្ថុទ្ធិ ឯក្កិយមិ ឯត្ថុទ្ធិ កាយស្ម័ម្យំ ឯត្ថុទ្ធិ មនស្ម័ម្យំ
 ឯត្ថុទ្ធិ ឯត្ថុទ្ធិ វិជ្ជាតិ វិជ្ជាតិ វិជ្ជាតិ វិជ្ជាតិ វិជ្ជាតិ វិជ្ជាតិ វិជ្ជាតិ
 ញាណំ ហោតិ ។ ទីណា ជាតិ វិសិទ្ធិ ព្រហ្មវិជយេ កតិ
 ការណីយំ ជាបរិ ឥន្ទ្រាណាតិ បដាធាតិ ។ បឋមំ ។

(ឯតេន បេយ្យាលេន ឯស សុត្តន្តំ កាតត្វា)

(២២៩) សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... តំ កី មញ្ញសិ ឯហុល
 ត្រា ឯត្វា វា អធិត្វា វាតិ ។ អធិត្វា កន្តេ ... សត្វា
 ។ បេ ។ តត្វា ... រសា ... ដោជ្ជត្វា ... ធម្មា ឯត្វា វា អធិត្វា
 វាតិ ។ អធិត្វា កន្តេ ... ។

(២២៨) ម្ចាស់ហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើ
 ឃើញយ៉ាងនេះ ក៏វាមិនឡើយណាយចំពោះក្នុងផង ឡើយណាយ
 ចំពោះគ្រឿងផង ឡើយណាយចំពោះព្រមផង ឡើយណាយចំពោះ
 អណ្តាផង ឡើយណាយចំពោះកាយផង ឡើយណាយចំពោះចិត្តផង
 កាលបើឡើយណាយហើយ ក៏ធុញប្រាង់ ព្រោះការធុញប្រាង់ ទើប
 ចិត្តរួចស្រឡះ ។ កាលបើចិត្តរួចស្រឡះហើយ សេចក្តីដឹងក៏កើតមានថា
 ចិត្តកាតត្វាច្រើនស្រឡះហើយ ។ អរិយសាវ័កនោះ វាមិនដឹងច្បាស់
 ថា ជាតិអស់ហើយ មកព្រហ្មចរិយៈ កាតត្វាបានប្រព្រឹត្តចរិយៈ
 សោត្រសក្ខិកាតត្វាបានធ្វើស្រេចហើយ មកកាតត្វាច្រើនប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីសោត្រសក្ខិកាតត្វាច្រើន មិនមានឡើយ ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

(ព្រះសូត្រទាំង ១០ បណ្ឌិតប្បវត្តិភាសាបេយ្យាលៈនេះចុះ)

(២២៩) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់និទាន ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
 ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ច្រ
 ទៀត ឬមិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ... សំឡេង ។ បេ ។ ភិទ ...
 សេ ... ដូច្នេះ ... ចម្លែងច្បាយទៀត ឬមិនទៀត ។ មិនទៀតទេ
 ព្រះអង្គ ... ។

រាហុលសំយុង្គស្ស អប្បមាទវន្ត ចក្កវិញ្ញាណនិច្ចំធម៌

[២៧១] ឯវិ បស្សី រាហុល សុគត អរិយស្សន្តវគោ
ពុទ្ធសុប្បិ ចិត្តន្តតិ សន្តសុប្បិ ចិត្តន្តតិ កន្តសុប្បិ ចិត្តន្តតិ
រសេសុប្បិ ចិត្តន្តតិ ដោដ្ឋេត្ថសុប្បិ ចិត្តន្តតិ ធម្មេសុប្បិ
ចិត្តន្តតិ ចិត្តន្តិ វិជ្ជតិ ។ បេ ។ បដាធាតីតិ ។ ធុតិយំ ។

[២៧២] សាវត្ថិយំ វិហាតិ ... តិ តី មញ្ញសិ រាហុ-
ល ចក្កវិញ្ញាណំ ចិត្តំ វា អចិត្តំ វាតិ ។ អចិត្តំ កន្ត...
សោតវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ យាធិវិញ្ញាណំ...ចិត្តវិញ្ញាណំ...
កាយវិញ្ញាណំ ... មហោវិញ្ញាណំ ចិត្តំ វា អចិត្តំ វាតិ ។
អចិត្តំ កន្ត ... ។

[២៧៣] ឯវិ បស្សី រាហុល សុគត អរិយស្សន្តវ-
គោ ចក្កវិញ្ញាណស្ម័ឃ្យំ ចិត្តន្តតិ សោតវិញ្ញាណស្ម័ឃ្យំ
ចិត្តន្តតិ យាធិវិញ្ញាណស្ម័ឃ្យំ ចិត្តន្តតិ ចិត្តវិញ្ញាណស្ម័ឃ្យំ
ចិត្តន្តតិ កាយវិញ្ញាណស្ម័ឃ្យំ ចិត្តន្តតិ មហោវិញ្ញាណ-
ស្ម័ឃ្យំ ចិត្តន្តតិ ចិត្តន្តិ វិជ្ជតិ ។ បេ ។ បដាធាតីតិ ។
ធុតិយំ ។

រាហុលសំយុង្គ អប្បមាទវន្ត សេចក្តីឡើយណាយចំពោះចក្កវិញ្ញាណដានីច

[២៧១] ឆ្មាបរាហុល អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ
យ៉ាងនេះ ក៏រើសឡើយណាយ ចំពោះប្រផង ឡើយណាយ ចំពោះ
សំឡេងផង ឡើយណាយ ចំពោះក្លិនផង ឡើយណាយ ចំពោះរសផង
ឡើយណាយ ចំពោះវត្ថុផង ឡើយណាយ ចំពោះចម្លែងឡាយផង
កាលបើឡើយណាយហើយ ក៏ចុញច្រាន់ ។ បេ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[២៧២] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រង់នឹងទៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
ត្រង់ក្រសែស្វាយ ឆ្មាបរាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច
ចក្កវិញ្ញាណ (សេចក្តីដឹងកម្មផ្លូវភ្នែក) ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ
ព្រះអង្គ ... សោតវិញ្ញាណ ។ បេ ។ យាធិវិញ្ញាណ ... ចិត្តវិញ្ញាណ ...
មហោវិញ្ញាណទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ... ។

[២៧៣] ឆ្មាបរាហុល អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ
យ៉ាងនេះ ក៏រើសឡើយណាយ ចំពោះចក្កវិញ្ញាណផង ឡើយ
ណាយ ចំពោះសោតវិញ្ញាណផង ឡើយណាយ ចំពោះយាធិវិញ្ញាណ
ផង ឡើយណាយ ចំពោះចិត្តវិញ្ញាណផង ឡើយណាយ ចំពោះកាយ-
វិញ្ញាណផង ឡើយណាយ ចំពោះមហោវិញ្ញាណផង កាលបើឡើយ
ណាយហើយ ក៏ចុញច្រាន់ ។ បេ ។ ចប់សូត្រ ទី ៣ ។

[២៧២] ភាវត្ថុយំ វិហរតិ...តំ វេ មញ្ញាសិ វាហុល

ចតុសម្មស្សោ និទ្វានំ វា អនិទ្វានំ វាតិ ។ អនិទ្វានំ គន្លេ...

សោតសម្មស្សោ ។ បេ ។ យានសម្មស្សោ ... ជីក្កសម្ម-

ស្សោ... កាយសម្មស្សោ... មាតាសម្មស្សោ និទ្វានំ វា

អនិទ្វានំ វាតិ ។ អនិទ្វានំ គន្លេ ... ។

[២៧៣] ឯវំ បស្សំ វាហុល សុត្តរំ អរិយស្សាវ-

កោ ចតុសម្មស្សស្ម័ម្បំ ចិច្ចទ្គតិ សោតសម្មស្សស្ម័ម្បំ

ចិច្ចទ្គតិ យានសម្មស្សស្ម័ម្បំ ចិច្ចទ្គតិ ជីក្កសម្មស្សស្ម័ម្បំ

ចិច្ចទ្គតិ កាយសម្មស្សស្ម័ម្បំ ចិច្ចទ្គតិ មាតាសម្មស្ស-

ស្ម័ម្បំ ចិច្ចទ្គតិ ចិច្ចទ្គំ វាជ្ជតិ ។ បេ ។ បដាទាតីតិ ។

ចតុត្ថំ ។

[២៧៤] ព្រះមាឧប្រាសាទ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...

ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់វាហុល អ្នកសំខាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច

ចតុសម្ព័ស្ស (ប្រាម្មណីដែលបំបែកចែកដោយចតុ) ទៀង ឬ មិនទៀង ។

ប៉ុន្មានទៀងទេ ព្រះអង្គ ... សោតសម្ព័ស្ស ។ បេ ។ យានសម្ព័ស្ស ... ជីក្ក-

សម្ព័ស្ស ... កាយសម្ព័ស្ស ... មាតាសម្ព័ស្សទៀង ឬ មិនទៀង ។ មិន

ទៀងទេ ព្រះអង្គ ... ។

[២៧៥] ម្ចាស់វាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ

យ៉ាងនេះ ក៏វាមិនឡើយណាស់ ចំពោះចតុសម្ព័ស្សផង ឡើយ

ណាស់ ចំពោះសោតសម្ព័ស្សផង ឡើយណាស់ ចំពោះយានសម្ព័ស្សផង

ឡើយណាស់ ចំពោះជីក្កសម្ព័ស្សផង ឡើយណាស់ ចំពោះកាយ-

សម្ព័ស្សផង ឡើយណាស់ ចំពោះមាតាសម្ព័ស្សផង កាលបើឡើយ

ណាស់ហើយ គឺគុញច្រាន ។ បេ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

កហុលសំយុត្ត អប្បមាទវន្ត ចតុសម្មស្សជាដទានចំព្រំខ្លួន

[២៧២] សាវត្ថុយំ វិហារតិ... តំ ភី មញ្ញាសិ កហុល
ចតុសម្មស្សជា វេទនា ធិត្វា វា អធិត្វា វាតិ ។ អធិត្វា
កន្ត្ត... ភោគសម្មស្សជា វេទនា ។ បេ ។ យាទសម្មស្សជា
វេទនា ... ជីក្ខុសម្មស្សជា វេទនា ... កាយសម្មស្សជា
វេទនា ... មហេសម្មស្សជា វេទនា ធិត្វា វា អធិត្វា វាតិ ។
អធិត្វា កន្ត្ត... ។

[២៧៣] ឯវិ មស្សី កហុល សុត្តា អរិយស្សា-
វកា ចតុសម្មស្សជាយ វេទនាយថ ធិត្វំនុតិ ភោគ-
សម្មស្សជាយ វេទនាយថ ធិត្វំនុតិ យាទសម្មស្សជា-
យ វេទនាយថ ធិត្វំនុតិ ជីក្ខុសម្មស្សជាយ វេទនាយថ
ធិត្វំនុតិ កាយសម្មស្សជាយ វេទនាយថ ធិត្វំនុតិ
មហេសម្មស្សជាយ វេទនាយថ ធិត្វំនុតិ ។ បេ ។
មជាតាតិ ។ បញ្ចមំ ។

កហុលសំយុត្ត អប្បមាទវន្ត សេចក្តីឡើយណាយចំពោះចតុសម្មស្សជាដទានជាដើម

[២៧២] ព្រះមាតាព្រះភាគ ព្រះធិត្ថន៍នៅ ជីក្ខុសាវត្ថុ ... ព្រះ
ក្រាស់ស្លាប់ ខ្មាលកហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ចតុសម្មស្ស-
ជា វេទនា (វេទនាគឺអំពីចតុសម្មស្ស) ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀត
ទេ ព្រះអង្គ ... ភោគសម្មស្សជា វេទនា ។ បេ ។ យាទសម្មស្សជា
វេទនា ... ជីក្ខុសម្មស្សជា វេទនា ... កាយសម្មស្សជា វេទនា ... មហេ-
សម្មស្សជា វេទនា ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ... ។

[២៧៣] ខ្មាលកហុល អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ
យ៉ាងនេះ វេទនាឡើយណាយចំពោះចតុសម្មស្សជា វេទនាផង ឡើយ
ណាយចំពោះភោគសម្មស្សជា វេទនាផង ឡើយណាយចំពោះយាទ-
សម្មស្សជា វេទនាផង ឡើយណាយចំពោះជីក្ខុសម្មស្សជា វេទនាផង
ឡើយណាយចំពោះកាយសម្មស្សជា វេទនាផង ឡើយណាយចំពោះ
មហេសម្មស្សជា វេទនាផង ។ បេ ។ បញ្ចស្សតិ ៨ ។

(២៧៨) សាវត្ថិយំ វិហរតិ...តំ ភី មញ្ញសំ វាហុល
 រូបសញ្ញា ធិប្បា វា អធិប្បា វាតិ ។ អធិប្បា កន្ត្ថ...
 សន្តសញ្ញា... កទ្ធសញ្ញា... រសសញ្ញា... ដោជ្ជសញ្ញា...
 ធម្មសញ្ញា ធិប្បា វា អធិប្បា វាតិ ។ អធិប្បា កន្ត្ថ... ។

(២៧៩) ឯវំ បស្សំ វាហុល សុត្តា អរិយស្សា-
 រកោ រូបសញ្ញាយមិ ធិត្វិទ្ធិតិ សន្តសញ្ញាយមិ ធិត្វិទ្ធិ-
 តិ កទ្ធសញ្ញាយមិ ធិត្វិទ្ធិតិ រសសញ្ញាយមិ ធិត្វិទ្ធិតិ
 ដោជ្ជសញ្ញាយមិ ធិត្វិទ្ធិតិ ធម្មសញ្ញាយមិ ធិត្វិទ្ធិតិ
 ។ មេ ។ បដាចាភីតិ ។ ធម្មំ ។

(២៨០) សាវត្ថិយំ វិហរតិ...តំ ភី មញ្ញសំ វាហុល
 រូបសញ្ញោតថា ធិប្បា វា អធិប្បា វាតិ ។ អធិប្បា កន្ត្ថ...
 សន្តសញ្ញោតថា ... កទ្ធសញ្ញោតថា ... រសសញ្ញោតថា ...
 ដោជ្ជសញ្ញោតថា ... ធម្មសញ្ញោតថា ធិប្បា វា អធិប្បា
 វាតិ ។ អធិប្បា កន្ត្ថ... ។

(២៨១) ព្រះមាឡាព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ...ទ្រង់
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់វាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបសញ្ញា
 (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូប) ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ...
 សន្តសញ្ញា ... កទ្ធសញ្ញា ... រសសញ្ញា ... ដោជ្ជសញ្ញា ... ធម្មសញ្ញា
 ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ... ។

(២៨២) ម្ចាស់វាហុល អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ
 យ៉ាងនេះ ក៏វាមិនឡើយណាយ ចំពោះរូបសញ្ញាផង ឡើយណាយ
 ចំពោះសន្តសញ្ញាផង ឡើយណាយ ចំពោះកទ្ធសញ្ញាផង ឡើយ
 ណាយ ចំពោះរសសញ្ញាផង ឡើយណាយ ចំពោះដោជ្ជសញ្ញាផង
 ឡើយណាយ ចំពោះធម្មសញ្ញាផង ។ មេ ។ ធម៌សូត្រ ទី ៦ ។

(២៨៣) ព្រះមាឡាព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ...
 ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់វាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច
 រូបសញ្ញោតថា (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូប) ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ
 ព្រះអង្គ ... សន្តសញ្ញោតថា ... កទ្ធសញ្ញោតថា ... រសសញ្ញោតថា ...
 ដោជ្ជសញ្ញោតថា ... ធម្មសញ្ញោតថា ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ
 ព្រះអង្គ ... ។

រាហុលសំយាទ្ធ អប្បមាទវន្ត បូកតណ្ហាទំនំព្រំទំនំ

[២៨១] ឯវិ បស្សំ រាហុល សុត្តន្ត អរិយសង្ខារកោ
រូបសញ្ញាតនាយមិ ចំព្វំទុតិ សន្មតសញ្ញាតនាយមិ ចំព្វំ-
ទុតិ កទ្ធសញ្ញាតនាយមិ ចំព្វំទុតិ វសតសញ្ញាតនាយមិ
ចំព្វំទុតិ ដោជ្ឈតសញ្ញាតនាយមិ ចំព្វំទុតិ ធម្មតសញ្ញា-
តនាយមិ ចំព្វំទុតិ ។ បេ ។ បដាបាតីតិ ។ សន្តមំ ។

[២៨២] សារត្ថិយំ វិហរតិ...តំ តី មញ្ញាសិ រាហុល
រូបតណ្ហា ចំប្លា វា អធិប្បា វាតិ ។ អធិប្បា កន្ត្ត...
សន្មតតណ្ហា...កទ្ធតតណ្ហា...វសតតណ្ហា...ដោជ្ឈតតណ្ហា...
ធម្មតតណ្ហា ចំប្លា វា អធិប្បា វាតិ ។ អធិប្បា កន្ត្ត... ។

[២៨៣] ឯវិ បស្សំ រាហុល សុត្តន្ត អរិយសង្ខា-
រកោ រូបតណ្ហាយមិ ចំព្វំទុតិ សន្មតតណ្ហាយមិ ចំព្វំទុតិ
កទ្ធតតណ្ហាយមិ ចំព្វំទុតិ វសតតណ្ហាយមិ ចំព្វំទុតិ
ដោជ្ឈតតណ្ហាយមិ ចំព្វំទុតិ ធម្មតតណ្ហាយមិ ចំព្វំទុតិ
។ បេ ។ បដាបាតីតិ ។ អដ្ឋមំ ។

រាហុលសំយាទ្ធ អប្បមាទវន្ត សេចក្តីឡើយណាយចំពោះបូកតណ្ហាជាដើម

[២៨៤] ម្ចាស់រាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ
យ៉ាងនេះ គំរវមន៍ឡើយណាយ ចំពោះរូបសញ្ញាតនាផង ឡើយ
ណាយ ចំពោះសន្មតសញ្ញាតនាផង ឡើយណាយ ចំពោះកទ្ធសញ្ញាតនា
ផង ឡើយណាយ ចំពោះវសតសញ្ញាតនាផង ឡើយណាយ ចំពោះ
ដោជ្ឈតសញ្ញាតនាផង ឡើយណាយ ចំពោះធម្មតសញ្ញាតនាផង ។ បេ ។
ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

[២៨៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នាងទៅ ផិតក្រុងសាវត្ថី...
ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់រាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បូកតណ្ហា
(សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងរូប) ទៀង ឬ មិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ...
សន្មតតណ្ហា...កទ្ធតតណ្ហា...វសតតណ្ហា...ដោជ្ឈតតណ្ហា...ធម្មតតណ្ហា
ទៀង ឬ មិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ... ។

[២៨៦] ម្ចាស់រាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ
យ៉ាងនេះ គំរវមន៍ឡើយណាយ ចំពោះរូបតណ្ហាផង ឡើយណាយ ចំពោះ
សន្មតតណ្ហាផង ឡើយណាយ ចំពោះកទ្ធតតណ្ហាផង ឡើយណាយ
ចំពោះវសតតណ្ហាផង ឡើយណាយ ចំពោះដោជ្ឈតតណ្ហាផង ឡើយ
ណាយ ចំពោះធម្មតតណ្ហាផង ។ បេ ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

(២៨២) សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... តំ ភី មញ្ញសិ ភហុល

បឋវីធាតុ ធិដ្ឋា វា អធិដ្ឋា វាតិ ។ អធិដ្ឋា ភន្តេ ... អា-

ហោធាតុ... ភេជោធាតុ... វាយោធាតុ... អាកាសធាតុ...

វិញ្ញាណធាតុ ធិដ្ឋា វា អធិដ្ឋា វាតិ ។ អធិដ្ឋា ភន្តេ ... ។

(២៨៩) ឃី បស្សំ ភហុល សុត្តាវ អរិយស្សាវកោ

បឋវីធាតុយាថិ ធិត្ថំទ្គតិ អាហោធាតុយាថិ ធិត្ថំទ្គតិ

ភេជោធាតុយាថិ ធិត្ថំទ្គតិ វាយោធាតុយាថិ ធិត្ថំទ្គតិ

អាកាសធាតុយាថិ ធិត្ថំទ្គតិ វិញ្ញាណធាតុយាថិ ធិត្ថំទ្គតិ

។ បេ ។ បដាធាតីតិ ។ ធរមំ ។

(២៨២) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ...

ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច

បឋវីធាតុ ទៀង ឬ មិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ... ភាពុធាតុ...

ភេជោធាតុ ... វាយោធាតុ ... អាកាសធាតុ ... វិញ្ញាណធាតុទៀង ឬ មិន

ទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ... ។

(២៨៩) ម្ចាស់ភហុល អរិយសាវ័កអ្នកចង់ដឹង កាលបរិច្ឆេទ

យ៉ាងនេះ ក៏រមែងឡើយណាស់ ចំពោះបឋវីធាតុផង ឡើយណាស់

ចំពោះភាពុធាតុផង ឡើយណាស់ ចំពោះភេជោធាតុផង ឡើយ

ណាស់ ចំពោះវាយោធាតុផង ឡើយណាស់ ចំពោះអាកាសធាតុផង

ឡើយណាស់ ចំពោះវិញ្ញាណធាតុផង ។ បេ ។ ចប់សូត្រ ទី៨ ។

[២៨២] សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... តំ ភី មញ្ញាសិ វាហុល
 រូបំ ធិត្ថំ វា អធិត្ថំ វាតិ ។ អធិត្ថំ កន្ត្តេ ... វេទនា...
 សញ្ញា ... សង្ខារ ... វិញ្ញាណំ ធិត្ថំ វា អធិត្ថំ វាតិ ។
 អធិត្ថំ កន្ត្តេ ។ យំ បធាធិត្ថំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។
 ទុក្ខំ កន្ត្តេ ។ យំ បធាធិត្ថំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ
 កល្យំ ទុ តំ សមុបស្សតិ ឯតិ មម ឯសោបាមស្មិ
 ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ធា ហោតិ កន្ត្តេ ។

[២៨៣] ឯវិ បស្សំ វាហុល សុតវា អរិយ-
 សង្ការោ រូបស្ម័ម្យំ ធិត្ថន្តតិ វេទនាយថ ធិត្ថន្តតិ
 សញ្ញាយថ ធិត្ថន្តតិ សង្ខារស្ម័ម្យំ ធិត្ថន្តតិ វិញ្ញាណ-
 ស្ម័ម្យំ ធិត្ថន្តតិ ធិត្ថន្តំ វិជ្ជតិ វិភកា វិមុត្តតិ ។
 វិមុត្តស្មិ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ ។ ចំណា ជាតិ

[២៨៤] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់
 ក្រាស់សួរថា ម្ចាស់រាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ប្រឡើង
 ឬមិនឡើង ។ មិនឡើងទេ ព្រះអង្គ ... វេទនា ... សញ្ញា ... សង្ខារ...
 វិញ្ញាណ ឡើង ឬ មិនឡើង ។ មិនឡើងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់
 ណាមិនឡើង របស់នោះជាទុក្ខ ឬ ជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។
 ចុះរបស់ណា មិនឡើង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរ
 នឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា នុះជាប់សក្ខាអញ នុះជាអាក្ខាអញ
 នុះជាខ្លួនរបស់អាក្ខាអញដែរឬ ។ ហេតុនុះមិនគួរទេ ព្រះអង្គ ។

[២៨៥] ម្ចាស់រាហុល អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ
 យ៉ាងនេះ ក៏រមែងឡើយណាយចំពោះរូបផង ឡើយណាយចំពោះវេទ-
 នាផង ឡើយណាយចំពោះសញ្ញាផង ឡើយណាយចំពោះសង្ខារតាំង
 ទ្បាយផង ឡើយណាយចំពោះវិញ្ញាណផង កាលបើឡើយណាយ
 ហើយ ក៏ត្រូវប្រាថ្នា ព្រោះការត្រូវប្រាថ្នា ទើបចិត្តរួចស្រឡះ ។ កាលបើ
 ចិត្តរួចស្រឡះហើយ សេចក្តីជឿក៏កើតមានថា ចិត្តអាក្ខាអញរួចស្រឡះ
 ហើយ ។ អរិយសាវកនោះ រមែងជឿច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ

பனம்

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស ឧទានវគ្គោ

ស្រីតំ ព្រហ្មវេយ្យំ កតំ ករណីយំ ធាបរិ ឥន្ទគ្គាយានិ
បដាធាតីតំ ។ ឧសមី ។

គប្បីមានវត្ត បរិមេ ។

តស៊ូ ឧត្តាស័

၁။ ပထမ ခြုံငုံ
 ၂။ ပထမ ခြုံငုံ
 ၃။ ပထမ ခြုံငုံ
 ၄။ ပထမ ခြုံငုံ

၆၈၀

សុត្តន្តបិដក សិខាប្បវត្តនិកាយ និទានវគ្គ

មន្ត្រីព្រហ្មចរិយៈកាតាគញបានប្រព្រឹត្តចរហើយ សោឡសតិកាតាគញ
បានធ្វើស្រេចហើយ មន្ត្រីការពារក្នុងខ្មែរ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសតិកា
នេះទៀត មិនបានឡើយ ។ ចប់សូត្រ ទី ១១ ។

ចប់ អប្បមាទវិជ្ជា ទី ១ ។

ឧបាសនៃអប្បមាទវគ្គនោះ គឺ

ပြေးစားပြေးကစားမြင်းပေါ်တွင်စုစုပေါင်း ၁၀၀၀ နီးပါး
 ပါဝင်ခဲ့သည်။ ပြေးစားရာတွင် အနိုင်ရရှိခဲ့သူမှာ
 အသက် ၁၀ နှစ်ခန့်သာရှိသော အမျိုးသားကလေးဖြစ်သည်။
 အနိုင်ရရှိသူအား အသက် ၁၀ နှစ်ခန့်သာရှိသော အမျိုးသားကလေးဖြစ်သည်။

អនុសយវិគ្គ

(២៨៨) ឯកវច្ឆ សុត្តន្ត ។ ឯកវិ សមយី កកវា
សាវត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថមិណ្ឌិតស្ស អា-
រាម ។ អថោ អាយស្មា វហុលោ យេន កកវា
តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវនេត្វា ឯក-
មន្តំ ឯសិទំ ។

(២៨៩) ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធិ ទោ អាយស្មន្តំ វហុលំ
កកវា ឯតនេវេន តំ តី មញ្ញាសំ វហុល ចក្កំ ឯច្ចំ
វា អធិច្ចំ វាតិ ។ អធិច្ចំ កន្តេ ។ យំ បទាធិច្ចំ ធុត្ថំ
វា តំ សុទ្ធំ វាតិ ។ ធុត្ថំ កន្តេ ។ យំ បទាធិច្ចំ
ធុត្ថំ វិហរណាមធម្មំ កាល្លំ ធុ តំ សមនុបសង្កិត្តំ

អនុសយវិគ្គ

(២៩០) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់តាំងនៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថមិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀប
ត្រង់សាវត្ថុ ។ គ្រានោះឯង ព្រះរាហុលមានអាយុ ចូលទៅកាល់ព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

(២៩១) លុះព្រះរាហុលមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
ទើបព្រះមានព្រះភាគ មានព្រះពុទ្ធជីកាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់រាហុល អ្នក
សំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ភ្នែកទៀង ឬមិនទៀង ។ ព្រះរាហុលក្រាប
បង្គំទូលថា មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង របស់
នោះជាទុក្ខ ឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង
ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹងយល់ឃើញរបស់នោះថា

លុត្តប្បវិស័យ សំយត្តនិកាយ សិវាទវគ្គ

ឯតំ មម ឯសោយាមស្មំ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ឆោ
 ហោតិ កន្តោ ។ សោតិ ... យាទិ ... ឯក្កំ...តាហោ...មហោ
 ឯទ្វា វា អឯទ្វា វាតិ ។ អឯទ្វា កន្តោ ។ យំ បធាឯទ្ធិ
 ទុក្ខំ វា តំ សុទំ វាតិ ។ ទុក្ខំ កន្តោ ។ យំ បធាឯទ្ធិ
 ទុក្ខំ វិបរណាមទម្ពំ តាស្មី ទុ តំ សមទុបស្សីតុំ ឯតំ
 មម ឯសោយាមស្មំ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ឆោ ហោតិ
 កន្តោ ។

(២៩០) ឯវិ បស្សី វាហុល សុត្តកា អរិយស្សាវតោ
 ធម្មាស្មំ ឯទ្ធិទ្ធិតំ សោតស្មំ ឯទ្ធិទ្ធិតំ យ៉ាទស្មំ
 ឯទ្ធិទ្ធិតំ ឯក្កយចំ ឯទ្ធិទ្ធិតំ តាយស្មំ ឯទ្ធិទ្ធិតំ ម-
 ទស្មំ ឯទ្ធិទ្ធិតំ ឯទ្ធិទ្ធិ វិវេចនំ វិវាតា វិអុក្ខតិ ។ វិអុក្ខស្មំ
 វិអុក្ខមិតំ ញាណំ ហោតិ ។ ចំណា ជាតិ ស្រីតំ ព្រហ្ម-
 ចរិយំ តតំ ករណីយំ ធាមរិ សត្តត្តាយាតិ បដាបា-
 តិតំ ។ បធមំ ។

លុត្តប្បវិស័យ សំយត្តនិកាយ សិវាទវគ្គ

ខ្ញុំរបស់អញ ខ្ញុំជាអញ ខ្ញុំជាខ្លួនរបស់អញ ដែរឬទេ ។ មិនគួរនឹក
 យល់ឃើញយ៉ាងខ្លាំង ព្រះអង្គ ។ ត្រចៀក ... ច្រមុះ ... អណ្តាត ...
 កាយ ... ចិត្ត ទៀង ឬ មិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់
 ណា មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ ឬ ជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។
 ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹក
 យល់ឃើញរបស់នោះថា ខ្ញុំរបស់អញ ខ្ញុំជាអញ ខ្ញុំជាខ្លួនរបស់
 អញ ដែរឬទេ ។ មិនគួរនឹកយល់ឃើញយ៉ាងខ្លាំង ព្រះអង្គ ។

(២៩០) ខ្នាលពហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលឃើញ
 យ៉ាងនេះ ក៏រមែងឡើយណាយក្នុងភ្នែកផង ឡើយណាយក្នុងត្រចៀក
 ផង ឡើយណាយក្នុងច្រមុះផង ឡើយណាយក្នុងអណ្តាតផង ឡើយ
 ណាយក្នុងកាយផង ឡើយណាយក្នុងចិត្តផង កាលបើឡើយណាយ
 ក៏ធុញទ្រាន់ ព្រោះការធុញទ្រាន់ ទើបចិត្តច្រសឡះ ។ កាលបើចិត្ត
 ច្រសឡះ ញាណក៏កើតឡើងថា ចិត្តច្រសឡះហើយ ។ អរិយសាវ័ក
 នោះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌អាត្មាអញបាននៅ
 រួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានរើស្រចះហើយ ក៏រួចទៅប្រព្រឹត្ត
 ពៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

រាហុលសំយុត្តស្ស អនុសយវិទូ សម្មាយកនាមំ អនិច្ចាតំ

(ឯតេន ធម្មោលេនន ទស សុត្តន្តា កាតត្វា)

[២៧០] តំ ភី មត្តាសិ រាហុល វុចា ធិត្វា វា
អនិច្ចា វាតំ ។ អនិច្ចា កាម្ម ... សង្ខា ... តត្វា ... រសា ...
ដោដ្ឋត្វា ... ធម្មា ... ។

[២៧១] ចក្កវិញ្ញាណំ ... សោតវិញ្ញាណំ ... យាន-
វិញ្ញាណំ ... ជីវ្ហវិញ្ញាណំ ... កាយវិញ្ញាណំ ... មាតាវិញ្ញា-
ណំ ... ។

[២៧២] ចក្កុសម្មុស្ស ... សោតសម្មុស្ស ... យាន-
សម្មុស្ស ... ជីវ្ហសម្មុស្ស ... កាយសម្មុស្ស ... មាតា-
សម្មុស្ស ... ។

[២៧៣] ចក្កុសម្មុស្សជា វេទនា ... សោតសម្មុស្ស-
ជា វេទនា ... យានសម្មុស្សជា វេទនា ... ជីវ្ហសម្មុស្សជា
វេទនា ... កាយសម្មុស្សជា វេទនា ... មាតាសម្មុស្សជា
វេទនា ... ។

[២៧៤] វូបសញ្ញា ... សន្តុសញ្ញា ... តន្តុសញ្ញា ...
រសសញ្ញា ... ដោដ្ឋត្វសញ្ញា ... ធម្មសញ្ញា ... ។

រាហុលសំយុត្ត អនុសយវិទូ សេចក្តីមិនទៀងជាដើមនៃអាយកនាមំ ២

(សូត្រចំនំ ១០ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើតាមរបបរាហុលៈចំនុច៖)

[២៧១] ម្ចាស់រាហុល អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ប្រទេ្បន៍
ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ... សំរេចន៍ ... ភ្លិន ... រស ... ឥន្ទ្រ ...
ចម្ការម្មណ៍ ... ។

[២៧២] ចក្កវិញ្ញាណ ... សោតវិញ្ញាណ ... យានវិញ្ញាណ ...
ជីវ្ហវិញ្ញាណ ... កាយវិញ្ញាណ ... មាតាវិញ្ញាណ ... ។

[២៧៣] ចក្កុសម្មុស្ស ... សោតសម្មុស្ស ... យានសម្មុស្ស ...
ជីវ្ហសម្មុស្ស ... កាយសម្មុស្ស ... មាតាសម្មុស្ស ... ។

[២៧៤] វេទនាដែលកើតអំពីចក្កុសម្មុស្ស ... វេទនាដែលកើត
អំពីសោតសម្មុស្ស ... វេទនាដែលកើតអំពីយានសម្មុស្ស ... វេទនាដែល
កើតអំពីជីវ្ហសម្មុស្ស ... វេទនាដែលកើតអំពីកាយសម្មុស្ស ... វេទនាដែល
កើតអំពីមាតាសម្មុស្ស ... ។

[២៧៥] សេចក្តីសំគាល់ក្នុងប្រ ... សេចក្តីសំគាល់ក្នុងសំរេចន៍ ...
សេចក្តីសំគាល់ក្នុងភ្លិន ... សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរស ... សេចក្តីសំគាល់ក្នុង
ឥន្ទ្រ ... សេចក្តីសំគាល់ក្នុងចម្ការម្មណ៍ ... ។

(២៤៦) វុបសតោតថា សទ្ធិសតោតថា កម្ម-

សតោតថា វសសតោតថា ដោដ្ឋត្ថសតោតថា ធម្ម-

សតោតថា ... ។

(២៤៧) វុបសតោតថា ... សទ្ធិសតោតថា ... កម្មតលោក ...

វសតលោក ... ដោដ្ឋត្ថសតោតថា ... ធម្មតលោក ... ។

(២៤៨) បរិវេទិតុ ... អាហោតតុ ... តេជោតតុ ...

កាយាតតុ ... អាតោសតតុ ... វិញ្ញាណតតុ ... ។

(២៤៩) វុប ... វេទនា ... សញ្ញា ... សង្ខារ ... វិញ្ញា-

ណំ ធិត្ថំ កំ អធិត្ថំ ភតិ ។ អធិត្ថំ ភតេ ។ បេ ។ ឯវិ-

បស្សំ កហុល ។ បេ ។ ចាបំ ឥត្តត្តាយាតិ បដាចា-

តិកំ ។ ធសមិ ។

(២៤៦) សេចក្តីភិក្ខុក្នុងវុ ... សេចក្តីភិក្ខុក្នុងសំប្បុត្ត ... សេចក្តី

ភិក្ខុក្នុងត្ថិ ... សេចក្តីភិក្ខុក្នុងវុ ... សេចក្តីភិក្ខុក្នុងសំប្បុត្ត ... សេចក្តីភិក្ខុក្នុង

ធម្មាវស្ថា ... ។

(២៤៧) វុបសតោតថា ... សទ្ធិសតោតថា ... កម្មតលោក ...

វេទនាតលោក ... ធម្មតលោក ... ។

(២៤៨) បរិវេទិតុ ... អាហោតតុ ... តេជោតតុ ... កាយាតតុ ...

អាតោសតតុ ... វិញ្ញាណតតុ ... ។

(២៤៩) វុប ... វេទនា ... សញ្ញា ... សង្ខារ ... វិញ្ញាណ ទៀត

ឬមិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មាសភហុល កាលបើ

អរិយសាវកាយញ្ញយាជនៈ ។ បេ ។ ក៏ដកចូលថា ក៏ដូច្នៃប្រព្រឹត្ត

ទៅដើម្បីសាឡាសក្ខិទូរោទៀត មិនមានទៀត ។ បេ ។ ទី ១០ ។

[៣០០] សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... អថទោ អាយស្មា
 កហុលោ យេន កកវា គេតុបស្កម៌ ឧបស្កម៌ត្វា
 កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកបន្តំ ឯសីនិ ។ ឯកមន្តំ
 ឯសីន្នោ ទោ អាយស្មា កហុលោ កកវន្តំ ឯកនិវាទ
 កថំ ឧទោ កន្ត ជាជនោ កថំ បស្សនោ វេស្សិត្វ
 សវិញ្ញាលោកេ កាយេ តហិត្វា ច សុទ្ធនិមិត្តស្ម
 អហត្ថ្មរមមត្ថ្មរមាជាទុសយា ឯ ហោន្តិទិ ។

[៣០១] យំ តត្ថំ កហុល រូបំ អតីតាធាតុ-
 តច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈតំ វា តហិត្វា វា ទំឡាវិកំ វា សុខុម៌
 វា ហិរិ វា បណ៌តិ វា យំ ព្រហ្ម សន្តិកេ វា សុទ្ធិ រូបំ
 ធនី មម ធនេសាហមស្មំ ធនេសោ អត្តាតិ ឯវាមេ-
 តិ យជាត្វតំ សធម្មញ្ញាយ បស្សតិ ។ យា កាចិ
 វេទនា ... យា កាចិ សត្វា ... យេ កេចិ សង្ខារ ...
 យំ តត្ថំ វិញ្ញាណំ អតីតាធាតុតច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈតំ
 វា តហិត្វា វា ទំឡាវិកំ វា សុខុម៌ វា ហិរិ វា

[៣០០] ព្រះសាស្តា ព្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថុ ... គ្រានោះឯង
 ព្រះកហុលមានអាយុ ចូលរៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ ងាយបង្ខំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងវិជ័យមគ្គ ។ លុះ
 ព្រះកហុលមានអាយុ អង្គុយក្នុងវិជ័យមគ្គហើយ គឺជាខាតាលភាគ
 នេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ជាច្រើន កាលបុគ្គលដ៏ដ្ឋង
 ម្តេច ឃើញដូចម្តេច បានជាមិនមានអហត្ថ្មរ មមត្ថ្មរ និងធានាខុសៗ
 ក្នុងកាយ ប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងវិជ្ជាតាំងក្នុងវាងក្រៅផង ។

[៣០១] ម្ចាស់កហុល ប្រណនីមួយ ជាអតីត អនាគត
 បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោកគ្រោកក្តី ល្អិតក្តី ថោកថាបក្តី
 ទុក្ខមក្តី ប្រណា មានក្នុងវិជ្ជាយក្តី មានក្នុងវិជ្ជិតក្តី ប្រចាំដ៏អស់នោះ
 ឈ្មោះថាជាប្រ បុគ្គលវេទនឃើញប្រឡង ដោយបញ្ញាដ៏ប្រវែងភាគតិច
 យ៉ាងនេះថា ឡង់មិនមែនរបស់អញ ឡង់មិនមែនជាអញ ឡង់មិនមែនជា
 ខ្លួនរបស់អញ ។ វេទនាណាឡង់មួយ ... សញ្ញាណាឡង់មួយ ... សង្ខារ
 តាំងខ្យលាណាឡង់មួយ ... វិញ្ញាណណាឡង់មួយ ជាអតីត អនាគត
 បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោកគ្រោកក្តី ល្អិតក្តី ថោកថាបក្តី

បណ្ឌិតំ វា យំ ធូរេ សន្តិកោ វា សព្វំ វិញ្ញាណំ នេតិ មម
 ធម្មោបាសន្តិ ឧ មេសោ អត្តាតិ ឯវាមតិ យថាភូតំ
 សម្មច្ចុញ្ញាយ បស្សតិ ។ ឯវំ ទោ វាហុល ជាឧតោ ឯវំ
 បស្សតោ ឥមស្មំ ពុ សុវិញ្ញាណោក កាយ ធម្មាផ្កា
 ច សព្វនិមិត្តេសុ អហត្ថាមមត្តាមាបាទុសយា ឧ
 ហោត្តិតិ ។ ឯកាធសមំ ។

(៣០២) សាវត្ថុយំ វិហាតិ... អធិទោ អាយស្មា
 វាហុលោ យេន ភកកំ គេតុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 ភកកំ អតិវាធម្មា ឯកមន្តំ ធិសីទំ ។ ឯកមន្តំ
 ធិសីទោ ទោ អាយស្មា វាហុលោ ភកកំ ឯកនិវាច
 កមំ ឧ ទោ កន្ត ជាឧតោ កមំ បស្សតោ ឥមស្មំ ពុ
 សុវិញ្ញាណោក កាយ ធម្មាផ្កា ច សព្វនិមិត្តេសុ អ-
 ហត្ថាមមត្តាមាបាទុកតិ មាធសំ ហោតិ វិបា សម-
 តិក្កន្តំ សន្តំ សុវិមុត្តន្តំ ។

ទុក្ខមគ្គំ វិញ្ញាណោ ដែលមានក្នុងវិជ្ជាយុក្កំ ក្នុងវិជ្ជក្កំ វិញ្ញាណ
 តាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាវិញ្ញាណ ឬក្នុងវិជ្ជាយុក្កំ វិញ្ញាណខ្លះ
 ដោយបញ្ញាជ័យប្រាកដកម្រិតយ៉ាងនេះថា ខ្លះមិនមែនរបស់អញ ខ្លះមិន
 មែនជាអញ ខ្លះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ។ ឆ្ងល់កហុល កាលអរិយ-
 សាវកដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ បានជាមិនមានអហត្ថិកា មមត្តិកា
 និងមានទុស្សយ ក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងនិមិត្តតាំង-
 ក្នុងនាងក្រវាផង ។ ចប់សូត្រទី ១១ ។

(៣០២) ព្រះសាស្តា ព្រង់កង់នៅដិតក្រុងសាវត្ថិ... ត្រាឆាន់ឯង
 ព្រះកហុលមានកាយ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងវិជ្ជាយុក្កំ ។ លុះព្រះ
 កហុលមានកាយ អង្គុយក្នុងវិជ្ជាយុក្កំហើយ បានកាលពាក្យនេះ
 ខឹងព្រះមានព្រះភាគថា បត់គ្រព្រះអង្គដ៏ច្រើន កាលបុគ្គលដឹងដូចម្តេច
 ឃើញដូចម្តេច បានជាមានចិត្តប្រាសចាកអហត្ថិកា មមត្តិកា និងមាន
 ក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងនិមិត្តតាំងក្នុងនាងក្រវាផង ជា
 ចិត្តប្រព្រឹត្តក្នុងក្នុងវិញ្ញាណនេះមាន តាំងស្របរៀបរៀងផុតចាកកិលេស ។

កហុលសំយុត្ត អនុសយវន្ត មានសព្វការណ៍

[៣០៣] យំ កិក្ខុ កហុល រូបំ អតីតាធាតុ.

តប្បទុប្បន្នំ អដ្ឋង្គំ កំ តហិទ្ធា កំ ឱឡារិកំ កំ សុទ្ធមំ
កំ ហិទំ កំ បណីតំ កំ យំ ទូរេ សន្និកេ កំ សទ្ធំ
រូបំ ធនំ មម ធមសោហមស្មំ ឧ មេសោ អត្តាតំ ឯវ-
មេតំ យថាភូតំ សឌ្ឍញ្ញាយ ជិស្វា អនុបាធា វិធីត្ថា
ហោតិ ។

(បញ្ចន្ធិ ទទ្ធានំ ឯវី កាកត្ថំ)

យា កាចិ វេទមា... យា កាចិ សញ្ញា... យេ កេចិ
សទ្ធាកា ... យំ កិក្ខុ វិញ្ញាណំ អតីតាធាតុតប្បទុប្បន្នំ
អដ្ឋង្គំ កំ តហិទ្ធា កំ ឱឡារិកំ កំ សុទ្ធមំ កំ ហិទំ
កំ បណីតំ កំ យំ ទូរេ សន្និកេ កំ សទ្ធំ វិញ្ញាណំ

កហុលសំយុត្ត អនុសយវន្ត ការព្យាករណ៍ ឡិចិត្ត

[៣០៣] ខ្មាសកហុល ប្រណាទិមួយ ជាអតីត អនាគត

ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រោតក្តី ល្អិតក្តី ថោកថាបក្តី
ទុក្ខមក្តី ប្រណា ដែលមានក្នុងចិញ្ចាយក្តី មានក្នុងចិលីកក្តី ប្រចាំអស់
នោះ ឈ្មោះថាជាប្រ អរិយសាវ័កឃើញខ្ញុំប្រខ្ញុំ ដោយបញ្ញាដ៏ច្រក
តាមពិតយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំ មិនមែនរបស់អញ ខ្ញុំ មិនមែនជាអញ
ខ្ញុំ មិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ដូច្នេះហើយ ទើបបានប្រសព្វបោះ
តិលេស ព្រោះមិនមានសច្ចក្តីប្រកាន់ ។

(បណ្ឌិតប្បវត្តិខ្មែរចំនួន ៨ ឱ្យដូចគ្នា)

វេទនាណាទិមួយ ... សញ្ញាណាទិមួយ ... សទ្ធាចាំទ្បាយណា
ទិមួយ ... វិញ្ញាណាណាទិមួយ ជាអតីត អនាគត ចុប្បន្ន ជាខាងក្នុង
ក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រោតក្តី ល្អិតក្តី ថោកថាបក្តី ទុក្ខមក្តី វិញ្ញាណា
ណា ដែលមានក្នុងចិញ្ចាយក្តី មានក្នុងចិលីកក្តី វិញ្ញាណាចាំអស់នោះ

នេតិ មម ទេសាហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវ-
 មេតិ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ និស្សា អនុបាទា វិមុត្តា
 ហោតិ ។ ឯវិ ទោ វាហុល ជាទតោ ឯវិ បស្សនោ
 ឥមស្មិញ សវិញ្ញាណោ កាយេ ធម៌ា ធម៌ សទ្ធ-
 ចំមិត្តសុ អហត្តាមមត្តាមាទាបកតំ មាទសំ ហោតិ
 វិជា សមតិក្កន្តំ សន្តំ សុវិមុត្តន្តំ ។ ប្រាជសមំ ។

អនុសយន្តោ ទុតិយោ ។

តិស្ស ទុទ្ទានំ

ចក្ខុ រូបញ្ច វិញ្ញាណំ
 សម្មស្សោ វេទនាយ ច
 សញ្ញា ច ចេតនា តណ្ហា
 ធាតុ ទទ្ធន ភេ ទស
 អនុសយំ អបកតញ្ចេវ
 វត្តោ ភេទ បុព្វតិកំ ។

វាហុលសំយុត្តំ ឡើង សម្ពុត្តំ ។

ឈ្មោះថាវិញ្ញាណ អរិយសាវកឃើញនូវវិញ្ញាណខ្លះ ដោយបញ្ញា
 ដ៏ប្រកាសពិតយ៉ាងនេះថា ខ្លះមិនមែនរបស់អញ ខ្លះមិនមែនជាអញ
 ខ្លះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ដូច្នេះហើយ ទើបបានប្រសព្វចុះចាកកិលេស
 ព្រោះមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ ។ ម្នាលវាហុល កាលអរិយសាវកដឹង
 យ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ បានជាមានចិត្តប្រាសចាកអហត្តា មមត្តា
 និងនាមាទុស្សយ ក្នុងកាយវិសេសប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងចិត្ត
 ព័ន្ធក្នុងនាមប្រាជ្ញ ជាចិត្តប្រព្រឹត្តកន្លងក្នុងវិណាកន្លែងមាន ព័ន្ធស្ងប់
 រហូតប្រជុំចាកកិលេស ។ ចប់សូត្រ ទី ១២ ។

ចប់ អនុសយន្ត ទី ២ ។

ទុទ្ទានំនៃអនុសយវិគ្គនោះគឺ

ចក្ខុ ច រូប ច វិញ្ញាណ ច សម្មស្ស ច វេទនា ច សញ្ញា ច
 ចេតនា ច តណ្ហា ច ធាតុ ច ទទ្ធន ច ក្រវីជា ច អនុស្សយ ច
 ចិត្តវិសេសប្រាសចាកអហត្តាជាដើម ច ជាវគ្គវិសេសព្រះនាម
 ព្រះភាគនោះ ព្រង់ព្រាស់សំដែង ។

ចប់ វាហុលសំយុត្ត ទី ៣ ។

អង្គសង្គមករា

(៣១៥) ឯវង្ស សុត្តំ ។ ឯកំ សមយំ កកកំ ពជ-
កហោ វិហារិនី វេជ្ជក្កនេ កលន្ទកតិកំ ។ តេជ វេជ-
ជន សមយេន អាយស្នា ច លក្ខណោ អាយស្នា ច
មហាមោក្ខស្ថានោ តិជ្ជក្កនេ បព្វតេ វិហារិនី ។

(၈၁၆) အစောင့် အေးညှာ ဗဟာဓောနုလ္လာသော
 ဗုဒ္ဓလ္လာပေယျံ ဝိဝိကေသန္တ ဗုဒ္ဓဓိဝိရာဇာယ ယေသယညှာ
 လက္ခဏာ ဧဝံပဗ္ဗန္တိ ခုပ္ပဗ္ဗန္တိစိန္တာ အေးညှာ
 လက္ခဏံ ပါတဝေါဓ ပါတိ အာဂ္ဂေါလ လက္ခဏာ ပါတဝေါ
 ဝိလ္လာယ ဗုဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ် ၇ ပါအာဂ္ဂေါလိ ဧ အ-
 ယညှာ လက္ခဏာ အေးညှာဓာ ဗဟာဓောနုလ္လာသန္တ
 ဗုဒ္ဓါပုဂ္ဂိုလ် ၇ အစောင့် အေးညှာ ဗဟာဓောနုလ္လာ-
 သော ဝိသုဒ္ဓိန္တာ ဗုဒ္ဓဓာ ဝိရာဇာညှာ အဏ္ဏာပုဂ္ဂိုလ်
 ပါတဝေါလိ ပါတိ ၇ အစောင့် အေးညှာ
 လက္ခဏာ အေးညှာဓာ ဗဟာဓောနုလ္လာသံ ပါတဝေါဓ

លក្ខណស័យត្ថ

អង្គលេខ១៧

(៣០៤) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 ខាងព្រះភាគ ជ្រើសរើសទៅក្នុងវត្តភ្នំព្រះ ជាសកលនៃពិភពស្ថាន ជិត
 ក្រុងរាជធានី ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះដែរ ព្រះលក្ខណៈមានអាយុ និង
 ព្រះមហាមាត្រស្ថានមានអាយុ គឺរើសទៅក្នុងវត្តភ្នំព្រះ ។

[៣០៥] ព្រះនាងឯង ព្រះមហាមាត្រាសាសនា ហើយ ព្រះ
ស្រី ប្រាប់បង្គាប់ ក្នុងបុព្វលាសម័យ ហើយចូលទៅក្រ
លក្ខណៈមានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានសាលាក្សត្រនៃ
ព្រះលក្ខណៈមានកាយថា ខ្ញុំសាសនា អ្នកចូលមក យើង
នឹងចូលទៅត្រង់រាជគ្រឹះ ដើម្បីបំណង ។ ព្រះលក្ខណៈមានកាយ
ទទួលក្សត្រមហាមាត្រាសាសនា ហើយសាសនា ។ ព្រះនា
ងឯង ព្រះមហាមាត្រាសាសនា កាលនិមន្តចុះពីភ្នំនិរ្ឫតិ ក៏
ធ្វើទូកក្សត្រមហាមាត្រាសាសនា ក្នុងប្រទេសមួយ ។ ព្រះនាងឯង ព្រះ
លក្ខណៈមានកាយ បានស្ម័គ្រចុះមហាមាត្រាសាសនា អ្នកចុះ

កោ ទុ ទោ អារុសោ មោត្តល្លាទ ហេតុ កោ បទ្ទយោ សិតស្ស ហេតុកម្មាយាទិ ។ អកាសោ ទោ អារុសោ លក្ខណ ឯកស្ស បញ្ញស្ស ភកវកោ មិ សន្តិកោ ឯទិ បញ្ញំ បុញ្ញាទិ ។

[៣០៦] អដទោ អាយស្មា ច លក្ខណោ អាយស្មា ច មហាមោត្តល្លាទោ ភជគហោ ចិល្លាយ ចរិត្វា បញ្ញាភត្តំ ចិល្លាហាសធម្មជីក្កត្តា យេន ភកវ តេនុបស- ត្តមីសុ ឧបសត្តមិត្វា ភកវន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ ចិសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ចិសីទ្វា ទោ អាយស្មា លក្ខណោ អាយស្មន្តំ មហាមោត្តល្លាទំ ឯកនរោទ ឥតាយស្មា មហាមោត្តល្លាទោ តិជ្ឈត្វាជា បព្វតា ទំរេហាត្តា អញ្ញតាស្មី បទេសេ សិទំ ចាត្វាតាសិ កោ ទុ ទោ អារុសោ មោត្តល្លាទ ហេតុ កោ បទ្ទយោ សិតស្ស ហេតុកម្មាយាទិ ។

ម្នាសារុសោមោត្តល្លាទ ហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បានជាលោក ធ្វើឲ្យការញញឹមឲ្យប្រាកដ ។ ម្នាសារុសោលក្ខណៈ កាលនេះជា កាលមិនគួរ ដើម្បីសួរប្រសាទុះទេ អរិយសួរប្រសាទុះ នឹងខ្ញុំក្នុង សំណាក់ព្រះមានព្រះភាគចុះ ។

[៣០៦] គ្រាមានឯង ព្រះលក្ខណៈមានអាយុ នឹងព្រះ មហាមោត្តល្លាទមានអាយុ ចូលទៅចំណុចក្នុងក្រុងក្រីក្រ ក្រឡប់ មកអំពីចំណុចក្រីក្រ ក្នុងវេលាគ្រាយកក្ក ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះ ភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយទៅ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះលក្ខណៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយ បានសួរព្រះមហាមោត្តល្លាទមានអាយុដូច្នេះថា ក្នុងទីឯណោះ មហាមោត្តល្លាទមានអាយុ កាលចុះមកអំពីខ្ញុំនឹងជួប បានធ្វើឲ្យការ ញញឹមឲ្យប្រាកដក្នុងប្រទេសមួយ ម្នាសារុសោមោត្តល្លាទ ហេតុដូច ម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បានជាលោកធ្វើឲ្យការញញឹមឲ្យប្រាកដ ។

[៣០៧] ឥតាហំ អាវុសោ កិច្ចក្កដា បព្វតា
 ឱរេហន្តោ អន្តសំ អង្គិសង្ខលំកំ វេហាសំ កច្ចន្តិ
 តមេធំ កិច្ចកិច្ច កាតាចិ កុលលាចិ អនុបតិក្ខា
 អនុបតិក្ខា វិគុណេន្តិ(១) វិគុណេន្តិ វិណេន្តិ(២) សា សុទ្ធំ
 អង្គស្សី ករោតិ កស្ស មឃ្លី អាវុសោ ឯតទយោសិ
 អន្តរិយំ វត កោ អន្តតំ វត កោ ឯវាចោចិ ឆាម
 សន្តោ កវិស្សតិ ឯវាចោចិ ឆាម យន្តោ កវិស្សតិ
 ឯវាចោចិ ឆាម អន្តកាវយ្យនិលោកោ កវិស្សតិ ។

[៣០៨] អថតោ កកវំ កិច្ច អាមន្តសំ
 ចក្កក្កតា វត កិច្ចវេ សាវតោ វិហារន្តិ ញាណក្កតា
 វត កិច្ចវេ សាវតោ វិហារន្តិ យត្រ ហំ ឆាម សាវតោ
 ឯវាចំ ញស្សតិ វំ កត្វតិ វំ សត្តំ វំ កវិស្សតិ ។
 បុព្វេ មេ សោ កិច្ចវេ សន្តោ និដ្ឋោ អយោសិ
 អបិចាហំ ន ឡាតាសី អហក្ខតំ ឡាតាវយ្យ
 បរេចិ មេ ន សន្តហេយ្យំ យេ មេ ន សន្តហេយ្យំ
 តេសន្តំ អស្ស ធិយាតិ អហិកាយ ទុក្ខាយ ។

១ ឱ. ឌ. តាសុឡន្តិកេហិ ។ ២ វិណេន្តិ ។

[៣០៩] ព្រះមហាមោក្ខល្លាមកថា ម្ចាស់អាវុសោ កងទ័
 ឯណោះ កាលដែលខ្ញុំ ចុះមកអំពីកិច្ចក្កដា បានឃើញអង្គសង្ខលិក
 គឺកងផ្ចិត កំពុងអវលោកនៅក្នុងពាក្យស ពួកគេ ក្អែក កោត ដេញ
 កាមឆាប ចោមចិក្ខោះ កើតជំងឺឈាញ់កងផ្ចិតនោះ កងផ្ចិតនោះក៏ចេះ
 តែស្រែកថ្វី ម្ចាស់អាវុសោ ទើបខ្ញុំនោះបានសេចក្តីបរិភក្ត្រថា យ៉ាង
 អស្ចារ្យណាស់ យ៉ាង មិនទប់កើតមានសោះឡើយ យ៉ាង សត្វបែបនេះ
 នឹងត្រឡប់ទៅជាមនុស្សដែរ យកបែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមនុស្សដែរ
 ក៏យោបាទអត្តភាពបែបនេះ នឹងត្រឡប់ទៅជាមនុស្សដែរ ។

[៣១០] ព្រះនាងឯង ព្រះមានព្រះភាគ ក្រាស់ហៅកិច្ច
 តាំងឡាយថា ម្ចាស់កិច្ចតាំងឡាយ ពួកសាវ័កមានចក្ខុកើតកហ័យ
 ម្ចាស់កិច្ចតាំងឡាយ ពួកសាវ័កមានញាណកើតកហ័យ ដូចសាវ័ក
 ដឹង ឬឃើញសត្វបែបនេះ ឬក៏ដឹងធ្វើសត្វបែបនេះឱ្យកសាស្សី (ដល់
 ភក្ត្រភក្ត្រ) ។ ម្ចាស់កិច្ចតាំងឡាយ សត្វនោះកថាគតទប់ឃើញមកអំពី
 មុខដែរ ប៉ុន្តែកថាគតមិនទាន់សំដែង បើកថាគតសំដែងអំពីធ្វើសត្វខ្លះ
 ទៅ ដទៃតាំងឡាយដទៃមិនធ្វើតាមភក្ត្រភក្ត្រ ដទៃតាំងឡាយណា
 មិនធ្វើតាមភក្ត្រភក្ត្រ សេចក្តីមិនច្រើននោះ របស់ដទៃតាំងនោះ នឹងនាំឱ្យ
 បានប្រយោជន៍ នាំឱ្យបានតែសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលជាយូរអង្វែង ។

ឯសោ ភិក្ខុវេ សន្តោ ឥមស្មិញ្ញោ វាជគហោ គោយា-
 គកោ អហោសិ សោ តស្ស តម្មស្ស វិចារោន តហ្វិ
 វស្សាធិ តហ្វិ វស្សសតាធិ តហ្វិ វស្សសហស្សាធិ
 តហ្វិ វស្សសតសហស្សាធិ ធិវយេ បដិគ្គ(១) តស្សវ
 តម្មស្ស វិចារោវសេសេន ឯវុចំ អត្តភាវច្យង្គិលាភំ
 បដិសំវេទិយតីតិ ។ បវេមំ ។

(សាទ្ធសំ សុត្តន្តាធិ ឯសេវ បេយ្យាលោ)

(៣០៩) ឥធាហំ វាវុសោ តិជ្ឈត្វជា បព្វតា
 ឱរោហន្តោ អន្ទសំ មំសមេសី វេហាសំ កច្ចន្តិ តមេធិ
 តិជ្ឈបិ កាតាបិ តុលលាបិ អនុបតិកា អនុបតិកា
 វិកុដេន្តិ វិកុដេន្តិ វិកុដេន្តិ សា សុទ្ធំ អន្ទស្សវិ តារោតិ ។
 ឯសោ ភិក្ខុវេ សន្តោ ឥមស្មិញ្ញោ វាជគហោ គោយា-
 គកោ អហោសិ ។ នុតិយំ ។

១ ឱ. ម. ធិត្វ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្ធានា៖ (តិរីដិម) ជាគោយាគកៈ គឺអ្នកសម្លាប់
 គោ ក្នុងក្រុងកជ្រំរិះនេនឯង ដោយវិបាករបស់កម្មនោះ គោយាគក-
 បុរសនោះ គឺទៅនេះក្នុងនរកអស់ដំប្រើន អស់យេដ្ឋាដំប្រើន អស់
 កាន់ដំប្រើន អស់វិសេនដំប្រើន ដោយសេសសល់វិបាក នៃកម្ម
 នោះឯង ទើបបានត្រឡប់មកទទួលផល គឺត្រឡប់បានអត្តភាព បែប
 នេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

(នេះឯងជាបេយ្យាលៈនៃសូត្រទាំងអស់)

(៣១០) ម្ចាស់វាវុសោ ក្នុងទិវណោរ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
 អំពីភ្នំអិដ្ឋកូដ បានឃើញមំសមេសី គឺចម្រៀតសាច់ កំពុងអណ្តែតទៅ
 លើអាសាស ពួកឆ្កាត ក្អែក រោត ជេញតាមឆាច រោមចីករពារ
 កើចជុំវិញនូវចម្រៀតសាច់នោះ ចម្រៀតសាច់នោះគឺចេតិកស្រែកថ្លូវ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្ធានា៖ ជាគោយាគកៈ គឺអ្នកសម្លាប់គោ (តិរីដិម)
 ក្នុងក្រុងកជ្រំរិះនេនឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

លទ្ធផលសំបុត្រស្នង អង្គការស្នងការ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

[៣១១] ឥតាហ៍ អាវុស្ត កំណត់ត្រា បទពិធី
ឧបាសម្ព័ន្ធ អនុស្ស មិស្សិល វេយ្យាស ក្នុងន័យ តាមន័
កំណត់ តាមន័ តាមន័ អនុបតិបត្តិ អនុបតិបត្តិ
វិគ្គយន្ត វិគ្គយន្ត វិគ្គយន្ត សោ សុទ្ធ អនុស្ស តាមន័ ។
ឯសោ កំណត់ សោ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ សោ តាម-
ណ៍តា អាយាស ។ តាមន័ ។

[៣១២] ឥតាហ៍ អាវុស្ត កំណត់ត្រា បទពិធី
ឧបាសម្ព័ន្ធ អនុស្ស ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ វេយ្យាស ក្នុងន័យ តាមន័
កំណត់ តាមន័ តាមន័ អនុបតិបត្តិ អនុបតិបត្តិ
វិគ្គយន្ត វិគ្គយន្ត វិគ្គយន្ត សោ សុទ្ធ អនុស្ស តាមន័ ។
ឯសោ កំណត់ សោ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ។
អាយាស ។ ឥតាហ៍ ។

[៣១៣] ឥតាហ៍ អាវុស្ត កំណត់ត្រា បទពិធី
ឧបាសម្ព័ន្ធ អនុស្ស អនុស្ស ឥតាហ៍ វេយ្យាស ក្នុងន័យ តាមន័
តាមន័ អនុបតិបត្តិ អនុបតិបត្តិ តាមន័ តា-
យ ឥតាហ៍ សោ សុទ្ធ អនុស្ស តាមន័ ។

១ ឥតាហ៍ ។

លទ្ធផលសំបុត្រស្នង អង្គការស្នងការ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

[៣១៤] ឥតាហ៍ អាវុស្ត កំណត់ត្រា បទពិធី
ឧបាសម្ព័ន្ធ អនុស្ស ឥតាហ៍ វេយ្យាស ក្នុងន័យ តាមន័
តាមន័ អនុបតិបត្តិ អនុបតិបត្តិ តាមន័ តា-
យ ឥតាហ៍ សោ សុទ្ធ អនុស្ស តាមន័ ។
ឯសោ កំណត់ សោ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ។
អាយាស ។ ឥតាហ៍ ។

[៣១៥] ឥតាហ៍ អាវុស្ត កំណត់ត្រា បទពិធី
ឧបាសម្ព័ន្ធ អនុស្ស ឥតាហ៍ វេយ្យាស ក្នុងន័យ តាមន័
តាមន័ អនុបតិបត្តិ អនុបតិបត្តិ តាមន័ តា-
យ ឥតាហ៍ សោ សុទ្ធ អនុស្ស តាមន័ ។
ឯសោ កំណត់ សោ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ។
អាយាស ។ ឥតាហ៍ ។

[៣១៦] ឥតាហ៍ អាវុស្ត កំណត់ត្រា បទពិធី
ឧបាសម្ព័ន្ធ អនុស្ស អនុស្ស ឥតាហ៍ វេយ្យាស ក្នុងន័យ តាមន័
តាមន័ អនុបតិបត្តិ អនុបតិបត្តិ តាមន័ តា-
យ ឥតាហ៍ សោ សុទ្ធ អនុស្ស តាមន័ ។
ឯសោ កំណត់ សោ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ឥតាហ៍ ។
អាយាស ។ ឥតាហ៍ ។

ឯសោ កិត្តុវេ សុត្តោ វេស្សន្តោ វេស្សន្តោ សុត្តោ-
កោ អហោសិ ។ ចន្ទមំ ។

[៣១៣] ឥតាហំ អាវុសោ កិដ្ឋក្កតា បច្ចតា ឱ-
រោហត្ថោ អន្ធសំ សុត្តោសំ មុវិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ
កស្ស តេ សុត្តោយោ ឱច្ឆតិកា ឱច្ឆតិកា កស្សេ កា-
យេ ធិបត្ថន្តិ សោ សុទ្ធំ អដ្ឋស្សី កកោតិ ។ ឯសោ
កិត្តុវេ សុត្តោ វេស្សន្តោ វេស្សន្តោ មាតវិកោ អ-
ហោសិ ។ ចន្ទំ ។

[៣១៤] ឥតាហំ អាវុសោ កិដ្ឋក្កតា បច្ចតា ឱ-
រោហត្ថោ អន្ធសំ ឧស្សុលោមំ មុវិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ
កស្ស តេ ឧស្សុ ឱច្ឆតិកា ឱច្ឆតិកា កស្សេ កាយេ
ធិបត្ថន្តិ សោ សុទ្ធំ អដ្ឋស្សី កកោតិ ។ ឯសោ កិត្តុវេ
សុត្តោ វេស្សន្តោ វេស្សន្តោ កាវណិកោ អហោសិ ។
សត្តមំ ។

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វខ្ចីជាអ្នកសម្លាប់ជ្រូក (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជ-
ត្រៃវេនឯង ។ ចប់សូត្រទី ៥ ។

[៣១៥] មាលភិក្ខុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំ
អំឡុង បានឃើញសត្វលាមបុរស គឺបុរសមានរាងដូចល្អិត កំពុង
អណ្តែតនៅលើអាកាស លំហែងទាំងនោះ របស់បុរសនោះ អណ្តែត
ពាក់ ។ មកត្រូវកាយរបស់បុរសនោះឯង បុរសនោះកំចេះតែស្រែកថ្លែ ។
មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វខ្ចីជាព្រានម្នីត (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជត្រៃ-
វេនឯង ។ ចប់សូត្រទី ៦ ។

[៣១៦] មាលភិក្ខុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
អំពីភ្នំអំឡុង បានឃើញសត្វលាមបុរស គឺបុរសមានរាងដូចព្រួញ
កំពុងអណ្តែតនៅលើអាកាស ព្រួញទាំងនោះ របស់បុរសនោះ អណ្តែត
ពាក់ ។ មកត្រូវកាយរបស់បុរសនោះឯង បុរសនោះកំចេះតែស្រែកថ្លែ ។
មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វខ្ចីជាព្រានយាដ (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជត្រៃ-
វេនឯង ។ ចប់សូត្រទី ៧ ។

[៣១៥] ឥតាហំ អារុសោ ភិជ្ឈក្សជា បព្វតា
 ឧកេហន្តោ អន្ធសំ សូចិលោមំ មុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ
 តស្ស តា សូចិយោ ឧប្បតិកា ឧប្បតិកា តស្ស
 កាយេ ធិមន្តិ ឆោ សុទ្ធំ អន្ធស្សំ កកោតិ ។
 ឯសោ ភិក្ខុវេ សន្តោ ឥមស្មិញ្ញោ វជកោហ សុតោ^(១)
 អមោសិ ។ អន្ធមំ ។

[៣១៦] ឥតាហំ អារុសោ ភិជ្ឈក្សជា បព្វតា
 ឧកេហន្តោ អន្ធសំ សូចិលោមំ មុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ
 តស្ស តា សូចិយោ សីសេ បរិសេតា មុខតោ ធិត្ថា-
 មន្តិ មុខ បរិសេតា ឧរតោ ធិត្ថមន្តិ ឧរេ បរិសេតា
 ឧរតោ ធិត្ថមន្តិ ឧរេ បរិសេតា ឧរហំ ធិត្ថមន្តិ
 ឧរុសុ បរិសេតា ជង្គហំ ធិត្ថមន្តិ ជង្គាសុ បរិសេតា
 ហានេហំ ធិត្ថមន្តិ ឆោ សុទ្ធំ អន្ធស្សំ កកោតិ ។
 ឯសោ ភិក្ខុវេ សន្តោ ឥមស្មិញ្ញោ វជកោហ សូចិកោ
 អមោសិ ។ ធនំ ។

១ ៤. ឃ្លាត ។ ច. សាវិរោ ។

[៣១៥] ម្ចាស់អារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
 អំពីភ្នំគីដ្ឋក្សដ បានឃើញសូចិលោមបុរស ធិបុរស មានរាងដូចជាក
 ស្រួច កំពុងអណ្តែតលើភាគាស ដែលស្រួចទាំងនោះ របស់បុរសនោះ
 អណ្តែតធ្លាក់ ។ មកក្រុងកាយេរបស់បុរសនោះវិញ បុរសនោះ កំចៅក
 ស្រែកម្ល៉េះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនុ៎ះជាអ្នកបរោត (ពិរេចី) ក្នុង
 ក្រុងកជ្រីះនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី៨ ។

[៣១៦] ម្ចាស់អារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
 អំពីភ្នំគីដ្ឋក្សដ បានឃើញសូចិលោមបុរស ធិបុរស មានរាងដូចជាក
 ស្រួច កំពុងអណ្តែតលើភាគាស ដែលស្រួចទាំងនោះ របស់បុរស
 នោះ កំចៅកចូលទៅក្នុងក្បាល ម្ខាងចេញមកតាមមាត់ ដោយចូលទៅ
 ក្នុងមាត់ ម្ខាងចេញមកតាមច្រៀង ដោយចូលទៅក្នុងច្រៀង ម្ខាងចេញ
 មកតាមរោង ដោយចូលទៅក្នុងរោង ម្ខាងចេញមកតាមក្បាល ដោយ
 ចូលទៅក្នុងក្បាល ម្ខាងចេញមកតាមស្មឹង ដោយចូលទៅក្នុងស្មឹង ម្ខាង
 ចេញមកតាមទ្វារដើម បុរសនោះកំចៅកស្រែកម្ល៉េះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ សត្វនុ៎ះជាអ្នកចាត់ដោយក្រឹត្យ (ពិរេចី) ក្នុងក្រុងកជ្រីះ
 នេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី៨ ។

[៣០៧] ឥតាហំ អនុសោ ភិជ្ឈក្កដា បព្វតា ឱរោ-

ហន្តោ អន្ទសំ កុម្ភ្យា បុរិសំ វេហាសំ កង្កន្តំ សោ

កង្កន្តោបំ ភេ ច អណ្ណោ ទទេ អារោមេត្វា កង្កនិ ឱ-

សីនន្តោបំ ភេស្វរ អណ្ណោសុ ឱសីនតំ អមេទំ ភិជ្ឈាបំ

កាកាបំ កុលលាបំ អនុបតិក្ខា អនុបតិក្ខា វិគុណេន្តំ

វិកង្កេន្តំ វិកង្កេន្តំ សោ សុទ្ធំ អដ្ឋស្សី កកោតំ ។ ខ-

សោ ភិក្ខុវេ សន្តោ ឥមស្មិញ្ញវ រាជគហោ ភាមក្កដា

អរោសំ ។ នសមី ។

អដ្ឋសង្ខតវគ្គោ បរិមោ ។

[៣០៨] ម្ចាស់ភវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក

អំពីភ្នំដង្កូវក្នុង បានឃើញកុម្ភ្យាលុបុស គឺបុរសមានអណ្ណៈប៉ុន្មាន^(១)

កំពុងអណ្តែតលើកាកាស កាលបុរសនោះដើរទៅ លុះវេលាលើកអណ្ណៈ

ទាំងនោះដាក់ត្រង់ត (លី) ទើបដើរទៅបាន កាលអង្គុយក៏អង្គុយសង្កត់

លើអណ្ណៈទាំងនោះឯង ពួកគ្នាត ក្អែក កោក ដេញតាមឆាប ចោម

ចឹកចោះ កើចជញ្ជូនខ្ញុំបុរសនោះ បុរសនោះក៏ចេះតែស្រែកជូរ ។

ម្ចាស់កុំទាំងឡាយ សត្វខ្ញុំដូចជាអ្នកកាន់កំពៀចក្នុងស្រុក^(២) (ពិរេម)

ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ បបសូត្រ ទី១០ ។

ចប់ អដ្ឋសង្ខតវគ្គ ទី ១ ។

១ នន្ថោ ។ ២ ជាអាមាត្យអ្នកវិនិច្ឆ័យក្តីតាមទូក ។

លក្ខណសំយុត្តស្ស អង្គសង្ខតិកវគ្គ ទ្វាឌ័

ធិល្យ ឧទ្ទាន៍

អង្គ មេសិ ឧតោ តាវីយាតតោ(១)
 ចិល្លោ ហោតុណិយោ(២) ជិច្ឆកោត្តិ
 អសិ សុត្តរិកោ សន្តិ មាតវី
 ឧសុ តោរណិកោ សុចិ សារថិ
 យោ ច សិទ្ធិស្មត្ថ(៣) សុចិកោ ហំ យោ
 អណ្ណតាវី អហុ កាមក្កដកោតិ ។

១ ឧ. ឧ. តាវីយាត ។ ២ ចិល្លោហោតុណិយោ ។ ៣ ឧ. ឧ. សិទ្ធិយតិ ។

លក្ខណសំយុត្ត អង្គសង្ខតិកវគ្គ ទ្វាឌ័

ឧទ្ទាននៃអង្គសង្ខតិកវគ្គនោះ គឺ

អង្គសង្ខតិកប្រភ មំសេសិប្រភ (ពិជើម) ជាអ្នកសម្លាប់
 គោតំនីតិរោតំ មំសេសិប្រភ (ពិជើម) ជាព្រាហ្មក្ស
 ទិច្ឆវិប្រភ (ពិជើម) ជាអ្នកសម្លាប់ចៀម អសិលោមប្រភ
 (ពិជើម) ជាអ្នកសម្លាប់ជ្រូក សន្តិលោមប្រភ (ពិជើម) ជា
 ព្រាហ្មជ្រូក ឧសុលោមប្រភ (ពិជើម) ជាពេជ្រយាន សុចិ-
 លោមប្រភ (ពិជើម) ជាខាយសារថី អណ្ណតាវី អហុ កាមក្កដកោតិ
 (ពិជើម) អ្នកនោះជាសុចិលោមប្រភភិក កុម្ភុល្លាប្រភមាន
 អណ្ណៈធ្ងន់ (ពិជើម) ជាអ្នកកាន់កំចើរៀចក្នុងស្រុក ។

ព្រះហស្តលេខ

[illegible]

(විද්‍යාල භාෂණ)

[illegible]

ប្រាសាទក្រុង

[៣១៨] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ជ្រើសរើសនៅក្នុងវត្តវេល្ល្យោ ជាពលទូកខិតបស្ចាន ទៀប
 ក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ខ្មោចអាវុស ក្នុងទីងងឹត កាលដែលខ្ញុំចុះមក
 អំពីភ្នំត្បូង បានឃើញបុរសម្នាក់ កំពុងមុជក្បាលចុះទៅក្នុងរណ្តៅ
 លាមក ។ ខ្មោចភិតភ័យខ្លាច សន្សំខ្លះជាអ្នកប្រព្រឹត្តបាបកម្ម គឺ
 លួចប្រពន្ធអ្នកដទៃ (ពិរោធម) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

(ឈេយ្យាលៈ បណ្ឌិតគត្យៈធ្វើយ៉ាងនេះ)

(៣១៨) ខ្មោចក្រសែ ក្នុងទីងងឹតនោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
អំពីភ្នំដង្សក្រវី បានឃើញមនុស្សម្នាក់ កំពុងមុជពុះក្នុងរណ្តៅលាមក ចាប់
លាមកដោយដៃចាត់សន្ធានស៊ី ។ ខ្មោចក្រសែទាំងឡាយ សត្វខ្លាច
ពិសេសជាប្រាហ្មណ៍ ក្នុងគ្រូងរាងច្រើននេះឯង ។ ប្រាហ្មណ៍នោះ កាល
ក្នុងសាលាប្រះកម្មប្រសាសន៍ម្នាក់ បានឱ្យខ្ញុំក្រសែដោយគុណហេតុ

[៣២២] ឥតាហំ អារុសោ តិជ្ឈក្កជា បព្វតា
 ឱរោហន្តោ អន្តសំ ឥន្ទំ ឧបន្តំ ឱតិវលំ ឱតិវលំ
 វេហាសំ កង្ខន្តំ សា សុទ្ធំ អន្តស្សរំ តតោតិ ។ ឯសា
 តិក្កុវេ ឥន្ទំ តតិវលំស្ស វញ្ញោ អក្កមហោសិ អហោសិ
 សា ឥស្សរាសតា សមតិ អន្តរតតាហោន ឱតិវ ។
 បព្វមំ ។

[៣២៣] ឥតាហំ អារុសោ តិជ្ឈក្កជា បព្វតា
 ឱរោហន្តោ អន្តសំ អសីសតតន្តំ វេហាសំ កង្ខន្តំ
 តស្ស ឧប អត្ថិវេ វេវ ហោន្តិ មុខញ តមេនំ តិជ្ឈមិ
 តាតាមិ តុលលាមិ អនុបតិកា អនុបតិកា វិគុណន្តំ
 វិគុណន្តំ វិរាជន្តំ សោ សុទ្ធំ អន្តស្សរំ តតោតិ ។ ឯសា
 តិក្កុវេ សន្តោ ឥមស្មិញ្ញោ វាជតហោ ហារិតោ ឆាប
 ចោរយាតតោ អហោសិ ។ ធម្មំ ។

[២២២] ម្ចាស់អារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
 អំពីភ្នំគង្គក្នុង បានឃើញស្រីមានកាយនេះកេលរាលដោយភ្លើង មាន
 កាយសឹមដេកដាំ មានកាយដេកសេដោយកើតភ្លើង កំពុងតែអណ្តែត
 ចៅលើអាកាស ស្រីនោះកំរេងស្រែកថ្ងៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ស្រីខ្ញុំ (តិជ្ឈម) ជាអក្កមហោសិនៃស្តេចក្នុងដែនកលិន្ទ ស្រីនោះ ជា
 អ្នកមានសេចក្តីមូស្សាគ្របសង្កត់ បានចាក់កើតភ្លើងមួយអំបែលស្រី(១)
 ជាមហោសីពុទ្ធ ។ ចប់សូត្រ ទី ៩ ។

[២២៣] ម្ចាស់អារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះ
 មកអំពីភ្នំគង្គក្នុង បានឃើញអសីសកតន្តប្រេត កំពុងអណ្តែតចៅលើ
 អាកាស ប្រេតនោះមានភ្នែកមិនមុខនៅគ្រង់ទ្រង់ ពួកពួក ពួក ពួក
 ដេញតាមនាប ចោមចឹកចោះ កើចជំរោង ខ្លាប្រេតនោះ ប្រេតនោះ
 កំរេងស្រែកថ្ងៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សក្ខីខ្ញុំ (តិជ្ឈម) ឈ្មោះ
 ហារិតជាអ្នកតិរិយាតចោរ ក្នុងក្រុងឥសិន្ទ្រវរុណ ។ ចប់សូត្រ ទី ៦ ។

១ ស្រីប្រព្វ ។

[៣២៤] ឥតាហំ អាវុសោ កំជ្ឈក្កុបា បទ្ធាតា ឱ-
 រេហោន្តា អន្តសំ កិក្កុំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ កស្ស ភស្ម-
 ដិបំ អាទិត្តា សម្មជ្ឈលំតា សញ្ញាតិក្កតា បត្តាបិ
 អាទិត្តា សម្មជ្ឈលំតា សញ្ញាតិក្កតា តាយាទទ្ធម្យ
 អាទិត្តំ សម្មជ្ឈលំតំ សញ្ញាតិក្កតំ តាយាបិ អាទិត្តា
 សម្មជ្ឈលំតា សញ្ញាតិក្កតា សោ សុទ្ធំ អន្តស្សវិ
 ករោតិ ។ ឯសោ ភិក្ខុវេ ភិក្កុំ កស្សបស្ស សម្មា-
 សង្កទ្ធស្ស ចាវចោ ចាបភិក្កុំ អហោសំ ។ សង្កមំ ។

[៣២៥] អន្តសំ កិក្កុំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ កស្ស
 ភស្មដិបំ អាទិត្តា ។ បេ ។ ចាបភិក្កុំ អហោសំ ។
 អន្តមំ ។

[៣២៦] អន្តសំ សិក្ខុមាទំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ កស្ស
 ភស្មដិបំ អាទិត្តា ។ បេ ។ ចាបសិក្ខុមាទា អហោ-
 សំ ។ នវមំ ។

[៣២៧] អន្តសំ សាមណោ វេហាសំ កច្ឆន្តិ កស្ស
 ភស្មដិបំ អាទិត្តា ។ បេ ។ ចាបសាមណោ អហោ-
 សំ ។ និសមំ ។

[៣២៨] ខ្លាសាវុសោ កុដិវិណោរ កាលវេលាខ្ញុំបុរាមក
 អំពីកុដិវង្សក្នុង បានឃើញកុដិ កំពុងអណ្តែតទៅលើតាកាស សង្ស័យ
 របស់កុដិវង្ស មានភ្លើងនេះសង្ខេបនៅ បាតក្តី ក៏មានភ្លើងនេះ
 សង្ខេបនៅ ក្នុងពន្លឺនេះក្តី ក៏មានភ្លើងនេះសង្ខេបនៅ រាងកាយក្តី
 ក៏មានភ្លើងនេះសង្ខេបនៅ កុដិវង្សនេះនៅស្រែកថ្ងៃ ។ ខ្លាសាវុសោ
 អំពីព្យាយ កុដិវង្ស (ពីដើម) ជាកុដិវង្ស កុដិវង្សនោះស្រេច-
 សង្ខេបកុដិវង្ស ។ ចប់សូត្រទី ៧ ។

[៣២៩] ខ្ញុំបានឃើញកុដិវង្ស កំពុងអណ្តែតទៅលើតាកាស
 សង្ស័យរបស់កុដិវង្សនោះក្តី មានភ្លើងនេះ ។ បេ ។ ជាកុដិវង្ស ។
 ចប់សូត្រទី ៨ ។

[៣៣០] ខ្ញុំបានឃើញសិក្ខុមាទា កំពុងអណ្តែតទៅលើតាកាស
 សង្ស័យរបស់សិក្ខុមាទានោះក្តី មានភ្លើងនេះ ។ បេ ។ ជាសិក្ខុមាទា
 វង្ស ។ ចប់សូត្រទី ៩ ។

[៣៣១] ខ្ញុំបានឃើញសាមណោ កំពុងអណ្តែតទៅលើតា-
 កាស សង្ស័យរបស់សាមណោនោះក្តី មានភ្លើងនេះ ។ បេ ។ ជា
 សាមណោវង្ស ។ ចប់សូត្រទី ១០ ។

[៣២៨] ឥតាហិ អារុសោ កំជ្ឈក្កតា បព្វតា ទិ-
 រោមាឆ្ឆោ អន្តសំ សាមណេវី វេហាសំ កុច្ឆន្តិ ភស្តា
 សង្ខាដិបិ អានិគ្គា សម្មជ្ឈលំតោ សញ្ញាតិក្ខតោ បត្តោ-
 បិ អានិគ្គា សម្មជ្ឈលំតោ សញ្ញាតិក្ខតោ កាយពទ្ធ-
 ធម្មំ អានិគ្គំ សម្មជ្ឈលំតិ សញ្ញាតិក្ខតំ កាយោបិ
 អានិគ្គា សម្មជ្ឈលំតោ សញ្ញាតិក្ខតោ សា សុទ្ធំ អដ្ឋ-
 ស្សរំ តតោតិ ។ ភស្តំ មឃ្ហិ អារុសោ ឯកធមោសិ
 អជ្ជវិឃី វត កោ អក្ខតិ វត កោ ឯវុហោបិ ឆាម សត្តា
 ភវិស្សតិ ឯវុហោបិ ឆាម យត្តោ ភវិស្សតិ ឯវុហោបិ
 ឆាម អត្តភវឃ្មដិលាកោ ភវិស្សតិ ។

[៣២៩] អថចោ កកវា ភិក្ខុ អមន្តសំ ធម្មក្ខតា
 វត ភិក្ខុវេ សាវតោ វិហារន្តិ ញាណក្ខតា វត ភិក្ខុវេ
 សាវតោ វិហារន្តិ យត្រ ហំ ឆាម សាវតោ ឯវុហោបិ
 ញស្សតិ វា ធម្មតិ វា សត្វំ វា កវិស្សតិ ។

[៣៣០] ម្នាលអារុសោ ក្នុងចំណោម កាលដែលខ្ញុំចុះមក
 កំពុងផ្សក្កដ បានឃើញសាមណេវី កំពុងអណ្តែតរលើអាកាស
 សង្ខារីរបស់សាមណេវីនោះក្តី មានភ្លើងឆេះសន្លាសនៅ បាត្រក្តី
 កំពុងភ្លើងឆេះសន្លាសនៅ វត្ថុធម្មចន្តិក្តី កំពុងភ្លើងឆេះសន្លាសនៅ
 កងកាយក្តី កំពុងភ្លើងឆេះសន្លាសនៅ សាមណេវីនោះ កំពុងតែ
 ប្រែកម្លោះ ។ ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំមានសេចក្តីច្រើន ដូច្នេះថា អស្ចារ្យ
 ណាស់ថ្វី ឧប្បកណាស់ថ្វី យើង សត្វបែបនេះនឹងមានទ្វារដែរ យក្ស
 បែបនេះនឹងមានទ្វារដែរ ការគ្រឡប់បានអក្ខកាលបែបនេះ នឹងមានទ្វារ
 ដែរតើ ។

[៣៣១] គ្រោះនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់នឹងភិក្ខុចំណង់ឡាយ
 ថា ម្នាលភិក្ខុចំណង់ឡាយ ពួកសាវ័កមានចក្ខុភិក្ខុភាយិយ ម្នាលភិក្ខុ
 ចំណង់ឡាយ ពួកសាវ័កមានញាណភិក្ខុភាយិយ ដូចជាសាវ័កនឹងដឹង ឬ
 នឹងឃើញនូវសាមណេវីបែបនេះ នឹងធ្វើជាសាក្សី (ដល់គេថាអត់បាន) ។

លក្ខណសំយុត្តស្ស បាវកាវង្ខេ បាវសាមណេរីបាវកា

ឬត្រូវ មេ សា ភិក្ខុវេ សាមណេរី ធិដ្ឋា អហោសិ ។
 អបិ បាហំ ន ឡា កាសិ អហោត្ថេតំ ឡា កាវយ្យំ បរេមិ
 មេ ន សន្តុហោយ្យំ យេ មេ ន សន្តុហោយ្យំ ភេសិ
 តំ អស្ស ជីយេត្តិ អហិតាយេ ទុក្ខាយ ។ ឯសា
 ភិក្ខុវេ សាមណេរី កស្សបស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បា-
 វចនេ បាវសាមណេរី អហោសិ សា កស្ស កម្មស្ស
 វិហាកេន ឥហ្វិ វស្សនិ ឥហ្វិ វស្សសតានិ ឥ-
 ហ្វិ វស្សសហស្សនិ ឥហ្វិ វស្សសតសហស្សនិ
 និរាយេ បចិត្ត កស្សវ កម្មស្ស វិហាកាវសេសេន
 ឯវ្យាបំ អត្តការវ្យាបំលាភំ បដិសំវេធយតីតិ ។ ឯកា-
 នសមំ ។

បាវកាវង្ខេ ទុតិយោ ។

លក្ខណសំយុត្ត បាវកាវង្ខេ វិហាររបស់សាមណេរីបាវកា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាមណេរីនោះ គាត់គួរចាប់បានឃើញមកពី
 មុខដៃ ។ តែថា គាត់គួរមិនចាត់បានព្យាបាល បើគាត់គួរព្យាបាល
 ហេតុតាមពេល ដទៃទាំងឡាយដទៃមិនជឿគាត់គួរ ពួកដទៃណាមិនជឿ
 គាត់គួរ ហេតុដែលមិនជឿនោះ ទំងន់ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍
 ដើម្បីសច្ច័ក្កុក្កំ ដល់ដទៃទាំងនោះ អស់តាមជ័យ្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ សាមណេរីនោះ (ពីដើម) ជាសាមណេរីលាមក ក្នុងសាសនា
 ព្រះកស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធ ដោយវិបាកនៃកម្មនោះ សាមណេរីនោះ ក៏នេះ
 នៅក្នុងនរក អស់ផ្ទាំងទាំងឡាយដ៏ច្រើន អស់យេផ្ទាំងដ៏ច្រើន អស់ពាន់
 ផ្ទាំងដ៏ច្រើន អស់វិសនផ្ទាំងដ៏ច្រើន ដោយសេសសល់វិបាកនៃកម្មនោះឯង
 ទើបត្រឡប់បាននូវអត្តភាពវិបធម៌នេះ ។ ចប់សូត្រ ទី ១១ ។

ចប់ បាវកាវង្ខេ ទី ២ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាស័ន្ទ

តិស្ស ទុទានំ

ក្សេម ឧមុត្តោ ហំ សោ បរាវរិកោ
 ក្ខេមទាធំ អហុ ធុដ្ឋត្រាហ្មណោ
 ឧត្ថវត្ថិ អតិចារិធំ អហុ
 មង្គធុត្ថិ អហុ ឥត្តណិវត្ថិកា
 ឧតិលិធំ សប្បតិ ករោតិ(១)
 សិសច្ចិន្ទោ អហុ ចោរយាគកោ
 កិត្តុ កិត្តុធំ សិត្តុមាធា
 សាមណេរោ អឯ សាមណេរិកា(២)
 កស្សបស្ស វិធមស្ស បទ្ធាធំ(៣) ។
 ចាបកម្មំ អភរិស្ស តាវនេតិ ។

លុកុណសំយុត្តំ សុត្តន្តំ សម្ពុត្តំ ។

១ ឧ. ច. សមុត្តាធា កិរិ ។ ២ សាមណេរិយោ ។ ៣ វិធមស្សី បទ្ធាធំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាស័ន្ទ

ទុទាននៃបារាទិវិក្កនោះ គឺ

ប្រេតវេលមុជិតនិរោត្តា ប្រេតនោះ(ភិដើម) ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 បរាវរិកម្ម ប្រេតវេលទំពាស្សីលាមក ប្រេតនោះ(ភិដើម)
 ធ្លាប់ជាត្រាហ្មណ៍អាត្រក់ ស្រីជាឧត្ថវប្រេត (ភិដើម) ជា
 អ្នកប្រព្រឹត្តកម្មឧត្តម្មី ស្រីជាមង្គធុរ្យប្រេត (ភិដើម) ជាស្រី
 មេមត់ ស្រីជាឧតិលិវប្រេត (ភិដើម) ធ្វើ(ប្រទូស្ត) ខឹងស្រី
 ម្តេច សិសច្ចិន្ទប្រេត(ភិដើម) ជាអ្នកសម្លាប់ចោរ កិត្តុ កិត្តុធំ
 សិត្តុមាធា សាមណេរ សាមណេរិ (ភិដើម) ឬសក្កន៍
 សាសនាព្រះកស្សបស្សសម្ពុត្ត បានធ្វើម្លប់កម្មដ៏លាមក ។

ចប់ លុកុណសំយុត្តំ ទី ៨ ។

ឧបម្មសំយុត្តំ

[៣៣០] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកក កា-
 វត្ថុយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថមិណ្ឌិតស្ស អារមេ ។
 តត្រ ទោ កកក ... សេយ្យជាមិ កិក្ខវេ ក្វធាតាស្ស
 យា កាចិ តោមាធសិយោ សព្វា តា ក្វជ្ជន្តមា ក្វ-
 ជសមោសវណា ក្វជសមុក្កាតា សព្វា តា សមុក្កា-
 តំ កឡន្តិ ឯវមេ ទោ កិក្ខវេ យេ កោចិ អក្ក-
 សលា ធម្មា សទ្ធេ តេ អវិជ្ជាមូលកា អវិជ្ជាសមាស-
 វណា អវិជ្ជាសមុក្កាតា សទ្ធេ តេ សមុក្កាតំ កឡន្តិ ។
 តស្មាតិហ កិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតតំ អយ្យមត្តា វិហរិស្សា-
 មាតិ ឯវញ្ញំ វេ កិក្ខវេ សិក្ខិតតត្ថន្តំ ។ បដមី ។

ឧបម្មសំយុត្តំ

[៣៣០] ឡំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ច្រើននឹងទៅ ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថមិណ្ឌិតសេដ្ឋី
 ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ច្រើនគ្រាស់ថា
 ម្ចាស់កិត្យុតាំងឡាយ បង្កើតឯកាឌីមួយ ខែផ្ទះមានកំពូល បង្កើតតាំងអស់
 នោះ ដាក់ទៅកេកំពូល ប្រជុំទៅកេកំពូល ប្រឈមទៅកេកំពូល បង្កើត
 តាំងអស់នោះ ដល់ខ្ញុំការប្រឈមទៅ យ៉ាងណា ម្ចាស់កិត្យុតាំងឡាយ
 អកុសលធម៌តាំងឡាយណាឌីមួយ អកុសលធម៌តាំងអស់នោះ មាន
 អវិជ្ជាជាមូល មានអវិជ្ជាជាច្រើនប្រជុំ ប្រឈមទៅកេអវិជ្ជា អកុសលធម៌តាំង
 អស់នោះ ដល់ខ្ញុំការប្រឈមទៅ យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់កិត្យុតាំងឡាយ
 ហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកតាំងឡាយធម៌សិក្សា យ៉ាងនេះ ថា
 យើងតាំងឡាយជាអ្នកមិនប្រឆាន ម្ចាស់កិត្យុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ
 ធម៌សិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ធម៌សូត្រ ទី ១ ។

[៣៣១] ហៅភ្នំយំ វិហារតិ ... អដទោ ភក្កា បរិភ័
 ទទសិទាយំ បិសុំ អាហេយេនា កិក្ខុ អាមន្តសំ តំ កំ
 មញ្ញដំ កិក្ខុវេ កកមំ នុ ទោ ពហុតរំ យោ ចាយំ
 មយោ បរិភ័ ទទសិទាយំ បិសុំ អាហេយេនា យា ចាយំ
 មហាបទវិ ។ ឯតទេវ កន្ត ពហុតរំ យេនិទំ មហាបទវិ
 អប្បមត្តកាយំ ភក្កតា បរិភ័ ទទសិទាយំ បិសុំ
 អាហេយេនា សង្កម្មំ ន ឧបេតិ ឧបទិទម្មំ ន ឧបេតិ
 កលភាកម្មំ ន ឧបេតិ មហាបទវិ ឧបទិទាយ ភក្កតា
 បរិភ័ ទទសិទាយំ បិសុំ អាហេយេនាតិ ។

[៣៣២] ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ អប្បកា ភេ សត្តា
 យេ មនុស្សេសុ បទ្វាជាយន្តិ អដទោ ឯតទេវ
 ពហុតក សត្តា យេ អញ្ញត្រ មនុស្សេហិ បទ្វាជា-
 យន្តិ ។ តស្មាតិហ កិក្ខុវេ ឯវិ សិក្ខិត្តិ អប្បមត្តា
 វិហារិស្ថានាតិ ឯវញ្ញំ ហេ កិក្ខុវេ សិក្ខិត្តិ ។
 នុតិយំ ។

[៣៣១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តង់នៅ ជិតគ្រងហៅភ្នំ ...
 គ្រោះនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចូកទូកាចម៍ដីបន្តិច ដោយចុងព្រះ
 នា ហើយគ្រាស់ហៅភ្នំទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភ្នំទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
 ឡាយសំគាល់ហេតុនោះផ្ទុចម្តេច អាចម៍ដីបន្តិច ដែលភក្កចូកឡើង
 ដោយចុងគ្រចក និងមហាប្រិបតិ តើមណ្ឌក្កទាំងពីរនោះ ក្នុងណាច្រើន
 ជាង ។ ភ្នកភ្នំក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មហាប្រិបតិនេះ
 ច្រើនក្រៃលែង អាចម៍ដីបន្តិច ដែលព្រះគង្គចូកឡើង ដោយចុងព្រះ
 នាខនេះ មានប្រមាណតិចពេកណាស់ អាចម៍ដីបន្តិច ដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគចូកឡើង ដោយចុងព្រះនា និងយកទៅប្រៀបធៀបនឹងមហា-
 ប្រិបតិ គឺមិនដល់ខ្លះក៏យារាប់ផង មិនដល់ខ្លះក៏ប្រៀបធៀបផង មិន
 ដល់ខ្លះក៏ត្រូវចំណិតផង ។

[៣៣២] ម្ចាស់ភ្នំទាំងឡាយ សេចក្តីនេះមានទម្រង់ដូចពួកសត្វ
 ដែលត្រឡប់បានមកកើតក្នុងពួកមនុស្ស មានប្រមាណតិច ដូចជាពួកសត្វ
 ត្រូវអំពីពួកសត្វដែលត្រឡប់បានមកកើតជាមនុស្សនោះ មានចំនួនច្រើន
 ណាស់ ។ ម្ចាស់ភ្នំទាំងឡាយ ហេតុដូច្នេះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំង-
 ឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយជាអ្នកមិនប្រមាទ ម្ចាស់
 ភ្នំទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

ឧបម្ពសំយុត្តស្ស ភតិយសុត្តេ កុដ្ឋន្តេហោរមា

[៣៣៣] សាវត្ថិយំ វិហារនិ ... ឧត្រ ចោ កតវា...

សេយ្យជាមី ភិក្ខុវេ យានិ កានិចំ កុលានិ តហុត្ថិកានិ
អប្បបុរិសានិ កានិ សុបដិសិយានិ ហោត្ថិ ចោវេហិ
កុដ្ឋន្តេហោរមា ឯវេវេ ចោ ភិក្ខុវេ យស្ស កស្សចិ
ភិក្ខុវេ មេត្តា ចេតោវិមុត្តិ អភាវិកា អតហុលីកតា
សោ សុបដិសិយោ ហោតិ អមនុស្សេវ ។

[៣៣៤] សេយ្យជាមី ភិក្ខុវេ យានិ កានិចំ កុ-
លានិ អប្បបុរិសានិ តហុបុរិសានិ កានិ ធុប្បដិសិយា-
និ ហោត្ថិ ចោវេហិ កុដ្ឋន្តេហោរមា ឯវេវេ ចោ ភិក្ខុវេ
យស្ស កស្សចិ ភិក្ខុវេ មេត្តា ចេតោវិមុត្តិ ភាវិកា

ឧបម្ពសំយុត្ត ភតិយសុត្តេ ឧបមាដោយហោរស្តេចប្រព្វដោយដ្ឋាន

[៣៣៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទៀងក្រុងសាវត្ថិ...

គ្រាមានឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រកូលទាំងឡាយណាមួយ ដែលមានស្រីច្រើន មានប្រុសតិច ក្រកូល
ព័ន្ធនោះ ពួកចោរអ្នកលួចច្រក្សដោយដ្ឋាន^(១) វេសបៀកហៀនបាន
ដោយនិយម យ៉ាងណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មេត្តាចោរភាវិមុត្តិ ដែល
ភិក្ខុណាមួយមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ ពួកអមនុស្ស
តែងបៀកហៀនភិក្ខុនោះបានដោយនិយម យ៉ាងនោះឯង ។

[៣៣៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រកូលទាំងឡាយណាមួយ
ដែលមានស្រីតិច មានប្រុសច្រើន ក្រកូលព័ន្ធនោះ ពួកចោរអ្នក
លួចច្រក្សដោយដ្ឋាន វេសបៀកហៀនបានដោយកម្រ យ៉ាងណា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មេត្តាចោរភាវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុណាមួយបានចម្រើន

^(១) ពួកចោរដែលមុនព្រមចង់ដឹង ហើយចូលទៅក្នុងផ្ទះ ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងចិញ្ចឹមសត្រូវ
ចង់ (អង្គិកថា) ។

ពហុលីកតា សោ ធុប្បជំសិយោ ហោតិ អមធុស្ស-
 ហំ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខុវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ មេត្តា យោ
 ទេតាវមុត្តំ ភាវិតា ភវិស្សតិ ពហុលីកតា យាធិ-
 កតតា វត្ថុកតតា អនុដ្ឋិតា បរិចិតា សុសហាវន្ទាតិ
 ឯវត្តំ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតព្វំ ។ តតិយំ ។

(៣៣៩) សាវត្ថុយំ វិហាវតិ... យោ ភិក្ខុវេ បុព្វល្លា-
 សមយំ ឧត្តាសតំ តាធិ ធនេយ្យ យោ មជ្ឈន្តិកសមយំ
 ឧត្តាសតំ តាធិ ធនេយ្យ យោ សាយល្លាសមយំ
 ឧត្តាសតំ តាធិ ធនេយ្យ យោ វ បុព្វល្លាសមយំ
 អន្តមសោ កុដ្ឋហនមត្តម្យំ មេត្តចិត្តំ ភាវេយ្យ យោ វ

បាវេន្ទ្រិយោច្ឆេនហិយេ ក្នុងអមុស្ស បៀតបៀនភិក្ខុនោះបាវេន្ទ្រិយោច្ឆេ
 យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុំទាន់ឡើយ ហេតុដូច្នេះ ក្នុងសាសនានេះ
 អ្នកពុំទាន់ឡើយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា មេត្តាចេះការមុត្តិ យើងពុំទាន់ឡើយ
 ដ៏ធំចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើន ធ្វើឲ្យដូចជាយោធិ ធ្វើឲ្យដាច់ដៅ គម្ពល់ទុក
 រឿយៗ សន្សំទុក ប្រារព្ធដោយប្រពៃ ម្ចាស់ភិក្ខុពុំទាន់ឡើយ អ្នក
 ពុំទាន់ឡើយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី ៣ ។

(៣៣៩) ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់គន្លង់ទៅទៀបក្រុងសាវត្ថី...
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុពុំទាន់ឡើយ បុគ្គលណា ឲ្យទានអស់១០០ ខ្ទះ
 ក្នុងបុព្វល្លាសម័យក្តី បុគ្គលណា ឲ្យទានអស់១០០ ខ្ទះ ក្នុងមជ្ឈន្តិក-
 សម័យក្តី បុគ្គលណា ឲ្យទានអស់១០០ ខ្ទះ ក្នុងសាយល្លាសម័យក្តី
 មួយទៀត បុគ្គលណាចម្រើនមេត្តចិត្ត ដោយហេតុទៅសូម្បីអស់កាល
 ត្រឹមតែការរីកចម្រើននោះតែប៉ុណ្ណោះ ក្នុងបុព្វល្លាសម័យក្តី បុគ្គលណា

បឋមសុត្តន្ត បញ្ចមសុត្តន្ត សក្កបទ

មជ្ឈិម្ពិកសមយំ មយំ អន្តមសោ កន្ធិហនមត្តម្យំ មេត្ត-
 ចិត្តំ ការេយ្យ យោ វា សាយល្ហាសមយំ អន្តមសោ
 កន្ធិហនមត្តម្យំ មេត្តចិត្តំ ការេយ្យ ឥទ្ធិ កតោ មហាប្ប-
 លតរំ ។ ភក្កុវេ ភក្កុវេ ឯវិ សិក្ខិត្តំ មេត្តា នោ ចេ-
 តោវិមុត្តំ ការិកា ភវិស្សតិ តហុលីកតា យាជីកតា
 វត្ថុកតា អនុដ្ឋិតា បរិចិត្តា សុសមាទ្វាតិ ឯវត្ថុ វេ
 ភក្កុវេ សិក្ខិត្តំ ។ ឧត្ថុតិ ។

[៣៣៦] សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... សេយ្យនាថ ភក្កុវេ
 សត្តិ តិណ្ឌឯលា អថ បុរិសោ អាគារេយ្យ អហំ
 ឥមំ សត្តិ តិណ្ឌឯលំ វាលាវា វា មុដ្ឋិតា វា បដិលេ-
 ណាស្សមិ បដិគោដ្ឋេស្សមិ បដិវដ្តេស្សមិ ។ តំ កំ
 មញ្ញម ភក្កុវេ គោរា ឧ ចោ សោ បុរិសោ អម្ពំ សត្តិ
 តិណ្ឌឯលំ វាលាវា វា មុដ្ឋិតា វា បដិលេណាវុ
 បដិគោដ្ឋេតុ បដិវដ្តេតុ ។ នោ ហេតុ កន្ត ។ តំ
 តិស្ស ហេតុ ។ អសុ ហំ កន្ត សត្តិ តិណ្ឌឯលា

បឋមសុត្តន្ត បញ្ចមសុត្តន្ត បរមោដាយលំកែង

ចម្រើនមេត្តចិត្ត ដោយហេតុទៅសូម្បីអស់កាលត្រឹមតែការរឹតទឹកដោះគោ
 ប៉ុណ្ណោះ ក្នុងមជ្ឈិម្ពិកសមយត្តិ បុគ្គលណាចម្រើនមេត្តចិត្ត ដោយហេតុ
 ទៅសូម្បីអស់កាលត្រឹមតែការរឹតទឹកដោះគោប៉ុណ្ណោះ ក្នុងសាយល្ហាស-
 មយត្តិ ការចម្រើនមេត្តចិត្តនេះ ឈ្មោះថាមានផលច្រើនលំអស្តុបដានី
 ខាងនោះទៅទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ហេតុដូច្នេះ ក្នុងសាសនា
 នេះ អ្នកតាំងឡាយភវិសិក្សា យ៉ាងនេះថា មេត្តាចេះការមុតិ យើង
 តាំងឡាយនឹងចម្រើន ធ្វើឱ្យច្រើន ធ្វើឱ្យដូចជាយាន ធ្វើឱ្យជាទីទៅ
 កម្រង់ទុករឿយ ។ សន្សំទុក ប្រាសាទដោយប្រពៃ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 អ្នកតាំងឡាយភវិសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[៣៣៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នង់នោះទៀតក្រុងសាវត្ថិ ...
 ទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ដូចលំពែងមានផ្លែដ៏មុត ស្រាប់
 តែមានបុរសមកដល់គិតថា អាត្មាអញនឹងយកបាតវែង ឬក្លាបវែងទះរបំ
 ធ្វើលំពែងដែលមានផ្លែដ៏មុតនេះឱ្យរួច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នក
 តាំងឡាយ សំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច បុរសនោះនឹងយកបាតវែង
 ឬក្លាបវែងទះរបំលំពែងដែលមានផ្លែដ៏មុតឯណោះ ធ្វើឱ្យទុក្ខបានដែរឬ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុនេះមិនបានទេ ។ សេចក្តីនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថាលំពែងមានផ្លែដ៏មុតឯណោះ

ន សុត្តរក ចាលីយា វា មុដ្ឋិតា វា មជ្ជិលេសោតិ មជ្ជិ-
តោដ្ឋេតិ មជ្ជិដ្ឋេតិ យាវេវ ធ បទ សោ បុរិសោ
កលមជស្ស វិយាគស្ស ភាគី អស្សតិ ។

(៣៣៧) ឯវាមេវ ទោ ភិក្ខុវេ យស្ស កស្សចិ
ភិក្ខុនោ មេត្តា មេតាវមុត្តិ ភាវិតា ពហុលីកតា យា-
ចីកតា វត្ថុកតា អនុដ្ឋិតា បរិចិតា សុសមាវទ្ធា ។
តស្ស ធ អមនុស្សោ ចិត្តំ ទិបិតតំ មញ្ញេយ្យ ។
អជេវា ស្មេវ អមនុស្សោ កលមជស្ស វិយាគស្ស
ភាគី ។ តស្មាតិហ ភិក្ខុវេ ឯវិ សិក្ខិតតំ មេត្តា នោ
មេតាវមុត្តិ ភាវិតា ភវិស្សតិ ពហុលីកតា យាចីកតា
វត្ថុកតា អនុដ្ឋិតា បរិចិតា សុសមាវទ្ធាតិ ឯវញ្ជិ វា
ភិក្ខុវេ សិក្ខិតតំ ។ មញ្ជមិ ។

(៣៣៨) សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
នត្តារោ នធម្មនធម្មា ននុក្កហា សុសិក្ខិតា តតហត្ថា
តតុហសថា ធនុដ្ឋិសា វិចារី អស្ស ។ អជ បុរិសោ

បុគ្គលមិននិយមន័យកបាតវេ ឬក្តាប់វេជ្ជេភវេ ធ្វើឲ្យច្របូកច្របល់ ឯ
បុរសនោះ គប្បីបានតែចំណែកវេសេសេក្តីលំបាក មិនសេចក្តីចង្អៀក
ចង្អុល បុរសនោះឯង ។

(ពាក្យ៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីនេះ មានបរមេយ្យដូច
មេត្តាចេះតាវមុត្តិ ដែលភិក្ខុណាមួយ បានចម្រើន បានធ្វើឲ្យច្រើន បាន
ធ្វើឲ្យដូចជាយាន បានធ្វើឲ្យដាច់នៅ បានកម្ពស់ទុករឿយៗ បានសន្សំ
ទុក បានប្រាជ្ញាល្អហើយ ។ បើអមនុស្សស្មោះចិត្តភិក្ខុនោះថា គួរធ្វើឲ្យ
អវិជ្ជាអស្មា ។ អមនុស្សនោះឯង មុនជាបានតែចំណែកវេសេសេក្តី
លំបាក មិនសេចក្តីចង្អៀកចង្អុលកុំខាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ
ដូច្នេះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា មេត្តា-
ចេះតាវមុត្តិ យើងទាំងឡាយនឹងចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើន ធ្វើឲ្យដូចជាយាន
ធ្វើឲ្យដាច់នៅ កម្ពស់ទុករឿយៗ សន្សំទុក ប្រាជ្ញាល្អ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី៥ ។

(ពាក្យ៨) ព្រះមានព្រះភោគ ទ្រង់នគរនៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាខ្នងច្បូងនាក់ មានកម្លាំង
មាំមួន បានសិក្សាដោយប្រពៃ មានសិល្បៈស្ទាត់ក្នុងវេជ្ជ បានសម្តែង
សិល្បៈដូចហើយ ឈរនៅក្នុងវិសេសទាំង២ ។ គ្រានោះ មានបុរសម្នាក់

បេឡស៊ីយ៉ូន ធម្មសូត្រ ឧបសម្ព័ន្ធ

អាគុយ្យ អហំ ឥមេសំ ធម្មំ ធម្មាណំ ធម្មក្កហានំ
 សុសិត្តំ តាណំ កាតហត្ថានំ កាតុហសយានំ ធម្មត្ថិកា
 កណ្តោ ចិត្តំ អប្បតិដ្ឋិតេ ចរិយំ កហត្ថា អាចារ្យស្វា-
 មិតំ ។ តំ កី មញ្ញជំ កិត្តុវេ ជវោ បុរិសោ បរមេន
 ជវេន សមញ្ញាភតោតិ អសំ វជនាយាតិ ។ ឯតស្ស
 ធម៌ កន្តេ ធម្មធម្មស្ស ធម្មក្កហស្ស សុសិត្តស្ស
 កាតហត្ថស្ស កាតុហសយស្ស កណ្តោ ចិត្តំ អប្បតិដ្ឋិតំ
 ចរិយំ កហត្ថា អាចារ្យយ ជវោ បុរិសោ បរមេន
 ជវេន សមញ្ញាភតោតិ អសំ វជនាយ កោ ចន វាជោ
 ធម្មត្ថំ ធម្មធម្មាណំ ធម្មក្កហានំ សុសិត្តំ តាណំ កាតហត្ថា-
 នំ កាតុហសយានំ ។

បេឡស៊ីយ៉ូន សូត្រី ១ បេហោយភ្នំ

ដើរមកដល់គិតថា កាលបើខ្លាច់ខ្លាច់ ២ ឆាកនេះ ដែលមានកម្លាំង
 មាំមួន បានសិក្សាដោយប្រពៃ មានសិល្បៈស្ទាត់ក្នុងដៃ បានសម្តែង
 សិល្បៈច្រើនហើយ បានបាញ់សរទៅក្នុងទិសទាំង ៤ មិនទាន់ធ្លាក់ដល់
 ផែនដីនៅឡើយ គាត់អញ្ជើញចាប់ផ្តើមយកសរទាំងនោះមកឱ្យបាន ។
 ម្ចាស់កិត្តុវេឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ឬស
 ដែលមានសំទុះ (នោះ) គេគួរនឹងនិយាយថា ជាអ្នកប្រកបដោយសំទុះ
 លឿនក្រែកឆោឆោ ។ បើក្រព្រះអង្គដឹងច្រើន សូម្បីក្នុងខ្លាច់ខ្លាច់
 ដែលមានកម្លាំងមាំមួន បានសិក្សាដោយប្រពៃ មានសិល្បៈស្ទាត់ក្នុង
 ដៃ បានសម្តែងសិល្បៈច្រើនហើយបាញ់សរទៅ មិនទាន់ធ្លាក់ដល់ផែនដី
 នៅឡើយ ឬសដែលមានសំទុះនោះ គឺចាប់ផ្តើម (សរនោះ) មក
 បាន គេគួរនឹងនិយាយថា ជាអ្នកប្រកបដោយសំទុះលឿនដ៏ក្រៃលែងបាន
 រកសំទុះហើយ នឹងចាប់ផ្តើមរកសរទៅដល់ខ្លាច់ខ្លាច់ ២ ឆាក ដែលមាន
 កម្លាំងមាំមួន បានសិក្សាដោយប្រពៃ មានសិល្បៈស្ទាត់ក្នុងដៃ បាន
 សម្តែងសិល្បៈច្រើនហើយ ។

(៣៣៩) យថា ឆ ភិក្ខុវេ គស្ស បុរិសស្ស ជេវា
 យថា ច ចន្ទិមសុរិយានិ ជេវា គតោ សីយគរោ ។
 យថា ឆ ភិក្ខុវេ គស្ស បុរិសស្ស ជេវា យថា ច ចន្ទិ-
 មសុរិយានិ ជេវា យថា ច យា ទេវតា ចន្ទិមសុរិយានិ
 បុរតោ បាវន្តិ តាសិ ទេវតានិ ជេវា គតោ សីយគរោ ។
 យថា ឆ ភិក្ខុវេ គស្ស បុរិសស្ស ជេវា យថា ច
 ចន្ទិមសុរិយានិ ជេវា យថា ច យា ទេវតា ចន្ទិម-
 សុរិយានិ បុរតោ បាវន្តិ តាសិ ទេវតានិ ជេវា គតោ
 សីយគរំ អាយុសង្ការ វិយន្តិ^(១) ។ គស្មាតិហ ភិក្ខុវេ
 ឃវិ សិក្ខុតត្ថំ អប្បមត្តា វិហរិស្សាមាតិ ឃវត្ថំ វេ ភិក្ខុវេ
 សិក្ខុតត្ថន្តិ ។ ធម្មំ ។

១ ច. វិយន្តិ ។

(៣៣៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំខុវនៃបុរសនោះយ៉ាងណាក្តី
 សំខុវនៃព្រះចន្ទ្រិក៍ព្រះអាទិត្យ ដែលលឿនជាងសំខុវបុរសនោះយ៉ាង
 ណាក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំខុវនៃបុរសនោះយ៉ាងណាក្តី សំខុ-
 នៃព្រះចន្ទ្រិក៍ព្រះអាទិត្យយ៉ាងណាក្តី សំខុវនៃទេវតាទាំងឡាយដែល
 ស្ទុះទៅពីមុខព្រះចន្ទ្រិក៍ព្រះអាទិត្យនោះ លឿនជាងសំខុវនៃព្រះចន្ទ្រិក៍
 ព្រះអាទិត្យនោះទៅទៀតយ៉ាងណាក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំខុវនៃ
 បុរសនោះយ៉ាងណាក្តី សំខុវនៃព្រះចន្ទ្រិក៍ព្រះអាទិត្យទាំងឡាយ យ៉ាង
 ណាក្តី សំខុវនៃទេវតាទាំងឡាយ ដែលស្ទុះទៅអំពីខាងមុខព្រះចន្ទ្រិ-
 ក៍ព្រះអាទិត្យយ៉ាងណាក្តី ពេយ្យសង្ខារទាំងឡាយ វេមនិអសំវេចាចំ
 ហីស ជាងសំខុវទាំងនោះទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ
 ដូច្នេះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា យើង
 ទាំងឡាយជាអ្នកខិតប្រមាទ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
 សិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៦ ។

បទប្បញ្ញត្តិ សុត្តន្តបិដក មុខដំបូង

[៣២០] សាវត្ថុយំ វិហារតិ... ភូតចុកំ កិក្ខុវេ ធន-
 សាវហានំ អាណតោ ធាម មុនិស្សំ អាហារសំ ។ តស្ស
 ធនសាវហា អាណតោ ជឿតេ^(១) អញ្ញំ អាណំ ឱន-
 ហិស្សំ ។ អហុ ទោ សោ កិក្ខុវេ សមយោ យំ អាណ-
 តស្ស មុនិស្សំ ចោរាណំ ចោក្ខុវំ ផលតំ អន្ត-
 រោយំ អាណិសង្ការោ ច អវសិសយិ^(២) ។ វិហារេ
 ទោ កិក្ខុវេ ភវិស្សន្តំ កិក្ខុ អចាតតមញ្ញំ យេ តេ
 សុត្តន្តា តថាគតកាសិកា កម្ពីរា កម្ពីរត្តា លោក្ខត្តា
 សុញ្ញត្ថវជ្ជិសុញ្ញត្តា តេសុ កញ្ញមាទេសុ ធន សុស្ស-
 សិស្សន្តំ ធន សោតំ ឱនហិស្សន្តំ ធន អញ្ញាចិត្តំ ឧបដ្ឋា-
 យេស្សន្តំ ធន ច តេ ធម្មេ ឧត្តហេតុំ បរិយាប្បណិកតំ
 អញ្ញាស្សន្តំ ។ យេ បទ តេ សុត្តន្តា កវិកតតា កា-
 វេយ្យា ចិត្តក្ករា ចិត្តឡត្តា ពាហិរកា សាវតកា-
 សិកា តេសុ កញ្ញមាទេសុ សុស្សសិស្សន្តំ សោតំ
 ឱនហិស្សន្តំ អញ្ញាចិត្តំ ឧបដ្ឋាយេស្សន្តំ តេ ច ធម្មេ
 ឧត្តហេតុំ បរិយាប្បណិកតំ អញ្ញាស្សន្តំ ។

១ យនិកេ ។ ២ អវសិស្សំ ។

បទប្បញ្ញត្តិ សូត្រទី ៧ បទប្បញ្ញត្តិ

[៣២០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទៀងក្រុងសាវត្ថុ ...
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ព្រង់នាយមក មានសំភារមួយ
 ឈ្មោះកានកៈ^(១) របស់ពួកគ្រូត្រាស់សាវត្ថុ ។ កាលបើពួកសំភារ
 ឈ្មោះកានកៈ នោះប្រទេសហើយ ពួកគ្រូត្រាស់សាវត្ថុ ក៏តាសនូវពួក
 ស្រាបដទៃក្លាប់អបទុក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសម័យដែលត្រូវ
 រាងចាស់របស់សំភារឈ្មោះកានកៈទូចបាត់ទៅ សល់នៅតែស្រាប ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីនេះមានទម្រង់យូរ ដូចក្តីកាលជាអនាគត
 ព្រះសូត្រទាំងឡាយណា ដែលគេថាគតសម្តែងហើយ ជាព្រះសូត្រដ៏ជ្រៅ
 មានអក្ខរៈជ្រៅ ជាលោក្ខន្តៈ ប្រកបដោយសភាពដ៏ស្នូន ព្រះសូត្រ
 ទាំងនោះ កាលបើបុគ្គលកោល ពួកមហាជននឹងមិនស្តាប់ មិនដាក់
 ចុះខ្លួនសោះ មិនយកចិត្តទុកដាក់ដើម្បីដឹង ទាំងមិនសំខាន់ដទៃទាំងនោះ
 ថា គួររៀន គួរទទួលរៀន ។ បើព្រះសូត្រទាំងឡាយណា ដែល
 អ្នកប្រាជ្ញដាក់បានធ្វើជាភាស្យតាមឃ្លោង មានអក្ខរៈដ៏រឹងមាំ មានព្យញ្ជនៈ
 ដ៏រឹងមាំជាងគេ ជាសាវតកាសិក ព្រះសូត្រទាំងនោះ កាលបុគ្គល
 កោល ទើបមហាជននឹងស្តាប់ នឹងដាក់ចុះខ្លួនសោះ នឹងយកចិត្តទុក
 ដាក់ដើម្បីដឹង នឹងសំខាន់ដទៃទាំងនោះថា គួររៀន គួរទទួលរៀន ។

១ សំភារមន្ត្រី សម្រាប់យាយីយោជន៍មកប្រជុំពួកដ្ឋានមានមហាស្រាស (អន្តិកា) ។

[៣២០] ឯវាមេវ តេសិ វិក្កុវេ សុត្តន្តានំ គជាត-
 តតាសីតានំ កម្ពីរានំ កម្ពីរត្តានំ លោកុត្តរានំ សុញ្ញ-
 តប្បដិសញ្ញត្តានំ អន្តរាជានំ ភវិស្សតិ ។ តស្មា តេហ វិក្កុវេ
 ឯវំ សិក្ខិតត្វំ យេ តេ សុត្តន្តា គជាតតាសីតា កម្ពីរ-
 កម្ពីរត្តា លោកុត្តរា សុញ្ញតប្បដិសញ្ញត្តា តេសុ ភត្តា-
 មារេសុ សុស្សសិស្សាម សោតិ ខុទ្ទេហិស្សាម អញ្ញា-
 ចិត្តំ ឧបដ្ឋាបេស្សាម តេ ច ជន្មេ ឧក្កហេតត្វំ បរិយា-
 បុលាតត្វំ មជ្ឈិម្ហាមាតិ ឯវញ្ញំ វេ វិក្កុវេ សិក្ខិតត្វត្ថិ ។
 សត្តមំ ។

[៣២២] ឯតិ សមយំ ភកា វេសាលិយំ វិហារិ-
 មហារាជេ គ្រាសាសាលាយំ ។ តត្រ ទោ ភកា វិក្កុ-
 អាមន្តសំ វិក្កុវេតិ ។ កនន្តតិ តេ វិក្កុ ភកាតោ
 មទ្ធស្សាសី ។

[៣២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភាវិតាសោវនៃព្រះសូត្រដែល
 គជាតតាសីតានំ ហើយទាំងនោះ ជាព្រះសូត្រដ៏ជ្រៅ មានអក្ខរដ៏ជ្រៅ
 ជាលោកុត្តរៈ ប្រកបដោយសភាពដ៏ស្ងួន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ហេតុដូច្នេះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បី
 សិក្សាយ៉ាងនេះថា ព្រះសូត្រទាំងឡាយណា ដែលព្រះគោតគតសម្តែង
 ហើយ ជាព្រះសូត្រដ៏ជ្រៅ មានអក្ខរដ៏ជ្រៅ ជាលោកុត្តរៈ ប្រកបដោយ
 សភាពដ៏ស្ងួន ព្រះសូត្រទាំងនេះ កាលបុគ្គលគោល ឃើញនឹងប្រុង
 ស្តាប់ ដាក់ចុះទ្វារភោគៈ យកចិត្តទុកដាក់ដើម្បីដឹង នឹងសំគាល់ទូរធម៌
 ទាំងនោះថា គួររៀន គួរទទួល ដូច្នេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ធម៌សូត្រទី ៧ ។

[៣២២] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នង់នៅក្នុង
 ក្នុងគោសាលា តាមហារីន ទៀបត្រង់វេសាលី ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះកូន្មជីតា នៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។

[២២៣] គតា ឯតទេវតា កាលន្ត្របដាតា
 កិត្តវេ ឯតាហិ លិច្ឆិវិហារន្ត្រ អប្បមត្តា អាតាចិលោ
 ទទាសទស្មី តេសិ វេហា មាតេហ អជាតសត្ត វេទេ-
 ហិបុត្តា ទ លភតិ ឱតាវិ ទ លភតិ អាវុធាណិ ។
 កវិស្សន្ត្រ កិត្តវេ អជាតតមទ្វាទិ លិច្ឆិវិ សុខុមាលា
 មុតុតលា ហត្ថហាណា^(១) តេ មុតុតាសុ សេយ្យាសុ
 ជូលតិម្ពោហាសុ យាវ សុវិយុត្តមហា សេយ្យំ តប្បិ-
 ស្សន្ត្រ តេសិ វេហា មាតេហ អជាតសត្ត វេទេហិបុត្តា
 លច្ឆតិ ឱតាវិ លច្ឆតិ អាវុធាណិ ។

[២២៤] កាលន្ត្របដាតា កិត្តវេ ឯតាហិ កិត្តវិហា-
 រន្ត្រ អប្បមត្តា អាតាចិលោ បដាទស្មី តេសិ មាតេ ហាចិ-
 លា ទ លភតិ ឱតាវិ ទ លភតិ អាវុធាណិ ។ កវិស្សន្ត្រ
 កិត្តវេ អជាតតមទ្វាទិ កិត្ត សុខុមាលា មុតុតលា
 ហត្ថហាណា តេ មុតុតាសុ សេយ្យាសុ ជូលតិម្ពោហា-
 ១ ឧ. មុតុតលាហត្ថហាណា ។ ឧ. មុតុតលាហត្ថហាណា ។

[២២៥] ព្រះបាទព្រះភាគ បានត្រាស់ពាក្យនេះថា ម្ចាស់
 កិត្តវាងឡាយ ឥឡូវ ពួកស្តេចលិច្ឆិវិមានអង្គភ័ទសជាឡើយ គឺថាយក
 អង្គភ័ទស ពកេលីធីតា ធ្វើជាឡើយនៃព្រះសិវនិងព្រះបាទ ជាអ្នកមិន
 ប្រមាទ មានសេចក្តីព្យាយាមក្នុងការចូលទៅដឹក (អាចារ្យ) ព្រះបាទ
 អជាតសត្តវេទេហិបុត្តជាស្សន្ត្រវេនមគ្គៈ ក៏មិនបានទូលន្ទ្រា មិន
 បានទូរការម្នាក់ នៃស្តេចលិច្ឆិវិទាំងនោះឡើយ ។ ម្ចាស់កិត្តវាងឡាយ
 ក្នុងកាលជាអនាគតនៅ ពួកស្តេចលិច្ឆិវិជាសុខុមាលជាតិ មានផ្លូវព្រះ
 ហស្តនិងព្រះបាទដ៏ទង់ ក្បែរទាំងនោះនឹងសម្រេចសេយ្យាលីក្រឡា
 បន្តិដ៏ទង់ មានឡើយដ៏ត្រាស់ ដល់ដល់ផ្លូវ ព្រះបាទអជាតសត្តវេ-
 ទេហិបុត្តជាស្សន្ត្រវេនមគ្គៈ ក៏បានទូលន្ទ្រា បានទូរការម្នាក់
 នៃស្តេចលិច្ឆិវិទាំងនោះ ។

[២២៦] ម្ចាស់កិត្តវាងឡាយ ឥឡូវនេះ កិត្តវាងឡាយមាន
 អង្គភ័ទសជាឡើយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានកិរិយាញ៉ាំងកិរិយាសឡើយ
 ក្នុងការធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ហាចិត្តបាប ក៏មិនបានទូលន្ទ្រា មិនបានទូរ
 ការម្នាក់ នៃកិត្តវាងឡាយឡើយ ។ ម្ចាស់កិត្តវាងឡាយ ក្នុងកាលជា
 អនាគតនៅ កិត្តវាងឡាយជាសុខុមាលជាតិ មានផ្លូវដ៏ទង់ដ៏ទង់
 កិត្តវាងឡាយ សម្រេចទូលន្ទ្រាដល់ដល់ដ៏ទង់ មានឡើយដ៏ត្រាស់

នាស្ស យាវ សុវិយុក្កមនា សេយ្យំ កក្កដ្ឋស្សន្តំ តេសិ
 ហោ ហិមា លទ្ធិតិ ឡំ តាវិ លទ្ធិតិ អាម្មណំ ។ តស្មា-
 តិហ ភិក្ខុវេ ឯវំ សំគុត្តិកំ កលិដ្ឋំ បដាហា វិហាវិស្សាម
 អប្បមគ្គា អាតាមិដោ បដាឧស្សន្តំ ឯវំ ភិក្ខុវេ
 សំគុត្តិកំ ។ អដ្ឋមិ ។

[៣២៩] ឯវំ ឧស្សន្តំ ។ ឯវំ សមយំ ភក្កវា សា-
 វត្តិយំ វិហាវតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌំ តាស្ស អាណមេ ។
 តេន ខោ បដ សមយេ បាញ្ញតោ ឧវា ភិក្ខុ អតិវេលំ
 កុណាធិ ឧបសង្កមមិ ។ តមេធិ ភិក្ខុ ឯវំ ហិស្ស
 មា អាយស្មា អតិវេលំ កុណាធិ ឧបសង្កមមិ ។
 សោ ភិក្ខុហិ វុទ្ធិមាដោ ឯវំ ហិ ឥមេ ហិ ធាម
 ជេក ភិក្ខុ កុណាធិ ឧបសង្កមមិ(១) មញ្ញស្សន្តំ

១ ឧបសង្កមមិ បាលី យុត្តនោ ។

អបដលវិជ្ជា ឯហាវត្តបាម ភីបានឲ្យចង្កោ បានឲ្យកាម្មណ៍ ខែភិក្ខុ
 តាំងនោះ ។ ឆ្នាំភិក្ខុតាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នក
 តាំងឡាយ ឆប្បសិក្ស យ៉ាងនេះថា យើងតាំងឡាយ មានអង្គតំស
 ជាឡើយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានកិរិយាញ៉ាំងកិលសឲ្យរក្សា ក្នុងការធ្វើ
 សេចក្តីព្យាយាម ឆ្នាំភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយឆប្បសិក្ស យ៉ាង
 នេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

[៣៣០] ឧបស្សន្តំ យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់នឹងនៅក្នុងវត្តជេតវន បេសំអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប
 ត្រង់សាគី ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង មានភិក្ខុបួសច្រើនមួយរូប ចូលទៅរក
 ក្រកូលហួសវេលា ។ ភិក្ខុតាំងឡាយនិយាយនឹងភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា
 ហេតុអ្វីបានជា កុំចូលទៅរកក្រកូលហួសវេលាឡើយ ។ ភិក្ខុនោះ
 កាលបើឮភិក្ខុនិយាយប្រាប់ ក៏បែរជាគោរពយ៉ាងនេះថា អម្បាល
 យ៉ាងឮភិក្ខុនោះថា តាំងនេះ ក្ដេចគង់សំគាល់ឲ្យក្រកូល ថា ក្រកូល

មរណមគ្គំ វា ទុក្ខំ ។ តេសញ្ញោ ទោ មន ភិក្ខុវេ
 មហាធាតាធំ អនុសិក្ខុមាធា តុណ្ហា ភិក្ខុញ្ញា តេ ភិ
 សាសី ឱកហេត្វា សោណ្ណាយ ភិសម្មឡានី អត្តកុ-
 ហេត្វា ន សុវិក្ខាសិនំ វិក្ខាលេត្វា សកក្ខមំ អសង្ខា-
 និត្វា អជ្ឈេហវន្តំ តេសន្តំ ទេវ វណ្ណាយ ហោតិ ន
 ពលាយ តតោនិទានំ មរណំ វា និកច្ឆន្តំ មរណមគ្គំ
 វា ទុក្ខំ ។

[៣២៧] ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ វេទ ថេវ ភិក្ខុ
 មុត្តណ្ណសមយំ និវាសេត្វា បត្តិវិវាទនាយ តាមំ វា
 និកមិ វា វណ្ណាយ បរិសន្តំ តេ តត្វ ធម្មំ ភា-
 សន្តំ តេសំ ភិហិ បសន្នា បសន្នាតាវី តតេនន្តំ
 តេ ភិ លាភំ អនកជិតា អមុច្ឆិតា អនជ្ឈេបន្នា អា-
 ជីវេនស្សវិវេនា និស្សរណប្បញ្ញា បរិកុញ្ញន្តំ តេសន្តំ
 វណ្ណាយ ទេវ ហោតិ ពលាយ ច ន ច តតោនិ-
 ទានំ មរណំ វា និកច្ឆន្តំ មរណមគ្គំ វា ទុក្ខំ ។

ឬមិនដល់ខ្ញុំទុក្ខស្មើនឹងមរណៈ ព្រោះអាហារនោះជាហេតុឡើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធិឡាយ មានក្នុងក្នុងដីក្នុង សិក្សាកម្មដីក្នុង ពុទ្ធិនោះឯង
 ក៏ចាំគ្នាចុះទៅកាន់ស្រះនោះ ដកយកគ្រាប់ឈូកនិងមើមឈូកដោយប្រ-
 មោយ មិនបានរលាស់ឱ្យស្អាតល្អ មិនបានលាងខ្សែក្រវែននិងមើម ដែល
 មានកំចេញ ក៏បរិភោគទៅ សរីរៈនោះ របស់ក្នុងដីក្នុងពុទ្ធិនោះ
 ក៏មិនមានសម្បុរល្អ មិនមានកម្លាំង ក្នុងដីក្នុងពុទ្ធិនោះ ក៏ដល់ខ្ញុំ-
 មរណៈ ឬដល់ខ្ញុំទុក្ខស្មើនឹងមរណៈ ព្រោះអាហារនោះជាហេតុ ។

[៣២៨] ម្នាលភិក្ខុពុទ្ធិឡាយ សេចក្តីនេះមានបមេយ្យដូចក្នុងភិក្ខុ
 ជាថេរៈ ក្នុងសាសនានេះ ស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វលា-
 សម័យ ចូលទៅកាន់ស្រុកឬនិមម ដើម្បីបិណ្ឌបាត ថេរៈពុទ្ធិនោះស្រីម្តង
 ធម៌ ក្នុងស្រុកនិមមនោះៗ មានក្នុងគ្រហស្ថតេជ្រថ្លា ធ្វើឱ្យអាត្មាជ្រថ្លា
 ចំពោះថេរៈពុទ្ធិនោះ ថេរៈពុទ្ធិនោះ ក៏មិនបានជាប់ចិញ្ចឹម មិនបានរឹងរូង
 មិនបានជ្រុលជ្រប់ នឹងលាភនោះឡើយ ជាដូចយើងឃើញឧទាហរណ៍ មានបញ្ញា
 សម្រាប់រើខ្លួន ទើបបរិភោគ សរីរៈនោះ របស់ថេរៈពុទ្ធិនោះ ក៏មាន
 សម្បុរល្អផង មានកម្លាំងផង ថេរៈពុទ្ធិនោះ ក៏មិនដល់ខ្ញុំមរណៈ ឬមិន
 ដល់ខ្ញុំទុក្ខស្មើនឹងមរណៈ ព្រោះលាភនោះជាហេតុឡើយ ។

តេសញ្ញោ ទោ មន កិត្តុវេ វេណនំ កិត្តុនំ អនុសំ ក្ខមា-
 នានំ កំ កិត្តុ ធុត្តណ្ណសមយំ និវាសន្តា បត្តជីវមាណាយ
 កាមំ វា និកមំ វា ចំណាយ បរិសន្តិ តេ តត្ថ ធម៌
 កាសន្តិ តេសំ កិហំ បសន្នា បសន្នាភារំ តេវេន្តិ តេ
 តំ លាភំ កតិកា ធុត្តតា អជ្ឈាបន្នា អនាទីនវទស្សវិទោ
 អនិស្សរណប្បញ្ញា បរិកុញ្ញន្តិ តេសន្តិ វេរ វណ្ណាយ
 ហោតិ ន តលាយ តតោនិទានំ មរណំ វា និកុច្ឆន្តិ
 មរណមត្តំ វា នុត្តំ ។ តស្មាតិហ កិត្តុវេ ឯវំ សិត្តុតត្ថំ
 អតតិកា អមុច្ឆិកា អនជ្ឈាបន្នា អនិទីវទស្សវិទោ
 និស្សរណប្បញ្ញា បរិកុញ្ញស្សាមាតិ ឯវញ្ញំ វេ កិត្តុវេ
 សិត្តុតត្ថន្តិ ។ នវមំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកពួកភិក្ខុដែលសិក្សាតាមពួកភិក្ខុជាដទៃនោះ
 ឯង ក៏ស្ងៀមស្ងៀមប្រាប់ប្រាប់គ្នាទាំងពីរ ក្នុងបុព្វក្កសម័យ ចូលទៅ
 កាន់ស្រុកឬទីតាំង ដើម្បីចំណូល ក៏កុំទាំងនោះក៏សម្តែងធម៌ក្នុងស្រុក
 ឬទីតាំងនោះ ។ ពួកក្រហស្ថក៏មានសេចក្តីជ្រេថ្លា ធ្វើការការជ្រេថ្លាទាំងនោះ
 ភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ គឺជាប់ចំពាក់ រង្វង់ ជ្រុលជ្រប់ទីនិរោធនោះ
 ជាអ្នកមិនឃើញរោស មិនមានបញ្ញាសម្រាប់រើខ្លួនហើយចរិកភាគឡើយ
 សរីរនោះ របស់ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មិនមានសម្បុរល្អផង មិនមានកម្លាំង
 ផង ភិក្ខុទាំងនោះរត់ដល់ខ្លួនមរណៈ ឬ ដល់ខ្លួនក្នុងស្ថាននិរោធនោះ
 ប្រោះលាភនោះជាហេតុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនា
 នេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ ជាអ្នកមិន
 ជាប់ចំពាក់ មិនរង្វង់ មិនជ្រុលជ្រប់ (ទីនិរោធនោះ) ឡើយ ត្រូវជាអ្នកឃើញ
 រោស ទាំងមានបញ្ញាសម្រាប់រើខ្លួនហើយចរិកភាគ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី ៩ ។

[៣២៨] ភវវត្ថុយំ វិហារតិ... តេន ទោ បទ សម-
 យេន អញ្ញាតរោ កិក្ខុ អតិវេលំ តុលេសុ បារិក្ខំ អាបជ្ជិ-
 តិ ។ តមេនំ កិក្ខុ វិវាហាបិសុ មា អាយស្មា អតិវេលំ
 តុលេសុ បារិក្ខំ អាបជ្ជិកិ ។ សោ កិក្ខុហិ វុទ្ធមាដោ
 ន រមតិ^(១) ។ អថទោ សម្មហុលា កិក្ខុ យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាដេត្វា វិ-
 កមន្តំ វិសីទីសុ ។ វិកមន្តំ វិសីទ្ធ ទោ តេ កិក្ខុ
 ភកវន្តំ វិគទេវេន្តំ វេន ភន្តេ អញ្ញាតរោ កិក្ខុ អតិវេលំ
 តុលេសុ បារិក្ខំ អាបជ្ជិកិ តមេនំ កិក្ខុ វិវាហាបិសុ មា
 អាយស្មា អតិវេលំ តុលេសុ បារិក្ខំ អាបជ្ជិកិ សោ
 កិក្ខុហិ វុទ្ធមាដោ ន រមតិ ។

[៣២៩] ភូតមុត្ថំ កិក្ខុវេ វិទ្យារោ សន្និសមល-
 សង្កតិវេ វិគោ អហោសំ មុនុម្ពសំ អាកមយមា-
 នោ យត្ថាយំ មុនុម្ពសំ តោពកយ បក្កមិស្សតិ

១. វ. ១ វិចិត្រ ។

[៣២៨] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក៏
 ក្នុងសម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូប គ្រាច់ទៅក្នុងក្រកូលហួសវេលា ។
 ពួកកិក្ខុបាននិយាយនឹងកិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុ កុំគ្រាច់
 ទៅក្នុងក្រកូលហួសវេលាឡើយ ។ កិក្ខុនោះ កាលបើពួកកិក្ខុនិយាយ
 ប្រាប់ ក៏មិនត្រេកអរ ។ ព្រោះនោះឯង ពួកកិក្ខុច្រើនរូបចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះកិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទី
 ឯងនោះ កិក្ខុមួយរូបគ្រាច់ទៅក្នុងក្រកូលហួសវេលា ពួកកិក្ខុបាននិយាយ
 នឹងកិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុ កុំគ្រាច់ទៅក្នុងក្រកូល
 ហួសវេលាឡើយដូច្នេះ កិក្ខុនោះ កាលបើពួកកិក្ខុនិយាយប្រាប់ ក៏មិន
 ត្រេកអរ ។

[៣២៩] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ខ្មាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើប្រតិ-
 ភាយមក មានឆ្មាមួយឈរនៅក្បែរគំនរសម្រាមមានអាចម៍គោ ត្រង់ទី-ក
 ខែដូះ ឃ្លាចរំពើលក្នុងកណ្តារហើយគិតថា ក្នុងកណ្តារនេះនឹងចេញទៅរក

ទុក្ខំ យទំនំ អញ្ញាតំ សង្កលំជំ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ យ-
 ថាវុបាយ អាបត្តិយា វុដ្ឋានំ ចញ្ញាយតិ ។ តស្មានិបា
 ភិក្ខុវេ ឯវិ សិក្ខុតត្ថំ វត្ថុតេន កាយេន វត្ថុតាយ វា-
 តាយ វត្ថុតេន និក្ខេន ឧបជ្ជតាយ សតិយា សីទុតេហិ
 ឥន្ទ្រិយេហិ តាមំ វា និកមំ វា មិណ្ឌាយ បរិសិស្សមាតិ
 ឯវត្ថា វា ភិក្ខុវេ សិក្ខុតត្ថន្តំ ។ នសមំ ។

(៣៩០) សាវត្ថយំ វិហរតិ... អស្សុត្ថ ហេ កុម្ម
 ភិក្ខុវេ វត្ថុយា ចច្ចុសសមយំ សិកាលស្ស វស្សមា-
 នស្សាតិ ។ ឯវិ កន្ត ។ ឯសោ ទោ ភិក្ខុវេ ជរសិកាលោ
 ឧត្តន្តោកេន ឆាម រោគជាតេន ធុដ្ឋោ ។ សោ យេន
 យេន ឥច្ឆតិ តេន តេន ចច្ឆតិ យត្ថ យត្ថ ឥច្ឆតិ តត្ថ
 តត្ថ តិច្ឆតិ យត្ថ យត្ថ ឥច្ឆតិ តត្ថ តត្ថ ឯសីនតិ យត្ថ
 យត្ថ ឥច្ឆតិ តត្ថ តត្ថ ឯបជ្ជតិ ។ សីតកោបិ ឯ វាតោ
 ឧបវាយតិ ។

ភិក្ខុក្រវាបត្តិ ជាត្រៀងសៅហ្មងណាមួយ ប៉ាន់ចេញចាករោគ
 ភាមសភាពវិសមគួរ នេះឈ្មោះថាដល់នូវទុក្ខស្ទើរនឹងមរណៈ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នេះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយតប្បិ
 សិក្សា យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ ត្រូវជាអ្នករក្សាកាយ រក្សាវចនា
 រក្សាចិត្ត គម្កល់សតិឱ្យមាំ សង្រួមវត្ថុឱ្យ សមចូលទៅកាន់ស្រុកឬ
 និគម ដើម្បីបំណុល ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយតប្បិសិក្សា
 យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី១០ ។

(៣៩១) ព្រះមានព្រះភាគ ប្រងង់ទំនោរ ជិតក្រុងសាវត្ថី ... ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ បានឮរឿងនៃសត្វចចក កាលដែលនៅ
 ក្នុងចច្ចុសសមយំនៃក្រិវដេវ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ចចកចាស់នោះឯងកើតរោគក្នុងខ្លួន ។ ចចកចាស់នោះ ប្រាថ្នា
 នឹងដើរទៅក្នុងទីណាៗ ក៏ដើរទៅក្នុងទីនោះៗ បាន ប្រាថ្នានឹងឈរ
 ក្នុងទីណាៗ ក៏ឈរក្នុងទីនោះៗ បាន ប្រាថ្នានឹងអង្គុយក្នុងទីណាៗ ក៏
 អង្គុយក្នុងទីនោះៗ បាន ប្រាថ្នានឹងដេកក្នុងទីណាៗ ក៏ដេកក្នុងទីនោះៗ
 បាន ។ ឯឱ្យលំដឹងត្រង់ក៏ ក៏ចេះគប្បីមកត្រូវចចកចាស់នោះ ។

(៣៨៦) សាធុ ទ្វាស្ស ភិក្ខុវេ យំ ឥនេកតោ
សក្យបុត្តិយប្បដិញ្ញោ វេទ្ធមម្បិ អត្តភាវប្បដិណភិ បដិ-
សិវេនិយេវ ។ កស្មាតិហ ភិក្ខុវេ វេ សិក្ខិតតំ អប្បមត្តា
វិហរិស្សនាតិ វេ ត្រ័តិ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតតំ ។ វេ កា-
នសមំ ។

(៣៥៣) សាវត្ថុយំ វិហារតំ ... អស្សុត្ថំ នោ តុម្កេ
 ភិក្ខុវេ វត្ថុយា មច្ចុសសមយំ សិកាលស្ស វស្សនា-
 នស្សាតំ ។ ឃី កន្តេ ។ សិយា ចោ ភិក្ខុវេ តស្មី ជ-
 សិកាលេ កាចំ កកត្តាតា កកវេទិតា ន ត្រេ ជ-
 ជេកន្តេ សក្យបុត្តិយឃ្លង់ត្រោ សិយា កាចំ កកត្តា-
 តា កកវេទិតា ។ តស្មាតំហ ភិក្ខុវេ ឃី សិក្ខុតតំ

(៣៥២) ម្ចាស់កិត្តតាំងឡាយ ប្រពៃណាស់ ត្រង់ផលកិត្ត
 ពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ បានប្តេជ្ញាខ្លួនជាសក្យបុត្រ ហើយត្រឡប់មក
 ទទួល ផ្លូវការបានអត្តភាពវិបល្លាសនេះឯង ម្ចាស់កិត្តតាំងឡាយ ហេតុ
 ដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកតាំងឡាយឆប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើង
 តាំងឡាយជាអ្នកមិនប្រមាទ ម្ចាស់កិត្តតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយឆប្បី
 សិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ១១ ។

(ព្រះធម៌) ព្រះធម៌ព្រះភាគ ព្រះធម៌នៅ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ...
 ម្ចាស់ភិក្ខុបំរើឡាយ អ្នកបំរើឡាយបានឮរឿងនៃសត្វចក កាលដែល
 នៅក្នុងបច្ចុប្បន្នសម័យនៃពត្រីដែរ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុបំរើឡាយ ចករបាស់ បួនកាល គឺមានកតតាភកវេទិកាធម៌ទូរវេទ
 ឯបុគ្គលភក្ខៈ ក្នុងសាសនានេះ ដែលបង្ហាញខ្លួនជាសក្យបុត្រ បែរជា
 មិនមានកតតាភកវេទិកាធម៌ទូរវេទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំរើឡាយ
 ហេតុដូច្នេះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកបំរើឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និកាយវិជ្ជា

តាតត្ថាធម្មោ កវិស្សាម តាតវេទិកោ ន ច ធម្មោ អម្ពេស្ស
អប្បកាម្យំ តាតំ វិទសិស្សតិទិ ឯវត្តិ កេ កិក្ខុវេ
សិក្ខុតព្វន្តំ ។ ប្រាជសមី ។

ឧប្បសំយុត្តំ អន្តិមំ សម្ពុត្តំ ។

តិស្ស ទុក្ខានំ

ក្ខន្ធិ ឧទសិទ កុលំ
ទុក្ខោ សត្តិ ធនុក្ខុហោ
អាណិ កាលីដ្ឋំរោ ជាតោ
វិទ្យារោ ទ្វេ សំភាលកាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយវិជ្ជា

យេនីតំនិទ្យាយ ជាអ្នកខានសេចក្តីកតក្ខ កតវេទិ ឧបភាវសូម្បីមាន
ប្រមាណភិច ដែលគេធ្វើចំពោះយេនីតំនិទ្យាយ នឹងមិនវិនាសបាត់បង់
ឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុតំនិទ្យាយ អ្នកតំនិទ្យាយធម្មសិក្ខុ យ៉ាងនេះចុះ ។
ចប់សូត្រ ទី ១២ ។

ចប់ ឧប្បសំយុត្តំ ទី ៨ ។

ទុក្ខាននៃឧប្បសំយុត្តនោះ គឺ

និយាយអំពីកំលុងផ្ទះ ១ ចុងវែងក្រចក ១ ក្រកូល ១ រូះ ១
សំរែត ១ ឃ្នង់ដូ ១ រាងសំភារ ១ អង្គីត្រស ១ ដំរី ១
គ្នា ១ សត្វចក្ខុភិក្ខុ ។

កិច្ចសន្យា

[៣៨៤] ឯកសារ ស្រី ។ ឯកសារ សម័យ គតិក សា-

វត្ថុយ៉ាង វិហារតិ ជេតវន អនាមិច្ឆិតស្ស អាណម ។

គត្រ ទោ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លាបោ ភិក្ខុ អាណេស្ថសិ

អាណេសា ភិក្ខុវេទិ ។ អាណេសាតិ ទោ ភិក្ខុ អាយស្មនោ

មហាមោក្ខល្លាបស្ស វេទនេស្សសិ ។

[៣៨៥] អាយស្មា មហាមោក្ខល្លាបោ ឯតនេវោច

នេ មយ្ហិ អាណេសា មហាគតស្ស វេទនេស្សសិ

ឯវិ ចេតសោ បរិវត្តោ ឧទហនិ អរិយោ ឧត្តរិការោ

អរិយោ ឧត្តរិការោតិ វុច្ចតិ គតតោ ឬ ទោ អរិយោ

ឧត្តរិការោតិ ។ គស្ស មយ្ហិ អាណេសា ឯតនេហាសិ

កិច្ចសន្យា

[៣៨៦] ឯកសារ យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ

មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាមិច្ឆិតសេដ្ឋី

ទៀបក្រុងសាគ្មី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុ

ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុមានអាយុពេញវ័យ ។ ភិក្ខុទាំង

ឡាយទទួលពាក្យព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុថា កុណា លោក

មានអាយុ ។

[៣៨៧] ព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុ ទានពាលពាក្យដូច្នេះ

ថា ម្ចាស់អាណេសា ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំនៅក្នុងទីដ៏ស្ងាត់ សម្លេងក្រហាយ

ឯង ក៏បានបរិវត្តក្នុងចិត្តក៏ត្រឡប់យ៉ាងនេះថា ពាក្យដែលអនាមិច្ឆិត

ថា សភាពស្បៀមដ៏ប្រសើរ សភាពស្បៀមដ៏ប្រសើរ ដូច្នេះ តើសភាព

ស្បៀមដ៏ប្រសើរម្តេចម្តេច ។ ម្ចាស់អាណេសា ខ្ញុំនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ

ឥធិ ភិក្ខុ វិចិត្តវិញ្ញាណកថំ វុបសមា អដ្ឋង្គំ សម្មសាទ-
 ធំ ចេតសោ ឯកោធិកាវំ អវិចិត្តំ អវិចារំ សមាធិដំ បិគ្គសុទ្ធំ
 ធុតិយដ្ឋានំ ឧបសម្ពុជ្ជំ វិហារតំ អយំ វុច្ចតិ
 អវិយោ តុណ្ហិការតំ ។ សោ ទ្វាហំ អាវុសោ វិចិត្តវិ-
 ញ្ញាណកថំ វុបសមា អដ្ឋង្គំ សម្មសាទធំ ចេតសោ ឯ-
 កោធិកាវំ អវិចិត្តំ អវិចារំ សមាធិដំ បិគ្គសុទ្ធំ ធុតិ-
 យដ្ឋានំ ឧបសម្ពុជ្ជំ វិហារមិ ។ តស្ស មម្ហំ អាវុសោ
 ឥមំចា វិហារេន វិហារោ វិចិត្តសមាគមា សញ្ញា
 មនសិកាវា សមុទាចរធំ ។ អថា មំ អាវុសោ
 ភគវា ឥទ្ធិយា ឧបសង្កម្ពិត្វា ឯកោធិកាវំ មោក្ខល្លាទ
 មោក្ខល្លាទ មា ព្រាហ្មណ អវិយំ តុណ្ហិការំ បមាទោ
 អវិយោ តុណ្ហិការំ ចិត្តំ សល្លាបេហំ អវិយោ តុណ្ហិការំ
 ចិត្តំ ឯកោធិកាវំ គរោហំ អវិយោ តុណ្ហិការំ ចិត្តំ
 សមាទហាតំ ។ សោ ទ្វាហំ អាវុសោ អបរេន សមយេន
 វិចិត្តវិញ្ញាណកថំ វុបសមា អដ្ឋង្គំ សម្មសាទធំ ចេតសោ
 ឯកោធិកាវំ អវិចិត្តំ អវិចារំ សមាធិដំ បិគ្គសុទ្ធំ
 ធុតិយដ្ឋានំ ឧបសម្ពុជ្ជំ វិហារមិ ។ យំ ហំ^(១) អាវុសោ

១. ខ. ម. យំ ហំ ភិក្ខុសា ។

យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុក៏សាសនានេះ រម្ងាប់វិចិត្តវិញ្ញាណកថា ដល់ម្ចាស់ទុក-
 យជ្ឈានដែលមានក្នុងខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មានសភាពនៃចិត្ត
 ខ្ពស់ឯក មិនមានវិកលៈ មិនមានវិចារៈ មានតែចិត្តនិមិត្តសុខដែលកើត
 មកអំពីសមាធិ នេះលោកគោលថា សភាពស្ងៀមដ៏ប្រសើរ ។ ម្ចាស់
 អាវុសោ ខ្ញុំនោះក៏រម្ងាប់វិចិត្តវិញ្ញាណកថា ចូលកាន់ទុក្ខយជ្ឈាន ដែលមានក្នុងខ្លួន
 ជាទីជ្រះថ្លា មានសភាពនៃចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិកលៈ មិនមានវិចារៈ
 មានតែចិត្តនិមិត្តសុខដែលកើតមកអំពីសមាធិ ។ ម្ចាស់អាវុសោ កាល
 ខ្ញុំនោះ កំពុងសម្រេចសម្រាន្តទៅដោយវិហារធម៌នេះ ក៏មានសញ្ញាឯង
 មនសិការដែលមានវិកលៈជាអារម្មណ៍ តាំងឡើងឡើង ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ស្តេចចូលទៅកេង្ខង់ដោយព្រះ ហើយបាន
 គ្រាសដូច្នេះថា ម្ចាស់មោក្ខល្លាទ ម្ចាស់មោក្ខល្លាទ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នក
 កុំប្រមាទថ្វីសភាពស្ងៀមដ៏ប្រសើរឡើយ ចូរម្តងចិត្តក្នុងសភាពស្ងៀម
 ដ៏ប្រសើរ ចូរធ្វើចិត្តឱ្យជាអម្បជាខ្ពស់ឯក ក្នុងសភាពស្ងៀមដ៏ប្រសើរ
 ចូរកម្រិតចិត្តក្នុងសភាពស្ងៀមដ៏ប្រសើរចុះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ សម័យ
 ក្រោយមក ខ្ញុំនោះក៏រម្ងាប់វិចិត្តវិញ្ញាណកថា ចូលកាន់ទុក្ខយជ្ឈានដែល
 មានក្នុងខ្លួន ជាទីជ្រះថ្លា មានសភាពនៃចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិកលៈ មិន
 មានវិចារៈ មានតែចិត្តនិមិត្តសុខដែលកើតមកអំពីសមាធិ ។ ម្ចាស់អាវុសោ

កិច្ចសំយុង្គស្ស ទុតិយសុត្តន្ត សាវ័ទ្ធហិក្ខន្ធន៍

សម្មា វទមាថោ វទេយ្យ សង្ខារ អនុត្តរិយតោ សាវ-
កោ មហាភិក្ខុន្តិ ធម្មតោ ។ មមន្តិ សម្មា វទមាថោ
វទេយ្យ សង្ខារ អនុត្តរិយតោ សាវកោ មហាភិក្ខុន្តិ
ធម្មតោ ។ មមេមី ។

(៣៥៦) សាវ័ទ្ធនិទានំ ។ គត្រ ទោ អាយស្មា
សាវ័បុត្តោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខុវេតិ ។
អាវុសោតិ ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ សាវ័បុត្តស្ស
មទូស្សោសំ ។

(៣៥៧) អាយស្មា សាវ័បុត្តោ ឯតទកេច ឥទ
មយ្ហំ អាវុសោ វេយាភត្តស្ស មនិសល្លិទស្ស ឯវិចេ-
តសោ បរិវត្តោ ឧទហនំ អត្ថំ ទុ ទោ តំ តំញុ
លោកស្មី យស្ស មេ វិបរិណាមញ្ញជាភាវ ទុប្បជ្ជេយ្យំ
សោកបរិទេវទុក្ខោមនស្សនាមាសាតិ ។ តស្សមយ្ហំ
អាវុសោ ឯតទហោសិ ទត្ថំ ទោ តំ តំញុ លោកស្មី
យស្ស មេ វិបរិណាមញ្ញជាភាវ ទុប្បជ្ជេយ្យំ សោក-
បរិទេវទុក្ខោមនស្សនាមាសាតិ ។

កិច្ចសំយុង្គ ទុតិយសុត្តន្ត បរិក្ខន្ធបស្សន្តសាវ័បុត្ត

បុគ្គលកាលកាលដោយប្រពៃ ឥប្បិរោលន្ទបុគ្គលណា ព្រះសាស្តា
ច្រើនអនុគ្រោះសាវ័កដែលផលនូវអតិញ្ញាធំ អីអតិញ្ញា ៦ ។ បុគ្គលកាល
កាលដោយប្រពៃ ឥប្បិរោលន្ទបុគ្គលនោះ ព្រះសាស្តាអនុគ្រោះ
សាវ័កដែលបានអតិញ្ញាធំ អីអតិញ្ញា ៦ ដូច្នេះ គឺកាលចំពោះឡើងនឹង ៧
ចប់សូត្រ ទី ១ ។

(៣៥៦) សាវ័ទ្ធនិទានំ ។ ក្នុងទីនោះនឹង ព្រះសាវ័បុត្តមានអាយុ
ហៅកិក្ខុព័ន្ធយាយមកថា ម្ចាស់កិក្ខុមានអាយុព័ន្ធយាយ ។ កិក្ខុព័ន្ធន៍
នោះទទួលភាពព្រះសាវ័បុត្តមានអាយុថា ឥណ្ឌា ពាវុសោ ។

(៣៥៧) ព្រះសាវ័បុត្តមានអាយុ បានកាលកាលដូច្នេះថា ម្ចាស់
អាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ ឡើងទៅក្នុងទីដ៏ស្ងាត់ សម្បទៅ ក៏មានបរិក្ខត្តៈ
កើតឡើងក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះថា សេចក្តីសោក ឡើងខ្ពស់ លំបាកកាយ លំ-
បាកចិត្ត ការចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ឥប្បិរោលន្ទដល់គាត់អញ ព្រោះការប្រែ
ប្រួលនិងការផ្លាស់ប្តូរ វិនិច្ឆ័យនិងសង្ខារណា សក្ខនិងសង្ខារនោះ មានតិច
ក្នុងក្នុងលោកខ្លះដែរ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ឡើងទៅមានសេចក្តីព្រមព្រៀងយ៉ាងនេះ
ថា សេចក្តីសោក ឡើងខ្ពស់ លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត ការចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត
មិនឥប្បិរោលន្ទដល់គាត់អញ ព្រោះការប្រែប្រួលនិងការផ្លាស់ប្តូរវិនិច្ឆ័យនិង
សង្ខារណា សក្ខនិងសង្ខារនោះមិនមានតិចក្នុងក្នុងលោកសោះឡើយ ។

(៣៨៨) ឯវំ វុត្តំ អាយស្មា អាទេន្ទា អាយស្មន្តិ
 សាវ័ច្ឆន្តិ ឯតទេវោ ឯសត្តចំ ទោ តេ អាវុសោ សាវ័ច្ឆន្តិ
 វិបរិណាមញ្ញជាភាវំ ទុច្ឆរដ្ឋេយ្យំ សោតមរិទេវទុក្ខា-
 នោមនស្សោយាសាតិ ។ សត្តចំ ទោ មេ អាវុសោ
 វិបរិណាមញ្ញជាភាវំ ទុច្ឆរដ្ឋេយ្យំ សោតមរិទេវទុក្ខា-
 នោមនស្សោយាសា អបិច មេ ឯវមស្ស មហេសត្ថោ
 វត ភោ សត្តា អន្តរហិតោ មហិទ្ធិតោ មហាទុក្ខារោ
 សចេ ហិ ភកកំ ឯវំ ធិយមន្ទាធំ តិរដ្ឋេយ្យ ឧទស្ស
 ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកាទុក្ខម្យា-
 យ អត្តាយ ហិតាយ សុខាយ នេវមទុស្សានន្តិ ។

(៣៨៨) កាលព្រះសាវ័ច្ឆន្តពោលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះគោនុ
 មានកាយ ក៏បាននិយាយនឹងព្រះសាវ័ច្ឆន្ត មានកាយ យ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់សាវ័ច្ឆន្ត មានកាយ សេចក្តីសោក ឡើងឡូល លំបាកកាយ
 លំបាកចិត្ត ការចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត មិនកើតដល់លោក ព្រោះការប្រែប្រួល
 និងការផ្លាស់ប្តូរនៃព្រះសាស្តាវដៃថ្ម ។ ម្ចាស់អាវុសោ សេចក្តីសោក ឡើង
 ឡូល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត ការចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត មិនកើតឡើង
 ដល់ខ្ញុំ ព្រោះការប្រែប្រួលនិងការផ្លាស់ប្តូរនៃព្រះសាស្តាវ តែថាខ្ញុំមាន
 សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អើប្បី ព្រះសាស្តាមានសក្តិធំ មានបូជ្ជៈច្រើន
 មានកាតុភាពច្រើន បាត់បង់ទៅហើយ ប្រសិនបើជាព្រះមានព្រះ
 ភាគ ព្រះគន្លងប្រសិនបើនៅអស់កាលជាអវិជ្ជាទៅ ការគង់នៅលើ
 ព្រះគន្លងនោះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តី
 សុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីកុះក្រានដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន
 ដើម្បីគុណ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ទៅភាន់និងមនុស្សចាស់ទុក្ខ ។

កំពុងយុទ្ធសាស្ត្រ ឆន្ទៈសុត្តន្ត មហាមោគ្គលាទ្ធសង្គម៖

គឺថា ហ៊ី មនោយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ជ័យរត្តំ អហត្ថរ-
មមង្គ្រាវនាធានុសយា សុសម្មហតា តស្មា អាយស្មតោ
សារីបុត្តស្ស សត្តមំ វិមរណាមញ្ញជាភាវំ ទុច្ចរដ្ឋេយ្យំ
សោកមរំនេវទុក្ខនោមនស្សនាយាសាតិ ។ ទុតិយំ ។

[៣៧៧] ឯវម្មេ សុតិ ។ ឯកំ សមយំ កតា សា-
វត្ថុយំ វិហរតិ ផេតវនេ អនាជចិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ មន សមយេន អាយស្មា ច សារីបុត្តោ
អាយស្មា ច មហាមោគ្គលាទោ កជេតហេ វិហរិ វេទ្យ-
វនេ កលទុក្ខនិវរេប ឯកវិហារេ ។ អថខោ អាយស្មា
សារីបុត្តោ សាយណ្ឌសមយំ មជ្ជិសល្លាទា វុដ្ឋិតោ យេ-
នាយស្មា មហាមោគ្គលាទោ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្ក-
មិត្វា អាយស្មតា មហាមោគ្គលាទេន សន្តិ សម្មាទិ
សម្មោទជ័យំ កាមំ សារាណិយំ វិគីសារេត្វា ឯកមន្តិ
ឯសីទិ ។

កំពុងយុទ្ធសាស្ត្រ ឆន្ទៈសុត្តន្ត ព្រះសារីបុត្តចូលទៅក្នុងព្រះមហាមោគ្គលាទៈ

ព្រោះថា អហត្ថរ (ចំរើ) មមង្គ្រាវ (គណ្តា) និងនាធានុស័យ ព្រះសារីបុត្ត
មានកាយ បានជកចេញស្រឡះ អស់កាលយូរហើយ ហេតុដូច្នេះ
ទើបសេចក្តីសោក ឡើងម្ដង លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត ការចង្អៀត
ចង្អៀលចិត្ត មិនកើតឡើងដល់ព្រះសារីបុត្តមានកាយ ព្រោះការប្រែប្រួល
ការផ្លាស់ប្តូរនៃព្រះសាស្ត្រាឡើយ ។ ចប់សូត្រទី២ ។

[៣៧៨] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមោគ
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប
ត្រង់សាវត្ថី ។ កំពុងសម័យនោះឯង ព្រះសារីបុត្តមានកាយ និង
ព្រះមហាមោគ្គលាទមានកាយ គង់នៅក្នុងវិហារជាមួយគ្នា^(១) ក្នុងវត្ត
វេទ្យវន ជាកលទុក្ខនិវរស្ថាន ទៀបត្រង់ជង្រី ។ គ្រានោះឯង
ព្រះសារីបុត្តមានកាយ ចេញអំពីទីសម្ងំ ក្នុងសាយណ្ឌសម័យ ហើយ
ចូលទៅក្នុងព្រះមហាមោគ្គលាទមានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើ
សេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះមហាមោគ្គលាទមានកាយ លុះបញ្ចប់ការ
ដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួររពកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

១ ក្នុងស្រាង្គជាមួយគ្នា (អន្តរាគមន៍) ។

[៣៦០] ឯកមន្តិ ចិសិដ្ឋោ ទោ អាយស្មា សាវិមុត្តោ
 អាយស្មន្តិ មហាមោក្ខល្លាចំ ឯតទកោច វិប្បសន្នាចំ
 ទោ តេ អារុសោ មោក្ខល្លាច ឥន្ទ្រិយាចំ បរិសុទ្ធា
 មុទុវណ្ណា បរិយោធាតោ សន្តោ ទូនាយស្មា មហា-
 មោក្ខល្លាថោ អជ្ជំ វិហារេន វិហាសីតិ ។ ឥន្ទ្រិយេន
 ទ្វាហំ អារុសោ អជ្ជំ វិហារេន វិហាសី អបិច មេ អហោ-
 សិ ធម្មិកថាតិ ។ កេន សន្តិ បនាយស្មតោ មហា-
 មោក្ខល្លាចស្ស អហោសិ ធម្មិកថាតិ ។ កកវតា ទោ
 មេ អារុសោ សន្តិ អហោសិ ធម្មិកថាតិ ។ ទូរេ ទោ
 អារុសោ កកវំ ឯតវហិ សាវត្ថិយំ វិហារិ ជេតវេន អ-
 នាធិបណិកស្ស អារមេ តំន្ត ទោ អាយស្មា មហា-
 មោក្ខល្លាថោ កកវន្តិ ឥន្ទ្រិយា ឧបសន្តមិ ទូនាហុ កកវំ
 អាយស្មន្តិ មហាមោក្ខល្លាចំ ឥន្ទ្រិយា ឧបសន្តមីតិ ។

[៣៦០] លុះព្រះសាវិប្បក្កមានអាយុ អត្ថិយក្នុងវិជ័សមគួរ
 ហើយ គឺបានកាលនឹងព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុ ដូច្នេះថា
 ម្ចាស់អារុសោមោក្ខល្លាន ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ របស់លោក ថ្វាម្ល៉េះ
 សម្បូរមុខក៏បរិសុទ្ធផ្លូវផង ដែរនេះ មហាមោក្ខល្លានមានអាយុ នៅ
 ដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅល្អិតលោកណាស់ ។ ព្រះមហាមោក្ខល្លានរបស់
 ម្ចាស់អារុសោ ដែរនេះ ថ្មីនៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅត្រោតត្រាតលោក
 ណាស់ តែជាធម៌ក៏របស់ថ្មីមាន ។ ចុះធម៌ក៏របស់ព្រះមហាមោក្ខល្លាន
 មានអាយុ មានជាមួយនឹងបុគ្គលណា ។ ម្ចាស់អារុសោ ធម៌ក៏
 របស់ថ្មី មានជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ ។ ម្ចាស់អារុសោ ឥឡូវនេះ
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្លោស្តជេតពន របស់គោធិបណិកសេដ្ឋី
 ទៀបត្រង់សាវត្ថី ថ្វាយលោកណាស់ តើព្រះមហាមោក្ខល្លានមាន
 អាយុ ចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ ដោយបុព្វបុរ ក៏ព្រះមានព្រះ
 ភាគស្តេចចូលមកព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុ ដោយបុព្វវិញ ។

កំពុងយុទ្ធស្នូ គតិយសុត្ត អារទ្ធវិយបុត្រា

ន ទ្វាហំ អារុសោ កកវន្តំ ឥទ្ធិយោ ឧបសង្កម្មី នបិ មំ
 កកវំ ឥទ្ធិយោ ឧបសង្កម្មី អបិ ន មេ យាវតា កកវំ
 ឯត្តាវតា ធិព្វនត្ថំ វិសុជ្ឈិ ធិព្វា ន សោគនាតុ កក-
 វតោមិ យាវតាហំ ឯត្តាវតា ធិព្វនត្ថំ វិសុជ្ឈិ ធិព្វា
 ន សោគនាតុតិ ។ យថាភាសី មធាយស្មតោ មហា-
 មោក្ខល្លានស្ស កកវតា សន្និ អយោសិ នម្មីភាសិតិ ។

[៣៦១] ឥតាហំ អារុសោ កកវន្តំ ឯត្តនភោជំ
 អារទ្ធវិយោ អារទ្ធវិយោតិ កន្តេ វុទ្ធនិ តត្តាវតា
 នុ ទោ កន្តេ អារទ្ធវិយោ ហោតីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
 មំ អារុសោ កកវមិ ឯត្តនភោជំ នន មោក្ខល្លាន

កំពុងយុទ្ធ គតិយសុត្ត ការស្នេហាកំពុងមានព្រះព្រះ

ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំមិនបានឮលឺនៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្តូរខ្លះៗ
 ចំណែកព្រះមានព្រះភាគ ក៏បំផុតមកកេង្វះដោយប្តូរខ្លះដែរ តែជាព្រះ
 មានព្រះភាគ ព្រះអង្គមានទិព្វចក្ខុនិងទិព្វសោភ័ណភាពកុដិបរិសុទ្ធ កំណត់
 ត្រឹមណា ទិព្វចក្ខុនិងទិព្វសោភ័ណភាពរបស់ខ្ញុំកុដិបរិសុទ្ធ កំណត់ត្រឹមណោះ
 ដែរ ខ្ញុំមានទិព្វចក្ខុនិងទិព្វសោភ័ណភាពកុដិបរិសុទ្ធ កំណត់ត្រឹមណា ទិព្វចក្ខុ
 និងទិព្វសោភ័ណភាព របស់ព្រះមានព្រះភាគកុដិបរិសុទ្ធ កំណត់ត្រឹមណោះ
 ដែរ ។ ចុះធម្មិកថារបស់ព្រះមហាមោក្ខល្លានមានកាយ មានជាមួយ
 នឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្រការដូចម្តេចខ្លះៗ ។

[៣៦២] ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំបានក្រាបបង្គំទូល
 សួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យ
 ដែលគោរពថា (ភិក្ខុ) មានក្បាយមច្រាឆ្នេរហើយ មានក្បាយមច្រាឆ្នេរ
 ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុមានក្បាយមច្រាឆ្នេរហើយ តើដោយ
 ហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលអារុសោ កាលខ្ញុំក្រាបបង្គំទូលសួរយ៉ាងនេះ
 ហើយ ព្រះមានព្រះភាគបានត្រាស់នឹងខ្ញុំដូច្នេះថា ម្នាលមោក្ខល្លាន

កំតុ អារទ្ធកិរិយោ វិហារតិ កាមំ តថា ច ឧបាស្ក ច អដ្ឋិ
 ច អវស្សតុ សរិរេ ឧបសុស្សតុ មិសលោហិតំ យន្តំ
 បុរិសជាមេន បុរិសរិយេន បុរិសបរក្កាមេន បត្តត្ថំ ឧ
 តំ អហាមុណិវា រិយស្ស សណ្ឋានំ ភវិស្សតិ ឯ ឯវិ
 ទោ មោក្ខលាន អារទ្ធកិរិយោ ហោតិ ។ ឯវិ ទោ មេ
 អាវុសោ ភកវតា សទ្ធិ អហោសិ ឧដ្ឋិកថាតិ ។

[៣២២] សេយ្យថាមិ អាវុសោ ហិមវតោ បព្វត-
 ភជស្ស បរិគ្គា ចាសាណាសត្តក យាវនេវ ឧបទិក្ខេប-
 ឧបត្តាយ ឯវិមេវ ទោ មយំ អាយស្មនោ មហាមោក្ខ-
 លានស្ស យាវនេវ ឧបទិក្ខេបឧបត្តាយ អាយស្មា ហិ
 មហាមោក្ខលោ មហិទ្ធិកោ មហាទុកាវេ អាគន្ធុ-
 មាវោ កម្យំ តិដ្ឋយ្យតិ ។

ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានព្យាយាមប្រាថ្នា ដោយកំណត់ថា ស្វែងរក
 សុវិសុត្តិ ភ្នំនៃភ្នំ ចូរសល់នៅចុះ ឯសាច់និងឈាមក្នុងសរីរៈចង្អុលស្អាត
 ក៏តាមការណ៍ចុះ (បើគាត់អញ) មិនទាន់ដល់គុណជាតិដែលគេប្រើដល់
 ដោយកម្លាំងនៃបុរស ដោយព្យាយាមនៃបុរស ដោយការប្រឹងប្រែងនៃ
 បុរសទេ ក៏មិនបញ្ចប់សេចក្តីព្យាយាមឡើយ ម្ចាស់មោក្ខលាន យ៉ាងនេះ
 ឯង ឈ្មោះថាភិក្ខុមានសេចក្តីព្យាយាមប្រាថ្នាហើយ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 ធម្មិកថាវេស្សន៍ មានជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២២] ម្ចាស់អាវុសោ ដុំដុំចូលលើកយកទៅដាក់ក្នុងមុខនិងដៃ
 នៃស្លូតក្នុងហិមភាន្ត យ៉ាងណា ខ្លួនឈើលើកយកទៅដុំក្នុងមុខនិងដៃនៃព្រះ
 មហាមោក្ខលានមានអាយុ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ព្រោះថា ព្រះមហា-
 មោក្ខលានមានអាយុ មានថ្វីច្រើន មានកន្ទុកច្រើន ប្រាថ្នាបី
 នៅអស់មួយអាយុក៏បាន ។

ភិក្ខុសំយុត្តស្ស ចក្កសុត្តន្ត ឧប្បាស្សន្ត

[៣៦៣] សេយ្យជាបី អាវុសោ មហាតិយា លោ-
ណាយជាយ បរិក្កា លោណសត្វក យាវនេវ ឧប-
ទិក្ខេបនមត្តាយ ឯវេមេវ ទោ មយំ អាយស្មតោ សា-
វីបុត្តស្ស យាវនេវ ឧបទិក្ខេបនមត្តាយ អាយស្ម
ហិ សាវីបុត្តោ ភក្កតោ អនេកបរិហាយេន ជាមិនោ
វណ្ណិនោ បសត្ថោ

សាវីបុត្តោ ច បញ្ញាយ
សីលេន ឧបសមេន ច
យោបំ ហេតុតោ ភិក្ខុ
ឯវ សោ ចរោ សិយាតិ ។

ឥតិហ ភេ(១) ឧកោ មហាធាកា អញ្ញមញ្ញស្ស
សុភាសិតំ សុលបិតំ សមនុមោធិស្វតិ ។ ឥតិយំ ។

[៣៦៤] ឯវេមេ សុតិ ។ ឯតំ សមយំ ភក្កតា សា-
វត្ថុយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
ភេន ទោ បន សមយេន អញ្ញករោ នរោ ភិក្ខុ បញ្ញាភត្តិ
បិណ្ឌាតាតប្បដិក្ខតោ វិហារំ បរិសិទ្ធា អច្ឆេស្សតោ

១ ឧ. ឥតិយោពោ ។

ភិក្ខុសំយុត្ត ចក្កស្សត្រ ភិក្ខុបិណ្ឌសេច្ចីខ្យល់ទ្វាយ

[៣៦៥] ខ្មាលអាវុសោ បុរិសិលក្ខេន គេបដិវាតន្តដ្ឋានិអិល
ជំនំ យ៉ាងណា ខ្លួនយើងលើកយកទៅផ្ទឹម នឹងព្រះសាវីបុត្តមានអាយុ
កំយ៉ាងនាវចរ ដូចជា ព្រះសាវីបុត្តមានអាយុ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
ស្ងួច ទ្រង់ពណ៌នាគុណ ទ្រង់សរសើរ ដោយអនេកបរិយាយជា

ព្រះសាវីបុត្ត (ច្រកប) ដោយបញ្ញា ដោយសីល ដោយ
ការព្យាបាល ជាភិក្ខុ ដល់ខ្ញុំក្រើយ ជាបុគ្គលប្រសើរមិនពិត ។

មហាភាគទាំងគ្នានោះ ស្មោះសរ រីករាយ នឹងសុភាសិតវិសេសលោក
ពោលល្អដល់ខ្លាចនឹងគ្នា ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៣ ។

[៣៦៦] ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតវន របស់គោដបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងសម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយច្រើនទៀតបំណុល
បាន ក្នុងវេលាខាងក្រោយភក្ក កំពុងទៅកាន់វិហារ ជាអ្នកបិណ្ឌ

តុណ្ហិក្ខុតោ សង្កតាយតិ^(១) ឧ ភិក្ខុនំ វេយ្យាវច្ឆំ ករោតិ
 ជីវកាសមយេ ។ អថេវា សន្តហុណ ភិក្ខុ យេន
 កតវា ភេទុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា កតវន្តំ អភិវា-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីនីសុ ។

[៣៦៩] ឯកមន្តំ ឯសីនីសុ ។ ឧ ភេ ភិក្ខុ កតវន្តំ
 ឯកទេវាទំ វេន ភន្ត អត្ថាភរោ នវេ ភិក្ខុ បន្ទាភតិ
 បិណ្ឌាចាតប្បដិក្កាន្តា វិហារំ បវសិត្វា អប្បស្សន្តោ
 តុណ្ហិក្ខុតោ សង្កតាយស្សតិ^(២) ឧ ភិក្ខុនំ វេយ្យាវច្ឆំ
 ករោតិ ជីវកាសមយេតិ ។ អថេវា កតវា អត្ថា-
 ភរំ ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ឯហំ ត្វំ ភិក្ខុ មម វចនេន
 តំ ភិក្ខុ អាមន្តេហំ សន្តា តំ អវុសោ អាមន្ត-
 តីតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ ។ ឧ សោ ភិក្ខុ កតវនោ បដិស្ស-
 ណិត្វា យេន សោ ភិក្ខុ ភេទុបសង្កមី ឧបសង្ក-
 មីត្វា តិ ភិក្ខុ ឯកទេវាច សន្តា តំ អវុសោ អា-
 មន្តេតីតិ ។ ឯវំ អវុសោតិ ។ ឧ សោ ភិក្ខុ តស្ស
 ភិក្ខុនោ បដិស្សណិត្វា យេន កតវា ភេទុបសង្កមី
 ឧបសង្កមីត្វា កតវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីនី ។

១ ឧ. សង្កតាយតិ ។ ឧ. សង្កតាយតិ ។ ២ ឧ. ឧ. សង្កតាយតិ ។

សេចក្តីរូបវា មានសភាពតាមភិយ មិនដូចធ្វើការរូបវា
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យដែលធ្វើចិវរឡើយ ។ គ្រានោះឯង ពួក
 ភិក្ខុច្រើនរូប ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយ
 បង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងវិសមគួរ ។

[៣៧០] លុះភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងវិសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំ
 ចូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ
 ភិក្ខុមួយប្រក្រវ័ញ្ចមកពីបិណ្ឌាចាត ក្នុងវេលាព្រឹកក្រោយភក្ត ក៏ចូល
 ទៅកាន់វិហារ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីរូបវា មានសភាពតាមភិយ
 មិនដូចធ្វើការរូបវា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យដែលធ្វើចិវ-
 រឡើយ ។ គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ គ្រាស់ហៅភិក្ខុមួយរូបទៀត
 ថា ខ្លាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកចូរទៅហៅភិក្ខុនោះតាមពាក្យថាគតថា
 ខ្លាលអវុសោ ព្រះសាស្តាគ្រាស់ហៅអ្នក ។ ភិក្ខុនោះទទួលព្រះភុទ្ធមីកា
 ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ហើយចូលទៅកកិតនោះ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយប្រាប់ភិក្ខុនោះ ដូច្នេះថា ខ្លាល
 អវុសោ ព្រះសាស្តាគ្រាស់ហៅអ្នក ។ ភិក្ខុនោះទទួលពាក្យភិក្ខុនោះ
 ថា ករុណា អវុសោ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
 ចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងវិសមគួរ ។

កិច្ចសំយោគ ធម្មសូត្រ ភិក្ខុបទ្ប

ឯកមន្តិ ចំសិទ្ធិ ទោ ភិក្ខុំ ភក្ខា ឯកនេវេច សទ្ធិ
 កំ ភិក្ខុ បដ្ឋាភក្ខិ ចំណូលាធម្មដ៏ក្តោត្តា វិហារី
 បរិសុទ្ធា អប្បសង្កត្តា ឥន្ទ្រិក្ខតោ សង្កតាយិស្សសិ(១)
 ឯ ភិក្ខុនំ វេយ្យាវទ្ធិ ករោសិ ចំវេការសមយេតិ ។
 អហម្យំ ទោ កន្តេ សកំ កំទ្ធិ ករោមីតិ ។

(៣៦៦) អថទោ ភក្ខា ឧស្ស ភិក្ខុនោ ទេតសា
 ចេតោ បរិតក្តមញ្ញាយ ភិក្ខុ អាមន្តសិ មា ទោ ឥន្ទ្រ
 ភិក្ខុវេ ឯកស្ស ភិក្ខុនោ ឥន្ទ្រិយិក្ខ ឯសោ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ធម្មន្តិ ឈានាទំ អាភិទេសិកាទំ ឯដ្ឋធម្មសុ-
 ទិវហារាទំ ឯក្តាមលាភី អភិទ្ធលាភី អភសិវលាភី
 យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មនេវ អភាវស្ថា អនតា-
 វិយំ បទ្ធពន្តិ ឧទុក្ខំ ព្រាហ្មចរិយបរិយោសាទំ ឯដ្ឋេវ
 ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារីតិ ។

១ ឧ. ខ. សន្តិសាយសិ ។

កិច្ចសំយោគ ធម្មសូត្រ ព្រង់ហោត្តកវិច្ឆ

លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សួរ
 ដូច្នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ តើជាអ្នកត្រូវបំបែកបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាពេល
 ក្រោយកក្ក ក៏ចូលរៅកាន់វិហារ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីរស់ឡាយ មាន
 សភាពពោះគឺយ មិនជួយធ្វើឱ្យការរស់ឡាយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
 សម័យវេលាធ្វើចិវ ពិតឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ
 កំពុងជាប់ធ្វើកិច្ចរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គដែរ ។

(៣៦៦) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់បន្ទូលបរិតក្ត ក្នុង
 ចិត្តចង់ភិក្ខុនោះ ដោយព្រះហឫទ័យព្រះអង្គ ហើយត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុ
 មកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំពាលទោសភិក្ខុខ្ញុំឡើយ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចភិក្ខុនោះជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយ
 មិនលំបាក បានដោយមិនខុសការវេលា ខ្ញុំឈានទាំង ២ កាស្រយ
 នឹងចិត្តដ៏ទុក្ខម ជាគ្រឿងទៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន កុលបុត្តទាំងឡាយ
 ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះស្រដៀងគ្នា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរ-
 ធម៌ណា ក៏បានធ្វើឱ្យជាកំលាំង បានសម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ដោយ
 ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំអនុត្តរធម៌នោះ ជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាស្សន្ត

[៣៦៧] ឥន្ទ្រវរ្ម័ន កក្កា ឥន្ទ្រ វត្តាន សុត្តន្ត

អថាបរិ ឯត្ថានេន សុត្តាន

នយំនិ សំបិលោមាម្ព

នយំនិ អប្បជាមសា(១)

និព្វានំ អនិច្ចត្តំ

សព្វកុដ្ឋប្បមោធនំ(២)

អយំ ច និហារេ ភិក្ខុ

អយមុត្តមោចោសា

នាមតិ អន្តិមំ នេហំ

ដេត្វា មារិ សវាហនន្តិ ។ ចតុត្ថំ ។

[៣៦៨] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯតិ សមយំ កក្កា សាវត្ថិ-
យំ វិហារតិ ជេតវាន អថាបរិណិព្វានស្ស អារាមេ ។
អថោ អាយស្មា សុតានោ យេន កក្កា កេត្តិ-
បស្កមំ ឧបស្កមិក្ខា ។

១ ទ. ឧ. អញ្ជេ ជាមសា ។ ២ សព្វកុដ្ឋប្បមោធនំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាស្សន្ត

[៣៦៩] ព្រះមានព្រះភាគ បានក្រាស់ព្រះក្បួនដីការនេះ លុះ
ព្រះសុត្តន្តជាសាស្តា ក្រាស់ព្រះក្បួនដីការនេះហើយ ទើបទ្រង់ក្រាស់
ព្រះក្បួនដីការនេះក៏ទៅទៀតថា

បុគ្គលប្រាជ្ញាព្យាយាម ដ៏ត្រូវរយ មិនបានដល់ព្រះនិព្វាននេះ
ដែលជាទីញ៉ាំងសត្វឲ្យចេញចាកគន្លង៖ គឺកិលេសទាំងក្បួន១
បុគ្គលមានកម្លាំងព្យាយាមតិច ក៏មិនបានដល់ព្រះនិព្វាននេះ
ដែលជាទីញ៉ាំងសត្វឲ្យចេញចាកគន្លង៖ គឺកិលេសទាំងក្បួន១
ឯកិច្ចនេះជាភិក្ខុកម្លោះ កិច្ចនេះជាបុរសដ៏ទុក្ខម ទ្រទ្រង់
ឲ្យអត្តភាពជាទីបំផុត បានឈ្នះឲ្យបានព្រមទាំងពាហនៈ ។
ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[៣៧០] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងជេតពន របស់អនាថមិណ្ឌុកសេដ្ឋី ទៀត
ក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះនោះឯង ព្រះសុត្តន្តមានអាយុ ចូលទៅកាល
ព្រះមានព្រះភាគ ។

កំពុងយុទ្ធសាស្ត្រ បញ្ចូលសុត្តន្ត និទដ្ឋកថា

[៣៦៤] អន្តសា ទោ ភក្កវា អាយស្មន្តិ សុយាតិ
ទូរតា វា អាក្ខន្តិ ធិស្វាន ភិក្ខុ អាមន្តសិ ទុកាយ-
នេវយំ ភិក្ខុវេ កុលបុត្តា សោភតិ^(១) យព្វ អភិវុទ្ធា
នស្សនិយោ ចាសានិកោ បរមាយ វណ្ណោបោក្ខវតាយ
សមនាគតោ យស្ស ចន្ទាយ កុលបុត្តា សម្មនេវ
អភាវស្ថា អនតារិយំ បព្វជន្តិ កន្ទុក្ខំ ព្រហ្មចរិយបរិ-
យោសានំ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សន្តិកត្វា
ឧបសម្បជ្ជ វិហរតីតិ ។

[៣៧០] ឥន្ទនេវេច ភក្កវា ។ បេ ។ សត្វា
សោភតិ វតាយំ ភិក្ខុ
ឧជុក្ខតេន ធម្មសា
វិប្បយុត្តា វិសញ្ញត្តា
អនុបាធាយ និព្វតោ
ធារតិ អន្តិមំ នេហិ
ជេត្វា មារិ សវាហនន្តិ ។ បញ្ចមិ ។

១ សោភតិ វេ ។

កំពុងយុទ្ធសាស្ត្រ បញ្ចូលសុត្តន្ត និទដ្ឋកថា

[៣៦៥] ព្រះមានព្រះភាគបានទស្សន៍ ឡើយ ព្រះសុភាគមាន
អាយុ កំពុងមកអំពីចម្ងាយ សុខទស្សន៍ហើយ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្រនេះ ស្អាតដោយហេតុ
ពីរយ៉ាង គឺ កុលបុត្រមានប្រសូ គួរឱ្យភិក្ខុលោកមើល ជាចីជ្រះថ្លា
ប្រកបដោយសម្បុរល្អក្រលែង កុលបុត្រចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់
ផ្ទះសាងដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុក្ករធម៌ណា ក៏បានឆ្លើយតប
ច្បាស់ បានសម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ដោយទូន្មាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ឡើយអនុក្ករធម៌នោះ ដែលជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ។

[៣៧០] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះភព្វជីវិតនេះ ។ បេ ។
ព្រះសាស្ត្រត្រាស់ថា
ភិក្ខុនេះមានចិត្តត្រង់ ប្រាសចាកកិលេសហើយ មិនប្រកប
(ដោយកិលេស) មានទុក្ខរលក់ហើយ ព្រោះមិនបានប្រកាន់
ទើបឈ្នះជាល្អិត ទ្រទ្រង់ឡើយអនុក្ករធម៌ទីបំផុត បានឈ្នះ
ឡើយ ព្រះទាំងពីរនាក់ហើយ ។ ចប់សូត្រ ទី ៥ ។

[៣៧១] ឯវុច្ច សុតំ ។ ឯតំ សមយំ កកវា
 សាវត្ថុយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាហមេ ។
 អនេហា អាយស្មា លក្សណ្តាកក្កិយោ យេន កកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ។

[៣៧២] អន្តសា ទោ កកវា អាយស្មន្តំ ល-
 ក្សណ្តាកក្កិយំ ទូរោ វ អាកច្ឆន្តំ ធិស្វាន ភិក្ខុ អា-
 មន្តសិ បស្សថ យោ វុច្ច ភិក្ខុវេ ឯតំ ភិក្ខុំ អាកច្ឆន្តិ
 ទុក្ខណំ ទុក្ខសំតំ ឱកោជ្ជមតំ ភិក្ខុនំ បរិព្វត្របន្តិ ។
 ឯវំ កន្ត ។ ឯសោ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មហិន្ទិកោ ម-
 ហានុកាវេ ន ច សា សមាបត្តិ សុលក្សតា យោ តេន
 ភិក្ខុនា អសមាបន្តបុត្វា យស្ស ចត្តាយ កុលបុត្តា
 សម្មនេវ អការស្មា អនោវយំ បព្វជន្តំ តននុត្តរំ ព្រហ្ម-
 ចរិយបរិយោសានំ ឱដ្ឋវ ធម្ម សយំ អភិញ្ញា សច្ចិ-
 កត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។

[៣៧១] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់នាំទៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀប
 ក្រុងសាគី ។ គ្រោះទោះបី ព្រះលក្សណ្តាកក្កិយៈមានអាយុ ចូលទៅ
 តាមព្រះមានព្រះភាគ ។

[៣៧២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ឃើញព្រះលក្សណ្តាកក្កិយៈ
 មានអាយុ កំពុងមកដល់ពិធាន លុះទតឃើញហើយ ទ្រង់ត្រាស់ហៅ
 ភិក្ខុពាន់ឡាយមកថា ឱលភិក្ខុពាន់ឡាយ អ្នកពាន់ឡាយ ឃើញភិក្ខុ
 ដែលកំពុងមកខ្លះ មានសប្បុរសក្រក់ លំបាកមើល តូចតាប មានបុគ្គល
 ទៀតភិក្ខុពាន់ឡាយមើលអោយ ដែរឬ ។ ព្រះកុណា ព្រះអង្គ ។ ឱល
 ភិក្ខុពាន់ឡាយ ភិក្ខុខ្លះមានប្លន់ច្រើន មានអានុភាពច្រើន សមាបត្តិ
 ណា ដែលភិក្ខុនោះមិនធ្លាប់ចូល សមាបត្តិនោះ បុគ្គលដទៃមិនបាន
 ដោយអោយឡើយ មួយទៀត ពួកកុលបុត្តចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះ
 ដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុក្ករធម៌ណា ភិក្ខុនោះក៏បានត្រាស់
 ដឹង ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ បានសម្រេចដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវអនុក្ករ-
 ធម៌នោះ ដែលជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ។

កិច្ចសំយុង្គស្ស សង្គមសុត្តន្ត ធម្មិកថាសុត្តន្ត

[៣៧៣] ឥន្ទមរោច ភក្កវា ។ បេ ។ សុត្តា

ហិសា ភុត្តា មយុក ម

ហត្ថិយោ បសដមិកា(១)

សព្វេ សិហស្ស កាយន្ត

នត្ថិ កាយស្មី គុល្យតា

ឯវេសេ មនុស្សសុ

នហោ ចេមិ ចត្វា

សោ ហិ ភត្ថ មហា ហោតិ

ទេវ ពាលោ សវរិភតិ ។ ធម្មិ ។

[៣៧៤] ឯវេស្ម សុតិ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
វេសាលិយំ វិហារិមិ មហាវិទេ ភុតាភាវសាលាយំ ។ តេន
ទោ មន សមយេន អាយស្មា វិសាទោ ចក្កាលមុត្តោ
ឧបដ្ឋានសាលាយំ ភិក្ខុ ធម្មិយោ កតាយ សន្តស្សេតិ
សមាធមេតិ សមុត្តោជេតិ សម្មហិសេតិ ហោរិយា
វាថាយ វិសដ្ឋាយ អនេសកន្យាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិ-
យា ចរិយាចន្ទាយ អនិស្សតាយ ។

១ ឧ. ឆ. ចសកថា ។

កិច្ចសំយុង្គ សង្គមសុត្ត កញ្ចែងកិច្ចសំយុង្គសំដោយឡែក

[៣៧៥] ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់ព្រះគុដ្ឋដ៏ការនេះ ។ បេ ។

ព្រះសាស្តាគ្រាស់ថា

គួរហឿន ក្រៀល ក្លោក ដី ប្រើគ្នាន់ សត្វតាំងអស់

នោះ វេទន្តាចកជសីហ៍ តែមិនយកកងកាយៗប្រៀប

ចៀបគ្នាមិនដូចឡើយ មានបរមាយ៉ាងណា មានបរមយុ

ដូចយ៉ាង ចល្ហាមនុស្សតាំងឡើយ មានបរមនុស្សកម្លោះ

ប៉ុន្តែមានប្រាថ្នា គេវេទន៍បានដាច់ ក្នុងក្នុងមនុស្សនោះ ឯ

មនុស្សកាលមានតែសរីរៈ មិនបានដាច់ ក្នុងក្នុងមនុស្សទេ

។ ចប់សូត្រ ទី ៦ ។

[៣៧៦] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ប្រជុំគ្នានៅក្នុងក្រុងសាលា តាមហារិន ចៀបក្រុង
វេសាលិ ។ ភិក្ខុសម័យនោះឯង ព្រះវិសាខៈនាងឈុ ជាបុត្រនៃ
អ្នកស្រុកបញ្ចាល បានញ៉ាំងក្នុងក្នុងបង្គោលសាលា ឱ្យឃើញច្បាស់
ឱ្យកាន់យកតាម ឱ្យរាចហាន ឱ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ដោយ
សំដីអ្នកប្រជុំជំនួញ ជាសំដីអ្នកនាងហេស ជាសំដីញ៉ាំងជនដទៃឱ្យដឹង
ច្បាស់ខ្លះប្រយោជន៍ រាប់ចូលក្នុងសច្ចៈ មិនកាស្រីយន្តវេទន៍ឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសិទ្ធពិញ្ញា

[៣៧៤] អដទោ ភកកំ សាយ ឆ្នាសមយំ បដិ-
 សស្សាធា វុដ្ឋិតោ យេន ឧបដ្ឋានសាលា តេនុបសង្កម្មំ
 ឧបសង្កម្មិតា បញ្ញាតត្ថ អាមនេ ធិសីធិ ។ ធិសង្ក ទោ
 ភកកំ ភិក្ខុ អាមន្តសំ តោ ទុ ទោ ភិក្ខុវេ ឧបដ្ឋាន-
 សាលាយំ ភិក្ខុ ធម្មំយា កថាយ សន្តស្សតិ សមា-
 ធមេតិ សមុត្តរេតិ សម្មហំសេតិ ចោរិយា ភថាយ
 វិស្សង្គាយ អនេលកឡាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយា
 បរិយាបដ្ឋាយ អនិស្សិតាយាតិ ។ អយស្មា ភន្ត
 វិសាទោ បញ្ចាលបុត្តោ ឧបដ្ឋានសាលាយំ ភិក្ខុ
 ធម្មំយា កថាយ សន្តស្សតិ សមាធមេតិ សមុត្តរេតិ
 សម្មហំសេតិ ចោរិយា ភថាយ វិស្សង្គាយ អនេល-
 កឡាយ អត្ថស្សវិញ្ញាបនិយា បរិយាបដ្ឋាយ អនិស្សិតា-
 យាតិ ។ អដទោ ភកកំ អយស្មន្តំ វិសាទំ បញ្ចាល-
 បុត្តំ អាមន្តសំ សាធុ សាធុ វិសាទ សាធុ ទោ ទិំ
 វិសាទ ភិក្ខុ ធម្មំយា កថាយ សន្តស្សសំ ។ បេ ។
 អត្ថស្សវិញ្ញាបនិយា បរិយាបដ្ឋាយ អនិស្សិតាយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសិទ្ធពិញ្ញា

[៣៧៥] ត្រាខានឯង ព្រះមានព្រះភាគចេញអំពីវេលាសមា-
 បត្តិ ក្នុងសាយល្អសម័យ ស្តេចចូលរៅឯឧបដ្ឋានសាលា លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អ្នកណាប៉ុន្មាន អាចញ្ជាត់ភិក្ខុក្នុងឧបដ្ឋានសាលាឱ្យឃើញច្បាស់
 ឱ្យកាន់យកតាម ឱ្យកាចហាន ឱ្យរឹករាយ ដោយធម្មិកថា ដោយ
 សំដីអ្នកចាំដីល្អ ជាសំដីឥតមានទោស ជាសំដីញ៉ាំងដទៃឱ្យដឹងច្បាស់
 នូវប្រយោជន៍ រាប់ចូលក្នុងសច្ចៈ មិនកាស្រ័យឱ្យវែងវាង ។ បតិក្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វិសាខបញ្ចាលបុត្តមានកាយ អាចញ្ជាត់ភិក្ខុ ក្នុង
 ឧបដ្ឋានសាលាឱ្យឃើញច្បាស់ ឱ្យកាន់យកតាម ឱ្យកាចហាន ឱ្យរឹក
 រាយ ដោយធម្មិកថា ដោយសំដីអ្នកចាំដីល្អ ជាសំដីឥតមានទោស
 ជាសំដីញ៉ាំងដទៃឱ្យដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍ រាប់ចូលក្នុងសច្ចៈ មិន
 កាស្រ័យឱ្យវែងវាង ។ ត្រាខានឯង ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់នឹងវិសាខ-
 បញ្ចាលបុត្តមានកាយថា ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ វិសាខៈ ម្ចាស់
 វិសាខៈ អ្នកអាចញ្ជាត់ភិក្ខុឱ្យឃើញច្បាស់ដោយធម្មិកថា ។ រេ ។ ជា
 សំដីញ៉ាំងដទៃឱ្យដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍ រាប់ចូលក្នុងសច្ចៈ មិន
 កាស្រ័យឱ្យវែងវាង ថាការប្រពៃពណ៌នាហើយ ។

(၈၆) နေပြည်တော် ၁၉၆၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်

ពាក្យសម្លេង ជា ឧបករណ៍

ដ៏សំ ពាលេហ៍ ចង្កៀត

កាស មាន ឧត្ត ជា ឧត្ត

លោក អ័ក ប័ន

កាសយ ឆោតយ ឆ្នាំ

පරිකල්පනා ක්ෂේත්‍රයේ සිට

ស្មុគស្មាញដឹង ឥស្សរាយ

ឧម្មា ហ៍ ស័ស័នី ឆរោតិ ។ សុត្តម៌ ។

កិត្តិយសប្រ អង្គមហាសន្និបាត ព្រះនរោត្តមទេវតា ព្រះនរោត្តមទេវតា ព្រះនរោត្តមទេវតា

(ក្រណាត់) ព្រះបាទព្រះភោគ បានក្រាស់ព្រះពុទ្ធវិការនេះ សុរ

ព្រះសុភក្កជាសាស្តា បានគ្រាប់ព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ ទើបទ្រង់គ្រាប់
ព្រះពុទ្ធដីការនេះតទៅទៀត។

បណ្ឌិតនៅជាមួយនឹងពួកពល កាលបើមិនទាន់និយាយ

ភ្នំពេញ ៖ ក្រុមហ៊ុន លុះតែបណ្តុះនោះ ពេលចូលម្សិល្ប

អបាយនៃព្រះទីត្វាន រើបព្វក្នុងស្នាដៃប្រាង បុគ្គលគប្បី

ពោលបំភ្លឺ លើកកម្ពស់ទ្រព្យជាទង់ជ័យនៃសហគមន៍កុរុយ

ពួកវាស៊ីមាតសុភាសិតជាទង់ជ័យ ជឿក្រុមរួមជាទង់ជ័យខែ

ពួកវា ៗ ចម្លែក ទី ៧ ៗ

(បញ្ចេស) ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ជ្រុងនឹងនៅគ្រងវត្តៈជនពន របស់ក្រុងចំណុះស្តី ទៀប
គ្រងសាវ័ត្ថ ។ គ្រាមានឯង ព្រះទទួលបានអាយុ ជាបុត្រនៃព្រះមាតា
(កូនមួយម័ត្រ) នៃព្រះមានព្រះភាគ គ្រងចិវៈរាំងឡាយដែលដំបាំងសង-
ខាង បន្តក៏ក្លែកហើយ កាន់យកជាគ្រងរាង ចូលទៅគាល់ព្រះមាន
ព្រះភាគ សុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
គ្រងវិជ័យសម្ភារ ។

[៣៧៥] ឯសំនំ ទោ អាយស្មន្តំ នន្តិ
 កកវា ឯកនិកោច ន ទោ តេ តំ នន្ត បដ្ឋេយ្យំ កុល-
 បុត្តស្ស សទ្ធា អភារស្មា អនការីយំ បព្វជិតស្ស យំ
 តំ អាតោនិគប្បន្ទាតោនិគាមិ ចីវរំ ចំ ចារុបេយ្យាសំ
 អភ្នំចំ ធ អញ្ចយ្យាសំ អន្ធកុ បត្តិ ធារេយ្យាសិ ឯវំ
 ទោ តេ នន្ត បដ្ឋេយ្យំ កុលបុត្តស្ស សទ្ធា អភារស្មា
 អនការីយំ បព្វជិតស្ស យំ ភិំ អាត្មំតោ ធ អស្សសំ
 បិណ្ឌនាតិកោ ធ បិសុក្ខលិកោ ធ តាមេសុ ធ
 អនមេត្តា វិហារេយ្យាសីតំ ។

[៣៧៥] ននិមារំ ។ បេ ។ សទ្ធា
 កាតាហំ នន្តិ បស្សយ្យំ
 អាត្មំ បិសុក្ខលីកំ
 អញ្ចកុញ្ចេន^(១) យាបេន្តិ
 តាមេសុ អនមេត្តិនន្តិ ។

១. អញ្ចកុញ្ចេន ។ ឧ. អញ្ចកុញ្ចេន ។

[៣៧៥] សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ព្រះពុទ្ធជីការនេះថា ម្ចាស់នន្ត ការណ៍ដែលអ្នក
 ត្រង់ចំវាច់ច្បាយ ដែលដំបាំងសង្ខារ បន្តកន្លែងច្រើនប្រាសបាត្រ
 ដំណើរយ៉ាងនេះ មិនសមគួរដល់ខ្លួនអ្នក ដែលជាគុលបុត្តចេញចាក
 ផ្ទះមកកាន់ផ្ទះដោយសព្វឡើយ ម្ចាស់នន្ត សុខតែអ្នកប្រព្រឹត្តការត្រា-
 ហ្មឺន បិណ្ឌបាតិកបុត្ត បដ្ឋកុលិកបុត្ត ជាអ្នកមិនប្រាថ្នាភាវ
 ចាំងច្បាយ យ៉ាងនេះ ទើបសមគួរដល់ខ្លួនអ្នក ដែលជាគុលបុត្តចេញ
 ចាកផ្ទះមកកាន់ផ្ទះដោយសព្វ ។

[៣៧៥] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធជីការនេះ ។ បេ ។

ព្រះហស្តត្រាស់ថា

អត្ថិលំវេ ទើបភាវកយើងចូលជាអ្នកប្រព្រឹត្តការត្រា-
 ហ្មឺន បដ្ឋកុលិកបុត្ត ញ៉ាំងអត្តភាពឱ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយ
 គោរពដំណើរច្រើន ជាអ្នកមិនប្រាថ្នាភាវចាំងច្បាយ ។

កំពុងយុទ្ធសាស្ត្រ វេយ្យាក្រម កំពុងស្ម័គ្រ ឯកវាង

[៣៨០] អថេរា អាយស្មា ឆោតា អថេរេន សមយេន
អន្តរាគោ ៨ អសិ ចិណ្ឌមាតិកោ ៨ បិសុក្ខបិកោ
៨ កាមេស្ម ៨ អនេបេត្តា វិហាសីតិ ។ អដ្ឋមិ ។

[៣៨១] សាវត្ថុយី វិហាវតិ ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិ-
កស្ស អនាថេ ។ អថេរា អាយស្មា តិស្ស កកវតា
បិកុដ្ឋាបុត្តា យេន កកវ តេនុបស្សន្តិ ឧបស្សន្តិកា
កកវន្តិ អតិវនេត្តា ឯកមន្តិ ចិសិទិ ធុត្ថិ ធុត្ថោ
អស្សន្តិ បវត្តយមាថោ ។

[៣៨២] អថេរា កកវ អាយស្សន្តិ តិស្ស ឯ-
តនេរេន តី ធុ ខេ ត្វំ តិស្ស ឯកមន្តិ ចិសិទ្ធោ ធុត្ថិ
ធុត្ថោ អស្សន្តិ បវត្តយមាថោតិ ។ តថា ហិ បន
មំ កន្ត កិក្ខុ សមន្តា វាថាយ សន្តិគោនកេន
សញ្ញម្ហី អតិស្វតិ ។ តថា ហិ បន ត្វំ តិស្ស វត្តា ៨

កំពុងយុទ្ធសាស្ត្រ វេយ្យាក្រម កំពុងស្ម័គ្រ ឯកវាង

[៣៨៣] សម័យវាងក្រាយមក បើប្រានន្ទុមានកាយ ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តការណ៍កុក្កន្ត បិណ្ឌបាតិកុក្កន្ត បន្ទុក្ខបិកុក្កន្ត មិនប្រាថ្នា
ក្នុងកាមតាំងឡាយ ។ ចប់សូត្រទី៨ ។

[៣៨៤] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តរាជវង្ស របស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រាឆានេងន៍ ព្រះតិស្សៈមាន
កាយ ជាបុត្រនៃព្រះបិតា (កូនម្តាយមិនខាងបិតា) នៃព្រះមានព្រះភាគ
ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ
ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ក៏កើតទុក្ខរោមនស្ស យំសម្រក់ទឹក
ភ្នែកចរណ្តិរ ។

[៣៨៥] គ្រាឆានេងន៍ ព្រះមានព្រះភាគបានគ្រាស់សូត្រតិស្សៈ
មានកាយដូច្នេះថា ម្ចាស់តិស្សៈ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
កើតទុក្ខរោមនស្ស យំសម្រក់ទឹកភ្នែកដូច្នេះ ។ ព្រះតិស្សៈក្រាបទូលថា
ចិត្តព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ផ្សិតកិត្តតាំងឡាយដុំវិញព្រះអង្គ បានចាក់
ដោតដោយជំនួញតិសិដ្ឋិ ។ ម្ចាស់តិស្សៈ កាមពិត អ្នកឯងជាអ្នកស្តីថា

វេទនក្ខមោ ទ ទោ តេ ភំ តិស្ស បដិវ្ហបំ កុលបុត្តស្ស
 សទ្ធា អភារស្នា អនតាវយំ បព្វជិតស្ស យំ ភំ វត្ថា
 យោ ទ វេទនក្ខមោ ឯភំ ទោ តេ តិស្ស បដិវ្ហបំ កុល-
 បុត្តស្ស សទ្ធា អភារស្នា អនតាវយំ បព្វជិតស្ស យំ
 ភំ វត្ថា^(១) ទ អាសំ វេទនក្ខមោ ចាតំ ។

[៣៨៣] វេទនកោច ភគវា វេទំ វត្ថាទ សុកតោ
 អថាចរំ ឯតទកោច សត្វា

ភិ នុ កុដ្ឋសំ មា កុដ្ឋំ

អត្ថោយោ តិស្ស តេ វរំ

កោចមាទមក្ខវិទយភំ ហំ

តិស្ស ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ ទវមំ ។

១ ឧ. ម. យំ ភំ វត្ថា ។

ឲ្យគេ ក្នុងអ្នកនេះអត់ប្រាំនឹងសំដីគេវិញ ម្ចាស់តិស្សៈ បើអ្នកឯងជា
 អ្នកស្តីចំឲ្យគេ តែមិនចេះអត់ប្រាំនឹងសំដីគេវិញ ដោយហេតុណា ហេតុ
 នោះមិនសមគួរដល់ខ្លួនអ្នក ដែលជាកុលបុត្តចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះ
 ដោយសង្វារឡើយ ម្ចាស់តិស្សៈ លុះតែអ្នកឯងជាអ្នកស្តីចំឲ្យគេ តែជា
 អ្នកចេះអត់ប្រាំនឹងសំដីគេវិញ ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ទើបសម
 គួរដល់ខ្លួនអ្នក ដែលជាកុលបុត្តចេញចាកផ្ទះ មកកាន់ផ្ទះដោយសង្វារ ។

[៣៨៣] ព្រះមានព្រះភាគ បានក្រាស់ព្រះក្បួនដ៏ការនេះ លុះ
 ព្រះសុភគណសាស្តា ក្រាស់ព្រះក្បួនដ៏ការនេះហើយ ទើបទ្រង់ក្រាស់ព្រះ
 ក្បួនដ៏ការនេះទៅទៀតថា

ម្ចាស់តិស្សៈ អ្នកក្រាបថ្មី អ្នកកុំក្រាប សេចក្តីមិនក្រាបជា
 ធម៌ដ៏ប្រសើររបស់អ្នកហើយ ម្ចាស់តិស្សៈ ដ្បិតថា បុគ្គល
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ដើម្បីតែកំចាត់បង្គំកុំក្រាប នូវសេចក្តី
 ប្រកាន់និងសេចក្តីរើលុបគុណគេ ។ ឧបស្សន្ទ ទី៧ ។

ភិក្ខុសំយដ្ឋាន្ត សេចសុត្តន្ត ថេរទាមកោ ភិក្ខុ

[៣៨២] ឯកំ សមយី កកកំ វាជកហោ វិហាវតិ
 វេជ្ជវេទ កាលទ្ធកង្ខំកំមេ ។ គេន ខោ មន សមយេន
 អញ្ញាតោ ភិក្ខុ ថេរទាមកោ ឯកវិហារី ថេរ ហោតិ ឯ-
 កវិហារស្ស ច វណ្ណាភិទី ។ សោ ឯកោ កាមី មិណ្ឌាយ
 មវិសតិ ឯកោ មជ្ឈិមតិ ឯកោ វហោ ឯសីនតិ
 ឯកោ ចន្ទមី អធិដ្ឋាតិ ។ អថខោ សន្តហុលា ភិក្ខុ
 យេន កកកំ តេនុបសន្តមីសុ ឧបសន្តមិត្វា កកវន្តិ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីនីសុ ។ ឯកមន្តំ ឯសីន្ទា
 ខោ តេ ភិក្ខុ កកវន្តិ ឯតទរោចំ វេន កន្តេ អញ្ញាត-
 ោ ភិក្ខុ ថេរទាមកោ ឯកវិហារី ឯកវិហារស្ស ច
 វណ្ណាភិទីតិ ។

ភិក្ខុសំយដ្ឋាន្ត សេចសុត្តន្ត ភិក្ខុបទនាមគាថាៈ

[៣៨២] សមីយមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុង
 វត្តវេល្លវៃ ជាពលទ្ធកង្ខំកំមេន ទៀបក្រុងក្រុងគ្រឹះ ។ ក៏ក្នុងសមីយ
 នោះឯង មានភិក្ខុមួយប្រធាននាមថាថេរៈ គង់នៅតែម្នាក់ឯងផង ពោល
 សរសើរចំពោះកិរិយានៅតែម្នាក់ឯងផង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ស្រុក
 ដើម្បីបិណ្ឌបាតតែម្នាក់ឯង ក្រឡប់មកវិញតែម្នាក់ឯង អង្គុយក្នុងទីស្ងាត់
 តែម្នាក់ឯង អធិដ្ឋានប្រុងតែម្នាក់ឯង ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុប្រើម្រ
 ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមាន
 ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុង
 ទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបូជន៍ព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា ចរិត្យ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ភិក្ខុមួយប្រធាននាមថាថេរៈ នៅ
 តែម្នាក់ឯងផង ពោលសរសើរ ចំពោះកិរិយានៅតែម្នាក់ឯងផង ។

[៣៨៥] អថ(ខា កកក កញ្ញាវិ ភិក្ខុំ អាមន្តេសំ
 ឯហិ ភិក្ខុ មម វេនេន ថេរី ភិក្ខុំ អាមន្តេហិ
 សត្វា នំ អារុសោ ថេរី អាមន្តេភិក្ខុ ។ ឯវិ កន្តេតិ ខោ
 សោ ភិក្ខុ កតវតោ បដិស្សណំត្វា យេនាយស្មា ថេរោ
 តេជុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មំត្វា អាយស្មន្តំ ថេរី ឯតនេវេន
 សត្វា នំ អារុសោ ថេរី អាមន្តេភិក្ខុ ។ ឯវាហារុសោតិ
 ខោ អាយស្មា ថេរោ នស្ស ភិក្ខុយោ បដិស្សណំត្វា
 យេន កកក តេជុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មំត្វា កកវន្តំ អភិ-
 កាធា ឯកមន្តំ ធិសីទិ ។

[៣៨៦] ឯកមន្តំ ធិសីទិ ខោ អាយស្មន្តំ ថេរី
 ឯតនេវេន សន្តំ តិវ ឯតវិហារី ឯតវិហារស្ស ច
 វណ្ណកំទីតិ ។ ឯវិ កន្តេ ។ យេនា តាមំ បទ
 ភិក្ខុ ថេរ ឯតវិហារី ឯតវិហារស្ស ច វណ្ណកំទីតិ ។

[៣៨៥] គ្រាថានឹង ព្រះមានព្រះភាគ គ្រាសំហៅភិក្ខុមួយ
 ប្រទេសមកបង្ហាត់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកចូរទៅហៅភិក្ខុជាថេរៈ
 តាមពាក្យនេះគេថា ម្ចាស់អារុសោ ព្រះសាស្តាគ្រាសំហៅអ្នកជា
 ថេរៈ ។ ភិក្ខុនោះទទួលព្រះពុទ្ធដីតាព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ហើយចូលទៅក្រព្រះថេរៈមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ទានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះថេរៈមានអាយុថា ម្ចាស់អារុសោ ព្រះ
 សាស្តាគ្រាសំហៅអ្នកជាថេរៈ ។ ព្រះថេរៈមានអាយុ ទទួលពាក្យភិក្ខុ
 នោះថា អើ អារុសោ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[៣៨៦] លុះព្រះថេរៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គ្រាសំសួរដូច្នេះថា ម្ចាស់ថេរៈ ពួក អ្នកទៅ
 តែម្នាក់ឯងផង ពោលសរសើរចំពោះកិរិយាទៅតែម្នាក់ឯងផង ពិភព ។
 ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ថេរៈ ចុះអ្នកទៅតែម្នាក់ឯងផង ពោល
 សរសើរ ចំពោះកិរិយាទៅតែម្នាក់ឯងផង ដោយប្រការដូចម្តេច ។

ឥតាហ៍ កន្លែង ឯកោ ខាង ចំណុច យ បរិសាមី ឯកោ
បដិក្ខមាមី ឯកោ រហោ ចំណុច ឯកោ ឆ្លងមជ្ឈិម
អធិប្បាមី ឯកោ ឡាហ៍ កន្លែង ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯ ឯកោ ឯកោ ។

(៣៩៧) អត្ថបទ ថ្នាក់ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ អធិប្បាមី ថ្នាក់ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ

(៣៩៨) កថា ថ្នាក់ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ

បដិក្ខមាមី ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ

(៣៩៩) ឯកោ ថ្នាក់ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ

(៣៩៩) ឯកោ ថ្នាក់ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ
ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ ឯកោ

[៣៨៩] ឥន្ទបរិវេណ ភក្កវា ឥន្ទំ វត្ថុនា សុគតោ

អថាបរិ ឯតនរិវេណ សត្វា

សត្វាភិក្ខុំ សត្វាវិទ្យុំ សុមេធំ

សាធូសុ ធម្មេសុ អន្ធមលិក្ខំ

សត្វំ ជហំ តណ្ហាភូមិយ វិមុត្តំ

តមហំ ធរិ ឯតវិហារីតិ ព្រម័តិ ។ ធសមំ ។

[៣៩០] ឯវុដ្ឋេ សុតិ ។ ឯតី សមយំ ភក្កវា សា-

វត្ថុយំ វិហារីតិ ជេតវេន អថាថបិណ្ឌិកស្ស អាហមេ ។

អថោ អាយស្មា មហាភយ្យោ យេន ភក្កវា តេនុ-
បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ។

[៣៩១] អនុសា ទោ ភក្កវា អាយស្មន្តំ មហា-

ភយ្យន្តំ នូវតោ វ អាភន្តន្តំ និស្វាទ ភិក្ខុ អាមន្តេសំ

[៣៨៩] ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់ព្រះពុទ្ធដីការនេះ លុះ
ព្រះសុគតជាសាស្តា គ្រាស់ព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ ទើបទ្រង់គ្រាស់ព្រះ
ពុទ្ធដីការនេះតទៅទៀតថា

ជនណា អ្នកគ្របសង្កត់ធម៌ទាំងអស់ ជីវិតម្ល៉េះទាំងអស់

មានប្រាជ្ញាឈ្នួ មិនជាប់ចំពាក់ក្នុងធម៌ទាំងអស់ លះបង់

ទូរធម៌ទាំងអស់ មានចិត្តចុះស្រប់ក្នុងព្រះវិញ្ញាណជាទីអស់ទៅ

នៃកល្យាណ ទើបគេថាគេហៅជននោះថា អ្នកនៅតែឃ្លាក់

ឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ១០ ។

[៣៩០] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀច
ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះមហាកប្បិនមានឈ្មោះ ចូលទៅគាស់
ព្រះមានព្រះភាគ ។

[៣៩១] ព្រះមានព្រះភាគ បានទទួលឃើញព្រះមហាកប្បិនមាន
ឈ្មោះ កំពុងមកអំពីចង្វាយ លុះទទួលឃើញហើយ គឺគ្រាស់ហៅកិត្យុ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខិកាវគ្គោ

និព្វានំ ភយតិ អានិទ្ធា

វត្តិមាភាសិ ទិដ្ឋិមា

សន្និទ្ធា វត្តិយោ ភយតិ

ឈាយី ភយតិ ក្រាហ្មណោ

អថ សព្វមហោវត្តិ

ពុទ្ធា ភយតិ ភេទសាសិ ។ ឯកានុសមី ។

[៣៩៣] ឯវុទ្ធសុតិ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា សា-
វត្តិយំ វិហារតិ វេទនាទេ អនាថចិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។
អថទោ ទ្វេ ភិក្ខុ សហាយតោ អាយស្មតោ មហា-
កក្កដិយស្ស សុទ្ធិវិហារិទោ យេន ភគវា តេនុបសង្ក-
មីសុ ឧបសង្កមិត្វា ។

[៣៩៤] អនុសា ទោ ភគវា តេ ភិក្ខុ នូវតោ
វ អាគច្ឆន្តេ និស្វាទ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ វស្សថ
ទោ តុច្ឆេ ភិក្ខុវេ ឯតេ ទ្វេ ភិក្ខុ សហាយតោ
អាគច្ឆន្តេ មហាកក្កដិយស្ស សុទ្ធិវិហារិទោតិ ។ ឯវ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយវគ្គ

និវេទនុស្ស ព្រះអាទិត្យត្រឡប់ក្នុងវេលាថ្ងៃ ព្រះចន្ទភ្លឺស្វាង

ក្នុងវេលាព្រឹក ក្សត្រច្រន់ច្រៀង ទើបត្រឡប់ ទីណា-

សាស្ត្រាហ្មណ៍មានឈាមទើបត្រឡប់ ចំណែកខាងព្រះក្នុង

ត្រឡប់វិញដោយគេជះ តាំងថ្ងៃទាំងយប់ ។ ចប់សូត្រទី ១១ ។

[៣៩៥] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សមីយមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ច្រើននឹងនៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀប
ត្រង់សាវត្ថី ។ គ្រាមានឯង ភិក្ខុពិប្រជុំជាសំឡេងនឹងគ្នា ជាសុទ្ធិវិហា-
រិករបស់ព្រះមហាកក្កដិយមានអាយុ ចូលរដូវស្លាប់ព្រះមានព្រះភាគ ។

[៣៩៦] ព្រះមានព្រះភាគ បានឃើញភិក្ខុទាំងនោះកំពុង
មកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកជា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឃើញភិក្ខុទាំងពីររូបនឹងជាសំឡេង
នឹងគ្នាកំពុងដើរមក ជាសុទ្ធិវិហារិករបស់មហាកក្កដិយឬទេ ។ ព្រះករុណា

កំពូលយុត្តស្ស ឯកសមសុត្តន្ត វិចិត្រគោតម

កន្លែង ។ ឯនោះទៅ ក៏ត្រូវ មហាវិទ្យា មហាបុគ្គល
ន ឆ សា សមាបត្តិ សុលក្សត្រ យា តេហំ ក៏ត្រូវហំ
អសមាបត្តិ យស្ស ចក្ខុយ តុលយុត្តា សម្មនេវ
អតារស្មា អនតរិយំ បត្រដង្គំ គន្ធនុត្តរំ ព្រហ្មចរិយបរិ-
យោសាទំ និរុដ្ឋវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សង្ខតត្វា
ឧបសម្បជ្ឈំ វិហរន្តីតិ ។

(៣៧៥) ឥន្ទ្រកោត ភក្ខ ឥន្ទ្រ វគ្គន សុត្តន្ត
អថាបរិ ឯតនកោត សត្វា

សហាយា វតិមេ ក៏ត្រូវ
ចំរក្ខំ សមេនិកា(១)
សមេនិ ធម៌ សន្ធា
ធម្មេ ពុទ្ធបរិវេនិក
សុវិទិតា តត្បនេន
ធម្មេ អរិយបរិវេនិក
តារន្តំ អន្តិមំ ធម៌
ជេត្តា មារិ សកហនន្តិ ។ ត្វាធសមំ ។
កំពូលយុត្ត វិចិត្រ វគ្គន ។

១ ឧ. ឆ. សមេនិក ។

កំពូលយុត្ត ឯកសមសុត្តន្ត វិចិត្រគោតម

ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ ក៏កុំចាំខ្លះឯង បានឬច្រើន បាន
កុត្តាការច្រើន សមាបត្តិណា ដែរក៏កុំចាំនោះមិនគ្រប់ចូល សមាបត្តិ
នោះ បុគ្គលដទៃមិនបានដោយនិយាយឡើយ មួយទៀត ពួកកុលបុគ្គ
ដែលចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះសង្កេតប្រព្រឹត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
អនុត្តរធម៌ណា ក៏កុំចាំនោះក៏បានគ្រាន់ដឹង បានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់
បានសម្រេចដោយខ្លួនឯង ក្នុងចក្ខុវិស័យ ខ្លះអនុត្តរធម៌នោះ ដែលជាទី
បំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ។

(៣៧៦) ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាន់ព្រះពុទ្ធដីការនេះ លុះ
ព្រះសុត្តន្តជាសាស្ត្រា គ្រាន់ព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ ទើបទ្រង់គ្រាន់
ព្រះពុទ្ធដីការនេះតទៅទៀតថា

ក៏កុំចាំនេះ ជាសិទ្ធិព្រះវិចិត្រគោតម ជាអ្នកមានលទ្ធិត្រូវគ្នា ជា
យូរហើយ ចាំនិព្វានសម្មាសម្ពុទ្ធជាសិទ្ធិកុំចាំនោះ ក៏ត្រូវគ្នា
ក្នុងធម៌ដែលព្រះពុទ្ធសម្ពុទ្ធហើយ (ក៏កុំចាំនោះ) កម្មវិទ្យា
ក៏កុំ បានខ្លួនហើយ ក្នុងធម៌ដែលព្រះអរិយសម្ពុទ្ធហើយ
ក៏កុំចាំនោះ ទ្រទ្រង់ខ្លះអនុត្តរធម៌ជាទីបំផុត បានឈ្នះមោ
គ្រមចាំនិព្វាននេះ ។ ចប់សូត្រ ទី ១២ ។

ចប់ កំពូលយុត្ត ទី ១ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តន្តបិដក

តស្សីទ្វាធិ

កោលីតោ ឧបតិស្ស ច
យោ ចាចិ បុព្វតិ
នេវ សុដាតោ ភន្តិ ច
វិសាខនោ តិស្ស ច
ថេរីនាមោ ច កុមារីនោ
សហាយេន ច ទ្វាធិសាតិ ។

និទានស្ស សំយុត្តនិកាយ ។

តស្សី ទ្វាធិ

អភិសមយេនាគុសំយុត្តិ
អនមគក្កេន កស្សបិ
សក្ការាហុលសក្ការណា-
បម្មកិក្ខុនោ និទានោ
នុតិយោ តេន បុព្វតិ(១) ។

និទានស្ស សំយុត្តនិកាយ ។

១ និទានសមយេនាគុ អនមគក្កេន កស្សបិ សក្ការាហុលសក្ការណា បម្មកិក្ខុនោ និទានោ តេន បុព្វតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានស្ស

ទ្វាធិនៃភិក្ខុសំយុត្តនិកាយ គឺ

កោលីតិព្រះកោលីតៈ (មោគ្គល្លាទ) ១ ឧបតិស្សៈ (សា-
ប្ប) ១ សេចក្តីប្រៀបដូចជាដ្ឋាន ១ ភិក្ខុបួសដ៏ ១ សុដា-
តោ ១ លក្ខណៈគន្លងយក្កោ ១ វិសាខកោ ១ នន្តកោ ១
ភិស្សកោ ១ ភិក្ខុនាមជាថេរី ១ កុមារីកោ ១ ភិក្ខុតិក្ខុ
ជាសំយុត្តន៍នីតិ ១ ប្រដា ១៦ ។

សំយុត្តនៃនិទានស្ស ។

ទ្វាធិនៃសំយុត្តនិកាយ គឺ

អភិសមយេនាគុសំយុត្តិ ១ នាគុសំយុត្តិ ១ អនមគក្កសំយុត្តិ ១
កស្សបសំយុត្តិ ១ សក្ការសំយុត្តិ ១ កហុលសំយុត្តិ ១ លក្ខ-
ណសំយុត្តិ ១ ឧបម្មសំយុត្តិ ១ ភិក្ខុសំយុត្តិ ១ និទានស្ស ១៦
លោកសម្ព័ន្ធដោយសំយុត្តនិកាយ (ប្រដា ១០) ។

ចប់ និទានស្ស សំយុត្តនិកាយ ។

មាតិកា

រង្វង់

កញ្ចប់សំយក្កស្ស អប្បមាទវគ្គ ចក្ខុសម្ពុស្សដាវវេទនាទិទ្ធិទ្ធនំ	២២៤
ច្រកណា ទិទ្ធិទ្ធនំ	២២៧
ក្រោទិទ្ធិទ្ធនំ	២២៨

អនុសយវគ្គ

កញ្ចប់សំយក្កស្ស អនុសយវគ្គ សង្ខយាទំ អនិច្ចាទិ . . .	២៣១
នាទសប្បថា	២៣៤
នាទសប្បកាលី	២៣៧

លក្ខណសំយក្ក

អដ្ឋសង្ខតិកវគ្គ

លក្ខណសំយក្កស្ស អដ្ឋសង្ខតិកវគ្គ នោយាភកិប្បារោ	២២១
សូតិកិប្បារោ	២២៣
សូតិកិប្បារោ	២២៥
ទង្គនំ	២២៧

មាតិកា

លេខទំព័រ

កញ្ចប់សំយក្ក អប្បមាទវគ្គ សេចក្តីឡើយនាយចំពោះចក្ខុសម្ពុស្សដាវវេទនាដើម	២២៥
សេចក្តីឡើយនាយចំពោះចក្ខុសម្ពុស្សដាវវេទនា	២២៧
សេចក្តីឡើយនាយចំពោះចក្ខុសម្ពុស្សដាវវេទនា	២២៨

អនុសយវគ្គ

កញ្ចប់សំយក្ក អនុសយវគ្គ សេចក្តីមិនឡើងដើមនៃអាយាទំទាំងប្រាំបួន .	២៣៣
កាលស្លេកវិគ្គ	២៣៥
អំពីការស្លេកវិគ្គ	២៣៧

លក្ខណសំយក្ក

អដ្ឋសង្ខតិកវគ្គ

លក្ខណសំយក្ក អដ្ឋសង្ខតិកវគ្គ វិបាកនៃអាកាសធាតុ	២២១
វិបាកនៃអាកាសធាតុ	២២៣
វិបាកនៃអាកាសធាតុ	២២៥
ទង្គនំ	២២៧

a	b	c
71.88	25.02	98.98
3		1

ភិក្ខុសំយាស្ស	ទុតិយស្ស	សាវ័ក្ខត្ថបរិភក្ត្នំ	២៧៧
ភតិយស្ស	មហាថោគន្ទាឡបស្ថមំ	២៧៨	
	អារាជវិយាមា	២៧៩	
ចតុត្ថស្ស	អប្បោស្សតា	២៨៣	
	ភិក្ខាមន្តំ	២៨៥	
បរាមស្ស	និគមនាថា	២៨៧	
សុតមស្ស	ធម្មតាសន្តិសនា	២៨៨	
អដ្ឋមស្ស	ភតិឡបស្ថមំ	២៩១	
នវមស្ស	តិស្សស្ស ឡាទានំ	២៩៣	
ទសមស្ស	ថេរានាមកោ ភិក្ខុ	២៩៥	
ឯកាទសមស្ស	និគមនាថា	២៩៨	
ម្ភាទសមស្ស	និគមនាថា	៣០០	

၁၈၈၈

មាតិកា	លេខទំព័រ
កិច្ចសំបុត្រ ទុក្ខយសូត្រ បរិវេណបស់ព្រះសាវ័បុត្ត	២៧៦
គតិយសូត្រ ព្រះសាវ័បុត្តចូលទៅក្នុងព្រះមហាមោគ្គលាស	២៧៩
ការស្នាក់នៅក្នុងព្រះពុទ្ធបរមប្រាជ្ញ	២៨១
ធម្មត្ថសូត្រ កិច្ចមិនមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ	២៨៣
ទ្រង់ហៅព្រះភិក្ខុ	២៨៥
បញ្ចមសូត្រ និគមជាតិ	២៨៧
សត្តមសូត្រ ការញៀនភិក្ខុឱ្យឈឺចាប់ច្បាស់ដោយឧទ្ទិរជា	២៨៩
ឥន្ទ្រសូត្រ ព្រះឥន្ទ្រចូលទៅក្នុងព្រះមានព្រះភាគ	២៩១
នវមសូត្រ ទ្រង់ប្រកាសឱ្យដល់ព្រះភិស្សុះ	២៩៣
ទសមសូត្រ កិច្ចមានឆាមជាដើម	២៩៥
ឯកាទសមសូត្រ និគមជាតិ	២៩៩
គ្វាទសមសូត្រ និគមជាតិ	៣០១

ប្រែប្រួលទំនៀម

វិទ្យុបាលី	អវិទ្យុបាលី	អង្ក	រដ្ឋលេខាយ
ឧប្បជ្ជន្តិ	ឧប្បជ្ជន្តិ	១៨	៨
ភមា	ភមា	២២	២
ភិណ្ឌុក្ខំ	ភិណ្ឌុក្ខំ	២២	១១
សំយុត្តនិកាយស្ស	សំយុត្តនិកាយស្ស	៣២	១
ភីណី	ភីណី	៥២	១២
(៦៥)	(៦៥)	៥៨	២
(៧១)	(៧១)	៦២	១
សុត្តន្តបិដក	សុត្តន្តបិដក	៧២	១
ឧទម្ភវេទ	ឧទម្ភវេទ	៧៣	១៣
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ	១២៧	១
អនេកវិហិត	អនេកវិហិត	១៥២	២
(១៧២)	(១៧២)	១៦០	៧
(១៧០)	(១៧១)	១៦៨	២

ប្រែប្រួលទំនៀម

វិទ្យុបាលី	អវិទ្យុបាលី	អង្ក	រដ្ឋលេខាយ
លាភស្កន្តសិលាភក	លាភស្កន្តសិលាភក	១៨៨	១៦
វិហារភិ	វិហារភិ	១៧៧	២
និព្វន្តបិ	និព្វន្តបិ	២២៧	១២
ប្រសរញ្ចគនា	ប្រសរញ្ចគនា . . .	១៣២	២
សទ្ធសរញ្ចគនា	សទ្ធសរញ្ចគនា . . .	១	១
គុដ្ឋសរញ្ចគនា	គុដ្ឋសរញ្ចគនា . . .	១	៣
សរសរញ្ចគនា	សរសរញ្ចគនា . . .	១	១
រោជ្ជត្ថសរញ្ចគនា	រោជ្ជត្ថសរញ្ចគនា . . .	១	១
(២២៣)	(២២៣)	២៦៥	២
មទ្ធន្ត	មទ្ធន្ត	២៧៧	៣
មាត្រល្អាត	មាត្រល្អាត	២៨០	៦
សក្កវិភិ	សក្កវិភិ	២៨៧	១០
១២៣	១២៣	៣០៧	១២

តារាងប្រភេទការងារប្រចាំថ្ងៃ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អរិហិសាសន្តិយៈ	អរិហិសាសន្តិយៈ	២៧	៦
ការគ្រប់គ្រង	ការគ្រប់គ្រង	២៩	១
គម្ពល់ម៉ា	គម្ពល់ម៉ា	២៦	៦
សមត្ថ	សមត្ថ	២៧	២
ពរយាធាតុ	ពរយាធាតុ	៦៨	១៦
ដីចម្រើន	ដីចម្រើន	៧០	១២
ត្រាច់ខ្សាច់	ត្រាច់ខ្សាច់	,,	១៧
ដីចម្រើន	ដីចម្រើន	១៣៧	១៣
មោក្ខល្លាម	មោក្ខល្លាម	២០១	៦
លាភសក្ការសំយុត្ត	លាភសក្ការសំយុត្ត	២១១	១
(២២២)	(៣២២)	២៥០	២
(២២៣)	(៣២៣)	,,	៧
លំដាប់	លំដាប់	២៥៧	១៦
ក្រុងសាវ័ត្តិ	ក្រុងសាវ័ត្តិ	២៧០	២
(៣៦២)	(៣៧២)	២៨៧	១១
ការទិសដីធម្មាស	ការទិសដីធម្មាស	៣០៧	១០